

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“
ВО СКОПЈЕ

Б И Л Т Е Н
НА
УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“
ВО СКОПЈЕ

Број 1072
Скопје, 3 март 2014 година

Издание на Универзитетот „Св Кирил и Методиј“ во Скопје

ПРВИОТ БРОЈ НА БИЛТЕНОТ Е ОБЈАВЕН ВО МАЈ 1957 ГОДИН

Уредник: Томислав БАШЕВСКИ

Лектор: Весна Илиевска-Цветановска

Бр. _____
 5.8. 2013
 Скопје

Предмет: Материјали за Билтенот за објавување на веб-страницата на УКИМ

Согласно член 132, став 5 од Законот за високото образование („Сл. весник на РМ” бр. 35/2008, 103/2008, 26/2009, 83/2009, 115/2010, 17/2011, 51/2011 и 123/2012), на веб-страницата на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” во Скопје, од бројот 1059 од 15 август 2013 година, ќе се објавуваат рефератите за избор во наставно-научни, научни и соработнички звања, рецензиите за подобност на темата и оспособеноста на кандидатот за вршење научна работа, прегледите на одобрените докторски дисертации, прифатените магистерски и специјалистички теми, рецензиите на учебници и учебни помагала, како и рефератите за доделување на звањето почесен професор и титулата почесен доктор на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј”. По објавување на материјалите на веб-страницата, факултетите и институтите за своите потреби, истите треба да ги отпечатаат во материјална форма за да можат да ги достават на членовите на наставно-научниот, односно научниот совет. Поради тоа, потребно е сите материјали што се предвидени за објавување во Билтенот на Универзитетот, благовремено да ги доставувате во **електронска форма**.

Поради усогласеност и униформност на текстовите потребно е материјалите за објавување да се доставуваат како Microsoft Word 2003 документи во кои исклучиво ќе се користи системскиот фонт **Georgia**. Овој фонт содржи богато множество на кирилични (македонски, српски, руски), латинични (со различни видови на надредени знаци), грчки и други знаци. Варијанта на овој фонт со корегирани знаци во италик формата за македонските букви ‘**ђ**’, ‘**п**’, ‘**т**’, ‘**з**’ може да се добие во компјутерскиот центар на УКИМ на барање на факултетот. Исто така, таму може да се добие софтверско решение со кое може да се испрограмира тастатурата на персонален сметач кога работи под Windows XP оперативниот систем при притискање на копчето ‘`’ во македонска поддршка да се добие знакот ‘**ѐ**’, а при притискање на копчето ‘~’ во македонска поддршка да се добие знакот ‘**ѝ**’.

Поради запазување на роковите за објавување на материјалите во Билтенот, но и на веб-страницата, ве молиме, рефератите откако ќе бидат лекторирани, да ја доставите оригиналната верзија (лекторирана со потписите), а електронската верзија да ја доставите на e-mail адресата: t.basevski@ukim.edu.mk (so mali bukvi).

Неблаговремено доставените материјали и оние кои нема да бидат напишани согласно упатството нема да бидат објавени во тој број, туку ќе бидат поместени за објавување во наредниот број од Билтенот, односно откако ќе ја добиеме бараната верзија.

Ви благодариме за соработката.

Со почит,

Проректор
Проф. д-р Коле Василевски

Изготвил: Т.Б.

Одобрил: К.М.

Содржина на Билтен број 1072 од 3 март 2014 година

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. **Исправка** на Преглед на прифатени теми за изработка на докторска дисертација на Медицинскиот факултет во Скопје (**Евгенија Кироска-Петреска, д-р Александра Шопова, Мери Шапуриќ, Сања Димовска-Саздовска**).....9

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на докторската дисертација **Епистоларниот дискурс на Кикерон**, изработена од **м-р Светлана Кочовска**, пријавена на Филозофскиот факултет во Скопје.....10-15

ФАКУЛТЕТ ЗА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И ИНФОРМАЦИСКИ ТЕХНОЛОГИИ

1. Рецензија за доделување на титулата почесен доктор (doctor honoris causa) на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на **проф. д-р Кевин Ворик**, професор по кибернетика на Универзитетот во Рединг, Англија, Обединето Кралство.....16-43

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на учебникот **Хистологија, градба на ткива, локомоторен, садовен, респираторен, дигестивен и уринарен систем**, од авторите **Грацилија Кироска и Елида Митевска**, пријавен на Медицинскиот факултет во Скопје.....44-46
2. Рецензија на докторската дисертација **Вредност на клиничките и хистолошките фактори во прогнозата на малигниот меланом на екстремитетите**, од **прим. д-р Лазо Новески**, пријавена на Медицинскиот факултет во Скопје.....47-55

ЕКОНОМСКИ ИНСТИТУТ

1. Рецензија на докторската дисертација **Менаџирање со локалните јавни приходи во Република Македонија** од **м-р Фарије Алиу**, пријавена на Економскиот институт во Скопје.....56-61

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на еден наставник во сите звања по предметот хумана генетика на Медицинскиот факултет во Скопје (**ас. д-р Александар Петличковски**).....62-80
2. Реферат за избор на еден научен соработник по предметот хумана генетика на Медицинскиот факултет во Скопје (**д-р Виолета Анастасовска**).....81-98

ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на докторската дисертација **Влијанието на витаминот Е врз липидната пероксидација, инфламацијата и тромбоцитната активност во функција на возраста и хипертермичката експозиција кај белиот лабораториски стаорец**, изработена од **м-р Никола Хаџи-Петрушев**, пријавена на Природно-математичкиот факултет во Скопје.....99-105

ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ „ЈУСТИНИЈАН ПРВИ“

1. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања од областа теоретски политички науки на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје (**д-р Зоран Илиевски**).....106-127

ФАКУЛТЕТ ЗА МУЗИЧКА УМЕТНОСТ

1. Преглед на прифатени магистерски програми и наслови на теми за изработка на магистерски труд на Факултетот за музичка уметност во Скопје (**Драган Колевски, Ненад Мурговски, Димитар Поп-Алексов, Климент Јанкоски, Илир Љатифи, Исмет Беџети Ивана Талевска, Љупчо Мирчески, Албиана Сила,**

- Влатко Георгиев, Верица Дивитарова, Бојан Вачков, Дино Имери, Иван Васиќ, Кирил Туфекчиевски, Диме Петров, Васко Здравков, Ферисан Зекиров, Евгенија Гогова, Јелена Стаменковиќ, Кристина Палија, Арифе Кастрати, Милан Јанкуловски, Жанета Донева-Дивјакоска, Магдалена Стојанова-Божиновска, Софија Никоска, Бојана Петровиќ, Арсим Кељменди, Златко Миладиноски, Ненад Младеновиќ, Бобан Периќ, Маја Стојановиќ, Љуље Балати, Биљана Талеска).....128-131
2. Преглед на прифатени теми и програми за изработка на докторска дисертација на Факултетот за музичка уметност во Скопје (**м-р Нина Костова**).....132

ИНСТИТУТ ЗА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК „КРСТЕ МИСИРКОВ“

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ во Скопје (**Соња Христовска**).....133

ЕКОНОМСКИ ИНСТИТУТ

1. Реферат за избор на еден наставник/доцент во научното поле: општествени науки, научно подрачје: економски науки, област: економски развој на Економскиот институт во Скопје (**д-р Елизабета Џамбаска**).....134-150

ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ „БЛАЖЕ КОНЕСКИ“

1. Реферат за избор на асистент по наставни предмети од областа на англиската книжевност на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје (**м-р Милан Дамјановски**).....151-154

ИНСТИТУТ ЗА МАКЕДОНСКА ЛИТЕРАТУРА

1. Преглед на прифатени теми за изработка на докторска дисертација на Институтот за македонска литература во Скопје (**м-р Александра Велева**).....155
2. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Институтот за македонска литература во Скопје (**Илија Прокопиев**).....156

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на асистент за научните области (дисциплини): национална историја на XVI-XVIII век, национална историја на XIX век до 1918, општа историја на новиот век, современа историја (до околу 1800), современа историја (1800-1914) и архивистика и документација на Филозофскиот факултет во Скопје (**м-р Никола Минов**)....157-159

ЕКОНОМСКИ ИНСТИТУТ

1. Рецензија на докторската дисертација **Етичкото однесување и вредносните ориентации на менаџерите во Република Македонија**, изработена од **м-р Стојан Гоцевски**, пријавена на Економскиот институт во Скопје.....160-165

СТОМАТОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Стоматолошкиот факултет во Скопје (**Беслими Фуат**).....166

МАШИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научните области техничка механика и механика на цврсто тело и бучава и вибрации на Машинскиот факултет во Скопје (**д-р Златко Петрески**).....167-183

ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Природно-математичкиот факултет во Скопје (**жорџе Иванов, Блаже Никчевски, Милена Ѓокиќ, Марија Ложанкоска, Ферзије Леша, Егзона Исеини, Кимет Јусуфи, Арјан Ганији**).....184

МАШИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на докторската дисертација **Комбиниран симулациски модел за поддршка во одлучувањето на различни нивоа на менаџмент**, изработена од **м-р Бојан Јованоски**, пријавена на Машинскиот факултет во Скопје.....185-191

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања) за научните области (дисциплини): национална историја од XVI-XVIII век, национална историја на XIX век до 1918 година, Балканот во новиот век 1, Балканот во новиот век 2 и западни погледи за Балканот во 18 и 19 век на Филозофскиот факултет во Скопје (**д-р Далибор Јовановски**).....192-203

ИНСТИТУТ ЗА МАКЕДОНСКА ЛИТЕРАТУРА

1. Реферат за избор на истражувач во сите научни звања во Одделението за македонска народна литература при Институтот за македонска литература во Скопје (**д-р Ана Мартиноска**).....204-222

ИНСТИТУТ ЗА ЗЕМЈОТРЕСНО ИНЖЕНЕРСТВО И ИНЖЕНЕРСКА СЕИЗМОЛОГИЈА

1. Рецензија на докторската дисертација **Неодетерминистички пристап кон анализата на сеизмичкиот hazard на територијата на Косово**, изработена од **м-р Назми Хаси**, пријавена на Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија во Скопје.....223-226

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на докторската дисертација **Дијагностичката вредност на asymmetric dimethylarginine како индикатор за проценка на ендотелна дисфункција кај пациенти со ревматоиден артрит третиран со лефлуномид**, од **ас. д-р Дејан Спасовски**, пријавена на Медицинскиот факултет во Скопје.....227-232

ФАКУЛТЕТ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСКИ НАУКИ И ХРАНА

1. Реферат за избор на соработник во звањето помлад асистент на научната област лозарство на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје (**м-р Златко Прцуловски**).....233-235

ФАКУЛТЕТ ЗА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И ИНФОРМАЦИСКИ ТЕХНОЛОГИИ

1. Рецензија на докторската дисертација **Анализа и моделирање на себесличност на сообраќајот во реални мрежи**, изработена од **м-р Снежана Тиловска**, пријавена на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје.....236-243

АРХИТЕКТОНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Архитектонскиот факултет во Скопје (**Елена Икономов**).....244

ИНСТИТУТ ЗА ЗЕМЈОТРЕСНО ИНЖЕНЕРСТВО И ИНЖЕНЕРСКА СЕИЗМОЛОГИЈА

1. Рецензија на докторската дисертација **Иновативни хд-системи на исполна како средство за редуцирање на сеизмички ризик на згради од армиран бетон**, од **м-р Исак Идризи**, пријавена на Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија во Скопје.....245-247

ИНСТИТУТ ЗА ФОЛКЛОР „МАРКО ЦЕПЕНКОВ“

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ во Скопје (**Сапо Митев, Трајан Ристовски, Марко Петрушевски, Зоран Џорлев**).....248

ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ „ЈУСТИНИЈАН ПРВИ“

1. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања од научната област уставно право и политички систем (современи политички системи, политички партии и интересни групи) на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје (**д-р Александар Спасеновски**).....249-266
2. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања на научната област уставно право и политички систем, на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје (**д-р Јелена Трајковска-Христовска**).....267-278

ЕКОНОМСКИ ИНСТИТУТ

1. Рецензија на докторската дисертација **Современи трендови во финансирањето на високото образование преку продлабочена соработка со бизнис-секторот-состојби и перспективи во Република Македонија**, од м-р Рашид Емини, пријавена на Економскиот институт во Скопје.....279-282
2. Рецензија на докторската дисертација **Влијанието на информационата економија врз управувањето со банкарските ризици-меѓународни практики, состојби и перспективи во Република Македонија**, од м-р Елена Парнарциева-Станоевска, пријавена на Економскиот институт во Скопје.....283-287

СТОМАТОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на научни работници на Катедрата за детска и превентивна стоматологија на Стоматолошкиот факултет во Скопје (**д-р Мери Павлевска, д-р Александар Димков, д-р Олга Кочичева, д-р Ефика Жабокова Билбилова**).....288-363

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. **Приговор** на Рефератот за избор на наставници во сите звања по предметот интерна медицина на Медицинскиот факултет во Скопје, поднесен од **в. н. сор. д-р Деска Димитријевска**, објавен во Билтен бр. 1071 од 17.2.2014 година.....364-366
2. **Одговор** на Рецензентската комисија на приговорот на Рефератот за избор на наставници во сите звања по предметот интерна медицина на Медицинскиот факултет во Скопје, објавен во Билтен бр. 1071 од 17.2.2014 година.....367-368
3. **Приговор** на Рефератот за избор на наставници во сите звања по предметот интерна медицина на Медицинскиот факултет во Скопје, поднесен од **н.сов. д-р Лилјана Тозија**, објавен во Билтен бр. 1071 од 17.2.2014 година.....369-373
4. **Одговор** на Рецензентската комисија на приговорот на Рефератот за избор на наставници во сите звања по предметот интерна медицина на Медицинскиот факултет во Скопје, објавен во Билтен бр. 1071 од 17.2.2014 година.....374-375
5. **Приговор** на Рефератот за избор на наставници во сите звања по предметот интерна медицина на Медицинскиот факултет во Скопје, поднесен од **в. н. сор. д-р Нико Беќаровски**, објавен во Билтен бр. 1071 од 17.2.2014 година.....376-379
6. **Одговор** на Рецензентската комисија на приговорот на Рефератот за избор на наставници во сите звања по предметот интерна медицина на Медицинскиот факултет во Скопје, објавен во Билтен бр. 1071 од 17.2.2014 година.....380-381
7. **Приговор** на Рефератот за избор на наставници во сите звања по предметот интерна медицина на Медицинскиот факултет во Скопје, поднесен од **проф. д-р Даниела Чапароска**, објавен во Билтен бр. 1071 од 17.2.2014 година.....382-388
8. **Одговор** на Рецензентската комисија на приговорот на Рефератот за избор на наставници во сите звања по предметот интерна медицина на Медицинскиот факултет во Скопје, објавен во Билтен бр. 1071 од 17.2.2014 година.....389-390
9. **Приговор** на Рефератот за избор на наставници во сите звања по предметот интерна медицина на Медицинскиот факултет во Скопје, поднесен од **насл. доц. д-р Јагода Стојковиќ**, објавен во Билтен бр. 1071 од 17.2.2014 година.....391
10. **Одговор** на Рецензентската комисија на приговорот на Рефератот за избор на наставници во сите звања по предметот интерна медицина на Медицинскиот факултет во Скопје, објавен во Билтен бр. 1071 од 17.2.2014 година.....392-393

11. **Приговор** на Рефератот за избор на наставници во сите звања по предметот интерна медицина на Медицинскиот факултет во Скопје, поднесен од **в.н.сор. д-р Петар Дејанов**, објавен во Билтен бр. 1071 од 17.2.2014 година.....394-402
12. **Одговор** на Рецензентската комисија на приговорот на Рефератот за избор на наставници во сите звања по предметот интерна медицина на Медицинскиот факултет во Скопје, објавен во Билтен бр. 1071 од 17.2.2014 година.....403-404
13. **Приговор** на Рефератот за избор на наставници во сите звања по предметот интерна медицина на Медицинскиот факултет во Скопје, поднесен од **науч. сов. д-р Силвана Јованова**, објавен во Билтен бр. 1071 од 17.2.2014 година.....405-406
14. **Одговор** на Рецензентската комисија на приговорот на Рефератот за избор на наставници во сите звања по предметот интерна медицина на Медицинскиот факултет во Скопје, објавен во Билтен бр. 1071 од 17.2.2014 година.....407-408

ИНСТИТУТ ЗА НАЦИОНАЛНА ИСТОРИЈА

1. Рецензија на докторската дисертација **Античка Македонија во општата историја на Диодор** од **м-р Наталија Поповска**, пријавена на Институтот за национална историја во Скопје.....409-412

ПРЕГЛЕД
НА ПРИФАТЕНИ ТЕМИ ЗА ИЗРАБОТКА НА ДОКТОРСКА
ДИЗЕРТАЦИЈА МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ ЗА УЧЕБНАТА
2012/2013

Реден Бр.	Име на кандидатот	Наслов на темата	Ментор
1.	Евгенија Кироска- Петреска	"Утврдување на степенот на подготвеност на медицинските микробиолошки лаборатории од јавно здравствен сектор во РМ за примена на стандардот ISO- 15189-2012 "	Проф д-р Каќа Поповска- Јовановска
2.	Д-р Александра Шопова	"Знаење, свесност и верувања за хуман папиломавирусите и хуман папиломавирус вакцината кај популацијата во Република Македонија "	Проф д-р Розалинда Исјановска
3.	Мери Шапуриќ	"Орално- здравственото однесување и стоматолошка здравствена заштита на постарите лица во Република Македонија- превентивни аспекти"	Проф д-р Фимка Тозија
4.	Сања Димовска- Саздовска	"Евалуација на алгоритамот за скрининг на колоректален карцином во Република Македонија "	Проф.д-р Драган Ѓорѓев

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ЕПИСТОЛАРНИОТ ДИСКУРС НА КИКЕРОН“, ИЗРАБОТЕНА ОД М-Р СВЕТЛАНА КОЧОВСКА, ПРИЈАВЕНА НА ФИЛОЗОФСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Со Одлука бр. 0903-273/09, донесена на III редовна седница на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, одржана на 22.1.2014 година, беше формирана Комисија за оцена на докторската дисертација под наслов: „Епистоларниот дискурс на Кикерон“, поднесена од **м-р Светлана Кочовска**, во состав: проф. д-р Весна Димовска, проф. д-р Валериј Софрониевски, проф. д-р Маргарита Бузалковска-Алексова, проф. д-р Весна Томовска и доц. д-р Драгана Димитријевиќ. Избраната Комисија до Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Докторскиот труд „Епистоларниот дискурс на Кикерон“ на м-р Светлана Кочовска го сочинуваат 260 компјутерски обработени страници текст, а се состои од седум структурни целини: *Вовед, Античка епистолографска практика и епистоларна теорија, Јазичен корпус, Анализа на метаструктурата, Анализа на макроструктурата, Анализа на микроструктурата и Заклучоци*. Кон овој основен корпус на дисертацијата, придружени се три дополнителни содржини: *Список на кратенки, Генерален индекс и Библиографија*.

Приказ и анализа на дисертацијата

Во *Воведот* (стр.3-10) се изложени предметот, целите и методите на истражувањето (стр.5-6), направен е кус преглед на досегашните истражувања на Кикероновите писма (стр.6-8) и презентирана е структурата на истражувањето (стр.8-10). Во рамките на севкупните досегашни истражувања на стилот на Кикерон, м-р Светлана Кочовска констатира релативно мал научен интерес за јазичниот израз на обемиот епистоларен опус на Кикерон и ги идентификува причините за ваквата ситуација. Сметајќи го за неоправдано отсуството на темелни специфични истражувања на најголемата античка колекција на писма од еден автор, м-р Кочовска го прифаќа предизвикот да направи анализа на епистоларниот дискурс на Кикерон од аспект на неговата метаструктура, макроструктура и микроструктура. Применувајќи современи методолошки постапки и комбинирајќи концепти од различни лингвистички школи и од еминентни истражувачи, авторката создава предуслови за издржана анализа на повеќе рамништа, што ќе доведе до релевантни сознанија за социолингвистичките фактори врз употребата на јазикот, преку

испитување на Кикероновата стратегија при реализацијата на одделни комуникациски цели во писма до различни адресати.

Тематската целина *Античка епистографска практика и епистоларна теорија* (стр.11-26) е поделена во три поглавја: *Поимот ἐπιστολή почетоците на епистографската практика*, *Материјали за пишување и начин на трансмисија на писмата* и *Античка епистоларна теорија*. Во првото поглавје, *Поимот ἐπιστολή почетоците на епистографската практика* (стр.11-15), кандидатката се осврнува на потеклото и значењето на именката *ἐπιστολή* во хеленската книжевност и на почетоците на епистографската практика во Хелада и во Рим. Во второто поглавје, *Материјали за пишување и начин на трансмисија на писмата* (стр.15-17), накусо се изложени сознанијата со кои располага науката за техничките аспекти на епистографската практика: материјалите на кои се пишувало, средствата за пишување и начинот на кој се доставувале писмата. Третото поглавје, *Античка епистоларна теорија* (стр. 17-25), всушност претставува исцрпен преглед на автентичните пишани сведоштва за најраниот теориски третман на епистоларната практика, соодветно групирани и презентирани во две потпоглавја: *Директни сведоштва* (стр. 17-23) и *Индиректни сведоштва* (стр. 23-25). Во првото потпоглавје накусо се презентирани содржините на: екскурсот за писмата од книжевно-теорискиот спис *Περὶ ἑρμηνείας* на Псевдо-Деметриј, прирачниците за пишување писма *Τύποι ἐπιστολικοί* и *Περὶ ἐπιστολικαίου χαρακτῆρος*, трактатот за епистоларната практика на Филострат од Лемнос, едно писмо на Грегориј Назијанин и апендиксот *De epistulis* во списокот на Јулиј Виктор *Ars rhetorica*. Третман на индиректни сведоштва за епистоларната теорија имаат попатните забелешки за писмото како тип на текст и за видовите писма, што се среќаваат, главно, во писмата на Кикерон.

Следната тематска целина, *Јазичен корпус* (стр. 26-33), се состои од две поглавја: *Формални одлики на Кикероновите збирки* (стр. 26-29) и *Традиција на текстот на писмата* (стр. 29-33). Во првото поглавје, како што сугерира и насловот, се изложени формалните одлики на четирите Кикероновы збирки писма (*Ad Atticum*, *Ad familiares*, *Ad Quintum fratrem* и *Ad Brutum*): колку писма содржат, кому му се упатени и како се датираат. Во второто поглавје е направен преглед на сознанијата со кои располага науката за тоа како се зачувале писмата, кој бил нивниот антички издавач и кога и под кои околности дошло до нивна публикација.

Следните три тематски целини го сочинуваат суштинскиот дел од трудот. Првата од нив, *Анализа на метаструктурата* (стр. 34-82), се состои од три поглавја: *Конститутивни детерминанти* (стр. 35-48), *Регулативни детерминанти* (стр. 48-73) и *Класификација на писмата* (стр. 73-82). Со термините конститутивни и регулативни детерминанти се означени вонјазичните фактори што влијаеле врз конституирањето, односно регулацијата на епистоларниот дискурс.

Конститутивните детерминанти се дефинирани како вонјазични фактори кои биле *condicio sine qua non* за започнување на Кикероновите епистоларни интеракции. Издвоени се три типа на конститутивни детерминанти: физичка одвоеност на субјектите меѓу кои се воспоставува епистоларна интеракција, желба да се предизвика реакција *in absentia* и примена на пишан медиум. Терминот *регулативни* детерминанти, пак, упатува на вонјазичните фактори кои статусот на детерминанти го стекнале при процесот на етаблирање на епистоларноста како феномен. Третман на регулативни детерминанти во трудот имаат: принципот на социјалност, принципот на реципрочна размена, принципот на поттикнување на интеракција, принципот на заеднички коефициенти и принципот на моделирање на стварност. Типичните манифестации на секој од овие принципи во епистоларниот дискурс на Кикерон се разгледуваат поединечно. Со оглед на тоа што принципот на социјалност има клучно типолошко значење, во последното поглавје од оваа глава, *Класификација на писмата*, авторката на дисертацијата одговара на деликатниот предизвик и потребата за класификација на писмата. Врз основа на принципот на социјалност, функцијата на писмата и епистоларните теми, издвоени се девет видови писма: (1) писма што се производ на приватна лична епистоларна интеракција, (2) писма што се производ на приватна семејна епистоларна интеракција, (3) писма што се производ на приватна дистанцирана епистоларна интеракција, (4) писма што се производ на службена епистоларна интеракција, (5) писма до политички пријатели, (6) агитациски писма, (7) писма на утеха, (8) писма на препорака и (9) писма-честитки. Со оглед на неможноста за прецизна класификација поради низа објективни фактори, на кои се укажува во повеќе наврати во трудот (стр. 41, 58, 78, 79), функцијата на понудената класификација е да создаде претстава за тоа какви писма содржат четирите збирки и да создаде рамка во која ќе се одвива понатамошното истражување.

Во следната глава, *Анализа на макроструктурата* (стр. 82-150), писмата се разгледуваат од аспект на нивната схематска структура (стр. 82-90 стр.) и од аспект на нивната тематска структура (стр. 90-118). Во делот посветен на схематската структура, идентификувани се седум схематски категории на писмата: *уводна поздравна формула*, *желба за добро здравје (formula valetudinis)*, *пролог*, *главен дел (narratio, petitio)*, *епилог*, *завршна поздравна формула* и *дата [и место]*. Воведната поздравна формула и главниот дел се посочени како единствени задолжителни схематски категории на писмата. Дескрипцијата на тематската структура упатува на начинот на кој Кикерон ги подредува единиците на содржина од кои се состојат писмата. Од аспект на тематската структура, Кикероновитот епистоларен дискурс е дефиниран како комплексна структура на дискурсен чекор. Во зависност од тоа дали структурата на писмото се состои од еден централен и еден или повеќе помошни чекори или од

повеќе централни или функционално еднакви чекори, идентификувани се два типа на писма: монотематични и политематични писма. Третман на монотематични писма имаат писмата во кои централниот дискурсен чекор и помошните чекори се интегрирани во структурата на писмото преку принципите на зависност и навраќање. Политематичните писма, пак, имаат третман на писма во кои единиците на содржина се интегрирани во структурата на комплексниот чекор преку принципот на набројување. Политематичноста, генерално, се истакнува како одлика на писмата до Атик, односно на писмата што се производ на приватна лична епистоларна интеракција. Сепак, се нагласува дека начинот на градба на тематска структура не е условен од типот на епистоларна интеракција, туку дека влијание врз тематската структура имаат и други фактори: условите во кои писмата биле напишани, динамиката на допишување и прашањето дали една тема од вон-јазичната реалност во мигот кога писмото било напишано се издвојувала како доминантна во комуникацијата меѓу учесниците во епистоларната конверзација. Во последното поглавје од оваа глава, *Кохеренција* (стр. 118-150), се разгледуваат механизмите со кои се воспоставува глобалната кохеренција на писмата, т.е. кохеренцијата во рамките на дискурсна промена. Издвоени се следниве механизми: пресупозиција, лексичка рекурениција и парафраза, тема конституенти, метадискурсни изрази, елементи на интеракција, метадирективни парентетички искази.

Во петтата глава, *Анализа на микроструктурата* (стр. 151-214), изложени се начелата на теориите врз кои авторката го темели истражувањето на основните единици на микроструктурата (теорија на говорни чинови и теорија на учтивост на Браун и Левинсон) и се презентирани резултатите од анализата на јазичните реализации на говорните чинови кои се најфреквентни во Кикероновиот епистоларен дискурс. Во поглавјето посветено на експресивите се разгледуваат јазичните реализации на следните типови на експресиви: воведни поздрави, завршни поздрави, честитки, благодарудувања и извинувања. Во поглавјето посветено на директивите изложени се резултатите од анализата на барањата и молбите. Прашањата, кои во класификацијата на Серл имаат третман на директиви, овде се разгледуваат како посебен тип на говорни чинови.

На крајот од трудот се сумирани *заклучоците* (стр. 215-234) до кои е дојдено при анализата на метаструктурата, макроструктурата и микроструктурата на Кикероновите писма. Авторката на дисертацијата ги потенцира идентификуваните и дефинирани вонјазични фактори кои влијаеле врз конституирањето и регулацијата на епистоларниот дискурс, како и класификацијата на различните видови писма врз основа на комбинација од три параметри: принципот на социјалност, примарната функција и епистоларните теми. Со помош на оваа постапка, авторката издвојува

девет типови писма. Со анализа на ниво на макроструктура на Кикероновите писма, идентификувани се седум схематски категории или суперструктури, додека од перспектива на тематска структура на неговиот епистоларен дискурс, м-р Кочовска заклучува дека станува збор за комплексна структура на дискурсен чекор, која се состои од еден централен и од еден или повеќе помошни чекори или, пак, од повеќе централни или функционално еднакви чекори кои се различно интегрирани во зависност од тоа дали се работи за монотематично или политематично писмо. Делот од истражувањето на основните единици на микроструктурата, кој е фокусиран врз јазичната реализација на најфреквентните говорните чинови: воведни и завршни поздрави, честитки, благодарудувања, барања и молби и прашања - покажува големи разлики и тоа во зависност од видот на епистоларната интеракција, од функцијата на писмото и од степеност на блискост меѓу учесниците во дадената интеракција.

По заклучоците следуваат исклучително полезните дополнителни содржини кои го олеснуваат читањето на овој научен труд и го насочуваат читателот кон конкретни термини, имиња и дела: *Список на кратенки* (стр. 235-241) и *Генерален индекс* (стр. 242-244). На крајот е поместена вообичаената *Библиографија* (стр. 245-260), која во случајов опфаќа извонредно голем број релевантни единици.

Оцена

Докторската дисертација „Епистоларниот дискурс на Кикерон“ на м-р Светлана Кочовска претставува сериозен и задлабочен научен труд во кој авторката манифестира суверени компетенции и висок степен на академска совесност и темелност во една сложена задача и истражување засновано врз различни параметри. Сложеноста на овој истражувачки потфат, меѓу другото, произлегува и од интердисциплинарниот карактер на самата тема и на пристапот, според што овој труд далеку ги надминува флексибилните граници на класичната филологија и навлегува и придонесува во повеќе научни подрачја и области. Особена доблест и иновативна вредност на овој труд му дава осмислувањето на методолошката рамка, во која се инкорпорираат најмодерните лингвистички истражувачки пристапи и концепти на различни школи и се применети врз дискурс од класичната епоха на римската книжевност, што значи - врз јазичен корпус стар повеќе од две илјадалетија. При тоа, авторката на дисертацијата успешно ги коригира и ги адаптира методолошките поставки и покажува критичен однос кон ползуваните модели, како и кон ползуваната стручна литература. Аргументираните и сестрано елаборирани сознанија и заклучоци до кои авторката доаѓа во ова истражување претставуваат несомнен и релевантен научен придонес во литературата посветена на Кикероновите епистоларен опус и неговиот јазичен израз, во осознавањето на екстралингвистичките фактори кои го формираат прагматичкиот контекст на Кикероновите

епистоларен дијалог, на начините на кои се воспоставува тематска кохеренција во писмото како тип на текст, како и јазичните средства со кои се реализираат говорните чинови во латинскиот јазик. Типологизацијата на Кикероновите писма до Атик сама по себе претставува значаен прилог, но и поттик за понатамошните истражувања на епистоларниот дискурс воопшто.

Заклучок и предлог

Согласно со изложеното мислење и оценка, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје да го прифати овој извештај, да донесе одлука за формирање комисија за одбрана на докторската дисертација „Епистоларниот дискурс на Кикерон“, поднесена од м-р Светлана Кочовска и да закаже јавна одбрана.

Комисија

Проф. д-р Весна Димовска, с.р.

Проф. д-р Валериј Софрониевски, с.р.

Проф. д-р Маргарита Бузалковска-Алексова, с.р.

Проф. д-р Весна Томовска, с.р.

Доц. д-р Драгана Димитријевиќ, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ДОДЕЛУВАЊЕ НА ТИТУЛАТА ПОЧЕСЕН ДОКТОР (*doctor honoris causae*) НА УНИВЕРЗИТЕТОТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ ВО СКОПЈЕ, НА ПРОФ. Д-Р КЕВИН ВОРИК, ПРОФЕСОР ПО КИБЕРНЕТИКА НА УНИВЕРЗИТЕТОТ ВО РЕДИНГ, АНГЛИЈА, ОБЕДИНЕТО КРАЛСТВО

По спроведените постапки на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ (Св. УКИМ) и на Факултетот за електротехника и информациски технологии (ФЕИТ), на заедничката седница на Комисијата за наука, Комисијата за настава и Комисијата за соработка со универзитетите во земјата и во странство на 21 ноември 2013 г. е прифатен предлогот од ФЕИТ за доделување на титулата почесен доктор (*doctor honoris causae*) на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, на проф. д-р Кевин Ворик, и наедно не именувале нас, долупотпишаните, за членови на Рецензентската комисија по овој предмет. Врз основа на тоа именување, како и врз основа на членовите 295 - 302 од Статутот на Универзитетот, имаме чест и задоволство да го поднесеме следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Основни податоци

Кевин Ворик е роден на 9.2.1954 год. во Кересли', Ковенри во Англија, каде што ги поминал детството и основното училиште. Веднаш по завршувањето на вишото училиште, а на возраст од 16 години, отишол на работа во Бритиш Телеком, каде што го поминал периодот од 1970 до 1976. По извесната инженерска практика како електроинженер по телекомуникации, подоцна го продолжил образованието на Универзитетот во Астон, каде што на возраст од 22 години се здобил со првата универзитетска диплома по електротехника и електроника. Кевин е оженет со Ирена, па денес тие се родители на две сега возрасни деца на 28 и 30 години.

Набргу по дипломирањето Кевин Ворик се здобил и со позицијата докторанд-истражувач на Универзитетот “Империјален Колеџ” во Лондон, каде што во март 1982 одбрал докторат (во рангот “Ph.D. by Research”). По докторирањето, последователно, се здобивал со соодветни универзитетски звања и позиции на универзитетите во Оксфорд, Њукастл и Ворик, постојано напредувајќи. Конечно, во 1987 година бил поканет и назначен за редовен професор на Универзитетот во Рединг, каде што се наоѓа и денес.

На Универзитетот во Рединг, Кевин бил раководител на Департманот за кибернетика во тек на 8 години, додека во тек на 5 години бил декан на Школата за инженерство и информациски науки (сите

департмани за инженерство, компјутерски науки и кибернетика). Освен тоа, тој вршел и повеќе други функции, меѓу кои и директор на Универзитетскиот центар за пренос на технологии (најуспешен во ОК). Покрај редовната работа на Универзитетот во Рединг (Reading), тековно, д-р Кевин Ворик е визитинг-професор на определено време на Универзитетот во Стратсклајд, Единбург, Индискиот институт за технологија во Гвалиор и на Чешкиот технички универзитет во Прага.

2. Исклучителни академски постигања

Проф. д-р Кевин Ворик (Kevin Warwick) во 1987 година станал *редовен професор по кибернетика* уште на возраст од 33 години на Универзитетот во Рединг, Англија, Обединето Кралство (ОК). Универзитетот во Рединг е еден од малкуте универзитети во светот што во своите фундаментални дејности со децении ја негуваат дејноста кибернетика, и тоа пред се во научни и во применети истражувања, но исто така и во образование. Таму и оттогаш проф. Ворик раководи, а и самиот изведува, научни и применети истражувања во неколкузаемно комплементарни области, и тоа: вештачка (компјутациона) интелигенција, теорија и примена на управување, невронски мрежи, обработка на сигнали, роботика и биомедицинско инженерство.

Во 2011 година, Кевин го добил престижното признание “Ellison-Cliffe Medal” на Кралското друштво по медицина во Лондон, додека во 2008 г. го добил престижното признание “Mountbatten Medal” од името на Институцијата за инженерство и технологија (ИЕТ, ОК) и Кралската академија на инженерските науки во Лондон, ОК (The IET and the Royal Academy of Engineering). Во 2004 г., тој бил награден со признание “The Future of Health Technology Award” од Универзитетот Масачусетски институт за технологија (MIT, Boston, MA, USA), а во истата година, од Институцијата на електротехничките инженери (Институција за инженерство и технологија, од наредната година) го добил и Британското признание “The IEE Achievement Medal”. Во 2005 г., Кевин Ворик бил избран за почесен член на Академијата на науките на Санкт Петербург, Русија, а исто така бил награден и со признание “University of Malta Medal” од Институтот “Edward De Bono” на Малта.

Проф. Ворик веќе двапати се здобил со докторати од повисок ранг (DSc). Имено, во 1993 годината, таков докторат освоил на Универзитетот “Империјален колеџ” во Лондон, Англија, а истата година и Академијата на науките (Институт за техничка кибернетика) во Прага, Чешка Република, му доделува таков докторат.

Исто така, треба да се забележи дека во Велика Британија, д-р Кевин Ворик веќе трипати бил награден со звањето почесен доктор на

науки. Со таква титула е награден на Универзитетот во Брадфорд во јули 2010 година, а пред тоа на Универзитетот во Ковентри во ноември 2008 г. и на Универзитетот во Астон во јули 2008 година.

Освен тоа, по изборот за редовен професор, а врз основа на исклучителните истражувачки постигања во биомедицинската и техничката кибернетика, Кевин Ворик бил избран за почесен член (Fellow) на следниве асоцијации за наука и технологија:

- Институција за инженерство и технологија, а пред тоа Институцијата на електротехничките инженери (Institution of Engineering and Technology, formerly Institution of Electrical Engineers);
- Институт на Лондон - Градска и професионална комора на овластените инженери.
- Институт за нанотехнологија на Лондон, каде што воедно наедно е и *основачки* почесен член.

Проф. Ворик водел (PhD supervision) и советува 40 успешно завршени докторанди, кои се внесени во веб-страницата на Математичката генелогичка (Mathematics Genealogy), кое го сврзува Кевин со едукационите мрежи како што е едукационата мрежа “Leonardo Da Vinci”. Истовремено, Кевин бил поканет и извршувал улога на „надворешен испитувач“ за 125 јавни одбрани на докторати (во ранг Ph.D.). Освен тоа, тој бил член на повеќе одбори за додипломско и постдипломско образование во неговата земја.

Со непосредно залагање и активности на проф. Ворик, освен прилив на приходи за Универзитетот во Рединг по основа на Британската институција КТП (порано Teaching Company), постепено и спокојно во Истражувачкиот фонд проф. Ворик и неговата група по кибернетика реализирале 35 успешни проекти на кои тој бил главен истражувач, финансирани од домашни и европски фондови. Во декември 2013 година, тој и еден од неговите тимови го комплетираше првиот проект посветен на култивирани неврони врз основа на мозок од стаорец за управување механички робот, финансиран од националниот Истражувачки совет за инженерски и физички науки (ИСЕФН, т.е. EPSRC).

Проф. Кевин Ворик во 2000 година ја добил Милениумската награда на националниот Совет за инженерски-физички науки (ЦФИН, т.е. EPSRC), за од него развиената роботска школска лига “школа” за едукација во роботиката. Токму врз основа на тој проект, во доцните деведесетти години, Градската и професионална комора на овластените инженери при Институтот на Лондон го избрала за свој почесен член, па така Кевин станал најмладиот на сите времиња почесен член на Институтот на Лондон. По истата основа, Кевин бил именуван за член на ИФНИК (EPSRC), Колеџ на менторски експерти. Слично, а во рамките на Кралската академија за инженерство (*Royal*

Academy of Engineering), Кевин бил член на панелот ХЕФЦ (*HEFC*) посветен на електротехничко и електронско инженерство и заменик-претседавач на истиот панел на единицата 28 за електронско-сигнални импланти (електронско-телекомуникационо инженерство).

Треба да се одбележи дека во дедесеттите години на дваесеттиот век, како прв во светот, д-р Кевин Ворик иницирал и спровел низа пионерски експерименти со неврохирушка имплантација на минијатурен електронско-комуникациски уред (познат како *Utah Array/Brain Gate*; сензорско-сигнален примопредавател) во средниот нерв на подлактицата (*nervus medianus*), прво на самиот себе, а подоцна и на неговата сопруга. Експериментите биле наменети, пред сè, за далечинско управување на роботска рака и други роботски направи со непосредно биосигнална трансмисија од неговата рака, а подоцна мисловно од неговиот мозок директно. Се разбира, севкупната низа експериментално-развојни истражувања за електронско-имплантациона технологија ја извела екипа истражувачи и докторанди со кои здружено раководеле д-р Марк Гасон и д-р Кевин Ворик, па така создале платформа за повеќе фундаментално нови истражувачки правци, главно еден во медицината, еден во невробологијата и друг во роботиката и управувачките системи. Врз основа на тој развој, прв во светот самиот Кевин остварил успешно предавање на надворешносензорски влезен сигнал во друг човек, а исто така и прво чисто електронски комуникациски експеримент помеѓу два човека. Тие и такви постигања наскоро условиле “*National Geographic International*” да им посвети документарен филм снимен во 2006/2007 кој бил емитиран во 143 земји и преведен на 23 различни јазици.

Воедно, тие постигања отвориле сосема нови меѓународни дебати и истражувања, меѓу кои оние за етичкото влијание на електронско-сигналните импланти и биолошката етика на т.н. „гранични“ научни истражувања. Такви дебати биле одржани, и се уште се одржуваат во многу земји во светот, меѓу кои нужно треба да се споменат оние во Европската комисија (ЕУ), Претседателскиот совет на Белата куќа (САД), и на сите водечки универзитети во светот.

Така, Кевиновите лични експерименти станале своевиден извор на инспирација за младите истражувачи во светот, а експериментите и публикациите на Кевин и неговите тимови соработници во Одделот за кибернетика во Рединг станале едни од најпопуларните мултидисциплинарни дела, зашто скоро сите од нив се темелат врз синергија на две или повеќе области на инженерските науки, компјутационата интелигенција, биомедицинските и/или медицинско-здравствените науки.

Врз тие основи, а по Милениумската награда на ИСЕФН во 2000, Британскиот институт за физика го наведува етичкото влијание на

Кевиновите импланти како специфични примери на влијателност веднаш по оние во откријата на Галилеј, Кири, Нобел, Ајнштајн, Опенхајмер и Ротблат. Слично, во 2002, Британската институција на електротехничките инженери (денес за инженерство и технологија) го избрала Кевин Ворвик за еден од десетте водечки електротехничко-електронски инженери во целото ОК. Неговите импланти се наоѓаат во постојана експозиција на музеите за наука во Лондон, Неапол, Италија, и Женева, Швајцарија, додека конструираните роботи во Одделот за кибернетика во Рединг под негово раководство се наоѓаат во постојана експозиција на музеите за наука во Бирмингам, Лондон и Њукастл, како и во Линц, во Австрија.

Во 2000 година, Кевин го изложил своето божикно предавање на Кралската Институција под наслов “Подемот на роботите”, кое предизвикало не помалку изненадувачки реакции отколку оние за неговите електронски импланти. Предавањето било покането како последица на постигнатите научни и технолошки резултати на неговиот повеќетапен ЕФНК-проект, посветен на роботите воопшто и на хуманоидните роботи, одделно. Тие негови постигања станаа и популарно познати по светот како “Сајборг 1.0” и “Сајборг 2.0” (Cyborg 1.0; Cyborg 2.0), додека на повеќе универзитетски центри според извезуваниот робот “Cybot” од Универзитетот во Рединг и списанието “Real Robots”.

Во 2000 година, Кевин организираше цела низа експерименти по познатиот “Turing Test”, на кои земале учество повеќе од најдобрите машини со вештачка интелигенција во светов денес. Кевин успеал овие експерименти да бидат одржани токму во месноста “Bletchley Park”, близу Лондон, која била дом на прочуениот математичар Алан Тјуринг, творецот на современата компјутерска наука, токму во времето кога работел врз пробивање на кодот на прочуената во тоа време “Enigma Machine” (во предвечерјето на Втората светска војна).

Д-р Кевин Ворик служел (а сè уште служи) како придружен уредник на многу врвни списанија по автоматика, информатика, вештачка и компјутациона интелигенција, невронски мрежи, спознавање итн. Тие се премногу за сите да бидат наведени тука, но само ќе споменеме дека Кевин служел 10 години како *почесен уредник* на списанието *IET Control Theory & Applications* (порано *IEE Proceedings Part C on Control Theory & Applications*).

Д-р Кевин Ворик е постојано повикуван да одржи пленарни предавања по универзитети и престижни конференции и тематски собири по светов, така што просечно имал по дваесетина такви гостувања годишно. Тој бил ангажиран и од Министерството за надворешни работи, и од Британскиот Совет за одржување на такви предавања во поголем број земји во светов. Во поскорешно време, меѓу земјите во кои

гостувал со предавања за неговите исклучителни научни и технолошки постигања спаѓаат следниве земји: Канада, Индија, Нов Зеланд, САД, Кина, Малазија, Чешката Република, Турција, Хонг Конг и Сингапур. Така, во септември 2011, како гостин на ФЕИТ и Здружението за ЕТАИ на Македонија, д-р Кевин Ворик одржа такво предавање на ФЕИТ, а и учествуваше на *Специјалната меѓународна конференција (“Complex Systems: Synergies of Control, Communications and Computing”)* во Охрид.

Професор Кевин Ворик просечно одржува по дваесетина поканети предавања на универзитетите низ светот. Во 2014 година, што е веќе објавено, ќе го одржи специјалното предавање “Sir Hugh Carns Lecture” at the Society of Neurosurgeons.

3. Проф. д-р Кевин Ворик за Институтот за АСИ на ФЕИТ

Во подолга низа години, како во последната деценија од минатиот, така и во првата деценија од овој век, проф. Ворик со особено внимание и залагање на секој остварлив начин се грижеше за поддржување и потпомагање на одржливи научни истражувања во рамките на Институтот за автоматика и системско инженерство, организирани од проф. д-р Георги Димировски, зашто нивното академско познанство и соработка веќе постоеше од 1984 година.

За во целост да се согледа улогата и придонесите на д-р Кевин Ворик, еден од ретките академци во светот со професорска титула по кибернетика (т.е. синергистичка спрега на автоматско управување, комуникација и компјутација), за Институтот за автоматика и системско инженерство (ИАСИ) при Факултетот за електротехника и информациски технологии (ФЕИТ), пред сè, треба да се земе предвид дека неговата сестрана поддршка за Институтот доаѓа во тешките времиња од 1992 година наваму. Имено, на маѓународната конференција “IFAC on Mutual Impact of Computing Power and Control Theory” во Прага, Чешката Република, а со која претседавале Милош Карни и Кевин Ворик, Георги Димировски започнува директна комуникација и соработка со Кевин. Тогаш, по неколку рецензии и препораки од Кевин Ворик до Британскиот совет и до EPSRC (Националниот совет за наука и истражувања) била обезбена финансиска поддршка на Димировски заради продолжување на дотогашните соработки со д-р Роберт Малколм Хенри, во Бардфорд, и со д-р Норман Едвард Гоф, во Вулверхамптон, за натамошна меѓународна академска размена и соработка на ИАСИ. На тој начин, меѓународниот подем на ИАСИ продолжува по нагорна линија и по осамостојувањето на Република Македонија. Со заминувањето во пензија на проф. Морис Г. Милрој, тогаш декан на Школата за инженерство при Универзитетот на Брадфорд, кон крајот на 1989 г. заминал и последниот од водечките професори и поранешни декани

или ректори кои на сите можни начини ја негувале академската поддршка и соработка со инженерските факултети при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“. Веќе во наредната 1990 г. длабоко се промениле условите на Универзитетот на Брадфорд, а веројатно и определбите на академската политика, па целосно престанало нивното финансирање на македонските академци за научна размена и соработка. Токму во таквите околности и во вистинско време доаѓа до целосен израз поддршката од страна на проф. Кевин Ворвик со неговите заложби преку препораки, рецензии и други активности во полза на ИАСИ и ФЕИТ.

Во текот на декадата од 1991 до 2000 г. на нашиот Факултет биле двапати дотерувани наставните планови и програми. Во делот кој се однесува на предметите што Институтот за АСИ ги остваруваше на Факултетот, доаѓаат до израз и консултациите од Кевин Ворик, со кои тој секогаш им стоеше на располагање на Димировски и соработниците. Едно од овие влијанија е зафаќањето на ИАСИ со облици на компјутациона интелигенција во управувачки системи. Другото влијание под здружена помош од покојниот академик проф. д-р Миомир К. Вукобратовиќ, од Белград, и од проф. Ворик е опфаќањето на роботите и роботизираниите флексибилни производни системи во наставно-образовниот процес на ФЕИТ.

Треба да се спомене и последниот придонес на проф. Ворик во 2011 година кога се одзва не само да учествува на Меѓународната конференција ЕТАИ 2011 и на Специјалната меѓународна конференција COSY 2011, туку и да одржи предавање на ФЕИТ во преполнет амфитеатар. А бидејќи COSY 2011 беше наменета и за одбележување 45 години работа и 70 години живот на Георги Димировски, Кевин Ворик напиша свој специјален прилог од неговите најнови истражувања под наслов “Роботи со биолошки мозок: Комплексна креација на вештачка интелигенција” (Robots with Biological Brains: A Complex AI Creation).

Конечно, треба да се забележи дека и влијанијата од проф. д-р Кевин Ворик придонеле кон инспирацијата, за под раководството на проф. д-р Миле Станковски, и во Институтот за АСИ да се организира Здружен научноистражувачки во нано-мехатроника и роботика со учество на докторанди и магистранди од Бугарија, Македонија и Швајцарија. Така, и во наредните години, наномехатрониката и роботиката ќе бидат во фокусот на научноистражувачката преокупација на Институтот.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Проф. д-р Кевин Ворик ја заслужил титулата почесен доктор на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ врз основа на подолу

наведените фундаментални научни, инженерски и технолошки придонеси, за кои тој и неговите неколку тимови соработници дале подеднакво експериментална и симулациска потврда, а одделно тој самиот на себе ги извршил критичните експерименти со електронски сигнално-комуникациски импланти (во средишниот неврон на подлактицата) за далечинско управување на работи и динамички процеси. Имено, накусо резимирано, тие се следниве:

- фундаментални придонеси во техничката кибернетика во областа на роботиката, а во подрачјето за теориска анализа, проектирање и експериментално потврдување на кибернетската симбиоза човек-машина во творбата “Cyborg” или “Човек-робот”;

- фундаментални придонеси во науката за вештачка интелигенција во областа на динамичките невронски мрежи, а во подрачјата за моделирање на системи, за обработка на сигнали, и за одлучување и управување;

- фундаментални придонеси во науката за системи и управување во областа на автоматските управувачки системи, а во подрачјето на смонагодувачки регулатори и сигнални филтри;

- пионерски оригинални и први во светот целосно успешни експерименти за надворешно-сензорски влезен сигнал во човек преку неврохирушка имплантација на минијатурен електронски уред во медијалниот неврон на неговата лева рака, наменета за чисто електронска комуникација помеѓу нервните системи на два човека или за далечинско управување на роботска рака со соодветен приемник на електронскиот сигнал герериран мисловно во човековиот мозок (мозокот на Кевин Ворик при првите експерименти) ;

- пионерски оригинални експерименти за поврзување на неговиот нервен систем преку неврохирушка имплантација (на минијатурен електронски уред во медијалниот неврон на неговата лева рака) директно со програмирано подготвен компјутер за да ги испита најновите технологии за помош на хендикепирани лица со намалени физички можности условени од Паркинсонова болест или други причини;

- оригинални придонеси во научните аспекти и технологијата на био-медицински стимулатори на мозокот и за третирање на Паркинсоновата болест;

- оригинални придонеси кон филозофските и етичките аспекти на роботиката во контекстот “Човек-робот” или “Робот-човек” односно во работи со биолошки мозок и во интегриран систем на човек со мисловно-спрегнат робот;

Овие факти можат да бидат најдени како на неговата така и на повеќе веб-страници и други релевантни институции за наука, инженерство и технологија, како и во повеќе документарни филмови за неговите резултати, во повеќе музеи на наука во неколку земји, и во цитатите за неговите пионерски придонеси во науката и технологиите на

иднината изложени во авторски книги за развоите постигнати кон крајот на 20 и почетокот на 21 век. Овде тие се поткрепени само со напомена за публикациите во научни списанија со фактор на влијателност, над 140 на број, како и со неговите 9 авторски книги и 72 поглавја во монографии и книги.

Со оглед на најновата научноистражувачка преокупација на д-р Кевин Ворик, чии истражувања се во тек денес, а дале и првични резултати, меѓу кои е култивирањето биолошки невронски мрежи (врз база на мозок од стаорец) за интелигентно заклучувачко-одлучувачки управувач на механичко-физички робот, сосема е реалистично да се очекува уште некоја епохална креација од неговата кибернетика.

Конечно, треба да се споменат и долгодишните полезни консултации и други видови поддршка на Институтот за АСИ во развој на дисциплините на неговата образовна и научноистражувачка дејност, за кои задолжен и одговорен е ФЕИТ.

Врз основа на сето наведено погоре, имаме чест да му предложиме на Сенатот на Универзитетот, доделувањето на титулата почесен доктор на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј” (по технички науки) да го усвои со - цитираме - следнава синтетска формулација:

„За фундаменални придонеси во научните основи на роботиката, вештачката интелигенција, управувачките системи и техничката кибернетика и за оригиналните и во светот пионерски успешни експерименти за “Човек-робот” (“Cyborg”) на чисто електронско-сигнална комуникација помеѓу нервните системи на два човека и човек-робот”.

Со почит,

На 4 февруари 2014, ФЕИТ во Скопје

Рецензентска комисија

Проф. д-р. Миле Ј. Станковски, декан на ФЕИТ-Скопје, редовен професор, с.р.

Акад. проф. д-р Георги М. Димировски, редовен професор на ФЕИТ во пензија, с.р.

Проф. д-р Татјана Д. Колемишевска-Гугуловска, редовен професор, ФЕИТ-Скопје, с.р.

Прилог кон рецензијата за проф. д-р Кевин Ворик (Kevin Warwick)

АКАДЕМСКИ ПУБЛИКАЦИИ
(ACADEMIC PUBLICATIONS)

1. СТАТИИ ВО РЕЦЕНЗИРАНИ СПИСАНИЈА СО ФАКТОР
НА ВЛИЈАТЕЛНОСТ И ДРУГИ РЕЦЕНЗИРАНИ
ПУБЛИКАЦИИ

(ARTICLES IN IMPACT-FACTORED REFEREED JOURNALS AND
OTHER REFEREED PUBLICATIONS)

Листата на цитирања може да се најде на (List of citations available on)
Google Scholar:

<http://scholar.google.co.uk/citations?user=TfTyMZQAAAAJ&hl=en>

1/. K. Warwick and H. Shah, “Human Misidentification in Turing Tests”, to appear in **Journal of Experimental and Theoretical Artificial Intelligence**, 2013

2/. R. Kala and K. Warwick, “Heuristic based Evolution for the Coordination of Autonomous Vehicles in the Absence of Speed Lanes”, to appear in **Applied Soft Computing**, 2013.

3/. R. Kala and K. Warwick, “Dynamic Distributed Lanes: Motion Planning for Multiple Autonomous Vehicles”, to appear in **Applied Intelligence**, 2013.

4/. K. Warwick and H. Shah, “Good Machine Performance in Practical Turing Tests”, **IEEE Transactions on Computational Intelligence and AI in Games**, appeared with DOI:10.1109/TCLIG.2013.2283538, Sept. 2013

5/. A. Alsultan and K. Warwick, “Keystroke Dynamics Authentication: A Survey of free-text methods”, **International Journal of Computer Science Issues**, Vol.10, Issue.1, pp.1-10, July 2013

6/. R. Kala and K. Warwick, “Planning Autonomous Vehicles in the Absence of Speed Lanes using an Elastic Strip”, **IEEE Transactions on Intelligent Transportation Systems**, appeared with DOI:10.1109/TITS.2013.2266355, July 2013.

7/. K. Warwick, “Conscious Buildings?”, **Intelligent Buildings International**, appeared with DOI:10.1080/17508975.2013.804803, May 2013.

8/. X. Hong, S. Iplikci, S. Chen and K. Warwick, “A Model Based PID Controller for Hammerstein Systems Using B-Spline Neural Networks”, **International Journal of Adaptive Control and Signal Processing**, appeared with DOI: 10.1002/acs.2293, 2013.

- 9/. M. Hammond, D. Xydias, J. Downes, G. Bucci, V. Becerra, **K. Warwick**, A. Constanti, S. Nasuto and B. Whalley, “Endogenous cholinergic tone modulates spontaneous network level neuronal activity in primary cortical cultures grown on multi-electrode arrays”, **BMC Neuroscience**, Vol. 14, Issue 38, Mar. 2013
- 10/. I. Daly, N. Nicolaou, S. Nasuto and **K. Warwick**, “Automated artefact removal from electroencephalogram: a comparative study”, **Clinical EEG & Neuroscience**, appeared with DOI: 10.1177/1550059413476485, May 2013
- 11/. R. Kala and **K. Warwick**, “Multi-Level Planning for Semi-Autonomous Vehicles in Traffic Scenarios based on Separation Maximization”, **Journal of Intelligent and Robotic Systems**, appeared with DOI: 10.1007/s10846-013-9817-7, 2013.
- 12/. R. Kala and **K. Warwick**, “Motion Planning of Autonomous Vehicles in a Non-Autonomous Vehicle Environment without Speed Lanes”, **Engineering Applications of Artificial Intelligence**, Vol.26, Issues.5-6, pp.1588-1601, 2013.
- 13/. **K. Warwick**, H. Shah and J. Moor, “Some Implications of a Sample of Practical Turing Tests”, **Minds and Machines**, Vol.23, Issue.2, pp.163-177, 2013.
- 14/. C. Tucker, **K. Warwick** and W. Holderbaum, “A Contribution to the Wireless Transmission of Power”, **International Journal of Electrical Power and Energy Systems**, Vol. 47, Issue. 5, pp.235-242, 2013.
- 15/. E. Bakstein, J. Burgess, **K. Warwick**, V. Ruiz, T. Aziz and J. Stein, “Parkinsonian Tremor Identification with Multiple Local Field Potential Feature Classification”, **Journal of Neuroscience Methods**, Vol.209, Issue.2, pp. 320-330, 2012.
- 16/. S. Pan, S. Iplikci, **K. Warwick** and T. Z. Aziz, “Parkinson's Disease Tremor Classification – A Comparison Between Support Vector Machines and Neural Networks”, **Expert Systems with Applications**, Vol.39, Issue.12, pp.10764-10771, Sept., 2012.
- 17/. J. Downes, M. Spencer, D. Xydias, M. Hammond, V. Becerra, B. Whalley, **K. Warwick** and S. Nasuto, “Emergence of a Small-World Functional Network in Cultured Neurons”, **PLoS Computational Biology**, Vol.8, Issue.5, e1002522, 2012.
- 18/. C. Tucker, K. Warwick and W. Holderbaum, “Efficient Wireless Power Delivery for Biomedical Implants”, **IET Wireless Sensor Systems**, Vol.2, Issue.3, pp.176-182, Sept. 2012.
- 19/. M. Spencer, J. Downes, D. Xydias, M. Hammond, V. Becerra, **K. Warwick**, B. Whalley and S. Nasuto, “Multi Scale Evolving Complex Network Model of Functional Connectivity in Neuronal Cultures”, **IEEE**

Transactions on Biomedical Engineering, Vol.59, Issue.1, pp.30-34, Jan. 2012.

20/. I. Daly, S. Nasuto and **K. Warwick**, “Functional connectivity during single finger taps for BCI control”, **Pattern Recognition**, Vol.45, Issue.6, pp.2123-2136, 2012

21/. D. Xydas, J. Downes, M. Spencer, M. Hammond, S. Nasuto, B. Whalley, V. Becerra and **K. Warwick**, “Revealing ensemble state transition patterns in multi-electrode neuronal recordings using hidden Markov models”, **IEEE Transactions on Neural Systems & Rehabilitation Engineering**, Vol.19, Issue.4, pp. 345-355, Aug. 2011.

22/. M. Gasson, E. Kosta, D. Royer, M. Meints and **K. Warwick**, “Normality Mining: Privacy Implications of Behavioural Profiles Drawn from GPS Enabled Mobile Phones”, **IEEE Transactions on Systems, Man and Cybernetics, Part C**, Vol. 41, Issue 2, pp. 251-261, 2011.

23/. I. Daly, S. Nasuto and **K. Warwick**, “Single Tap Identification for Fast BCI Control”, **Cognitive Neurodynamics**, Vol. 5, Issue 1, pp. 21-30, 2011

24/. **K. Warwick**, “A Reply to my Commentators”, **Studies in Ethics, Law and Technology**, Vol.4, Issue.3, to Appear/ Online available, Dec. 2010

25/. **K. Warwick**, “Future issues with robots and cyborgs”, **Studies in Ethics, Law and Technology**, Vol.4, Issue.3, to Appear/Online available, Dec. 2010

26/. H. Shah and **K. Warwick**, “Hidden Interlocutor Misidentification in Practical Turing Tests”, **Minds and Machines**, Vol.20, Issue.3, p.441-454, 2010

27/. J. Burgess, **K. Warwick**, V. Ruiz, M. Gasson, T. Aziz, J.-S. Brittain and J. Stein, “Identifying Tremor-Related Characteristics of Basal Ganglia Nuclei During Movement in the Parkinsonian Patient”, **Parkinsonism & Related Disorders**, Vol.16, pp.671-675, 2010.

28/. D. Wu, **K. Warwick**, Z. Ma, M. Gasson, J. Burgess, S. Pan and T. Aziz, “Prediction of Parkinson’s Disease Tremor Onset using Radial Basis Function Neural Network Based on Particle Swarm Optimization”, **International Journal of Neural Systems**, Vol. 20, Issue.2, pp.109-118, 2010.

23/. **K. Warwick**, “Implications and Consequences of Robots with Biological Brains”, **Ethics & Information Technology, Special Issue on Robot Ethics and Human Ethics**, edited by A. Beavers, Vol.12, Issue.3, pp.223-234, 2010.

- 24/. **K. Warwick**, "Cultured Neural Networks", *Proceedings of the IMechE, Part I, Journal of Systems and Control Engineering*, Vol.224, Issue.2, pp.109-111, 2010.
- 25/. H. Shah and **K. Warwick**, "Testing Turing's Five Minutes, Parallel-Paired Imitation Game", *Kybernetes*, Vol.39, Issue.3, *Special Issue on Alan Turing*, pp.449-465, 2010
- 26/. D. Wu, **K. Warwick**, Z. Ma, J. Burgess, S. Pan and T. Aziz, "Prediction of Parkinson's disease tremor onset using radial basis function neural networks", *Expert Systems with Applications*, Vol.37, Issue.4, pp.2923-2928, 2010
- 27/. **K. Warwick**, D. Xydas, S.J. Nasuto, V.M. Becerra, M.W. Hammond, J.H. Downes, S. Marshall and B.J. Whalley, "Controlling a Mobile Robot with a Biological Brain", *Defence Science Journal*, Vol.60, Issue.1, pp.5-14, January 2010.
- 28/. R. Mitchell, **K. Warwick**, W. Browne, M. Gasson and J. Wyatt, "Engaging Robots: Innovative Outreach for Attracting Cybernetics Students", *IEEE Transactions on Education*, Vol.53, Issue.1, pp.105-113, 2010.
- 29/. P. Kyberd, A. Murgia, M. Gasson, T. Tjerks, C. Metcalf, P. Chappell, **K. Warwick**, S. Lawson and T. Barnhill, "Case Studies to Demonstrate the Range of Applications of the Southampton Hand Assessment Procedure", *British Journal of Occupational Therapy*, Vol.72, No.5, pp.212-218, May 2009.
- 30/. **K. Warwick**, "The Philosophy of W. Ross Ashby and its Relationship to The Matrix", *International Journal of General Systems*, Vol.38, Issue.2, pp.239-253, 2009.
- 31/. R. Abdullah, A. Hussain, A. Zayed and **K. Warwick**, "Autonomous Intelligent Cruise Control Using a Novel Multiple-Controller Framework Incorporating a Fuzzy-Logic Based Switching and Tuning Supervisor", *Neurocomputing*, Vol.71, Issues 13-15, pp.2727-2741, 2008.
- 32/. **K. Warwick** and V. Ruiz, "On Linking Human and Machine Brains", *Neurocomputing*, Vol.71, Issues 13-15, pp.2619-2624, 2008.
- 33/. J. Wyatt, W. Browne, M.N. Gasson and **K. Warwick**, "A Study of Factors Influencing the Adoption of Mass Market Consumer Robotic Products", *IEEE Robotics and Automation Magazine*, Vol.15, Issue.1, pp.71-79, 2008.
- 34/. **K. Warwick** and C. Battistella, "Four Weddings and a Funeral: Ethical Issues Surrounding the Future of Brain Computer Interfacing", *Rivista di filosofia fondata da Vittorio Sainati*, Vol.51, Issue.3, pp.176-195, 2008 (in Italian)
- 35/. C. Zhang, H. Kapteina, Q-M. Zhu and **K. Warwick**, *Editorial on Modelling and Characterization of Dynamic Processes of Physiotherapy*,

International Journal on Modelling, Identification & Control, Vol.5, Issue.3, pp.173-175, 2008.

36/. B. Hutt and **K. Warwick**, "Synapsing Variable Length Crossover: Meaningful Crossover for Variable Length Genomes", **IEEE Transactions on Evolutionary Computing**, Vol.11, Issue.1, pp.118-131, 2007.

37/. **K. Warwick**, "The Promise and Threat of Modern Cybernetics", **Southern Medical Journal**, Vol.100, Issue.1, pp.112-115, 2007.

38/. **K. Warwick**, M.N. Gasson and A.J. Spiers, "Therapeutic Potential of Computer to Cerebral Cortex Implantable Devices", **Acta Neurochirurgica, Supplement**, Vol.97, Issue.2, pp.529-535, Springer-Verlag, 2007.

39/. L. Guo, Q.M. Zhu and **K. Warwick**, "Design of a minimum variance MIMO neuro self-tuning PID controller for nonlinear dynamical systems", **Proceedings of the IMechE, Part I, Journal of Systems and Control Engineering**, Vol.221, Issue.1, pp.75-88, 2007.

40/. A.J. Spiers, **K. Warwick**, M.N. Gasson and V. Ruiz, "Issues impairing the Success of neural implant technology", **Applied Bionics and Biomechanics**, Vol.3, Issue.4, pp.297-304, 2006.

41/. **K. Warwick** and S.J. Nasuto, "Rational AI: What does it mean for a machine to be intelligent?", **IEEE Instrumentation and Measurement Magazine**, Vol.9, Issue.6, pp.20-26, 2006. (Item selected as Cover Story).

42/. I. Goodhew, B. Hutt and **K. Warwick**, "Control and experimentation of a personal robot tracking system", **International Journal of Modelling Identification and Control**, Vol.1, Issue.1, pp.4-12, 2006.

43/. **K. Warwick** and Q.M. Zhu, *Editorial in International Journal of Modelling, Identification and Control*, Vol.1, Issue.1, pp.1-3, 2006.

44/. **K. Warwick**, M.N. Gasson and A.J. Spiers, "Brain-Computer Interfacing: An Overview of Recent Studies", **CSI Communications**, Vol.31, Issue.1, pp.1-14, Apr.2007, also **BioSystems Review**, Vol.1, Issue.3, 2006

45/. B. Hutt and **K. Warwick**, "[Synapsing variable length crossover: An algorithm for crossing and comparing variable length genomes](#)", **Lecture Notes in Artificial Intelligence**, Vol. 3630, pp.926-935, 2005.

46/. R. Patel, R.J. Mitchell and **K. Warwick**, "Intelligent agents and distributed models for cooperative task support", **Kybernetes**, Vol.34, Issue 9/10, pp 1456-1468, 2005.

47/. **K. Warwick**, "E-medicine: connecting in to the network", **Journal of Pharmacy and Pharmacology**, Vol. 57, **Science Proceedings**, p.S-116, ISSN 0022-3573, Sept. Supplement 2005.

- 48/. M. Gasson, B. Hutt, I. Goodhew, P. Kyberd and **K. Warwick**, "Invasive Neural Prosthesis for Neural Signal Detection and Nerve Stimulation", **International Journal of Adaptive Control and Signal Processing**, Vol.19, No.5, pp.365-375, 2005.
- 49/. **K. Warwick**, M. Gasson, B. Hutt, I. Goodhew, P. Kyberd, H. Schulzrinne and X. Wu. "Thought Communication and Control: A First Step using Radiotelegraphy", **IEE Proceedings on Communications**, Vol. 151, No.3, pp.185-189, 2004.
- 50/. **K. Warwick**, "Cyborg morals, Cyborg values, Cyborg ethics", **Ethics and Information Technology**, Vol.5, Issue.3, pp 131-137, 2004.
- 51/. **K. Warwick** and M.N. Gasson, "Practical Interface Experiments with implant Technology". **Lecture Notes in Computer Science**, Vol.3058, pp.7-16, 2004.
- 52/. **K. Warwick**, "A study in Cyborgs", **Ingenia, Journal of the Royal Academy of Engineering**, Vol.16, pp.15-22, 2003.
- 53/. X. Hong, P. M. Sharkey and **K. Warwick**, "Automatic nonlinear predictive model construction algorithm using forward regression and the PRESS statistic", **IEE Proceedings – Control Theory and Applications**, Vol. 150, No. 3, pp. 245-254, May 2003.
- 54/. **K. Warwick**, "The Potential for Implant Technology", **Proceedings European Journal of Engineering for Information Society Applications**, Vol. 5, Issue 1, pp1-7, March 2003.
- 55/. **K. Warwick**, M. Gasson, B. Hutt, I. Goodhew, P. Kyberd, B. Andrews, P. Teddy and A. Shad. "The Application of Implant Technology for Cybernetic Systems", **Archives of Neurology**, Vol. 60, No. 10, pp1369-1373, October 2003.
- 56/. X. Hong, P. Sharkey and **K. Warwick**, "A robust non-linear identification algorithm using PRESS statistic and forward regression", **IEEE Transactions on Neural Networks**, Vol. 14, No.2, pp.454-458, March 2003.
- 57/. Q.M. Zhu and **K. Warwick**, "A neural network enhanced generalised minimum variance self tuning PID control algorithm for complex dynamic systems", **Proceedings of the IMechE, Part I, Journal of Systems and Control Engineering**, Vol 216, pp. 265-272, 2002.
- 58/. L. Marmol-Herrera and **K. Warwick**, "Early diagnosis of myocardial damage in chagasic patients: a decision free application", **Proceedings ASME - Series C, Modelling, Measurement and Control**, Vol. 63, No.1, pp. 55-69, 2002.
- 59/. L. Marmol-Herrera and **K. Warwick**, "Self organising feature maps for classifying chagasic patient early stages", **Automedica**, 2002.

- 60/. N. Parry-Jones, **K. Warwick** and J. Alldridge. "From Unmanned Aircraft to Micro-Vehicles", **Journal of Defence Science**, Vol 6, No. 3, pp 254-261, 2001.
- 61/. **K. Warwick**, "Profiles in Science, National Library of Medicine, The Joshua Lederburg Papers", **"Biography": An Interdisciplinary Quarterly**, Vol.24, Issue.4, pp.978-982, 2001.
- 62/. C. Kambhampati J.D. Mason and **K. Warwick**, "A stable one step-ahead predictive control of non-linear systems". **Automatica**, Vol. 36, No. 4 pp. 485-495 April 2000.
- 63/. **K. Warwick**, Q.M. Zhu and Z. Ma, "A hyper stable neural network for the modelling and control of non-linear systems". **Sâdhanâ – Academy Proceedings in Engineering Sciences**, Vol.25, Part 2, April 2000, pp. 169-180.
- 64/. C. Kambhampati, R.J. Craddock, M. Tham and **K. Warwick**, "Inverse model control using recurrent networks", **International Journal of Mathematics and Computers in Simulation**, Vol. 51, pp.181-199, Jan 2000.
- 65/. **K. Warwick**, "Cyborg 1.0", **Wired**, pp. 144 - 151, Feb 2000. (Cover Story Nominated for AAAS Science Writers Award).
- 66/. **K. Warwick**, "I Cyborg", **Prometheus 04**, pp.28-39, 2000.
- 67/. **K. Warwick**, "Lide hrichou stroju", **Vesmir**, Vol. 129, No. 5, pp. 268-269, May 1999 (in Czech).
- 68/. **K. Warwick**, "Asimovovy zakony robityky", **Vesmir**, Vol. 129, No. 3, pp. 166-169, March 1999 (in Czech).
- 69/. **K. Warwick**, "Cybernetic organisms: our future?" **Proceedings IEEE**, Vol. 87, No. 2, 387-389, February 1999 (Special Guest Author).
- 70/. Q.M. Zhu, Z. Ma and **K. Warwick**, "Neural network enhanced generalised minimum variance self-tuning controller for non-linear discrete-time systems". **IEE Proceedings – Control Theory and Applications**, Vol. 146, No. 4, July 1999.
- 71/. Y.H. Kang, **K. Warwick** and R.J. Mitchell, "Genetic least squares for system identification", **Journal of Soft Computing**, Vol.3, pp. 200-205, 1999.
- 72/. Y.Z. Tsyppkin, J.D. Mason, E. Avedyan, **K. Warwick** and I. Lewin, "Neural networks for identification of non-linear systems under random piece-wise polynomial disturbances", **IEEE Transactions on Neural Networks**, Vol. 10, No.2, 303-312, March 1999.
- 73/. Y.H. Kang and **K. Warwick**, "Self-tuning PID controller based on genetic algorithm least squares", **Proceedings of the IMechE, Part I, Journal of Systems and Control Engineering**, Vol. 212, Issue 3, pp. 437-448 1998.

- 74/. J.Y. Clark and **K. Warwick**, "Artificial keys for botanical identification using a multilayer perceptron neural network", **Artificial Intelligence Review**, Vol. 12, pp. 95-115, 1998.
- 75/. **K. Warwick** and E. Sutanto, "New ideas in fuzzy clustering and fuzzy automata", **Journal of Intelligent Automation and Soft Computing**, Vol. 4, No. 1, pp. 19-25, 1998.
- 76/. E. Badreddin, N. Steel and **K. Warwick**, "Fuzzy logic and its application". **Journal of Intelligent Automation and Soft Computing**, Vol. 4, No. 1, p. 1, 1998.
- 77/. **K. Warwick**, "The rise of computer sapiens", **Science and Public Affairs**, pp. 56-59, Autumn 1997.
- 78/. E.L. Sutanto, J.D. Mason and **K. Warwick**, "Mean-tracking clustering algorithm for radial basis function centre selection", **International Journal of Control**, Vol. 67, No. 6, pp. 961-977, 1997.
- 79/. **K. Warwick** and Y.H. Kang, "Relationship between deadbeat and pole placement discrete time controllers", **Transactions of the Institute of Measurement and Control**, Vol. 18, No. 5, pp. 262-266, 1997.
- 80/. C. Kamhampati, A. Delgado, J.D. Mason and **K. Warwick**, "Stable receding horizon control based on recurrent networks", **IEEE Proceedings on Control Theory and Applications**, Vol. 144, No. 3, pp. 249-254, May 1997.
- 81/. **K. Warwick**, "Some aspects of intelligent robotics", **Journal A**, Vol. 37, No. 4, pp. 16-20, December 1996.
- 82/. A. Delgado, C. Kamhampati and **K. Warwick**, "Input-output linearization using dynamic recurrent neural networks", **International Journal of Mathematics and Computers in Simulation**, Vol. 41, No. 5-6, pp. 451-460, 1996.
- 83/. D. Murdoch, A. Sharp, A. Lewis, G. Foster and **K. Warwick**, "A robot arm to throw and catch a ball", **Measurement and Control**, Vol. 29, pp. 205-207, 1996.
- 84/. Y.Z. Tsytkin, P.C. Parks, **K. Warwick** and A.N. Vishnyakov, "Stability of solutions of linear difference equations with periodic coefficients", **International Journal of Control**, Vol. 60, No. 5, pp. 959-966, 1996.
- 85/. **K. Warwick**, "Neural networks for linear control: an analysis", **International Journal of Mathematics and Computers in Simulation**, Vol. 41, pp. 29-37, 1996.
- 86/. Y.Z. Tsytkin, J.D. Mason and **K. Warwick**, "Identification of linear systems in the presence of piece-wise polynomial disturbances", **IEEE Proceedings on Control Theory and Applications**, Vol. 143, No. 4, pp. 305-308, July 1996.

- 87/. **K. Warwick**, "Prospects for machine consciousness", *RSA Journal*, Vol. CXLIV, No. 5470, pp.47-49, June 1996.
- 88/. **K. Warwick** and C.L. Zepka, "The vital role of cybernetics in industrial development", *Industry and Higher Education*, Vol. 10, No. 3, pp. 170-174, June 1996.
- 89/. L. Kiernan, J. Mason and **K. Warwick**, "Robust initialisation of Gaussian radial basis functions", *Electronics Letters*, Vol. 32, No. 7, pp. 671-673, 1996.
- 90/. C. Kambhampati, S. Manchanda, A. Delgado, **K. Warwick**, G.G.R. Green and M.T. Tham, "The relative order and inverses of recurrent networks", *Automatica*, Vol. 32, No. 1, pp. 117-123, 1996.
- 91/. **K. Warwick** and N.R. Ball, "Self-organising neural networks for adaptive control". *Journal of Intelligent & Robotic Systems*, Vol. 15, pp. 153-163, 1996.
- K. Warwick**, "Welcome to the unreal world", *Science and Public Affairs*, pp.68-71, Winter 1995.
- M. Roele and **K. Warwick**, "Use of artificial intelligence in self-tuning PID controllers", *Journal of Systems Engineering*, Vol. 5, No. 4, pp. 223-238, 1995.
- 92/. E.L. Sutanto and **K. Warwick**, "Multivariable cluster analysis for high speed industrial machinery", *IEE Proceedings - Science, Measurement and Technology*, Vol. 142, pp. 417-423, 1995.
- 93/. A. Delgado, C. Kambhampati and **K. Warwick**, "A dynamic recurrent neural network for system identification and control", *IEE Proceedings - Control Theory and Applications*, Vol. 142, No. 4, pp. 307-314, July 1995.
- 94/. **K. Warwick**, "A critique of discrete time linear neural networks", *International Journal of Control*, Vol. 61, No. 6, pp. 1253-1264, 1995.
- 95/. **K. Warwick**, "The age of machine enlightenment". *Science in Parliament*, Vol. 52, No. 3, pp. 8-9, May/ June, 1995.
- 96/. E. Al-Gallaf and **K. Warwick**, "Force distribution in manipulation by a robot hand with equality and inequality constraints", *Mechatronics*, Vol. 5, No. 5, pp. 561-583, 1995.
- 97/. M. Karny and **K. Warwick**, "System identification using partitioned least squares", *IEE Proceedings - Control Theory and Applications*, Vol. 142, No. 3, pp. 223-228, May 1995.
- 98/. **K. Warwick**, "Intelligent machines: how far can they go?". *Science and Public Affairs*, pp. 28-32, Spring 1995.
- 99/. **K. Warwick**, "Cybernetics - the modern science of systems", *Kybernetes*, Vol. 23 No. 6/7, pp. 76-85, 1994.

- 100/. E. Kassapakis and **K. Warwick**, "Predictive algorithm for the roll control autopilot of a jet fighter aircraft", ***International Journal of Adaptive Control and Signal Processing***, Vol. 8, No. 4, pp. 359-368, 1994.
- 101/. L. Kiernan and **K. Warwick**, "Adaptive alarm processor for fault diagnosis on power transmission networks", ***IEE Proceedings - Intelligent Systems Engineering***, Vol. 2, No. 1, pp. 25-37, Spring 1993.
- 102/. E. Al-Gallaf, **K. Warwick** and A. Allen, "Dexterous hands: issues relating to a four finger articulated hand", ***Mechatronics***, Vol. 3, No. 3, pp. 329-342, 1993.
- 103/. N.R. Ball and **K. Warwick**, "Using self-organising feature maps for the control of artificial organisms", ***IEE Proceedings - Control Theory and Applications***, Vol. 140, No. 3, pp. 176-180, 1993.
- 104/. E. Al-Gallaf, **K. Warwick** and A. Allen, "A survey of multi-fingered robot hands: issues and grasping achievements", ***Mechatronics***, Vol. 3, No. 4, pp. 465-491, 1993.
- 105/. K.K. Kuan and **K. Warwick**, "A real-time expert system for fault location on high voltage underground distribution cables", ***IEE Proceedings - Generation, Transmission and Distribution***, Vol. 139, No. 3, pp. 235-240, May 1992.
- 106/. P. Wu, **K. Warwick** and M. Koska, "Neural network feature maps for Chinese phonemes", ***Neurocomputing***, Vol. 4, Nos. 1 & 2, pp. 109-112, 1992, also Proc. Neuronet 90, Prague, pp. 357-359, September 1990.
- 107/. N. Ball, L. Kiernan, **K. Warwick**, D. Esp, E. Cahill and J. Macqueen, "Neural nets for power systems alarm handling", ***Neurocomputing***, Vol. 4, Nos. 1 & 2, pp. 5-8, 1992, also Proc. Neuronet 90, Prague, pp. 30-32, September 1990.
- 108/. N.R. Ball and **K. Warwick**, "An adaptive control system based on self-organising feature maps and genetic algorithms", ***Neural Network World***, Vol 2, Issue No. 1, pp. 5-25, 1992.
- 109/. K.K. Kuan and **K. Warwick**, "Expert system aid for the design of overhead line distribution networks", ***International Journal of Electrical Power & Energy Systems***, Vol. 13, No. 5, pp. 277-286, October 1991.
- 110/. Q.M. Zhu and **K. Warwick**, "Deadbeat controller for a class of nonlinear systems", ***Control Theory and Advanced Technology***, Vol. 7, No. 1, pp. 101-116, March 1991.
- 111/. **K. Warwick**, "Signal disturbance - noise and filtering", ***IMA Bulletin***, Vol. 27, pp. 8-11, January/ February 1991.
- 112/. **K. Warwick**, "Self-Tuning control - Editorial", ***IEE Proceedings - Control Theory and Applications***, p. 1. January 1991.

- 113/. Q.M. Zhu, **K. Warwick** and J.L. Douce. "Adaptive general predictive control for nonlinear systems", **IEE Proceedings - Control Theory and Applications**, Vol. 138, No. 1. pp. 33-40, January 1991.
- 114/. R. Gelaky, M.J. Usher and **K. Warwick**, "The implementation of low-cost production line inspection system", **Computer Aided Engineering Journal**, Vol. 7, No. 6, pp. 180-184, December 1990.
- 115/. **K. Warwick**, "Relationship between Astrom control and the Kalman linear regulator – Caines revisited", **Journal of Optimal Control: Applications and Methods**, Vol. 11, No. 3, pp. 223-232, 1990.
- 116/. K.K. Kuan and **K. Warwick**, "Power distribution network design aided by an expert system", **Power Engineering Journal**, Vol. 4, No. 2, pp.79-86, 1990.
- 117/. **K. Warwick**, "Automatic control in manufacturing - current status", **Advanced Manufacturing Engineering**, Vol.2, pp.17-20, January 1990.
- 118/. **K. Warwick**, "Adaptive control: an insight", **Computing and Control Engineering Journal**, Vol. 1, No. 1, pp. 35-39, 1990.
- 119/. **K. Warwick**, "Parallelism in control", **Kybernetes**, Vol. 18, No. 5, pp. 20-26, 1989.
- 120/. K.Z. Karam and **K. Warwick**, "High speed adaptive controller for M68000 based PCs", **Journal A**, Vol. 30, No.3, pp. 19-24, September 1989.
- 121/. K.K. Kuan and **K. Warwick**, "Reduced order modelling of a high voltage oscillatory impulse generator", **International Journal of Electrical Power & Energy Systems**, Vol.11, No. 2, pp. 94-98, April 1989.
- 122/. **K. Warwick** and M. Tham, "Emergencies and fail-safe control", **Control and Instrumentation**, Vol.20, No.6, pp.67-70, 1988.
- 123/. **K. Warwick** and D.W. Clarke, "A weighted input predictive controller", **IEE Proceedings - Control Theory and Applications**, Vol.135, No.1, pp.16-20, 1988.
- 124/. **K. Warwick**, "Optimal observers for ARMA models", **International Journal of Control**, Vol.46, No.5, pp.1493-1503, 1987.
- 125/. K.Z. Karam, **K. Warwick** and M.T. Tham. "Simplified parameter adaptive control", **Journal of Optimal Control: Applications and Methods**, Vol.8, pp.37-48, 1987.
- 126/. M. Farsi, **K. Warwick** and M. Guilandoust, "Stable reduced order models for discrete time systems", **IEE Proceedings - Control Theory and Applications**, Vol.133, pp.137-141, 1986; also in **IEE Proceedings - Control Theory and Applications**, Vol.134, pp.51-52, 1987.

- 127/. **K. Warwick**, "Adaptive and learning systems: a review", *IEE Proceedings – Control Theory and Applications*, Vol. 134, pp.209-210, 1987.
- 128/. **K. Warwick**, "Adaptive deadbeat control for stochastic systems", *International Journal of Control*, Vol.44, No.3, pp.651-664, 1986.
- 129/. K.J. Zachariah and **K. Warwick**, "Auto weighted minimum variance self-tuning controller", *Journal of Optimal Control: Applications and Methods*, Vol.7, pp.41-53, 1986.
- 130/. K.Z. Karam, **K. Warwick** and M. Farsi, "An implicit pole assignment self-tuning regulator", *Journal of Optimal Control: Applications and Methods*, Vol.7, pp.127-134, 1986.
- 131/. **K. Warwick** and G.S. Virk, "Mismatch effects on discrete-time poles", *IMA Journal on Mathematical Control and Information*, Vol.2, No.1, pp.49-60, 1985.
- 132/. M. Farsi, K.Z. Karam and **K. Warwick**, "Simplified recursive identifier for ARMA processes", *Electronics Letters*, Vol.20, No.22, pp.913-915, 1984.
- 133/.**K. Warwick**, "A new approach to reduced order modelling", *IEE Proceedings - Control Theory and Applications*, Vol.131, No.2, pp.74-78, 1984.
- 134/.**K. Warwick** and J.H. Westcott, "Filtering techniques in self-tuning", *IMA Journal on Mathematical Control and Information*, Vol.1, No.2, pp.107-116, 1984.
- 135/.**K. Warwick**, "Using the Cayley-Hamilton theorem with N-partitioned matrices", *IEEE Transactions on Automatic Control*, Vol.AC-28, No.12, pp.1127-1128, 1983.
- 136/.**K. Warwick**, "Self-tuning property of state-space self-tuners", *IEE Proceedings - Control Theory and Applications*, Vol. 129, Pt. D, pp.96-100, 1982.
- 137/. **K. Warwick**, "On the Kalman-Bucy filter with specified input", *IEEE Transactions on Automatic Control*, Vol.AC-27, No. 4, pp.1004-1006, 1982.
- 138/. **K. Warwick**, "Self-tuning regulators - a state-space approach", *International Journal of Control*, Vol. 33, No. 5, pp.839-858, 1981.

3. АВТОРСКИ КНИГИ И КНИЖКИ ГЛАВИ (AUTHORED BOOKS AND BOOK CHAPTERS)

3.1. Авторски книги

- 1/. **K. Warwick**, "Artificial Intelligence – The Basics", Routledge, 2011

- 2/. F. Garces, V. Becerra, C. Kambhampati and **K. Warwick**, “*Strategies for Feedback Linearization*”. Springer, 2003.
- 3/. **K. Warwick**, “*I Cyborg*”. Century, 2002. (Translated and also published in Korean) Published in the USA by University of Illinois Press in 2004
- 4/. **K. Warwick**, “*QI: The Quest for Intelligence*”. Piatkus 2000.
- 5/. **K. Warwick**, “*In the Mind of the Machine*”. Arrow, 1998.
- 6/. **K. Warwick**, “*March of the Machines*”. Century-Random House, 1997. (Translated and also published in Chinese, Korean, Czech and Russian) Published in the USA by University of Illinois Press in 2004.
- 7/. **K. Warwick**, “*An Introduction to Control Systems*”. World Scientific Press, February 1996.
- 8/. **K. Warwick**, “*Control Systems: An Introduction*”. Prentice-Hall Inc., January 1989.
- 9/. **K. Warwick**, “*Self-tuning Controllers via the State-Space*”. University of London, PhD Thesis published as a scientific monograph, 1982.

3.2. Авторски книжки глави

- 1/. **K. Warwick**, “*Robots with Biological Brains*”, Chapter in “*Robot Ethics Anthology*”, edited by Patrick Lin, George Bekey, and Keith Abney, MIT Press, 2011.
- 2/. **K. Warwick**, S. Nasuto, V. Becerra and B. Whalley, “Experiments with an In-Vitro Robot Brain”, Chapter in “*Instinctive Computing*”, edited by Yang Cai, Lecture Notes in Artificial Intelligence, Springer, Vol. 5897, pp.1-15, 2011.
- 3/. **K. Warwick**, D. Xydias, S.J. Nasuto, V.M. Becerra, M.W. Hammond, J.H. Downes, S. Marshall and B.J. Whalley, “*An Autonomous Mobile Robot with a Biological Brain*”, Chapter in “*Mobile Intelligent Autonomous Systems: Recent Advances*”, edited by J. Raol and A. Gopal, IGI Global, 2011.
- 4/. **K. Warwick**, “What is it like to be a Robot?”, Chapter 19 in “*Thinking Machines and the Philosophy of Computer Science: Concepts and Principles*”, ed. Jordi Vallverdu, IGI Global, pp.312-327, 2010.
- 5/. **K. Warwick**, “Cyborgs”, Chapter in “*Encyclopaedia of Applied Ethics*”, edited by Ruth Chadwick, Elsevier, 2010.
- 6/. **K. Warwick**, “Of Mice and Men”, Chapter in “*Strategy for the Future*”, in Future of Health Technology Series, R. Bushko (ed.), IOS Press, 2009
- 7/. **K. Warwick**, “Cyborgs”, Chapter in “*Encyclopaedia of Sciences and Religions*”, edited by N. Azari, Springer Science Media, 2010.

- 8/. **K. Warwick**, “Augmenting Human Beings”, Chapter 16 in “*Unnatural Selection*”, edited by P. Healey and S. Rayner, Earthscan, 2009.
- 9/. H. Shah and **K. Warwick**, “Emotional Intelligence: A View from Turing's Imitation Game”, Chapter in *Handbook of Research on Synthetic Emotions and Sociable Robotics: New Applications in Affective Computing and Artificial Intelligence*, edited by Jordi Vallverdú, Information Science Reference, IGI Global, 2009.
- 10/. D. Cerqui and **K. Warwick**, “Technoethics: An Anthropological Approach”, Chapter 3 in “*Handbook of Research on Technoethics*”, Vol.1, R. Luppichini and R. Adell editors, pp. 32-43, Information Science Reference, IGI Global, 2009.
- 11/. **K. Warwick** and M.N. Gasson, “Implantable Computing”, Chapter 1 in “*Digital Human Modelling*”, edited by Y. Cai, Lecture Notes in Computer Science, pp.1-16, Springer Verlag, 2008.
- 12/. **K. Warwick** and D. Cerqui, “Prospects for Thought Communication: Brain to Machine and Brain to Brain”, Chapter 12 in “*Ethical, Legal and Social Issues in Medical informatics*”, pp. 273-290, edited by P. Duquenoy, C. George and K. Kimppa, Medical Information Science Reference, IGI Global, 2008.
- 13/. D. Cerqui and **K. Warwick**, “Redesigning Humankind: The Rise of the Cyborgs, a Desirable Goal?”, Chapter in “*Philosophy of Designing and Architecture*”, A. Light and P. Vermass (Eds.), Springer, 2008.
- 14/. **K. Warwick**, *Reply to* “Profiling and the Identity of the European Citizen”, In “*Profiling the European Citizen*”, edited by M. Hildebrandt and S. Gutwirth, Springer, 2008
- 15/. **K. Warwick**, “Cyborg Identity”, Chapter 21 in “*Digital Identity Management: Technological, Business and Social Implications*”, pp.227-238, edited by D. Birch, Gower publishing, 2007.
- 16/. **K. Warwick**, “Linking Human and Machine Brains: Why You Should Volunteer”. Chapter 4 in “*Creative Thinking*”, pp.18-29, edited by S.M. Dingli, University of Malta Press, 2007.
- 17/. **K. Warwick**, “Combining Human and Machine Brains”, Chapter in “*Informatics in Control, Automation and Robotics II*”, Edited by J. Filipe, J-L. Ferrier, J.A. Cetto and M. Carvalho, pp.3-10, Springer, 2007
- 18/. **K. Warwick**, “Grimoire”, in “*Contemporary Poetry & Contemporary Science*”, pp.48-49, edited by R. Crawford, Oxford University Press, 2006
- 19/. **K. Warwick**, M.N. Gasson and A.J. Spiers, “Therapeutic Potential of Computer to Cerebral Cortex Implantable Devices”, Chapter in “*Neuromodulation*”, edited by D.E. Sakas, B. Simpson and E. Krames, Springer-Verlag, 2006

- 20/. **K. Warwick**, "Cybernetics – The Way Ahead", Chapter in "Cybernetics in the 21st Century", edited by B. Lacko and V. Sevcik, Unicorn Press, 2005
- 20/. **K. Warwick**, "Robot-Human Interaction: Practical experiments with a Cyborg", Chapter in "*Informatics in Control, Automation and Robotics I*", edited by J. Braz, H. Araujo, A. Vieira and B. Encarnacao, Kluwer, 2005.
- 21/. B. Hutt, **K. Warwick** and I. Goodhew, "Emergent Behaviour in Autonomous Robots", Chapter 14 in "*Information Transfer in Biological Systems*" (Design in Nature Series, Vol. 2), edited by J. Bryant, M., Atherton, and M. Collins, WIT Press, 2005.
- 22/. **K. Warwick**, "The Matrix – Our Future", Chapter in "*Philosophers Explore the Matrix*", edited by Christopher Grau, Oxford University Press, 2005.
- 23/. **K. Warwick**, "Future of Computer Implant Technology and Intelligent Human-Machine Systems", Chapter in '*Future of Intelligent and Extelligent Health Environments*', edited by R. Bushko, IOS Press, pp.125-131, 2005.
- 24/. **K. Warwick**, "A Study in Cyborgs", Chapter in '*Ciberscopio*', edited by M.M. Borges, Ariadne, 2004. (in Portuguese).
- 25/. **K. Warwick**, "Intelligent Robots or Cyborgs", Chapter in "*Progress and Evolution*", edited by D. Rothenberg and W. Pryor, MIT Press, 2004.
- 26/. **K. Warwick**, "Will the Real Cyborgs Please Stand up!" in "*Mind, Art and Technology*", edited by D. Bornardi, Temple University Press, 2003
- 27/. **K. Warwick** and C. Whitehead, "Cybernetics", Chapter in "*The International Encyclopaedia of Business & Management*", 2nd edition, edited by M. Warner, Thomson Learning, 2002.
- 28/. **K. Warwick**, "We Know Virtually Nothing", in "*Seize the Day*", edited by S. Weinrich and N. Alberg, Institute for Social Inventions with Chatto and Windus, 2001.
- 29/. **K. Warwick**, "A Cyborg Life for me", Chapter in "*What Is It To Be Human?*", edited by K. Malik et.al., Academy of Ideas, ISBN 9040 25005, July 2001.
- 30/. **K. Warwick**, "Thought to computer communication", Chapter in "*Future of Health Technology*", edited by R. Bushko, OIS Press, 2001.
- 31/. **K. Warwick**, "Alien Encounters", Chapter in "*Views into the Chinese Room*", edited by J. Preston and J.M. Bishop, Oxford University Press, 2002.
- 32/. **K. Warwick**, "How Intelligent Can A Mobile Robot Be?", Chapter in "*Developments in Soft Computing*", edited by R. John, Springer-Verlag, pp. 3 - 12, Dec. 2000

33/. K. Warwick, "The Chip and I", Chapter in *"The Political Subject: Essays on the Self from Art, Politics and Science"*, edited by W. Wheeler, Lawrence and Wishart, Nov 2000

34/. **K. Warwick**, "Mind Machines", in *"Predictions"*, edited S. Griffiths, Oxford University Press, pp. 286 - 288, 1999.

35/. **K. Warwick**, "The Man with the X-Ray arms - and other skin - ripping yarns", in *"I in the Sky"*, edited by A. Scammell, Aslib/IMI, pp.8-14, 1999.

36/. R. Craddock and **K. Warwick**, "The Use of State Space Control Theory for Analysing Feedforward Neural Networks", Chapter in *"Dealing with Complexity: a Neural Network Approach"*, edited by M. Karny, K. Warwick and V. Kurkova, Springer, 1998.

37/. **K. Warwick**, *"Cyborg 1.0"*, Chapter in *"Biotechnology"*, edited by L. Messina, pp. 132-141, H. W. Wilson Co., New York, 2000.

38/. **K. Warwick**, K. Dautenhahn and P. McOwan, "Robot Neuroscience: A Cybernetic Approach", Chapter in *"Neuromorphic Systems: Engineering Silicon from Neurobiology"*, edited by L. Smith and A. Hamilton, pp.113-125, World Scientific, 1998.

39/. A. Delgado, C. Kambhampati and **K. Warwick**, "Zero Dynamics and Relative Degree of Dynamic Recurrent Neural Networks", Chapter in *"Mathematics of Neural Networks: Models, Algorithms and Applications"*, edited by S.W. Ellacott, J.C. Mason and I.J. Anderson, Kluwer Academic, pp. 161-165, 1997.

40/. J.D. Mason, K. Hlavackova and **K. Warwick**, "Approximation Using Cubic B-Splines with Improved Training Speed and Accuracy", Chapter in *"Computer Intensive Methods in Control and Signal Processing"*, edited by K. Warwick and M. Karny, Birkhauser Boston, 1997.

41/. P.D. Fox, E. Sutanto and **K. Warwick**, "On Merging Gradient Estimation with Mean-tracking Techniques for Cluster Identification", Chapter in *"Computer Intensive methods in Control and Signal Processing"*, K. Warwick and M. Karny, Birkhauser Boston, 1997.

42/. **K. Warwick** and D. Esp, *"Alarm Analysis"*, Chapter 5 in *"Artificial Intelligence Techniques in Power Systems"*, edited by K. Warwick, A. Ekwue and R. Aggarwal, Peter Peregrinus Ltd., 1997.

43/. **K. Warwick**, *"Intelligent Adaptive Control"*, Chapter in *"Intelligent Control Systems: Theory and Practice"*, edited by N.K. Sinha and M.M. Gupta, IEEE Press, 1996.

44/. **K. Warwick** and C. Zepka, "Cybernetics for Business", Chapter in *"Encyclopaedia of International Business and Management"*, International Thomson Publishing, pp. 939-947, 1996.

45/. P. Parks, C. Kambhampati, J.D. Mason and **K. Warwick**, "Dynamic Neural Networks in Control", Chapter in *"Advances in Neural Network"*

Engineering in Dynamic Systems", edited by K. Hunt, G. Irwin and K. Warwick, Springer-Verlag, May 1995.

46/. **K. Warwick**, "Neural Networks: An Introduction", Chapter in "Neural Network Applications in Control", edited by G. Irwin, K. Warwick and K. Hunt (eds.), Peter Peregrinus Ltd., November 1995.

47/. **K. Warwick**, "Neural Network Applications - Some Case Studies", Chapter 2 in "Neural Networks", edited by J.G. Taylor, Alfred Waller, 1995.

48/. **K. Warwick**, "An Overview of Neural Networks in Control Applications", Chapter in "Neural Networks in Robotic Control: Theory and Application", edited by A.S. Morris and A. Zalzala (eds.), Ellis Horwood, 1995.

49/. **K. Warwick**, "Use of Neural Networks and Expert Systems for Evaluation", Chapter in "Advances in Signal Processing for Non Destructive Evaluation of Materials", edited by X. Maldague, Kluwer Academic, pp. 225-240, 1994.

50/. E. Kassapakis and **K. Warwick**, "Predictive Algorithm for Autopilot Design", in "Advances in Model-Based Predictive Control", edited by D.W. Clarke, Oxford University Press, pp. 458-470, 1994.

51/. D. Roberts and **K. Warwick**, "An Overview of Virtual Reality", Chapter in "Virtual Reality in Engineering", edited by K. Warwick, J. Gray and D. Roberts, Peter Peregrinus Ltd., pp. 1-22, September 1993.

52/. J.M. Bishop, R.J. Mitchell and **K. Warwick**, "Neural Networks in Automation Procedures", Chapter in "Advanced Robotics and Intelligent Machines", edited by J.O. Gray and D.G. Caldwell, Peter Peregrinus, 1994.

53/. **K. Warwick**, "Neural Network Applications - Case Studies", Chapter in "Mutual Impact of Computing Power and Control Theory", edited by M. Karny and K. Warwick, Plenum Press, pp. 259-260, July 1993.

54/. **K. Warwick**, "Adaptive Control", Chapter 9 in "Automatic Control Handbook", S.G. Tzafestas (Ed.), Marcel Dekker Inc., pp. 253-272, May 1993

55/. **K. Warwick**, "Neural Networks: An Introduction", Chapter in "Neural Nets for Systems and Control", edited by K. Warwick, G. Irwin and K. Hunt, Peter Peregrinus Ltd., March 1992.

56/. P. Wu and **K. Warwick**, "A structure for neural networks with artificial intelligence", in *Research and Development in Expert Systems VIII*, pp.104-111, Cambridge University Press, September 1991.

57/. **K. Warwick**, "Neural net system for adaptive robot control", in "Expert Systems and Robotics", T. Jordanides and B. Torby (eds.), Springer-Verlag, pp. 601-608, 1991.

- 58/. **K. Warwick**, "Artificial intelligence in robotics", Chapter 18 in *"Applied Artificial Intelligence"*, K. Warwick (ed), Peter Peregrinus Ltd., March 1991
- 59/. **K. Warwick**, "An introduction to AI", Chapter 1 in *"Applied Artificial Intelligence"*, K. Warwick (ed.), Peter Peregrinus Ltd., March 1991.
- 60/. **K. Warwick** and B. Minbashian, *"Intelligent parallel control"*, Chapter in *"Advanced Methods in Adaptive Control for Industrial Applications"*, K. Warwick, M. Karny and A. Halouskova (eds.), Lecture Notes in Control and Information Sciences, Vol.158, Springer-Verlag, pp. 258-276, January 1991.
- 61/. **K. Warwick**, "Cybernetics: A Unifying Explanation", in *Research and Development in Expert Systems VII*, T.R. Addis and R.M. Muir (eds.), Cambridge University Press, pp. 61-64, 1990.
- 62/. K.K. Kuan and **K. Warwick**, "Expert system techniques in power distribution design", in *Research and Development in Expert Systems VII*, T.R. Addis and R.M. Muir (eds), Cambridge University Press, pp. 79-91, 1990.
- 63/. P. Wu and **K. Warwick**, "A new neural coupling algorithm for speech processing", in *Research and Development in Expert Systems VII*, T.R. Addis and R.M. Muir (eds.), Cambridge University Press, pp. 65-69, 1990.
- 64/. **K. Warwick** and M. Tham, "Fail-safe control: an introduction", Chapter in *"Fail-safe Control"*, K. Warwick and M. Tham (eds), Chapman & Hall, April 1990.
- 65/. **K. Warwick**, "Fault Tolerant Control Systems", Chapter in *"Fail-Safe Control"*, K. Warwick and M. Tham (eds.), Chapman & Hall, April 1990.
- 66/. **K. Warwick**, "System identification", Chapter 6 in *"Industrial Digital Control Systems"*, comprehensively revised 2nd edition, K. Warwick and D. Rees (eds.), Peter Peregrinus Ltd., 1988.
- 67/. **K. Warwick**, "Simplified algorithms for self-tuning control", Chapter 5 in *"Implementation of Self-Tuning Controllers"*, K. Warwick (ed.) Peter Peregrinus Ltd., 1988.
- 68/. M. Farsi, **K. Warwick** and K.J. Zackariah, "Adaptive control algorithms for intelligent robot manipulators", Chapter in *"Robot Control: Theory and Applications"*, K. Warwick and A. Pugh (eds.), Peter Peregrinus Ltd., 1988.
- 69/. **K. Warwick**, "Observers, State Estimation and Prediction", Chapter in *"Signal Processing for Control"*, edited by R. Jones and K. Godfrey, Springer-Verlag, 1986.
- 70/. **K. Warwick**, "Recursive Methods for Identification", Chapter in *"Signal Processing for Control"*, edited by R. Jones and K. Godfrey, Springer-Verlag, 1986.

71/. **K. Warwick**, "System identification", Chapter 7 in *"Industrial Digital Control Systems"*, edited by K. Warwick and D. Rees, Peter Peregrinus Ltd., 1986.

72/. **K. Warwick**, "Further Developments in Self-tuning Control", Chapter 15 in *"Self-Tuning and Adaptive Control"*, edited by C.J. Harris and S.A. Billings, 2nd edition, Peter Peregrinus Ltd., 1985.

РЕЦЕНЗИЈА

НА УЧЕБНИКОТ „ХИСТОЛОГИЈА, ГРАДБА НА ТКИВА,
ЛОКОМОТОРЕН, САДОВЕН, РЕСПИРАТОРЕН, ДИГЕСТИВЕН И
УРИНАРЕН СИСТЕМ“

ОД АВТОРИТЕ ГРАЦИЛИЈА КИРОСКА И ЕЛИДА МИТЕВСКА

Врз основа на член 53 од Правилникот за внатрешните односи и работењето на Медицинскиот факултет во Скопје во состав на УКИМ во Скопје, а во врска со членовите од 15 до 19 од Правилникот за организирање на издавачката дејност на УКИМ во Скопје, Наставно – научниот совет, постапувајќи по предлогот од Одборот за издавачка дејност на Факултетот, на својата II редовна седница одржана на 24.12.2013 година, донесе Одлука за одредување на рецензенти за пишување на рецензија за доставениот ракопис за учебник по хистологија за студентите на тригодишните стручни студии за дипломиран физиотерапевт со наслов: **„Хистологија, градба на ткива, локомоторен, садовен, респираторен, дигестивен и уринарен систем“** од авторите проф. д-р Грацилија Кироска и проф. д-р Елида Митевска. За рецензенти на доставениот ракопис беа избрани:

1. проф. д-р Лилјана Миленкова
2. проф. д-р Невена Костовска.

Прегледувајќи го доставениот текст за учебникот, рецензентите проф. д-р Лилјана Миленкова и проф. д-р Невена Костовска го доставија следниов

ИЗВЕШТАЈ

Насловот на ракописот за учебникот „Хистологија, градба на ткива, локомоторен, садовен, респираторен, дигестивен и уринарен систем“, од авторите проф. д-р Грацилија Кироска и проф. д-р Елида Митевска, со договор меѓу рецензентите и авторите беше преименуван во: „Хистологија за физиотерапевти“. Приложениот текст претставува прво издание на учебник од областа хистологија за студентите на тригодишните стручни студии за дипломиран физиотерапевт. Ракописот ја обработува содржината од областа хистолошка градба на ткивата и одбрани органски системи, предвидени со програмата за наставата по предметот анатомија со хистологија. Наставата од овој предмет се изведува во првиот семестар од студиите. Содржината презентирана во учебникот го содржи делот од областа на хистологијата и обработува теми кои се застапени со 10 часа теоретска и 5 часа практична настава.

Поделбата на материјалот на тематски целини е извршена во согласност со наставната програма. Сите тематски содржини во учебникот се систематски и дидактички обработени. Текстот е напишан концизно и јасно. Објаснети се сите неопходни поими, а шематските прикази и микрофотографиите одлично го илустрираат материјалот. Со овие карактеристики, приложениот текст претставува соодветен учебник за хистолошкиот дел од предметот анатомија со хистологија за студентите на тригодишните стручни студии, физиотерапевти.

Поглавјето **Цитологија** ги обработува структурните карактеристики на основните делови на еукариотските животински клетки: јадро, цитоплазма и клеточна мембрана. Во поглавјето **Ткива** обработени се четирите основни типови ткива застапени во организмот на човекот (епително, потпорно, мускулно и нервно ткиво). Од органските системи обработен е **локомоторниот систем** како дел чија содржина ја објаснува хистолошката градба на структурите кои партиципираат во локомоцијата на организмот на човекот, а се од особена важност за работата на физиотерапевтите. Особено внимание е посветено на објаснување на структурите кои се често зафатени од дегенеративни процеси и кај кои често се случуваат повреди, поради што се третираат од страна на физиотерапевтите. Во делот од ракописот кој ја објаснува хистолошката градба на **садовниот систем**, опфатени се кардиоваскуларниот и лимфниот систем чие познавање е од голема полза при изведувањето на некои физиотерапевтски техники како циркулаторната и лимфната масажа. **Респираторниот систем** ги опфаќа спроводните патишта и белодробните структури кои учествуваат во размената на гасови. Понатаму следува текст кој ги содржи основните податоци за хистолошката градба на **дигестивниот систем** и **уринарниот систем**. На крајот од ракописот е наведена **литературата** која е ползувана при изработката на учебникот. Таа се состои од 15 современи учебници и учебни помагала кои обработуваат содржини од областите цитологија и хумана хистологија.

Содржината на учебникот е прегледно презентирана на 86 страници, а илустрирана со 56 шематски прикази и микрофотографии.

ЗАКЛУЧОК

Учебникот „Хистологија за физиотерапевти“, од авторите проф. д-р Грацилија Кироска и проф. д-р Елида Митевска, сметаме дека ќе овозможи разбирање и осознавање на програмските содржини при изучувањето на хистолошката градба на ткивата и органските системи неопходни за овие студенти. По обемот и темите кои ги обработува, учебникот целосно одговара на делот од наставната програма по предметот анатомија со хистологија, кој ја обработува хистолошката градба на ткивата и органските системи за

студентите, физиотерапевти. Сметаме дека јазикот и презентацијата на содржините се разбирливи за студентите, а текстот е одлично илустриран со шематски прикази и микрофотографии на кои се директно посочени или обележени структурните компоненти.

Затоа, со особено задоволство, на Наставно – научниот совет му предлагаме, учебникот „Хистологија за физиотерапевти“ да го прифати за печатење и примена при изведувањето на наставата по предметот анатомија со хистологија. Се надеваме дека и студентите, како читатели на учебникот, ќе имаат позитивни искуства при совладувањето на тематските содржини предвидени со наставната програма.

Рецензенти

Проф. д – р Лилјана Миленкова, с.р.

Проф. д – р Невена
Костовска, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ВРЕДНОСТ НА КЛИНИЧКИТЕ И ХИСТОЛОШКИТЕ ФАКТОРИ ВО ПРОГНОЗАТА НА МАЛИГНИОТ МЕЛАНОМ НА ЕКСТРЕМИТЕТИ“ ОД ПРИМ. Д-Р ЛАЗО НОВЕСКИ, пријавена на Медицинскиот факултет во Скопје

Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, на својата I редовна седница одржана на 7.11.2013 година, а по предлог на Научниот одбор на Медицинскиот факултет, во согласност со Законот за високото образование на Република Македонија, донесе одлука за формирање Комисија за оцена на докторската дисертација на прим. д-р Лазо Новески под наслов „Вредност на клиничките и хистолошките фактори во прогнозата на малигниот меланом на екстремитети“, во состав:

1. проф. д-р Нада Петрова
2. проф. д-р Нели Башеска
3. доц. д-р Смиља Туцарова Ѓоргова.

По деталната анализа на докторската дисертација, Комисијата го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Доставената докторска дисертација е самостоен труд од прим. д-р Лазо Новески од областа на малигниот меланом на кожата на екстремитетите, неговите прогностички фактори и хируршки третман. Трудот е презентираан на 111 страници, поделени во 8 одделни поглавја и содржи 19 табели, 17 слики и 44 графикони.

Доставениот текст се состои од **вовед, мотив, цели, материјал и методи, резултати, дискусија, заклучок и литература.**

Во **воведот** се изнесени историските податоци за акумулирањето на сознанијата за малигниот меланом. Прикажани се основните податоци за инциденцата, морталитетот, расната и географската дистрибуција на меланомот, како и факторите кои влијаат на неговата појава и развој. Објаснети се методите за рано дијагностицирање на болеста и типовите на меланом на кожа. Направен е преглед на класификацијата на стадиумите на болеста. Прикажани се современите сознанијата за терапијата на меланомот, како и факторите кои влијаат на прогнозата на пациентите со меланом на кожа.

Мотивот за изработка на оваа студија потекнува од долгогодишното искуство на авторот во работата со пациенти со

меланом на кожа, како и од фактот дека во Р. Македонија не постојат официјални податоци изработени на нашата популација, за факторите што влијаат на појавата, развојот и прогнозата на болеста, како и податоци за времето на преживување на пациентите.

Целите на оваа студија се:

1. да се дефинираат факторите кои се значајни за појава на метастази во регионалните лимфни јазли;
2. да се идентификуваат факторите (демографски, клинички и хистолошки) кои се значајни за релапс на болеста;
3. врз основа на добиените резултати да се детерминира вредноста на биопсијата на жлездата стражар во третманот на малигниот меланом.

Материјал и методи. Истражувањето претставува интервентна, клиничка студија. Сите пациенти се третирани на Клиниката за пластична и реконструктивна хирургија во Скопје. Анализирани се 100 пациенти, поделени во испитувана и контролна група.

Испитуваната група се состои од 50 пациенти со примарен меланом на кожата на екстремитетите, без клинички присутни знаци за метастази во регионалните лимфни жлезди и без далечни метастази. Контролната група се состои од 50 пациенти со примарен меланом на кожата на екстремитетите, со клинички присутни знаци за метастази во регионалните лимфни жлезди и без далечни метастази. Кај сите пациенти е спроведен соодветен протокол за работа.

Кај пациентите од испитуваната група изведено е одбележување, отстранување и хистолошка анализа на жлездата стражар (сентинел ноде). Кај 20 од нив дополнително е изведено означување на жлездата со [Tc]-99m сулфурен колоид и рачна γ сонда. Кај пациентите кај кои хистолошки било потврдено присуство на метастази во жлездите, во втор акт била изведена радикална лимфаденектомија на регионалните лимфни жлезди.

Кај втората група била направена радикална хируршка ексцизија на примарната туморска лезија и радикална лимфаденектомија на регионалните лимфни жлезди.

Кај сите пациенти е спроведен соодветен постоперативен протокол.

Анализирани се демографските (пол и возраст), клиничките (локализација на примарниот тумор, присуство на клинички метастази, период на ремисија и релапс на болеста по првата операција) и хистолошките фактори (дебелина на примарниот тумор според Бреслов, инвазија на туморот според Кларк, присуство на улцерација, тип на тумор, лимфоцитна инфилтрација на примарниот тумор, хистологија на отстранетите лимфни жлезди и зафатеноста на регионалните лимфни жлезди кај контролната група).

Податоците се анализирани во статистичкиот програм SPSS 17, for Windows, со дескриптивни и аналитички биваријантни и мултиваријантни методи.

Резултати. Резултатите од студијата се групирани во 6 потпоглавја. Изнесени се резултатите од хируршкиот третман, дистрибуцијата на пациентите според демографските карактеристики и според карактеристиките на примарната туморска лезија. Направена е споредба на карактеристиките на примарната лезија помеѓу пациентите од двете групи. Табеларно и графички се прикажани резултатите од анализата на факторите значајни за појава на метастази во регионалните лимфни жлезди, факторите кои влијаат на појава на рецидив на болеста и на времето на преживување на пациентите со меланом. Истакната е вредноста на биопсијата на жлездата стражар во третманот на меланомот на кожа.

Од резултатите се гледа дека применетите методи во спроведениот хируршки третман кај сите пациенти се покажале соодветни и биле успешно изведени. Во постоперативното следење не биле забележени сериозни компликации.

Употребата на метиленско сино за визуелизирање на првите дренажни лимфни жлезди се покажало како исклучително ефикасна и лесно применлива метода. Методата на визуелизирање со [Tc]-99m сулфурен колоид се покажала како успешна и ефикасна, но нешто посложена за изведување, од претходната.

Во *испитуваната група*, 36 пациенти имале негативен, а 14 позитивен статус на СЛЖ. Примарната туморска лезија почесто била локализирана на ногата (68%). Улцерација на примарната туморска лезија била присутна кај 52% од пациентите. Најзастапен бил нодуларниот тип на примарен меланом на кожата (82%). Средната вредност на дебелината на туморското ткиво според Бреслов изнесувала $3,3 \pm 1,99$ мм. Кај испитаниците со позитивен статус на СЛЖ, таа изнесувала $4,32 \pm 2,45$ мм, а кај пациентите со негативен статус на СЛЖ $2,94 \pm 1,72$ мм. Позитивен лимфоцитен одговор во примарната туморска лезија бил утврден кај 78% пациенти, а 86,1% од нив имале негативен статус на СЛЖ.

Во *контролната група* примарната туморска лезија почесто била локализирана на раката (52%). Улцерација на примарната туморска лезија била присутна кај 34 пациенти. Нодуларниот тип на примарниот меланом бил утврден кај 88% од пациентите. Дебелината на туморското ткиво според Бреслов покажало средната вредност од $5,13 \pm 3,63$ мм. Средната вредност на бројот на отстранетите регионални жлезди изнесувал 10,21, а средната вредност на жлездите во кои хистолошки било потврдено присуство на метастази била 4,29.

Разликите во демографските карактеристики помеѓу пациентите од двете групи не покажала статистички значајна разлика. Карактеристиките на примарната туморска лезија, дебелина

според Бреслов и лимфоцитниот одговор, статистички значајно се разликувале помеѓу двете групи (Бреслов $p=0,02$, лимфоцитна инфилтрација $p=0,05$).

Дебелината на туморското ткиво според Бреслов покажала значајна корелација со позитивниот статус на СЛЖ ($p=0,039$). Лимфоцитната инфилтрација покажала значајна корелација со негативниот статус на СЛЖ ($p=0,028$). Останатите испитувани варијабли не покажале значајна корелација со статусот на СЛЖ.

Статистички најзначаен предиктор за појавата на рецидив на болеста претставувал статусот на СЛЖ ($p=0,027$).

Петгодишниот период на преживување до појава на рецидив покажал статистички значајна разлика помеѓу испитуваната и контролната група ($p=0,025$).

Утврдената статистички значајна разлика во однос на петгодишното време на преживување помеѓу испитуваната (92 %) и контролната група (52 %), ($p=0,000$), го потврдува влијанието на статусот на регионалните лимфни жлезди на времето на преживување.

Анализата на влијанието на појавата на рецидив на 5 годишното време на преживување, покажало дека појавата на рецидив 5 пати го зголемува ризикот од летален исход, односно го намалува времето на преживување кај пациентите.

Анализата покажала статистички значајна поврзаност помеѓу клиничкиот стадиум и времето на преживување ($p=0,000$). Кај пациентите со клинички стадиум IIВ, 5 годишното време на преживување беше 83%, а кај пациентите со III С – 45,6% .

Во **дискусијата** е направена споредба на резултатите од оваа студија со податоците публикувани во литературата. Направено е толкување на резултатите во однос на новите сознанија.

Литературата опфаќа 86 современи референци, соодветно цитирани.

Заклучок

Оваа студија потврди дека дебелината на туморското ткиво според Бреслов и лимфоцитната инфилтрација на примарната туморска лезија се предиктивни фактори за појава на метастази во СЛЖ кај пациентите со меланом на кожа (прва од поставените цели на студијата). Исто така, статусот на СЛЖ претставува најзначаен независен предиктор на времето до појава на рецидив (втора од поставените цели на студијата).

Резултатите од оваа студија го потенцираат значењето на биопсијата на СЛЖ во третманот на меланомот на кожата, како најсигурна метода за утврдување на статусот на жлездите, а со тоа и на прогнозата на болеста.

ЗАКЛУЧОК

Докторската дисертација „Вредност на клиничките и хистолошките фактори во прогнозата на малигниот меланом на екстремитети“, изработена од прим. д-р Лазо Новески, претставува самостојна научна студија за меланомот на кожата на екстремитетите. Студијата ги задоволува принципите на научната работа и претставува комплементарен придонес во истражуваното подрачје. Поставените цели во студијата се во целост реализирани, а добиените резултати се адекватно презентирани и обработени, со базично, научно и клиничко значење.

Рецензентската комисија смета дека оваа студија ги исполнува стручните и научните критериуми за докторска дисертација и има актуелен и значаен придонес во областа на хируршкиот третман и прогноза на пациентите со меланом на кожата на екстремитетите.

Комисијата предлага Наставно-научниот совет да ја продолжи процедурата за нејзина одбрана.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Нада Петрова с.р.
2. Доц. д-р Смиља Туџарова Ѓоргова с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА ПОД НАСЛОВ „ВРЕДНОСТ НА КЛИНИЧКИТЕ И ХИСТОЛОШКИТЕ ФАКТОРИ ВО ПРОГНОЗАТА НА МАЛИГНИОТ МЕЛАНОМ НА ЕКСТРЕМИТЕТИ“ ОД Д-Р ЛАЗО НОВЕСКИ, ПРИЈАВЕНА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

На I редовна седница на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет при УКИМ во Скопје, одржана на ден 7. 11. 2013 година, по предлог на Научниот одбор одредена е Комисија за оцена на докторската дисертација на кандидатот д-р Лазо Новески под наслов: „Вредност на клиничките и хистолошките фактори во прогнозата на малигниот меланом на екстремитети“, во состав: проф. д-р Нада Петрова, проф. д-р Нели Башеска, и доц. д-р Смиља Туцарова-Ѓоргова.

По прегледот на текстот на трудот, јас како член на Комисијата која никогаш не се состана да расправа за текстот на докторската дисертација, имав повеќе како формални, така и содржински забелешки, со сугестии за корекции кои му беа по устен пат предочени на кандидатот. Напоменувам дека уште тогаш во м. ноември 2013, од страна на кандидатот бев известена дека другите двајца членови без забелешки потпишале позитивна рецензија.

Во меѓувреме, кандидатот се согласи да направи корекции така што на крајот од м. декември 2013 ми достави делумно коригирана втора верзија, по што следеше уште еден обид за корекција. Втората повторно делумно коригирана верзија ми ја достави пред 10 дена и тогаш со оглед на тоа што според моја оцена има сè уште потреба од корекции, му предложив да побараме од Научниот одбор да одобри продолжување на рокот за онолку време колку што смета дека му е потребно за да ги направи сите корекции. Со оглед на тоа што по тоа по писмен пат бев известена дека треба да се изјаснам во однос на оценката за докторската дисертација до 11. 2. 2014, ви ги доставувам сумирани моите забелешки:

1. **Воведниот дел** е непотребно оптоварен со многу историски податоци, а има многу малку податоци за она што е тема на дисертацијата - прогностичките фактори (одвај една и пол страница), па затоа барав да се направат неколку неопходни корекции:
 - 1.1. Да се дополнат податоци за инциденцијата кај нас од Регистерот за рак за Р. Македонија, со соодветна референца.
 - 1.2. Да се коригира и да се прецизира експозицијата на ултравиолетови зраци како ризик-фактор.
 - 1.3. Да се додаде табела со критериумите за одредување на стадиум на болеста, а во сите останати каде што е потребно да се додаде легенда.
 - 1.4. Сите кратенки при првата појава треба да се објаснат.
 - 1.5. Мерните единици треба да бидат исправно напишани.
2. Во поглавјето **Цели**, целите не се до крај јасно дефинирани, а освен тоа не се ниту базирани на хипотези. Овој недостаток е присутен од самиот почеток и иако беше забележан (од моја страна), не е коригиран уште во поднесокот.
3. Поглавјето **Материјал и методи**, исто така, има содржинските и формални недостатоци кои треба да се коригираат или дополнат како, на пример:
 - 3.1. При дизајнирање на дисертацијата превидено е дека основната цел е евалуација на прогностичкото значење на одредени клинички и хистолошки одлики, а не значењето на биопсијата на жлездата-стражар, која е и во целите ставена како централно значајна (тоа е предмет на магистерскиот труд на кандидатот). Според тоа, дисертацијата е

дизајнирана да има испитуваната, односно контролната група, кои имаат значење ако се проценува влијанието на биопсијата на жлездата-стражар. Од друга страна, направен е превид во однос на тоа што прогностичкото значење во однос на појавата на релапси и општото преживување се инсистира да се проценува одделно во секоја група (а тие се релативно мали).

- 3.2. Одликите чие прогностичко значење се проценува се дадени одвоено од описот на материјалот-пациентите, по образложување на методите.
 - 3.3. Во клиничките одлики ставени се, на пример, димензијата на примарната кожна промена или појавата на сателити, иако за тоа нема податоци во резултатите.
 - 3.4. Во хистолошките одлики пропуштено е да се вклучат два значајни параметра како што се бројот на митози и инвазијата во лимфо-васкуларните простори. И овој недостаток е присутен од самиот почеток и иако беше од моја страна сугерирано, не е коригиран уште во поднесокот.
 - 3.5. Во методите недостасуваат податоци каде се анализирани оперативните материјали и според кои критериуми се направени поделбите во три групи, на пример, на одликата туморска лимфоцитна инфилтрација.
 - 3.6. Нема прецизни податоци во кој период пациентите се оперирани и следени, како е постапувано при појавата на рецидив, кое најкратко време на следење е земено за критериум за вклучување во студијата.
 - 3.7. Дел од текстот кој се однесува на методите е вклучен во Резултати, како описот со илустрации за обележување на жлездата-стражар или, на пример, кога се пациентите со позитивни жлезди од испитуваната група оперирани.
4. Поглавјето **Резултати**, соодветно на горенаведените забелешки, ќе треба исто така да се преработи. Освен тоа, во ова поглавје има најголем број како формални, така и содржински недостатоци кои треба да се отстранат, како на пример:
- 4.1. Во резултатите најголем дел е посветен во приказот на хируршкиот третман и дистрибуција на пациентите одделно во двете групи и во споредба според анализираниите одлики. Во овој дел недостасува распределбата по стадиуми која се прикажува несоодветно подоцна во текстот при анализата на факторите значајни за преживувањето.
 - 4.2. При тоа, на пример, во дел од табелите (табела 3 и 6) се појавуваат неточни ознаки како, на пример наместо да се означат како контролна и испитувана група се става група со позитивни и негативни лимфни јазли.
 - 4.3. Освен тоа се појавуваат нелогични распределби, на пример, според хистолошкиот тип се прави поделба со вклучување и на поттипови (амеланотичен, односно дезмопластичен иако групите се премали за вакви поделби), а има во испитуваната група случај на пациент со лентиго малигна со лимфонодални метастази.
 - 4.4. Коментарите по поединечните одлики во текстот одат без логичен редослед и се однесуваат главно на дескрипција на дистрибуцијата, без коментар за најдените корелации, на пример, во рамките на испитуваната група за лимфонодалното зафаќање или меѓу двете групи. Освен тоа, некои од малубројните коментари се неточни или најмалку непрецизни, како, на пример, при најдена Р вредност од 0,052 да се коментира дека постои статистички значајна корелација.
 - 4.5. Инаку сите графикони во овој дел се со два наслова, а се означени како слики.

- 4.6. Во табелите и во соодветниот текст не е прецизно наведено со кој тест е анализирана корелацијата. Дополнително, во дел од табелите недостасуваат потребните легенди, а во дел од табелите има и неточни податоци (пр. табела 3, 4, 5, 6).
- 4.7. Во делот каде што се анализираат факторите значајни за појавата на лимфонодални метастази, направена е униваријантна регресиона анализа само за два параметра (дебелина по Бреслов и лимфоците одговор), а потоа во мултиваријантната е вклучена и одликата локализација (без објаснување зошто е направен ваков избор) за да се потврди дека само претходно споменатите два се значајни.
- 4.8. При прикажаот на резултатите од анализата на влијанието на факторите на должината на преживувањето без болест и општото преживување комплетно недостасуваат податоците од следење како, на пример, кај колку пациенти се јавил релапс, за кое време и на кои локализации, односно колку пациенти починале од болест, за кое време и колку по појавата на релапс.
- 4.9. Освен тоа недостасуваат најголем број од кривите на преживување без болест и општо преживување за одделните одлики. Така, има само 2 криви за преживувањето без болест - за тие со сентинел позитивни и негативни јазли во испитуваната група и за споредба на двете групи, и само 4 криви за општо преживување за тие со сентинел позитивни и негативни јазли во испитуваната група, за споредба на двете групи, за споредба на пациентите со и без рецидиви (не е јасно за кои пациенти) и за споредба на пациентите во различни стадиуми за двете групи.
- 4.10. Недостасуваат и табели на кои ќе се види како се категоризирани параметрите во анализата на преживувањето без болест и општото преживување со податоци за бројот на рецидиви или починати, и пресметаниот соодветен процент на преживување (5- и 10-годишно). Освен тоа, некои од процентите на преживување кои се појавуваат во текстот се сосем нелогични.
5. **Дискусијата** во голем дел недостасува, не е аналитична и, нема логичен редослед, така што и овој дел треба да се доработи, но по дополнување на резултатите од анализата на влијанието на факторите врз преживувањето без болест и општото преживување.
 - 5.1. При тоа треба да се избегнат повторувањето на веќе кажани податоци во воведот кои не се релевантни или повторување на сопствените резултати без споредба со претходни публикувани студии кај нас, во соседството, Европа и светот.
 - 5.2. Дискусијата во голем дел во овој текст е концентрирана повторно на значењето на биопсијата на жлездата-стражар наместо да се фокусира на предметот на студијата.
6. Соодветно на претходното, и поглавјето **Заклучоци** треба да се преработи, а заклучоците јасно да се формулираат според добиените резултати.
7. Во поглавјето **Литература**, дел од референците се несоодветно цитирани и ова треба да се коригира.
8. Освен тоа, со оглед на големиот број јазични и печатни грешки во текстот, потребна е детална **јазична лектура**.

Дополнително направените корекции главно се задоволителни за делот на воведот, целите и материјал и методи. Дел од недостатоците кои се уште од поднесокот и погоре се коментирани зашто тогаш добив усно ветување од

кандидатот дека ќе бидат коригирани соодветно, јас не инсистирав да се исправат зашто тоа во оваа фаза изгледаше невозможно.

Од друга страна, во резултатите сè уште не се коригирани голем дел од сугерираните недостатоци, особено оние кои што се однесуваат на анализата на факторите на преживувањето, и тоа како униваријантната, така и мултиваријантната за која, иако е ставена во методите, воопшто не станува збор и тоа на целата група пациенти. Според тоа остануваат за доработка и корекција, освен резултатите, и дискусијата заедно со заклучоците и литературата. Првата верзија на текстот даден за рецензија и двете делумно коригирани верзии со мои коментари и забелешки, ако тоа е потребно, можам да ги приложам до Научниот одбор и Наставно-научниот совет на увид.

ЗАКЛУЧОК

Според тоа, му предлагам на Наставно-научниот совет да му даде дополнително време од најмалку 3 до оптимално 6 месеци на кандидатот д-р Лазе Новески сите воочени недостатоци во текстот на докторската дисертација да ги коригира според дадените сугестии, по што текстот на трудот повторно да биде доставен за рецензија до Комисијата.

ЧЛЕН НА КОМИСИЈАТА

Проф. д-р Нели Башеска с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА
„МЕНАЦИРАЊЕ СО ЛОКАЛНИТЕ ЈАВНИ ПРИХОДИ ВО
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА" ОД М-Р ФАРИЈЕ АЛИУ, ПРИЈАВЕНА
НА ЕКОНОМСКИОТ ИНСТИТУТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на член 241 од Статутот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, а во врска со поднесената докторска дисертација од кандидатот м-р Фарије Алиу со наслов „Менаџирање со локалните јавни приходи во Република Македонија“, Научниот совет на Економскиот институт во Скопје, на 98. седница одржана на 21.10.2013, донесе Одлука бр. 02-1979/2 за формирање на Комисија за оцена на докторската дисертација, во состав:

1. д-р Снежана Милошеска-Костадиноска
2. д-р Билјана Ангелова
3. д-р Климентина Попоска
4. д-р Верица Јанеска
5. д-р Наташа Данилоска.

Членовите на Комисијата со посебно внимание ја прочитаа и ја проучија поднесената докторска дисертација и по усолгласувањето на мислењата, до Научниот совет на Економскиот институт, го доставуваат следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Општи согледувања

Кандидатката м-р Фарије Алиу во својата докторска дисертација „Менаџирање со локалните јавни приходи во Република Македонија“ обработува комплексна проблематика од областа на јавните финансии и менаџментот, обработувајќи ја фискалната децентрализација како современ стандард кој треба да се воспостави и унапредува во земјата, низ призмата на локалните јавни приходи.

Основна цел на трудот е да се утврди дали локалните самоуправи имаат соодветни капацитети за управување со постојните извори и реалниот прилив на средства во општините за да се остварат нивните надлежности во целост. Ова од причина што постои јавно мислење дека општините се среќаваат со проблем на обемот на финансиски средства потребен за извршување на нивната работа, односно тие се неадекватни или се малку на располагање. Во функција на оваа цел, за потребите на докторската дисертација спроведено е истражување, односно детална анализа на сите аспекти кои се однесуваат на општинските финансии и самото

функционирање на системот на локалните јавни приходи, како нивното администрирање (утврдувањето, планирањето и наплатата) во земјата, така и споредбено со други општини во регионот и некои земји-членки на ЕУ.

Предмет на истражување, а воедно и појдовна претпоставка во дисертацијата, е хипотезата дека е пожелно унапредување на менаџирањето со локалните јавни приходи, а со тоа и приходниот капацитет на единиците на локална самоуправа во Република Македонија, како главен предуслов за успешност на самиот процес на фискална децентрализација. Имено, кандидатката Алиу при поставување на работната хипотеза нема дилема дека процесот на фискална децентрализација може да биде успешен само ако локалната самоуправа е поефикасна во вршењето на отстапените надлежности од централната власт. Во таа смисла, целокупното истражување е ориентирано кон идентификување и посочување на модалитети кои ќе го зголемат степенот на финансиската независност на единиците на локалните самоуправи во РМ, во духот на Европската повелба за локална самоуправа.

Во трудот се претставени реформите во локалната самоуправа како резултат на спроведувањето на децентрализацијата, која е поврзана со фискалната децентрализација и е клучна за креирање на стабилни општински буџети. Посебен осврт се дава на локалните даноци, како основни изворни приходи и можна примена на нови локални приходи преку краткорочни и долгорочни задолжувања.

Во спроведеното истражување, кандидатката Алиу се фокусира на согледување на развојниот процес на децентрализацијата како комплексна реформа во Република Македонија и на влијанието и ефективноста на децентрализацијата во системот на локалните јавни приходи. Во таа смисла, се анализира менаџирањето на сопствените локални приходи по сите видови и се утврдаат можните фактори, како техничките, така и политичките, кои би можеле да ја развиваат или да ја попречат фискалната децентрализација, со цел да се испита врската меѓу постоењето на ограничувањата на сопствените фискални ресурси на локалните власти и воспоставувањето на системите што се базираат врз финансиските трансфери. Меѓу другото, преку истражувањето се прави обид да се дојде до сознанија кои ќе потврдат дали и со процесот на децентрализацијата, како и на фискалната децентрализација во Република Македонија практично е овозможено јакнење на локалната самоуправа со цел интересите на граѓаните, да бидат вклучени во донесувањето на одлуките на локалната власт, односно дали тие се поефикасно услужени од администрацијата која што е најблиску до нив и да се утврди дали постојните извори и реалниот прилив на средства во општините се достаточни за да се остварат нивните надлежности во целост, од причина што секогаш и секаде општините се среќаваат со недостиг

на финансиски средства потребни за извршување на нивната работа, односно тие се неадекватни или недоволни. Потоа, врз основа на утврдените заклучоци, кандидатката Алиу дава конкретни препораки за потребните политики, врз основа на кои ќе се преземат мерки и активности за зголемување на приходите на општините.

При изработката на докторската дисертација се користи комбинација од повеќе методи. Генерално, трудот се базира на индуктивно-дедуктивниот метод, како и методите на анализа и синтеза. Овие методи особена имаат примена при елаборација на теоретските аспекти на оваа проблематика.

Во рамките на емпириското истражување и идентификување на актуелната состојба, се користат методите на квантитативна и квалитативна анализа во комбинација со компаративниот метод. Своја примена има и методот на компаративна анализа, особено во сегментот на споредба на индикаторите и трендовите од земјите на Централна и Источна Европа.

Во истражувањето се користат секундарни податоци од повеќе институции во земјава: Министерство за финансии, Управа за јавни приходи, единиците на локалната самоуправа-општините, Државен завод за статистика и др. Во делот на компаративната анализа во некои од земјите на ЕУ и земјите од регионот, во голема мера се користат податоци достапни преку интернет или друга периодика.

2. Содржина на дисертацијата

Докторската дисертација со наслов „Менаџирање со локалните јавни приходи во Република Македонија“, поднесена од кандидатката м-р Фарије Алиу, се состои од вкупно 305 страници компјутерски обработен текст. Основниот текст се состои од 295 страници кои структурно се поделени на: вовед, шест поглавја, заклучок и користена литература. Користената литература е наведена на 11 страници и содржи 181 релевантна библиографска единица, периодични списанија и интернет - страници.

Во воведниот дел се претставени предметот и целите на истражувањето, методолошкиот приод во истражувањето, значењето и актуелноста на проблематиката од научен аспект во Република Македонија.

Во првата глава која носи наслов **Теоретски и практични аспекти на јавните приходи**, се објаснуваат поимот, суштината, целите и структурата на јавните приходи на централно и локално

ниво, како и реформите на системот на јавните приходи и фискалната децентрализација

Институционална поставеност на локалната самоуправа во Република Македонија, е насловот на втората глава на докторската тема, во која се елаборира институционалната поставеност на локалната самоуправа во Република Македонија и територијалната организација од осамостојувањето до денес. Во овој дел, исто така, се анализираат трансферите на надлежностите на локалната самоуправа предвидени со законските прописи и се даваат предлози и алтернативи за подобро функционирање на системот на локалната самоуправа и територијалната организација, кои се поврзани со системот на финансирање на локалната самоуправа.

Третата глава е насловена **Системот на финансирање на единиците на локалната самоуправа** и ги третира еволуцијата и компарацијата на системот на финансирање на единиците на локалната самоуправа, односно на локалните финансии. Исто така, во рамките на оваа глава, направена е анализа и споредба помеѓу општините-колку тие се ангажираат во остварувањето на сите јавни локални приходи предвидени во системот за финансирање на единиците на локалната самоуправа.

Во четвртата глава се објаснува како и колку општините се ангажираат за успешно и ефикасно менаџирање со општинските финансии и таа е насловена **Менаџирање со општинските финансии**. Интегрален дел на четвртата глава претставува и истражување кое е спроведено во неколку општини, и преку кое се испитува како тие го спроведуваат процесот на буџетирање, кои политики на буџетирање ги употребуваат и кои методи ги користат при планирањето на буџетот.

Планирање и пресметка на локалните јавни приходи е насловот на петтата глава од оваа докторска дисертација. Во рамките на овој дел, доминантно се анализира процесот на планирањето на локалните јавни приходи, видовите локални јавни приходи и како општините ги администрираат нив.

Шестата глава на докторскиот труд носи наслов **Евидентирање и следење на наплатата на локалните јавни приходи**. Како што сугерира самиот наслов, во неа се обработува евидентирањето и следењето на наплатата на локалните јавни приходи и алатките кои притоа се употребуваат. Исто така, во оваа глава се содржи и истражувањето кое е спроведено во неколку општини а со цел да се открие дали тие ги спроведуваат постапките за присилна наплата на јавните приходи и колку ги спроведуваат казнените одредби спрема даночните обврзници кои не го пријавуваат имотот во предвидениот законски рок и за даночните обврзници кои не го плаќаат данокот во предвидениот законски рок.

Во заклучокот се сублимирани и прикажани резултатите од истражувањето и изнесени се заклучоците кои произлегуваат од трудот.

3. Оцена и предлог

Членовите на Комисијата внимателно ја проучија поднесената докторска дисертација на кандидатката м-р Фарије Алиу под наслов „Менаџирање со локалните јавни приходи во Република Македонија“, и сметаат дека таа претставува содржаен труд од областа на јавните финансии и менаџментот. Трудот содржи теориска основа и методолошка рамка кои обезбедуваат релевантна основа за соодветно третирање на поставените прашања.

Комисијата цени дека преку оваа дисертација, преку систематско и логично претставување на клучните наоди од теоретските и апликативните истражувања на докторската дисертација, кандидатката м-р Фарије Алиу одговорила на поставената хипотеза. Имено, крајно релевантно на поставената истражувачка цел, во трудот се темелно третирани и детално изнесени особеностите на системот на финансирање на единиците на локалната самоуправа и целите на реформите на локалните јавни приходи, односно фискалната децентрализација во Република Македонија со сите мани и предности, со препораки за нејзин натамошен развој.

Во истражувањето, кандидатката м-р Алиу користи обемна домашна и странска литература. Дополнително, таа има солидно познавање и добро владее со методологијата на научноистражувачката работа, како во конципирање на појдовната теориско-методолошка рамка, така и во формулирањето на добиените резултати од истражувањето. Резултатите од истражувањето во дисертацијата можат да најдат непосредна примена во практиката, а воедно отвораат можност за понатамошни истражувања.

Имајќи ги предвид претходно изнесените ставови, Комисијата констатира дека кандидатката м-р Фарије Алиу, во својот труд, успеала да одговори на предизвиците што ги поставила при дефинирањето на предметот на истражување. Тезите што ги поставува мошне успешно ги развива со поткрепени и аргументирани ставови и заклучоци. Комисијата цени дека докторската дисертација „Менаџирање со локалните јавни приходи во Република Македонија“, по својот пристап, начинот на изработка и добиените резултати ги задоволува формалните и суштинските услови кои се потребни за една докторска дисертација од аспект на содржина, обем и постигнато ниво на квалитет.

Имајќи го предвид изнесеното мислење и оцена на докторската дисертација, нејзината актуелност и научен пристап, Комисијата му предлага на Научниот совет на Економскиот институт во Скопје:

1. да го прифати извештајот со позитивна оцена за поднесената докторска дисертација „Менаџирање со локалните јавни приходи во Република Македонија“;

2. да формира Комисија за одбрана на докторската дисертација, а на кандидатката м-р Фарије Алиу да и се допушти јавна одбрана на докторскиот труд.

Комисија за оцена на докторската дисертација:

Д-р Снежана Милошеска-Костадиноска, с.р.

Д-р Билјана Ангелова, с.р.

Д-р Климентитна Попоска, с.р.

Д-р Верица Јанеска, с.р.

Д-р Наташа Данилоска, с.р.

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ВО СИТЕ ЗВАЊА ПО
ПРЕДМЕТОТ
ХУМАНА ГЕНЕТИКА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО
СКОПЈЕ

Врз основа на член 132 од Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија број 35/2008, 103/2008, 26/2009, 83/2009, 99/2009, 115/2010, 17/2011, 51/2011, 123/2012, 15/13 и 24/13), а во врска со членовите 9, 42, 46 и 48 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник бр. 250/2013), Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на својата II редовна седница одржана на 24.12.2013 година, донесе решение за формирање на Рецензентска комисија во следниов состав: проф. д-р Мирјана Кочова, доц. д-р Елена Шукарова-Ангеловска, доц. д-р Дејан Трајков, проф. д-р Соња Алабаковска и доц. д-р Катарина Ставриќ. Конкурсот е објавен на ден 20.11.2013 година во дневните весници „Утрински Весник“ и „Коха“. На конкурсот се јави кандидатот ас. д-р Александар Петличковски.

Врз основа на доставената документација и познавањето на работата на кандидатот, Рецензентската комисија го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Ас. д-р Александар Петличковски

Биографски податоци

Д-р Александар Петличковски е роден во Битола во 1972 година. Медицинскиот факултет во Скопје го завршил во 1996 година со просечна оценка 9.0. Од 1997 година работи на Институтот за имунобиологија и хумана генетика при Медицинскиот факултет во Скопје. Во 2002 година ги завршил постдипломските студии по молекуларна медицина организирани преку Темпус/Фаре-програмата. Во 1998 година е избран за помлад асистент по предметот имунологија, а за редовен во 2002 година. Од 2005 година учествува во изведувањето на настава по хумана генетика.

Стручно-научна дејност

Кандидатот реализирал неколку стручни престои, меѓу кои во 2003 година во Александровската болница во Софија, Бугарија, од областа на алергологијата и клиничката имунологија. Во периодот 2004-2005 година престојувал во Интернационалниот центар за генетско инженерство и биотехнологија во истражување на хронична лимфоцитна леукемија.

Автор и коавтор е на бројни научни трудови, од кои 23 се индексирани на ПубМед. Учествувал на научни конгреси во земјата

и странство со свои трудови. Коавтор е на прирачник за вежби по имунологија и хумана генетика.

Бил заменик-уредник на списанието Macedonian Journal of Medical Sciences, како и член на неколку меѓународни здруженија за генетика и имуногенетика.

Наставна дејност

Редовно држи настава по имунологија, а од 2005 година и по генетика за студентите по медицина, стоматологија, на високите школи, како и за фармацевти.

ОБРАЗЕЦ **КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО,** **НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**

Кандидат:

Александар Доне Петличковски

(име татково име и презиме)

Институција:

Медицински факултет / Институт за имунобиологија и хумана генетика

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: хумана генетика

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

	Бодови	Вкупно
Учество во школи и работилници		
1. Работилница "p53: Twenty Years On" in Trieste, Italy, May 20–22, 1999	1	
2. Работилница за контрола на квалитет во медицинските лаборатории - април 2002 година, Струга, Македонија	1	
3. Работилница за контрола на квалитет во медицинските лаборатории - мај 2003, Охрид, Македонија	1	
4. "Beckman Coulter's CyAN ADP Training Program", 2008. 1-st South Eastern European Immunology School, Ohrid, Macedonia, 2009.	1	
5. 2-nd South Eastern European Immunology School, Dubrovnik, Croatia, 2010.	1	
6. „Прв симпозиум за матични клетки и регенеративна медицина со интернационално учество", Скопје, Македонија, 2011.	1	
7. Работилница на студентите по медицина на		7

Македонија: „Научниот труд - да се напише и да се објави“, мај 2012 година, Охрид

Одржување на вежби(* формула за 1 семестар (бр.час. x 15 x 0,03))

1. Имунологија и генетика (1 семестар)

а) Медицински факултет (МФ) - имунологија, 1 час неделно

б) Медицински факултет1 (МФ1) - генетика, 30 часа

в) Аналитичка биохемија (АБ) - имунохем. со основи на имунологија, 1 час неделно

г) Аналитичка биохемија1 (АБ1) - биохемија 3, 4 часа неделно

д) Факултет за физичка култура (ФФК) - генетика во спортот, 1 час неделно

1	2	3	4	5	6	7
Учебна година	МФ	МФ1	АБ	АБ1	ФФК	Вк.бод.*
1998	0,45	/	/	/	/	0,45
1999	0,45	/	/	/	/	0,45
2000	0,45	/	/	/	/	0,45
2001	0,45	/	/	/	/	0,45
2002	0,45	/	/	/	/	0,45
2003	0,45	/	/	/	/	0,45
2004	0,45	0,9	/	/	/	1,35
2005	0,45	0,9	1,8	0,45	/	3,6
2006	0,45	0,9	1,8	0,45	/	3,
2007	0,45	0,9	1,8	0,45	/	3,6
2008	0,45	0,9	1,8	0,45	0,45	4,05
2009	0,45	0,9	1,8	0,45	0,45	4,05
2010	0,45	0,9	1,8	0,45	0,45	4,05
2011	0,45	0,9	/	/	/	1,35
2012	0,45	0,9	/	/	/	1,35
2013	0,45	0,9				1,35
Вкупно						31,3

31,3

2. ВСШ, магистерски и докторски студии (1 семестар)

а) Виши рентген-техничари (ВРТ) - 10 часа

б) Логопеди (Лог.) - 15 часа редовни и 6 часа вонредни

в) Високи стручни сестри (ВСС) - 5 часа редовни и 6 часа вонредни

г) Стоматолошки факултет (Стом.) - магистерски студии, 10 часа

д) Докторски студии (ДС) - 18 часа

1	2	3	4	5	6	7
Учебна година	ВРТ	Лог.	ВСС	Стом.	ДС	Вк.бод.*
2003	0,3	/	/	/	/	0,3
2004	0,3	/	/	/	/	0,3
2005	0,3	/	/	/	/	0,3
2006	0,3	/	/	0,3	/	0,6
2007	/	/	/	0,3	/	0,3
2008	/	0,45+0,18	/	0,3	/	0,93
2009	/	0,45+0,18	0,15+□,18	0,3	/	1,26
2010	/	0,45+0,18	0,15+0,18	0,3	/	1,26
2011	/	0,45+0,18	0,15+0,18	0,3	/	1,26
2012	/	0,45+0,18	0,15+0,18	/	0,54	1,5

2013	/	0,45+0,18	0,15+0,18	/	0,54	1,5		
Вкупно						7,89		
							7,89	
								39,19
Подготовка на нов предмет								
- вежби								
а) Имунологија							0,5	
б) Хумана генетика							0,5	
в) Имунохемија со основи на имунологија							0,5	
г) Биохемија 3							0,5	
д) Генетика во спортот							0,5	
ѓ) Имунологија за виши ренген техничари							0,5	
е) Хумана генетика за логопеди							0,5	
ж) Хумана генетика за високи стручни сестри							0,5	
з) Имунологија за Стоматолошки факултет							0,5	
с) Методологија на НИР за докторски студии							0,5	5
Позитивно рецензирани практикуми (коавтор или автор на поглавја):								
1. Практикум за хумана генетика-1 (учебник за практична настава од хумана генетика); Скопје, 2006, прво издание.							3	
2. Имунолошки практикум, лабораториска имуно-дијагностика; Скопје, 2006.							3	
3. Анализа на случаи од имунологијата; Скопје, 2007.							3	
4. Практикум за хумана генетика-1 (учебник за практична настава од хумана генетика); Скопје, 2009, второ издание.							3	
5. Практикум за генетика во спорт; Скопје, 2010.							3	
								15,00
Вкупно								66,19

Научноистражувачка дејност

	Бодови	Вкупно
Учесник во национален научен проект		
1. 2006-2009, истражувач во проектот „Молекуларна анализа на цитокинскиот генски полиморфизам во Република Македонија“, (Министерство за наука и образование, главен истражувач: проф. д-р Мирко Спироски).	3	
2. 2010-2012, истражувач во проектот „Генетски мутации асоцирани со болестите на крвните садови во Република Македонија“, (Министерство за наука и образование бр. 13-3589/2, главен истражувач: проф. д-р Мирко Спироски).	3	

Учесник во меѓународен научен проект 1. Ambiguities resolution of HLA genotypes in Macedonian population (ICGEB Reference No.: CRP/MAC03-01)	5	11
Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно-стручно списание 1. Trajkov D, Pavlova-Jurhar Maja, Petlichkovski Aleksandar, Pavkovikj M, Spiroski M. Changes of the lysozyme level in serum and organs of the aging rats. Mac J Med 1997; 43 (1-2): 15-24. 2. Спироски М, Трајков Д, Павлова-Јурхар М, Петличковски А. Мерењето несигурност (quantifying uncertainty) во медицинските лаборатории. Лабораторија 2002; 5 (4): 38-41. 3. Спироски М, Трајков Д, Павлова-Јурхар М, Петличковски А. Тестирање способност (proficiency testing) во медицинските лаборатории. Лабораторија 2002; 5 (4): 42-48. 4. Trajkov D, Petlichkovski A, Arsov T, Jurhar-Pavlova M, Strezova A, Efinska-Mladenovska O, Spiroski M. Determination of the concentration of free and total Prostate Specific Antigen in human serum, using two different saturation methods, DELFIA and RIACT. Acta Chir Maced, June 2003, Vol. 2 (№1): 105-116. 5. Petlichkovski A, Peova S, Trajkov D, Arsov T, Strezova A, Hristomanova S, Djulejic E, Petrov J, Spiroski M. Alpha-1-antitrypsin deficiency: A case of a two-year old boy with inherited disease. Macedonian Journal of Medical Sciences. 2008; 1 (1): 59-63. Epub 2008 Aug 18. doi:10.3889/MJMS.1857-5773.2008.0109 6. Trajkov D, Petlichkovski A, Strezova A, Spiroski M. Sixty Years Faculty of Medicine in the Republic of Macedonia (1947–2007). Macedonian Journal of Medical Sciences. 2008 Sep 15; 1(1):3-12. doi:10.3889/MJMS.1857-5773.2008.0111 7. Trajkov D, Atanasovska-Stojanovska A, Petlichkovski A, Strezova A, Gogusev J, Hristomanova S, Djulejic E, Petrov J, Spiroski M. IL-1 Gene Cluster Polymorphisms in the Macedonian Population. Macedonian Journal of Medical Sciences. 2008 Sep 15; 1(1):26-33. Epub 2008 Aug 14. doi:10.3889/MJMS.1857-5773.2008.0101 8. Petlichkovski A, Trajkov D, Strezova A, Spiroski M. 60 years (1945-2005) Macedonian Medical Association. Macedonian Journal of Medical Sciences. 2008; 1(2):5-9. doi:10.3889/MJMS.1857-5773.2008.0023 9. Panovska-Stavridis I, Cevreska L, Trajkova S, Hadzi-Pecova L, Trajkov D, Petlickovski A, Efinska-Mladenovska	2,4 2,4 2,4 2,4 2,4 2,4 2,4 2,4 2,4	

O, Sibinovska O, Matevska N, Dimovski A, Spiroski M. Preliminary results of introducing the method multiparameter flow cytometry in patients with acute leukemia in the Republic of Macedonia. Macedonian Journal of Medical Sciences. 2008; 1(2):36-43. doi:10.3889/MJMS.1857-5773.2008.0021 10. Pavkovic M, Petlichkovski A, Stojanovic A, Trajkov D, Spiroski M. <i>Bgl II</i> Polymorphism of the $\alpha 2\beta 1$ Integrin Gene in Macedonian Population. Maced J Med Sci. 2010;3(2):115-118. doi:10.3889/MJMS.1957-5773.2010.0096. 11. Hristomanova S, Grunevska V, Balabanova-Stefanova M, Trajkov D, Petlichkovski A, Kirijas M, Djulejic E, Senev A, Spiroski M. Hyper IgE in a HIV Positive Patient - Case Report. Macedonian Journal of Medical Sciences. 2011; 4(1):99-103. (doi:10.3889/MJMS.1857-5773.2011.0160).	2,4	26,4
Трудови со оригинални научно-стручни резултати, објавени во референтно/научно списание со меѓународен уредувачки одбор или само со ИФ 1. Trajkov D, Kostovska S, Stefanovska V, Blagoevska M, Petlichkovski A, Arsov T, Jurhar-Pavlova M, Strezova A, Jankova R, Spiroski M. The activity of enzyme adenosine deaminase in the ABO blood group system of the Macedonian population. Clinical Application of Immunology, Pleven 2002; Vol. 1, No. 1: 62-66. 2. Arsov T, Petlichkovski A, Strezova A, Jurhar-Pavlova M, Trajkov D, Spiroski M. Prevalence of the hereditary hemochromatosis mutations (C282Y, H63D AND S65C) in the Republic of Macedonia. BJMG, 2002; 5 (1&2): 11-14. 3. Jurhar-Pavlova M, Petlichkovski A, Trajkov D, Efinska-Mladenovska O, Arsov T, Strezova A, Dinevska-Kjovkarova S, Mitev S, Spiroski M. Influence of the elevated ambient temperature on immunoglobulin G and immunoglobulin G subclasses in sera of Wistar rats. Vojnosanit Pregl 2003; 60 (6): 657-661. 4. Ilievska-Poposka B, Spirovski M, Trajkov D, Stefanovski T, Atanasova S, Metodieva M. Neuron specific enolase - marker for small-cell lung cancer. Radiol Oncol 2004; 38 (1): 21-6. 5. Petlichkovski A, Efinska-Mladenovska O, Trajkov D, Arsov T, Strezova A, Spiroski M. High-resolution typing of HLADRB1 locus in the Macedonian population. Tissue Antigens 2004 Oct; 64(4): 486-91. doi: 10.1111/j.1399-0039.2004.00273.x 6. Trajkov D, Arsov T, Petlichkovski A, Strezova A, Efinska-Mladenovska O, Spiroski M. Cytokine Gene Polymorphisms in Population of Ethnic Macedonians. Croat Med J 2005 Aug; 46 (4): 685-692	3,6 3,6 3,6 3,6 (6+3,0 24) x 0.6 (6 +1,455) x 0.6 (6+3,0 24)	5.41 4.48 5.41

7. Pavkovic M., Petlichkovski A., Strezova A., Arsov T., Trajkov D., Spiroski M.. Gene frequencies of human platelet antigens in the Macedonian population. Tissue Antigens 2006; 67 (3): 241-246. doi: 10.1111/j.1399-0039.2006.00551.x	x 0.6	
8. Strezova A, Arsov T, Petlichkovski A, Trajkov D, Efinska-Mladenovska O, Spiroski M. Ambiguous allele combinations at group level of HLA-A, -C, AND -B genes in Macedonian population using reverse line strip typing method. Contributions, Sec. Biol. Med. Sci., MASA, XXIX, 2008; 1: 77-91.	3,6 (6 +0,15) x 0.6	3,69
9. Trajkov D, Mirkovska-Stojkovikj J, Arsov T, Petlichkovski A, Strezova A, Efinska-Mladenovska O, Sandevska E, Gogusev J, Spiroski M. Association of Cytokine Gene Polymorphisms with Bronchial Asthma in Macedonians. Iran J Allergy Asthma Immunol 2008; 7(3): 143-156.	(6+0,2 86) x 0.6	3,77
10. Trajkovski V, Petlichkovski A, Efinska-Mladenovska O, Trajkov D, Arsov T, Strezova A, Ajdinski Lj, Spiroski M. Higher plasma concentration of food-specific antibodies in persons with autistic disorder in comparison to their siblings. Focus Autism Other Dev Disabl 2008; 23 (3): 176-185. Epub 2008 Jul 16.doi: 10.1177/1088357608320413	(6 +1,455) x 0.6	4,47
11. Spiroski I, Kedev S, Antov S, Arsov T, Krstevska M, Dzhekova-Stojkova S, Kostovska S, Trajkov D, Petlichkovski A, Strezova A, Efinska-Mladenovska O, Spiroski M. Association of Methylenetetrahydrofolate Reductase (<i>MTHFR-677</i> and <i>MTHFR-1298</i>) Genetic Polymorphisms with Occlusive Artery Disease and Deep Venous Thrombosis in Macedonians. Croat Med J 2008; 49: 39-49. doi:10.3325/cmj.2008.1.39	(6 +1,234) x 0.6	4,34
12. Spiroski I, Kedev S, Antov S, Arsov T, Krstevska M, Dzhekova-Stojkova S, Bosilkova G, Kostovska S, Trajkov D, Petlichkovski A, Strezova A, Efinska-Mladenovska O, Spiroski M. Methylenetetrahydrofolate reductase (<i>MTHFR-677</i> and <i>MTHFR-1298</i>) genotypes and haplotypes and plasma homocysteine levels in patients with occlusive artery disease and deep venous thrombosis. Acta Biochimica Polonica 2008; 55 (3): 587-594.	(6+0,3 45) x 0.6	3,807 3,69
13. Trajkov D, Arsov T, Petlichkovski A, Strezova A, Efinska-Mladenovska O, Gogusev J, Spiroski M. Distribution of the 22 cytokine gene polymorphisms in healthy Macedonian population. Bratisl Lek Listy 2009; 110 (1): 7-17.	(6 +0,15) x 0.6	
14. Trajkov D, Mirkovska-Stojkovikj J, Petlichkovski A, Strezova A, Efinska-Mladenovska O, Sandevska E, Sibinovska O, Hristomanova S, Djulejic E, Petrov J, Gogusev J, Spiroski M. Association of Cytokine Gene Polymorphisms with Chronic Obstructive Pulmonary Disease in	(6 +1,687)	4,612

Macedonians. Iran J Allergy Asthma Immunol 2009; 8(1): 31-42.	x 0.6	3,913
15. Trajkov D, Mishevska-Perchinkova S, Karadzova-Stojanoska A, Petlichkovski A, Strezova A, Spiroski M. Association of 22 cytokine gene polymorphisms with rheumatoid arthritis in population of ethnic Macedonians. Clin Rheumatol (2009) 28:1291–1300. DOI 10.1007/s10067-009-1238-4	(6+0,5 23) x 0.6	3,913
16. Spiroski I, Kedev S, Antov S, Trajkov D, Petlichkovski A, Dzhekova-Stojkova S, Kostovska S, Spiroski Mirko. Investigation of <i>SERPINE1</i> genetic polymorphism in Macedonian patients with occlusive artery disease and deep vein thrombosis. Kardiolog 2009; 67: 1088-1094	(6+0,5 23) x 0.6	3,849
17. Spiroska V, Kedev S, Antov S, Trajkov D, Petlichkovski A, Hristomanova S, Djulejic E, Paneva M, Senev A, Spiroski M. Association between 22 cytokine gene polymorphisms and dilated cardiomyopathy in Macedonian patients. Kardiolog 2009; 67: 1237-1247.	(6+0.4 15) x 0.6	
18. Spiroski M, Trajkovski V, Trajkov D, Petlichkovski A, Efinska-Mladenovska O, Hristomanova S, Djulejic E, Paneva M, Bozhikov J. Family analysis of immunoglobulin classes and subclasses in children with autistic disorder. Bosnian journal of basic medical sciences 2009; 9 (4): 283-289.	3,6	5,323
19. Trajkov D, Trajchevska M, Arsov T, Petlichkovski A, Strezova A, Efinska-Mladenovska O, Sandevski A, Spiroski M. Association of 22 cytokine gene polymorphisms with tuberculosis in Macedonians. Indian J Tuberc 2009; 56:117-131.	(6+2,8 72) x 0.6	4,972
20. Djulejic E, Petlichkovski A, Trajkov D, Hristomanova S, Middleton D, Spiroski M. Distribution of killer cell immunoglobulinlike receptors in the Macedonian population. Human Immunology 71 (2010) 281–288.	(6 +1,62) x 0.6	9,678
21. Petlichkovski A, Djulejic E, Trajkov D, Efinska-Mladenovska O, Hristomanova S, Kirijas M, Senev A, Spiroski M. Distribution of killer cell immunoglobulin-like receptor genes in Roma from Republic of Macedonia. International Journal of Immunogenetics 2011; 38: 493-500. (doi: 10.1111/j.1744-313X.2011.01039.x)	(6 +10,13) x 0,6	6,345
22. Petlickovski A, Laurenti L, Li X, Marietti S, Chiusolo P, Sica S, Leone G, Efremov DG. Sustained signaling through the B-cell receptor induces Mcl-1 and promotes survival of chronic lymphocytic leukemia B cells. Blood. 2005 Jun 15;105(12):4820-7.	(6+4,5 75) x 0,6	9,636
23. Laurenti L, Petlickovski A, Rumi C, Gobessi S, Piccioni P, Tarnani M, Puggioni P, Marietti S, Sica S, Leone G, Efremov DG. Comparison of ZAP-70/Syk mRNA levels with immunoglobulin heavy-chain gene mutation status and	(6+10, 06)	7, 902

disease progression in chronic lymphocytic leukemia. <i>Haematologica</i>. 2005 Nov;90(11):1533-40. 24. Yan XJ, Albesiano E, Zanesi N, Yancopoulos S, Sawyer A, Romano E, Petlickovski A, Efremov DG, Croce CM, Chiorazzi N. B cell receptors in TCL1 transgenic mice resemble those of aggressive, treatment-resistant human chronic lymphocytic leukemia. <i>Proc Natl Acad Sci U S A</i>. 2006 Aug 1;103(31):11713-8. 25. Longo PG, Laurenti L, Gobessi S, Petlickovski A, Pelosi M, Chiusolo P, Sica S, Leone G, Efremov DG. The Akt signaling pathway determines the different proliferative capacity of chronic lymphocytic leukemia B-cells from patients with progressive and stable disease. <i>Leukemia</i>. 2007 Jan;21(1):110-20. 26. Petlichkovski A, Milenkovic Z, Djulejic E, Jefremovska B, Babacic H, Ivanovski LJ, Kondova Topuzovska I, Spasovska K, Spiroski M. Association of Killer Cell Immunoglobulin-Like Receptor Genes with Pandemic Influenza A (H1N1)pdm09 Infection in Critically Ill Macedonian Patients. <i>Maced J Med Sci</i>. 2012 Oct 15; 5(3):288-295. 27. Spiroski M, Milenkovic Z, Petlichkovski A, Ivanovski L, Topuzovska IK, Djulejic E. Killer cell immunoglobulin-like receptor genes in four human West Nile virus infections reported 2011 in the Republic of Macedonia. <i>Hum Immunol</i>. 2013 Mar;74(3):389-94. 28. Petlichkovski A, Stojanoski Z, Djulejic E, Georgievski B, Spiroski Mirko, Association of Killer Cell Immunoglobulin-Like Receptor Genes with the Graft versus Host Disease after Related Haematopoietic Stem Cell Transplantation in Patients with Haematological Malignancies from Republic of Macedonia. <i>MJMC</i>. 5, (4) 404-410.	(6 + 7,17) X 0,6 3,6 5,004 (6 + 2,34) x 0,6 3,6 129,4 2	
Трудови со оригинални/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир 2. Trajchevska M, Pavkovikj M, Petlichkovski A, Jurhar-Pavlova M, Trajkov D, Spiroski M. Initial level on C-reactive protein, haptoglobin and transferrin in patients with lung tuberculosis. <i>Mak med pregled</i> 2000; 54: (Suplement 43) 90-92. 2. Ставриќ К, Пеова С, Миронска К, Карева Л, Јурхар-Павлова М, Петличковски А, Спироски М. Имуноглобулин Г поткласи кај деца со рецидивни респираторни инфекции. <i>Мак мед преглед</i> 2000;54:(суплемент 43)375.	2 1,2 3,2	
Трудови со оригинални/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор 1. Arsov T, Petlichkovski A, Gjorchev A, Dokic D, Spiroski M.	1,8	

Lack of association between the 27 bp VNTR polymorphism in the endothelial constitutive nitric oxide synthase gene and the risk of bronchial asthma. BJMG, 2002; 5 (1&2): 37-40. 2. Spiroski M, Trajkov D, Petlichkovski A, Arsov T, Strezova A, Efinska-Mladenovska O. Cytokine gene polymorphism, effects on expression and disease association. Turk J Immunol, 2004; 9 (2): 31-2. 3. T.A. Popov, A. Petlichkovski, T.B. Mustakov, L.M. DuBuske, D.N. Popova. Assessment of a protocol for sputum freezing and subsequent examination. Journal of Allergy and Clinical Immunology. 2004; 113 (2) Supplement S193	1,8 1,8	5,4
Секциски предавања на научен/стручен собир 1. Нови имунолошки и генетски тестови во репродуктивната имунологија. Состанок на Здружението на медицинските биохемичари на македонија, 4ти Јуни, 2010 2. Immunological and genetic tests in children at the Institute for Immunobiology and Human Genetics, Симпозиум за црнодробна трансплантација - Педијатриска секција Ноември, Скопје, 2010	1 1	2
Учество на научен/стручен собир со реферат со усна презентација и постер 1. Trajkov D, Jurhar-Pavlova M, Petlichkovski A, Pavkovikj M, Spiroski M. Frequency of isoenzymatic forms of adenosine deaminase (ADA) and activity if adenosine deaminase complexing protein (ADCP) in rabbit. Mak med pregled 1998; 51 (S 32) 53-54. 4. Trajkov D, Petlichkovski A, Arsov T, Spiroski M. Aadenosine deaminase (ADA) isoenzyme forms representation and sdenosine deaminase complexing proteine (ADCP) activity in lymphoid organs/tissues and blood inrats and rabbits. Mak med pregled 2000; 54 (Supplement 46): 160. 5. Trajkov D, Jurhar-Pavlova M, Pavkovikj M, Petlichkovski A, Jankova R, Arsov T, Spiroski M. Determination of free and total prostatic specific antigen in human serum with two saturation methods. Abstract book, 3rd Macedonian National Congress of Medical Biochemist, Ohrid 2001: 99. 6. Trajkov D, Kostovska S, Stefanovska V, Blagoevska M, Petlichkovski A, Arsov T, Jurhar-Pavlova M, Strezova A, Jankova R, Spiroski M. The activity of enzyme adenosine deaminase in the ABO blood group system of the Macedonian population. Mak med pregled 2002; 55: (Suplement 50) 25.	0,5 0,5 0,5 0,5	2
Учество на меѓународен научен/стручен собир со		

реферат со усна презентација и постер		
1. Trajkov D, Pavlova-Jurhar M, Petlichkovski A, Pavkovikj M, Spiroski M. Changes of the lysozyme level in the serum and organs of the aging rats.II Scientific meeting of Immunologists of Yugoslavia, Belgrade 1997; 48.	1	
2. Trajkov D, Jurhar-Pavlova M, Petlichkovski A, Pavkovikj M, Jankova R, Spiroski M. Presence of isoenzyme forms of enzyme adenosine deaminase (ADA) and activity of adenosine deaminase complex protein (ADCP) in lymphoid organs/tissues of rats. Mak med pregled 2000; 54: (Supplement 43): 244.	0,5	
3. Trajkov D, Jurhar-Pavlova M, Petlickovski A, Pavkovikj M, Jankova R, Spiroski M. Adenosine deaminase (ADA) isoenzyme forms and adenosine deaminase complexing protein (ADCP) in lymphoid organs and blood in rats and rabbits. ICACI 2000, Sydney Australia; W-238.	0,5	
4. Trajkov D, Strezova A, Arsov T, Petlichkovski A, Efinska-Mladenovska O, Perchinkova S, Spiroski M. Cytokine gene polymorphism in Macedonian patients with rheumatoid arthritis. EFIS symposium and postgraduate course "Molecular and cellular interactions in chronic inflammatory autoimmune diseases, Belgrade-Serbia and Montenegro, Serbian Academy of Sciences and Arts, August 29-September 2, 2004.	0,5	
5. Trajkov D, Petlichkovski A, Strezova A, Spiroski M. Lower concentration of the erythrocyte adenosine deaminase (ADA) in blood group type A in R Macedonia. Mac Med Pregled 2004; 58 (Supl 63): 278.	1	
6.Trajkov D, Strezova A, Arsov T, Petlichkovski A, Efinska-Mladenovska O, Perchinkova S, Spiroski M. Cytokine gene polymorphism in Macedonian patients with rheumatoid arthritis. 7th BCMDSYD, November 5-7, 2004, Ohrid, R. Macedonia: 66.	0,5	
7.Trajkov D, Strezova A, Petlichkovski A, Arsov T, Efinska-Mladenovska O, Trajchevska M, Spiroski M. Cytokine gene polymorphism in Macedonian patients with tuberculosis. BJMG, 2006; 9 (3&4): 116.	0,5	
8. Trajkov D, Mirkovska-Stojkovikj J, Petlichkovski A , Strezova A, Efinska-Mladenovska O, Sandevska E, Sibinovska O, Hristomanova S, Djulejic E, Petrov J, Gogusev J, Spiroski M. Association of 22 cytokine gene polymorphisms with chronic obstructive pulmonary disease in Macedonians.Maced J Med Sci 2008; 1(Suppl. 1): S21-S22.	1	
9. Trajkov D, Mishevaska-Perchinkova S, Petlichkovski A, Strezova A, Spiroski M. Association of 22 Cytokine Gene Polymorphisms with Rheumatoid Arthritis in Population of	1	

Ethnic Macedonians. <i>Pediatr Croat</i> 2009; 53 (Suppl 2): 3-4. 10. Trajkov D, Mirkovska-Stojkovikj J, Arsov T, Petlichkovski A, Strezova A, Efinska-Mladenovska O, Sandevska E, Gogushev J, Spiroski M. Association of Cytokine Gene Polymorphisms with Bronchial Asthma in Macedonia. <i>Balkan Journal of Clinical Laboratory</i> 2009; 17 (1): 127. 11. Trajkov D, Petlichkovski A, Efinska-Mladenovska O, Hristomanova S, Djulejic E, Paneva M, Senev A, Trpevski M, Spiroski M. Distribution of 22 Cytokine Gene Polymorphisms in Roma from the Republic of Macedonia. <i>Balkan Journal of Clinical Laboratory</i> 2010; 18 (1): 76. 12. Trajkov D, Dinevska-Kjovkarova S, Petlichkovski A, Miova B, Efinska-Mladenovska O, Hristomanova S, Kirijas M, Senev A, Trpevski M, Slavcho M, Spiroski M. Influence of hyperthermic environmental temperature on adenosine deaminase (ADA) activity in serum and lymphoid organs. 2 South Eastern European Immunology School, Dubrovnik, Croatia, 2010; 17. 13. Petlichkovski A, Efinska-Mladenovska O, Strezova A, Trajkov D, Arsov T, Spiroski M. 7th Congress of BMHG, Skopje, 2006, BJMG, 2006, 9 (3,4)	0,5 0,5 1	9,5
Коавтор на апстракти, печатени во зборник на апстракти 1. Jurhar-Pavlova M, Dinevska-Kjovkarova S, Trajkov D, Pavkovikj M, Petlichkovski A, Mitev S, Spiroski M. Influence of hyperthermic environmental temperature on adenosine deaminase (ADA) activity in serum and lymphoid organs. II Scientific meeting of Immunologists of Yugoslavia, Belgrade 1997; 47. 2. Petlichkovski A, Pavkovikj M, Jurhar-Pavlova M, Trajkov D, Spiroski M. Determination of the concentration of C4 and fibrinogen in plasma with turbidimetry and radial immunodiffusion. <i>Mak med pregled</i> 1998; 51: (Supplement 32) 57-58. 3. Pavkovikj M, Petlichkovski A, Jurhar-Pavlova M, Trajkov D, Spiroski M. Apoptotic changes in thymus of rats under influence of dexamethason and medroxiprogesteron acetate. <i>Mak med pregled</i> 1998; 51: (Supplement 32) 54-55. 4. Jurhar-Pavlova M, Dinevska-Kjovkarovska S, Mitev S, Pavkovikj M, Petlichkovski A, Trajkov D, Spiroski M. Immunoglobulin classes (IgA, IgM, IgG) in serum of rats during acclimation on increased outdoor temperature. <i>Mak med pregled</i> 1998; 51: (Supplement 32) 54. 5. Pajkovska M, Kostov B, Adzikj M, Jankova R, Jurhar-Pavlova M, Trajkov D, Petlichkovski A, Pavkovikj M, Spiroski M. Concentration of immunoglobulin classes and subclasses	1 0,5 0,5 0,5 0,5	

in the elderly in the Republic of Macedonia. Mak med pregled 2000; 54 (Supplement 43): 245.		
6. Petlichkovski A, Trajkov D, Jurhar-Pavlova M, Spiroski M. Laboratory allergologic evaluation of specific IgE antibodies against honeybee and wasp venoms. Mak med pregled 2000; 54 (Supplement 46): 159.	0,5	
7. Pavkovikj M, Jurhar-Pavlova M, Petlickovski A, Trajkov D, Jankova R, Spiroski M. Concentration of C4 and fibrinogen in plasma measured with radial immunodifusion, turbidimetry and nephelometry. Allergy 2000; 55 (Supplement 63): 134.	1	
8. Jurhar-Pavlova M, Dinevska-Kjovkarova S, Trajkov D, Pavkovic M, Petlichkovski A, Minova B, Mitev S, Spiroski M. Changes in four subclasses of rat immunoglobulin IgG during acclimation on elevated ambient temperature. Allergy 2000; 55 (Supplement 63): 90.	1	
9. Arsov T, Petlichkovski A, Jankova R, Pavkovikj M, Jurhar-Pavlova M, Trajkov D, Spiroski M. Prevalence of the most common HFE mutations (C282Y and H63D) in the general population in the Republic of Macedonia. Abstract book, 3 rd Macedonian National Congress of Medical Biochemist, Ohrid 2001: 37.	0,5	
10. Petlichkovski A, Jankova R, Pavkovikj M, Jurhar-Pavlova M, Trajkov D, Spiroski M. Ambiguous combinations in sequence based typing of HLA DRB1 locus - preliminary results. 3 rd Balkan Congress of Immunology, Athens, Greece, 2001: 94.	1	
11. Jurhar-Pavlova M, Trajkov D, Pavkovic M, Petlickovski A, Arsov T, Jankova R, Dinevska-Kjovkarova S, Miova B, Mitev S, Spiroski M. Immunoglobulin classes (IgA, IgG, IgM) in serum of rats during acclimation to elevated ambient temperature. 3 rd Balkan Congress of Immunology, Athens, Greece, 2001: 58.	1	
12. Jurhar-Pavlova M, Trajkov D, Petlickovski A, Arsov T, Jankova R, Dinevska-Kjovkarova S, Mitev S, Spiroski M. Elevated ambient temperature causes increase of immunoglobulins, granulocytes and monocytes, while decrease of body weight, thymus mass, lymphocytes and transferrin in Wistar rats. Mak med pregled 2002; 55: (Suplement 50) 25.	0,5	
13. Trajkovski V, Arsov T, Strezova A, Petlichkovski A, Trajkov D, Pavlova-Jurhar M, Jankova R, Kopachev D, Spiroski M. HLA DNA tipization of persons with autism in R. Macedonia. Abstract book, International Scientific meeting "Dani Zavoda", Beograd 24-26 November 2002: 102.	1	
14. Strezova A, Arsov T, Petlichkovski A, Trajkov D, Pavlova-		

Jurhar M, Perchinkova S, Spiroski M. Association of loci and class HLA -A, -C and -B with rheumatoid arthritis. Abstract book of the plenary lectures and abstracts, 4 th Scientific meeting of the association of Allergologists and Clinical Immunologists of Yugoslavia, Belgrade, March 28-30 2003.	1	
15. Spiroski M, Arsov T, Petlichkovski A, Strezova A, Trajkov D, Jurhar-Pavlova M, Efinska-Mladenovska O, Zaharieva E. Macedonian human DNA bank (HDNAMKD). 3 rd European-American School in forensic Genetics and Mato Clinic Course in Advanced Molecular and Cellular Medicine, Zagreb, Croatia, September 2003: 64.	1	
16. Laban-Guceva N, Pavkovic M, Dimitrovski C, Percan V, Arsov T, Trajkov D, Petlickovski A, Spiroski M. The polymorphism of platelet glycoprotein receptor GPIa and its relationship with diabetic retinopathy in patients with Type 2 diabetes mellitus. 18 th International Diabetes Federation Congress, August 24-29, 2003, Paris-France: 2671.	1	
17. Spiroski M, Trajkov D, Strezova A, Arsov T, Petlichkovski A, Efinska-Mladenovska O, Perchinkova S. Association between HLA-DRB1*04 histocompatibility complex and rheumatoid arthritis in Macedonian population. EFIS symposium and postgraduate course "Molecular and cellular interactions in chronic inflammatory autoimmune diseases, Belgrade-Serbia and Montenegro, Serbian Academy of Sciences and Arts, August 29-September 2, 2004.	1	
18. Strezova A, Arsov T, Petlichkovski A, Trajkov D, Efinska-Mladenovska O, Perchinkova S, Spiroski M. HLA-B27 subtypes in Macedonian patients with rheumatoid arthritis. EFIS symposium and postgraduate course "Molecular and cellular interactions in chronic inflammatory autoimmune diseases, Belgrade-Serbia and Montenegro, Serbian Academy of Sciences and Arts, August 29-September 2, 2004.	1	
19. Strezova A, Arsov T, Petlichkovski A, Trajkov D, Efinska-Mladenovska O, Spiroski M. alleles ambiguity frequency of HLA-A, -B and -C loci at Macedonian population. Turk J Immunol, 2004; 9 (2): 212.	1	
20. Strezova A, Trajkov D, Arsov T, Petlichkovski A, Efinska-Mladenovska O, Trajcevska M, Spiroski M. Distribution of HLA class I and II alleles in Macedonian patients with pulmonary tuberculosis. UNESCO advanced course "Environment and immunology: from allergic to infectious diseases in Eastern Europe", Rome, Italy, 22-26 September 2004.	1	
21. Spiroski M, Trajkov D, Petlichkovski A, Arsov T, Strezova A, Efinska-Mladenovska O. Cytokine gene polymorphism in allergies. UNESCO advanced course "Environment and	1	

immunology: from allergic to infectious diseases in Eastern Europe", Rome, Italy, 22-26 September 2004.		
22. Spiroski M, Trajkov D, Strezova A, Arsov T, Petlichkovski A, Efinska Mladenovska O. Cytokine gene polymorphism in Mediterranean populations. 7 BCMDSYD, November 5-7, 2004, Ohrid, R. Macedonia: 27.	1	
23. Strezova A, Trajkov, D, Arsov T, Petlichkovski A, Efinska-Mladenovska O, Trajcevska M, Spiroski M. Analysis of DQB1 allele frequencies in macedonian patients with pulmonary tuberculosis. 7 BCMDSYD, November 5-7, 2004, Ohrid, R. Macedonia: 58.	0,5	
24. Pandilova M, Stavrevska-Minovska A, Spiroski M, Trajkov D. Levels of IL2 and IL12 in gingival tissue from sites with different degree of attachment loss. 9th Congress of the Balkan Stomatological society, Ohrid 2004; 98.	0,5	
25. Petlichkovski A, Strezova A, Trajkov D, Arsov T, Efinska-Mladenovska O, Perchinkova S, Spiroski M. Association of HLA-DRB1*04 alleles with severity of rheumatoid arthritis in Macedonian Population. NAID Research Conference, June 24-30, 2006, Opatija, Croatia: 44.	0,5	
26. Strezova A, Trajkov D, Petlichkovski A, Arsov T, Efinska-Mladenovska O, Trajchevska M, Spiroski M. Association of HLA-DQB1 alleles with pulmonary tuberculosis in Macedonian population. NAID Research Conference, June 24-30, 2006, Opatija, Croatia: 51.	0,5	
27. Spiroska E, Hristomanova S, Trajkov D, Arsov T, Petlichkovski A, Strezova A, Efinska-Mladenovska O, Spiroski M. Killer Ig-Like Receptor (KIR) Gene Polymorphism in the Macedonian Population. BJMG, 2006; 9 (3&4): 117.	0,5	
28. Atanasovska-Stojanovska A, Popovska M, Angelovska L, Trajkov D, Arsov T, Petlichkovski A, Strezova A, Efinska-Mladenovska O, Spiroski M. Association of Cytokine Gene Polymorphism with Periodontitis in the Macedonian Population. BJMG, 2006; 9 (3&4): 116-117.	1	
29. Petlichkovski A, Efinska-Mladenovska O, Strezova A, Trajkov D, Arsov T, Spiroski M. Ambiguous allele combinations in HLA class II sequence-based typing in Macedonian population. BJMG, 2006; 9 (3&4): 41.	0,5	
30. Strezova A, Arsov T, Petlichkovski A, Trajkov D, Efinska-Mladenovska O, Spiroski M. Ambiguous allele combinations at group level of HLA-A, -C and -B genes in Macedonian population using reverse line strip typing method. Human Immunology 2006, 67 (Supplement 1): S169	0,5	
31. Spiroski M, Trajkov D, Petlickovski A, Strezava A, Efinska-Mladenovska O, Hristomanova S, Spiroska E, Petrov J, Sibinovska O. Uloga na ubistvenite kletocini	0,5	

imunoglobulinoidni receptorski (KIR) geni vo virusnite infencii. Mak Med Pregled 2007; Supplement 69 (61): 47-48.		
32. Spiroski M, Trajkovski V, Trajkov D, Petlichkovski A, Strezova A, Efinska-Mladenovska O, Sibinovska O, Hristomanova S, Djulejic E, Petrov J. Concomitant autoimmunity, allergy and immune tolerance are possible immunological disorders in autism. Maced J Med Sci 2008; 1(Suppl. 1): S20-S21.	0,5	
33. Petlichkovski A, Trajkov D, Arsov T, Strezova A, Efinska-Mladenovska O, Hristomanova S, Djulejic E, Petrov J, Spiroski M. Killer cell immunoglobulin-like receptors genotype frequencies in the Macedonian population. Maced J Med Sci 2008; 1(Suppl. 1): S21-S22.	0,5	
34. Strezova A, Arsov T, Trajkov D, Petlichkovski A, Efinska-Mladenovska O, Sibinovska O, Djulejic E, Hristomanova S, Petrov J, Spiroski M. Allele frequency of HLA-DQB1 locus in Macedonian population. Maced J Med Sci 2008; 1(Suppl. 1): S45.	0,5	
35. Efinska-Mladenovska O, Trajkov D, Petlichkovski A, Strezova A, Sibinovska O, Hristomanova S, Djulejic E, Petrov J, Spiroski M. Immunonephelometry and reverse hybridization genotyping in diagnosis of alpha-1-antitrypsin deficiency. Maced J Med Sci 2008; 1(Suppl. 1): S47.	1	
36. Sibinovska O, Trajkov D, Petlichkovski A, Strezova A, Efinska-Mladenovska O, Hristomanova S, Djulejic E, Petrov J, Spiroski M. Assessment of the phagocytic function and oxidative burst in blood leukocytes by flow cytometry. Maced J Med Sci 2008; 1(Suppl. 1): S47-S48.	1	
37. Petlichkovski A, Trajkov D, Strezova A, Djulejic E, Hristomanova S, Spiroski M. Comparison of killer cell immunoglobulin-like gene polymorphism in Macedonian population and 33 populations published in www.allele frequencies.net database. Pediatr Croat 2009; 53 (Suppl 2): 14.	1	
38. Spiroski M, Spiroski I, Kedev S, Antov S, Trajkov D, Petlichkovski A, Strezova A, Dzhekova-Stojkova S, Kostovska S. Investigation of plasminogen activator inhibitor 1 (PAI1) genetic polymorphism in Macedonian patients with occlusive artery disease and deep venous thrombosis. Pediatr Croat 2009; 53 (Suppl 2): 15.	1	
39. Kirijas M, Saltirovski S, Senev A, Trpevski M, Hristomanova S, Efinska-Mladenovska O, Petlichkovski A, Trajkov D, Spiroski M. Comparison of two strategies for resolution of ambiguous HLA typing results. 2 South Eastern European Immunology School, Dubrovnik, Croatia, 2010; 8.	1	
40. Senev A, Kirijas M, Trpevski M, Hristomanova S, Efinska-Mladenovska O, Petlichkovski A, Trajkov D,		

Spiroski M. Allele frequency of HLA-DQB1 locus in Macedonian population. 2 South Eastern European Immunology School, Dubrovnik, Croatia, 2010;	1	
41. Hristomanova S, Grunevska V, Balabanova M, Trajkov D, Petlichkovski A, Kirijas M, Djulejic E, Senev A, Spiroski M. Hyper IgE in a HIV positive patient.. 2 South Eastern European Immunology School, Dubrovnik, Croatia, 2010; 5.	1	
42. Petlichkovski A, Trajkov D, Hristomanova S, Djulejic E, Trpevski M, Efinska-Mladenovska O, Kirijas M, Senev A, Spiroski M. KIR gene frequencies in women with infertility problems. 2 South Eastern European Immunology School, Dubrovnik, Croatia, 2010; 12.		
43. Marinoska T, Spiroski I, Kedev S, Antov S, Trajkov D, Petlichkovski A, Spiroski M. Factor V Leiden (G1691A, factor V R2 (A4070G), and protrombin (G20210A) genetic polymorphism in Macedonian patients with occlusive artery disease and deep vein thrombosis. LIMSC, Leiden University Medical Center, Netherlands, 2011; 259.		35
44. Marinoska T, Hristomanova S, Petlichkovski A, Trajkov D, Efinska-Mladenovska O, Kirijas M, Senev A, Spiroski M. Distribution of total IgE and specific IgE for Dermatophagoides pteronyssinus (d1) in Republic of Macedonia. 22nd European Students' Conference "Perspectives and challenges in regenerative medicine", Charite-Universitätsmedizin, Berlin, Germany, 2011; 126.		
Вкупно		223,92

Стручно-апликативна дејност

	Бодови	Вкупно
Превод на учебник		
1. Рецензент на книгата "Имунологија" од Куби	4x1 7x1	11
2. Превод на 7 поглавја од книгата "Primary Immunodeficiency Diseases: A Molecular and Genetic Approach"		
Воведување нова лабораториска/клиничка или јавноздравствена метода		
Метода која за првпат е воведена во државата		
1. Автоматизирано секвенционирање на ДНК со AlfExpress	4 4	8
2. Утврдување мутаци со реверзна хибридизација		
Раководител на лабораторија	1	1
Студиски престој во странство		

1. 2003, 7-месечен престој во Александровска болница во Софија, Бугарија, на Клиниката за алергологија и клиничка имунологија;	2	
2. 2004-2005, 18-месечен престој во Националниот истражувачки центар “Adriano Buzzati” во Рим, Италија	2	4
Вкупно		24

Дејност од поширок интерес

	Бодови	Вкупно
Член на уредувачки одбор на научно/стручно списание		
1. Macedonian Journal of Medical Sciences, Скопје, Македонија	0,5	0,5
Член на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир		
1. 1st Macedonian immunological congress, October 01-05, 1996, Ohrid, Republic of Macedonia.	0,5	
2. 2nd Macedonian immunological congress, June 13-17, 2000, Ohrid, Republic of Macedonia.	0,5	1
Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир		
1. 7th Balkan congress of medicine and dentistry for students and young doctors, November 05-07, 2004, Ohrid, Republic of Macedonia.	1	
2. 5th Balkan congress of Immunology, June 01-03, 2008, Ohrid, Republic of Macedonia.	1	2
		3,5

Професионални референци за кандидатот за избор во звање	Поени
Наставно-образовна дејност	66,19
Научноистражувачка дејност	223,924
Стручно-апликативна дејност	24
Дејност од поширок интерес	3,5
Вкупно	317,614

Рецензентска комисија

Проф. д-р Мирјана Кочова с.р.
Доц. д-р Елена Шукарова-Ангеловска с.р.
Доц. д-р Дејан Трајков с.р.
Проф. Д-р Соња Алабаковска с.р.
Доц. д-р Катарина Ставриќ с.р.

ЗАКЛУЧОК

Ас. д-р Александар Петличковски покажува континуиран развој најпрвин во областа на имунологијата, а потоа во областа на хуманата генетика. Активно и посветено учествува во едукацијата на студенти од повеќе студиски програми, учествува во бројни работилници од својата област. Импресивна е неговата публицистичка дејност базирана на неговата богата научноистражувачка дејност, со бројни трудови објавени во меѓународни списанија со висок фактор на влијание. Учесник е во неколку научно истражувачки проекти и коавтор на практикуми за вежби. Врз основа на сето тоа, Рецензентската комисија му предлага на Научно-наставниот совет да го избере д-р Александар Петличковски за доцент по хумана генетика.

Рецензентска комисија

1. Проф. д-р Мирјана Кочова с.р.
2. Доц. д-р Елена Шукарова-Ангеловска с.р.
3. Доц. д-р Дејан Трајков с.р.
4. Проф. Д-р Соња Алабаковска с.р.
5. Доц. д-р Катарина Ставриќ с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАУЧЕН СОРАБОТНИК ПО ПРЕДМЕТОТ ХУМАНА ГЕНЕТИКА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на член 132 од Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија број 35/2008, 103/2008, 26/2009, 83/2009, 99/2009, 115/2010, 17/2011, 51/2011, 123/2012, 15/13 и 24/13), а во врска со членовите 9, 42, 46 и 48 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник бр. 250/2013), Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на својата II редовна седница одржана на 24.12.2013 година, донесе решение за формирање на Рецензентска комисија во следниов состав: проф. д-р Мирјана Кочова, доц. д-р Елена Шукарова-Ангеловска, проф. д-р Александар Димовски, проф. д-р Соња Алабаковска и проф. д-р Стефанка Грујовска.

Конкурсот за избор е објавен во дневните весници Утрински весник и Коха на 20.11.2013 година.

На конкурсот се јави кандидатката Виолета Анастасовска.

Врз основа на доставената документација и познавањето на работата на кандидатката, Рецензентската комисија го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци

Виолета Анастасовска е родена 1970 година во Скопје. Дипломирала на ПМФ, Институт за биологија во 1994 година со просечна оценка 9. Постдипломски студии од областа на биологијата завршила во 2001 година со магистерскиот труд на тема „Активност на еритроцитна глукоза-6-фосфат дехидрогена (G6P-DH) кај пациенти со анемии и третирани експериментални животни“. Од 2001 година работи во Генетската лабораторија на Клиниката за детски болести во Скопје, во рамките на Одделот за ендокринологија и генетика. Од 2007 година е раководител на Лабораторијата за неонатален тироиден скрининг.

Стручна дејност

Познава повеќе генетски техники како кариотипизација, ДНК-изолација со повеќе методи и молекуларна дијагностика. Во ноември 2001 година престојувала во Kinderspital во Цирих, каде што се обучила за методологијата за тироиден скрининг со DELFIA-методот. Во 2005 година ја воведува молекуларната метода за одредување на точкести мутации во CYP21A2 генот со што е овозможена молекуларна дијагностика на оваа болест. Исто така, молекуларно го одредува и SRY генот. Од 2013 година се обучува за воведување на

метаболен скрининг на новородените со помош на тандем масена спектрометрија.

Наставно-научна дејност

Активно е вклучена во наставата на Катедрата за генетика од нејзиното започнување во 2005/2006 година, како за студенти по медицина, така и за стоматологија и сите насоки на високите школи при Медицинскиот факултет во Скопје. Од 2011 година учествува во практичната настава по генетика и применета молекуларна генетика за студенти по молекуларна биологија при ПМФ. Врши нагледна настава за генетика и скрининг и за специјализантите по педијатрија. Во декември 2011 година ја одбранила докторската дисертација под наслов: „Молекуларна карактеризација на CYP21A2 генот кај конгенитална адренална хиперплазија (САН)” на Медицинскиот факултет во Скопје. Автор и коавтор е на повеќе трудови со оригинални резултати објавени во домашни и меѓународни списанија, а редовно учествува на научни и стручни манифестации со свои оригинални презентации и постери. Коавтор е на учебникот за медицинска генетика и Прирачникот за вежби по хумана генетика.

ОБРАЗЕЦ

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Виолета Тодорче Анастасовска

(име татково име и презиме)

Институција: Медицински факултет – Скопје / Универзитетска клиника за детски болести – Скопје

(назив на факултетот / институтот)

Научна област: генетика

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Р е д · б р о ј	Назив на активноста	По ен и
1 .	Одржување на настава од прв циклус на студии - вежби	

	1.Општа медицина: - Хумана генетика 2 (група А+Б) од 2005/2006 до 2010/2011- (6 години): 3x7=21час x 6*0.03 - Хумана генетика 2 (група А+Б) 2011/2012: 93часа*0.03 - Хумана генетика 2 (група А+Б) 2012/2013: 132часа *0.03 2.Логопеди ВМШ (редовни и вонредни) - Хумана генетика 2 од 2005/2006 до 2010/2011 - (6 години): 9 часа x 6*0.03 - Хумана генетика 2, 2011/2012: 9часа*0.03 - Хумана генетика 2, 2012/2013: 9 часа*0.03 3.Молекуларна биологија - ПМФ - Генетика 2, 2011/2012: 16 часа*0.03 - Генетика 2, 2012/2013 : 17 часа*0.03 - Применета молекуларна генетика, 2011/2012: 22 часа*0.03 - Применета молекуларна генетика, 2012/2013 : 60 часа*0.03	3.7 8 2.7 9 3.9 6 1.6 2 0.2 7 0.2 7 0.4 8 0.5 1 0.6 6 1.8 0
2 .	Настава во школи -работилници: 1. „Генетски тестирања во Централна и Источна Европа: прифатеност меѓу здравствените работници и општата популација”, Скопје, 2005 - учесник 2. The Sigma-Aldrich Life Science Seminar, Скопје, 2007-учесник 3. Неонатален скрининг за вродени нарушувања на метаболизмот, Скопје, 2008 - учесник 4. „Waters ACQUITY UPLC Family” – 8 години еволуција и експанзија на UPLC технологија, Скопје, 2012 - учесник	1 1 1 1
3 .	Подготовка на нов предмет -вежби 1. Генетика 2 за молекуларни биолози - ПМФ 2. Применета молекуларна генетика за за молекуларни биолози - ПМФ	0,5 0,5
4 .	Позитивно-рецензиран универзитетски учебник - Коавтор	6
5	Интерна скрипта од вежби	

.	1. Генетика - прирачник за вежби за студенти	3
	Вкупно	30. 14

НАСТАВНО-ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста	Поени
1.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание: 1. М. Кочова, В. Анастасовска, Е. Шукарова-Ангеловска, Е. Ѓуркова, Е. Јовчева. Воведување на неонатален скрининг за хипотироидизам во Република Македонија. Македонски медицински преглед, Год. 56, (2002) бр. 3-4, стр. 115-119. 2. В. Анастасовска, Б. Ѓошиќ-Марковска, О. Муратовска. Квантитативно одредување на активноста на еритроцитната глукоза-6-фосфат дехидрогеназа кај деца со феродефицитна анемија. Македонски медицински преглед, Год. 59, (2005) бр. 1-2, стр. 11-15 3. V. Anastasovska, B. Đošić-Markovska, V. Stojkovski, J. Dimitrova-Šumkovska. Erythrocyte glucose-6-phosphate dehydrogenase activity in laboratory rats treated with amoxiclav, lidaprim and 1-chloro-2,4-dinitrobenzen. Preliminary communication. Contributions, Sec. Biol. Med. Sci., MASA, XXVI, 1 (2005) p.121-131. 4. J. Dimitrova-Šumkovska, B. Đošić-Markovska, D. Zafirova-Roganović, V. Anastasovska. Effects of different dietary fatty acid supplements upon lipoprotein metabolism and lipid peroxides production in hyperlipidemic rats. Contributions, Sec. Biol. Med. Sci., MASA, XXVII, 1 (2006) p. 67-86. 5. Б. Ѓуркова, В. Анастасовска, М. Кочова. Неонатален скрининг за вроден хипотироидизам методолошки пристап. Physioacta (2007) Vol. 1, No 1, p.99-106. 6. Ljubinka Damjanovska, V. Anastasovska, T. Gruev. The diagnostic value of anti-cyclic citrullinated peptide antibodies (anti-CCP) in patients with rheumatoid arthritis. Journal of	60% од 4 поени = 2,4 80% од 4 поени = 3,2 60% од 4 поени = 2,4 60% од 4 поени = 2,4 80% од 4 поени = 3,2 80% од 4 поени = 3,2 60% од 4 поени = 2,4

	Medical Biochemistry (2007) Vol. 26, No 4, p. 285-288. 7. Љ. Дамјановска-Рајчевска, В. Анастасовска, Б. Зафировска, К. Гроздановски, Н. Марина, М. Грличков. Дијагностичка вредност на анти-цикличните цитрулирани пептидни антитела кај пациентите со ревматоиден артритис. Македонски медицински преглед, Год. 61, (2007) бр. 1-3, стр. 29-32. 8. B. Gjrkova, V. Anastasovska, E. Šukarova-Angelovska, M. Kocova. Metodological and organizational aspects of newborn screening for congenital hypothyroidism in Macedonia. Contributions, Sec. Biol. Med. Sci., MASA, XXIX, 1 (2008) p. 93-106.	60% од 4 поени = 2,4
2.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор: 1. V. Anastasovska, M. Kocova. Molecular analysis of a family with congenital adrenal hyperplasia – genotype/phenotype discrepancy. BJMG (2007) Vol. 10 (2), p. 23-27. 2. V. Anastasovska, E. Kocova, M. Kocova. A p.P30L mutation at the CYP21A2 gene in Macedonian patients with nonclassical congenital adrenal hyperplasia. BJMG (2010) Vol. 13 (1), p. 17-21. 3. Anastasovska V., Kocova M. Genotype-Phenotype correlation in CAH patients with severe CYP21A2 point mutations in the Republic of Macedonia. Journal of Pediatric Endocrinology & Metabolism (2010) 23,921-926. 4. Anastasovska V., Kocova M. Intron 2 splice mutation at CYP21 gene in patients with congenital adrenal hyperplasia in the Republic of Macedonia. BJMG (2010) Vol. 13 (2), p. 27-33. 5. Anastasovska V., Kocova M. Detected heterozygotes during the molecular analysis of the common CYP21A2 point mutations in Macedonian patients with congenital adrenal hyperplasia and their relatives. Contributions, Sec. Biol. Med. Sci., MASA, XXXI, 2 (2010) p. 71-82.	90% од 6 поени = 5,4 80% од 6+0,075 = 4,86 90% од 6+0,887 = 6,19 90% од 6 +0,075 = 5,4 90% од 6 поени = 5,4

3.	Трудови објавени во зборник на трудови на високообразовна институција: 1. Ј. Димитрова-Шумковска, Б. Ѓошиќ-Марковска, В. Смиљевска, В. Анастасовска. Ефектите на применетите маслени суплементи врз количеството на липидни пероксиди во ткива на стаорци со различен фосфолипиден состав. <i>Biologia Macedonica</i>, No. 57/58 (2004/2005), 2006, Faculty of Natural Science and Mathematics „Ss. Cyril and Methodius”-Skopje-Institute of Biology.	60% од 2 поени = 1,2
4.	Пленарно предавање на научен/стручен собир 1. Квантитативно одредување на активноста на еритроцитната глукозо-6-фосфат дехидрогеназа кај деца со феродефицитна анемија.	2
5.	Апстракти објавени во зборник на конференција - меѓународна: 1. Е. Šukarova-Angelovska, M. Kocova, G. Ilieva, V. Anastasovska. Translocation Down Syndrome in twins. <i>BJMG</i>, Vol. 3(2), 2000. 4th Balkan Meeting of Human Genetics, august 24-26, 2000, Novi Sad, Yugoslavia. 2. M. Kocova, V. Anastasovska, G. Ilieva, E. Šukarova-Angelovska. Cytogenetic findings in girls with Turner phenotype. <i>BJMG</i>, Vol. 3(2), 2000. 4th Balkan Meeting of Human Genetics, august 24-26, 2000, Novi Sad, Yugoslavia. 3. V. Anastasovska, B. Đošiќ-Markovska, O. Muratovska, M. Kocova. Red blood cell's G6P-DH activity at the patients with hypochromic anemia and cases with enzyme's deficiency within. 9th Meeting of the Balkan Clinical Laboratory Federation, september 12-15, 2001, Ioannina, Greece. 4. E. Šukarova-Angelovska, M. Kocova, M. Krstevska-Konstantinova, G. Ubovic, V. Anastasovska. Partial monosomy 22q11 associated with velo-cardio-cutaneus syndrome due to a de novo translocation (15; 22) (p11; q11).	

	European Human Genetics Conference, may 25-28, 2002;10(Suppl1):P0355,pp148,Strasbourg,France. 5. E. Šukarova-Angelovska, M. Kocova, M. Krstevska-Konstantinova, G. Ilieva, V. Anastasovska. Approach to rare chromosomal disorders under the prism of minor dysmorphic features. European Journal of Human Genetics, Vol. 11, Suppl. 1, may, (2003) European Human Genetics Conference, may 3-6, 2003, Birmingen, England. 6. V. Anastasovska, S. Koceva, M. Kocova. Detection of CYP21 mutations in congenital adrenal hyperplasia. BJMG, Vol. 9(3&4), 2006. 7th Balkan Meeting of Human Genetics, august 31- september 2, 2006, Skopje, Republic of Macedonia. 7. M. Kocova, V. Anastasovska, E. Šukarova-Angelovska, B. Gjirkova. Neonatal thyroid screening in the Republic of Macedonia. BJMG, Vol. 9(3&4), 2006. 7th Balkan Meeting of Human Genetics, august 31- september 2, 2006, Skopje, Republic of Macedonia. 8. Anastasovska V., Kocova M. Neonatal thyroid screening in the Republic of Macedonia (2003-2008). The 6thEuropean Regional Meeting in Neonatal Screening, Prague, Chech Republic, april 26-28th, 2009. (Česko-Slovenská Pediatrie, 2009). 9. M. Kocova, V. Anastasovska, E. Sukarova-Angelovska, E. Kochova. Variant phenotype in individuals with severe CYP21 mutations. European Genetics Conference 2009, Vienna, Austria, may 23-26, 2009. (European Journal of Human Genetics, Vol 17, Supplement 2, May 2009). 10. Anastasovska V., Kochova M. Neonatal screening of congenital hypothyroidism (CH) in the Republic of Macedonia. 17thMeeting of Balkan Clinical Laboratory Federation & 5thMacedonian National Congress of Medical Biochemists, Ohrid, Republic of Macedonia, september 16-19, 2009. (Balkan Journal of Clinical Laboratory, XVII, 09, 1, Suplement 2009). 11. Anastasovska V., Gosic-Markovska B,	

	Stojkovski V. Erythrocyte glucose-6-phosphate dehydrogenase activity in labotratory rats treated with amoxiclav, lidaprim and 1-chloro-2,4-dinitrobenzen. 17th Meeting of Balkan Clinical Laboratory Federation & 5th Macedonian National Congress of Medical Biochemists, Ohrid, Republic of Macedonia, september 16-19, 2009. (Balkan Journal of Clinical Laboratory, XVII, 09, 1, Suplement 2009. 12. V. Anastasovska, M. Kocova. Genotype-phenotype correlation in compound heterozygote patient with severe salt wasting form of CAH. European Journal of Human Genetics, Vol. 19, Suppl. 2, may (2011) European Human Genetics Conference, may 28-31, 2011, Amsterdam. Netherland. 13. Anastasovska V., Kocova M. Splicing mutation in intron 2 (nt. 656) of the CYP21A2 gene in Macedonian patients with Congenital Adrenal Hyperplasia. BJMG, Vol. 14, Supplement ISSN 1311-0160, 9th Balkan Meeting of Human Genetics, september 15-17, 2011, p. 46, Timisoara, Romania. 14. V. Anastasovska, M. Kocova. Distribution of the Q318X and R356W mutations of the CYP21A2 gene in Macedonian patients with classic 21-hydroxylase deficiency. European Journal of Human Genetics, Vol. 20, Suppl. 1, june (2012) European Human Genetics Conference, june 23-26, 2012, Nürnberg, Germany. 15. V. Anastasovska, M. Kocova. Mutational screening of nine most common CYP21A2 point mutations in Macedonian and Serbian 21-hydroxylase deficiency patients. Balkan Journal of Clinical Laboratory, Vol. XX, Number 1, 2012, 20th Meeting of Balkan Clinical Laboratory Federation, september 19-22, 2012, p.20, Belgrade, Serbia. 16. V. Anastasovska, M. Kocova. Neonatal thyroid screening of the Macedonian popluation during the year 2011. Balkan Journal of Clinical Laboratory, Vol. XX, Number 1, 2012, 20th Meeting of Balkan Clinical Laboratory Federation, september 19-22, 2012, p.49, Belgrade, Serbia.	1 * 23 труда = 23 посни

	17. V. Anastasovska, M. Kocova. Neonatal screening of congenital hypothyroidism in the Macedonian population during the period 2007-2011. Balkan Journal of Clinical Laboratory, Vol. XX, Number 1, 2012, 20th Meeting of Balkan Clinical Laboratory Federation, september 19-22, 2012, p.50, Belgrade, Serbia. 18. M. Kocova, T. Milenkovic, V. Anastasovska. Molecular characterization of 21-hydroxylase deficiency in patients with the congenital adrenal hyperplasia (CAH) in two Balkan countries. Hormone research in paediatrics. Vol. 78, Suppl. 1, 2012, 51st Annual Meeting of the European Society for Paediatric Endocrinology (ESPE), september 20-23, 2012, Leipzig, Germany. 19. V. Anastasovska, M. Kocova. Ten years experience with neonatal screening of congenital hypothyroidism in the Republic of Macedonia. The 8th ISNS European Neonatal Screening Regional Meeting, Budapest, Hungary, November 4-6, 2012, (Orvosi Hetilap). 20. M. Kocova , V. Anastasovska. Macedonian newborns with congenital hypothyroidism detected by thyroid neonatal screening during 2002-2011. The 8th ISNS European Neonatal Screening Regional Meeting, Budapest, Hungary, November 4-6, 2012, (Orvosi Hetilap). 21. V. Anastasovska, T. Milenkovic, M. Kocova. P30L and V281L mutations distribution in Macedonian and Serbian patients with nonclassic 21-hydroxylase deficiency. European Journal of Human Genetics, Vol. 21, Suppl. 2, june (2013) European Human Genetics Conference, june 8-11, 2013, Paris, France. 22. Anastasovska V., Kocova M., Milenkovic T, Sukarova-Angelovska E. High prevalence of P30L in CYP21A2 in Macedonian and Serbian simple virilising 21-hydroxylase deficiency patients. Book of abstracts. 10th Balkan congress of human genetics, 2nd Alpe Adria meeting of human genetics, october 10-12, 2013, p. 138, Bled, Slovenia. 23. Sukarova-Angelovska E., Kocova M., Ilieva G., Anastasovska V. Face as a diagnostic tool. Book of abstracts. 10th Balkan congress of human genetics, 2nd Alpe Adria meeting of human	

	genetics, october 10-12, 2013, p. 84, Bled, Slovenia.	
6.	Апстракти објавени во зборник на конференција - национална: 1. В. Анастасовска, Б. Ѓошиќ-Марковска, В. Стојковски, О. Муратовска. Евалуација на методот за одредување на активноста на глукозо-6-фосфат дехидрогеназа G6P-DH во еритроцити кај луѓе и бели лабораториски стаорци. Трет конгрес на Здружението на медицински биохемичари на Република Македонија, 3-6 октомври 2001, Охрид, Р. Македонија. 2. В. Анастасовска, М. Кочова. Детектирање на CYP21 мутации кај класичната форма со губење соли на конгенитална адренална хиперплазија (САН). IV конгрес на педијатрите на Македонија со интернационално учество, 18-22 септември 2007, Охрид, Република Македонија. 3. Л. Спасова, В. Анастасовска, Е. Зисовска, Ј. Живковиќ, Н. Пехчевска. Воведување на неонаталниот скрининг за хипотироидизам на Гинеколошко-акушерската клиника во Скопје. IV конгрес на педијатрите на Македонија со интернационално учество, 18-22 септември 2007, Охрид, Република Македонија. 4. М. Кочова, В. Анастасовска, Е. Шукарова-Ангеловска, Е. Тасева. Опфатеност на породилишта во Република Македонија со неонатален скрининг за конгенитален хипотироидизам. Први национални денови по неонатологија на Р. Македонија со меѓународно учество, 17-20 септември 2008, Охрид, Република Македонија. 5. А. Папазовска-Черепналковски, К. Пиперкова, М. Кочова, С. Палчевска-Коцевска, С. Чомовска-Мадевска, В. Анастасовска. Прематурус со интраутерина ретардација на растот и перинеална хипоспадија-приказ на случај и дијагностички алгоритам на нарушувањата во половата диференцијација. Први национални денови по неонатологија на Р. Македонија со меѓународно учество, 17-20	

	септември 2008, Охрид, Република Македонија. 6. Р. Ковилоска, В. Анастасовска, Л. Тасевска-Рмуш, М. Кочова. Тироиден скрининг на новородените во породилиштето во Прилеп. Први национални денови по неонатологија на Р. Македонија со меѓународно учество, 17-20 септември 2008, Охрид, Република Македонија. 7. В. Анастасовска, Б. Ѓуркова, М. Танаскоска, М. Кочова. Неонатален скрининг за тиреостимулирачки хормон - индикатор за класификација и мониторинг за јодниот дефицит во Република Македонија. Први национални денови по неонатологија на Р. Македонија со меѓународно учество, 17-20 септември 2008, Охрид, Република Македонија. 8. В. Анастасовска, Тасева Е, Танаскоска М, М. Кочова. Резултати од тироидниот неонатален скрининг на македонската популација во текот на 2010 година. V конгрес на педијатрите на Македонија со интернационално учество, 5-9 октомври 2011, Охрид, Република Македонија. 9. В. Анастасовска, Е. Кочова, М. Кочова. Дистрибуција на P30L мутацијата во CYP21A2 генот кај македонската популација со конгенитална адренална хиперплазија. V конгрес на педијатрите на Македонија со интернационално учество, 5-9 октомври 2011, Охрид, Република Македонија.	0,5 * 9 труда = 4,5 поени
7.	Учество на научен/стручен собир со реферат: - усна презентација 1. V. Anastasovska, M. Kocova. Mutational screening of nine most common CYP21A2 point mutations in Macedonian and Serbian 21-hydroxylase deficiency patients. Balkan Journal of Clinical Laboratory, Vol. XX, Number 1, 2012, 20th Meeting of Balkan Clinical Laboratory Federation, september 19-22, 2012, p.20, Belgrade, Serbia.	1 1

2. V. Anastasovska, M. Kocova. Ten years experience with neonatal screening of congenital hypothyroidism in the Republic of Macedonia. The 8th ISNS European Neonatal Screening Regional Meeting, Budapest, Hungary, November 4-6, 2012, (Orvosi Hetilap).

- постер-презентација

1. V. Anastasovska, S. Koceva, M. Kocova. Detection of CYP21 mutations in congenital adrenal hyperplasia. BJMG, Vol. 9(3&4), 2006. 7th Balkan Meeting of Human Genetics, august 31- september 2, 2006, Skopje, Republic of Macedonia.

2. M. Kocova, V. Anastasovska, E. Šukarova-Angelovska, B. Gjirkova. Neonatal thyroid screening in the Republic of Macedonia. BJMG, Vol. 9(3&4), 2006. 7th Balkan Meeting of Human Genetics, august 31- september 2, 2006, Skopje, Republic of Macedonia.

3. В. Анастасовска, М. Кочова. Детектирање на CYP21 мутации кај класичната форма со губење соли на конгенитална адренална хиперплазија (САН). IV конгрес на педијатрите на Македонија со интернационално учество, 18-22 септември 2007, Охрид, Република Македонија.

4. Л. Спасова, В. Анастасовска, Е. Зисовска, Ј. Живковиќ, Н. Пехчевска. Воведување на неонаталниот скрининг за хипотироидизам на Гинеколошко-акушерската клиника во Скопје. IV конгрес на педијатрите на Македонија со интернационално учество, 18-22 септември 2007, Охрид, Република Македонија.

5. М. Кочова, В. Анастасовска, Е. Шукарова-Ангеловска, Е. Тасева. Опфатеност на породилишта во Република Македонија со неонатален скрининг за конгенитален хипотироидизам. Први национални денови по неонатологија на Р. Македонија со меѓународно учество, 17-20 септември 2008, Охрид, Република Македонија.

6. А. Папазовска-Черепналковски, К. Пиперкова, М. Кочова, С. Палчевска-Коцевска, С. Чомовска-Мадевска, В. Анастасовска. Прематурус со интраутерина ретардација на растот и перинеална

	хипоспадија-приказ на случај и дијагностички алгоритам на нарушувањата во половата диференцијација. Први национални денови по неонатологија на Р. Македонија со меѓународно учество, 17-20 септември 2008, Охрид, Република Македонија. 7. Р. Ковилоска, В. Анастасовска, Л. Тасевска-Рмуш, М. Кочова. Тироиден скрининг на новородените во породилиштето во Прилеп. Први национални денови по неонатологија на Р. Македонија со меѓународно учество, 17-20 септември 2008, Охрид, Република Македонија. 8. В. Анастасовска, Б. Ѓуркова, М. Танаскоска, М. Кочова. Неонатален скрининг за тиреостимулирачки хормон - индикатор за класификација и мониторинг за јодниот дефицит во Република Македонија. Први национални денови по неонатологија на Р. Македонија со меѓународно учество, 17-20 септември 2008, Охрид, Република Македонија. 9. Anastasovska V., Kocova M. Neonatal thyroid screening in the Republic of Macedonia (2003-2008). The 6thEuropean Regional Meeting in Neonatal Screening, Prague, Czech Republic, april 26-28th, 2009. (Česko-Slovenská Pediatrie, 2009). 10. M. Kocova, V. Anastasovska, E. Sukarova-Angelovska, E. Kochova. Variant phenotype in individuals with severe CYP21 mutations. European Genetics Conference 2009, Vienna, Austria, may 23-26, 2009. (European Journal of Human Genetics, Vol 17, Supplement 2, May 2009). 11. Anastasovska V., Kochova M. Neonatal screening of congenital hypothyroidism (CH) in the Republic of Macedonia. 17thMeeting of Balkan Clinical Laboratory Federation & 5thMacedonian National Congress of Medical Biochemists, Ohrid, Republic of Macedonia, september 16-19, 2009. (Balkan Journal of Clinical Laboratory, XVII, 09, 1, Supplement 2009).	

	12. Anastasovska V., Gosic-Markovska B, Stojkovski V. Erythrocyte glucose-6-phosphate dehydrogenase activity in laboratory rats treated with amoxiclav, lidaprim and 1-chloro-2,4-dinitrobenzen. 17th Meeting of Balkan Clinical Laboratory Federation & 5th Macedonian National Congress of Medical Biochemists, Ohrid, Republic of Macedonia, september 16-19, 2009. (Balkan Journal of Clinical Laboratory, XVII, 09, 1, Supplement 2009. 13. Anastasovska V., Kocova M. Splicing mutation in intron 2 (nt. 656) of the CYP21A2 gene in Macedonian patients with Congenital Adrenal Hyperplasia. BJMG, Vol. 14, Supplement ISSN 1311-0160, 9th Balkan Meeting of Human Genetics, september 15-17, 2011, p. 46, Timisoara, Romania. 14. В. Анастасовска, Тасева Е, Танаскоска М, М. Кочова. Резултати од тироидниот неонатален скрининг на македонската популација во текот на 2010 година. V конгрес на педијатрите на Македонија со интернационално учество, 5-9 октомври 2011, Охрид, Република Македонија. 15. В. Анастасовска, Е. Кочова, М. Кочова. Дистрибуција на P30L мутацијата во CYP21A2 генот кај македонската популација со конгенитална адренална хиперплазија. V конгрес на педијатрите на Македонија со интернационално учество, 5-9 октомври 2011, Охрид, Република Македонија. 16. V. Anastasovska, M. Kocova. Neonatal thyroid screening of the Macedonian population during the year 2011. Balkan Journal of Clinical Laboratory, Vol. XX, Number 1, 2012, 20th Meeting of Balkan Clinical Laboratory Federation, september 19-22, 2012, p.49, Belgrade, Serbia. 17. V. Anastasovska, M. Kocova. Neonatal screening of congenital hypothyroidism in the Macedonian population during the period 2007-2011. Balkan Journal of Clinical Laboratory, Vol. XX, Number 1, 2012, 20th Meeting of Balkan Clinical Laboratory Federation, september 19-22, 2012, p.50, Belgrade, Serbia.	0.5 *22 труда = 11 поени

	18. M. Kocova, T. Milenkovic, V. Anastasovska. Molecular characterization of 21-hydroxylase deficiency in patients with the congenital adrenal hyperplasia (CAH) in two Balkan countries. Hormone research in paediatrics. Vol. 78, Suppl. 1, 2012, 51st Annual Meeting of the European Society for Paediatric Endocrinology (ESPE), september 20-23, 2012, Leipzig, Germany. 19. M. Kocova , V. Anastasovska. Macedonian newborns with congenital hypothyroidism detected by thyroid neonatal screening during 2002-2011. The 8th ISNS European Neonatal Screening Regional Meeting, Budapest, Hungary, November 4-6, 2012, (Orvosi Hetilap). 20. V. Anastasovska, T. Milenkovic, M. Kocova. P30L and V281L mutations distribution in Macedonian and Serbian patients with nonclassic 21-hydroxylase deficiency. European Journal of Human Genetics, Vol. 21, Suppl. 2, june (2013) European Human Genetics Conference, june 8-11, 2013, Paris, France. 21. Anastasovska V., Kocova M., Milenkovic T, Sukarova-Angelovska E. High prevalence of P30L in CYP21A2 in Macedonian and Serbian simple virilising 21-hydroxylase deficiency patients. Book of abstracts. 10th Balkan congress of human genetics, 2nd Alpe Adria meeting of human genetics, october 10-12, 2013, p. 138, Bled, Slovenia. 22. Sukarova-Angelovska E., Kocova M., Ilieva G., Anastasovska V. Face as a diagnostic tool. Book of abstracts. 10th Balkan congress of human genetics, 2nd Alpe Adria meeting of human genetics, october 10-12, 2013, p. 84, Bled, Slovenia.	
	Вкупно	92.55

СТУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активнoста	Поени
1.	Воведување нова лабораториска/клиничка или јавноздравствена метода во областа на медицинските науки и	

	здравството - првпат во државата воведена метода: 1. Воведување на неонатален тироиден скрининг во 2002 година со имунофлуориметриска DELFIA-метода, со која и денес се скринираат сите новородени во државата за конгенитален хипотироидизам. 2. Воведување на молекуларна метода во 2005 година за откривање на најчестите мутации во CYP21A2 генот за 21-хидроксилаза ензимот кои доведуваат до конгенитална адренална хиперплазија, со која и денес се откриваат генски дефекти во CYP21A2 генот кај деца во државата и пошироко на Балканот.	4 4
3.	Раководител на лабораторија 1. Раководител на Лабораторија за неонатален скрининг за хипотиреоза, Универзитетска клиника за детски болести	1
4.	Завршена специјализација во областа на медицинските науки и здравството 1. Специјализација по медицинска генетика	2
	Вкупно	11

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

Ред. број	Назив на активноста	Поени
1.	Студиски престој во странство: 1. Клиника за детски болести, Цирих, Швајцарија, ноември 2001 год. 2. Национална генетска лабораторија, Специјална	0,5 0,5

	болница за гинекологија и акушерство „Мајчин дом”, Софија, Бугарија, мај 2013 год.	
	Вкупно	1
Професионални референци на кандидатот за избор во звање		Поени
Наставно - образовна дејност		30.14
Научноистражувачка дејност		92.55
Стручно - апликативна дејност		11
Дејности од поширок интерес		1
ВКУПНО		134.69

Рецензентска комисија

1. Проф. д-р Мирјана Кочова, с. р.
2. Доц. д-р Елена Шукарова-Ангеловска, с.р.
3. Проф. д-р Александар Димовски, с.р.
4. Проф. д-р Соња Алабакоска, с.р.
5. Проф. д-р Стефанка Грујовска, с.р.

Врз основа на биографските податоци, како и прикажаните научноистражувачки трудови и активности, Рецензентската комисија го донесе следниот

ЗАКЛУЧОК

Кандидатката Виолета Анастасовска покажува континуиран стручен и научен развој во областа на хуманата генетика. Нејзиниот ентузијазам и умеење на ова поле доведе до воведување на нови техники и методи кои се применливи во клиничката практика и имаат дијагностичко значење. Постојаниот напредок се огледува и во континуираното воведување на нови скрининг-методи кои доведуваат до навремено препознавање на вродени и наследни

тироидни и метаболички болести. Значајната публицистичка дејност гарантира научен подем и во иднина. Врз основа на овие факти, Рецензентската комисија му предлага на Наставно-научниот совет да ја избере Виолета Анастасовска за научен соработник од областа на хуманата генетика.

Рецензентска комисија

1. Проф. д-р Мирјана Кочова, с. р.
2. Доц. д-р Елена Шукарова-Ангеловска, с.р.
3. Проф. д-р Александар Димовски, с.р.
4. Проф. д-р Соња Алабакоска, с.р.
5. Проф. д-р Стефанка Грујовска, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ВЛИЈАНИЕТО НА ВИТАМИНОТ Е ВРЗ ЛИПИДНАТА ПЕРОКСИДАЦИЈА, ИНФЛАМАЦИЈАТА И ТРОМБОЦИТНАТА АКТИВНОСТ ВО ФУНКЦИЈА НА ВОЗРАСТА И ХИПЕРТЕРМИЧКАТА ЕКСПОЗИЦИЈА КАЈ БЕЛИОТ ЛАБОРАТОРИСКИ СТАОРЕЦ”, ИЗРАБОТЕНА ОД КАНДИДАТОТ М-Р НИКОЛА ХАЦИ-ПЕТРУШЕВ, ПРИЈАВЕНА НА ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Со одлука бр. 07-2799/11 на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на седницата одржана на 26.12.2013 година, избрани сме за членови на Рецензентската комисија за оценка на докторската дисертација на кандидатот м-р Никола Хаџи-Петрушев, магистер на биолошки науки. По разгледувањето на ракописот го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Докторската дисертација на кандидатот м-р Никола Хаџи-Петрушев претставува самостоен и оригинален научен труд, напишан на 221 страница. Текстот е поделен на неколку поглавја: **ВОВЕД, ЦЕЛ НА ИСТРАЖУВАЊЕТО, МАТЕРИЈАЛ И МЕТОДИ, РЕЗУЛТАТИ, ДИСКУСИЈА, ЗАКЛУЧОЦИ И КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА.**

Во **ВОВЕДОТ**, кандидатот дава опширен преглед на релевантната литература поврзана со предметот и целите на неговото истражување. Кандидатот објаснува дека малите флукутации во нормалната концентрација на оксидантите може да имаат улога во интрацелуларната сигнализација (на пример, редокс регулација на транскрипцискиот фактор κB), како и дека неконтролираното покачување на нивните нивоа (на пример, под дејство на хипертермички стрес) може да доведе до радикал-посредувани верижни реакции кои неселективно ги напаѓаат комплексните биомолекули. Една од најосетливите цели на радикалниот напад посредуван од ROS, познат како процес на липидна пероксидација, претставуваат мембранските липиди. Процесот на пероксидација на клеточната мембрана доведува до акумулација на неговите крајни продукти во биолошките системи, од типот на малонди-алдехид (MDA) и F_2 -изопростани. Притоа, мерењето на нивото на продуктите од процесот на липидна пероксидација, како и продуктите од оксидативната модификација на протеините (карбонилни групи - CO), вообичаено се користи за проценка на степенот на оксидативен стрес и оксидативни оштетувања. Кандидатот го проширува воведот во правец на изнесување на последиците од изложувањето на клетките на оксидативен стрес. Оксидативно модифицираните липиди и сличните оксидативни продукти

доведуваат до зголемена продукција на проин-фламаторни цитокини, какви што се интерлеукин-6 (IL-6), интерлеукин-8 (IL-8), тумор-некрозен фактор- α (TNF- α) и интерлеукин-1 β (IL-1 β). Понатаму, оксидатив-ната модификација на арахидонската киселина, со потекло од клеточната мембра-на, води до продукција на изопростани, меѓу кои за 8-iso-PGF_{2 α} , како најзастапен изопростан *in vivo*, постојат индикации дека предизвикува тромбоцитна актива-ција и ја амплифицира агонист индуцираната агрегација на тромбоцитите. Ури-нарната екскреција на 11-дехидро тромбоксан B₂ (11-DH-TXB₂) претставува биохе-миски доказ за тромбоцитна активација и следењето на промените во концентра-цијата на овој тромбоксански дериват може да се користи како неинвазивен индекс за продукцијата на тромбоксан A₂ од страна на тромбоцитите.

Во втората половина од воведот, м-р Хаџи-Петрушев дава преглед на некои од постојните теории за процесот на стареење и елементите од нив ги поврзува со претходно изнесените информации за ефектите на оксидативниот стрес врз комплексните биомолекули. Според авторот, една од подобро испитаните е мито-хондријалната теорија на стареење, според која митохондриите се критичниот елемент во контролата на стареењето. Електроните кои протекуваат од електрон-скиот транспортен синџир, доведуваат до продукција на ROS и овие реактивни форми можат да ги оштетат компонентите на респираторниот синџир, и митохондријалната ДНК, предизвикувајќи понатамошно дополнително зголемување на интрацелуларното ниво на ROS и пад во митохондријалната функција. М-р Хаџи-Петрушев потенцира дека во последните неколку години, посебно внимание при-влекува теоријата за процесот на стареење која се базира на „молекуларната ин-фламација“. Според неа, активацијата на редокс-сензитивните транскрипциски фактори под дејство на оксидативен стрес, асоциран со возраст предизвикува зго-лемена експресија на проинфламаторните гени. Како резултат на тоа, доаѓа до создавање на различни проинфламаторни молекули, кои доведуваат до појава на хронични инфламаторни процеси во различни ткива и органи. Оваа инфламатор-на каскада е дополнително потенцирана во текот на стареењето и е поврзана со многу патолошки состојби асоцирани со возраст. Интеракцијата помеѓу оксидативниот стрес и инфламацијата е во блиска поврзаност со биосинтетската патека на простагландините и следењето на нивото на 8-iso-PGF_{2 α} и 13,14-дихидро-15-кето простагландин F_{2 α} (13,14-DH-15-K-PGF_{2 α}) (воедно и како проинфламаторен медијатор), претставува соодветен приод за симултано мерење на неензимската (8-iso-PGF_{2 α}) и ензимски посредуваната (13,14-DH-15-K-PGF_{2 α}) липидна пероксидација *in vivo*.

Во понатамошниот дел, посветен на механизмите на процесот на стареење, авторот дава преглед на постојните литературни податоци за еден ефикасен мо-дел на индуцирано стареење. Имено, процесот на стареење може да се индуцира со хронична апликација на D-галактоза. Животните третирани со D-галактоза можат да се користат како анимален модел за оксидативен стрес со оглед на тоа што при повисоки аплицирани

доза, D-галактозата во организмот се конвертира во алдоза и хидроксипероксид, под каталитичкото дејство на галактоза оксидазата, во процес кој резултира со продукција на реактивни кислородни форми, а D-галактозата исто така реагира со слободните аминокиселини од аминокиселините во составот на протеините и пептидите, со што се добиваат гликолизирани крајни продукти од напредна фаза (AGEs). Познато е дека AGEs се одговорни за забрзување на процесот на стареење и имаат придонес во раните фази на повеќе болести асоцирани со возраст.

М-р Хаџи-Петрушев наведува информации дека клетките развиле одбран-бени механизми за неутрализација на слободните радикали, во кои, меѓу другото е вклучено и каталитичко отстранување на реактивните форми со помош на ензими како каталазата (CAT), супероксид дизмутазата (SOD), глутатион пероксидазата (GPx) (дел од глутатионскиот систем, заедно со глутатион редуктазата - GR). Важен дел од антиоксидативната одбрана претставува редукцијата на слободните радикали со помош на донори на електрони, каков што е витаминот Е, односно неговата биолошка најактивна форма - α -токоферолот. Како главен липосолубилан антиоксидант во рамките на биолошките мембрани, α -токоферолот реагира со многу оксидантни молекули. На тој начин, заробувајќи ги пероксилните радикали, α -токоферолот помага во заштитата на клеточните мембрани од процесот на липидна пероксидација. Од друга страна, инхибицијата на протеин-киназата C (PKC) се наметнува како заеднички механизам за цела низа ефекти на α -токоферолот кои не се тесно поврзани со неговата директна реакција со ROS. PKC има важна улога во сигналната трансдукција и е инволвирана во различни клеточни процеси, почнувајќи од „респираторната експлозија“ и агрегацијата на тромбоцитите, па сè до клеточната диференцијација.

ЦЕЛТА НА ИСТРАЖУВАЊЕТО е добро дефинирана со прецизно поставени целни задачи во правец на тестирање на основната хипотеза која се базира на можната поврзаност помеѓу оксидативниот стрес, хроничната инфламација и тромбоцитната активација, разгледувани како карактеристични состојби во различни сценарија, односно при стареење, акутна хипертермичка експозиција, третман со α -токоферол и третман со D-галактоза (индуцирано стареење). Поставените задачи може да се групираат во шест дела: прво, проучување на ефектот на третманот со α -токоферол врз нивото на маркерите за оксидативно оштетување на мембранските липиди (MDA и 8-iso-PGF_{2 α}) и протеините (CO); второ, проучување на влијанието на третманот со α -токоферол врз активноста на антиоксидативните ензими MnSOD и CuZnSOD, CAT, GPx, GR, како и врз нивото на глутатион (GSH); трето, проучување на влијанието на третманот со α -токоферол врз нивото на цитокините: IL-1 β , IL-6 и TNF- α ; четврто, проучување на влијанието на третманот со α -токоферол врз нивото на ензимски продуцираниот 13,14-DH-15-K-PGF_{2 α} и неензимски добиените 8-изопростани (вкупни и слободни); петто, проучување на влијанието на третманот со α -токоферол врз степенот на тромбоцитна активација, изразен преку конценрацијата на 11-DH-TXB₂; шесто, да се испитаат промените на горенаведените параметри во услови на хипертермички стрес и во

функција на возраста (кај млади, физиолошки стари и индуцирано стари животни), на ниво на крвната плазма, урината (само за 11-DH-TXB₂), бубрезите, црниот дроб, мозокот и митохондријалната фракција од двата претходно наведени органи.

Во поглавјето МАТЕРИЈАЛ И МЕТОДИ, кандидатот м-р Хаџи-Петрушев ги опишува експерименталните услови и методите користени за следење на предвидените параметри. Комисијата е на мислење дека кандидатот применил современи методи за реализација на предвидените испитувања. Сите експерименти се изведени врз машини стаорци од сојот *Wistar*, поделени во групи според староста, третманот со витамин Е и хипертермичката експозиција. Употребените дози на витамин Е (0,32 IU/kg) и D-галактоза (100 mg/kg), како и протоколот за хипертермичка експозиција (60 минути на 40±0,5 °C) биле соодветно избрани, врз основа на консултирана литература и претходни резултати од истата лабораторија. За одредување на концентрацијата на MDA, CO, GSH и вкупни протеини, кандидатот користел спектрофотометриски методи. Активноста на ензимите MnSOD, CuZn-SOD, CAT, GPx и GR била одредувана со стандардни кинетички методи. ELISA-техники биле употребени за одредување на концентрацијата на: IL-1β, IL-6, TNF-α, 13,14-DH-15-K-PGF_{2α}, 8-iso-PGF_{2α} и 11-DH-TXB₂.

РЕЗУЛТАТИТЕ се организирани во повеќе поглавја и се јасно и прецизно претставени, со соодветни детали од нивната статистичка обработка. Добиените податоци се проследени со релевантна ДИСКУСИЈА која дополнително го изразува нивното значење и ги става во контекст на постојните сознанија. М-р Хаџи-Петрушев констатирал дека процесите на природно (физиолошко) стареење и D-галактоза индуцираната сенесценција предизвикуваат појава на генерално опаднат и диспропорционален ензимски антиоксидативен капацитет кај лабораториските стаорци. Во функција на возраста постои генерален тренд на намалување во активноста на SOD и CAT и намалување на концентрацијата на редуцираниот глутатион. Притоа, крвната плазма е најрелевантен компартмент за следење на возраст асоцираните промени во активноста на SOD, а промените во активноста на CAT може да се забележат на ниво на повеќе различни ткива. Во однос на ензимите кои припаѓаат на редокс циклусот на глутатионот, процесот на физиолошко и индуцирано стареење предизвикува значително зголемување во активноста на GPx и GR, кое е посебно изразено под дејство на третманот со D-галактоза на ниво на бубрезите. Во рамките на митохондријалната фракција, старите животни покажуваат значително повисока активност на GPx, која не е проследена со зголемување во активноста на GR.

Состојбата на променет антиоксидативен статус била придружена со покачени нивоа на маркерите за липидна и протеинска оксидација. Дополнително, D-галактоза индуцираното стареење било поврзано и со зголемување во нивото на IL-1β и уринарната концентрација на 11-DH-TXB₂. Кандидатот дошол до податоци дека акутната хипертермичка експозиција го зголемува нивото на оксидативен стрес и истовремено ја

намалува способноста на организмот за справување со ис-тиот, посебно кај старите животни. Според приложените резултати, покажано е дека хипертермички асоцираното намалување во активноста на антиоксидативни-те ензими е придружено со зголемена продукција на MDA, CO, TNF- α , 13,14-DH-15-K-PGF_{2 α} , IL-6 и 11-DH-TXB₂. Употребената хипертермичка експозиција (60 мин.) најверојатно ја фаворизира продукцијата на MDA во црниот дроб, додека создавањето на 8-iso-PGF_{2 α} не трпи значителни промени во текот на тој скратен период на експозиција. Кај експерименталните групи на животни кои биле изложени на хипертермичка експозиција, степенот на липидната пероксидација (MDA, 8-iso-PGF_{2 α} и 13,14-DH-15-K-PGF_{2 α}) можел да биде објаснет преку варијациите во нивото на проинфламаторните медијатори (TNF- α и IL-1 β). Според приложените податоци, хроничната инфламација и релациите помеѓу маркерите за оксидати-вен стрес и проинфламаторните маркери можат да бидат дополнителен механизам во развојот на D-галактоза индуцираната сенесценција. Исто така, кандидатот покажал дека степенот на тромбоцитната активација (11-DH-TXB₂) бил асоциран со промените во нивото на MDA и TNF- α , потврдувајќи дека хипертермички индуцираното создавање на простагландински деривати не може да ја заобиколи потребата од стимулација од страна на циркулирачки цитокини, со цел да предизвика инфламаторен одговор и зголемена тромбоцитна активација. Имајќи предвид дека активацијата на COX и оксидативниот стрес често коинцидираат, овој начин на продукција на изопростаните дава значителен придонес во вкупните *in vivo* - содржини на изопростани и ги амплифицира нивните физиолошки ефекти во доменот на тромбоцитната активација.

Добиените резултати го потврдуваат позитивниот ефект на третманот со α -токоферол, главно во правец на инхибиција на хипертермички индуцираните про-мени во активноста на антиоксидативните ензими кај физиолошки старите и D-галактоза индуцирано старите животни. Протективниот ефект на α -токоферолот е повеќе изразен врз активноста на GPx. Од друга страна, во митохондриите од мо-зот, намалената активност на GR во однос на активноста на GPx сугерира дека активноста на GR е поважна во доменот на заштитните редокс-процеси во органе-лата. Третманот со α -токоферол го инхибирал хипертермички поврзаното зголе-мување во нивото на маркерите за оксидативен стрес, како и во нивото на проин-фламаторните маркери и индикаторот за тромбоцитна активација, кај физиолош-ки и индуцирано старите животни. На тој начин било покажано дека постои комплементарност помеѓу процесите на физиолошко и D-галактоза индуцирано ста-реење, пред сè поради коинциденцијата во превенцијата на инфламацијата, ли-пидната пероксидација и тромбоцитната активација под дејство на третманот со α -токоферол и биле потврдени бенефитите од третманот со оваа форма на витами-нот Е. Со тоа, кандидатот целосно одговорил на поставените цели и задачи, проду-

пирајќи резултати врз основа на кои се извлечени јасни заклучоци во врска со предметот на истражувањето и поставената хипотеза.

Во поглавјето КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА, авторот наведува 750 референци кои се однесуваат на оваа проблематика, при што поголемиот број се од понов да-тум. Овој податок уште еднаш ја потврдува актуелноста на проблемот и потребата од понатамошни истражувања од наведената област.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на доставениот материјал од кандидатот и гореизнесеното, Ко-мисијата едногласно заклучи дека докторска дисертација под наслов **ВЛИЈАНИЕТО НА ВИТАМИНОТ Е ВРЗ ЛИПИДНАТА ПЕРОКСИДАЦИЈА, ИНФЛА-МАЦИЈАТА И ТРОМБОЦИТНАТА АКТИВНОСТ ВО ФУНКЦИЈА НА ВОЗ-РАСТА И ХИПЕРТЕРМИЧКАТА ЕКСПОЗИЦИЈА КАЈ БЕЛИОТ ЛАБОРАТОРИСКИ СТАОРЕЦ**, изработена од кандидатот **м-р Никола Хаџи-Петру-шев**, претставува оригинален и значаен научен труд.

Докторската дисертација поседува темелен преглед на достапната литерату-ра. Поставените цели се јасно дефинирани и употребен е правилен експериментален дизајн, со избор на испитувани параметри кои целосно кореспондираат на поставените задачи. Добиените резултати даваат посебен придонес во продлабочувањето на сознанијата за релациите помеѓу оксидативниот стрес, хроничната ин-фламација и тромбоцитната активација, при акутен хипертермички стрес и во те-кот на процесите на нормално и индуцирано стареење.

Природното настанување на сенесценцијата и D-галактоза индуцираното стареење делат заеднички механизми. Во нив е вклучена интеракција помеѓу про-дукцијата на реактивни кислородни форми и секрецијата на проинфламаторни медијатори. На тој начин, цитокин-индуцираното создавање на F₂-изопростани може да обезбеди важна биохемиска врска помеѓу липидната пероксидација и тромбоцитната активација *in vivo*. Позитивното влијание на третманот со α-токо-ферол е во правец на спречување или ублажување на негативните последици од споменатите процеси, инхибирајќи ги хипертермички индуцираните промени во активноста на антиоксидативните ензими и супримирајќи ја продукцијата на ци-токини. Според тоа, добиените резултати, покрај експерименталната, може да нај-дат и апликативна примена во биологијата и медицината.

Врз основа на изнесеното, Комисијата во долунаведениот состав позитивно ја оценува приложената докторска дисертација, под наслов **ВЛИЈАНИЕТО НА ВИТАМИНОТ Е ВРЗ ЛИПИДНАТА ПЕРОКСИДАЦИЈА, ИНФЛАМАЦИЈАТА И ТРОМБОЦИТНАТА АКТИВНОСТ ВО ФУНКЦИЈА НА ВОЗРАСТА И**

ХИПЕРТЕРМИЧКАТА ЕКСПОЗИЦИЈА КАЈ БЕЛИОТ ЛАБОРАТОРИС-КИ СТАОРЕЦ, изработена од кандидатот **м-р Никола Хаџи-Петрушев**, маги-стер на биолошки науки, вработен како помлад асистент на Катедрата за општа физиологија и имунологија на Природно-математичкиот факултет во Скопје и му предлага на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет во Скопје, да ја прифати и да закаже нејзина јавна одбрана.

Рецензентска комисија

Д-р Митко Младенов, вонреден професор

на Природно-математичкиот факултет во Скопје, с.р.

Д-р Ицко Ѓоргоски, редовен професор

на Природно-математичкиот факултет во Скопје, с.р.

Д-р Сузана Диневска-Ќовкаровска, редовен професор

на Природно-математичкиот факултет во Скопје, с.р.

Д-р Јорданка Димовска, редовен професор

на Природно-математичкиот факултет во Скопје
(во пензија), с.р.

Д-р Биљана Миова, доцент

на Природно-математичкиот факултет во Скопје, с.р.

РЕФЕРАТ ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО- НАУЧНИ ЗВАЊА ОД ОБЛАСТА ТЕОРЕТСКИ ПОЛИТИЧКИ НАУКИ НА ПРАВНИОТ ФАКУЛТЕТ „ЈУСТИНИЈАН ПРВИ“ ВО СКОПЈЕ

Со Одлука на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје од 31 јануари 2014 година за членови на Рецензентската комисија за избор на наставник во сите наставно-научни звања од областа теоретски политички науки се определени: проф. д-р Љубомир Фрчкоски, проф. д-р Тања Каракамишева-Јовановска и проф. д-р Марика Ристовска. Рецензентската комисија го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

I) Преглед на пријавените кандидати

На конкурсот за избор на наставник во сите наставно-научни звања од областа теоретски политички науки на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, објавен во дневниот печат на 11 декември 2013 година се пријави еден кандидат. По прегледот на поднесените документи се констатира дека кандидатот ги исполнува условите предвидени со Законот за високото образование и подзаконските акти.

II) Приказ на основните податоци, образовниот и кариерниот развој и други остварувања на кандидатите

1) Доц. д-р Зоран Илиевски

Доц. д-р Зоран Илиевски е роден на 21 јануари 1981 год. На политичките студии на Правниот факултет „Јустинијан Први“ се запишал во 1999 год., а дипломира во 2004 год. со просечен успех 9,80 како првенец на својата генерација. Добитник е на наградата “Златен Јустинијан”.

Во 2004 год. се запишал на постдипломски студии по европски интеграции и регионализам на Универзитетот Карл- Франзенс во Грац, Австрија. Дел од студиите ги поминал и на Европската академија во Болцано, Италија, Европскиот институт за јавна администрација во Луксембург и на Европскиот институт за јавна администрација во Барселона, Шпанија.

Магистрирал во 2006 год. со магистерскиот труд Решавање на конфликти во етнички поделени општества-случајот Македонија. Прогласен е за првенец на генерацијата на постдипломските студии на Универзитетот Карл- Франзенс во Грац, Австрија.

За време на неговите студии во Скопје, и по враќањето од странство, како демонстратор, одржува вежби на политичките студии на Правниот факултет во Скопје по предметите: политички теории, современи политички теории и цивилно општество. Во јуни 2007, Зоран Илиевски е избран за асистент на научната област политички теории, современи политички теории и политичка филозофија.

Во февруари 2009 год. успешно ја брани својата докторска дисертација: Интегративната теорија на Доналд Хоровиц и нејзината примена во Република Македонија и се стекнува со титулата доктор на политички науки.

Доц. д-р Зоран Илиевски од 2006 до 2012 година е стипендист на Институтот Отворено општество- Будимпешта, избран на меѓународен конкурс за истражувачи кои по завршувањето на своите студии во странство се вратиле да работат во својата земја.

Во 2009 година, доц. д-р Зоран Илиевски е избран за доцент на предметите: политички теории, современи политички теории и политичка филозофија. Покрај овие предмети, доц. д-р Зоран Илиевски изведува настава и по предметите: цивилно општество (со д-р Ненад Марковиќ), јавно мислење и масовни комуникации (со д-р Владимир Божиновски), теории за мирот и конфликтите и политичка социологија (со д-р Јасна Бачовска) на додипломските студии, а на магистерските студии изведува настава на предметите: применета политика (со д-р Панде Лазаревски, д-р Иван Дамјановски и д-р Владимир Божиновски), политичка анализа (со д-р Панде Лазаревски, д-р Иван Дамјановски и д-р Владимир Божиновски), вреднување на политики (со д-р Панде Лазаревски), Истражување на јавното мислење (на англиски јазик, со д-р Владимир Божиновски), методи на истражување на политичките појави (на англиски јазик со д-р Владимир Божиновски), вовед во интердисциплинарниот пристап (на англиски јазик со д-р Владимир Божиновски) и опционите предмети: етницитет, нација и држава (на македонски и англиски јазик) и аплицирање и менаџирање на европски проекти (на македонски и англиски јазик).

Доц. д-р Зоран Илиевски зема учество во изготвувањето на пакет со материјали за предметите: теории за мирот и конфликтите, политичка социологија, етницитет, нација и држава, аплицирање и менаџирање на европски проекти, истражување на јавното мислење, методи на истражување на политичките појави, вовед во интердисциплинарниот пристап, етничките конфликти во меѓународните односи, применета политика, политичка социологија (нова програма). Доц. д-р Зоран Илиевски зема учество во Комисијата за усогласување на програмите на прв и втор циклус на политичките студии и во изработката на нови наставни програми за предметите: етничките конфликти во меѓународните односи, применета политика (додипломски студии), политичка социологија (нова програма), како и подготовка на пакет материјали за предметите.

Доц. д-р Зоран Илиевски од 2010 година е раководител на Институтот за политички науки, магистерските студии на политичките науки и Центарот за политолошки истражувања и анализи на Правниот факултет “Јустинијан Први“ во Скопје.

Работно искуство:

- од 2010, раководител на Институтот за политички науки, магистерските студии на политички науки и Центарот за политолошки истражувања и анализи на Правниот факултет “Јустинијан Први” во Скопје;
- од ноември 2009, доцент на Правниот факултет “Јустинијан Први” во Скопје;
- од јуни 2007, асистент на предметите политички теории, современи политички теории, политичка филозофија и на предметот теории на мирот и конфликтите на Правниот факултет “Јустинијан Први”/ политички студии;
- септември 2006 - јуни 2007, демонстратор на предметите современи политички теории и цивилно општество;
- од октомври 2005, надворешен научен соработник, истражувачки центар “Европска академија” (Academia Europea di Bolzano), Болцано, Италија;
- од октомври 2005, надворешен научен соработник, истражувачки центар “Центар на компетентност за Југоисточна Европа” (Kompetenzzentrum Südosteuropa), Грац, Австрија;
- од март 2002, претседател на Граѓанското здружение за демократија, мир и толеранција- Аурора;
- февруари-април 2005, асистент на изборниот аналитичар, Набљудувачка Мисија за Локалните Избори 2005;
- октомври 2002-октомври 2004, демонстратор на предметот политички теории I, Правен факултет “Јустинијан Први”/ политички студии
- октомври 2002- октомври 2003, практикант во Собранието на Република Македонија.

Трудови

Доц. д-р Зоран Илиевски е автор на следниве **трудови**:

ILIEVSKI, Zoran, *Access of ethnic minorities to education and the labor market in the Western Balkans: Country Report Macedonia*, Centre of Competence for South-Eastern Europe, Graz, Austria, 2005.

МАРКОВИЌ Ненад, ИЛИЕВСКИ Зоран. *Студија за транспарентноста, отчетноста и демократскиот капацитет на граѓанскиот сектор во Република Македонија*. Скопје: ФОРУМ – ЦСИД, 2007.

ILIEVSKI, Zoran, *Ethnic Mobilization in Macedonia*, European Academy (EURAC), Bolzano/Bozen, Italy, 2007

<http://www.eurac.edu/en/research/institutes/imr/Documents/MacedoniaReport.pdf>

ILIEVSKI, Zoran, *Human and Minority Rights in the Life-cycle of Ethnic Conflict: the Conflict Settlement in Macedonia*, European Academy (EURAC), Bolzano/Bozen, Italy, 2007
<http://www.eurac.edu/en/research/institutes/imr/Documents/16Macedonia.pdf>

ILIEVSKI, Zoran, *The Role of Human and Minority Rights in the Process of Reconstruction and Reconciliation for State and Nation-Building: Macedonia*, European Academy (EURAC), Bolzano/Bozen, Italy, 2008
http://www.eurac.edu/en/research/institutes/imr/Documents/23_Macedonia.pdf

ILIEVSKI, Zoran, Universities and Academies of Sciences in SEE: Country Report Macedonia, Centre of Competence for South-Eastern Europe, Graz, Austria, 2008,
http://bib.irb.hr/datoteka/508637.UnivSOE-Final_Report.pdf

ILIEVSKI, Zoran, “Protection of Minority Rights, Euro-Atlantic Integration and the Power-Sharing Model in Macedonia”, in E. Lantschner, J. Marko, A. Petricusic (eds), *European Integration and its Effects on Minority Protection in South Eastern Europe*, NOMOS, Baden-Baden, 2008

ИЛИЕВСКИ, Зоран, *Компаративен уставен инженеринг, Истражување на структурите, иницијативите и исходите*, Политичка мисла, Скопје, 2009.

ILIEVSKI, Zoran and TALESKI, Dane “Was the EU's Role in Conflict Management in Macedonia a Success?”, *Ethnopolitics Journal*, Routledge, 8:3,355 — 367, 2009.

ИЛИЕВСКИ, Зоран *Македонскиот политички систем и моделите на делење на моќта*, Зборник во чест на проф. д-р Владимир Митков, Правен факултет “Јустинијан Први“, 2009.

ILIEVSKI, Zoran, GRIOVSKA, Biljana, “Higher Education and Research Centres in Macedonia”, Centre of Competence for South-Eastern Europe, University of Graz, Austria, 2009, ISSN 2221-643X.

MARKOVIC Nenad, ILIEVSKI Zoran, DAMJANOVSKI Ivan, BOZINOVSKI, Vladimir “The Role of the European Union in the Democratic Consolidation and Ethnic Conflict Management in the Republic of Macedonia”. Regional Research Promotion Programme, 2011,
<http://www.rrpp-westernbalkans.net/en/library/Research-Results.html>.

ILIEVSKI, Zoran and WOLFF, Stefan *Consociationalism, Centripetalism and Macedonia*, Crossroads, Ministry of Foreign Affairs Journal, MIC Skopje, 2011.

ИЛИЕВСКИ, Зоран, *Интегративниот модел на делење на моќта и македонскиот случај*, MIC Skopje 2011.

MARKOVIC Nenad, ILIEVSKI Zoran, DAMJANOVSKI Ivan, BOZINOVSKI, Vladimir, *Die Rolle der EU beim Konflikt management in Makedonien*. Religion und Gesellschaft in Ost und West 4 (40 jahrgang) / 2012.

ИЛИЕВСКИ, Зоран и МАРКОВИЌ, Ненад, „Сложено делење на моќта“, во: Годишник на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во чест на 35 години од основањето на студиите по новинарство на Правниот факултет. Скопје: Правен факултет, 2012.

ИЛИЕВСКИ, Зоран, “Macedonia and Turkey's emerging role as a power player in the Western Balkans: filling the vacuum of blocked EU perspectives?”, Годишник на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во чест на 18 години од основањето на политичките студии на Правниот факултет. Скопје: Правен факултет, 2013.

ILIEVSKI, Zoran, RUNCEVA Hristina, Ethnicity and the state, deadlocks of institutionalized identity in the case of Bosnia and Herzegovina, Политичка Мисла бр.44, декември 2013.

Научноистражувачки проекти

Доц. д-р Зоран Илиевски бил надворешен научен соработник на Kompetenzzentrum Südosteuropa во Грац, Австрија и EURAC Research во Болцано, Италија.

Има посетувано голем број на семинари, конференции и специјализирани обуки од полето на својот научен интерес во Европа и во Соединетите Американски Држави.

Потпретседател е на Македонската асоцијација на политолози. Учествовал во следниве научноистражувачки проекти:

- соработник, Research project “Human and Minority Rights in the Phases of Conflict in the WBCs” (MIRICO), under the 6th EU-Framework Program, (2007-2008);
- соработник Creation of network of junior research interested in conflict management (Inter@nic) (2008);
- соработник Research project “European integration and its effects on minority protection in SEE” Research program NODE of the Austrian Ministry of Sciences;

- соработник (2008-2009) и Координатор (2009-2010) Tempus JEP-41035-2006, Masters Programmes in EU Institutions and Policies and Political Management;
- координатор: Tempus IV ETF-JP-00442-2008 - Example of Excellence in Joint (Degree) Programme Development in South-Eastern-Europe, 2009-2012
- координатор: "The Role of the European Union in Democratic Consolidation and Ethnic Conflict Management in the Republic of Macedonia", RRPP Regional project, 2009-2011
- координатор: „Europeanization through rule of law implementation in the Western Balkans“, RRPP Regional project, ИДЦЦ 2012-2013
- заменик-координатор: UNDP Political Analysis and Emerging Scenarios Initiative (PAESi) for Macedonia 2012-2013

Учество на научноистражувачки конференции и предавања

- ***Секциски предавања на научен/стручен собир со меѓународно учество:***

LEBAMOFF, Mary Frances and ILIEVSKI, Zoran. "The Ohrid Framwork Agreement in Macedonia: Neither Settlement nor Resolution of Ethnic Conflict?" Paper presented at the annual meeting of the ISA's 49th ANNUAL CONVENTION, BRIDGING MULTIPLE DIVIDES, Hilton San Francisco, SAN FRANCISCO, CA, USA, Mar 26, 2008.

ILIEVSKI, Zoran and WOLFF, Stefan, "Successes and Failures of Complex Power Sharing in the Balkans", ASN 2009 World Convention, Columbia University, NYC, NY, USA, 2009.

ILIEVSKI, Zoran, "Complex Power Sharing in the Balkans", OSI AFP PolSci & IR and Law Discipline Group Meeting, Istanbul, Turkey, October 15-18 2009.

ILIEVSKI, Zoran "Power sharing compared: lessons to be learned from South Eastern Europe" conference titled: Regional Self Government, Cultural Identity and Multinational Integration: Comparative experiences for Tibet, Trento, Italy, 26-17 November 2009.

ILIEVSKI, Zoran, "Macedonia: How an Identity Conflict Stands in the Way of Its EU Integration", ASN 2010 World Convention, Columbia University, NYC, NY, USA, 2010.

ILIEVSKI, Zoran, "Identity, constitutional design for conflict management and the EU: the case of Macedonia", OSI AFP PolSci & IR, Journalism and History Discipline Group Meeting, Antalya, Turkey, October 21-24, 2010.

ILIEVSKI, Zoran, "Power-sharing and Territorial Self-governance in the Western Balkans", ASN 2011 World Convention, Columbia University, NYC, NY, USA, 2011.

ILIEVSKI, Zoran, "The role of the European Union in the democratic consolidation and ethnic conflict management in the Republic of Macedonia", OSI AFP PolSci & IR, Journalism and History Discipline Group Meeting, Istanbul, Turkey, November 10-13 2011.

ILIEVSKI, Zoran, "Power Sharing and Territorial Self-Governance in the Western Balkans", OSI and CEU Conference titled: Knowledge in a Transforming World: Universities, Democracy and Social Change, CEU, Budapest, Hungary, 22-26 March 2012.

ILIEVSKI, Zoran, "Reconstruction, Reconciliation and European Integration" International Conference, University of Graz, 26 February 2011.

ILIEVSKI, Zoran, "Europeanization through the Rule of Law in the Western Balkans", Ohrid, September 2013.

ILIEVSKI, Zoran, "Challenges of democratic consolidation in SEE" presentation at a conference titled: "South-East Europe and the Future of the EU –Collaboration between Institutions of Higher Education", Dag Hammarskjöld University College for International Relations and Diplomacy, 8-11 October 2013, Zagreb, Croatia.

ILIEVSKI, Zoran, "The Rule of Law in EU Enlargement Policy- Impact on the Western Balkans", CEPS, Brussels, Belgium, 18 November 2013.

- Одржано предавање по покана на референтен странски универзитет:

ILIEVSKI, Zoran, The name issue between Macedonia and Greece, LSE, London, October 2009.

Бил ментор на 3 докторанди, од кои 1 успешно ја одбранил својата докторска дисертација како и на 10 магистранди, а членувал во уште 11 комисии за оцена и одбрана на докторати и 11 комисии за оцена и одбрана на магистратури.

Членувал во следниве комисии и тела:

- координатор во подготовка на елаборат за нова студиска програма (Заедничка програма за Југоисточно европски студии);

- член на Работна група за подготовка на студиска програма по политички студии на Правниот факултет „Јустинијан Први“;
- член на Комисија за изменување на правилата за студирање во делот на оценувањето;
- член на Работната група за промоција на првиот циклус студии во средните училишта во Република Македонија;
- член на Уредувачки одбор на меѓународно научно/стручно списание (Годишник на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во чест на 18 години од основањето на политичките студии на Правниот факултет. Скопје: Правен факултет, 2013);
- членство во извршно тело на меѓународна организација која поддржува/организира научноистражувачка дејност (Official contact person for the FP7 Programme in Macedonia, in the area of Socio-economic Sciences and the Humanities).

Одржувал настава на Школата за млади лидери на претседателот на Република Македонија (2010-2014) и бил член на Комисијата за избор на најдобар млад научник при Кабинетот на претседателот на Република Македонија.

III) Заклучок и предлог на Рецензентската комисија

Кандидатот доц. д-р Зоран Илиевски на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје е ангажиран уште од 2002 год. како демонстратор по предметот политички теории. Од 2007 е асистент на научната област политички теории, современи политички теории и политичка филозофија. Овој кандидат е добитник на највисокото студентско признание на Правниот факултет „Јустинијан Први“, наградата „Златен Јустинијан“ како најдобар студент во својата генерација. Неговиот академски капацитет се изразува и низ фактот што кандидатот доц. д-р Зоран Илиевски е прогласен за првенец на својата генерацијата и на постдипломските студии на Универзитетот Карл-Франценс во Грац, Австрија. Кандидатот се стекнува со докторат на политички науки на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, со искажани највисоки оценки од страна на комисијата за оцена и одбрана на докторската дисертација. Во 2009 година кандидатот е избран за доцент на предметите политички теории, современи политички теории и политичка филозофија, а изведува настава и зема учество во изведувањето на настава и на Катедрата за применети политички науки. Кандидатот од 2010 година е раководител на Институтот за политички науки, магистерските студии на политички науки и Центарот за политолошки истражувања и анализи на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје.

Неговото работење се одликува со професионално, ефикасно и навремено извршување на работните задачи во високообразовната и научната работа на Факултетот и преземање на бројни иницијативи на додипломските и постдипломските студии на политичките студии.

Кандидатот доц. д-р Зоран Илиевски низ сиот свој работен ангажман до сега се вградил во развивањето и реформирањето на политичките студии на Правниот факултет „Јустинијан Први“ Скопје.

Врз основа на претходно изложеното, Рецензентската комисија има чест да му преложи на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје да го избере доц. д-р Зоран Илиевски во звањето **вонреден професор на научната област теоретски политички науки.**

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА,

1. Проф. д-р Љубомир Фрчкоски, претседател с.р.
2. Проф. д-р Тања Каракамишева- Јовановска, член с.р.
3. Проф. Д-р. Марика Ристовска, член с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: Доц. д-р Зоран Љупчо Илиевски

Институција: Правен факултет „Јустинијан Први“ - Скопје

Научна област: теоретски политички науки

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Одржување на настава ¹	
	- од прв циклус студии:	
	Учебна 2009-2010 год Политички теории 2,5*15*0,04=1,5, Современи политички теории: 2,5*15*0,04=1,5; Јавно мислење и масовни комуникации: 2,5*15*0,04=1,5, Теории за мирот и конфликтите: 3,5*15*0,04=2,1, Политичка филозофија 1,75*15*0,04=1,05	7,65
	Учебна 2010-2011 год Политички теории 2,5*15*0,04=1,5, Современи политички теории: 2,5*15*0,04=1,5; Јавно мислење и масовни комуникации: 2,5*15*0,04=1,5, Теории за мирот и конфликтите: 3,5*15*0,04=2,1, Политичка филозофија 1,75*15*0,04=1,05	7,65
	Учебна 2011-2012 год Современи политички теории: 2,5*15*0,04=1,5; Теории за мирот и конфликтите: 3,5*15*0,04=2,1; Јавно мислење и масовни комуникации: 2,5*15*0,04=1,5,	5,1
	Учебна 2012-2013 год Современи политички теории: 2,5*15*0,04=1,5; Теории за мирот и конфликтите: 3,5*15*0,04=2,1; Јавно мислење и масовни комуникации: 2,5*15*0,04=1,5	5,1
		4,65

¹ Вкупниот број поени во семестар се добива на следниов начин: неделен број на часови * бр. на работни недели во семестар (15) * по бодување (0,04/0,05/0,06). Пример: 3 (часа неделно)* 15 (недели)* 0,04 (поени за одржување настава од прв циклус студии) = поени.

	Учебна 2013-2014 год (зимски семестар) Современи политички теории: $2,5 \cdot 15 \cdot 0,04 = 1,5$; Теории за мирот и конфликтите: $3,5 \cdot 15 \cdot 0,04 = 2,1$; Политичка социологија: $1,75 \cdot 15 \cdot 0,04 = 1,05$)	
	- од втор циклус студии: Учебна 2009-2010 год Применета политика $2,5 \cdot 15 \cdot 0,05 = 1,88$, Политичка анализа $2,5 \cdot 15 \cdot 0,05 = 1,88$, Вреднување на политики $2,5 \cdot 15 \cdot 0,05 = 1,88$ Истражување на јавното мислење $1,75 \cdot 15 \cdot 0,05 = 1,31$, Учебна 2010-2011 год Применета политика $2,5 \cdot 15 \cdot 0,05 = 1,88$, Политичка анализа $2,5 \cdot 15 \cdot 0,05 = 1,88$, Вреднување на политики $2,5 \cdot 15 \cdot 0,05 = 1,88$, Етницитет, нација и држава $3,5 \cdot 15 \cdot 0,05 = 2,63$, Аплицирање и менаџирање на европски проекти $3,5 \cdot 15 \cdot 0,05 = 2,63$, Истражување на јавното мислење $1,75 \cdot 15 \cdot 0,05 = 1,31$, Учебна 2011-2012 год Применета политика $2,5 \cdot 15 \cdot 0,05 = 1,88$, Политичка анализа $2,5 \cdot 15 \cdot 0,05 = 1,88$, Етницитет, нација и држава $3,5 \cdot 15 \cdot 0,05 = 2,63$, Аплицирање и менаџирање на европски проекти $3,5 \cdot 15 \cdot 0,05 = 2,63$, Истражување на јавното мислење $1,75 \cdot 15 \cdot 0,05 = 1,31$, Учебна 2012-2013 год Применета политика $2,5 \cdot 15 \cdot 0,05 = 1,88$, Политичка анализа $2,5 \cdot 15 \cdot 0,05 = 1,88$, Етницитет, нација и држава $3,5 \cdot 15 \cdot 0,05 = 2,63$, Аплицирање и менаџирање на европски проекти $3,5 \cdot 15 \cdot 0,05 = 2,63$, Истражување на јавното мислење $1,75 \cdot 15 \cdot 0,05 = 1,31$, Методи на истражување на политичките појави $1,75 \cdot 15 \cdot 0,05 = 1,31$, Вовед во интердисциплинарниот пристап $1,75 \cdot 15 \cdot 0,05 = 1,31$	6,95 12,21 10,33 12,95 12,95

	Учебна 2013-2014 год: Применета политика $2,5 \cdot 15 \cdot 0,05 = 1,88$, Политичка анализа $2,5 \cdot 15 \cdot 0,05 = 1,88$, Етницитет, нација и држава $3,5 \cdot 15 \cdot 0,05 = 2,63$, Аплицирање и менаџирање на европски проекти $3,5 \cdot 15 \cdot 0,05 = 2,63$, Истражување на јавното мислење $1,75 \cdot 15 \cdot 0,05 = 1,31$, Методи на истражување на политичките појави $1,75 \cdot 15 \cdot 0,05 = 1,31$, Вовед во интердисциплинарниот пристап $1,75 \cdot 15 \cdot 0,05 = 1,31$	=85,54
2.	Учесник во настава во летни школи и работилници	
	Раководител на Школата за млади лидери под покровителство на Претседателот на Република Македонија, август 2010	1,5
	Раководител на Школата за млади лидери под покровителство на Претседателот на Република Македонија, август 2011	1,5
	Раководител на Школата за млади лидери под покровителство на Претседателот на Република Македонија, август 2012	1,5
	Раководител на Школата за млади лидери под покровителство на Претседателот на Република Македонија, август 2013	1,5
	Раководител на летна школа- Заедничка програма за Југоисточно европски студии, септември 2013	1,5
3.	Консултации со студенти ² Учебна 2009-2010 год. ($200 \cdot 0,002 = 0,4$) Учебна 2010-2011 год. ($200 \cdot 0,002 = 0,4$) Учебна 2011-2012 год ($200 \cdot 0,002 = 0,4$) Учебна 2012-2013 год ($200 \cdot 0,002 = 0,4$) Учебна 2013-2014 год (зимски семестар) ($150 \cdot 0,002 = 0,3$)	1,9
4.	Подготовка на нов предмет , предавања (Етничките конфликти во меѓународните односи, Применета политика (додипломски студии), Политичка социологија (нова програма), Ethnic conflicts in international relations, Public policy, Political Sociology)	6

² Вкупниот број поени во семестар се добива на следниов начин: број на студенти * бодување. Пример: 100 (студенти во семестар) * 0,002 (бодување) = 0,2 поени.

5.	Член на комисија за оценка и одбрана на докторат (11*0,5=4)	5,5
6.	Член на комисија за оценка и одбрана на магистратура (10*0,3= 3)	3
7.	Пакет материјали за предмет (Теории за мирот и конфликтите, Политичка социологија, Етницитет, нација и држава, Аплицирање и менаџирање на европски проекти, Истражување на јавното мислење, Методи на истражување на политичките појави, Вовед во интердисциплинарниот пристап. Етничките конфликти во меѓународните односи, Применета политика, Ethnic conflicts in international relations, Public policy, Political Sociology Политичка социологија (нова програма)	13
Вкупно		122,44

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Ментор на докторска дисертација: 1	3
2.	Ментор на магистерски работи: 10	10
3.	Раководител на меѓународен научен проект: „Europeanization through rule of law implementation in the Western Balkans“, RRPP Regional project, ИДСЦС 2012-2013	9
4.	Национален координатор на меѓународен научен проект: Tempus IV ETF-JP-00442-2008 - Example of Excellence in Joint (Degree) Programme Development in South-Eastern-Europe, 2009-2012	6
5.	Национален координатор на меѓународен научен проект Tempus JEP-41035-2006, Masters Programmes in EU Institutions and Policies and Political Management 2009-2010	6
6.	Национален координатор на меѓународен научен проект: "The Role of the European Union in Democratic Consolidation and Ethnic Conflict Management in the Republic of Macedonia", RRPP Regional project, 2009-2011	6
7.	Учесник во меѓународен научен проект: Academic Fellowship Programme (AFP) – носител: „Институт	5

	отворено општество – Будимпешта“ со учество на политички студии на Правниот факултет во Скопје 2006-2012	
8.	Учесник во меѓународен научен проект UNDP Political Analysis and Emerging Scenarios Initiative (PAESi) for Macedonia 2012-2013	5
9.	Учесник во меѓународен научен проект: Varieties of Democracy (V-Dem), Country expert on Macedonia, University of Gothenburg, Sweden, 2013	5
10.	Монографија ИЛИЕВСКИ, Зоран, <i>Интегративниот модел на делење на моќта и македонскиот случај</i> , MIC Skopje 2011.	8
11.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во стручно/научно популарно списание	
	ИЛИЕВСКИ, Зоран, „Компаративен уставен инженеринг, Истражување на структурите, иницијативите и исходите“, Политичка мисла, Скопје, 2009.	2
	ILIEVSKI, Zoran and WOLFF, Stefan <i>Consociationalism, Centripetalism and Macedonia</i> , Crossroads, Ministry of Foreign Affairs Journal, MIC Skopje, 2011.	2
12	Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор	
	ILIEVSKI, Zoran and TALESKI, Dane “ <i>Was the EU's Role in Conflict Management in Macedonia a Success?</i> ”, <i>Ethnopolitics Journal</i> , Routledge, 8:3,355 – 367, 2009.	5,4
13	Трудови со оригинални научни резултати, објавен во стручно/научно популарно списание со меѓународен уредувачки одбор	
	MARKOVIC Nenad, ILIEVSKI Zoran, DAMJANOVSKI Ivan, BOZINOVSKI, Vladimir, <i>Die Rolle der EU beim Konflikt management in Makedonien</i> . Religion und Gesellschaft in Ost und West 4 (40 jahrgang) / 2012.	1,8
	ILIEVSKI, Zoran, RUNCEVA Hristina, Ethnicity and the state, deadlocks of institutionalized identity in the case of Bosnia and Herzegovina, Политичка Мисла бр.44, Декември 2013	2,7
14	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор	
	MARKOVIC Nenad, ILIEVSKI Zoran, DAMJANOVSKI Ivan,	1,8

	BOZINOVSKI, Vladimir "The Role of the European Union in the Democratic Consolidation and Ethnic Conflict Management in the Republic of Macedonia". Regional Research Promotion Programme, 2011, http://www.rppp-westernbalkans.net/en/library/Research-Results.html .	
	ИЛИЕВСКИ, Зоран и МАРКОВИЌ, Ненад, „Сложено делење на моќта“ во Годишник на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во чест на 35 години од основањето на студиите по новинарство на Правниот факултет. Скопје: Правен факултет, 2012;	2,7
	ИЛИЕВСКИ, Зоран, "Macedonia and Turkey's emerging role as a power player in the Western Balkans: filling the vacuum of blocked EU perspectives?", Годишник на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во чест на 18 години од основањето на политичките студии на Правниот факултет. Скопје: Правен факултет, 2013	3
15	Труд објавен во зборник на трудови на в.о институција	
	ИЛИЕВСКИ, Зоран <i>Македонскиот политички систем и моделите на делење на моќта</i> , Зборник во чест на проф. д-р Владимир Митков, Правен факултет "Јустинијан Први", 2009.	2
16	Секциски предавања на научен/стручен собир со меѓународно учество	
	ILIEVSKI, Zoran and WOLFF, Stefan, "Successes and Failures of Complex Power Sharing in the Balkans", ASN 2009 World Convention, Columbia University, NYC, NY, USA, 23-15 April 2009	2
	ILIEVSKI, Zoran, "Complex Power Sharing in the Balkans", OSI AFP PolSci & IR and Law Discipline Group Meeting, Istanbul, Turkey, October 15-18 2009	2
	ILIEVSKI, Zoran "Power sharing compared: lessons to be learned from South Eastern Europe" conference titled: Regional Self Government, Cultural Identity and Multinational Integration: Comparative experiences for Tibet, Trento, Italy, 26-17 November 2009	2
	ILIEVSKI, Zoran, "Macedonia: How an Identity Conflict Stands in the Way of Its EU Integration", ASN 2010 World Convention, Columbia University, NYC, NY, USA, 15-17 April 2010	2
	ILIEVSKI, Zoran, "Conflict management (interdisciplinary panel)" OSI AFP PolSci & IR and Law Discipline Group Meeting, Budva, Montenegro, 6-9 May 2010	2
	ILIEVSKI, Zoran, "Identity, constitutional design for conflict management and the EU: the case of Macedonia", OSI AFP PolSci & IR, Journalism and History Discipline Group Meeting, Antalya, Turkey, October 21-24, 2010	2
	ILIEVSKI, Zoran, "Power-sharing and Territorial Self-governance in	2

	<i>the Western Balkans</i> ”, ASN 2011 World Convention, Columbia University, NYC, NY, USA, 14-16 April 2011	
	ILIEVSKI, Zoran, “Higher Education in post-communist space” OSI AFP PolSci & IR, Journalism and History Discipline Group Meeting, Izmir, Turkey, April 28-May 1 2011	2
	ILIEVSKI, Zoran, “ <i>The role of the European Union in the democratic consolidation and ethnic conflict management in the Republic of Macedonia</i> ”, OSI AFP PolSci & IR, Journalism and History Discipline Group Meeting, Istanbul, Turkey, November 10-13 2011	2
	ILIEVSKI, Zoran, “Reconstruction, Reconciliation and European Integration” International Conference, University of Graz, 26 February 2011	2
	ILIEVSKI, Zoran, “ <i>Power Sharing and Territorial Self-Governance in the Western Balkans</i> ”, OSI and CEU Conference titled: Knowledge in a Transforming World: Universities, Democracy and Social Change, CEU, Budapest, Hungary, 22-26 March 2012	2
	ILIEVSKI, Zoran, “ <i>Macedonia and Turkey’s Emerging Role as a Power Player in the Western Balkans: Filling the Vacuum of Blocked EU Perspectives</i> ” ASN 2012 World Convention, Columbia University, NYC, NY, USA, 19-21 April 2012	2
	ILIEVSKI, Zoran, “Democracy, networks and informality”, Social, Political and Economic Change in the Western Balkans, RRPP 2013 Annual Conference, Belgrade, Serbia, 24-26 May 2013	2
	ILIEVSKI, Zoran, “Europeanization through the Rule of Law in the Western Balkans”, Ohrid, September 2013	2
	ILIEVSKI, Zoran, “ <i>Challenges of democratic consolidation in SEE</i> ” presentation at a conference titled: “South-East Europe and the Future of the EU –Collaboration between Institutions of Higher Education”, Dag Hammarskjöld University College for International Relations and Diplomacy, 8-11 October 2013, Zagreb, Croatia	2
	ILIEVSKI, Zoran, “ <i>The Rule of Law in EU Enlargement Policy-Impact on the Western Balkans</i> ”, CEPS, Brussels, Belgium, 18 November 2013	2
	Вкупно	118,4

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЛНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Учество во промотивни активности на Факултетот	0,5
	Стручна монографија објавена во странство	
2.	ILIEVSKI, Zoran, GRIOVSKA, Biljana, “ <i>Higher Education and Research Centres in Macedonia</i> ”, Centre of Competence for South-Eastern Europe, University of Graz, Austria, 2009, ISSN 2221-643X	10,8

3.	Координатор во подготовка на елаборат за нова студиска програма (Заедничка програма за Југо-источно Европски студии)	1
4.	Подготовка на елаборат за нова студиска програма: политички студии прв и втор циклус на македонски и на англиски јазик	1
5.	Член на работна група за подготовка на студиска програма по политички студии на Правниот факултет „Јустинијан Први“	0,5
6.	Член на комисија за изменување на правилата за студирање во делот на оценувањето	0,5
7.	Член на работната група работна група за промоција на првиот циклус студии во средните училишта во Република Македонија	1
Дејности од поширок интерес		
1.	Член на уредувачки одбор на меѓународно научно/стручно списание (Годишник на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во чест на 18 години од основањето на политичките студии на Правниот факултет. Скопје: Правен факултет, 2013)	1
2.	Членство во извршно тело на меѓународна организација која поддржува/организира научноистражувачка дејност (Official contact person for the FP7 Programme in Macedonia, in the area of Socio-economic Sciences and the Humanities)	2
3.	Изготвување и пријавување на научно/образовен меѓународен проект	
	Координатор: „Europeanization through rule of law implementation in the Western Balkans“, RRPP Regional project, ИДСЦС 2012-2013	2
	Координатор: Tempus IV ETF-JP-00442-2008 - Example of Excellence in Joint (Degree) Programme Development in South-Eastern-Europe, 2009-2012	2
	Соработник Tempus JEP-41035-2006, Masters Programmes in EU Institutions and Policies and Political Management 2009-2010	1
	Координатор: "The Role of the European Union in Democratic Consolidation and Ethnic Conflict Management in the Republic of Macedonia", RRPP Regional project, 2009-2011	2
	Соработник: Academic Fellowship Programme (AFP) – носител: „Институт отворено општество – Будимпешта“ со	1

	учество на политички студии на Правниот факултет во Скопје 2006-2012	
	Соработник: UNDP Political Analysis and Emerging Scenarios Initiative (PAESi) for Macedonia 2012-2013	1
	Соработник: Identity Fluctuations At The Crossroads Of Religion, Ethnicity And Language: The Cases Of Macedonian Muslims/Torbeshi And Gorani Communities In The Republic Of Macedonia And Kosovo, SCOPES project application 2013	1
4.	Раководител на внатрешна организациона единица (Институт за политички науки и Центар за политолошки истражувања и анализи)	6
5.	Член на комисија за избор во звање (7*0,2=1,4)	1,4
6.	Раководител на постдипломски студии	2
7.	Член на факултетска комисија (Комисија за усогласување на наставните програми на политичките студии во прв и втор циклус 2012/2013)	0,5
	Вкупно	38,2

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ ПО ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	122,44
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	118,4
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	/
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	38,2
Вкупно	279,04

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ДО	Поени

ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР (бодувани според актуелниот Правилник, Реферат за избор во звање објавен во Билтен број 972)	
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	21,04
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	29
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	/
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	49
Вкупно	99,04

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Одржување на настава ³	
	- од прв циклус студии Учебна 2007/2008 година Политички теории $2,5 \cdot 15 \cdot 0,04 = 1,5$; Современи политички теории: $2,5 \cdot 15 \cdot 0,04 = 1,5$; Теории за мирот и конфликтите: $3,5 \cdot 15 \cdot 0,04 = 2,1$, Цивилно општество $1,5 \cdot 15 \cdot 0,04 = 0,9$, Политичка филозофија $1,5 \cdot 15 \cdot 0,04 = 0,9$ Учебна 2008/2009 година Политички теории $2,5 \cdot 15 \cdot 0,04 = 1,5$; Современи политички теории: $2,5 \cdot 15 \cdot 0,04 = 1,5$; Теории за мирот и конфликтите: $3,5 \cdot 15 \cdot 0,04 = 2,1$, Цивилно општество $1,5 \cdot 15 \cdot 0,04 = 0,9$, Политичка филозофија $1,5 \cdot 15 \cdot 0,04 = 0,9$	6,9 6,9
	- од втор циклус студии Учебна 2008/2009 година Применета политика $2,5 \cdot 15 \cdot 0,05 = 1,88$, Политичка анализа $2,5 \cdot 15 \cdot 0,05 = 1,88$, Вреднување на политики $2,5 \cdot 15 \cdot 0,05 = 1,88$	5,64

³ Вкупниот број поени во семестар се добива на следниов начин: неделен број на часови * бр. на работни недели во семестар (15) * по бодување (0,04/0,05/0,06). Пример: 3 (часа неделно) * 15 (недели) * 0,04 (поени за одржување настава од прв циклус студии) = поени.

2.	Консултации со студенти ⁴ (300*0,002=0,6)	0,6
3.	Пакет материјали за предметот Теории за мирот и конфликтите	1
	Вкупно	21,04

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Учесник во меѓународен научен проект: Academic Fellowship Programme (AFP) – носител: „Институт отворено општество – Будимпешта“ со учество на политички студии на Правниот факултет во Скопје (2006-2009)	5
2.	Учесник во меѓународен научен проект: “Human and Minority Rights in the Phases of Conflict in the WBCs” (MIRICO), under the 6 th EU-Framework Program, (2007-2008)	5
3.	Трудови со оригинални научни резултати, објавен во стручно/научно популарно списание со меѓународен уредувачки одбор	
	ILIEVSKI, Zoran, <i>Access of ethnic minorities to education and the labor market in the Western Balkans: Country Report Macedonia</i> , Centre of Competence for South-Eastern Europe, Graz, Austria, 2005.	3
	ILIEVSKI, Zoran, <i>Universities and Academies of Sciences in SEE: Country Report Macedonia</i> , Centre of Competence for South-Eastern Europe, Graz, Austria, 2008, http://bib.irb.hr/datoteka/508637.UnivSOE-Final_Report.pdf	3
4.	Дел од монографија објавена во странство	
	ILIEVSKI, Zoran, “ <i>Protection of Minority Rights, Euro-Atlantic Integration and the Power-Sharing Model in Macedonia</i> ”, in E. Lantschner, J. Marko, A. Petricusic (eds), <i>European Integration and its Effects on Minority Protection in South Eastern Europe</i> , NOMOS, Baden-Baden, 2008	6
6.	Секциски предавања на научен/стручен собир со меѓународно учество	

⁴ Вкупниот број поени во семестар се добива на следниов начин: број на студенти * бодување. Пример: 100 (студенти во семестар) * 0,002 (бодување) = 0,2 поени.

	LEBAMOFF, Mary Frances and ILIEVSKI, Zoran. "The Ohrid Framwork Agreement in Macedonia: Neither Settlement nor Resolution of Ethnic Conflict?" <i>Paper presented at the annual meeting of the ISA's 49th ANNUAL CONVENTION, BRIDGING MULTIPLE DIVIDES, Hilton San Francisco, SAN FRANCISCO, CA, USA, Mar 26, 2008</i>	2
	ILIEVSKI, Zoran "Between Consocial and Integrative Power Sharing- the case of Macedonia", ASN 2008 World Convention, Columbia University, NYC, NY, USA, 10-12 April 2008	2
	ILIEVSKI, Zoran, "EU's Role in Conflict Management in the Western Balkans: will the finale have a happy ending" LSE, London, UK, 4 October 2008	2
7.	Апстракт објавен во зборник на меѓународна конференција	
	LEBAMOFF, Mary Frances and ILIEVSKI, Zoran. "The Ohrid Framwork Agreement in Macedonia: Neither Settlement nor Resolution of Ethnic Conflict?" <i>ISA 49th ANNUAL CONVENTION PROCEEDINGS</i> , http://research.allacademic.com/one/isa/isa08/index.php?click_key=1#search_top	1
	Вкупно	29

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Учество во промотивни активности на Факултетот/Институтот	0,5
2.	Стручна монографија	
	МАРКОВИЌ Ненад, ИЛИЕВСКИ Зоран. <i>Студија за транспарентноста, отчетноста и демократскиот капацитет на граѓанскиот сектор во Република Македонија</i> . Скопје: ФОРУМ – ЦСИД, 2007.	8
3.	Стручна монографија објавена во странство	
	ILIEVSKI, Zoran, <i>Ethnic Mobilization in Macedonia</i> , European Academy (EURAC), Bolzano/Bozen, Italy, 2007 http://www.eurac.edu/en/research/institutes/imr/Documents/MacedoniaReport.pdf	12
	ILIEVSKI, Zoran, <i>Human and Minority Rights in the Life-cycle of Ethnic Conflict: the Conflict Settlement in Macedonia</i> , European Academy (EURAC), Bolzano/Bozen, Italy, 2007 http://www.eurac.edu/en/research/institutes/imr/Documents/16Macedonia.pdf	12

	ILIEVSKI, Zoran, <i>The Role of Human and Minority Rights in the Process of Reconstruction and Reconciliation for State and Nation-Building: Macedonia</i> , European Academy (EURAC), Bolzano/Bozen, Italy, 2008 http://www.eurac.edu/en/research/institutes/imr/Documents/23_Macedonia.pdf	12
Дејности од поширок интерес		
4.	Член на факултетски комисии ⁵	
	- член на Конкурсна комисија на Правниот факултет за втор циклус на студии во учебната 2008/2009 година	0,5
	- член на Комисија за реформа на начинот на оценување на политичките студии на Правниот факултет	0,5
5.	Студијски престои во странство	
	- EURAC Bolzano Italy, до 6 месеци во 2004 год.	1
	- University of Graz, до 6 месеци во периодот 2004- 2005 год.	1
	- EIPA Luxembourg, до 3 месеци во периодот 2005-2006 год.	0,5
	- EIPA Barcelona, до 3 месеци во периодот 2005-2006 год.	0,5
	- University of Graz, до 6 месеци во 2006 год.	0,5
Вкупно		49

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ОД ПОЧЕТОКОТ НА КАРИЕРАТА	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	143,48
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	147,4
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	/
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	87,2
Вкупно	378,08

Членови на Комисијата:

1. Проф. д-р Љубомир Фрчкоски, претседател с.р.
2. Проф. д-р Тања Каракамишева- Јовановска, член с.р.
3. Проф. Д-р. Марика Ристовска, член с.р.

⁵ Поените се однесуваат за еден мандатен период.

Република Македонија
Универзитет Св.Кирил и Методиј во Скопје
Факултет за музичка уметност - Скопје

ПРЕГЛЕД на магистерски програми и наслови на теми за изработка на магистерски труд

	Студент	Магистерска програма/наслов на тема за магистерски труд	Комисија
1.	Колевски Драган	„Хармонските особености на сонатата за виолина и пијано од Тома Прошев“	проф. Живојин Глишиќ проф. д-р Викторија Коларовска - Гмирја доц. м-р Тихомир Јовиќ
2.	Мурговски Ненад	„Взаемно дејствување на елементите на популарната и класичната музика во „Рапсодија за пијано и оркестар“ од Александар Цамбазов“	доц. м-р Сони Петровски доц. м-р Дарија Андовска доц. м-р Горан Начевски
3.	Поп-Алексов Димитар	„Присуството на апсолутен слух кај учениците во III и IV одделение од основното деветгодишно музичко училиште“	проф. м-р Снежана Димчевска проф. д-р Викторија Коларовска - Гмирја доц. д-р Трена Јорданоска
4.	Јанкоски Климент	„Ефектите од интегрираната настава по музичко образование врз знаењето на учениците во основно образование“	проф. д-р Викторија Коларовска - Гмирја проф. м-р Снежана Димчевска доц. д-р Трена Јорданоска
5.	Љатифи Илир	„Карактеристиките на музиката и текстот на песните од фестивалот „Fluturat“ („Пеперутка“) во Куманово“	проф. д-р Викторија Коларовска - Гмирја проф. Живојин Глишиќ проф. м-р Јана Андреевска - Димитровска
6.	Беџети Исет	„Музиката во емисиите за деца и млади на националната телевизија РТК - Косово во 2012 година“	проф. д-р Викторија Коларовска - Гмирја проф. Живојин Глишиќ доц. д-р Горан Начевски
7.	Талевска Ивана	„Тремата пред и за време на музичките јавни настапи кај децата од 10 до 15 годишна возраст“	проф. д-р Ганка Цветанова проф. м-р Тодор Светиев проф. д-р Викторија Коларовска - Гмирја
8.	Мирчески Љупчо	„Аналитички осврт на делото „Псалми“ - вокална кантата за солисти, мешан, женски и детски хор од Стојан Стојков“	доц. м-р Сони Петровски проф. м-р Јана Андреевска - Димитровска доц. д-р Горан Начевски
9.	Сила Албиана	„Влијанието на наставата по балет за развојот на музичките способности на учениците во I одделение на основните училишта“	проф. д-р Викторија Коларовска - Гмирја проф. Живојин Глишиќ доц. д-р Соња Здравкова - Џепароска
10.	Георгиев Влатко	„Музичката технологија и продукциските процеси во Македонија“	проф. Жерард ван Волферен проф. м-р Јана Андреевска - Димитровска доц. м-р Дарија Андовска
11.	Дивитарова Верица	Франц Шуберт: Соната D958 c-moll Сергеј Прокофјев: „Ромео и Јулија“ 10	вонр. проф. д-р Марија Гошевска проф. м-р Рита Поповиќ

		пиеси оп.75 Лудвиг ван Бетовен: Концерт за пијано и оркестар бр.3	вонр. проф. м-р Зоран Пехчевски
12.	Вачков Бојан	Едвард Григ: Концерт за пијано и оркестар a-moll, op.16 Модест Мусоргски: „Слики од изложба“ Јохан Себастијан Бах: Партита бр.3 a-moll BWV 827 Јозеф Хајдн: Соната c-dur, НОВ. XVI:48	проф. м-р Рита Поповиќ вонр. проф. м-р Зоран Пехчевски вонр. проф. д-р Ана Гацева
13.	Имери Дино	Јоханес Брамс: 2 Рапсодии оп.79 Сергеј Рахмањин: Соната бр.1, d-moll Лудвиг ван Бетовен: Концерт за пијано и оркестар бр.4 оп.58	вонр. проф. м-р Симон Трипчески проф. Јован Каровски вонр. проф. м-р Зоран Пехчевски
14.	Иван Васиќ	Симфониското дело „Татковина“ за а-тре симфониски состав на слико од Васиќ Ѓорѓе	Проф. д-р Томе Манчев Проф. Живојин Глишиќ Доц. д-р Горан Начевски
15.	Туфекчиевски Кирил	“Body and Soul” - Johnny Green / E.Heyman, R.Sour, F.Eyton “How my Hearth Sings” – Earl Zindars “Straight, No Chaser” - Thelonious Monk “How High the Moon” - Morgan Lewis / Nancy Hamilton “Denzil’s Best” – Denzil Best F.A. Hoffmeister – Концерт за контрабас	Проф. Велко Тодевски Проф. м-р Михаило Куфојанакис Доц. м-р Петруш Петрушевски
16.	Петров Диме	F. Schubert - Das, Wandern F. Schubert - Wohin? F. Schubert - Halt F. Schubert - Danksagung an den Bach F. Schubert - Die Wetterfahne G. Verdi - Арија на “Banco” - “Machbet” G. Verdi - Арија на “Zaccaria” - “Nabucco” G. Verdi - Арија на “Fiesco” - “Simon boccanegra” V. Bellini - Арија на “Rodolfo” - “La Sonnambula” W. A. Mozart - Арија на “Leporello” - “Don Giovanni” W. A. Mozart - Арија на “Sarastro” - “Die Zauberflote” C. M. von Weber - Арија на “Kaspar” - “Der Freischutz” P. I. Tchaikovsky - Арија на “Gremin” - “Eugene Onegin” F. Flotow - Арија на “Plunkett” - “Martha”	Вонр. проф. м-р Весна Гиновска - Илкова Проф. м-р Билјана Јаковска Доц. д-р Горан Начевски
17.	Здравков Васко	G. Verdi – Oh de verd’anni miei – Don Carlos (Ernani) G. Verdi – Dagl’immortali vertici – Attila – арија на Ezio G. Verdi – Sacra la scelta – Luisa Miller – арија на Miller G. Verdi – In braccio alle dovizie – I Vespri Siciliani – арија на Monforte G. Verdi – Alla vita che t’arride – Un ballo in maschera – арија на Rene G. Verdi – Urna fatale del mio destino (La forza del destino) – Don Carlos G. Donizetti – Lucia di Lammermoor	Вонр. проф. м-р Славица Петровска - Галиќ Проф. м-р Билјана Јаковска Доц. д-р Горан Начевски
18.	Зекиров Ферисан	G. Gershwin – Rhapsody in blue (Б труба) J. Pauer – Trompetina (Ц труба) D.H.White – Sonata (Б труба) J. Kolarž – Scherzzo (Б труба) J. D. Hunsberger – Believe Me if all those	Проф. м-р Васо Ристов Проф. м-р Гордана Јосифова - Неделковска Вонр. проф. Ташко Тодоров

		endearing young charms - Flugelhorn	
19.	Гогова Евгенија	J.S. Bach - Sonata E-dur C. Reinecke - Sonata Undine F. Borne - Fantaisie Brillante Carmen F. Doppler - Airs Valaques op.10 E. Eitler - Pieza para	Проф. Бети Станковска Вонр. проф. м-р Страшо Темков Проф. м-р Васо Ристов
20.	Стаменковиќ Јелена	В.А. Моцарт - Концерт за пијано и оркестар бр.17 Ге-дур, KV 453 Ј. Хајдн - Анданте и варијации Ноб.XVII/6 f-moll Р. Шуман - Шумски сцени оп.82 Ф. Лист - Унгарска рапсодија бр.4 Ес - дур Ф. Шуберт - 16 Германски танци D783	Вонр. проф. д-р Марија Ѓошевска Проф. Јован Каровски Вонр. проф. д-р Ана Гацева
21.	Палија Кристина	Т.Скаловски - Шарпланинска песна Т.Прокопиев - Галебе Т.Зогравски - Марика Т.Скаловски - Ленка П.И.Чајковски - Колыбельная оп16 бр1 П.И.Чајковски - Отчего? оп.6 бр5 С.Рахмањинов - Как мне больно оп 21 бр 12 С.Рахмањинов - Не пой красавица оп 4 бр 4 А.Дворжак - Арија на Русалка од операта Русалка G.Verdi - Non t'accostare all'urna G.Verdi - More, Elisa, lo stanco poeta G.Verdi - Perduta ho la pace G.Verdi - Deh, pietosa, oh la pace W.A.Mozzart - Porgi, amor "Le Nozze di Figaro" A.Catalani - Ebben? Ne andro lontana "La Wally" G.Verdi - Morro ma prima in grazia "Un ballo in maschera" G.Puccini - Si mi chiamano Mimi "Bohemi"	Вонр.проф. м-р Весна Гиновска - Илкова Проф. м-р Марија Наумовска Проф. м-р Билјана Јакимовска
22.	Кастрати Ариффе	W.A. Mozart - Konzert Nr.2 D-dur, KV314 J.S. Bach - Partita Sonate a-mol J. Mouquet - La Flute de Pan - Allegro giocoso (I став) F. Borne - Fantaisie brillante sur Carmen	Проф. Елвис Руди Проф. м-р Васо Ристов Доц. м-р Марјан Милошевски
23.	Јанкуловски Милан	К. Сен - Санс: Концерт за пијано и оркестар бр.2 во ге-мол, оп.22 Ј. С. Бах: Токата во це-мол, BWV911 Ф. Шопен: Соната бр.2 во бе-мол, оп.35 К. Дебиси: Слики (книга I)	вонр. проф. д-р Марија Ѓошевска проф. м-р Рита Поповиќ вонр. проф. м-р Зоран Пехчевски
24.	Дивјајакоска - Донева Жанета	„Наставата по изборниот предмет „танци и народни ора“ во основните училишта во Скопје“	проф. д-р Викторија Коларовска - Гмирја проф. м-р Снежана Димчевска доц. д-р Трена Јорданоска
25.	Божиновска - Стојанова Магдалена	„Наставата по изборниот предмет „проекти од музичка уметност“ во основните училишта во Куманово и регионот“	проф. д-р Викторија Коларовска - Гмирја проф. м-р Снежана Димчевска доц. д-р Трена Јорданоска
26.	Никоска Софија	Сибелиус: Концерт за виолина и оркестар во де-мол оп.47 К.Дебиси: Соната за виолина и пијано во ге-мол Ј.Брамс: Соната за виолина и пијано бр.3 во де-мол оп.108 Х.Виењавски: Фантазија на теми од операта „Фауст“ на Гуно, оп.20	проф. м-р Олег Кондратенко проф. м-р Михајло Куфојанакис проф. м-р Љубиша Кировски

		Ф.Ваксман: Фантазија Кармен	
27.	Петровиќ Бојана	„Хармонските особености во делото „Соната за две пијана“ од Стојче Тошевски“	Проф. д-р Викторија Коларовска - Гмирја Проф. Живоин Глишиќ Доц. д-р Горан Начевски
28.	Кељменди Арсим	„Изведбата и педагогијата на дувачките инструменти на Косово“	Проф. д-р Викторија Коларовска - Гмирја Проф. м-р Гордана Јосифова - Неделковска Проф. м-р Тодор Светиев
29.	Миладиноски Златко	„Вокалната музичка традиција од кичевската околина низ репертоарот на Војо Стојаноски“	Доц. д-р Александар Димитријевски Проф. д-р Викторија Коларовска - Гмирја Доц. д-р Трена Јорданоска
30.	Младеновиќ Ненад	– Коњајев: Концерт ф-мол за хармоника и оркестар – Д. Скарлати: Соната де-мол 2108 – Д. Скарлати: Соната де-мол К1 – В. Золотарјов: Соната бр.2 – Ц. Мејул: Соната а-дур, оп.1, бр.3 – В. Власов: Ноктурно – Е. Дербенко: Сонатина – Г. Хермоса: „Герника“ – А. Белосицки: Концертна партита бр.3, I став	Проф. м-р Зорица Каракутовска Проф. Јован Каровски Доц. м-р Златко Мадевски
31.	Периќ Бобан	– V. Zubitsky: “Rossiniana” concert for accordion and orchestra – D. Scarlatti: “Sonata in C major (K.200) – D. Scarlatti: “Sonata in C minor (K.11) – F. Angelis: “Haiti” – V. Semionov: “Four pieces from the Renaissance” – V. Vlasov: Concerto triptych on theme of picture by Hieronymus Bosch “Doomsdag” – S. Voytenko: “Revelation” – G. Rossini: “The Barber of Seville”	Проф. м-р Зорица Каракутовска Проф. Јован Каровски Доц. м-р Златко Мадевски
32.	Стојановиќ Маја	– L. V. Beethoven: Concerto for piano and orchestra no. 4, G-dur – F. Chopin: 24 Preludes op.28 – J. S. Bach - Chaconna (Џакона) (arranged F. Busoni)	Проф. м-р Рита Поповиќ Вонр. проф. м-р Зоран Пехчевски Вонр. проф. д-р Марија Ѓошевска
33.	Балата Љуље	– К. Раинек: Соната „Ундине“ оп.167 – Ч. Видор: Суита оп.34 – Ф. Гобер: Фантазија – З. Балата: Соло пиеса “Congratulazione” – А. Хачатурјан: Концерт за флејта	Вонр. проф. м-р Страшо Темков Проф. м-р Васо Ристов Доц. м-р Марјан Милошевски
34.	Талеска Биљана	– Ж. Офенбах: „Хофманови приказни“ - улога на Антонија – W. A. Mozart: “An chloe”; “Kleinen Friedrich Geburtstag”; “Das lied der Trennung”; Mottet - “Exsultate, Jubilate” – F. Schubert: “Ave Maria”; “Ständchen”; “Gretchen am Spinnrade”; “Der Hirt auf dem Felsen”.	Вонр. проф. м-р Славица Петровска - Галиќ Проф. м-р Марија Наумовска Доц. д-р Горан Начевски

II. Теми и програми за изработка на докторска дисертација:

<i>Кандидат</i>	<i>Ментори</i>	<i>Програма за изработка на докторска дисертација/наслов на тема за изработка на научен труд</i>	<i>Комисија</i>
Доц. м-р Нина Костова	Проф. Борис Романов Проф. д-р Ганка Цветанова	<i>Програма:</i> П. И. Чајковски: „Заспаната убавица“ – свита за пијано (транскрипција за пијано од М. Плетнев); П. И. Чајковски: „Оревокршачка“ – свита за пијано (транскрипција за пијано од М. Плетнев); П. И. Чајковски: Концерт за пијано и оркестар, бр. 2, опус 44, G-Dur. <i>Наслов на тема за изработка на научен труд:</i> „Техничките и интерпретациските аспекти на композицијата Gaspard de la nuit од Морис Равел“	Проф. Борис Романов Проф. д-р Ганка Цветанова Проф. м-р Евушка Елезовиќ

ПРЕГЛЕД
на прифатени теми за изработка на магистерски труд на
ЈНУ Институт за македонски јазик Крсте Мисирков - Скопје

Студиска програма Македонистика со комуникологија

Ред. Бр.	Кандидат	Тема	Ментор
1.	Соња Христовска	Фразеологизмите во драмите на Васил Иљоски Fraseological ehpressions in the plays of Vasil Iljoski	проф. д-р Снежана Велковска

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК/ДОЦЕНТ ВО НАУЧНОТО ПОЛЕ:
ОПШТЕСТВЕНИ НАУКИ, НАУЧНО ПОДРАЧЈЕ: ЕКОНОМСКИ НАУКИ,
ОБЛАСТ: ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ НА ЕКОНОМСКИОТ ИНСТИТУТ ВО
СКОПЈЕ

Со Одлука (бр. 02-188/1 од 28.1.2014) на Научниот совет на Економскиот институт во Скопје, определени сме за членови на Рецензентската комисија за избор на еден наставник во научното поле општествени науки, научно подрачје: економски науки, научна област: економски развој. Комисијата е во состав: д-р Живко Атанасовски, редовен професор, д-р Методија Стојков, редовен професор и д-р Верица Јанеска, редовен професор.

На конкурсот објавен во дневните весници „Вечер“ и „Коха“ од 30.12.2013 година, за избор на наставник/доцент во горенаведената област, се пријавија кандидатите: д-р Елизабета Џамбаска асистент-истражувач во Економскиот институт во Скопје, д-р Мила Жибак - Димковска, наставник по економски стручни предмети во СОУ „Перо Наков“ – Куманово и д-р Хаасан Хоа, координатор во ОО на ЦК-Гостивар.

Согласно со општите услови предвидени со закон, како и посебните услови во Законот за високото образование, Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно - научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и другите акти на Универзитетот кои се однесуваат на изборот во наставно-научни звања, Комисијата ги разгледа поднесените пријави и приложената документација на кандидатите и утврди дека кандидатката д-р Мила Жибак - Димковска има докторат од областа на маркетингот, а д-р Хаасан Хоа има докторат на филолошки науки, со што овие кандидати не го исполнуваат условот пропишан во објавениот конкурс за соодветно образование од областа на економскиот развој.

Врз основа на горенаведеното, Комисијата пристапи кон разгледување само на пријавата и приложената документација на кандидатката д-р Елизабета Џамбаска, асистент-истражувач во Економскиот институт во Скопје и го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

I. Биографски податоци

Кандидатката д-р Елизабета Мијалчо Џамбаска е родена во Кочани на 1.2.1978 година. Основно и средно образование (средно економско училиште) завршила во Кочани со одличен успех. Во учебната 1997/1998 година се запишала на Економскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, отсек: општа економија, насока: финансии и банкарство. Студиите ги завршила во декември 2001 година, со просечна оценка 8,15, при што се здобила со звањето дипломиран економист.

На постдипломски студии се запишала во учебната 2002/2003 година на Економскиот институт во Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, насока: меѓународна економија. Предвидените испити ги положила заклучно со септември 2005 година, со просечна оценка 9,43. На 9 февруари 2007 година го одбрала магистерскиот труд на тема: **Факторскиот природ и моделирањето**

во теоријата на економскиот развој, со што се стекнала со академското звање магистер на економски науки.

Во јуни 2009 година, на Економскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје ја пријавила докторската дисертација под наслов: **Економските ефекти на фискалната политика**. По успешната јавна одбрана на докторската дисертација, со одлука на Комисијата за оцена и одбрана на 18 октомври 2013 година, таа се стекнала со научен степен - доктор на економски науки.

На Економскиот институт во Скопје м-р Елизабета Џамбаска е вработена од 1.9.2002 година, како помлад асистент-истражувач од областа теорија и политика на економскиот развој. За асистент-истражувач во истата област избрана е со усвојувањето на извештајот (објавен во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, бр. 918, од 27 април 2007 година) на 45. седница на Советот на Економскиот институт во Скопје, одржана на 28.5.2007 година (Одлука бр. 02-779/1). Со усогласувањето на систематизацијата на Економскиот институт во Скопје во 2010 година, согласно со класификацијата на научноистражувачките подрачја, полиња и области според Меѓународната Фраскатијева класификација, нејзиното звање е преименувано во асистент-истражувач во научно подрачје: *економски науки* и научна област: *економски развој*.

Од вработувањето во Економскиот институт во Скопје до денес, д-р Елизабета Џамбаска активно била вклучена во реализацијата на научноистражувачката програма на Економскиот институт, при што учествувала во изработката на проекти, студии и економски анализи, првенствено од областа на економскиот развој. Освен тоа, во текот на својот работен ангажман во Институтот, таа учествувала и на научни собири, семинари и конференции во земјата.

Кандидатката, исто така, е вклучена во наставно-образовниот процес од втор циклус студии при Економскиот институт во Скопје. Со Одлука на Научниот совет (бр. 09-1413/1 од 16.10.2008 година), таа е распоредена како асистент на студиската програма по меѓународен менаџмент.

Во учебната 2005/2006 година вклучена е како асистент во наставно-образовниот процес во реализација на предметната програма вовед во економијата и економскиот систем на Република Македонија на Полициската академија во Скопје. Нејзиниот асистентски ангажман за истиот предмет и за предметот основи на економија го продолжува во учебната 2009/2010 година, но овојпат реализиран на Факултетот за безбедност во Скопје, при Универзитетот „Св. Климент Охридски“ во Битола.

Д-р Елизабета Џамбаска солидно ги познава англискиот јазик.

II. Научноистражувачка активност

Кандидатката д-р Елизабета Џамбаска во својата научноистражувачка активност е ориентирана на проучување на проблемите поврзани со економскиот развој. Во периодот од вработувањето и изборот во звањето помлад асистент-истражувач до денес има објавено научни трудови и статии во научни и во стручни списанија. Воедно учествувала во изработката на научноистражувачки проекти во рамките на програмата на Институтот, но и надвор од него.

а) Изработени и објавени трудови

1. **Докторска дисертација:** *Економските ефекти на фискалната политика*, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ Скопје, Економски факултет Скопје, (докторска дисертација) 2013 година, стр. 315.
2. **Статија:** *Empirical analysis of FDI and tax incentives on the economic growth in the Republic of Macedonia*, Journal of the Institute of Economics – Skopje, year 15 No. 3/2013; стр. 103-127.
3. **Статија:** *Empirical analysis of the effects of public expenditures on the economic growth*, „Economic Development, Journal of the Institute of Economics – Skopje, Year 14, No. 2-3/2012, стр.98-111.
4. **Статија:** *Фактори на економскиот развој*, Списание за теорија и практика, „Економија и бизнис“, година XII, бр.131, Скопје, февруари 2009 година; стр.25.
5. **Статија:** *Ценовните варирања на енергијата - причини за нестабилност на економијата*, Економски развој, год. 10, бр.3/2008, Економски институт - Скопје, стр.151-168.
6. **Статија:** *Анализа на изворите на економски растеж во Република Македонија*, Економски развој, год. 10, бр.2/2008, Економски институт - Скопје, стр.101-113.
7. **Статија:** *Ефектите на јавните расходи врз развојот на економијата*, Е-билтен Добро управување, Фондација Институт отворено општество - Македонија, шесто издание, Скопје, декември 2008 година.
8. **Дискусија на тема:** *Иновациите како детерминанта на економскиот растеж во моделите на преливен ефект (spillover models)*, Зборник на трудови од научниот собир, „Претприемништво - иновации и конкурентност“, Економски институт-Скопје, 2008 година, стр.167-174.
9. **Магистерски труд:** *Факторскиот приод и моделирањето во теоријата на економскиот развој*, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ Скопје, Економски институт - Скопје, (магистерски труд) 2007 година.
10. **Студија:** *Social security Spending in South Eastern Europe: A comparative Review*, International Labour Office, Subregional Office for Central and Eastern Europe, Budapest Hungary, (студија) 2005.
11. **Статија:** *Управување со промените во рамки на работењето на Економскиот институт*, Економски развој, год. 10, бр.1-2-3/2005, Економски институт - Скопје, стр.193-209.
12. **Дискусија на тема:** *„Здружение на македонските производители на месни и млечни производи“*, Зборник на трудови *Стопански и регионален економски развој семејни бизниси и здружување*, Економски институт – Скопје, Здружение за одржлив развој- Скопје и Фондација „Фридрих Еберт“ канцеларија Скопје, 2003 година, стр. 243-250.
13. **Приказ на книгата:** *„Предуслови за нормално функционирање на пазарот во Република Македонија“* од група автори, Економски развој, Год. 4, Бр. 2-3, том I, Економски институт - Скопје, 2002 година, стр. 389-393.
14. **Приказ на книгата:** *Неценовните фактори и конкурентската способност на индустриските претпријатија* од д-р Татјана Б. Петковска, Економски развој, Год. 4, Бр. 2-3, том I, Економски институт - Скопје, 2002 година, стр. 393-397.

б) Учество во научноистражувачки проекти

1. *Формирање на претприемачка лабораторија на Економски институт при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје, Економски институт – Скопје, 2012 – 2013 година.*
2. *Научната дијаспора од Република Македонија, Економски институт – Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, 2011- 2012 година.*
3. *Менаџментот со човечките ресурси и економскиот развој, Економски институт – Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, 2007 година.*
4. *Social Protection Expenditures and Performance Reviewe (SPR's) – ILO Subregional Office, Hungary, 2004.*
5. *Менаџерска економија и финансиски менаџмент во единиците на локалната самоуправа, UNDP, Скопје, 2002-2003 година.*
6. *Микроекономски аспекти на интегрирањето на македонското стопанство во регионалните и меѓународни интеграции, Економски институт – Скопје, 2002-2003 година.*
7. *Странските директни инвестиции во Република Македонија – проблеми и можности, Економски институт – Скопје, 2001-2003 година.*

в) Учество на научни собири, конференции, обуки и семинари

1. Презентација на трудови на 11. сесија на Клубот на истражувачи, НБРМ, Скопје, 19 декември 2013 година.
2. Презентација на петтиот извештај „South East Europe Regular Economic Report“, World Bank Office Skopje, Скопје, 11 декември 2013 година.
3. **Конференција:** *Предизвиците на науката во економијата базирана на знаење – состојби и перспективи*, Економски институт – Скопје, 30 мај 2012 година
4. **Меѓународна конференција:** *Регионалната трговска интеграција на земјите од Југоисточна Европа: придобивки и предизвици*, Економски институт – Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје, и London School of Economics and Political Science, Скопје, декември 2011 година.
5. **Меѓународен научен собир:** *Дваесет години самостојност на Република Македонија (1991-2011)*, МАНУ, Скопје, 24-25 ноември 2011.
6. **Обука:** *"Управување со проектен циклус"*, Агенција за поддршка на претприемништвото, Скопје, 29-31 октомври 2008 и 3-5 ноември 2008 година.
7. *"Info day - 5th June 2008 FP7 "People" Specific Programme Fellowship for all categories of Researchers*, Ministry of Education and Science, Скопје, јуни 2008 година.
8. **Научен собир:** *„Претприемништво, иновации и конкурентност“*, Економски институт - Скопје, Факултет за бизнис администрација - ЈИЕ Тетово, Агенција за промоција на претприемништвото во Република Македонија, Скопје, 25 јануари 2008 година.
9. **Научен собир:** *„Актуелните демографски движења во Република Македонија во светлоста на резултатите на Пописот на населението во 2002 година“*, МАНУ, Скопје, 2005 година.
10. *Joint Training Seminars: Regional Integration & Metropolitan Development in SEEurope, RIMED INTERREG III B CADSES*, Lead Partner - University of Thessaly, Volos, 2005.

11. Презентација на Национален извештај за човековиот развој од 2004 - Македонија; Децентрализација за човековиот развој - UNDP, Скопје, 2004 година.
12. Идентификување на извозно-увозните интереси: Мерки на трговијата со услуги и квантитативни методи, ОЕЦД, Скопје, 2004 година.
13. *Regional Training Course on Basic Poverty Measurement and Diagnostics*, World Bank Institute -WBI in cooperation with the Central European University, Budapest, Hungary 2003.
14. *National seminar on non preferential rules of origin (World customs organization and the Customs administration of the Republic of Macedonia in collaboration with the Customs administration of Japan*, Skopje, 2003.
15. Семинар за конкурентноста на македонското стопанство, USAID Macedonian Fiscal Reform Project, Скопје 2003.
16. Работилница во рамки на Проектот за поддршка на високото образование во општествените науки во Македонија, Скопје, 2003 година.
17. **Обука:** *The Fundamentals of Microeconomic Theory*, USAID Macedonian Fiscal Reform Project, Скопје, 2002.

Приказ и оцена на поважните трудови поднесени за рецензија

1. *Економските ефекти на фискалната политика* – докторска дисертација, Универзитет „Св. Кирил и Методиј” Скопје, Економски факултет Скопје, стр. 315.

Докторската дисертација обработува мошне актуелна, значајна и комплексна тема, која е предмет на интересирање не само на економската, туку и на пошироката научна јавност. Предмет на истражување е фискалната политика, начините и мерките со кои таа овозможува остварување на нефискални економски и социјално-политички цели. Притоа, предмет на поподробно проучување се состојбите во Република Македонија во последните две децении. Трудот е конципиран во пет глави, при што во првата и втората глава е поместена теоретската елаборација на улогата и значењето на фискалната политика за остварување на целите на економската политика, како и нејзините макро и микроекономски ефекти. Во третата глава се презентирани емпиriskите анализи за обработуваната тема кои се однесуваат на земјите од Европската унија и САД. Четвртата глава се однесува на Република Македонија и во неа се претставени промените во македонската економија од нејзиното осамостојување до 2010 година. Во петтата глава се елаборирани добиените резултати од квантитативната анализа за влијанието на даночната политика и на јавните расходи врз остварениот економски раст во Република Македонија.

Во трудот на кандидатката успешно се споени теориските елаборации и емпиriskите истражувања на случајот на развиени држави и заедници на држави, како и на случајот на Република Македонија. Во таа смисла, дисертацијата претставува прв интегрален и издржан научен труд во нашата земја за економските ефекти на современата фискална политика. Конкретните истражувања даваат реална слика за можните потенцијални ефекти, но и за ограничувањата на инструментите на фискалната политика, односно на јавните приходи (даноците) и јавните (буџетските) расходи. Проучувањето на дејствувањето на фискалните инструменти е концентрирана на ефектите врз економскиот раст и макроекономската стабилност, што се, инаку, невралгични проблеми на актуелната глобална финансиска криза. Кандидатката успеала да направи вредна и научно фундирана анализа за влијанието на оданочувањето врз штедењето и врз понудата на труд, од што битно зависи динамиката на економскиот раст и вработеноста.

Посебен научен придонес на дисертацијата претставува квантитативното истражување, засновано на економетриски модели и статистички анализи. Со оваа анализа е направена издржана оцена на влијанието на оданочувањето и на јавните расходи (првенствено на буџетските расходи), врз економскиот раст во Република Македонија. Преку оцена на фактичките и потенцијалните економски ефекти на даноците и на капиталните буџетски расходи, на креаторите на фискалната политика им е понудена можност да го согледаат и проценат реалниот потенцијал и опортуноста на мерките на актуелната фискална политика. Заклучоците од истражувањето во трудот се преточени во препораки, со кои се посочуваат соодветни мерки за остварување на целите на економската политика преку фискалните инструменти. Кандидатката истакнува дека посебно внимание треба да се посвети на конвенционалните фактори на раст – физичкиот капитал и вработеноста, особено на мерките со кои се стимулира вкупното национално штедење и инвестициите во земјата без оглед дали станува збор за приватни или јавни инвестиции. Политиката на јавните расходи е успешна кога креира структура на јавни расходи во која е високо учеството на капиталните расходи за инфраструктурни и енергетски проекти, развој на квалитетно образование, здравствена заштита и проекти за истражување и развој.

2. Empirical analysis of FDI and tax incentives on the economic growth in the Republic of Macedonia, Journal of the Institute of Economics – Skopje, year 15 No. 3/2013; стр. 103-127.

Теоретскиот пристап во овој труд е новата теорија на економски раст и проширениот неокласичен модел на Солоу. Предмет на анализа во трудот се ефектите на инвестициите и даночните стимулации како детерминанти на вкупната факторска продуктивност и економскиот раст во Република Македонија. Трудот дава преглед на макроекономската состојба во Република Македонија, како и на досегашните емпириски истражувања во однос на зависноста на економскиот раст од СДИ и даночните стимулации. Емпириската анализа го детерминира влијанието на капиталот, трудот, бруто-инвестициите, странските директни инвестиции и даночните приходи врз економскиот раст во Република Македонија во изминатиот период.

Пресметката е направена со повеќекратна линеарна регресија, поточно лин-лог статистички модел, користејќи го софтверскиот пакет XL STAT 2012. Базата на податоци што се користени во регресијата се состои од квартални податоци за периодот 2005-2011 година за Република Македонија.

Резултатите покажуваат дека странските директни инвестиции немаат статистички значајно влијание врз економскиот раст во Република Македонија. Макроекономската стабилност, примената на посебни даночни мерки и стимулации, како и формирањето на слободни економски зони придонесуваат за пораст на странските директни инвестиции. Но, ваквиот тренд на СДИ во Република Македонија не покажува статистички значајно влијание и тие не се извор на економски раст во Република Македонија. Кандидатката ги нагласува резултатите од регресијата со кои се потврдува дека бруто-инвестициите го зголемуваат нивото на капитал во економијата и се од посебно значење за економскиот раст. Збунувачки се добиените резултати за даночните приходи и придонеси кои покажале статистички значајно влијание, што не е вообичаено. Според кандадатката, ова е резултат на преклопувањето на позитивниот ефект од економскиот раст во 2007 година и намаленото ниво на даночни приходи и придонеси поради сукцесивното намалување на даночните стапки на одредени видови даноци (персонален данок, корпоративски данок) и придонесите кои се применуваат од истата година.

3. Empirical analysis of the effects of public expenditures on the economic growth, „Economic Development“, Journal of the Institute of Economics – Skopje, Year 14, No. 2-3/2012, стр.98-111.

Теоријата и голем број емпириски студии го потврдуваат позитивниот ефект од порастот на јавните расходи врз економскиот раст, посебно нагласувајќи дека интензитетот на влијание зависи од структурата и видот на јавните расходи. Емпириската анализа што ја користи кандидатката во ова истражување обработува податоци за јавните расходи во Република Македонија за периодот 1997-2010 година. Проценките на статистичките параметри се однесуваат на утврдувањето на влијанието на приватната потрошувачка, јавната потрошувачка, бруто-инвестициите, трансферите и капиталните расходи врз реалниот БДП во Република Македонија. Добиените резултати покажуваат дека приватната потрошувачка позитивно влијае на економскиот раст, додека јавната потрошувачка, бруто-инвестициите и трансферите не бележат никакво влијание. Капиталните расходи, како категорија на јавни расходи, иако се значајни за поттикнување на економскиот раст, во анализата за Македонија не покажале значаен ефект. Оттаму, во сугестиите и препораките кандидатката го потенцира значењето на примената на мерки на политиката на јавни расходи со кои ќе се зголеми учеството на капиталните расходи во структурата на вкупните јавни расходи во Република Македонија.

4. Анализа на изворите на економски растеж во Република Македонија, Економски развој, Год 10, бр.2/2008, Економски институт - Скопје, стр.101-113.

Во овој труд се елаборира сметководството на економскиот раст, како прв корисен чекор за идентификување на изворите на растот. Кандидатката во статијата го потенцира значењето на сметководството на економскиот раст за креаторите на економската политика при утврдувањето и спроведувањето на развојната политика. Всушност, тоа обезбедува податоци за учеството на секој фактор на производство во реализираната стапка на економски раст.

Во трудот се презентирани резултатите од анализата на изворите на економскиот раст во Република Македонија за периодите 1993-1999 година, 1996-2002, 1998-2004 и 2000-2006 година. Кандидатката доаѓа до повеќе релевантни заклучоци, при што, меѓу другото, констатира дека најголем придонес врз просечната стапка на раст во сите анализирани периоди има резидуалот вкупна факторска продуктивност. Истражувањето покажува дека присуството на феноменот “jobless growth”, кој е иманентен за македонската економија, не е резултат на поголемата техничка опременост на трудот, туку во најголем дел произлегува од превработеноста во преттранзициониот период. Така, придонесот на резидуалниот фактор во растот на БДП во Република Македонија се базира на екстензивноста на трудот (бројот на вработените), но не и на интензивните компоненти, како што се нивото на човечки капитал и истражување и развој. Врз основа на анализата на факторот труд и на физичкиот капитал, кандидатката констатира поголем придонес на физичкиот капитал во однос на придонесот на трудот. Оттаму, таа сугерира мерките на развојната политика да се насочат кон поттикнување на инвестиции во физички и човечки капитал, како и активности за истражување и развој.

5. Ценовните варирања на енергијата - причини за нестабилност на економијата, Економски развој, год. 10, бр.3/2008, Економски институт - Скопје, стр.151-168.

Во статијата се обработува актуелна проблематика која се однесува на промените на цените на енергијата како детерминанта за нестабилноста на економијата. Анализата, пред сè, се однесува на теоретскиот модел на економска рамнотежа на новите кејнзијанци со кој се објаснуваат промените на агрегатната побарувачка и агрегатната понуда под влијание на промените на цените на енергијата, како и начинот на повторното воспоставување на економска рамнотежа. Моделот дава видување на промените во економијата на краток и на долг рок.

Кандидатката ја проширува анализата на конкретниот случај во Република Македонија за реперкусиите на ценовните варирања на енергијата за економскиот раст. Прегледот на состојбата во економијата се однесува на стапките на раст на реалниот БДП, стапките на вработеност и невработеност, како и учеството на секторите (земјоделство, индустрија и услужен сектор) во создавањето на БДП, вкупното производство на енергија и структурата на увозот на енергија во Македонија.

Истражувањето покажува дека економијата на Република Македонија, како сиромашна и силно енергетски увознозависна земја, во која не постојат сопствени извори на сурова нафта и природен гас и со енергетски интензивна индустрија, е под силно влијание на порастот на цените на енергенсите на светските берзи. Осетливи се сите процеси кои се поврзани со нафтени инпути, при што краен резултат е намалување на економскиот раст, вработеноста, финансиските перформанси, каматите, нивото на реалните плати и квалитетот на живеење. Затоа, кандидатката потенцира дека приоритет треба да се даде на создавањето услови за инвестиции во производството на енергија со зголемена експлоатација на евтини домашни извори на енергија и обновливи извори, пред сè во хидроенергијата, стимулирање на увозот на енергетска опрема која функционира на соларна енергија, изградба на магистрални гасоводни енергетски врски и гасификација на населените места, како и стимулирање на инвестиции во други алтернативни извори на енергија. Освен тоа, таа сугерира да продолжат активностите за промоција и поддршка на реализацијата на проекти за штедење на енергија и зголемување на енергетската ефикасност на технологиите, опремата и градежните објекти.

III. Мислење и предлог на Комисијата

Врз основа на доставената документација и претходно изнесените информации за наставно-научната активност на кандидатката д-р Елизабета Џамбаска, Комисијата констатира дека таа повеќе од една деценија активно работи во областа на економскиот развој. Во нејзиниот досегашен работен ангажман како асистент-истражувач таа континуирано ги проширувала и ги продлабочувала своите сознанија во областа на економскиот развој и ги надградувала вештините и компетенциите неопходни за научноистражувачка работа. Освен тоа, за одбележување е активната на д-р Елизабета Џамбаска во наставно-образовниот процес од втор циклус на студии (Економски институт во Скопје) и од прв циклус на студии (Полициска академија во Скопје и Факултет за безбедност во Скопје, при Универзитетот „Св. Климент Охридски“ во Битола), со што се стекнала и со способности за вршење наставна дејност во областа за која се избира.

Од приложените трудови за рецензија и оцената на некои од нив, како и севкупната научноистражувачка активност, може да се констатира дека кандидатката д-р Елизабета Џамбаска солидно ја владее научноистражувачката методологија и дава свој придонес во областа на економскиот развој. Комисијата констатира дека д-р Елизабета Џамбаска има објавено релевантни трудови, била ангажирана во изработка на научноистражувачки проекти, учествувала на научни конференции и стручни собири. Од научноистражувачките трудови на кандидатката посебно се издвојува

нејзината докторска дисертација на тема: *Економските ефекти на фискалната политика*, која третира исклучително актуелна и сложена проблематика. Докторската дисертација е оценета како прв интегрален и издржан научен труд за економските ефекти на современата фискална политика во Република Македонија, со што се потврдени научноистражувачките способности на кандидатката д-р Елизабета Џамбаска и нејзината оспособеност за натамошни истражувања во областа на економскиот развој.

Како потврда на горенаведеното се и податоците за остварените поени на кандидатката за нејзиниот досегашен ангажман во наставно-образовната (33,134), научноистражувачката (68,2) и стручно-апликативната дејност (9,0), односно вкупно 110,334 поени, претставени во Анекс 2 на овој извештај.

Имајќи го предвид изнесеното, Комисијата заклучува дека кандидатката ги поседува потребните квалификации за вршење на наставни активности и научноистражувачка работа и во целост ги исполнува законските основи и предвидените услови според конкурсот за избор во наставно-научно звање. Оттаму, Комисијата со задоволство му предлага на Научниот совет на Економскиот институт во Скопје да ја избере д-р Елизабета Џамбаска во наставно-научното звање доцент, во областа економски развој.

Рецензентска комисија

- 1. Д-р Живко Атанасовски с.р.**
редовен професор
- 2. Д-р Методија Стојков с.р.**
редовен професор
- 3. Д-р Верица Јанеска с.р.**
редовен професор

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И
НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: Елизабета Мијалчо Цамбаска
 (име, татково име и презиме)
Институција: Економски институт – Скопје
 (назив на факултетот/институтот)
Научна област: економски развој

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активностa:	Поени
1.	Одржување на настава од втор циклус студии	0,2
	Часови за академско пишување (Економски институт/насока: меѓународен менаџмент 3+2/4+1, зимски семестар 2009/10) (0,05 x 2 часа на почеток од семестарот)	0,1
	Часови за академско пишување (Економски институт/насока: меѓународна економија 3+2/4+1, зимски семестар 2009/10) (0,05 x 2 часа на почеток од семестарот)	0,1
2.	Одржување на вежби	29,52
	Основи на економија (Факултет за безбедност – Скопје, Универзитет „Св. Климент Охридски – Битола), втор семестар во учебна 2009/10 година), 0,03 (поени за часови неделно) x 4 (часа неделно) x 15 (недели)-задолжителен предмет - вежби	1,8
	Вовед во економијата и економски систем на Република Македонија (Факултет за безбедност – Скопје, Универзитет „Св. Климент Охридски – Битола), четврти семестар во учебна 2009/10 година), 0,03 (поени за часови неделно) x 4 (часа неделно) x 15 (недели)-задолжителен предмет - вежби	1,8
	Вовед во економијата и економски систем на Република Македонија (Полициска академија - Скопје, четврти семестар во учебна 2005/06 година), 0,03 (поени за часови неделно) x 4 (часа неделно) x 15 (недели)-задолжителен предмет – вежби (група 1а и 1б)	1,8
	Вовед во економијата и економски систем на Република Македонија (Полициска академија - Скопје, четврти семестар во учебна 2005/06 година), 0,03 (поени за часови неделно) x 4 (часа неделно) x 15 (недели)-задолжителен предмет – вежби (група 2а и 2б)	1,8
	Основи на економија (Факултет за безбедност – Скопје, Универзитет „Св. Климент Охридски – Битола), втор семестар во учебна 2009/10 година), 0,03 (поени за часови неделно) x 4 (часа неделно) x 15 (недели)-задолжителен предмет – изработка на семинарски труд	1,8

	Основи на економија (Факултет за безбедност – Скопје, Универзитет „Св. Климент Охридски – Битола), втор семестар во учебна 2009/10 година), 0,03 (поени за часови неделно) x 4 (часа неделно) x 7 (недели)-задолжителен предмет – изработка на семинарски труд (вонредни студенти)	0,84
	Вовед во економијата и економски систем на Република Македонија (Факултет за безбедност – Скопје, Универзитет „Св. Климент Охридски – Битола), четврти семестар во учебна 2009/10 година), 0,03 (поени за часови неделно) x 4 (часа неделно) x 15 (недели)-задолжителен предмет - изработка на семинарски труд	1,8
	Вовед во економијата и економски систем на Република Македонија (Факултет за безбедност – Скопје, Универзитет „Св. Климент Охридски – Битола), четврти семестар во учебна 2009/10 година), 0,03 (поени за часови неделно) x 4 (часа неделно) x 7 (недели)-задолжителен предмет - изработка на семинарски труд (вонредни студенти)	0,84
	Вовед во економијата и економски систем на Република Македонија (Полициска академија - Скопје, четврти семестар во учебна 2005/06 година), 0,03 (поени за часови неделно) x 4 (часа неделно) x 15 (недели)-задолжителен предмет – изработка на семинарски труд (прва година - група 1а и 1б)	1,8
	Вовед во економијата и економски систем на Република Македонија (Полициска академија - Скопје, четврти семестар во учебна 2005/06 година), 0,03 (поени за часови неделно) x 4 (часа неделно) x 15 (недели)-задолжителен предмет – изработка на семинарски труд (втора година - група 2а и 2б)	1,8
	Вовед во економијата и економски систем на Република Македонија (Полициска академија - Скопје, четврти семестар во учебна 2005/06 година), 0,03 (поени за часови неделно) x 4 (часа неделно) x 7 (недели)-задолжителен предмет – изработка на семинарски труд (вонредни студенти)	0,84
	Државна регулација (Економски институт - Скопје, (2003 – 2006 година), 0,03 (поени за часови неделно) x 1 (час неделно) x 15 (недели) – менторска настава - изработка на семинарски труд	1,8
	Меѓународен менаџмент (Економски институт - Скопје, зимски семестар во учебна 2009/2010, 2010/2011 и 2011/2012 и летен семестар во учебна 2009/2010 година), 0,03 (поени за часови неделно) x 1 (час неделно) x 15 (недели) – задолжителен предмет – изработка на семинарски труд	1,8
	Стратегиски менаџмент (Економски институт - Скопје, зимски семестар во учебна 2009/2010, 2010/2011 и 2011/2012 и летен семестар во учебна 2009/2010 година), 0,03 (поени за часови неделно) x 1 (час неделно) x 15 (недели) – задолжителен предмет – изработка на семинарски труд	1,8
	Менаџмент на човечки ресурси (Економски институт - Скопје, зимски семестар во учебна 2009/2010, 2010/2011 и 2011/2012 и летен семестар во учебна 2009/2010 година), 0,03 (поени за часови неделно) x 1 (час неделно) x 15	1,8

	(недели) – задолжителен предмет – изработка на семинарски труд	
	Меѓународен маркетинг (Економски институт - Скопје, зимски семестар во учебна 2009/2010 и 2010/2011 година и летен семестар во учебна 2009/2010 година), 0,03 (поени за часови неделно) x 1 (час неделно) x 15 (недели) – задолжителен предмет – изработка на семинарски труд	1,35
	Глобална економија (Економски институт - Скопје, летен семестар во учебна 2009/2010 година), 0,03 (поени за часови неделно) x 1 (час неделно) x 15 (недели) – задолжителен предмет – изработка на семинарски труд	0,45
	Меѓународна трговија (Економски институт - Скопје, летен семестар во учебна 2009/2010 година), 0,03 (поени за часови неделно) x 1 (час неделно) x 15 (недели) – задолжителен предмет – изработка на семинарски труд	0,45
	Меѓународни финансии (Економски институт - Скопје, летен семестар во учебна 2009/2010 година), 0,03 (поени за часови неделно) x 1 (час неделно) x 15 (недели) – задолжителен предмет – изработка на семинарски труд	0,45
	Меѓународен финансиски менаџмент (Економски институт - Скопје, зимски семестар во учебна 2011/2012 година), 0,03 (поени за часови неделно) x 2 (час неделно) x 15 (недели) – задолжителен и избран предмет – изработка на семинарски труд	0,90
	Водство (Економски институт - Скопје, зимски семестар во учебна 2010/2011 година), 0,03 (поени за часови неделно) x 1 (час неделно) x 15 (недели) – избран предмет – изработка на семинарски труд	0,45
	Глобално претприемништво (Економски институт - Скопје, зимски семестар во учебна 2010/2011 година), 0,03 (поени за часови неделно) x 1 (час неделно) x 15 (недели) – избран предмет – изработка на семинарски труд	0,45
	Организациско однесување (Економски институт - Скопје, зимски семестар во учебна 2010/2011 година), 0,03 (поени за часови неделно) x 1 (час неделно) x 15 (недели) – избран предмет – изработка на семинарски труд	0,45
	Маркетинг (Економски институт - Скопје, зимски семестар во учебна 2010/2011 година), 0,03 (поени за часови неделно) x 1 (час неделно) x 15 (недели) – избран предмет – изработка на семинарски труд	0,45
3.	Консултации со студенти	1,914
	Основи на економија (Факултет за безбедност – Скопје, Универзитет „Св. Климент Охридски – Битола), втор семестар во учебна 2009/10 година, задолжителен, 67 редовни студенти	0,134
	Основи на економија (Факултет за безбедност – Скопје, Универзитет „Св. Климент Охридски – Битола), втор семестар во учебна 2009/10 година, задолжителен, 95 вонредни студенти	0,19
	Вовед во економијата и економски систем на Република Македонија (Факултет за безбедност – Скопје, Универзитет	0,106

	„Св. Климент Охридски – Битола), четврти семестар во учебна 2009/10 година), задолжителен, 53 редовни студенти	
	Вовед во економијата и економски систем на Република Македонија (Факултет за безбедност – Скопје, Универзитет „Св. Климент Охридски – Битола), четврти семестар во учебна 2009/10 година), задолжителен, 75 вонредни студенти	0,15
	Вовед во економијата и економски систем на Република Македонија (Полициска академија - Скопје, четврти семестар во учебна 2005/06 година), задолжителен, 135 редовни студенти	0,27
	Меѓународен менаџмент, Економски институт - Скопје, 2009/2010 (зимски семестар, 4+1/ 3+2) – задолжителен, 18 студенти	0,036
	Стратегиски менаџмент, Економски институт- Скопје, 2009/2010 (зимски семестар, 4+1/ 3+2) – задолжителен, 18 студенти	0,036
	Менаџмент на човечки ресурси, Економски институт- Скопје, 2009/2010 (зимски семестар, 4+1) – задолжителен, 15 студенти	0,03
	Меѓународен маркетинг, Економски институт- Скопје, 2009/2010 (зимски семестар, 3+2) – задолжителен, 3 студенти	0,006
	Меѓународен менаџмент, Економски институт - Скопје, 2009/2010 дополнителен конкурс (летен семестар, 4+1/ 3+2) – задолжителен, 18 студенти	0,036
	Стратегиски менаџмент, Економски институт- Скопје, 2009/2010 дополнителен конкурс (летен семестар, 4+1/ 3+2) – задолжителен, 18 студенти	0,036
	Менаџмент на човечки ресурси, Економски институт- Скопје, 2009/2010 дополнителен конкурс (летен семестар, 4+1) – задолжителен, 17 студенти	0,034
	Меѓународен маркетинг, Економски институт- Скопје, 2009/2010 (летен семестар, 3+2) – задолжителен, 1 студент	0,002
	Глобална економија, Економски институт- Скопје, 2009/2010 дополнителен конкурс (летен семестар, 4+1) – задолжителен, 10 студенти	0,02
	Меѓународна трговија, Економски институт- Скопје, 2009/2010 дополнителен конкурс (летен семестар, 4+1) – задолжителен, 10 студенти	0,02
	Меѓународни финансии, Економски институт- Скопје, 2009/2010 дополнителен конкурс (летен семестар, 4+1) – задолжителен, 10 студенти	0,02
	Меѓународен менаџмент, Економски институт - Скопје, 2010/2011 (зимски семестар, 4+1/ 3+2) – задолжителен и избран, 58 студенти	0,116
	Стратегиски менаџмент, Економски институт- Скопје, 2010/2011 (зимски семестар, 4+1/ 3+2) – задолжителен, 51 студент	0,102
	Менаџмент на човечки ресурси, Економски институт- Скопје, 2010/2011 (зимски семестар, 4+1) – задолжителен и избран,	0,076

	38 студенти	
	Меѓународен маркетинг, Економски институт- Скопје, 2010/2011 (зимски семестар, 3+2) – задолжителен и изборен, 15 студенти	0,03
	Водство, Економски институт- Скопје, 2010/2011, изборен предмет, 15 студенти	0,03
	Глобално претприемаштво, Економски институт- Скопје, 2010/2011, изборен предмет, 9 студенти	0,018
	Организациско однесување, Економски институт- Скопје, 2010/2011, изборен предмет, 4 студенти	0,008
	Маркетинг, Економски институт- Скопје, 2010/2011, изборен предмет, 4 студенти	0,008
	Меѓународен менаџмент, Економски институт - Скопје, 2011/2012 (зимски семестар, 4+1/ 3+2) – задолжителен и изборен, 32 студенти	0,064
	Стратегиски менаџмент, Економски институт - Скопје, 2011/2012 (зимски семестар, 4+1/ 3+2) – задолжителен, 29 студенти	0,058
	Менаџмент на човечки ресурси, Економски институт- Скопје, 2011/2012 (зимски семестар, 4+1) – задолжителен, 22 студенти	0,044
	Меѓународен финансиски менаџмент, Економски институт - Скопје, 2011/2012 (зимски семестар, 4+1/ 3+2) – задолжителен и изборен, 117 студенти	0,234
4.	Пакет материјали за одреден предмет	1,5
	Основи на економија (Факултет за безбедност – Скопје, Универзитет „Св. Климент Охридски” – Битола) втор семестар во учебна 2009/10 година)	0,5
	Вовед во економијата и економски систем на Република Македонија (Факултет за безбедност – Скопје, Универзитет „Св. Климент Охридски” – Битола), четврти семестар во учебна 2009/10 година)	0,5
	Вовед во економијата и економски систем на Република Македонија (Полициска академија - Скопје, четврти семестар во учебна 2005/06 година)	0,5
	Вкупно	33,134

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Учесник во меѓународен научен проект	15
	Social Protection Expenditures and Performance Reviewe (SPR's) - ILO Subreional Office, Hungary, 2004 (учесник во меѓународен научен проект)	5
	Microeconomic Aspects of the Integration of Macedonian Economy into Regional and International Integration, 2003 (учесник во меѓународен научен проект)	5

	Менаџерска економија и финансиски менаџмент во единиците на локалната самоуправа - UNDP, 2002-2003 година (учесник во меѓународен научен проект)	5
2.	Учесник во национален научен проект	12
	Формирање на претприемачка лабораторија на Економски институт при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Економски институт – Скопје, 2012 – 2013 година	3
	Научната дијаспора од Република Македонија - Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Економски институт – Скопје, 2011 -2012 година	3
	Менаџментот со човечките ресурси и економскиот развој, Економски институт - Скопје, 2007 година	3
	Странските директни инвестиции во Република Македонија-проблеми и можности, Економски институт - Скопје, 2001-2003 година (национален научен проект-учесник)	3
3.	Монографија	16
	Економските ефекти на фискалната политика (докторска дисертација), Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Економски факултет Скопје, 2013 година	8
	Факторскиот приод и моделирањето во теоријата на економскиот развој (магистерски труд), Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Економски институт – Скопје, 2007 година	8
4.	Дел од монографија објавена во странство	5,4
	Антонија Јосифовска, Елизабета Мишева, Social Security Spending in South Eastern Europe: A comparative Review, International Labour Office, Subregional for Central and Eastern Europe, Budapest, 2005 (секој добива по 90% од бодовите: $6 \cdot 0,9 = 5,4$)	5,4
5.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во стручно-научно популарно списание со меѓународен уредувачки одбор	6
	Елизабета Џамбаска, Empirical analysis of FDI and tax incentives on the economic growth in the Republic of Macedonia, Economic Development, Journal of the Institute of Economics – Skopje (year 15 No. 3/2013, Skopje 2013.	3
	Елизабета Џамбаска, Empirical analysis of the effects of public expenditures on the economic growth, Journal of the Institute of Economics – Skopje, year 14 No. 2-3/2012, Skopje 2013.	3
6.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во стручно-научно популарно списание	9,8
	Елизабета Џамбаска, Фактори на економскиот развој, списание за теорија и практика, „Економија и бизнис“, година XII, бр. 131, февруари 2009 година.	2
	Елизабета Џамбаска, Анализа на изворите на економски растеж во Република Македонија, Економски развој, Год.10, бр.2/2008, Економски институт - Скопје, 2008 година.	2
	Елизабета Џамбаска, Ценовните варирања на енергијата -	2

	причини за нестабилност на економијата, Економски развој, Год 10, бр.3/2008, Економски институт - Скопје, 2008 година.	
	Елизабета Цамбаска, Ефектите на јавните расходи врз развојот на економијата, е-билтен Добро управување, Фондација „Институт отворено општество Македонија, Шесто издание, Скопје, декември 2008 година.	2
	Елизабета Мишева, Искра Станчева, Управување со промените во рамки на работењето на Економскиот институт, Економски развој, Год. 7, бр.1-2-3, Економски институт - Скопје, 2005 година, (секој добива по 90% од бодовите: $2 \cdot 0,9 = 1,8$)	1,8
7.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во зборник на трудови на научен/стручен собир	4
	Елизабета Цамбаска, Иновациите како детерминанта на економскиот растеж во моделите на преливен ефект (spillover models), Научен собир, Зборник на трудови „Претприемништво - иновации и конкурентност“, Економски Институт – Скопје, Факултет за Бизнис – администрација, ЈИЕ-Тетово и Агенција за промоција на претприемништвото во Република Македонија Скопје, Скопје 2008 година.	2
	Елизабета Мишева, Здружение на македонските производители на месни и на млечни производи, Научен собир, Зборник на трудови „Стопански и регионален економски развој, семејни бизниси и здружување“, Економски институт – Скопје, Здружение за одржлив развој – Скопје и Фондација „Фридрих – Еберт“, Канцеларија-Скопје, Скопје, 2003	2
	Вкупно	68,2

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Техничка подготовка на елаборат за нова студиска програма	1
	Техничка подготовка на предлог - проект за воведување на едногодишни студиски програми од втор циклус студии на Економски институт – Скопје, 2009 година	0,5
	Техничка подготовка на предлог - проект за воведување на двегодишни студиски програми од втор циклус студии на Економски институт – Скопје, 2009 година	0,5
2.	Техничка подготовка на речник	1
	Техничка подготовка на англиско-македонски и македонско-англиски економски и деловен речник, Економски факултет, академик проф. д-р Никола Узунов проф. д-р Љиљана Стевановиќ Анческа, 2007 година	1
3.	Учество во промотивни активности на факултетот/институтот	1,5
	Промотивни материјали и ажурирање на веб-страницата на	0,5

	Економски институт	
	Промоција и изготвување на промотивни материјали за насоките на постдипломските студии на Економски институт-Скопје	0,5
	Подготовка на презентација во Економски институт-Скопје за промоција на книги на дел од Програмата на Владата на РМ за преведување на 500 стручни, научни книги и учебници, 28 мај 2010 година	0,5
4.	Член на факултетска (институтска комисија)	5
	Член на Комисија за јавни набавки во 2012 година (Одлука бр. 02-280/1 од 31.1.2012 година)	0,5
	Член на Комисија за избор на членови на Советот на Економскиот институт (Одлука бр. 02-1104/1 од 26.9.2006 година, Одлука бр. 02-338/1 од 5.4.2004 година) (2*0,5)	1
	Член на Пописна комисија (02-2493/1 од 28.12.2009 година, 02-1428/1 од 26.12.2005 година, 02-1522/1 од 22.12.2004 година, 02-11/1 од 9.1.2004 година, 02-18/1 од 9.1.2003 година) (5*0,5)	2,5
	Член на Комисија за организирање вонреден попис (02-383/1 од 22.3.2006 година)	0,5
	Член на Дисциплинска комисија, Одлука бр 09-2387/1 од 16.12.2009 година)	0,5
5.	Студиски престој во странство	0,5
	Студиски престој во странство, Regional Training Course on Basic Poverty Measurment and Diagnostics, World Bank Institute -WBI in cooperation with the Central European University, Будимпешта, Унгарија, 2003 (до 3 месеци)	0,5
	Вкупно	9

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	33,134
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	68,2
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	9,0
Вкупно	110,334

Членови на Комисијата

1. Проф. д-р Живко Атанасовски, претседател с.р.
2. Проф. д-р Методија Стојков, член с.р.
3. Проф. д-р Верица Јанеска, член с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА АСИСТЕНТ ПО НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ ОД ОБЛАСТА НА АНГЛИСКАТА КНИЖЕВНОСТ НА ФИЛОЛОШКИОТ ФАКУЛТЕТ „БЛАЖЕ КОНЕСКИ” ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет „Блаже Конески” во Скопје, на својата триесет и деветта редовна седница одржана на 30.10.2013 година, врз основа на чл. 63 од Законот за високото образование и чл. 42 од Правилникот за единствените критериуми и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирили и Методиј” во Скопје, донесе Одлука за избор на Рецензентска комисија во врска со пријавата на м-р Милан Дамјановски на коинкурсот објавен во весниците *Вечер* и *Коха* од 17.10.2013 година, за избор во звањето асистент по англиска книжевност, во состав:

1. д-р Зоран Анчевски, редовен професор
2. д-р Рајна Кошка-Хот, редовен професор
3. д-р Соња Витанова-Стрезова, вонреден професор.

По разгледувањето на приложениот материјал, Комисијата има чест на Наставно-научниот совет да му го поднесе следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Биографски податоци на кандидатот

1.1. Образование и квалификации

Милан Дамјановски е роден на 23 август 1997 година во Скопје. Во 1995 година се запишал на Катедрата за англиски јазик и книжевност при Филолошкиот факултет „Блаже Конески” на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” во Скопје. Студиите ги завршил во редовен рок на 3.7.2000 година и се здобил со титулата дипломиран филолог по англиски јазик и книжевност со турски јазик и книжевност – преведувачка насока. На постдипломските студии по англиска книжевност на Филолошкиот факултет „Блаже Конески” се запишал во учебната 2001/2002 година, при што сите испити ги дал во предвидениот рок со просечна оценка 9,55. На 9.6.2010 го одбрал магистерскиот труд под наслов „Поседување’ – модел за ново читање на Викторијанскиот период во англиската литература”, под менторство на проф. д-р Александрина Илиева и се здобил со звањето магистер на филолошки науки. Во учебната 2011/2012 се запишува на докторски студии, при што му е одобрена темата за изработка на докторска дисертација „Гласот и идентитетот во книжевните дела на Роберт Браунинг, Блаже Конески, Џејмс Џојс и Славко Јаневски” на која работи во моментот.

1.2. Работно искуство.

За време на студиите и по нивното завршување, кандидатот професионално се занимавал со стручен и со книжевен превод од англиски јазик. Во текот на последните единаесет години има работено како преведувач на голем број проекти, семинари и работилници организирани од институции како што се Министерството за култура, УНИЦЕФ, Светска банка и други. Почнувајќи од учебната 2007/2008 година, ангажиран е како демонстратор при Катедрата за англиски јазик и книжевност на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ и држи вежби по предметите: англиска книжевност 3 и англиска книжевност 4. Исто така, помагал во држењето вежби по предметот англиска книжевност 1 во текот на зимскиот семестар во учебната 2008/2009 година. Откако на 1 ноември 2011 година е избран во звањето асистент по предметот англиска книжевност, држи вежби по предметите: англиска книжевност 1 (поезија), англиска книжевност 3 (роман), англиска книжевност 4 (поезија), британска цивилизација и американска цивилизација. Во летниот семестар на учебната 2011/2012 година почнува да ги води вежбите по предметите симултано толкување 3 и симултано толкување 4, а во учебната 2013/2014 година ги држи вежбите и по предметот симултано толкување 1. Притоа, учествува со свои трудови на повеќе домашни и меѓународни стручни конференции, симпозиуми и работилници, а објавува и свои трудови во повеќе реномирани домашни и меѓународни печатени и електронски стручни списанија и зборници кои се наведени во прилогот за објавени научни и стручни трудови.

Во рамките на својот работен ангажман, ја врши функцијата секретар на Уредувачкиот одбор на Годишниот зборник на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во 2011 и 2012 г. Исто така, од 2011 г. е член на Дисциплинската комисија за студенти на додипломски студии, а во учебната 2013/2014 г. е член на техничката комисија за изготвување на ранг-листите за упис на Филолошкиот факултет. Почнувајќи од учебната 2013/2014, член е во повеќе комисии за одбрана на дипломски трудови на студентите од Катедрата за англиски јазик и книжевност. Понатаму, во мај 2013 г. е ангажиран за лектор по англиски јазик на Македонскиот ветеринарен преглед кој го објавува Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје.

За време на студиите, како и по нивното завршување, професионално се занимавал со преведување од англиски јазик, како со стручен, така и со книжевен превод. Во текот на последните тринаесет години има работено како преведувач на голем број проекти, семинари и работилници за организации како што се Министерството за култура, Дирекцијата за култура и уметност на Град Скопје, УНИЦЕФ, Светска банка и други. Заедно со група преведувачи, учествуваше во преводот на Монографијата по повод 60-годишнината на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Има преведено еден роман, неколку збирки поезија и раскази на англиски и македонски јазик од автори како што се Блаже Миневски, Владимир Мартиновски и Светлана Христова-Јоциќ. Неговиот превод на романот „Нишан“ од Блаже Миневски, на англиски јазик, во рамките на проектот на Владата на РМ за превод на 130 антологиски македонски книги во 2011 година, е номиниран за престижната меѓународна награда Дублин Импац Ањард 2013.

1.3. Преводи, трудови и учества на собири, симпозиуми и конференции.

Од наведената пообемна библиографија на кандидатот можеме да извлечеме и приведеме неколку позначајни трудови во областа на преводот, како и објавени трудови од доменот на книжевноста и филмот кои претходни биле презентирани како излагања на научни собири и работилници. Меѓу другото, заедно со група преведувачи учествувал во преводот на обемната Монографија објавена на македонски и англиски јазик по повод 60-годишнината на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Исто така, објавен му е превод на расказот „Црниот мачор“ во збирката раскази *Маската на црвената смрт* од Едгар Алан По, во издание на издавачката куќа „Темплум“. На 1 јуни 2009 г. учествувал во работата на Научната работилница „Одисеи“ одржана на Филолошкиот факултет, во рамките на сегментот насловен како „Интержанровски / Интермедијални одисеи“ со излагање на тема „Интермедијалната одисеја на браќата Коен во филмот *О браце, каде си?*“, што како текст е објавено и во Зборникот од научната работилница со наслов *Одисеи за Одисеја*. Истиот текст е објавен и во првото електронско списание за компаративна книжевност „Мираж“, во изданието бр. 21, ноември 2009 г. Неговиот труд „Палимпсестноста и дијалогичноста на драмата *Гардеробер* од Роналд Харвуд“, е објавен во Годишниот зборник за 2010 на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ – Скопје. Во 2011 година излезе од печат и неговиот превод на романот *Нишан* од Блаже Миневски, на англиски јазик, освојувач на престижната награда „Роман на годината“ на Утрински весник за 2008 година, како и превод на англиски на избрани песни со наслов *Самечка ќелија* на Светлана Христова Јоциќ, во рамките на проектот на Владата на РМ за превод на 130 најзначајни македонски книжевни дела. Во 2011 година на англиски препејува и избор од поезијата на Владимир Мартиновски што се објавува во Романија, како и во поетски избор објавен од страна на меѓународниот поетски фестивал „Струшките вечери на поезијата“.

Позначајни трудови објавени во последните две години му се: „Дискурсот на виктимизацијата во современата македонска драма“, објавен во Зборникот на трудови на Меѓународниот научен собир „Македонски идентитет: литература, јазик, историја, култура“, Спектар - меѓународно списание за литературна наука, бр. 58/2011, „Мотивот на блудниот син во *Робинзон Крусо* на Д. Дефо *Силјан Штркот* на М. Цепенков“, објавен во Годишен зборник за 2012 г. на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ – Скопје, како и трудот на англиски јазик „*Metafiction as a model for re-evaluating the Victorian period and its values in Possession by A. S. Byatt, Values Culturs and Times*“, прифатен за печат во Cambridge Scholares Publishing.

Од позначајните домашни и странски научни конференции на кои има учествувано со свои трудови би ги издвоиле учествата на конференциите организирани од универзитетите во Ниш (2012) и Белград (2013), на Собирот на младите македонисти на Филолошкиот факултет (2013), како и на конференцијата за применета лингвистика на универзитетот ФОН во Скопје (2013).

Од погоре изнесеното се наметнува заклучокот дека образовниот и стручниот потенцијал, соодветното работно искуство што го поседува кандидатот м-р Милан Дамјаноски, но и неговиот постојан континуитет во напредокот како академски

истражувач, говорат дека во овој случај се работи за извонредно погоден и соодветен соработнички профил за предметите од областа на англиската книжевност. Имајќи ја, исто така, предвид комплетноста на неговата личност изразена во преданиот и коректен однос кон колегите и студентите, може лесно и сигурно да се предвиди дека кандидатот м-р Милан Дамјаноски и понатаму ќе продолжи да се развива и да се надградува во педагошката, преведувачката и научната област.

Затоа, Рецензентската комисија смета дека кандидатот м-р Милан Дамјаноски во целост ги исполнува критериумите за избор во звањето асистент според Правилникот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ и има чест да му предложи на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ за местото асистент по наставните предмети од областа *англиска книжевност* на Катедрата за англиски јазик и книжевност, да биде избран кандидатот м-р Милан Дамјаноски.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Д-р Зоран Анчевски, ред. проф., с.р.
2. Д-р Рајна Кошка-Хот, ред. проф. , с.р.
3. Д-р Соња Витанова-Стрезова, вонр. проф., с.р.

Република Македонија
Универзитет
„Св. Кирил и Методиј“
Скопје

ЈНУ Институт за
македонска литература
Скопје

ПРЕГЛЕД

на прифатена тема за изработка на докторска дисертација на
 ЈНУ Институт за македонска литература - Скопје

Студиска програма: културолошки студии

Ред. Бр.	Кандидат	Тема	Комисија
1.	м-р Александра Велева	Културно-семантички прагматики: Емоционални конотации на зборовите во одредени културни контексти	проф. д-р Наташа Аврамовска проф. д-р Александар Прокопиев доц. д-р Ана Мартиноска

Република Македонија
 Универзитет „Св. Кирил и Методиј“
 Скопје

ЈНУ Институт за
 македонска литература
 Скопје

ПРЕГЛЕД

на прифатена промена на тема за изработка на магистерски труд на
 ЈНУ Институт за македонска литература - Скопје

Студиска програма
 Културолошки студии во книжевноста

Ред. Бр.	Кандидат	Тема	Ментор
1.	Илија Прокопиев	Насловот на темата „Културолошки аспекти на обликот и обликовните трансформации на сликарскиот простор во македонското современо сликарство“, објавен во Билтен на УКИМ бр. 1033 од 15 јуни 2012 се менува и гласи: Компаративно истражување во визуелната историја на медицинската илустрација (реконструкција на античките медицински цртежи)	проф. д-р Наташа Аврамовска

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА АСИСТЕНТ ЗА НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ (ДИСЦИПЛИНИ):
НАЦИОНАЛНА ИСТОРИЈА НА XVI-XVIII ВЕК, НАЦИОНАЛНА ИСТОРИЈА
НА XIX ВЕК ДО 1918, ОПШТА ИСТОРИЈА НА НОВИОТ ВЕК, СОВРЕМЕНА
ИСТОРИЈА (ДО ОКОЛУ 1800), СОВРЕМЕНА ИСТОРИЈА (1800-1914) И
АРХИВИСТИКА И ДОКУМЕНТАЦИЈА НА ФИЛОЗОФСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО
СКОПЈЕ

Во врска со распишаниот конкурс, објавен во весникот „Дневник“ од 7.12.2013 година, за избор на соработник во звањето асистент за научните области (дисциплини): национална историја на XVI-XVIII век, национална историја на XIX век до 1918, општа историја на новиот век, современа историја (до околу 1800), современа историја (1800-1914) и архивистика и документација, Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, на својата III редовна седница одржана на 22.1.2014, донесе Одлука бр. 04-208 за формирање на Рецензентска комисија во состав: проф. д-р Ванчо Ѓорѓиев, проф. д-р Далибор Јовановски и проф. д-р Борче Илиевски.

Рецензентската комисија со искрена почит кон укажаната доверба, по извршениот увид на доставените материјали, на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје има особена чест да му го поднесе следниов

ИЗВЕШТАЈ

На конкурсот објавен на 7 декември 2013 во весникот „Дневник“ за избор на еден асистент за научните области (дисциплини): национална историја на XVI-XVIII век, национална историја на XIX век до 1918, општа историја на новиот век, современа историја (до околу 1800), современа историја (1800-1914) и архивистика и документација, се пријави само кандидатот м-р Никола Минов, помлад асистент на Институтот за историја при Филозофскиот факултет во Скопје.

Податоци за кандидатот

М-р Никола Минов е роден на 8 септември 1979 година во Скопје. Во 2004 година се запишал на Институтот за историја на Филозофскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, каде што дипломирал во 2008 година со среден успех 8,90. Во учебната 2008/09 година запишал постдипломски студии на Институтот за историја на Филозофскиот факултет во Скопје, од областа историја на Македонија во новиот век. По положувањето на сите испити со просечна оценка 10,00, на 17.2.2011 година го одбранил магистерскиот труд „Романската пропаганда во Македонија и ароманското прашање (1860-1903)“ и се здобил со научен степен: магистер на историски науки. Од 1 август 2011 година, м-р Никола Минов е вработен на Институтот за историја на Филозофскиот факултет во Скопје, како помлад асистент за научните области: општа историја на новиот век, современа историја (до околу

1800) и современа историја (1800-1914). Притоа одржува вежби по предметите: историја на Европа 1648-1856, историја на Европа 1856-1914, Османската Империја и источното прашање 1648-1914, САД и Латинска Америка од XVIII век до 1914 и Опис на архивска граѓа. Во октомври 2011 година запишал докторски студии на матичниот институт.

Досегашниот научен интерес на м-р Никола Минов се однесува на дејствувањето на странските пропаганди во Македонија кон крајот на XIX и почетокот на XX век. Имено, на постдипломските студии на Институтот за историја на Филозофскиот факултет во Скопје, м-р Никола Минов темелно го разработува дејствувањето на романската пропаганда во Македонија од 1860 до 1903 година, додека, пак, во фокусот на неговиот научен интерес на докторските студии се наоѓа бугарската пропаганда во Македонија од 1878 до 1913 година.

Во меѓувреме, Никола Минов има објавено една монографија и повеќе статии во зборници и историски списанија во земјата и во странство. Притоа, централно место во неговиот опус зазема монографијата „Влашкото прашање и романската пропаганда во Македонија 1860-1903“, која е објавена во Скопје во 2013 година, во издание на „Арс либрис“. Книгата произлегува од магистерскиот труд на м-р Никола Минов. Користејќи голем број на досега необјавена архивска граѓа и литература од најразлична провениенција, м-р Никола Минов дава сеопфатна анализа на сите аспекти од влашкото прашање во односниот период, при што акцентот е ставен врз романскиот пристап кон прашањето кое се обработува. Освен монографијата, м-р Никола Минов ја преведе и ја приреди со соодветен коментар книгата „Власите - Метрополи и дијаспора“ од Астериос Кукудис, која е објавена на македонски јазик во Скопје во 2013 година. М-р Минов објавил и повеќе статии, во кои пред сè се обработуваат влашкото прашање и романската пропаганда во Македонија од крајот на XIX и почетокот на XX век. Од нив би ги издвоиле статиите: Nikola Minov, The Aromanians and IMRO, *Macedonian Historical Review* 2 (2011), p.181-200; Никола Минов, Изгубената Влахија, Гласник на ИНИ, Скопје 2011, с. 81-95; Nikola Minov, The Aromanians in Macedonia and their alter egos: the past and the present, *The politics of culture, Perspectives of stateless nationalities/ethnic groups*, Warszawa 2012, p.57-64; Nikola Minov, The war of numbers and its first victim: The Aromanians in Macedonia (end of 19th-beginning of 20th century), *Macedonian Historical Review* 3(2012), p.153-192; Никола Минов, Власите и Балканските војни, Зборник 100 години од Балканските војни, МАНУ, Скопје 2013, с.463-478.

М-р Никола Минов настапувал со свои реферати на неколку научни симпозиуми од домашен и меѓународен карактер во земјата и во странство. Исто така, кандидатот бил член на уредувачкиот одбор на меѓународните научни списанија *HAEMUS* и *Macedonian Historical Review*, член на организациониот одбор на научниот собир „Македонија во балканските војни-Букурешкиот договор - 100 години потоа“, одржан во Скопје на 26 јуни 2013 година, како и член на организациониот одбор на меѓународниот научен собир „Македонија низ вековите“, одржан на 11-12 ноември во Скопје. Од 1 септември 2013 година, м-р Никола Минов е координатор за ЕКТС на Институтот за историја на Филозофскиот факултет во Скопје.

Врз основа на погоре изнесеново, ни претставува чест да му предложиме на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, м-р Никола Минов да биде избран во звањето асистент за научните области (дисциплини): национална историја на XVI-XVIII век, национална историја на XIX век до 1918, општа историја на новит век, современа историја (до околу 1800), современа историја (1800-1914) и архивистика и документација.

КОМИСИЈА

Проф. д-р Ванчо Ѓорѓиев, с.р.
Проф. д-р Далибор Јовановски, с.р.
Проф. д-р Борче Илиевски, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА
ЕТИЧКОТО ОДНЕСУВАЊЕ И ВРЕДНОСНИТЕ ОРИЕНТАЦИИ НА
МЕНАѢРИТЕ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА,
ИЗРАБОТЕНА ОД М-Р СТОЈАН ГОЦЕВСКИ,
ПОДНЕСЕНА ДО ЕКОНОМСКИОТ ИНСТИТУТ СКОПЈЕ

Врз основа на член 241 од Статутот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ Скопје, а во врска со поднесената докторска дисертација од кандидатот м-р Стојан Гоцевски со наслов **Етичкото однесување и вредносните ориентации на менаџерите во Република Македонија**, Научниот совет на Економскиот институт во Скопје, на својата 98 седница одржана на 21.10.2013 година, донесе Одлука бр. 02-1966/2 од 28.10.2013 за формирање Комисија за оцена на докторската дисертација во состав:

1. д-р Васил Поповски;
2. д-р Дејан Пендев;
3. д-р Биљана Ангелова;
4. д-р Зоран Јаневски;
5. д-р Ирина Мајовски.

Членовите на Комисијата со посебно внимание ја прочитаа и ја проучија поднесената докторска дисертација и по усогласувањето на мислењата до Научниот совет на Економскиот институт во Скопје го доставуваат следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Општи согледувања

Докторската дисертација од кандидатот м-р Стојан Гоцевски со наслов *Етичкото однесување и вредносните ориентации на менаџерите во Република Македонија* според низа релевантни индикатори од теориско - методолошки аспект укажува на нагласената потреба за зголемување на присуството на етиката кај деловните субјекти во Република Македонија, како и кај менаџерите, со цел поуспешно соочување со предизвиците на денешното време.

Околностите во Република Македонија укажуваат дека не постојат фундаментални теориски истражувања, ниту систематски и плански емпириски истражувања поврзани со проблематиката на менаџерската етика, како и поврзаноста на вредносните ориентации на менаџерите со нивното етичко дејствување. Сознанијата, заклучоците и перспективите поврзани со менаџерската етика имаат многу мала или речиси никаква практична примена. Докторската дисертација *Етичкото однесување и вредносните ориентации на менаџерите во Република Македонија* од кандидатот м-р Стојан Гоцевски, преку систем на рационални, функционални, логички и технички компоненти

ги верификува, ги проверува и ги продлабочува постојните и стекнува нови научни сознанија во оваа област. Притоа, основна задача е да се воспостави врска меѓу теоријата и практиката во доменот на менаџерската етика, со партикуларен осврт на менаџерите во Република Македонија.

Согласно со претходното, дисертацијата го потенцира значењето на воведувањето на менаџерска етика во претпријатијата во Република Македонија, овозможувајќи им на менаџерите и на претпријатијата да дејствуваат на општествено одговорен начин. Практичното значење на докторската дисертација е во можноста преку мерењето на вредностите на менаџерите да се предвиди нивното етичко однесување. Претпоставката од која се поаѓа во докторската дисертација е дека вредностите на менаџерите во Република Македонија влијаат врз нивното етичко или неетичко однесување.

Денес голем број на менаџери од деловни субјекти во светски рамки го применуваат концептот на општествена одговорност, имаат воспоставени етички кодекси и се грижат за подобрување на етичката клима во нивната организација. Овој труд насочува чекор натаму и дава можност за реплицирање и примена на методите и техниките во други земји, преку модификација на истражуваните компоненти, што придонесува и кон легитимно проширување на теоретските перспективи.

2. Содржина на дисертацијата

Теоретското елаборирање и анализата во докторската дисертација *Етичкото однесување и вредносните ориентации на менаџерите во Република Македонија*, поднесена од кандидатот м-р Стојан Гоцевски, е содржана на 310 страници текст, секоја тема е покриена со посебни согледувања, со голем број на шематски прикази, табели, графикони и илустрации, поткрепени со најнови сознанија од оваа област, кои кандидатот ги црпи пред се од странска литература, книги и научни трудови, поврзани со предметот и целите на истражувањето.

Глобалната структура на докторската дисертација е разработена во два дела. Првиот дел е составен од вовед и теориски дел во четири глави. Вториот дел е, всушност, емпириски дел, составен од две глави, а потоа следуваат заклучни согледувања, прилози и користена литература. Теорискиот дел опфаќа 183 страници, емпирискиот 100-страници, а прилозите се опфатени на 7 страници. Користената литература е наведена на 8 страници и содржи 178 релевантна библиографска единица, периодични списанија и интернет-страници.

Во **воведниот дел** на докторската дисертација, кандидатот, во согласност со основните теоретски принципи на истражувањето, доследно го развива концептот на своето истражување, со дефинирање на проблемите, предметот и целта на истражувањето, актуелноста на проблематиката, како и методолошкиот приод што ќе се користи при истражувањето.

Во **првата глава** од теорискиот дел, *Менаџерска етика*, се дава основата за областа на истражување во овој труд. Тука се обработуваат поимите и карактеристиките на деловната етика, со посебен осврт на менаџерската етика како нејзин дел. Во оваа глава кандидатот ја прикажува тесната поврзаност на етиката со моралот, како и значењето на етиката за општествената

одговорност. Кандидатот, во овој дел од докторскиот труд, им овозможува на претпријатијата и менаџерите во Република Македонија да го разберат значењето на концептот на деловна етика и етичкото однесување во денешно време и им дава насока во однос на тоа како треба да се справуваат со етичките прашања при нивното секојдневно работење.

Во **втората глава**, *Етичко однесување на менаџерите*, се обработуваат прашањата поврзани со етичкото и неетичкото однесување на менаџерите. Главата започнува со личноста и навиките на менаџерите, и со прикажувањето на посебните теории или приоди кои се однесуваат на принципите и правилата кои менаџерите ги употребуваат при донесувањето на етичките одлуки. Понатаму, кандидатот ги обработува факторите кои влијаат врз етичкото и неетичкото однесување на менаџерите, како и посебните примери за неетичка практика. Овој дел од трудот, кандидатот им помага на менаџерите во Република Македонија да ја разберат потребата од реевалуирање на улогата на деловната етика во менаџерскиот процес и истражување на факторите кои влијаат на разликите помеѓу етичките ставови на менаџерите.

Во **третата глава**, *Етички кодекси*, се обработуваат етичките кодекси кои претставуваат пишани документи што ги содржат вредностите и етичките стандарди кои треба да го водат однесувањето на членовите на организациите. Во оваа глава, кандидатот ги прикажува различните видови кодекси на етика, нивната содржина и примери. Кандидатот ја потенцира важноста на воведувањето на етичките кодекси во работењето на претпријатијата. Тој потенцира дека на кодексот на етика треба да се гледа како на клучен елемент во напорот за правење на етиката да биде приоритет во организацијата, критичен мост кој ќе помогне етичките принципи да се спроведат во практика.

Во **четвртата глава**, *Вредности и вредносни ориентации*, се прикажува природата на вредностите, нивната класификација и мерење. Тука кандидатот ги обработува посебните студии за вредности кои се применети за добивање на резултатите на ова истражување. Овој дел од докторскиот труд, кандидатот ја потенцира важноста на вредностите на менаџерите како еден од факторите кои влијаат врз нивното однесување. Според кандидатот многу е важно претпријатијата во Република Македонија да воспостават практика за мерење на личните вредности на нивните менаџери со цел да се направи обид за превентивно спречување на неетичко однесување.

Во **вториот дел**, *Практичен пристап кон проблемот на истражување*, извлечените теориски сознанија се надополнети со согледувања од практиката од работењето на менаџерите во Република Македонија, заради укажување на односот помеѓу вредносните ориентации на менаџерите и нивното етичко однесување.

Во **последниот дел**, врз основа на истражувањето, кандидатот во синтетизирана форма, низ потврдување на основните ставови изложени во хипотезите, јасно и концизно ги елаборира своите завршни согледувања, втемелени врз резултатите до кои доаѓа во текот на истражувачката работа. Резултатите од истражувањето претставуваат научен придонес за потребата и начинот на имплементација на деловната етика во претпријатијата во Република Македонија, како и за укажување на односот помеѓу вредносните ориентации на менаџерите и нивното етичко однесување.

Резултатите од спроведеното истражување покажаа дека вредностите што ги поседуваат менаџерите во Република Македонија позитивно влијаат врз нивното етичко однесување. Генералниот заклучок е дека вредностите кои го нагласуваат напредувањето на другите и надминувањето на себичните интереси се јавуваат како предиктори на етичкото однесување. За разлика од нив, вредностите кои се идентификуваат со потрага по афективно задоволство и основна мотивација за отвореност кон промени се јавуваат како предиктори на неетичкото однесување.

Исто така, резултатите од истражувањето покажаа дека трите најважни вредности кај менаџерите во Република Македонија се вредностите безбедност, самонасока и хедонизам. Ова значи дека преовладуваат вредностите кои примарно им служат на индивидуалните интереси.

Според резултатите, неетичките практики кои најмногу се практикуваат од страна на менаџерите во Република Македонија се правењето на приватни телефонски разговори на работа, продавањето на скап производ на купувач, иако друг поевтин производ е попогоден за потребите на купувачот и користењето на компаниско возило за приватна употреба.

Кога станува збор за употребата на формални кодекси на етика, според резултатите од истражувањето може да се утврди дека менаџерите во Република Македонија кои се свесни за постоење на кодекс на етика во нивните организации практикуваат повеќе етичко однесување, а помалку неетичко однесување.

3. Оцена и предлог

Имајќи ги предвид претходните согледувања, Комисијата е на мислење дека кандидатот м-р Стојан Гоцевски, фокусирајќи го својот истражувачки интерес на една таква суптилна и комплексна проблематика како што е: *Етичкото однесување и вредносните ориентации на менаџерите во Република Македонија*, во својата докторска дисертација дава сериозен и значаен придонес во областа на економијата и организациските науки - менаџментот.

Трудот претставува самостоен и научно - стручен труд од мултидисциплинарен карактер, изработен е врз база на обемен научен материјал, со спроведување на истражување на терен, и има значаен придонес во областа на анализираната проблематика.

Комисијата цени дека тоа е научен труд, кој по својот пристап, начинот на изработка и добиените резултати во секој поглед ги задоволува формалните и суштинските услови кои се потребни за една докторска дисертација од аспект на содржина, обем и постигнато ниво на квалитет. Имено, докторскиот труд на кандидатот м-р Стојан Гоцевски се разликува од постојната економска и менаџментска литература во концептуалната рамка за менаџерска етика, не само како предлог, туку и како развиен емпириски оценет концепт. Поткрепен со широк преглед на референтна литература, теоретската рамка ги обработува не само дефинициите, туку и практичните аспекти на темата. Предложената матрица развива валиден и релевантен инструмент за операционализација на

хипотезите, како и проширениот аналитички опсег во однос на претходните студии.

Показателите кои ја потврдуваат или отфрлаат хипотетската рамка се базирани врз студија која ги третира менаџерите во Република Македонија. Во елаборацијата на трудот, кандидатот, низ осмислен интерактивен пристап, користи мошне егзактен јазик и стил на изразување, продлабочена анализа на содржината на секој поим, споредување, спротивставување и корелација на сите поими, со цел да се добијат сознанија кои се систематизирани според нивното потекло и значење.

Докторската дисертација *Етичкото однесување и вредносните ориентации на менаџерите во Република Македонија*, од кандидатот м-р Стојан Гоцевски, се одликува со коректен методолошки приод. Мноштвото податоци се логички подредени, прецизно формулирани и јасно прикажани, односно се темелат врз јасна структурна операционализација на предметот на истражување. Кандидатот покажува дека е способен да ги обедини теорискиот, истражувачкиот и апликативниот приод и да направи концепциски и емпириски солидно изработен самостоен труд. Целта на истражувањето е успешно остварена преку развивање на хипотетска рамка, составена од проширена скала на критични компоненти, која го утврдува односот помеѓу вредносните ориентации на менаџерите и нивното етичко однесување.

Дисертацијата претставува значаен придонес за афирмација на економската наука - како на полето на научното третирање на проблематиката на менаџмент, деловната, како и менаџерската етика. Докторандот има солидно познавање и добро владее со методологијата на научноистражувачката работа, како во конципирање на појдовната теориско-методолошка рамка, така и во формулирањето на добиените резултати од истражувањето, што се темели врз доследна примена на основните начела: сеопфатност, систематичност, постепеност, аналитичност, објективност, логичност и способност за воопштување. Од содржината, методологијата и начинот на изработка на дисертацијата, како и од прикажаните резултати од истражувањето, преку успешниот спој на области, се потенцира креативноста на кандидатот и неговото детално познавање на предметот на истражување, неговиот студиозен и темелен пристап и владеење со презентираниот проблематика.

Резултатите од истражувањето во дисертацијата можат да најдат непосредна примена во практиката, а воедно отвораат можност за понатамошни истражувања во споменатите области. Докторската дисертација заслужува посебен респект поради интегралниот, целисходниот и темелен пристап и според обемноста на обработениот стручен материјал. Текстот на дисертацијата е пишуван согласно со современите концепти прифатени при изработка на докторски дисертации.

Комисијата беше едногласна во констатацијата дека кандидатот м-р Стојан Гоцевски во својата докторска дисертација целосно успеал да одговори на

предизвиците што ги поставил при дефинирањето на предметот на истражување. Тезите што ги поставува мошне успешно ги развива со поткрепени и аргументирани ставови и заклучоци. Постигнатата научна егзактност и вредност на докторската дисертација се целосно прифатени и заслужуваат висока оценка.

Имајќи го предвид изнесеното мислење и оценка на докторската дисертација, нејзината актуелност и научен пристап, Комисијата му предлага на Научниот совет на Економскиот институт во Скопје:

1. да го прифати извештајот со позитивна оценка на докторската дисертација Етичкото однесување и вредносните ориентации на менаџерите во Република Македонија;
2. да формира Комисија за одбрана на докторската дисертација;
3. на кандидатот м-р Стојан Гоцевски да му одобри јавна одбрана на докторската дисертација.

Комисија за оценка и одбрана на
докторската дисертација

1. Д-р Васил Поповски, с.р.
2. Д-р Дејан Пендев, с.р.
3. Д-р Биљана Ангелова, с.р.
4. Д-р Зоран Јаневски, с.р.
5. Д-р Ирина Мајовски с.р.

ПРЕГЛЕД

На теми за изработка на магистерски труд прифатени од
Наставно-нучниот совет на Стоматолошки факултет во Скопје
на седницата одржана на 24.02.2014 година

Кандидат	Тема	Ментор
Беслими Фуат	Наслов на прифатени теми на македонски јазик: Застапеност на протезен стоматит кај носители на мобилни протези. Наслов на прифатени теми на англиски јазик: Prevalence of Prosthetic Stomatitis among wearers of removable dentures.	Проф. д-р Евдокија Јанкуловска

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ ТЕХНИЧКА МЕХАНИКА И МЕХАНИКА НА ЦВРСТО ТЕЛО И БУЧАВА И ВИБРАЦИИ НА МАШИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на одредбите од Законот за високото образование, Статутот на Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје, Правилникот за условите, критериумите, постапката и начинот за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје и Правилникот за внатрешните односи и работењето на Машинскиот факултет во Скопје во состав на Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје, Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје, на својата редовна седница одржана на 30.1.2014 година, донесе Одлука со број 02-368/1 од 30.1.2014 година за формирање Рецензентска комисија за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања во научните области техничка механика и механика на цврсто тело и бучава и вибрации, во состав: проф. д-р Кочо Ангџушев, проф. д-р Анание Илиевски и проф. д-р Даме Коруноски.

На конкурсот за избор на наставник, објавен на 28.12.2013 година во дневните весници “Дневник” и “Коха”, се пријави кандидатот д-р Златко Петрески, дипл. маш. инж., вонреден професор, вработен на Машинскиот факултет при Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје.

Врз основа на анализата на доставената конкурсна документација, како и од личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ

Златко Петрески е роден на 24.VI 1965 година во Скопје. Основно и средно образование завршил во Скопје со одличен успех. За време на школувањето има добиено дипломи за учество на натпревари по математика.

Во учебната 1983/84 година се запишал на Машинскиот факултет во Скопје и заминал на отслужување на воениот рок. По враќањето од ЈНА ги започнал студиите и ги завршил во предвидениот рок, а дипломирал во септември 1989 година при Институтот за механика.

Од 28.III 1990 година работи на Машинскиот факултет во Скопје при Институтот за механика како стручен соработник на определено време. Со Одлука на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје, на 25.III 1993 година е избран во звањето помлад асистент.

Во учебната 1989/90 година се запишал на постдипломски студии на Машинскиот факултет во Скопје, при Институтот за механика, на насоката јакосни проблеми во машинството. Предвидените предмети ги положил со

одличен успех. Магистерската тема под наслов *Анализа и пресметка на напони и деформации кај пеперуткасти затвораачи* успешно ја одбранил на 13.VII 1995 година на Машинскиот факултет во Скопје.

Со Одлука на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје, на 29.I 1996 година е избран во звањето асистент, а повторно е избран во истото звање во март 1999 година.

Докторската дисертација под наслов *Истражување на динамичкото однесување на турбински лопатки и пакети лопатки со бандажна жица*, под менторство на проф. д-р Анание Илиевски, успешно ја одбранил на 14.X 2004 година на Машинскиот факултет во Скопје и се здобил со научен степен доктор на технички науки.

Во периодот до избор во звањето доцент (декември 2004 година) бил ангажиран во подготовката и одржувањето на вежби по повеќе предмети од заедничките студии и насочениот дел од наставата на Машинскиот факултет, и тоа:

- статика,
- јакост на материјалите I и II,
- динамика на термотехнички машини и уреди,
- динамика на роторни машини,
- осцилации и механизми,
- теорија на движење на шински возила,
- динамика на шински возила,
- заштита од бучава и вибрации и др.

Во звањето доцент е избран со одлука на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје, на 23.XII 2004 година, а на 27.VIII 2009 е избран во звањето вонреден професор.

Активно го владее англискиот јазик.

Активностите опфатени со претходните избори до вонреден професор, се објавени во рефератите на Рецензентските комисии во билтените на Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје, и тоа:

- избор во наставно-научно звање-вонреден професор, Билтен број 968 од 15.07.2009 година;
- избор во наставно-научно звање-доцент, Билтен број 862 од 01.12.2004 година;
- избор во соработничко звање-асистент, Билтен број 796 од 15.02.2002 година, билтен број 726 од 15.02.1999 година, Билтен број 651/95;
- избор во соработничко звање-помлад асистент, Билтен број 590/1993;
- избор во соработничко звање-стручен соработник на определено време, Билтен број 533/90.

Детален приказ на поодделните активности, од последниот избор во звањето вонреден професор, се прикажани во табели во Прилог 1.

2. НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Во периодот 2004-2009 година, период на имплементирање на ЕКТ-системот на студирање на Машинскиот факултет во Скопје, активно учествувал

во изготвувањето на наставните програми на предмети од студиските програми од првиот и вториот циклус на студии.

Како член на Управата на Машинскиот факултет во Скопје и Институтот за механика, во периодот 2010-2012 година, активно учествувал во подготвување на новите студиски програми од првиот циклус на студии на Машинскиот факултет-Скопје согласно со ЕКТС.

Од 2010 до 2012 година, во рамките на меѓународниот ТЕМПУС-проект “Развој на регионални интердисциплинарни студии по Мехатроника” бр. 158644 TEMPUS-1-2009-1-DE-TEMPUS-JPCR, раководен од Aachen University of Applied Sciences, активно учествувал во воведување на студиската програма во втор циклус студии, мехатронички системи. Во рамките на оваа студиска програма ја подготвувал предметната програма за предметот сензори, мерења и обработка на сигнали. За потребите на овој предмет изработил и интерна скрипта за предавања.

На академските студии на одделните студиски програми од првиот, вториот и третиот циклус студии, по изборот во звањето вонреден професор, активно е вклучен во изведувањето настава, предавања и вежби, по следниве предмети:

Прв циклус на студии

- статика,
- јакост 1,
- јакост 2,
- динамика на енергетски машини,
- заштита од вибрации и бучава,
- мерење и процесирање на сигнали,
- експериментални методи во мехатроника,
- јакост на материјалите (нови ЕКТС-студиски програми),
- вибрации и бучава (нови ЕКТС-студиски програми).

Втор циклус на студии

- експериментални истражувања во механиката, мерење и мерни методи,
- динамика на конструкции,
- сензори и актуатори кај мехатронички системи,
- експериментални техники и процесирање на сигнали.

Трет циклус на студии

- анализа со метод на конечни елементи.

Покрај наставата од трите редовни циклуси на студии на Машинскиот факултет во Скопје, кандидатот има учествувало во подготовката и спроведување на семинари и предавања од областа на превентивното одржување на машините од динамичка гледна точка, како и обуки (основен курс) од областа на вибрации на машини наменети за вработени во стопанството.

Кандидатот се јавува како автор или коавтор при подготовката и изработката на следниве наставни материјали кои се користат во спроведување на наставата по предмети од првиот и вториот циклус на студии:

1. Мерење и процесирање на сигнали (интерна скрипта од предавања),
2. Експериментални методи во мехатроника (интерна скрипта од предавања),
3. Статика (интерна скрипта од вежби),
4. Јакост на материјалите (интерна скрипта од вежби),
5. Sensors, measurement and Signal Conditioning (интерна скрипта од предавања),
6. Вибрации и бучава (интерна скрипта од предавања),
7. Вибрации на машини-основен курс (интерна скрипта од предавања).

Под менторство на д-р Златко Петрески успешно се изработени и одбранети голем број на дипломски и магистерски трудови. Во моментов е ментор на три магистранди на Машинскиот факултет во Скопје. Бил член на повеќе рецензентски комисии за оцена и одбрана на магистерски трудови од областа на машинството.

3. НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА И СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Во својата дваесетгодишна професионална кариера, кандидатот д-р Златко Петрески учествувал во изработката на повеќе од 200 научни и стручни трудови кои се презентирани на домашни и меѓународни научни и стручни собири и публикувани во меѓународни списанија.

Во периодот по изборот во звањето вонреден професор, од 2009 година до денес, кандидатот покажува голема активност како во научноистражувачката, така и во стручно-апликативната дејност. Детален приказ на објавените трудови публикувани во земјата и во странство е даден во табелите во Прилог 1, *Образец кон извештајот за избор во наставно-научно, научно, наставно-стручно и соработничко звање*, што е составен дел на овој реферат.

4. КРАТОК ОСВРТ НА ТРУДОВИТЕ

Трудовите што кандидатот д-р Златко Петрески, самостојно или како коавтор, ги изработил во периодот од последниот избор во звањето вонреден професор може да се поделат во неколку области.

Од областа на јакосно-динамички проблеми во машинството може да се издвојат трудовите II-1, II-2 и II-6 кои претставуваат целина и се резултат на повеќегодишна научноистражувачка работа на кандидатот и ја третираат проблематиката на динамичкото однесување на турбинските лопатки и пакетите лопатки со бандажна жица. Во спроведените истражувања се користени современи методи и направени се нумерички симулации на динамичките напони и деформации во преодни режими на работење на системите (пуштање и запирање на турбината), со примена на програмските пакети ALGOR и NISA кои се базираат на методот на конечни елементи.

Практичната примена на дел од сознанијата од овие истражувања е прикажана во трудовите III-2, III-3, III-12, III-14 и III-15. Во овие трудови се прикажани резултатите од мерења, анализата и стручните мислења за состојбата на лопатки и пакети лопатки од турбина и вентилатор од генератор во ТЕ Битола, ТЕ Осломеј, ХЕ Вруток и ХЕЦ Глобочица.

Областа на вибродијагностика на машините е застапена во трудовите III-5, III-8, III-9, III-10, III-11, III-13, III-16, III-17, III-18, III-19, III-20, III-21, III-22, III-23, III-24, III-25, III-26, III-27 и III-29. Во овие трудови се прикажани експертизи и стручни мислења за динамичкото однесување и состојбата на ротирни машини (млинови, вентилатори, пумпи, редуктори, дробилки и сл.). При спроведување на анализите користени се методи на дијагностика на состојбата и постоење на евентуални грешки и дефекти кои се базираат на вибрационата активност на машините. Во трудовите се дадени проценки на состојбата согласно со ISO-стандардите, како и предлог-мерки за санација на евентуалните дефекти.

Трудовите II-4 и III-4 припаѓаат на областа на теорија на удар. Во овие трудови, кандидатот теоретски и експериментално го истражува влијанието на промената на крутостните карактеристики на елементи од ударна машина (пробница за симулирање на удар) врз нејзините излезни параметри (промената на забрзувањето и времетраењето на полусинусоидата на забрзувањето). Ваквите пробници со соодветни излезни карактеристики се користат при спроведување на контролни мерења согласно со стандардите за верификување на динамичките карактеристики и функционалноста при удар на уреди кои се вградуваат во шинските возила.

Во областа на multibody-динамичката анализа на системи спаѓаат трудовите II-9 и II-10. Во трудот II-9 направена е симулација и анализа на промената на оптоварувањата и силите на меѓусебно влијание на композиција од 103 шински возила во процес на кочење. Анализирano е влијанието на пневматскиот систем за кочење врз распределбата и големината на силите на меѓусебно притискање на вагоните во композицијата. Во трудот II-10, објавен во меѓународно списание со влијателен фактор, направена е multibody-симулација и анализа на товарите кај елементот за подесување на зазорот кај диск сопирачки. Симулациите и анализата е направена со користење на програмскиот пакет SIMPACK.

Од областа на мехатроничките системи, трудовите со реден број II-3, II-5, II-7 и II-8, претставуваат целина од истражување кое е спроведено на систем за обработка на жица. Трудот со реден број II-3 се однесува на фазата на моделирање на мехатроничкиот систем, која е важен чекор при проектирање на истиот. Прикажано е детално математичко и динамичко моделирање на еден степен за редукција од систем за обработка на жица. При тоа определени се кинематските и динамичките релации помеѓу влезните и излезните променливи во системот. Развиениот математички модел на системот е цел на симулација и анализа во трудот II-5. Преку симулацијата испитани се функционалните карактеристики, односно динамичкото однесување на системот, а потоа верификација на резултатите е постигната преку експериментални испитувања на реален систем, прикажано во трудот II-8. Трудот број II-7 ја прикажува примената на мехатрониката во системи со

високи динамички перформанси. Во трудот се покажува дека со воведувањето на мехатрониката кај системите за обработка на жица се постигнуваат поголеми брзини на извлекување, што особено влијае на зголемување на продуктивноста на еден таков систем.

Дејности од поширок интерес

Во период од 2011 до 2012 година, во рамките на меѓународниот ТЕМПУС-проект “Развој на регионални интердисциплинарни студии по Мехатроника” бр. 158644 TEMPUS-1-2009-1-DE-TEMPUS-JPCR, во неколку наврати има остварено студиски престои на Техничкиот универзитет во Ахен, Германија и Универзитетот за технологии во Виена, Австрија.

Во период од 2.9.2012 до 10.11.2012 година, во рамките на програмите за обука на ЈСА, има остварено престој во Китајџу, Јапонија, каде што посетувал обука од областа на *менаџмент на одржување за подобрување на производството*.

Кандидатот посетувал стручни обуки и ги поседува следниве сертификати и уверенија:

- Обука и сертификање за вибродијагностичар од ниво II – Mobius Institute Vibration Analyst Category II според ISO 18436-2 и ASNT SNT-TC-1A стандардите, во организација на TRCpro doo од Петроварадин,
- Сертификат за успешно завршена “Обука и курс од областа на МЕНАЏМЕНТ НА ОДРЖУВАЊЕ ЗА ПОДОБРУВАЊЕ НА ПРОИЗВОДСТВОТО” во организација на ЈСА и КИТА,
- Уверение за положен стручен испит за стручно лице за безбедност при работа.

Кандидатот е член и учествувал во работењето на следните струкови здруженија:

- Друштво на механика на Македонија,
- Друштво за теорија на машините и механизмите на Македонија,
- Здружение на инженери на Македонија.

Од активностите кои кандидатот ги спроведува на Машинскиот факултет во Скопје и во државата може да се напоменат следниве:

- продекан за финансии на Машинскиот факултет во Скопје од 2008 година;
- член на Управата на Машинскиот факултет во Скопје;
- член на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет;
- член на Наставно-научниот колегиум при Институтот за механика;
- член на повеќе комисии за избор во звање;
- член на работна група за промотивни активности на Факултетот од 2010 година;
- иследник на Комитетот за водење на сериозни несреќи, несреќи и инциденти на железничкиот систем;
- член на Уредувачки одбор на меѓународното научно списание Mechanical Engineering Scientific Jurnal од 2011 година.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научните области техничка механика и механика на цврсто тело и бучава и вибрации се пријави кандидатот д-р Златко Петрески. Откако со внимание ја разгледа пријавата со сите нејзини прилози, објавени трудови и другите активности на кандидатот, Рецензентската комисија во состав: проф. д-р Кочо Анѓушев, проф. д-р Анание Илиевски и проф. д-р Даме Коруноски, на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје му го донесува следниов заклучок и предлог:

1. Д-р Златко Петрески ги исполнува пропишаните услови од Законот за високото образование, Статутот на Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје за избор во наставно-научно звање **редовен професор во научните области техничка механика и механика на цврсто тело и бучава и вибрации.**

2. Во периодот по изборот во звањето вонреден професор, д-р Златко Петрески одговорно и успешно ги остваруваше предвидените обврски во рамките на образовниот процес на Машинскиот факултет во Скопје, изведувајќи ја наставата по предметите: статика, јакост 1, јакост 2, динамика на енергетски машини, заштита од вибрации и бучава, мерење и процесирање на сигнали, експериментални методи во мехатроника, јакост на материјалите, вибрации и бучава, експериментални истражувања во механиката, мерење и мерни методи, динамика на конструкции, сензори и актуатори кај мехатронички системи, експериментални техники и процесирање на сигнали, анализа со метод на конечни елементи согласно со наставната програма по ЕКТС на трите циклуси на студии.

3. Од анализата на трудовите може да се заклучи дека кандидатот д-р Златко Петрески е сериозен и темелен научен работник, особено во областа на јакосните проблеми во машинството, пресметката и анализата на напони и деформации кај елементи од машинските конструкции, примената на методот на конечни елементи, виброакустичката дијагностика на машините, примената на експерименталните методи во истражувањата и сл. Од една страна, навлегува подлабоко во теоретските истражувања, анализи и симулации на појавите, а од друга страна, прави успешен спој на теоретските сознанија со експерименталните истражувања во решавањето на практичните проблеми од стопанството.

4. Врз основа на разгледувањето на пријавата со целокупната доставена документација, анализата на трудовите, како и личното познавање на кандидатот и долгогодишната соработка, Комисијата констатира дека се работи за исклучително квалитетен наставно-научен работник. Вкупниот наставно-истражувачки, наставно-образовен и стручно-апликативен опус реализиран во изминатиот период бележи постојан подем и кандидатот го афирмира како признат стручњак во областите во кои работи.

5. Согласно со погоре изнесеното, Рецензентската комисија има чест да му предложи на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје, да утврди предлог-одлука за избор на вонр. проф. д-р Златко Петрески, дипл. маш. инж., во наставно-научното звање редовен професор во научните области техничка механика и механика на цврсто тело и бучава и вибрации.

Истовремено му предлага на Универзитетскиот сенат на Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје да го избере кандидатот д-р Златко Петрески, дипл. маш. инж., за наставник во научните области техничка механика и механика на цврсто тело и бучава и вибрации во звањето редовен професор.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф.д-р Кочо Ангџушев,
Машински факултет, УКИМ-Скопје, с.р.
2. Проф.д-р Анание Илиевски,
Машински факултет, УКИМ-Скопје, с.р.
(редовен професор во пензија)
3. Проф.д-р Даме Коруноски,
Машински факултет, УКИМ-Скопје, с.р.

ПРИЛОГ 1

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: вонр. проф. д-р Петрески Златко

Институција: Машински факултет-Скопје

Научна област: техничка механика и механика на цврсто тело и бучава и вибрации.

I. НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста	Поени
	Прв циклус на студии	
1.	Мерење и процесир. на сигнали (МХТ) (2+2), зимски 2009/10	1,2
2.	Статика (ТИ, ИИМ, ЕЕ) (2+2), зимски 2009/10	1,2
3.	Динамика на енергет. маш. (ТИ, АФИ) (3+3), зимски 2009/10	1,8
4.	Мерење и процес. на сиг. (МХТ) (2+2), зимски 2009/10, вежби	0,9
5.	Јакост 1 (ПИ, МХТ) (2+2), летен 2009/10	1,2
6.	Јакост 2 (ТМЛ, МЗКИ, МВ) (2+2), летен 2009/10	1,2
7.	Јакост 2 (ТМЛ, МЗКИ, МВ) (2+2), летен 2009/10, вежби	0,9
8.	Мерење и процесир. на сигнали (МХТ) (2+2), зимски 2010/11	1,2
9.	Статика (ТМЛ, МЗКИ, МВ) (2+2), зимски 2010/11	1,2
10.	Динамика на енергет. маш. (ТИ, АФИ) (3+3), зимски 2010/11	1,8
11.	Мерење и процең. на сиг. (МХТ) (2+2), зимски 2010/11, вежби	0,9
12.	Јакост 1 (ТМЛ, МЗКИ, МВ) (2+2), летен 2010/11	1,2
13.	Јакост 2 (ТМЛ, МЗКИ, МВ) (2+2), летен 2010/11	1,2
14.	Јакост 2 (ТМЛ, МЗКИ, МВ) (2+2), летен 2010/11, вежби	0,9
15.	Мерење и процесир. на сигнали (МХТ) (2+2), зимски 2011/12	1,2
16.	Статика (PI, МНТ, ЕЕ) (2+2), зимски 2011/12	1,2
17.	Динамика на енергет. маш. (ТИ, АФИ) (3+3), зимски 2011/12	1,8
18.	Заштита од вибрации и бучава (ЕЕ) (3+3), зимски 2011/12	1,8
19.	Експери. методи во мехатрон. (МХТ) (2+2), зим. 2011/12, мент.	0,6
20.	Јакост 1 (PI, МНТ, ЕЕ) (2+2), летен 2011/12	1,2
21.	Јакост 2 (ТМЛ, МЗКИ, МВ) (2+2), летен 2011/12	1,2

22.	Јакост 2 (ТМЛ, МЗКИ, МВ) (2+2), летен 2011/12, вежби	0,9
23.	Мерење и процесир. на сигнали (МХТ) (2+2), зимски 2012/13	1,2
24.	Статика (ТМЛ, МСКИ, ИИМ) (2+2), зимски 2012/13	1,2
25.	Динамика на енергет. маш. (ТИ, АФИ) (3+3), зимски 2012/13	1,8
26.	Заштита од вибрации и бучава (ЕЕ) (3+3), зимски 2012/13	1,8
27.	Експери. методи во мехатрон. (МХТ) (2+2), зим. 2012/13, мент.	0,6
28.	Јакост на материјал. (МВ, ПИ, ХИМВ) (2+2), летен 2012/13	1,2
29.	Јакост 2 (ТМЛ, МЗКИ, МВ) (2+2), летен 2012/13	1,2
30.	Јакост 2 (ТМЛ, МЗКИ, МВ) (2+2), летен 2012/13, вежби	0,9
31.	Мерење и процесир. на сигнали (МХТ) (2+2), зимски 2013/14	1,2
32.	Статика (ТМЛ, МСКИ, ИИМ) (2+2), зимски 2013/14	1,2
33.	Динамика на енергет. маш. (ТИ, АФИ) (3+3), зимски 2013/14	1,8
34.	Заштита од вибрации и бучава (ЕЕ) (3+3), зимски 2013/14	1,8
35.	Експери. методи во мехатрон. (МХТ) (2+2), зимски 2013/14	1,2
36.	Вибрации и бучава (ПИИФ) (2+2), зимски 2013/14, менторски	0,6
37.	Консултации со студенти 2009/10 (340 студенти), 2010/11 (385 студенти), 2011/12 (360 студенти), 2012/13 (350 студенти), 2013/14 зимски (220 студенти)	3,31
	Втор циклус на студии	
38.	Експериментални истражувања во механиката, мерење и мерни методи (2+2), 2010/11 мент.	0,75
39.	Експериментални истражувања во механиката, мерење и мерни методи (2+2), 2010/11 мент. вежби	0,45
40.	Динамика на конструкции (2+2), 2010/11 мент.	0,75
41.	Динамика на конструкции (2+2), 2010/11 мент., вежби	0,45
42.	Експериментални истражувања во механиката, мерење и мерни методи (2+2), 2012/13 мент.	0,75
43.	Експериментални истражувања во механиката, мерење и мерни методи (2+2), 2012/13 мент., вежби	0,45
44.	Сензори и актуатори кај мехатронички системи (2+2), 2012/13 мент.	0,75
45.	Сензори и актуатори кај мехатронички системи (2+2), 2012/13 мент., вежби	0,45
46.	Експериментални техники и процесирање на сигнали (2+2), 2012/13 мент.	0,75
47.	Експериментални техники и процесирање на сигнали (2+2), 2012/13 мент., вежби	0,45
	Трет циклус на студии	
48.	Анализа со метод на конечни елементи (2+2), 2012/13 мент.	0,9
	Подготовка на нови предмети	
49.	Заштита од вибрации и бучава	1
50.	Вибрации и бучава	1

51.	Експериментални методи во мехатроника	1
52.	Бучава и вибрации во индустрија и животна средина (втор циклус)	1
53.	Експериментални техники и процесирање на сигнали (втор циклус)	1
54.	Сензори и актуатори кај мехатронички системи (втор циклус)	1
55.	Експериментални истражувања во механиката, мерење и мерни методи (втор циклус)	1
56.	Сензори, мерење и обработка на сигнали (втор циклус)	1
57.	Анализа со метод на конечни елементи (трет циклус)	1
	Дипломски и магистерски трудови	
58.	Ментор на дипломска работа	2,4
59.	Член на комисија за оцена и одбрана на дипломска работа	3,5
60.	Член на комисија за оцена и одбрана на магистратура	0,9
	Материјали за настава	
61.	Мерење и процесирање на сигнали (интерна скрипта од предавања)	4,0
62.	Експериментални методи во мехатроника (интерна скрипта од предавања)	4,0
63.	Статика (интерна скрипта од вежби)	2,4
64.	Јакост на материјалите (интерна скрипта од вежби)	2,4
65.	Sensors, measurement and Signal Conditioning (интерна скрипта од предавања)	3,6
66.	Вибрации и бучава (интерна скрипта од предавања)	4,0
67.	Вибрации на машини-основен курс (интерна скрипта од предавања)	4,0
	Вкупно	94,81

II. НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЛНОСТ

Ред. број	Назив на активноста	Поени
1.	Petreski, Z. , Natural frequencies of a blade group with a lacing wire. Mechanical Engineering Scientific Journal, Faculty of Mechanical engineering – Skopje, Vol.28, No.1, pp. 1-5, (2009). (труд во научно/стручно списание 4 x 1 = 4)	4
2.	Petreski, Z. , Tasevski G., Jovanova J., Possible ways for correction the dynamic parameters of the blade packages at the turbomachines. Proc. AMO 9 th International Conference , Kranevo, Bulgaria, June, Vol. 2, pp. 319-322, (2009). (труд објавен во зборник со меѓународен одбор 3 x 0,8 = 2,4)	2,4
3.	Goce Tasevski, Kočo Angjušev, Zlatko Petreski “Development of dynamic model for one reduction stage from wire drawing machine using MATLAB/Simulink”, Mechanical engineering –	3,2

	Scientific journal, Faculty of Mechanical engineering – Skopje, Volume 29, No. 2 pp. 55-61 (2010) (труд во научно/стручно списание $4 \times 0,8 = 3,2$)	
4.	Petreski, Z. , Ilievska-Kuzmanovska, M., Experimental Analysis of Shock Influence Parameters on Pendulum Testing Rig. International virtual journal for science, technics and innovations for the industry: MTM Machines Technologies Materials, Issue 3/2011, pp. 43-46, ISSN 1313-0226. (труд во научно/стручно списание $4 \times 0,9 = 3,6$)	3,6
5.	Goce Tasevski, Kočo Angjušev, Zlatko Petreski “Simulation and verification of dynamic behavior of an electro-mechanical system”, X International Conference ETAI 2011, 16-20 September, Ohrid-Macedonia. (труд објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор $3 \times 0,8 = 2,4$)	2,4
6.	Petreski, Z. , Tasevski, G., Blade Group Resonant Stresses FEM Simulations. International virtual journal for science, technics and innovations for the industry: MTM Machines Technologies Materials, Issue 8/2012, pp. 33-36, (2012) ISSN 1313-0226. (труд во научно/стручно списание $4 \times 0,9 = 3,6$)	3,6
7.	Goce Tasevski, Kočo Angjušev, Zlatko Petreski , Jovana Jovanova, “Application of Mechatronics in Systems with high dynamic performance”, 5 th International Mechanical Engineering Forum 2012-IMEF 2012, June 20-22 th 2012, Czech University of Life Sciences Prague, Czech Republic. (труд објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор $3 \times 0,6 = 1,8$)	1,8
8.	Goce Tasevski, Zlatko Petreski , “An experimental investigation of the effect of tuner roll displacements on the actuator speed in wire drawing machine”, International Journal of Industrial Engineering & Technology (IJIET), Issue date: 30 June 2013, Vol. 3, Issue 2, pp 49-52, India. (труд со оригинални научни резултати објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор со импакт фактор JCC за 2012. $((6 + 1.6533) \times 0,9 = 6,88)$)	6,88
9.	Petreski, Z. , Arsov, D., “Calculation of the Longitudinal Forces Between the Wagons of a Freight Train, During Braking, Using the Multi-Body Simulation Software-SIMPACT”, Mechanical Engineering Scientific Journal, Faculty of Mechanical Engineering – Skopje, Vol.30, No.1-2, pp. 11-15, (2012). (труд во научно/стручно списание $4 \times 0,9 = 3,6$)	3,6
10.	Petreski, Z. , Arsov, D., “Calculation of Service Loads on a Sleeve Freewheel in the Slack Adjuster of a Breake Unit, Using Verified Model of a System in SIMPACK”, International Journal of Industrial Engineering & Technology (IJIET), October 2013, Vol. 3, Issue 4, pp 35-42, India. (труд со оригинални научни резултати објавен во референтно научно/стручно списание	9,34

	со меѓународен уредувачки одбор со импакт фактор ЈСС за 2012. $((6 + 4.3729) \times 0,9 = 9,34)$	
11.	Ментор на магистерска работа: „Моделирање, верификација и анализа на динамички параметри кај диск сопирачка“, изработен од Дејан Арсов дипл. маш. инж. (одбранета)	1,0
12.	Ментор на магистерска работа (3 во тек)	3,0
	Вкупно	44,82

III СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активнoста	Поени
1.	З. Петрески , А. Илиевски и др., Стручно мислење за техничка документација за ХЕЦ Св. Петка, Машински факултет-Скопје, јули 2009 год.	1,0
2.	З. Петрески , А. Илиевски, Стручно мислење и контрола на сопствените фреквенции на пакетите лопатки од нископритисниот и среднопритисниот дел од турбината од блок 2 во РЕК БИТОЛА-Битола, Машински факултет-Скопје, јули 2009 год.	1,0
3.	З. Петрески , А. Илиевски, Стручно мислење и анализа на сопствените фреквенции на лопатки од вентилатор од генератор на турбина Б во ХЕ ВРУТОК-Гостивар, Машински факултет-Скопје, јули 2009 год.	1,0
4.	З. Петрески , А. Илиевски, С. Ќосевски, Експертиза за реконструкција на постоечка пробница за симулирање на удар, Машински факултет-Скопје, септември 2009 год.	1,0
5.	З. Петрески , А. Илиевски, Г. Тасевски, Стручно мислење за вибрационото ниво и анализа на динамичкото однесување на погон на копач на СРС 401 во рудник на РЕК ОСЛОМЕЈ-Осломеј, Машински факултет-Скопје, ноември 2019 год.	1,0
6.	З. Петрески , А. Илиевски, Г. Гаврилоски, Стручно мислење за состојбата на конструкцијата на оцаците на топлана во Клинички центар во Скопје, Машински факултет-Скопје, јануари 2010 год.	1,0
7.	З. Петрески , А. Илиевски, Стручен извештај за реконструкција на ХЕЦ Козјак, Машински факултет-Скопје, јануари 2010 год.	1,0
8.	З. Петрески , В. Гаврилоски, Анализа на динамичко однесување на постројка за производство на боци од композитен материјал во МИКРОСАМ-Прилеп, Машински факултет-Скопје, јануари 2010 год.	1,0
9.	З. Петрески , Г. Тасевски, А. Илиевски, Стручно мислење за	1,0

	вибрационото ниво и анализа на динамичкото однесување на погон на копач на СРС 400 во рудник на РЕК ОСЛОМЕЈ-Осломеј, Машински факултет-Скопје, септември 2010 год.	
10.	З. Петрески , Г. Тасевски, А. Илиевски, Стручно мислење за вибрационото ниво и анализа на динамичкото однесување на редуктор за копање на ЕШ 10 во рудник на РЕК ОСЛОМЕЈ-Осломеј, Машински факултет-Скопје, септември 2010 год.	1,0
11.	З. Петрески , А. Илиевски, Стручно мислење од извршени мерења на вибрационото ниво на кугличен млин МШР 3,2х3,1 во рудник ТОРАНИЦА со предлог-мерки за санација, Машински факултет-Скопје, мај 2011 год.	1,0
12.	З. Петрески , Г. Тасевски, А. Илиевски, Стручно мислење и контрола на сопствените фреквенции на пакетите лопатки од 5-ти и 6-ти степен од нископритисниот дел од турбината во РЕК ОСЛОМЕЈ-Осломеј, Машински факултет-Скопје, август 2011 год.	1,0
13.	З. Петрески , Г. Тасевски, А. Илиевски, Стручно мислење од извршени мерења и анализа на вибрационото ниво на турбогенераторски блок во РЕК ОСЛОМЕЈ-Осломеј пред почеток и по завршување на ремонтните активности, Машински факултет-Скопје, август 2011 год.	1,0
14.	З. Петрески , А. Илиевски, Г. Тасевски, Стручно мислење од извршената анализа на сопствените фреквенции на лопатки од вентилатор од генератор и лопатки од турбина како и динамичко однесување на агрегат А пред и по ремонт во ХЕЦ ГЛОБОЧИЦА-Струга, Машински факултет-Скопје, септември 2011 год.	1,0
15.	З. Петрески , А. Илиевски, Г. Тасевски, Стручно мислење од извршената анализа на сопствените фреквенции на лопатки од вентилатор од генератор и лопатки од турбина како и динамичко однесување на агрегат Б пред и по ремонт во ХЕЦ ГЛОБОЧИЦА-Струга, Машински факултет-Скопје, септември 2011 год.	1,0
16.	З. Петрески , А. Илиевски, Стручно мислење за динамичкото однесување на вентилатор В50.64 со фреквентна анализа во ФЕНИ ИНДУСТРИ, Машински факултет-Скопје, октомври 2011 год.	1,0
17.	З. Петрески , Г. Тасевски, Стручно мислење за динамичкото однесување на вентилатори В01 64 00 и F5 на ротопечка 1 со фреквентна анализа во ФЕНИ ИНДУСТРИ, Машински факултет-Скопје, октомври 2011 год.	1,0
18.	З. Петрески , В. Гаврилоски, А. Илиевски, Технички извештај од контрола на вибрации, динамичка состојба и балансирање на сушарски вентилатор од подготовка број 4	0,5

	во ТИТАН Цементарница Усје-Скопје, Машински факултет-Скопје, декември 2011. (соработник)	
19.	З. Петрески , А. Илиевски, Стручно мислење за извршено мерење на вибрационото ниво и дијагностика на динамичкото однесување на први вратила од погон за кревање на кран 19, 22 и 24 во МАК СТИЛ, Скопје, Машински факултет-Скопје, јануари 2012 год.	1,0
20.	З. Петрески , А. Илиевски, Технички извештај за извршено мерење на вибрационото ниво и дијагностика на динамичкото однесување на всисни вентилатори ВМ-20Дл-М1 и ВМ-20Дл-М2 во СКОПСКИ ЛЕГУРИ ДООЕЛ, Машински факултет-Скопје, јануари 2012 год.	1,0
21.	З. Петрески , А. Илиевски, Г. Тасевски, Стручно мислење за контрола на вибрации, динамичка состојба и балансирање на вентилатори од THEISEN систем на електро-редукциона печка во Скопски легури ДООЕЛ-Струга, Машински факултет-Скопје, јануари 2012.	1,0
22.	З. Петрески , А. Илиевски, Стручно мислење за динамичкото однесување на вентилатори со балансирање во ИГМ НОВА СЛОГА со фреквентна анализа, Машински факултет-Скопје, март 2012 год.	1,0
23.	З. Петрески , А. Илиевски, Стручно мислење за контрола на вибрации, динамичка состојба и балансирање на вентилатори од THEISEN систем на електро-редукциона печка во Скопски легури ДООЕЛ-Струга, Машински факултет-Скопје, ноември 2012.	1,0
24.	З. Петрески , А. Илиевски, Стручно мислење за динамичкото однесување на вентилатори со балансирање во ИГМ НОВА СЛОГА со балансирање, Машински факултет-Скопје, јануари 2013 год.	1,0
25.	З. Петрески , А. Илиевски, Стручно мислење за динамичкото однесување и балансирање на вентилатор В50.64 во ФЕНИ ИНДУСТРИ, Машински факултет Скопје, јануари 2013 год.	1,0
26.	З. Петрески , А. Илиевски, Стручно мислење за динамичкото однесување и балансирање на вентилатор В50.64 во ФЕНИ Индустрii, Машински факултет-Скопје, февруари 2013 год.	1,0
27.	З. Петрески , А. Илиевски, Стручно мислење за динамичкото однесување на вентилатори во ИГМ Нова Слога, Машински факултет-Скопје, март 2013 год.	1,0
28.	П. Поповски, З. Петрески и др., Извештај од испитувањата на техничките параметри на МХЕ Експлоатационен минимум – ХЕ Стрежево, јули, 2013	0,5

29.	З. Петрески, А. Илиевски, Стручно мислење за динамичкото однесување на електромотор од млин 2 со фреквентна анализа во ФЕНИ ИНДУСТРИ, Машински факултет-Скопје, септември 2013 год.	1,0
30.	Учество во промотивни активности на Факултетот во 2010, 2011, 2012, 2013 год. (4 x 0,5 = 2)	2,0
Дејности од поширок интерес		
31.	Студиски престој на Техничкиот универзитет во Ахен, Германија (2011 год.)	0,5
32.	Студиски престој на Универзитетот за технологии во Виена, Австрија (2011 год.)	0,5
33.	Студиски престој на Универзитетот за технологии во Виена, Австрија (2012 год.)	0,5
34.	Студиски престој во КИТА, Китајкушу, Јапонија (2012 год.)	0,5
35.	Обука и сертификарање за вибродијагностичар од ниво II – Mobius Institute Vibration Analyst Category II според ISO 18436-2 и ASNT SNT-TC-1A стандардите, во организација на TRCpro doo од Петроварадин (2012 год.)	0,5
36.	Продекан за финансии при Машинскиот факултет (2008 - 2012).	4,0
37.	Продекан за финансии при Машинскиот факултет (2012 – ноември 2013).	1,17
38.	Член на комисија за избор во звање	0,4
39.	Член на Наставно-научен колегиум при Институтот за механика	0,5
40.	Член на Управата на Машинскиот факултет во Скопје од 2008 година	1,0
41.	Член на уредувачки одбор на меѓународно научно списание, Mechanical Engineering Scientific Jurnal, (2011 – ноември 2013).	0,5
42.	Уверение за положен стручен испит за стручно лице за безбедност при работа	1,0
43.	Сертификат за успешно завршена “Обука и курс од областа на МЕНАЏМЕНТ НА ОДРЖУВАЊЕ ЗА ПОДОБРУВАЊЕ НА ПРОИЗВОДСТВОТО” во организација на ЈСА и КИТА, 2012	1,0
44.	Иследник на Комитетот за водење на сериозни несреќи, несреќи и инциденти на железничкиот систем.	1,0
Вкупно		43,07

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	94,81
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	44,82
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	43,07
Вкупно	182,7

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф.д-р Кочо Ангџушев,
Машински факултет, УКИМ-Скопје, с.р.
2. Проф.д-р Анание Илиевски,
Машински факултет, УКИМ-Скопје, с.р.
(редовен професор во пензија)
3. Проф.д-р Даме Коруноски,
Машински факултет, УКИМ-Скопје, с.р.

ПРЕГЛЕД

на одобрени теми за изработка на магистерски трудови на
 Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје,
 Природно-математички факултет – Скопје, на седницата на
 Наставно-научниот совет на Факултетот,
 одржана на 30.01.2014 година.

Кандидат	Тема	Ментор
Горѓе Иванов, дипломиран професор по биологија	„ПРЕЦИЗЕН МОДЕЛ ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ПОГОДНОСТА НА ЖИВЕАЛИШ- ТАТА И ПОТЕНЦИЈАЛНОТО РАСПРОСТРАНУВАЊЕ НА КРИТИЧНО ЗАГРОЗЕНИОТ БАЛКАНСКИ РИС (Lynx lynx balcanicus Bureš 1941)“.	д-р Љубчо Меловски, редовен професор на ПМФ – Скопје.
Блаже Никчевски, дипломиран инженер по биологија	„УЛОГАТА НА НИКОТИНАМИДОТ ВРЗ ГЛИКОГЕНСКИОТ МЕТАБОЛИЗАМ ВО СРЦЕ И МУСКУЛ ПРИ ЕКСПЕРИМЕН- ТАЛЕН ДИЈАБЕТ И ТОПЛОТЕН СТРЕС“.	д-р Биљана Миова, доцент на ПМФ – Скопје.
Милена Ѓокиќ, дипломиран инженер по биологија	„D-ГАЛАКТОЗА ИНДУЦИРАНИ ПРОМЕНИ ВО АНТИОКСИДАТИВНИОТ СТАТУС НА НИВО НА ЕРИТРОЦИТАРЕН ХЕМО- ЛИЗАТ КАЈ БЕЛИОТ ЛАБОРАТОРИСКИ СТАОРЕЦ“.	д-р Митко Младенов, вонреден професор на ПМФ – Скопје.
Марија Ложанкоска, дипломиран професор по математика	„СОЗНАЈНА КОНЗИСТЕНТНОСТ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА ПО МАТЕМАТИКА НА ПРЕОДОТ ОД ПЕТТО ВО ШЕСТО ОДДЕЛЕНИЕ ОД ОСНОВНОТО ОБРАЗОВАНИЕ“.	д-р Билјана Крстеска, редовен професор на ПМФ – Скопје.
Ферзије Леши, дипломиран професор по математика	„ГРАНИЧНИ МНОЖЕСТВА НА ИНТЕР- ПОЛАЦИОНИ БЛАШКЕОВИ ПРОИЗВОДИ“.	д-р Љупчо Настовски, вонреден професор на ПМФ – Скопје.
Егзона Исеини, дипломиран професор по математика	„ОДРЕДУВАЊЕ НА СКОК НА ДИСТРИ- БУЦИИ“.	д-р Весна Манова- Ераковиќ, редовен професор на ПМФ – Скопје.
Кимет Јусуфи, дипломиран инженер по физика	„ПАРАДОКСОТ НА ПОДМОРНИЦАТА И НЕГОВО РЕШЕНИЕ ВО СПЕЦИ- ЈАЛНАТА И ОПШТАТА ТЕОРИЈА НА РЕЛАТИВНОСТА“.	д-р Благоја Вељаноски, редовен професор на ПМФ – Скопје.
Арјан Ганији, дипломиран инженер по хемија	„КАРАКТЕРИЗАЦИЈА НА ПОЛИФЕНО- ЛИ ВО ТРИ АВТОХТОНИ МАКЕДОНСКИ СОРТИ ЈАБОЛКА СО UV-VIS СПЕКТРОФОТОМЕТРИЈА И ТЕЧНА ХРОМАТОГРАФИЈА СО МАСЕНА СПЕКТРОМЕТРИЈА КО- РИСТЕЈЌИ РАЗЛИЧНИ ЕКСТРАКЦИО- НИ ТЕХНИКИ“.	д-р Марина Стефова, редовен професор на ПМФ – Скопје.

РЕЦЕНЗИЈА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА

„Комбиниран симулациски модел за поддршка во одлучувањето на различни нивоа на менаџмент”,
ИЗРАБОТЕНА ОД М-Р БОЈАН ЈОВАНОСКИ, ДИПЛ.МАШ.ИНЖ., ПРИЈАВЕНА
НА МАШИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Со Одлука бр.02-229/2 на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје, донесена на 30.1.2014 година, формирана е Комисија за одбрана на докторската дисертација со наслов: **„Комбиниран симулациски модел за поддршка во одлучувањето на различни нивоа на менаџмент”**, изработена од м-р Бојан Јованоски.

Врз основа на изведениот преглед на доставената докторска дисертација, Комисијата го донесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Образложение на докторската дисертација

Докторската дисертација со наслов „Комбиниран симулациски модел за поддршка во одлучувањето на различни нивоа на менаџмент“ на м-р Бојан Јованоски претставува самостојна истражувачко-научна дисертација од полето на техничко-технолошките науки, подрачјето на индустриско инженерство и менаџмент и областа на методи на анализа на структурата и функционирањето на претпријатието, со посебен акцент на моделирањето и симулациите и хибридните симулациски модели.

Хибридните модели и хибридното моделирање стануваат сè поинтересни за истражување и примена во последната декада. Токму тука се фокусира и научноистражувачката работа на кандидатот со цел да се доближат предностите на хибридните модели и хибридното моделирање. Уште овде треба да се одбележи дека дисертацијата е една од глобално ретките кои се занимаваат со хибридните симулациски модели. Тие сè уште претставуваат предизвик, пред сè заради широкиот спектар на знаења кои се потребни за нивно креирање. Особено треба да се апострофира дека дисертацијата е пионер во третманот на проблемот на оправданоста на хибридните симулациски модели.

Треба да се констатира дека дисертацијата дава и квалитативен придонес во однос на поставувањето на нови стандарди во пишувањето на докторска дисертација: (1) на крајот од секое поглавје, по спроведената анализа, во посебно потпоглавје, се врши синтетизирање на заклучоците и јасно се посочува сопствениот заземен став и се поставуваат насоки на понатамошното истражување во дисертацијата. Со тоа се обезбедува лесна следливост на

материјалот и примената на едни од основните принципи на научноистражувачката работа – анализата и синтезата; (2) во заклучокот се врши детална анализа на реализацијата на поставените цели со воспоставување на директна матрична врска на самите цели и местото и начинот на нивна реализација во дисертацијата. Со ова се обезбедува јасно и прегледно финално потврдување на остварените цели поставени во дисертацијата.

Докторската дисертација е изложена во седум (7) поглавја на вкупно 215 страници (180 страници основен текст и 35 страници прилози кон докторската дисертација), илустрирани со 80 слики, цртежи, шеми и дијаграми; 38 табели; содржина; листа на слики; листа на табели; список на користени литературни извори со 151 релевантни референци и индекс на позначајни поими што се среќаваат во дисертацијата.

Содржината на докторската дисертација е компонирана во 7 поглавја, и тоа:

1. Вовед
 2. Теоретски осврт на моделирање една организација
 3. Теоретски основи на симулациите на дискретните настани и динамиката на системите
 4. Концепт за хибридно моделирање
 5. Оправданост на хибридното моделирање
 6. Креирање на хибридниот модел
 7. Заклучок
- Анекси
Литература
Индекс

Во првото поглавје (1. Вовед) е даден предметот на темата како основа за мотивацијата за истражувањето претставено во оваа дисертација. Тука јасно е покажана потребата за истражување на хибридните симулациски модели. Потоа се конципирани целите на дисертацијата, при што се дефинирани 4 главни цели. Како што е јасно потенцирано, целта за „добивање понадежни одлуки со хибриден симулациски модел при поврзување на стратешко и оперативно ниво на менаџмент“ е доминантна во дисертацијата. За нејзино полесно објаснување и остварување, кандидатот има предложено дополнителни 4 потцели. Во овој дел е презентирана и опсежна листа на методологии и методи, неопходни за спроведување на едно вака комплексно истражување. На крајот од ова поглавје е дадена кратка содржина на дисертацијата со посебен осврт на потребата од секое поглавје во функција на остварување на претходно поставените цели на дисертацијата.

Во второто поглавје (2. Теоретски осврт на моделирање една организација) се дадени теоретските темели за понатамошното истражување. Објаснувањата се презентирани во еден хиерархиски редослед, од генерална идеја до опфатените детали, што овозможува лесно следење на

идејата на авторот. Започнато е со моделирање на претпријатието, потоа се опфатени моделирањето на процесите, специфичностите на стратегиското и оперативното ниво, за на крај да се заврши со симулацијата како може да се пристапи за примена. Следува краток осврт на трите можни симулациски пристапи: симулации на дискретни настани, динамика на системите и моделирањето со агенти. Тие се детално споредени од повеќе аспекти со цел да се увидат сите нивни предности и недостатоци. За одбележување е дека методолошката коректност на анализата на потенцијалот за третман на одделните хиерархиски нивоа од страна на одреден симулациски пристап е обезбедена преку примена на исти критериуми во нивната анализа. Тие критериуми се: временски период, деталирање, интеракции помеѓу, перспектива на моделирање, комплексност и цели. Анализата кулминира со 3Д матрица во која јасно се гледа поврзувањето на соодветниот симулациски пристап со хиерархиските нивоа на менаџмент. Од тука е заклучено да се користат симулациите на дискретните настани за моделирање на оперативното ниво, а динамиката на системите за моделирање на стратегиското ниво на одлучување во едно претпријатие, со цел да се креира најмеродавен модел.

За секој од поглавните поими и подрачја што се анализирани во ова поглавје, кандидатот дал соодветно објаснување, со конкретни дефиниции од релевантни литературни извори, нив ги анализирал и дал свои сублимирани видувања.

Во третото поглавје (3. Теоретски основи на симулациите на дискретните настани и динамиката на системите), детално се претставени претходно избраните симулациски пристапи. За секој од нив, кандидатот детално ги опишал методологиите за креирање модели. Нивната анализа понатаму е искористена за верификација на креираните модели од кандидатот. Во ова поглавје се анализирани и можните софтверски решенија за да се креира еден симулациски модел. По изложените карактеристики, за симулациите на дискретните настани кандидатот го избрал Tecnomatix Plant Simulation, а за динамика на системите е избран Powersim Studio, како најсоодветни.

Во четвртото поглавје (4. Концепт за хибридно моделирање) се дадени поимите и концептите за хибридно моделирање. Покрај многуте приложени дефиниции, кандидатот се одлучил да даде и свое видување за тоа што е хибридна симулација: „комбинирање на различни симулациски пристапи, искористувајќи ги нивните соодветни предности за добивање на еден синергетски модел“. Во ова поглавје се изнесени и опсежните анализи на други хибридни модели. Деталната анализа е направена во однос на областа на примена, типот на врска, подрачјето што се моделира од поединечните модели, меѓусебната зависност на подмоделите во хибридниот модел и постоењето на практична апликација на теоретското решение. И креираниот хибриден модел во оваа дисертација е анализиран според истите овие критериуми, со што може да се види разликата на овде применетиот пристап за хибридно моделирање во однос на досегашните. По оваа анализа е даден осврт на можностите за комбинирање на два или повеќе модела во еден хибриден

модел. Врз основа оваа анализа и на истражуваните можности на избраните софтверски пакети, кандидатот предлага поврзување во кое логиката на врската е поставена во самата околина на моделот креиран со симулациите на дискретни настани.

Во петтото поглавје (5. Оправданост за хибридно моделирање) е направен најзначајниот научен исчекор во овој докторат. Имено, во ова поглавје кандидатот ја потврдил оправданоста на примената на хибридните модели и симулации.

За еден поедноставен пример на модел на претпријатие, креирани се два модела: еден самостоен SD-модел и еден хибриден SD+DES-модел. Тие се подложени на исти експерименти и потоа се анализирани. Со овој прототипен модел, кандидатот докажува дека дури и кај релативно едноставни модели може да се очекуваат значителни разлики во точноста на податоците во корист на хибридните модели, наспроти самостојните модели (во овој случај над 15 %), со релативно прифатливи дополнителни време и знаење за нивно креирање. Една од тезите што се докажа со овој прототипен модел е дека секој проблем треба да се настојува да се решава со соодветниот пристап, со цел добивање на најсоодветни презентации на реалните проблеми.

Начинот на претставување на можностите на хибридните симулациски модели во насока на донесување на понадежни одлуки претставува еден од предизвиците на дисертацијата. Во таа насока, **во шестото поглавје (6. Креирање на хибридниот модел)** е креиран хибриден модел за едно фармацевтско претпријатие. При креирањето на хибридниот модел, SD е искористен за моделирање на динамиката на процесите на стратегиско ниво, а DES за оперативните процеси. Може да се констатира дека целосно се искористени придобивките на двата пристапа при моделирање на соодветниот реален свет. Моделите се опишани на еден јасен и концизен начин.

Кон крајот на ова поглавје се презентирани серија експерименти на кои е подложен хибридниот модел. Преку овие експерименти се покажува потенцијалот на хибридните симулациски модели за генерирање на поширок спектар на анализи кои би довеле до донесување на понадежни одлуки, базирани на факти. Тој спектар е холистички во однос на нивоата на менаџмент (на пример, има анализи и на оперативное ниво – анализа на тесните грла и на стратегиско ниво – анализа на експортирањето). Поголавјето завршува со уште еден експлицитен матричен приказ, со кој се потврдува претпоставката дека таков целовит сет на анализи не може да биде (доволно надежно) генериран со ниту еден симулациски пристап самостојно.

Со ова ефектно е потврдена главната цел на тезата, да се даде придонес во областа на моделирањето и симулациите, со главен осврт на придобивките од хибридно моделирање и симулации, а во насока на понадежно донесување на одлуки при анализа на комплексни системи кои ги третираат процесите по должината на сите хиерархиски нивоа на менаџмент.

Треба да се истакне и тоа дека овде е презентирана и нова генерална методологија за креирање хибридни модели, која е флексибилна и може да се примени за различни симулациски пристапи. Таа е придонес кон процесот на побрзо прифаќање на хибридните модели од страна на идните моделари.

Модуларноста на пристапот е уште еден од предизвиците поставени пред хибридниите симулациски модели, а во насока на нивна посериозна примена во иднина. Иако презентираната модуларност е со ограничени можности во моментот, сепак со ова, дисертацијата поставува јасни насоки на развој на овие модели. Со тоа се потенцираат идните потенцијали за повторно користење на некои од креираните симулациски модели, со што би се зголемила и ефикасноста на моделарот.

Во седмото поглавје (7. Заклучок), кандидатот се потрудил на еден јасен и концизен начин да ги претстави заклучоците од дисертацијата. Тоа е направено со помош на матрица во која јасно се гледа која од целите на дисертацијата, во кое поглавје е опфатена и реализирана. Како еден од најважните заклучоци се издвојува тезата дека хибридното моделирање и симулација треба да го најде својот простор на примена при моделирање на покомплексни и динамички системи, со различен карактер на проблемите што се моделираат од дадениот систем.

Во ова поглавје се истакнати и неколкуте идеи за понатамошно истражување, преку кои јасно се согледува визијата на кандидатот за понатамошни ангажмани во ова поле и искористување на потенцијалите на хибридниите модели и симулации.

Во анексите на дисертацијата се приложени опсежни табели со детален опис на секој од елементите вклучени во моделот, како и целиот креиран програмски код.

Публикации

Анализите и резултатите од истражувањата опфатени со оваа докторска дисертација се презентирани на три меѓународни конференции, објавени во зборниците на трудови на тие конференции и четири меѓународни списанија (од кои три со меѓународен импакт-фактор):

- [1] Jovanoski, B., R. Minovski and R. Polenakovik (2011). Linking strategic decisions and operations in an enterprises. Proceedings of International Conference for Entrepreneurship, Innovation and Regional Development ICEIRD 2011. Ohrid.
- [2] Jovanovski, B., R. Minovski, S. Voessner and G. Lichtenegger (2012). "Combining system dynamics and discrete event simulations: Overview of hybrid simulation models." Journal of Applied Engineering Science **10**(3): 135-142.
- [3] Jovanoski, B., R. Minovski and D. Jovanoski (2012). "Assessment of the press replacement using simulation." Journal for Technology of Plasticity **37**(2): 161-171. JBR Impact Factor 5: 0.811.
- [4] Jovanoski, D., R. Minovski, G. Kostovska and B. Jovanoski (2012). "Modeling & simulation as tools for optimisation of material flow in production systems." Journal for Technology of Plasticity **37**(1): 23-34. JBR Impact Factor 5: 0.811.
- [5] Jovanoski, B., R. Minovski, S. Voessner and G. Lichtenegger (2012). Hybrid modeling of strategy and production in the manufacturing industry – taking

- the best from system dynamics and discrete event simulation. Proceedings of the 2012 European Simulation and Modelling Conference. M. Klumpp. Essen, Germany, Oct. 22-24., EUROSIS: 274-282.
- [6] Klarin, M., V. Spasojevik Brkic, S. Stanisavljevev, Z. Sajfert, M. Radojic, M. Nolic and B. Jovanoski (2012). A stochastic model to determine the elements of production cycle time in enterprise. Proceedings of the 2nd International Symposium Engineering Management and Competitiveness: 26-35.
- [7] Jovanoski, B., R. Minovski, S. Voessner and G. Lichtenegger (2013). "Managing strategy and production through hybrid simulation." Industrial Management & Data Systems **113**(8): 1110-1132. JCR Impact Factor: 1.674.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Докторската дисертација со наслов: „Комбиниран симулациски модел за поддршка во одлучувањето на различни нивоа на менаџмент“, изработена од м-р Бојан Јованоски, претставува исклучително квалитетна истражувачко-научна дисертација која дава значаен придонес во полето на техничко-технолошките науки, подрачје на индустриско инженерство и менаџмент и областа на методи на анализа на структура и функционирање на претпријатието, со посебен акцент на моделирањето и симулациите и хибридниите модели.

Во оваа дисертација се:

- анализирани се најчесто применуваните симулациски пристапи, направен е избор на најсоодветните и тие се применети за да се моделираат различни процеси на различни менаџерски нивоа;
- даден е соодветен придонес во дефинирањето и поставувањето на хибридниот концепт;
- потврдена е оправданоста на пристапот за хибридни модели и моделирање во насока на добивање понадежни одлуки;
- дефинирана е методолошка рамка за креирање хибридни симулациски модели;
- покажани се можностите за експериментирање и оптимизирање со помош на хибридниот моделирање и симулациите;
- дадена е анализа на потенцијалот за модуларност на пристапот.

Авторот покажал широко и длабоко познавање на обработената проблематика и во својата дисертација применил современи пристапи и методи кои, соодветно организирани во рамките на еден модел, обезбедуваат реализација на зацртаните цели.

Комисијата заклучува дека дисертацијата со наслов „Комбиниран симулациски модел за поддршка во одлучувањето на различни нивоа на менаџмент“, изработена од м-р Бојан Јованоски, дипл.маш.инж., претставува оригинална научна дисертација која дава значаен научен придонес и во целост ги исполнува барањата и критериумите за успешно изработена докторска дисертација. Комисијата со посебно задоволство му предлага на Наставно-

научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје да го прифати овој извештај и да закаже јавна одбрана.

Рецензентска комисија

Проф. д-р Роберт Миновски, с.р.
Машински факултет – Скопје
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Р. Македонија

Проф. д-р Зигфрид Фоснер, с.р.
Институт за инженерска и бизнис информатика, Технички
Универзитет Грац, Австрија

Проф. д-р Ванчо Донеv, с.р.
Машински факултет – Скопје
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Р. Македонија

Проф. д-р Радмил Поленаковиќ, с.р.
Машински факултет – Скопје
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Р. Македонија

Проф. д-р Атанас Кочов, с.р.
Машински факултет – Скопје
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Р. Македонија

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК (ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА) ЗА НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ (ДИСЦИПЛИНИ): НАЦИОНАЛНА ИСТОРИЈА ОД XVI ДО XVIII ВЕК, НАЦИОНАЛНА ИСТОРИЈА НА XIX ВЕК ДО 1918 ГОДИНА, БАЛКАНОТ ВО НОВИОТ ВЕК 1, БАЛКАНОТ ВО НОВИОТ ВЕК 2 И ЗАПАДНИ ПОГЛЕДИ ЗА БАЛКАНОТ ВО 18 И 19 ВЕК НА ФИЛОЗОФСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Во врска со распишаниот конкурс, објавен во в. „Дневник“ на 13 декември 2013 година, за избор на наставник (во сите наставно-научни звања) за научните области (дисциплини): национална историја од 16 до 18 век, национална историја до 1918 год., Балканот во новиот век 1, Балканот во новиот век 2, Балканот меѓу Истокот и Западот, Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, на својата 3. редовна седница одржана на 22 јануари 2014 година, врз основа на член 63 и 132 став 2 од Законот за високото образование (Сл. весник на РМ бр. 35/2008, 103/2008, 162/2008, 26/2008, 83/2009, 99/2009, 115/2010, 17/2011, 51/2011, 123/2012, 15/ 2013, 24/2013, 57/2013), член 183 од Статутот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, член 46, став 1 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно - научни, научни, научно - стручни и соработнички знања, донесе Одлука за формирање на Рецензентска комисија во состав: проф. д-р Ванчо Ѓорѓиев, проф. д-р Михајло Миноски и проф. д-р Катерина Тодороска.

Рецензентската комисија со искрена почит кон укажаната доверба, по извршениот увид во доставените материјали, на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје има особена чест да му го поднесе следниов

ИЗВЕШТАЈ

На конкурсот објавен во в. „Дневник“ на 13 декември 2013 година, за избор на наставник (во сите наставно-научни звања) за научните области (дисциплини): национална историја од 16 до 18 век, национална историја до 1918 год., Балканот во новиот век 1, Балканот во новиот век 2, Балканот меѓу Истокот и Западот, се пријави кандидатот проф. д-р Далибор Јовановски, вонреден професор на Институтот за историја при Филозофскиот факултет во Скопје.

Кратка биографија

Далибор Јовановски е роден на 12.6.1970 во Скопје. Основното и средното образование го завршил во родниот град. Во февруари 1996 година дипломирал на Институтот за историја при Филозофскиот факултет на УКИМ – Скопје, со просечна оценка 9,4. На 3 септември 1997 година се вработил на Институтот за историја при Филозофскиот факултет како помлад асистент на

предметот историја на балканските народи – нов век. Во 2000 година магистрирал на тема „Грчката балканска политика и Македонија 1830 – 1881 година“. Следната 2001 година бил избран за асистент. На 27 октомври 2003 година докторирал на тема „Ставот на Грција кон Македонија 18812 – 1903 година“. Во јуни 2004 година бил избран за доцент на Институтот за историја при Филозофскиот факултет на предметите поврзани со историјата на Балканот во новиот век, на насоките историја и историја со архивистика, а пет години подоцна и за вонреден професор.

Неговиот научен интерес претежно е насочен кон историјата на Македонија и на Балканот, особено на позицијата и односот на Грција кон османлиска Македонија. Тој е автор на повеќе научни трудови – монографии (самостојно и во коавторство) и статии, како и одредници во Македонската енциклопедија. Тој е автор на универзитетски учебник. Јовановски, кога е во прашање наставата во основното и средното образование, е коавтор на еден учебник за основно, еден учебник за средно образование, работни листови за историја за седмо одделение и историски атлас.

Во текот на својот професионален ангажман, тој бил секретар на редакцијата на списанието „Историја“, а бил и член на редакцијата на истоименото списание. Исто така, тој е член на редакцијата на списанието „Macedonian Historical Review“, каде што бил и уредник на еден број. Освен изведувањето на наставата и вежбите по предметите поврзани со историјата на Балканот во првиот и вториот циклус, Јовановски бил ментор на дипломски и магистерски работи, како и на докторска теза. Тој, исто така, бил ангажиран во организирањето на повеќе домашни и меѓународни конференции на Филозофскиот факултет и во МАНУ. Јовановски учествувал на повеќе научни собири и конференции како во Р. Македонија, така и во странство (Унгарија, Грција, Бугарија, Албанија, Хрватска, Косово и Црна Гора). Јовановски е автор и на повеќе текстови за телевизиски емисии поврзани со македонската историја.

Пред изборот за вонреден професор во јуни 2009 година, кандидатот објавил книга за грчката балканска политика и Македонија во периодот од 1830 година до завршувањето на Големата источна криза во 1881 година. Исто така, бил и коавтор на еден учебник за основно образование (за седмо одделение), како и на еден учебник за средно образование (за прва година). Тој бил и автор на дваесетина статии поврзани со македонската историја. Учествувал и на поголем број научни конференции во Македонија и во странство.

1. Наставно-образовна дејност:

Проф. д-р Далибор Јовановски во наставно – образовната дејност на Филозофскиот факултет при УКИМ е вклучен од вработувањето во 1997 година. Во периодот по изборот за вонреден професор во јуни 2009 година, тој изведувал настава по предметите поврзани со историјата на Балканот. Овие предмети се поврзани и со националната историја, бидејќи сè до заминувањето на османлиите од поголемиот дел од териториите на југоисточна Европа, македонската национална историја е поврзана со историјата на соседните

народи, подоцна и држави. Според постојните наставни програми на Филозофскиот факултет, проф. Јовановски изведува настава по предметите: Балканот меѓу Истокот и Западот, западни погледи за Балканот во 18 и 19 век, балканските држави 1830-1814 г., историја на балканската дипломатија 1830-1914 г. Тој е автор и на еден рецензиран универзитетски учебник: Балканот 1826-1913 година, Скопје, 2011. Во него авторот дава еден преглед проследен со анализа на главните случувања во регионот во наведениот временски период. Тој бил и рецензент на два универзитетски учебника. Исто така, проф. Јовановски бил ментор на повеќе дипломски работи, како и член на комисији за одбрана на дипломските работи.

Од 2004 година, проф. Јовановски е вклучен и во наставата на постдипломските студии на Институтот за историја на Филозофскиот факултет при УКИМ. Според постојните програми за постдипломски студии, тој изведува настава по предметите: методологија (за историјата на новиот век), Балканот 1800-1914, европските сили и Балканот 1804-1913, политика, економија, култура; грчката надворешна политика 1830-1914. Тој бил член на три комисији за одбрана на магистерски работи. Јовановски, исто така, е ангажиран во наставата на постдипломските студии на Институтот за историја на уметност со археологија.

Врз основа на сите негови активности во наставно – образовниот процес, проф. Јовановски, во периодот од изборот за вонреден професор во јуни 2009 година до почетокот на зимскиот семестар во септември 2013 година, остварил 73, 14 бода.

2. Научноистражувачка дејност

Врз основа на приложениот Анекс 2 се забележува дека проф. Јовановски е коавтор на две монографии, како и на 16 научни трудови. Исто така, тој бил и ментор на една одбранета докторска дисертација, како и ментор на 4 одбранети магистерски работи.

Двете книги во кои Јовановски е коавтор обработуваат теми кои се од интерес за македонската историја. Во книгата „Yugoslav – Greek relations through documents, 1951 – 1964“, објавена во 2013 година, преку документи се анализираат односите помеѓу Федеративна Народна Република Југославија и Кралството Грција. Треба да се забележи анализата која се однесува на позицијата на НР Македонија во рамките на југословенско-грчките односи во наведениот период. Особено е интересен начинот на кој е прикажана улогата на југословенската федерална влада во смирувањето на активностите на властите во Скопје, кои биле во спротивност на Белград. Втората книга „Македонија помеѓу Атина и Белград 1892 – 1899 година“, ги обработува грчко–српските преговори за поделба на интересни сфери на османлиска Македонија. Во книгата, врз база на расположливиот материјал, детално се опишани и анализирани преговорите помеѓу владите во Атина и Белград околу можноста за поделба на Македонија на интересни сфери. Исто така, треба да се забележи дека книгата не е гола фактографија, туку претставува една аналитичка студија, која е поткрепена со голем број на документи.

Јовановски е автор на поголем број статии во кои се обработуваат теми од македонската и балканската историја. Во една од овие статии - *Science and Politics—The Creation and Promotion of the Northern Line of the Greek Aspirations in Ottoman Macedonia*, авторот ја објаснува генезата на настанокот на т.н. граница на „историска“ Македонија како дел од потребите на грчката држава во последните две децении на 19 век да ги оправда своите територијални аспирации кон Османлиската држава. Последиците од создавањето на таа линија ги чувствуваме и денес. Оваа статија, всушност е дел од една нова публикација која се однесува на македонско - грчкиот спор околу името на нашата држава. Во македонското историско списание „*Macedonian Historical Review*“, Јовановски објавил две статии кои се однесуваат на грчките позиции кон османлиска Македонија во текот и кон крајот на 19 век.

Статиите се објавени на германски и на англиски јазик, со цел да им бидат достапни на научниците кои се занимават со македонската и регионалната историја, а не го користат македонскиот јазик. Една од темите кои се од интерес на Јовановски претставуваат западните погледи на Балканот, а со тоа и кон Македонија. Така, во еден научен труд, тој критички се осврнал и на тоа како современите историчари од САД, Велика Британија, Германија и Франција гледаат на некои настани во османлиска Македонија. Најголемиот дел од останатите статии на проф. Јовановски се поврзани со политиката на грчката држава кон Македонија.

Проф. Јовановски во текот на последните пет години учествувал на 17 конференции во Република Македонија и во странство. Тука ќе наведеме само извесен број од нив: Порече низ историјата, Самоков, 5-6 септември 2009; 75th Rose-Roth seminar „South Eastern Europe: Creating New momentum“, 19-21 october 2010, Skopje; International Conference: „Legal and Historical determinants of borders in Central and Southeast Europe“, 22 october 2010, Osijek, Croatia; International Balkan Annual Conference, 9-13 may 2011, Skopje (organized by University of Istanbul, Turkey; Rutgers University, USA; University „Ss. Cyril and Methodius“; University in Bitola; State University in Tetovo); Меѓународна научна конференција „Македонија низ вековите“, Скопје, 11-12 ноември 2011; Меѓународни научни skup, 100 godina od odlaska Osmanlija s Balkana, Podgorica, Crna Gora, 12-15 oktobar 2012; International Conference, Lef Nosi Central figure of the Albanian history and culture, Elbasan, Albania, 24 th November 2012; International conference, 100 year Albanian independence, Tirana, Albania, November, 26th-27th, 2012; Сто години од Балканските војни, Скопје, 3-4 декември, 2012.

Врз база на изнесеново може да се забележи дека проф. Јовановски во научноистражувачката дејност остварил 101 бод со своите активности.

3. Стручно-апликативна дејност

Како дел од своите активности, проф. Јовановски покажал резултати и на делот на стручно – апликативното поле. Тој учествувал во проектот за изработка на Историски атлас, кој е наменет за учениците во основните и средните училишта, како и за студентите. Јовановски е автор и на одреден број

одредници во Македонската енциклопедија која беше издадена од страна на МАНУ. Јовановски е и стручен консултант при изработката на три историски карти кои беа отпечатени од картографската куќа „Тримакс“ од Скопје - Балканот 1830-1914; Карпошево востание и Македонија во 2. Балканска војна.

Како дел од своите активности, тој е рецензент на четири монографии кои се однесуваат на македонската историја и на политиката на соседните држави кон нашата земја. Тој е и стручен редактор на книгата на Ричард Ј. Еванс, „Во одбрана на историјата“. Проф. Јовановски одржал и неколку предавања од јавен интерес: „Македонија во односите помеѓу балканските земји на почетокот на 20 век“, Горњи Милановац, Србија, 16 април, 2011 и „Грчката надворешна политика и македонското име: споредби од минатото и сегашноста“, Центар за научни истражувања и промоција на културата „Хаекус“ Скопје, 23 мај 2013. На покана на Меѓународниот семинар за македонски јазик и култура, во јули 2010 година тој одржал едно предавање пред посетителите на Семинарот.

Како дел од своите активности, проф. Јовановски напиша и беше коавтор на сценарија за пет телевизиски емисии посветени на македонската историја - Македонското будeње, Македонија и балканските држави, Даме Груев, Петар Поп Арсов и Тројцата од МРО – Иван Хациниколов, Андон Димитров и Христо Батанџиев.

Проф. Јовановски бил член и уредник на број во првото македонско историско списание, во кое се објавуваат текстови на странски јазик – Macedonian Historical Review. Тој учествувал и во организирање на неколку домашни и меѓународни конференции. Исто така, бил и член на Комисија за доделување на државната награда „11 Октомври“.

На крајот треба да забележиме дека проф. Јовановски со своите активности на стручно-апликативно поле остварил 25, 15 бода.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ:

Рецензентската комисија, врз основа на добиените материјали, констатира дека проф. д-р Далибор Јовановски, вонреден професор на Институтот за историја при Филозофскиот факултет – УКИМ во Скопје, од последниот избор во 2009 година до објавувањето на конкурсот (13 декември 2013 година) ги исполнил условите пропишани со Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно- научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Врз основа на добиените материјали, Комисијата заклучи дека проф. Јовановски остварил вкупно 199,29 бода.

Рецензентската комисија, имајќи предвид дека се исполнети сите критериуми, има чест на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје да му предложи да го избере проф. д-р Далибор Јовановски во звањето редовен професор за научните области (дисциплини): национална историја од 16 до 18 век, национална историја до 1918 год., Балканот во новиот век 1, Балканот во новиот век 2, Балканот меѓу Истокот и Западот.

Рецензентска комисија

1. Проф. д-р Ванчо Ѓорѓиев, с.р.
2. Проф. д-р Михајло Миноски, с.р.
3. Проф. д-р Катерина Тодороска, с.р.

ОБРАЗЕЦ

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: д-р Далибор Јовановски
Институција: Филозофски факултет

Научни области: национална историја од 16 до 18 век, национална историја до 1918 год., Балканот во новиот век 1, Балканот во новиот век 2, Балканот меѓу Истокот и Западот

1. НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Р. бр.	Назив на активнoста	Поени
1.	Одржување настава на прв циклус студии: (2009-2013) (на насоките историја и историја со архивистика) 53x15x0.04	31,8
2.	Одржување вежби: 26x15x0.03	11,7
3.	Консултации со студенти: 40x8x0,002	0,64
4.	Ментор на дипломска работа: 28x0,2	5,6
5.	Подготовка на нов предмет (прв циклус, предавања): Балканот во новиот век 1, Балканот во новиот век 2, Балканот помеѓу соработка и недоразбирање (1804-1914 година), Западните погледи за Балканот во XVIII и XIX век, Балканот од XVI до XVIII век (за наставната програма која почна од 15 09 2013)	5
6.	Подготовка на нов предмет (прв циклус, вежби) Балканот во новиот век 1, Балканот во новиот век 2, Балканот помеѓу соработка и недоразбирање (1804-1914 година), западните погледи за Балканот во XVIII и XIX век, Балканот од XVI до XVIII век (за наставната програма која почна од 15.9. 2013)	2,5
7.	Член на комисија за оцена или одбрана на докторат (3x0,5)	1,5
8.	Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура (3x0,3)	0,9
9.	Позитивно рецензиран универзитетски учебник Балканот 1826-1913, Филозофски факултет, Скопје, 2011	8
10.	Рецензент на универзитетски учебник на Бобан Петровски, Историја на балканските земји XIV – XV век, Филозофски факултет, Скопје, 2010 и Бобан Петровски, Помошни историски науки, Филозофски факултет, Скопје, 2010.	2
11.	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа 35x0,1	3,5

2. НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Р. бр.	Назив на активнoста	Поени
1.	Ментор на докторска дисертација (на Мемли Красниќи, ноември 2012)	3
2.	Македонија меѓу Белград и Атина 1892-1899, Менора, Скопје, 2013, (коавтор)	7
3.	Yugoslav – Greek relations through documents, 1951 – 1964, Menora, Skopje 2013 (коавтор)	7
4.	Дел од монографија: Science and Politics—The Creation and Promotion of the Northern Line of the Greek Aspirations in Ottoman Macedonia, The Name Issue, MIC, Skopje, 2013	4
5.	<u>Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание:</u> Грчко - бугарските односи и прашањето на Македонија во осумдесеттите години на 19 век; Историја, год. XLIV, бр. 1-2, Скопје, 2008, с. 113-125 (излезе во 2009 по изборот)	4
6.	<u>Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание:</u> Der Besuch von Charilaos Trikoupis der Balkan Residenzstädte im Jahre 1891, <i>Macedonian Historical Review</i> , Skopje, 2010, p. 145-157	4
7.	<u>Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание:</u> The number and the policy: Greek statistics on Ottoman Macedonia in the 19 th century, <i>Macedonian Historical Review</i> , v. 2, Skopje, 2011, p. 141-154	4
8.	<u>Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир:</u> Свртување кон античкото минато заради идентитетот -случајот на Грција; Антиката и европската наука и култура, Филозофски факултет -Институт за класични студии, Скопје, 2009, с. 171-178	2
9.	<u>Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир:</u> Харилаос Трикупис и Македонија, "Македонија и соседите", Филозофски Факултет Скопје, 2010, стр. 208-214.	2
10.	<u>Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир:</u> Грчките контроверзни погледи за Македонија во: <i>Македонскиот идентитет низ историјата</i> , ИНИ, Скопје, 2010, с. 111-118	2
11.	<u>Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир:</u> Грчките интелектуалци за османлиска Македонија во 19 век, Ismail Mangaltepe et al. (ed.), <i>Balkan Studies</i> , II, History and literature, Skopje, 2011, p. 144 - 157	2
12.	<u>Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир:</u> Today's Macedonian—Greek border and so-called Historical Macedonia in: <i>Pravne i Povijesne odrednice granice Srednje i jugoistočne Europe</i> , Osijek, 2011, p. 275-280	2
13.	<u>Труд со оригинални научни/стручни резултати објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир:</u> Битола-камен на сопнување во српско-грчките преговори 1892-1899 во: <i>Зборник на трудови од Меѓународниот научен собир „ Битола тема за културно и уметничко творештво на автори од Република Македонија и Република Србија“</i> , Битола, 2012, с. 59-73, (коавтор)	1,8
14.	<u>Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир:</u> Цел и успех – Венизелос и Македонија во Балканските војни, 100-години од Балканските војни, МАНУ, Скопје, 2013, с. 295 - 310	2
15.	<u>Труд со оригинални научни резултати објавен во научно/стручно списание:</u>	4

Македонија е наша, но..., ГЗФЗФ 62, Скопје, 2009, стр. 265-273

16. Труд со оригинални научни резултати објавен, во научно/стручно списание: Ревизија на грчките територијални аспирации во османлиска Македонија, ГЗФЗФ, 63, Скопје, 2010, с.319-337 4
17. Труд со оригинални научни резултати објавен, во научно/стручно списание: Османлиска Македонија во 19 век во западните историски книги, ГЗФЗФ, кн. 64, Скопје, 2011, с. 193-206 4
18. Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: Грчки реакции за Илинденското востание, ГЗФЗФ, кн. 65, Скопје, 2012, с. 69-83 4
19. Труд објавен во зборник на трудови на в.о. институција: Погледи на грчките интелектуалци за Македонија во XIX и почетокот на XX век во: Предавања на XLIII меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, Скопје, 2011, с. 153-161 2
20. Учество на научен/стручен собир со реферат: Грчките интелектуалци и границите на Грција - Византиското културно -историско наследство и Македонија, Скопје, 11-12 мај 2009 1
21. Учество на научен/стручен собир со реферат: Како и зошто се ширела српската пропаганда во Поречието, на: Порече низ историјата, Самоков, 5-6 септември 2009 1
22. Учество на научен/стручен собир со реферат: Историјата на Балканот во наставата на Филозофскиот факултет, на: Современа настава по историја, 12 декември 2009, Скопје 1
23. Учество на научен/стручен собир со реферат: Создавањето и развојот на Атинскиот универзитет, на: Филозофски факултет-90 години високо образование: традиција -нова мисија -нова визија, Скопје, 15 декември 2010 1
24. Учество на научен/стручен собир со реферат: Грчките аспирации кон Струмица, на: Струмица и Струмичко во времето на Балканските војни и Букурешкиот мировен договор, 25-27 октомври 2012 1
25. Учество на научен/стручен собир со реферат: Историја, образование, карти, статистика, дипломатија, пропаганда – Грција и османлиска Македонија, на: Македонија во балканските војни, Букурешкиот договор - 100 години потоа, Скопје, 26 јуни 2013 1
26. Пленарно предавање на научен/стручен собир: Битола како камен на сопнување во односите меѓу Србија и Грција, на Битола тема за културно и уметничко творештво на автори од Република Македонија и Република Србија, Битола, 21-22 октомври, 2011 (коавтор) 1,8
27. Пленарно предавање на научен/стручен собир: Венизелос и Македонија во Балканските војни, на: Сто години од Балканските војни, Скопје, 3-4 декември, 2012 2
28. Пленарно предавање на научен/стручен собир: Придонесот на Андрија Лаинович за балканските историографии, на: Животот и делото на Андрија Лаинович, Скопје 17 мај, 2013 2
29. Пленарно предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество: Republic of Macedonia and its neighbors ,на: 75th Rose-Roth seminar “South Eastern Europe: Creating New momentum”, 19-21 october 2010, Skopje 3
30. Пленарно предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество: Creating of the Macedonian – Greek border, International Conference:”Legal and Historical determinants of borders in Central and Southeast Europe”, 22 october 2010, Osijek, Croatia 3
31. Пленарно предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество: Lef Nosi and the Albanian independence, International Conference, Lef Nosi Central figure of the Albanian history and culture, Elbasan, Albania, 24th November 2012 (коавтор) 2,7

32. Пленарно предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество: Macedonian reactions on Albanian independence, на: Java e Albanologjise, Prishtina, Kosovo, 23, October 2013 (коавтор) 2,7
33. Секциско предавање на научен собир со меѓународно учество: Грчките интелектуалци и османлиска Македонија во 19 век на: International Balkan Annual Conference, 9-13 may 2011, Skopje (organized by University of Istanbul, Turkey: Rutgers Univerity, USA; University "Ss. Cyril and Methodius"; University in Bitola; State University in Tetovo) 2
34. Секциско предавање на научен собир со меѓународно учество: Современата грчка историографија за османлиска Македонија. Некои размислувања по 1995 година, на: Меѓународна научна конференција, „Македонија низ вековите“, Скопје, 11-12 ноември 2011 2
35. Секциско предавање на научен собир со меѓународно учество: Grčki pogledi na Osmansku imperiju u 19 vijeku, на: Međunarodni naučni skup, 100 godina od odlaska Osmanlija s Balkana, Podgorica, Crna Gora, 12-15 oktobar 2012 2
36. Секциско предавање на научен собир со меѓународно учество: Greek reactions on the creation of the Albanian state. The case of the newspaper Scrip. International conference, 100 year Albanian independence, Tirana, Albania, November, 26th-27th, 2012 2
37. Ментор на магистерска работа (Бесник Емини, јуни 2009, Васко Дукмециев, септември 2009, Магдалена Илиоска, јуни 2012, Љупка Тодоровска-Бежовска, октомври 2012) 4
38. Одржано предавање по покана на Универзитет: одржано предавање пред студентите на токискиот Универзитет Хосеи на тема: Historical roots of the Macedonian – Greek dispute, на 24 август 2011 година 1

ВКУПНО 101,00

3. СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Р. бр.	Назив на активноста	Поени
1.	<u>Соработка на проект:</u> Историски атлас, Тримакс, 2009 (делот – Историја на новиот век коавтор)	2
2.	<u>Експертски активности:</u> рецензии на 4 книги- Ванчо Ѓорѓиев, Подземната република, Тримакс, 2010, Исмет Кочан, Битката за Македонија. Турската историографија за Балканските војни 1912 -1913, со посебен осврт за Македонија, Бата Пресс, 2010, Димитар Мирчев, „Балканскиот мегаетникум. Националните доктрини на македонските соседи“, Зеница, 2013 ; Ванчо Ѓорѓиев, ВМРО 1893 – 1903. Документи, „Матица Македонска“, 2013	4
3.	<u>Експертски активности:</u> Изработка на 5 стручни подлоги за сценарија за снимање на документарни филмови од сериите посветени на македонската историја (Македонското будеење, Македонија и балканските држави, Даме Груев, Петар По Арсов и Тројцата од МРО – Иван Хаџиниколов, Андон Димитров и Христо Батанџиев)(2x1 и 3x0,9)	4,7
4.	<u>Експертски активности:</u> стручен консултант за изработка на три историски карти: Балканот 1830-1914, Тримакс картографија, 2009; Карпошево востание, Тримакс картографија, 2009 и Македонија во Втората балканска војна, Тримакс картографија, 2009 (коавтор) 3x0,9	2,7
5.	<u>Експертски активности:</u> стручна редакција на книга од проектот на владата на РМ за превод на 1000 книги – за книгата на Ричард Ј. Еванс, Во одбрана на историјата, „Арс Ламина“, Скопје, 2013	1
6.	<u>Предавање на институции од јавен интерес, културно -информативни центри:</u> Македонија во односите помеѓу балканските земји на почетокот на 20 век, Горњи	0,5

Милановац, Србија, 16 април 2011

7. Предавање на институции од јавен интерес, културно -информативни центри: Грчката надворешна политика и македонското име: споредби од минатото и сегашноста, Центар за научни истражувања и промоција на културата „Хаемус“ Скопје, 23 мај 2013 0,5

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

Р. бр.	Назив на активността	Поени
1.	<u>Член на уредувачки одбор на научно/стручно списание:</u> Член на уредувачкиот одбор на научното списание <i>Macedonian Historical Review (2010-2013)</i>	0.75
2.	<u>Член на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир:</u> Член на организациониот одбор за конференцијата „Сто години од балканските војни“, МАНУ, Скопје, 3-4 декември 2012	0.5
3.	<u>Член на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир:</u> Член на организациониот одбор за конференцијата „Македонија во балканските војни, Букурешкиот договор - 100 години потоа“, Скопје, 26 јуни 2013	0,5
4.	<u>Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир:</u> Член на организациониот одбор за меѓународната конференција „Македонија низ вековите“, Филозофски факултет, УКИМ, Скопје, 11-12 ноември 2011	1
5.	<u>Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир:</u> Член на организациониот одбор за меѓународната конференција „Балканот на Евлија Челебија“, 16 – 20 април 2012, МАНУ, Скопје	1
6.	<u>Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир:</u> Член на организациониот одбор за меѓународната конференција „Jews across the Balkans: History, Society and Culture“, МАНУ, Скопје, 29. 9. – 2. 10. 2013	1
7.	<u>Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир:</u> Член на организациониот одбор за меѓународната конференција „Букурешкиот мировен договор, Македонија и Балканот“, МАНУ, 31.10-1.11, 2013	1
8.	<u>Изготвување и пријавување на научен/образовен меѓународен проект:</u> учесник во изготвувањето на заеднички македонско-словенечки проект за историја, пријавен во МОН, 2009	1
9.	<u>Изготвување и пријавување на научен/образовен меѓународен проект:</u> учесник во изготвувањето на проектот на Cllohres Creating International Links and Innovative Overviews for a New Historical Culture for Citizens of a Growing Europe” 2012, пријавен во Европската комисија на 28 02 2012	1
10.	<u>Учество во комисии и тела на државни и други органи:</u> член на Комисија за доделување на државната награда „11 октомври“ во областа на науката и образованието за 2010	1
11.	<u>Учество во комисии и тела на државни и други органи:</u> член на Комисија за доделување на државната награда „11 октомври“ во областа на науката и образованието за 2013	1

ВКУПНО 25,15

Професионални референци на кандидатот за избор во звањето доцент:

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ: 73,14

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ: 101,00

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ: 25,15

ВКУПНО: 199,29

Рецензентска комисија

1. Проф. д-р Ванчо Ѓорѓиев, с.р.
2. Проф. д-р Михајло Миноси, с.р.
3. Проф. д-р Катерина Тодороска, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ИСТРАЖУВАЧ ВО СИТЕ НАУЧНИ ЗВАЊА ВО ОДДЕЛЕНИЕТО ЗА МАКЕДОНСКА НАРОДНА ЛИТЕРАТУРА ПРИ ИНСТИТУТОТ ЗА МАКЕДОНСКА ЛИТЕРАТУРА ВО СКОПЈЕ

Советот на Институтот за македонска литература, на 110. седница одржана на 18. 12. 2013 година, донесе Одлука за формирање на Рецензентска комисија во состав: д-р Ленка Татаровска, научен советник, д-р Марко Китевски, научен советник и д-р Лорета Гергиевска-Јаковлева, научен советник, за избор на еден истражувач во сите научни звања во Одделението за македонска народна литература. Заблагодарувајќи се за укажаната доверба, чест ни е да го поднесеме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На распишаниот конкурс за избор во сите научни звања, објавен во дневните весници *Дневник* и *Коха* на 19. 11. 2013 година, се пријави д-р Ана Мариноска, научен соработник во Одделението за македонска народна литература при Институтот за македонска литература во Скопје, како единствен кандидат.

Биографски податоци

Д-р Ана Мариноска е родена 1972 год. во Скопје. Дипломирала на Филолошкиот факултет на Катедрата за македонска книжевност и јужнословенски книжевности во 1994 год., каде што ги завршила и постдипломските студии. Магистрирала во 2002 год. со теза со наслов “Поетика на македонските народни гатанки”. Во 2010 год. на Филолошкиот факултет “Блаже Конески” во Скопје ја одбранила и докторската дисертација со наслов “Конески и фолклорот”, под менторство на проф. д-р Атанас Вангелов.

Од 1996 год. д-р Мариноска е вработена во Институтот за македонска литература, во Одделението за македонска народна литература. Во моментот е на работното место научен соработник/доцент. Учествовала со самостојни научни прилози во сите научноистражувачки проекти на Одделението (“Истражување на митот и ритуалот во македонската народна литература”, “Драмски елементи во македонскиот фолклор”, „Аспекти на традиционалното во македонскиот фолклор“ и „Аспекти на религиозното во македонскиот фолклор“), потоа во проектите на Институтот „Родови претстави во македонската и албанската култура и социјално живеење“ (UNESCO), „Родови претстави во балканските литератури и култури“ (соработка со Унив. Неофит Рилски, Бугарија), “Националните рефлексии во одредени творечки пројави од македонската литература од 19 век”, „Традицијата и континуитетот во македонско-хрватските врски“, како и во макропроектот на Институтот за македонска литература “Македонски книжевен лексикон”. Посебно значајно е и нејзиното учество во меѓународните проекти “Nationality Building and the Break-up of the Empire” (Билги Универзитет, Турција), “Learning How to Write Effectively” (во рамките на COST програмите) и “Literacy Development in the Humanities: Creating Competence Centres for the Enhancement of Reading and

Writing Skills as Part of University Teaching” (SCOPES), во кој е и коракководител од македонска страна.

Д-р Мартиноска реализирала повеќе научни и стручни престои во земјата и во странство, од кои се издвојува научниот престој на Универзитетот во Оксфорд, Велика Британија, во 2004, каде што под менторство на проф. д-р Том Паулин работеше на истражување на врските помеѓу фолклорот и современата литература. Значајни се и престоите во Србија, Бугарија, Италија и Русија. Мартиноска е, исто така, редовен учесник на голем број научни конференции и симпозиуми од областа на литературата, фолклорот и културолошките студии, кои се организираат во земјата и во странство, а од кои би ги издвоиле меѓународните симпозиуми во Унгарија, Украина, Романија, Бугарија, Турција, Русија, Хрватска, Србија, Естонија, Шпанија, Швајцарија и др.

Мартиноска ги има објавено книгите “Поетиката на македонските народни гатанки” (Македонска книга, 2002), “Митот и ритуалот во македонскиот фолклор – релации и проникнувања” (Институт за македонска литература, 2008), “Голиот на гости – Антологија на македонскиот еротски фолклор” (МИ-АН, 2007), „Конески и фолклорот“ (Институт за македонска литература, 2012), а во моментот во печат се наоѓаат уште две „Метрополис“ (Блесок, 2013) и „Културни парадокси (Или за родот, етницитетот и идентитетот во фолклорот и литературата)“ (Институт за македонска литература, 2014). Истовремено, таа има објавено и околу седумдесет самостојни научни трудови во стручната и научна периодична литература, во земјата и во странство. Има објавено и над 200 колумни на културолошки и родови теми во неделникот „Глобус“ и во дневниот весник „Нова Македонија“.

Напоредно со нејзината научна активност, Мартиноска предава на постдипломските културолошки студии во книжевноста при Институтот, каде што е ангажирана на предметите: вовед во културологијата, културата и глобализацијата, културна антропологија и академско пишување. На докторските студии на истата група ангажирана е на предметите: културните предизвици на глобализацијата и родови претстави во современата култура и медиуми, а на групата по македонистика со предметите: фолклорот и современата литература и процесите на митологизација и демитологизација во македонската литература. Покрај тоа, Мартиноска има и работно искуство како предавач по предметите: македонска народна литература и теорија на литературата на групата за македонски јазик и книжевност при Државниот универзитет во Тетово (2004-2006).

Д-р Ана Мартиноска е избрана на позицијата главен и одговорен уредник на институтското списание за литературна наука „Спектар“ (2013-14), а истовремено е и член на редакцијата на електронското списание „Блесок“ (2012-), одговорна за рубриците „Критика“ и „Есеи“. Повремено се занимава и со преведување на стручни трудови од англиски и српски на македонски јазик и обратно.

Мартиноска е и член на Советот на Институтот за македонска литература во два мандата, а во моментот е и негов заменик-претседател. Член е и на Здружението на компаративисти на Македонија и на Меѓународната

асоцијација за компаративна литература (International Comparative Literature Association).

Извештај за избор во научно звање (прилог: Образец кон извештајот)

Приложениот образец покажува дека кандидатката Ана Никола Мариноска од Институтот за македонска литература, чиј научен интерес е областа од македонската народна книжевност и културолошките студии, има вкупно 318,13 поени. Оваа констатација зборува дека кандидатката достоинствено ги исполнува предвидените барања од распишаниот конкурс. Во оваа прилика ќе се осврнеме на некои позначајни научни погледи и ставови изнесени во нејзините дела.

Поетика на македонските народни гатанки е магистерски труд одбранет и објавен во 2002 година. Ова истражување се однесува на најстариот вид мисловно-говорни игри од областа на усната книжевност кои примарно имале обреден карактер и биле составен дел на древните култури. Замислени како метафорички, описни или непосредни и исклучително збунувачки прашања, истите имале и единствен одговор. Специфика им е сликовитиот начин на изразување, а тоа, пак, е прафеномен воопшто на човечкиот говор, преку кој се доловува најнапред стариот анимистички поглед на свет. Авторката успешно го расветлува прашањето на овие, како што Јолес уште ги именува *едноставни форми*, почнувајќи од нивното потекло, па сè до нивните релации со денешните модерни култури. Освен историскиот аспект, опфатена е поимноста, класификацијата, поетиката како најстожерен дел на истражувањето, повеќеслојноста на семантичките фигури (метафоричните и метонимиските групи), релацијата со метафората, епитетот, споредбата, синегдохата, персонификацијата, контрастот, нивната сложена синтакса, фонолошките особености од кои ги издвојуваме ономотопејата и римата, потоа јазикот и лексиката.

Истражувањето плени со убавиот избор на примери од македонските народни гатанки, нивната духовитост и повеќезначност. Не можеме овде да не посочиме неколку кои восхитуваат со својата сликовитост и експресија на зборот, каков што е на пример живописниот танц на воденицата и нејзината изненадувачка перспектива: *Д`г смок свиреше, Калавидра играше, бела пена пушчаше (воденица)*; или *Д`го оди, сенка нема, песна пие, човек не е (река)*; или збиеноста на малешевските антологиски бисери, актуелни во филозофска смисла и денес, а кои говорат за една молњевита блескавост на духот, на пример: *Шчо е најбело на светот? (дено)*; или *Шчо е најбрзо на светот? (умот)*; и најкарактеристичниот пример за основниот процес или најстарата и најинтензивна форма на мислење – именувањето: *Кое е тоа нешто, без кое што ништо не може на светот (името)*; или да го споменеме уште и звучниот ефект што заплискува од играта ни на небо ни на земја – претстава на своевидна естетика на скриеното: *Дудулица свири, Танкосава игра (самовилјак-ветрушка)*.

При остварувањето на ова истражување, освен објавени користени се и ракописни, односно архивски материјали, а самото истражување е поткрепено

со мислењата на наши, но пред сè, светски имиња и нивните достигнувања. Оттаму *Поетика на македонските народни гатанки* претставува сериозно и значајно истражување од областа на македонското усно творештво, несекојдневна свежина на духот, а истовремено и голем придонес во сферата на кратките жанри како дел од неистражените области од овој домен.

Во 2008 година, Ана Мартиноска ја објави книгата *Митот и ритуалот во македонскиот фолклор – релации и проникнувања*, првенец со кој пред научната јавност авторката се претстави како солиден учесник во тимска истражувачка работа во проекти на Институтот. Главна преокупација на ова истражување претставува заемното проникнување на митското и ритуалното и нивната моќ во македонската народна култура. Во таа смисла даден е еден систематичен историски преглед на најпознатите и најзначајните светски теории и школи за митот и обредот. Во прв план земени се предвид термилолошките дефинирања и општите суштински стојалишта од кои се поаѓа во оваа област за да се разбере и објасни единството на светот низ призмата на човечката свест. Неодвојноста на митот и обредот, како древни форми на духовниот живот, спорот за нивниот хронолошки приоритет, нивниот однос кон фолклорната книжевност и процесите на демитологизација се во фокусот на интерес на ова дело. Низ овие расветлени релации проникнува оригиналноста на текстот за кратките фолклорни жанри, недоволно проучена материја во македонската наука.

Во почетокот на истражувањето земени се предвид интернационалната и архаичната форма на гатанката, најнапред како остаток на митот, а потоа како издвоеност од него, потоа основните доминанти – како што се описот кој опчинува и магијата на тајното значење на овие двочлени изразни состави на прашања и одговор. Скриените елементи на митското и ритуалното ја чинат виталноста на овој жанр, особено озареноста на поетската слика која омајува и нејзиниот предмет, блескотниот ефект на исчекување и изненадување остварени низ метафоричниот јазик, како и огромниот број различни мотиви земени од широкиот спектар на човечкиот светоглед. Ова дело, исто така посветено на гатанката, зборува дека таа претставувала своевидна *лозинка* за премин на личноста од еден статус во друг, нејзин испит и лична заштита при иницијациите; таа била составен дел на исполнување на тешките свадбени задачи, дел од жртвените култови и слично. Поставена на *границата меѓу играта и јавето*, нејзината мудрост била негувана со векови во семејствата и пошироко во општествените институции и останува до денес како скапоцен *аманет* за нас од предците.

За истражувањето да биде целосно, авторката се задржува и на семантиката на боите во гатанките, како дел од нивната естетика. Главно, таа се осврнува на црвената боја, како традициска во словенските и европските култури, и на бинарната опозиција црно-бело. На овој начин се објаснува симболизацијата и диференцираноста, афирмативното и манифестното, односно светлосното и сето тоа во функција на откривање на мудроста. Привлекува внимание и процесот на т.н. ефект на *изневерено очекување* или ние би рекле *предавство на восхитот* во македонската народна гатанка, а се однесува на сликописот на еротското, овде предадено само како „фон, нешто што се насетува од контекстот“, но не одредува ниту одлучува зашто самиот

крај е неочекуван и оди во обратна насока. Овој блок на текстови својата завршница ја насочува на спецификите на гатанките и детските говорни игри како и нивните трансформации во XXI век.

Скриените елементи на митското и ритуалното ја чинат виталноста на овој жанр, особено озареноста на поетската слика која освојува и нејзиниот предмет, нагласувањето на ефектот на исчекување и изненадување остварени низ метафоричниот јазик, како и огромниот број на различни мотиви земени од широкиот спектар на човечкиот светоглед. Гатанката, таа своевидна *лозинка* за премин на личноста од еден статус во друг и нејзина заштита, го придружувала човекот при иницијациите, била составен дел на исполнувањето тешки свадбени задачи, била дел од жртвените култови и слично. Поставена на границата во светот на играта и јавето, нејзината мудрост е негувана со векови во семејствата и пошироко во општествените институции; таа останува и денес како скапоцен *аманет* за нас од предците.

Вториот дел од книгата *Митот и ритуалот...* претставува објавени резултати од проектот *Драмски елементи во македонскиот фолклор*, а се однесува на најархаичните текстови т.н. народни баења, подрачје од македонската фолклористика во кое сè уште има многу празнини. Овој жанр исто така припаѓа на комплексот на кратките жанри и во некои средини опстојува до денес. Вербалната структура на баењата зборува за поетски текст и присуство на магијата во нив како остатоци од дrevните времиња. Врз нив може да се врши реконструкција на митско-религиозните системи, а исто така таму да се бараат и корењата на поезијата. Авторката мошне студиозно пристапува кон оваа проблематика, посочувајќи ги драмските специфики на обредниот говор и на самиот изведувач, на невербалниот дел, на симболичното при скриениот ритуал, на молитвениот карактер низ кој се следат вкрстувања на религиозното *двоверие* од паганските и христијанските верувања; на необичноста на т.н. *таен* јазик, неговата сликовитост, експресивност и збиеност, на зборови или цели стихови при комуникацијата и нивно повторување, на нивниот ритам, на алитерацијата и асонанцата, на драмскиот мим, на предавање на знаењето, на посебната временска лоцираност, на шепотот, на личноста која го изведува дејството како посредник меѓу луѓето и нечистата сила, на сродноста на баењата со клетвите како жанр итн.

Оваа техника на *говорење*, преземена од некогашната древна народна медицина, низ истражувањето е споредувана и со шаманските модели на лекување, за што научната мисла е поделена на за и против. Инаку, истражувањето за баењата е проследено во балкански и јужнословенски контекст и придружено со обемна библиографија. Значаен е проектот на авторката за оваа проблематика и кај Ромите во Македонија. Воопшто, истражувањето за баењата е мошне важно не само по својата оригиналност, туку и по разоткривањето на говорот на еден мошне стар и заборавен светоглед на еден паганско-христијански хуманизам. Во него пулсира симболичниот јазик на една култура со издиференцирано изградени обрасци од знаци, формули, движења, пораки, значења, емоции и сето тоа во функција на самото дејство како остаток на традицијата.

Во 2007 г., д-р Ана Мартиноска ја објавува книгата *Голиот на гости* со поднаслов *Антологија на македонскиот еротски фолклор*. Недостигот од овој

тип на изданија кај нас се пополнува и со оваа публикација во која *гласните зборови* или *најгласни думи*, како што ги нарекува Марко Цепенков, овде не се *покриени* туку од нив мошне смело целосно е симнат превезот и тие се до срж разголени, без разлика дали станува збор за прозен текст од усното творештво, за народна поезија или т.н. *мрсни* песни, или пак за кратките жанри. Овде главно царува енигмата на Еросот, тој познат заводник и голем светски владар на љубовта, кој од искони умеел да ги одреди трајно *правилата и законите* за вечно одржување и обновување на светот, а со тоа и на човекот.

Во различните видови народни умотворби застапени при овој антологиски избор, придружен и со предговор од авторката, доминантни на сцената се страстите. Во нив се чувствува вкусот и мирисот на уживањето, бесмртните и нескриени радости зашто љубовта сама по себе е божја сила, неочекуваната зашеметеност од неа, изненадувачката жед и опседнатост со тоа како да се продолжи животот, измешаните нагони во бескрајната љубов при вкрстувањето на спротивностите, дионизиска распуштеност, претерување. Оттаму смајаноста од силината на сите овие лица видени во огледалото на еросот, првенствено како прамодел на создавањето во светот, одглас од еден прапочеток со нему својствен космички и обреден симболизам целосно потчинет на избликот на енергијата на плодноста. Тука имаме изобилство од предозираност, наслушнување на видлив гргор од урнебесна бахтиновска смеа што ги пара ушите, како и неопходна катарзичност на еден *идеален поредок* во кој до бесвест се љуби и открива другиот, но и самиот себеси.

Делото *Конески и фолклорот*, објавено 2012 г., е одбранета докторска дисертација на Филолошкиот факултет во Скопје под менторство на професор Атанас Вангелов, автор и на предговорот на книгата, исто така ментор и на магистерскиот труд на д-р Ана Мартиноска. Ова современо истражување има намера, како што истакнува авторката во воведот, да ги расветли „постојните празници и недоречености во македонската фолклористика и наука за литературата во однос на проучувањата и на Конески и на фолклорот.“ *Интересот на Конески за фолклорот* е второто поглавје од книгата и ги опсервира видувањата на Конески за себе и неговите релации со македонската народна традиција од една страна, и од друга, погледите на современите и иследувачите во релација со овој голем гениј на македонската култура. Освојуваат секавањата на Конески за тоа „како се просеваа бајачките“, огновите на Коледе и Василица, замрсувањето на Божиќ со врапче“, мирисот на волкот и скриениот хумор што го поседува генијалниот Конески, и многу други обичаи, празници и ритуали меморирани во неговото детство, како дел од македонската културна традиција.

Третата глава, *Конески како фолклорист*, ја потенцира дејноста на овој наш великан во сферата на собирачката дејност и публикувањето на народното творештво како непроценливо културно богатство на еден народ. Станува збор за антологиски избори со народна поезија и проза. Од нив ќе ги споменеме редактирањето на збирката *Сказни и сторенија* – народни умотворби од нашиот собирач Цепенков, во тоа време релативно непознат пред македонската јавност. Освен тоа, Конески се јавува и како проучувач на фолклорот, чија теза за „културниот идентитет на македонската книжевност“ се темели токму на фолклорот како „доминантен дел“ од развојот на нашиот

јазик и литература низ вековите. Во таа смисла наведуваме некои од неговите врвни достигнувања, земени предвид од авторката, на пример статијата *Јазикот на македонската народна поезија*, потоа *За некои црковнословенски елементи во усната традиција во Македонија во XIX век*, *Животот на легендата* и други.

Во четвртиот дел, *Фолклорот како основа на уметничката литература – теориски дел*, авторката главно се задржува на рускиот формализам и прашкиот книжевно-научен структурализам кои самиот Конески одлично ги познавал. Посебно место ѝ се дава на *интертекстуалноста* и поважните теории за неа, се обрнува внимание на терминот *литературниот фолклоризам* и неговата функција, потоа на *фолклоризацијата* видена во вид на влијание на фолклорот врз литературата како своевиден систем и целина.

Петтото и најобемно поглавје го проследува *Фолклорот како основа на поезијата на Конески*. Упатен и близок до руските научни достигнувања и насоки, кај Конески забележителен е ставот дека фолклорот може да биде основна матрица, предлошка или инспирација за уметничкото творење. Како најрепрезентативен, а според некои и најубав, го посочуваме есејот *Очудување* и неговото дефинирање како „отстапување...“ – поим кој е применуван во стилистичките или композициски постапки; потоа клучниот термин *изневера* – кој Конески го поврзува со собирачката дејност и творењето кај Марко Цепенков. Исто така, го издвојуваме и огледот *Еден опит* во кој Конески размислува за сопствената уметничка лабораторија на творење, во која свое место наоѓа т.н. *комуникабилност* и говорниот јазичен модел, преземени од оралната поезија. Всушност, во ова поглавје, д-р Ана Мартиноска открива клучни принципи од поетиката на Конески. Во неа ќе ги сретнеме фолклорните мотиви, верувањата, обредите и легендите, паремиолошките структури, детските игри, раскошната лексика на народниот живот, симболиката, повторувањата и споредбите, постојаните епитети, дијалозите, обраќањата – сите тие имаат свое и незаменливо место во поезијата на Блаже Конески, но не како груба нафрленост туку како своевидна фолклорна естетика. Во овој оддел уште ќе ги издвоиме научните анализи на песните: *Тешкото*, циклусот песни за *Марко Крале*, граден врз народни легенди и толкувања врз теоријата на интертекстуалноста, потоа *Стерна*, *Везилка*, *Виј*, *Болен Дојчин*, *Ракување*, *Игра со дете*, збирката раскази *Лозје*, отворената форма на *Дневникот* каде Конески ја развива „класичната форма на анегдотата“, притоа давајќи ѝ една „поширока порака“.

Во шестата глава од книгата *Културолошки промислувања*, авторката го разгледува местото и улогата на Конески како врвно име во македонската духовна култура, чија грандиозна национална величина е рамна само на онаа од Мисирков. Научното истражување *Конески и фолклорот* претставува исклучително значаен оригинален придонес на науката за усното творештво, но истовремено и за проучувањата во поширок контекст на современата наука за литература и култура.

За изборот во повисоко звање, д-р Ана Мартиноска ја подготви и книгата во ракопис, двојазично на македонски и англиски јазик, под наслов *Културни парадокси (Или за родот, етницитетот и идентитетот во фолклорот и*

литературата). Таа е опремена со Предговор од авторката и Поговор од д-р Маја Јакимовска-Тошиќ. Делото е составено од три поглавја: Род/идентитет; Етницитет/нација и Мит/историја. Текстовите од оваа книга главно претставуваат дел од меѓународни проекти (UNESCO); од балканскиот проект во соработка со универзитетот Неофит Рилски, Бугарија; од меѓународниот проект со Билги Универзитетот од Турција и други или од меѓународни научни конференции и симпозиуми одржани во Унгарија, Украина, Русија, Романија, Хрватска, Швајцарија... Научните текстови од посоченава книга ги обединува идејата на културолошките проучувања. Овде издвојуваме дел од поговорот приложен кон ова дело: „таа ги изложува своите размисли за теми од областа на родовите односи и патријархалниот модел на нашата култура, теми за конструкцијата на идентитетите, нивните манифестации, трансформации и рedefиниции, теми за концептите на етницитетот и нацијата во континуираната игра на историјата, културата и моќта (Hall), теми за линиите на разделување помеѓу историјата и митологијата, нивните дистинкции и ограничувања...“

Што се однесува до целокупното и подецидно научно ангажирање на д-р Мартиноска, упатуваме на табеларниот приказ на *образецот*, кадешто исцрпно се регистрира нејзината научноистражувачка дејност, забележителна како во земјава така и во странство. Притоа како посебно значајно се одбележува нејзиното учество во бројни меѓународни проекти, меѓу кои и релевантните “Learning How to Write Effectively” (COST) и “Literacy Development in the Humanities: Creating Competence Centres for the Enhancement of Reading and Writing Skills as Part of University Teaching” (SCOPEs). Изработените научни трудови на кандидатката се објавуваат во повеќе домашни и странски меѓународни списанија и зборници, со што се шири рецепцијата на изнесените идеи и нејзините научни остварувања. Д-р Ана Мартиноска има зад себе и пообемна наставно-научна дејност. Таа била предавач на Државниот универзитет во Тетово (2004-2006); моментално е професор на постдипломските културолошки студии во книжевноста при ИМЛ, како и на докторските студии при истата група. Нејзиниот творечки придонес во овој домен е мошне значаен. Неа ја одликува студиозноста која придонесува за оформување на квалитетот на студиите, позната е нејзината успешна комуникација и општење со студентите, нивното ангажирање од нејзина страна врз одредени проекти и теренски истражувања, подготвување и помагање при изработка на важни прашалници за работа на терен, посочување и снабдување со дополнителна стручно-научна литература, изведба на неопходни консултации, организирано и несебично помагање при избор и изработка на теми за семинарски работи, магистерски и докторски дисертации.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на изнесените информации и согледби, прецизно дадени во рефератот и образецот за научно-творечката и научно-наставната дејност на кандидатката, заклучуваме дека д-р Ана Мартиноска е авторитетен научник со континуирано научноистражувачко искуство. Нејзините објави и постигнати резултати покажуваат дека кај неа постои една компетентност со широк

дијапазон на научни, стручни и културни интереси, меѓусебно испреплетени проникнувања од разни дисциплини и области: фолклор, современа литература, теорија и методологија, културолошки дисциплини, компаративистика, превод, филм, сликарство... Наведените професионални ангажирања и афинитети зборуваат за еден мошне отворен дух за општење, проекции и комуникации од најразличен вид со светот. Истражувач со хармонична одмереност и голема култура, д-р Ана Мартиноска во својата работа стреми кон едно раскошно сеединство кое восхитува и насочува кон една истенчена усмереност и самосвојност на духот, на смислата и интелектуалните процеси на полето на науката и културата во Македонија.

Од досега изнесено во рефератот, ни претставува особена чест и задоволство што имаме можност на Советот на Институтот за македонска литература да му предложиме д-р Ана Мартиноска да биде избрана во звањето **виш научен соработник** во Одделението за македонска народна литература.

Рецензентска комисија:

1. Д-р Ленка Татаровска, научен советник, с.р.
2. Д-р Марко Китевски, научен советник, с.р.
3. Д-р Лорета Георгиевска Јаковлева, научен советник, с.р

ОБРАЗЕЦ КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: **Ана Никола Мартиноска**

Институција: **Институт за македонска литература – Скопје**

Научна област: **македонска народна книжевност, културолошки студии**

НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКА И НАСТАВНО-НАУЧНА ДЕЈНОСТ		
Ред. бр.	Назив на активноста	Поени
1.	Конески и фолклорот (Институт за македонска литература, 2012) – монографија	8
2.	Митот и ритуалот во македонскиот фолклор- релации и проникнувања (Институт за македонска литература, 2008) – монографија	8
3.	Поетиката на македонските народни гатанки (Македонска книга, 2002)- монографија	8
4.	Голиот на гости (Антологија на македонскиот еротски фолклор) (МИ-АН,2007) – научно-популарна книга	6
5.	Метрополис (Блесок, 2013, во печат) – научно-популарна книга	6
6.	Културни парадокси (Или за родот, етницитетот и идентитетот во фолклорот и литературата) (Институт за македонска литература, 2014, во печат) – научна книга	8
7.	Kultura, drustvo, identitet – Europski realiteti, Znanstveni skup, Osijek, Hrvatska, 2013 -учество на меѓународен научен собир со реферат „Александар Македонски: историски херој, национален мит или геј икона“ (со д-р Маја Јакимовска-Тошиќ) (во печат во Зборник од трудови од конференцијата)	2
8.	IV меѓународен научен собир „Македонско-хрватски книжевни, културни и јазични врски“, Охрид, 2013 -учество на меѓународен научен собир со реферат „Славенка Дракулиќ во Македонија(или за жената, жртвата и уметноста)“ (во печат во Зборник од трудови од конференцијата)	2
9.	Учество во работилницата „Без датум на производство и рок на траење“, 19.09.2013 г., 34. издание на ИФФК „Браќа Манаки“ во Битола - учество на стручен собир	2
10.	Модератор и учесник на панел дискусијата по повод прикажувањето на документарниот филм на Наум Пановски „Виктор Хара – човекот што умре пеејќи ја вистината“, 24.10.2013 г., ФДУ, Скопје, во организација на Институтот за македонска литература и ФДУ - учество на стручен собир	2
11.	Модератор и учесник на панел дискусијата „Жената и канонот – жената во науката, уметноста, културата“, одржана на 15.11.2013 г. , ФДУ, Скопје, во организација на Институтот за македонска литература и ФДУ - учество на стручен собир	2

12.	Мажот е главата,ама жената е вратот. (или за некои аспекти на родовата анализа на македонската народна култура), Спектар, бр. 61, Скопје, 2013, стр. 155-173 - труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание со меѓународен уредувачки одбор	6
13.	Бајање код Рома у Македонији, Roma Incantations in Macedonia, „Промене идентитета, културе и језика Рома у условима планске социјално-економске интерпретације“, Научни скупови Српске академије наука и уметности, књ. CXXXIX, Одељење друштвених наука, књ.33, Београд, 2012, стр. 295-303 - Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир, објавен во странство	3
14.	<i>Ars erotica</i> на женски начин (кон “Keep calm and have a vagina” на Билјана Василева, МКЦ, март 2013 г.), Блесок, бр. 89 , март-април, 2013; <i>Ars erotica female way</i> (Reflections on “Keep calm and have a vagina” by Biljana Vasileva, MKC, March 2013) - труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание на македонски и англиски јазик	4
15.	Пресликување на душата (Кон изложбата „Тајната вечера“ на уметникот Филип Фидановски, 21.10.2013 г.), Блесок, бр. 92, Скопје, септември-октомври 2013; Soul Transplants (On Filip Fidanovski’s exhibition “The Last Supper,” 21.10. 2013) - труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание на македонски и англиски јазик	4
16.	“What “Good writing” Means to Students at Eastern European Universities: A Questionnaire Study”, (co-authored with Cristina Baniceru, Tetiana Fitio, Halyna Kaluzhna, Dumitru Tucan), EATAW, CEU, Budapest, June 27-29, 2013 - учество на меѓународен научен собир во странство со реферат (во печат во Зборник од трудови од конференцијата)	2
17.	Книжевно-критичарска мисија со срце и интелект (Кон книгата „Со посвета“ од Соња Стојменска-Елзесер), Скопје, 2013 – прегледен напис	2
18.	Петтата конференција во рамки на меѓународниот проект “Literacy Development in the Humanities: Creating Competence Centers for the Enhancement of Writing Skills”, во рамките на SCOPES, Львов, Украина, 2013 - учество на меѓународен научен собир во странство	2
19.	Блаже Конески и македонската култура, Спектар, бр. 59, Скопје, 2012, стр. 29 - 40 - труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание со меѓународен уредувачки одбор	6
20.	A Book Can Heal Better Than Doctors (A search for identity in literature written by women who have immigrated from former Yugoslavia), Literary Dislocations/Deplacements Litteraires/Книжевни дислокации, Edited by Sonja Stojmenska-	2

	Elzeser and Vladimir Martinovski, Скопје, Институт за македонска литература, 2012, стр. 529-538 - Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир	
21.	Лекции од животот и уметноста (Кон изложбата на Илија Пенушлиски на 19.9.2011 во „Око“), Блесок, бр. 82 , јануари-февруари, 2012; Lessons of Life and Art (On the occasion of Ilija Penušliski's art exhibition in gallery "Oko" in Skopje on 19.9.2011) - труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание на македонски и англиски јазик	4
22.	Прва конференција во рамки на меѓународниот проект "Literacy Development in the Humanities: Creating Competence Centers for the Enhancement of Writing Skills", во рамките на SCOPES, Цирих, Швајцарија, 2011 - учество на меѓународен научен собир во странство	2
23.	Бајките се можни и денес (Кон „Човечулец“ од Александар Прокопиев, Скопје, „Магор“, 2011), ЛИК, Нова Македонија, Скопје, 8.2.2012 – прегледен напис во списание	2
24.	„Scorpius Balcanicus, or How to Read Macedonian poetry“, Introduction to <i>Six Macedonian Poets</i> , Edited by Igor Isakovski, Arc Publications, UK, 2011 („Scorpius Balcanicus, или како да се чита македонската поезија“, Блесок, 80-81, септември-декември 2011, Скопје) - труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание	4
25.	Родот како идентитет во македонската народна култура, Спектар, бр. 57, Скопје, 2011, Книга I, стр. 108-118 - труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание со меѓународен уредувачки одбор	6
26.	Книгата лечи подобро од докторите (Потрагата по идентитет во литературата пишувана од авторки кои емигрирале од поранешна Југославија), Наше писмо, број 71-72, јануари-декември 2011 - труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание	4
27.	Кон збирката раскази „Пирамида. Лавиринт“ од Христо Петрески – учество на стручен собир со реферат	1,5
28.	Театарот како мост меѓу културите (Кон доделувањето на 14-тата "Европска театарска награда", Санкт Петербург, 12-17.04.2011), Реплика, Списание за аудиовизуелни уметности, Скопје, 2011 - прегледен напис во научно списание	2
29.	Блесокот на „Блесок“ (или, за Игор Исаковски со светлината на хрватско-македонските книжевни врски), во Hrvatsko-makedonske književne, jezične i kulturne veze, Zbornik radova s Međunarodnog znanstvenog skupa Hrvatsko-makedonske književne, jezične i kulturne veze održanog u Rijeci od 23.do 25.ožujka 2011, Knjiga III., Filozofski fakultet, Rijeka, 2011, str.	2

	497-505 - труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир	
30.	Што научив за Конески од Вангелов? (<i>Зборник од научниот собир посветен на А.Вангелов</i>), Филолошки факултет „Блаже Конески“, Скопје, 2010 - труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир	2
31.	Од фолклорот преку Конески до современата култура, Контекст, Скопје, 2010 - труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание со меѓународен уредувачки одбор	6
32.	Конески и фолклорот, Филолошки студии, Скопје, 2010 - труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание со меѓународен уредувачки одбор	6
33.	Меѓу имагинарното и реалното, Реплика, Списание за аудиовизуелни уметности, Скопје, 2010, стр.18-19 - прегледен напис во научно списание	2
34.	Со челото на прст, Блесок бр. 75 , ноември-декември, 2010; The Forehad on the finger - труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание на македонски и англиски јазик	4
35.	Европскиот театар денес, Спектар, број 51, год. 26, Скопје, 2008, стр.163-167 - прегледен напис во научно списание	2
36.	Кон доделувањето на "Европската театарска награда" (Europe Theatre Prize), Литературен збор, Скопје, 2008 - прегледен напис во научно списание	2
37.	Бајачката традиција кај Ромите во Македонија, Културен живот, 3-4/2008, Скопје, 2008, стр. 50-56 - труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание	4
38.	Myths and Folklore in the Contemporary Macedonian Literature, Interlitteraria, 13-2008, vol. I, Contemporary Fate of Great Cultural and Literary Myths, Tartu University Press, Estonia, 2008 - труд со оригинални научни резултати, објавен на еден од светските јазици во научно списание со меѓународно значење	6
39.	Ethnic Stereotypes in the Macedonian Folklore and their Reflection in The Macedonian Contemporary Literature, Neohelicon, Hungary, 2005 – труд со оригинални научни резултати, објавен на еден од светските јазици во научно списание со меѓународно значење	6
40.	The Image of the Ottoman Empire in the Macedonian Literature, Collection of papers “Nationality Building and the Break Up of the Empire: Balkan Literatures in the Era of Nationalism”, Bilgi University, Istanbul, Turkey, 2008 – труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од	3

	научен/стручен собир, во странство	
41.	King Marko in the cultural memory of Macedonia (history-myth-contemporarity), (со Лорета Георгиевска-Јаковлева), Балканистички форум, Бугарија, 2008 – учество на научен/стручен собир со реферат (постер/усно), во странство	2
42.	Фолклорот и современата македонска и хрватска литература, Меѓународна научна конференција Македонско-хрватски книжевни и културни врски, Ријека, 2006 – труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир, во странство	3
43.	Фолклорот и современата македонска и српска литература: компаративни согледувања, Меѓународна научна конференција Српско-македонски културни и книжевни врски, Ниш, 2006 – труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир, во странство	3
44.	Традицијата и иновациите кај Конески, 34 Научна конференција на Семинарот за македонски јазик, литература и култура, Охрид, 2007 – труд со оригинални научни резултати во зборник на трудови од научен/стручен собир	2
45.	Придонесот на Блаже Конески за развојот на македонската фолклористика, Годишен Зборник на Филолошки факултет „Блаже Конески“ од Скопје, 2006) – труд со оригинални научни резултати во зборник на трудови од научен/стручен собир	2
46.	Фолклорот и родовите идентитети на Балканот, Меѓународен симпозиум по Балкански фолклор, Охрид, Македонија, 2008 – учество на научен/стручен собир со реферат (постер/усно)	1,5
47.	Улогата на фолклорот во развојот на современата македонска литература (врз примерот на Блаже Конески), Зборник од 25 јубилеј Институт за македонска литература, Скопје, 2006 – труд со оригинални научни резултати во зборник на трудови од научен/стручен собир	2
48.	Фолклорот во основата на концептите на националните, етничките и културните идентитети на Балканот, симпозиум „Фолклорот и заедничките културни вредности на Балканот“, Охрид, 17-18.10.2006, Македонски фолклор, Скопје, 2006 - труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание	4
49.	Гатанките и детските говорни игри – од фолклор до современи форми, Литературен збор, 2006, стр. 31-45 - труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание	4
50.	Авантурата на Калоѓера по патот на македонистиката, Спектар, бр. 47, Скопје, 2006, стр. 191-196 - прегледен напис во научно списание	2
51.	Точка на среќавање на Павловски, театарот и митот,	2

	Културен живот, Скопје, 2005 - прегледен напис во научно списание	
52.	Сликата на Турчинот во романот Смртта на дијакот од Драги Михајловски, Спектар, бр. 45-46, Скопје, 2006, стр.81-91 - труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание	4
53.	Multiethnic character of the university education in Macedonia – challenges and consequences, International Symposium “Multicultural Education in the CEE Region, NIS and Central Asia”, Cluj, Romania, 2005 – учество на научен/стручен собир со реферат (постер/усно), во странство	2
54.	Bachtin and Koneski – a dialogue, Первый Всемирный конгресс бахтиноведов „21 век и наследие М. М. Бахтина“, Орел, Русија, 2005 – Учество на научен/стручен собир со реферат во странство	2
55.	Историја-фолклор-современа литература (Стереотипи и обиди за нивно надминување), Меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, Научна конференција, Охрид, 2005, стр. 153-164 - Труд со оригинални научни резултати во зборник на трудови од научен/стручен собир	2
56.	The Images of the Turks in the Macedonian Novel “The Death of the Scrivener” by Dragi Mihajlovski, International workshop “Representing the Empire: The Image of the Ottoman Empire in East-European Literatures, Bucharest, Romania, 2005 - учество на научен/стручен собир со реферат во странство	2
57.	Етнички стереотипи во македонскиот фолклор и нивниот одраз во македонската современа поезија, Јубилеен славистичен сборник, Благоевград, Бугарија, 2004 – труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир, во странство	3
58.	Гатанките денес (Современата функција на гатанките), XV меѓународен симпозиум за Балкански фолклор, Струга, 2004, Македонски фолклор, Скопје, 2005 - труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание	4
59.	Гатанките и детските говорни игри – од фолклор до современи форми, Благоевград, Бугарија, 2005 - труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно популарно списание, во странство	3
60.	Македонските и украинските народни гатанки – компаративни согледувања, Славистички колоквиум, Львов, Украина, 2004 – учество на научен собир со реферат во странство	2
61.	Влашките наспрема македонските народни гатанки – компаративни согледувања, Зборник од научен симпозиум Власите на Балканот, 2003, Скопје, стр. 293-304 – труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови	2

	од научен/стручен собир	
62.	Бинарната опозиција црно-бело во македонските народни гатанки, Спектар, бр. 41-42, Скопје, 2003, стр. 279-288 - труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание	4
63.	Македонски народни гатанки во балкански контекст, Книжевен контекст, бр. 4, Скопје, 2003, стр. 99-103 - труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание	4
64.	Семантичкиот аспект на македонските народни гатанки од Зборникот на Миладиновци, Научен симпозиум на Семинарот за македонски јазик, литература и култура, Охрид, 2002, стр.555-569 – труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен собир	2
65.	Гатанките во Зборникот на Миладиновци, Научен симпозиум Димитрија и Константин Миладиновци – 140 години од смртта, Скопје, 2002, стр. 118-126 – труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир	2
66.	Ефектот на изневерено очекување во македонските еротски народни гатанки, Спектар, бр. 39/40, Скопје, 2002, стр. 297-306 - труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание	4
67.	Неколку белешки за семантиката на црвената боја во македонските народни гатанки, Литературен збор, 1-2, Скопје, 2002, стр. 65-73 - труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание	4
68.	Вечната убавина на симболите низ призмата на Татаровска, Спектар, бр. 37, Скопје, 2001 - прегледен напис во научно списание	2
69.	Достојно навраќање кон животот и делото на Партениј Зографски, Литературен збор, бр. 1-2, Скопје, 2001 - прегледен напис во научно списание	2
70.	Односот на митот и фолклорот (врз примери на македонски народни гатанки),Спектар, бр. 38, стр. 101-111, Македонски фолклор 58/59, стр.99-108, Скопје, 2000 - труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание	4
71.	Малески и фолклорот, „Творештвото на Владо Малески“ (Симпозиум, Струга, 1998), Скопје, 1999, стр. 165-173 - труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир	2
72.	The cunning fox in Penusliski's trap, Спектар, бр. 30, Скопје, 1999, стр. 166-167 - прегледен напис во научно списание	2
73.	Итрата лисица среде стапицата на Пенушлиски, Литературен збор, бр. 1-2, Скопје, 1998 - прегледен напис во научно списание	2
74.	Библискиот извор на македонската народна песна Раѓањето на Самсон, Спектар, бр. 29, Скопје, 1997, стр. 147-151 - труд со	4

	оригинални научни резултати, објавен во научно списание	
75.	Македонската варијанта на Вуковиот Болани Дојчин, Книжевни остварувања, Скопје, 1997, стр. 177-182 - труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир	2
76.	Народни верувања во македонските баења, XIII меѓународен симпозиум за балкански фолклор, Охрид, 1997 – учество на научен/стручен собир со реферат (постер/усно)	1,5
77.	Патувањата на Прокопиев низ чудесниот свет на сказната, Спектар, бр. 28, Скопје, 1997, стр. 212-214 - прегледен напис во научно списание	2
78.	Putovanja Prokopiјеva kroz cudesni svet bajke, Knjizevna rec, Beograd, 1997 - прегледен напис во научно списание, во странство	2
79.	Конески и фолклорот, Филолошки факултет, 2010 - одбранета докторска дисертација	8
80.	Поетиката на македонските народни гатанки - одбранет магистерски труд	5
81.	SCOPE Literacy Development in the Humanities: Creating Competence Centers for the Enhancement of Reading and Writing Skills as part of university teaching 2009-2013- Национален координатор на меѓународен научен проект	6
82.	Македонски книжевен лексикон - учесник во научен проект, национален	2
83.	Националните рефлексии во определени творечки пројави на македонската литература од 19 век - учесник во научен проект, национален	2
84.	Аспекти на традиционалното во македонскиот фолклор - учесник во научен проект, национален	2
85.	COST ISO 703 „European Research Network on Learning to Write Effectively“ - учесник во научен проект, меѓународен	3
86.	Традицијата и континуитетот во македонско-хрватските врски- учесник во научен проект, меѓународен	3
87.	Родовите претстави во македонската и албанската култура и општествено живеење (UNESCO) - учесник во научен проект, меѓународен	3
88.	„Дизајнирање на ирационалното (Улогата на визуелната уметност во обликувањето на современото општество)“ Срѓан Миќиќ - ментор на докторска дисертација	3
89.	“Ново читање на историјата, нејзиното место и улога во современите културни и општествени околности”, Здравко Стојкоски - ментор на магистерски труд	1
90.	„Феминизмот во глобалната родова танц култура“, Глорија Фоссен - ментор на магистерски труд	1
91.	„Трансформацијата на поединецот и општеството преку метничките практики на Јозеф Бојс“, Бојан Симовски	1

	- ментор на магистерски труд	
92.	„Презентација и популаризација на културата и уметноста во музејските институции (Според примерот на НУ Спомен куќа на Мајка Тереза)“, Андриана Спирова - ментор на магистерски труд	1
93.	„Реалното шоу како културен производ“, Ирина Јаневска - ментор на магистерски труд	1
94.	Одржување на настава по задолжителен/изборен предмет (2011-2013 - постдипломски студии - вовед во културологијата, културата и глобализацијата, културна антропологија; докторски студии – културните предизвици на глобализацијата)	6, 24
95.	Одржување на вежби (2008-2011 - постдипломски студии - вовед во културологијата, културата и глобализацијата, културна антропологија)	1, 89
96.	Член на комисија за оцена или одбрана на докторат (2)	1
97.	Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура (15)	4,5
	Вкупно	299, 13

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА И ОРГАНИЗАЦИОНО-РАЗВОЈНА ДЕЈНОСТ		
Ред. бр.	Назив на активноста	Поен и
1.	Награда на Нова Македонија за кус расказ 2010 – член на национална жири – комисија	1
2.	Oxford university (UK, 2004) - студиски престој во странство	0,5
3.	Балканолошки институт, САНУ (Србија) - студиски престој во странство	0,5
4.	Teatro A Corte, Торино (Италија, 2010) - студиски престој во странство	0,5
5.	The European Research Network on Learning to Write Effectively, COST Action ISO703 – член во извршно тело на меѓународна организација која поддржува/организира НИ дејност	2
6.	Член на Советот на Институтот	2
7.	Член на институтска комисија – Претседател на Комисија за јавни набавки	0,5
8.	Член на институтска комисија – Пописна комисија	0,5
9.	Член на организационен одбор на научен/стручен собир (Литературни дислокации)	1
10.	Изготвување и пријавување на научен/образовен проект	3,5
11.	Изготвување и пријавување на научен/образовен проект, меѓународен	3
12.	Уредник на научно списание „Спектар“	3
13.	Член на уредувачки одбор на	0,5

	научно /стручно списание „Блесок“	
14.	Член на организационен одбор на научен/стручен собир „Literary dislocations“, Охрид, 2011	1
	Вкупно	19

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА И НАСТАВНО-НАУЧНА ДЕЈНОСТ	299,13
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА И ОРГАНИЗАЦИОНО- РАЗВОЈНА ДЕЈНОСТ	19
Вкупно	318,13

Рецензентска комисија:

4. Д-р Ленка Татаровска, научен советник, с.р.
5. Д-р Марко Китевски, научен советник, с.р.
6. Д-р Лорета Георгиевска Јаковлева, научен советник, с.р

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА

НЕОДЕТЕРМИНИСТИЧКИ ПРИСТАП КОН АНАЛИЗАТА НА СЕИЗМИЧКИОТ ХАЗАРД НА ТЕРИТОРИЈАТА НА КОСОВО,

ИЗРАБОТЕНА ОД М-р НАЗМИ ХАСИ, ДИПЛ. ИНЖ. ПО ФИЗИКА,
ПРИЈАВЕНА НА ИЗИИС ВО СКОПЈЕ

Со Одлука на Научниот совет на Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија (УКИМ-ИЗИИС) број 09-1598/1 од 25.12.2013 година, избрани сме за членови на Комисијата за оцена на докторската дисертација *Неодетерминистички пристап кон анализата на сеизмичкиот hazard на територијата на Косово*, изработена од м-р Назми Хаси, дипл. инж. по физика, асистент на предметот инженерска физика на Природно-математичкиот факултет при Универзитетот „Хасан Приштина“, Приштина, Косово. По прегледот на поднесената дисертација, имаме чест на Научниот советот на ИЗИИС во Скопје да му го поднесеме следниов извештај

ИЗВЕШТАЈ

Докторската дисертација на кандидатот м-р Назми Хаси, дипл. инж. по физика, содржи комплексна анализа на сеизмичкиот hazard на територијата на Косово. За регионите кои се карактеризираат со силна сеизмичка активност, во кои спаѓа и територијата на Косово, веродостојна оцена на сеизмичкиот hazard е важен предуслов за квалитетно и конзистентно просторно и урбанистичко планирање, проектирање и изградба на сеизмички отпорни конструкции. Во досегашната практика, оцената на нивото на потенцијалниот сеизмички hazard во сеизмички активни региони главно се врши преку веројатносен пристап, при што резултатот во голема мера зависи од квалитетот и квантитетот на расположливите сеизмолошки податоци (просторно-временски хомоген каталог на случени земјотреси) и атенуационите зависности кои се карактеристични за разгледуваниот регион. Со оглед на тоа што во светски рамки, најстарите организирани сеизмолошки служби не се постари од стотина години, скоро е неможно да се зборува за квалитетен каталог на земјотреси кои би покривал период поголем од неколку десетици години. Согледувајќи ги проблемите и ограничувањата поврзани со веројатносниот пристап кон анализата на сеизмичкиот hazard, авторот се одлучил да примени релативно нов неодетерминистички (модифициран детерминистички) пристап кон оцената на потенцијалниот сеизмички hazard.

Ваквиот пристап го намалува влијанието на користениот каталог на земјотреси врз конечниот резултат, бидејќи применетиот метод е заснован врз техники на моделирање на земјотресните движења за зададена магнитуда и растојание, развиени врз основа на процесите во сеизмичките извори и ширењето на сеизмичките бранови. Неодетерминистичката оцена на сеизмичкиот hazard е методологија заснована на земјотресни сценарија изготвени врз база на реалистички синтетички временски истории, при што се избегнува користењето на релациите за атенуација, и сличните претпоставки за одговорот на локацијата, кои имплицираат физички недоволно втемелена линеарна конволуција.

Следејќи ги новите трендови во пристапот кон оцената на сеизмичкиот hazard, авторот се соочува со нови предизвици кои успешно ги решава, демонстрирајќи познавања од повеќе области од сеизмологијата и инженерската сеизмологија кои се однесуваат на тематиката која се обработува во оваа дисертација.

Истражувањата извршени во склоп на дисертацијата се комплексни и мултидисциплинарни и опфаќаат неколку области: геологија, тектоника, сеизмологија и инженерска сеизмологија; компилација на каталог на земјотреси за територијата на Косово, дефинирање на модел на Земјината кора, дефинирање на сеизмички извори, дефинирање на механизми на жаришта, генерирање на синтетички земјотреси, оценка на сеизмичкиот hazard.

Спроведените истражувања и анализи, авторот ги презентирал на високо техничко ниво во приложената докторска дисертација, која содржи 7 глави, листа на користена литература и еден прилог, на 142 страници, 61 слика, 3 табели и 153 математички равенства.

Глава 1 е воведна и со оглед на фактот дека во анализата на сеизмичкиот hazard се јавуваат нови трендови, во неа е прикажан преглед на постојните приоди кон оценката на сеизмичкиот hazard, воочените проблеми и причините за воведување на нови концепти во оценката на сеизмичкиот hazard.

Комплексната задача за имплементирање на неодетерминистичкиот метод за оценка на сеизмичкиот hazard на територијата на Косово, вклучува и детално истражување и синтеза на сите релевантни податоци кои се однесуваат на регионот кој се истражува како што се сеизмолошките и геолошките карактеристики, сеизмотектониката на регионот, активните дислокации и сеизмичка активност изразена преку каталог на земјотреси, што е презентирано во глава 2.

Во третата глава се прикажани веројатносниот и детерминистичкиот метод за оценка на сеизмичкиот hazard. Даден е преглед на двата метода, краток опис, теоретските основи на кои се втемелени, текот на постапките, како и ограничувањата и проблемите кои се јавуваат при нивната примена.

Четвртата глава е посветена на математичките основи на пресметките за генерирање на синтетички сеизмограми за реални модели на Земјината кора (инверзен проблем кој во теоретската сеизмологија се користи за оцена како на структурата на Земјата, така и на параметрите на сеизмичкиот извор), со оглед на тоа дека тие се една од основите на кои се темели неодетерминистичкиот приод кон оцена на сеизмичкиот hazard.

Во петтата глава авторот ги дефинира сите податоци кои претставуваат влез за неодетерминистичкиот метод за оценка на сеизмичкиот hazard. Поставен е моделот на сеизмичка активност на територијата на Косово, при што авторот дефинирал 7 сеизмогени зони на територијата на Косово и ги одредил нивните карактеристики. Врз основа на расположливите податоци за структурата на Земјината кора на Балканот и геофизичките истражувања спроведени во склоп на процесот на формирање на мрежата од сеизмолошки станици во Косово, за секоја сеизмогена зона, авторот дефинирал модел на Земјината кора, т.н. структурален модел. Од расположливите регистрации на земјотреси, за секоја сеизмогена зона одбрани се референтни земјотреси за кои се одредени механизмите на нивните жаришта.

Шестата глава е посветена на примената на неодетерминистичкиот метод за оцена на сеизмичкиот hazard на територијата на Косово. Неодетерминистичката метода е заснована на техники на моделирање развиени врз основа на познавањето на процесите во жариштето (фокален механизам) и простирањето на сеизмичките бранови, кои преку генерирање на синтетички сеизмограми реалистично го симулираат движењето на тлото при земјотрес. Поаѓајќи од расположливите информации за структурата на Земјината кора, сеизмичките извори и нивото на сеизмичка активност на истражуваниот регион, се пресметуваат синтетички сеизмограми и соодветните оценки на вршното забрзување на тлото (PGA peak ground acceleration), брзината (PGV, peak ground velocity) и поместувањето (PGD, peak ground displacement) или кој бил друг параметар релевантен за сеизмичкото инженерство, како на пример проектното

забрзување на тлото (DGA, design ground acceleration), кој може да се екстрахира од генерираните сигнали.

Во последната седма глава се сумирани основните заклучоци од реализираните истражувачки активности, и се дадени генерални согледувања за подобрување на неодетерминистичкиот метод за оцена на сеизмичкиот hazard. Сметаме дека треба да се напомене дека неодетерминистичкиот метод за оцена на сеизмичкиот hazard не е затворен процес и дека секоја регионална или локална апликација ја проширува базата на расположливи податоци и отвора можности за подобрување на применетите алгоритми, што води кон пореални оценки на сеизмичкиот hazard.

Литературата што е користена при изработката на дисертацијата содржи 216 научни и стручни трудови од областа на сеизмологијата, геологијата, тектониката и земјотресното инженерство и инженерската сеизмологија, со што уште еднаш се потврдува комплексноста и ширината на проблематиката третирана во дисертацијата.

ПРИДОНЕС НА ДИСЕРТАЦИЈАТА

Неодетерминистичкиот пристап кон оцената на сеизмичкиот hazard за територијата на Косово, кој е цел на истражувањата во оваа дисертација, претставува комплексна методологија заснована на земјотресни сценарија изготвени врз база на реалистички синтетички временски истории, при што се избегнува користењето на релациите за атенуација, и сличните претпоставки за одговорот на локацијата, кои имплицираат физички недоволно втемелена линеарна конволуција. Во рамките на оваа дисертација извршено е детално карактеризирање на седум сеизмички зони кои ја карактеризираат сеизмичката активност на територијата на Косово. За секоја од нив е дефиниран структурален модел на Земјината кора и решени се механизмите на жариште за референтни земјотреси за кои постои регистрација на соодветната сеизмолошка станица. Користениот неодетерминистички пристап досега не е користен за територијата на Косово. Добиените резултати претставуваат квалитативно подобрување на оценката на сеизмичкиот hazard.

ЗАКЛУЧОК

Докторската дисертација на кандидатот м-р Назми Хаси, дипл. инж. по физика, под наслов НЕОДЕТЕРМИНИСТИЧКИ ПРИСТАП КОН АНАЛИЗАТА НА СЕИЗМИЧКИОТ ХАЗАРД НА ТЕРИТОРИЈАТА НА КОСОВО, претставува квалитетен научен труд во кој се обработува актуелната тема на оцена на сеизмичкиот hazard. Комплексниот приод кон проблемот, применетата методологија и добиените резултати отвораат можност за практична примена при процесите на просторно и урбанистичко планирање, проектирање и изградба во сеизмички активни региони.

Комисијата со посебно задоволство ја рецензирала докторската дисертација изработена од м-р Назми Хаси, дипл. инж. по физика, констатираше дека кандидатот вложил голем труд и знаење од областа на сеизмологијата, тектониката, геологијата и инженерската сеизмологија, кои многу успешно ги искористил во процесот на оцена на сеизмичкиот hazard користејќи го неодетерминистичкиот метод. Истражувањата извршени во рамките на оваа дисертација се мултидисциплинарни и опфаќаат повеќе аспекти од инженерската сеизмологија.

Согласно со гореизнесеното, ни претставува особена чест и задоволство да му предложиме на Научниот совет на ИЗИИС да ја прифати позитивната оцена на Рецензентската комисија за поднесената дисертација со наслов „Неодетерминистички пристап кон анализата на сеизмичкиот hazard на територијата на Косово од кандидатот м-р Назми Хаси, дипл. инж. по физика, и да ја продолжи постапката за нејзина јавна одбрана.

Рецензентска комисија

1. Д-р Вероника Шендова, претседател, с.р.
редовен професор, УКИМ-ИЗИИС - Скопје
2. Д-р Михаил Гаревски, член, с.р.
редовен професор, УКИМ-ИЗИИС - Скопје
3. Д-р Зоран МИЛУТИНОВИЌ, член, с.р.
редовен професор, УКИМ-ИЗИИС - Скопје
4. Д-р Наим Сула, член, с.р.
вонреден професор, Природно-математички
факултет, Универзитет во Приштина
5. Д-р Драги Дојчиновски, член, с.р.
вонреден професор, УКИМ-ИЗИИС-Скопје

РЕЦЕНЗИЈА
НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА
ДИЈАГНОСТИЧКАТА ВРЕДНОСТ НА ASYMMETRIC
DIMETHYLARGININE КАКО ИНДИКАТОР ЗА ПРОЦЕНКА НА
ЕНДОТЕЛНА ДИСФУНКЦИЈА КАЈ ПАЦИЕНТИ СО РЕВМАТОИДЕН
АРТРИТ ТРЕТИРАНИ СО ЛЕФЛУНОМИД,
ИЗРАБОТЕНА ОД АС. Д-Р. ДЕЈАН СПАСОВСКИ, ПРИЈАВЕНА НА
МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет при Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје, на својата втора (II) редовна седница одржана на 24.12.2013 година, по предлог на Научниот одбор на Медицинскиот факултет одреди Рецензентска комисија за оцена на докторската дисертација по доставена пријава од ас. д-р Дејан Спасовски, под наслов: Дијагностичката вредност на asymmetric dimethylarginine како индикатор за проценка на ендотелна дисфункција кај пациенти со ревматоиден артрит третирани со лефлуномид, во состав:

1. Проф.д-р Соња Алабаковска
2. Проф.д-р Јордан Чаловски
3. Проф.д-р Бети Дејанова

По разгледувањето на приложениот материјал за оцена на докторската дисертација, Комисијата го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Докторската дисертација претставува самостоен научен труд презентирани на 85 страници во кои се содржани 86 табели, 51 графикон, 1 слика и библиографија од 116 референтни трудови. Трудот е организиран во 8 поглавја: вовед, мотив, цели, материјал и методи, резултати, дискусија, заклучок и литература.

Воведот е поделен на 4 потпоглавја: значењето на азотниот моноксид, биомаркер за проценка на азотен моноксид, фармаколошки аспекти на лефлуномид и дефинирање на проблемот. Во воведниот дел, кандидатот најнапред ги објаснува клиничките специфики на ревматоидниот артрит (РА) и целите во лекувањето на болеста.

Следува потпоглавје во кој се опишува значењето и улогата на азотниот моноксид. Кандидатот истакнува дека азотниот моноксид е клучна сигнална молекула, со ефект на кардиоваскуларен систем, централен нервен систем и имуниот систем. Неговата улога во артикуларното оштетување е преку модулација на продукцијата на металопропротеиназите во ревматоидни синовијални клетки и апоптозата. Тој може да има двојна улога: проинфламаторен (имуностимулаторен, проапоптоген) или анти

инфламаторен (имуносупресивен, антиапоптоичен), односно да зазема протективна или оштетувачка улога за време на инфекција.

Во делот: „Биомаркер за проценка на азотен моноксид“ се анализираат кинетичките и динамичките својства на асиметричниот стереоизомер на диметил деривати на аминокиселината л-аргинин (АДМА), неговата физиолошка и патофизиолошка функција и неговото значење во проценката на ендотелна дисфункција. Во понатамошното образложување се истакнати улогата и значењето на азотниот моноксид и ендотелната клетка во одржувањето на ендотелниот интегритет. Кандидатот истакнува дека многу супстанции влијаат на либерирање на дилататорни или констрикторни супстанции, со меѓусебни комплексни интерреакции. Тие може да се со потекло од циркулацијата и при тоа да активираат рецепторите на ендотелните клетки, но и со потекло од периваскуларните нерви. Испитувањата на сите овие супстанции немаат карактер на рутински испитувања, туку се користат повеќе за научна и експериментална цел.

Во потглавјето „Фармаколошки аспекти на лефлуномидот“ детално се опишани механизмот на дејство, начинот на дозирање и администрирање, фармакокинетичките и фармакодинамичките својства на медикаментот, како и неговите најчести несакани ефекти, особено истакнувајќи ги односот помеѓу азот моноксид синтетазата (НОС) и циклооксигеназата (ЦОХ) (НОС/ЦОХ), како и односот помеѓу азот моноксид синтетазата (НОС) и диметиларгинин диметил аминоксид хидролаза (ДДАХ) (НОС/ДДАХ). Во продолжение е истакнато дијагностичкото и прогностичко значење на биомаркерите и се наведуваат критериумите кои мора да бидат исполнети за еден биомаркер да биде успешен.

Во делот „Дефинирање на проблемот“, се укажува на појавата на ендотелната дисфункција кај РА, на можните механизми за покаченото плазма-ниво на asymmetric dimethyl L-arginine (АДМА) кај РА. Се истакнува дека лефлуномидот покажува дуален модел на дејство: имуномодулаторен модел како имunosupresiven лек и антиинфламаторен модел преку инхибиција на активноста на ЦОХ-2. Понатаму се укажува дека АДМА-активноста нормално е ниска во серумот и се зголемува кога е присутна ендотелна дисфункција поради присуството на инфламацијата кај РА. Тој е многу сензитивен индикатор на ендотелно оштетување, во споредба со инвазивните и неинвазивните функционалните мерења. Кандидатот истакнува дека употребата на АДМА е релативно едноставна, евтина, брза и неинвазивна метода во детекција на многу раниот стадиум на заболувањето и следење на ендотелното нарушување и нејзиното присуство ќе се квантифицира со степен на инфламацијата кај РА која колерира со активноста на болеста.

Коко **мотив** за изработка на докторската теза кандидатот го наведува фактот дека ендотелната функција може да се евалуира со бројни методи, како имунолошки, радиолошки и цитолошки анализи, но значајно место заземаат и биохемиските, како неинвазивни методи кои имаат огромно значење за рано откривање на одредени патолошки состојби. Се истакнува дека како индикатори за ендотелна дисфункција постојат повеќе биомаркери од типот на ендотелни вазоактивни супстанции, леукоцитни адхезиони супстанции,

проинфламаторни цитокини, простагландини, реактанти на акутна фаза, хормони, ензими и др. Меѓу нив особено важна улога има одредувањето на активноста на диметил деривати на аминокиселината Л-аргинин, односно 2 стереоизомерни облика на Л-аргинин: симетрична и асиметрична изоформа во серумот. До скоро АДМА се детектира со хроматографски методи кои се сложени, недостапни, технолошки зависни и скапи техники. Оттутка произлегува мотивот да се воведат ЕЛИСА-метод за детекција на АДМА, со што одредувањето би станало достапно и едноставно.

Целите на истражувањето се дефинирани и прикажани во девет точки:

1. Да се одреди ефектот на иницијалната терапија со лефлуномид врз ендотелниот интегритет кај пациенти кои боледуваат од РА. Плазма-нивото на АДМА ќе биде употребена како индикатор за ендотелна дисфункција, индуцирано од намалено присуство на азотен моноксид. Да се одреди иницијалното присуство на АДМА кај пациенти кои боледуваат од РА.

2. Да се потврди безбедноста, но и ефикасноста на овој лек во третманот на ревматоидниот артрит.

3. Да се одредат корелациите меѓу плазма-нивото на АДМА, со дозата на лекот, времетраењето на лекувањето, реактантите на акутната фаза и индексот на активноста на болеста (ДАС-28), активноста на болеста со сите нејзини карактеристики, возраста на пациентите и времетраењето на болеста пред започнувањето на лекувањето.

4. Да се утврди дали медијаторите на воспалителната реакција кај РА влијаат на микроваскуларниот, ендотелијален НО метаболизам. Да се одредат корелациите меѓу плазма-нивото на АДМА и реактантите на акутната фаза.

5. Да се одреди дали постои промена на клиничките показатели на болеста во тек на следењето и дали таа промена корелира со динамиката на инхибицијата на плазма-нивото на АДМА и реактантите на акутната фаза и индексот на активноста на болеста (ДАС28).

6. Да се одреди дали промените во плазма АДМА-нивото се менуваат зависно од еволуцијата на болеста.

7. Да се одреди дали серопозитивитетот кај РА има влијание на плазма-нивото на АДМА.

8. Да се одреди дали постои асоцијација помеѓу АДМА и антицикличните цитрулинирани пептидни (Анти-ЦЦП₂) антитела од втората генерација,

9. Врз основа на испитуваните вредности на параметрите што ќе се следат и нивната корелациона поврзаност, да се одреди дали биомаркерот ќе биде најадекватен не само за рана детекција на ендотелна дисфункција, туку и за најдобар краен клинички, прогностички и економски ефект.

Материјалот и методите кои се користени за изработка на докторската дисертација се во согласност со методологијата за научноистражувачка работа. Студијата е проспективна и е изработена на Клиниката за ревматологија, Универзитетски клинички центар Скопје. Анализирани се вкупно 140 пациенти (амбулантски и хоспитални) на возраст од 18 до 65 години. Тие се поделени во 4 испитувани групи.

1 група: 35 пациенти со ревматоиден артрит третирани со лефлуномид.

2 група: 35 пациенти со ревматоиден артрит, новоткриени и воопшто нетретирани со лекови, РФ⁺, (сери позитивни); антицикличните цитрулинирани пептидни (Анти-ЦЦП₂) антители позитивни (анти ЦЦП₂⁺)

3 група: 35 пациенти со ревматоиден артрит, новоткриени и воопшто нетретирани со лекови, РФ⁻, (сери негативни); антицикличните цитрулинирани пептидни (Анти-ЦЦП₂) антители (анти ЦЦП₂⁺).

4 група: 35 здрави субјекти.

Испитувањата се вршени во 2. недела, 6. недела и 10. недела, од моментот на започнување на терапијата, кај групата пациенти третирани со лефлуномид. За групата на пациенти со ревматоиден артрит воопшто нетретирани со лекови, како и групата здрави субјекти, испитувањата се вршени во 0-то време.

Опишани се критериумите за вклучување и исклучување во студијата, како и критериуми за селекција на испитаниците. Дијагнозата на болеста е поставена врз основа на ревидираните дијагностички критериуми за класификација на ревматоидниот артритис предложени во 1987 год (АРА) од Американската асоцијација за ревматизам.

Добиените податоци се статистички обработени со статистичкиот пакет Statistica 7.0.

Резултатите се обработени на систематичен начин, групирани и прикажани според претходно дефинираните цели и материјал и методи при што се употребени бројни табели и графикони. Резултатите се прикажани во пет потпоглавија:

1. група здрави субјекти;

2. група со нетретирани ревматоиден артритис, РФ негативен, анти ЦЦП₂ позитивен;

2. група со нетретирани ревматоиден артритис, РФ позитивен, анти ЦЦП₂ позитивен;

4. група третирана со лефлуномид;

5. значајност на разлики помеѓу четрите испитувани групи.

Резултатите укажуваат дека средната АДМА-индукција е сигнификантно повисока кај серопозитивните РА пациенти, во споредба со пациентите кои се серонегативни РА. Се истакнува дека постои статистичка поврзаност помеѓу концентрацијата на АДМА и фармацевтската доза на лефлуномидот. Исто така, резултатите покажуваат статистички сигнификантна поврзаност помеѓу покачувањето на вредностите на АДМА и реактантите на акутната фаза.

Во дискусијата се објаснети добиените резултати и нивното значење, при тоа критично се анализирани и коментирани добиените резултати за сите

параметри поодделно. Коментирајќи ги резултатите од сопственото испитување, истовремено е направена споредба со веќе објавените резултати во литературата од таа област, јасно потенцирајќи ги совпаѓањата на податоците, но и констатираните разлики, како и можните причини за тие разлики.

Од **заклучоците** произлегува дека:

1. Плазма АДМА-нивото е покачено кај нетретиран РА, како резултат на хроничноста на инфламаторниот процес.

2. Плазма-нивото на АДМА покажува зависност од времетраењето и еволуцијата на болеста.

3. Промената во клиничките показатели за активноста на болеста, во текот на следењето корелираат со количеството на плазма АДМА-нивото.

4. Промените во активноста на АДМА се карактеризираат со нејзина фазна индукција и параболан тек при терапија со лефлуномид. Постигнувањето на стабилно ниво на кумулативната доза во 10. недела од земањето на лекот е доволно за да започне бенефитниот ефект на лекот на самата болест. Постои статистичка поврзаност помеѓу АДМА и фармацевската доза на лефлуномидот.

5. Постои статистички сигнификантна поврзаност помеѓу покачувањето на вредностите на АДМА и реактантите на акутната фаза.

6. Серопозитивни РФ пациенти со $ДАС_{28} > 3.2$ имаат многу поголема АДМА индукција од серо негативните РФ со $ДАС_{28} > 3.2$.

7. Постои асоцијација помеѓу АДМА и антицикличните цитрулинирани пептидни (Анти-ЦЦП₂) антитела од втората генерација, кај ран РА, како резултат на активноста на болеста и инфламаторната активација. Присуството на анти ЦЦП₂ антителата и РФ се поврзани со влошена ендотелијална функција независно од другите кардиоваскуларни ризик фактори кај пациентите со РА.

8. АДМА може да ја иницира и забрза прогресијата на атеросклероза кај пациенти со РА. Суплементација со Л-аргинин може да ја превенира васкуларната болест кај овие пациенти.

9. Терапијата со лефлуномид ги намалува знаците и симптомите на РА, воспоставува ран и постојан одговор. Лефлуномидот е ефикасен во лекување на почетен и напреден РА, ја намалува утринската вкочанетост и ја одложува прогресијата на болеста. Добиените резултати ја потврдуваат безбедноста и ефикасноста на лефлуномидот како лек од прв избор во терапијата на РА.

10. Долготрајната терапија со лефлуномид има влијание на плазма-нивото на АДМА, а кој се прикажува како сензитивен индикатор за ендотелна дисфункција. Добиените резултати укажуваат дека определувањето на количината на АДМА во плазмата е важно, не само при поставување на дијагнозата, туку и при следење на заболувањето и во текот на неговото лекување.

11. АДМА може да биде корисен биомаркер во секојдневната клиничка практика за дијагностицирање на рана, асимптоматска ендотелна дисфункција. Детерминирањето на АДМА може да послужи како посензитивен тест за ендотелна дисфункција кај пациенти кои боледуваат од РА, како

дополнителна дијагностичка и прогностичка алатка за статусот на заболувањето.

12. Одредувањето на плазма-нивото на АДМА во склоп на секојдневната практика ќе овозможи соодветно менување на терапевтската тактика. Со следењето на динамиката во промените на концентрацијата на АДМА, може да се процени тежината на болеста, нејзиниот развој и исход.

Во поглавјето **Литература** цитирани се 116 библиографски единици од областа на истражување, од домашни и од странски автори, од кои поголемиот дел се објавени во последните 5 години.

ЗАКЛУЧОК

Докторската дисертација со наслов: **ДИЈАГНОСТИЧКАТА ВРЕДНОСТ НА ASYMMETRIC DIMETHYLARGININE КАКО ИНДИКАТОР ЗА ПРОЦЕНКА НА ЕНДОТЕЛНА ДИСФУНКЦИЈА КАЈ ПАЦИЕНТИ СО РЕВМАТОИДЕН АРТРИТ ТРЕТИРАНИ СО ЛЕФЛУНОМИД** претставува самостоен научен труд со практична важност. Имајќи го превид значењето на овој проблем во областа на ревматологијата, оценуваме дека со истражувањето се остварени дефинираните цели, а добиените податоци ќе бидат корисни во клиничката практика при избор на терапевтскиот пристап кај болните со ревматоиден артрит.

ПРЕДЛОГ

Врз основа на изнесените податоци, Комисијата позитивно ја оценува докторската дисертација на ас. д-р Дејан Спасовски со наслов: **ДИЈАГНОСТИЧКАТА ВРЕДНОСТ НА ASYMMETRIC DIMETHYLARGININE КАКО ИНДИКАТОР ЗА ПРОЦЕНКА НА ЕНДОТЕЛНА ДИСФУНКЦИЈА КАЈ ПАЦИЕНТИ СО РЕВМАТОИДЕН АРТРИТ ТРЕТИРАНИ СО ЛЕФЛУНОМИД** и му предлага на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје да ја прифати и да ја проследи во понатамошна постапка за одбрана.

Рецензентска комисија:

1. Проф.д-р Соња Алабаковска, с.р.
2. Проф.д-р Јордан Чаловски, с.р.
3. Проф.д-р Бети Дејанова, с.р.

**РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА СОРАБОТНИК ВО ЗВАЊЕТО ПОМЛАД АСИСТЕНТ НА
НАУЧНАТА ОБЛАСТ ЛОЗАРСТВО НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА
ЗЕМЈОДЕЛСКИ НАУКИ И ХРАНА ВО СКОПЈЕ**

Наставно-научниот совет на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, на седницата одржана на 27. 2. 2014, со решение бр. 02-357/1, од 27. 2. 2014 година, формира Рецензентска комисија во состав: д-р Звонимир Божиновиќ, редовен професор на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, д-р Петар Христов, редовен професор на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје и д-р Михаил Петков, редовен професор на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, со задача да изврши избор на соработник во звањето помлад асистент во наставно-научната област лозарство на ФЗНХ во состав на УКИМ во Скопје.

Комисијата откако ги разгледа доставените документи во врска со конкурсот, на наставно-научниот совет на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

На конкурсот објавен на 1. 2. 2014 година во весникот “Коха” и на 4. 2. 2014 година во весникот “Нова Македонија”, за избор на еден соработник во звањето помлад асистент на наставно-научната област лозарство, се пријави само кандидатот м-р Златко Прцуловски.

Податоци за кандидатот

1. Биографски податоци

Кандидатот м-р Златко Прцуловски е роден на 16. 7. 1988 година во Битола. Средно образование завршил во СОУ “Цар Самоил” во Ресен. Во 2011 година дипломирал на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, каде што се стекнал со звањето земјоделски инженер. Во 2013 година, на истиот Факултет, ја одбрал магистерската теза под наслов: “Производно-технолошки карактеристики на некои вариетети афус али во Р. Македонија” и се стекнал со академски степен-магистер по лозарско производство.

2. Работно искуство

Кандидатот м-р Златко Прцуловски, од септември 2011 година како демонстратор е вклучен на Катедрата за лозарство и винарство при Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје. Во изминатиот период беше вклучен во консултации и вежби со студентите по предметите од областа лозарство. Исто така, активно учествуваше во соработките на Катедрата за лозарство и

винарство во процесите на уматичување, поставување на огледи, испитување на квалитетот на грозјето како примарна суровина за производство на вино и сл.

За време на работата, кандидатот Златко Прцуловски покажа способност за самостојно преземање на акции и развој на нови технологии, академска култура и образование, одлично познавање на странски јазици и информатичка технологија.

3. Научна дејност

Магистерската теза на кандидатот м-р Златко Прцуловски, под наслов: “Производно-технолошки карактеристики на некои вариетети афус али во Р. Македонија”, ги обработува производните и технолошките потенцијали на евидентираниите вариетети од сортата афус али во Р. Македонија. Се работи за водечка трпезна сорта во Р. Македонија, која како стара сорта е со дегенерирана популација и постојат повеќе вариетети и клонови. Со помош на ова истражување се утврдија најпогодните за наши услови вариетети, нивно евидентирање и размножување, со цел нивно воведување во производството. Во тезата, со испитувања се опфатени пет вариетети од сортата афус али: цилиндрично-издолжен, жирест, црвен, тркалезен и KL ISV-6. За реализирање на поставената цел разработени се следниве задачи: идентификација, родност на окцата, количина на набрано грозје, динамика на зреење, механички состав на гроздот и зрното, механички својства на гроздот и зрното, хемиски состав на ширата и органолептичка оцена на грозјето. Со ампелографската и ампелометриската идентификација, сите вариетети укажуваат на нивна припадност кон сортата афус али. Жирестиот и цилиндрично издолжениот вариетет имаат највисок процент на развиени ластари, жирестиот вариетет има најголем процент на родни ластари, а цилиндрично издолжениот има најголема маса на гроздови по родно окце. Просечната маса на гроздот е најголема кај жирестиот вариетет. Сите вариетети се одликуваат со добра транспортабилност, највисока реакциона цврстина има KL ISV-6. Тркалезниот, цилиндрично издолжениот и црвениот вариетет обезбедуваат највисок процент на пакувано грозје. Од органолептичката оцена со најмногу поени се истакнува цилиндрично издолжениот вариетет, кој обезбедува екстра квалитет и се препорачува издвојување на овој вариетет и формирање елитни насади.

Заклучна оцена и предлог

Комисијата со внимание ја разгледа поднесената пријава, и согласно со сето она што беше претходно наведено, заклучи дека м-р Златко Прцуловски е перспективен млад научен работник, кој сериозно и професионално ќе може да одговори на предизвиците во научноистражувачката работа. Комисијата ја има честа и задоволството да му предложи на Наставно-научниот совет на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, да го избере м-р Златко

Прцуловски за соработник во звањето помлад асистент на научната област лозарство, на Катедрата за лозарство и винарство при Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје.

Рецензентска комисија

- 1. Д-р Звонимир Божиновиќ, редовен професор на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, с.р.**
- 2. Д-р Петар Христов, редовен професор на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, с.р.**
- 3. Д-р Михаил Петков, редовен професор на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, с.р.**

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА
„АНАЛИЗА И МОДЕЛИРАЊЕ НА СЕБЕСЛИЧНОСТ

НА СООБРАЌАЈОТ ВО РЕАЛНИ МРЕЖИ",
ИЗРАБОТЕНА ОД М-Р СНЕЖАНА ТИЛОВСКА,
ПРИЈАВЕНА НА
ФАКУЛТЕТОТ ЗА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И ИНФОРМАЦИСКИ ТЕХНОЛОГИИ ВО
СКОПЈЕ

Со Одлука број 02-2906/10 на Наставно-научниот совет на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје, на седницата одржана на 18. XII 2013 година, определени сме за членови на Комисијата за одбрана на докторската дисертација *Анализа и моделирање на себесличност на сообраќајот во реални мрежи* од кандидатката м-р Снежана Тилоvsка. Во тоа својство, по извршениот преглед на доставената докторска дисертација, до Наставно-научниот совет на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Општи податоци

Докторската дисертација *Анализа и моделирање на себесличност на сообраќајот во реални мрежи*, изработена од м-р Снежана Тилоvsка, содржи вкупно 130 страници организирани во 8 поглавја и список на користена литература.

Според изложениот материјал во текстот, како и постигнатите резултати, што се и меѓународно верификувани, на мислење сме дека посоодветен наслов на оваа докторска дисертација би требало да биде:

Анализа и моделирање на перформансите на реални мрежи во услови на себесличен сообраќај.

2. Предмет и цел на докторската дисертација

Постојаниот континуиран раст, скалабилната и дистрибуирана природа, од една страна, и барањата за предефиниран квалитет на интернет-сервисите, IPTV- сервисите и гласовно базираните сервиси, од друга страна, континуирано придонесуваат кон забрзаниот и огромен раст на бројот на сервери, врски и нови апликации во разгледувана реална IPTV-мрежа. Постапката на обезбедување на квалитетни сервиси и услуги кон крајните корисници подразбира и бара високо ниво на нивна надежност и континуирано вршење на сеопфатна анализа на самата IPTV мрежа. Вообичаено, процесот на обезбедување на предефиниран квалитет на сервис во реална мрежа подразбира динамичко дизајнирање на сообраќајот во робусни и доверливи мрежи и мрежни сервиси. Постапката на дизајнирање на сообраќајот во робусна и доверлива мрежа се поистоветува со постапката на дефинирање на соодветен аналитички математички модел за робусна реална мрежа и може да вклучи детална анализа на особините на различни аналитички модели, кои во

услови на себесличен процес, можат да опишат карактеристични параметри во реална мрежа.

Во постапката на дефинирање на математички модел на сообраќајот во реална мрежа се врши моделирање на сите чинители на сообраќајот во неа, т.е. моделирање на бројот на корисници дефинирани во различни јазли од мрежата, барањата за различни сервиси за секој корисник во разгледуваната мрежа, однесувањето на корисниците во смисла на барањата за сообраќај во различни временски периоди, карактеристиките на мрежните компоненти во јадро (core) мрежа и во пристапната (access) мрежа, конфигурацијата на мрежата и слично.

Себесличните процеси го опишуваат феноменот со кој дадена особина на објект (на пример слика, звук, дигитална порака) се претставува на ист начин во различни просторни и временски димензии, при што доколку се анализираат делови од себесличен објект, тогаш може да се заклучи дека секој од разгледуваните делови е идентичен со комплетната слика на објектот. Карактеристиката на себесличност се појавува и за случаите кога во разгледуваната реална мрежа постои комбинација од повеќе извори во различни јазли или во еден јазол од мрежата.

Параметарот H , познат како Харстов параметар, е од клучно значење во теоријата на себесличност, бидејќи тој претставува големина со која се дефинира природата на себесличноста на разгледуваниот случаен процес. Со равенство може да се покаже дека сите промени во временската димензија соодветствуваат на промените на условите во просторната димензија во која тие се разгледуваат, поради што, секој себесличен процес може да се разгледува независно од зададената временска димензија.

Себесличноста на видеосообраќајот во една IPTV-мрежа се разгледува како суперпозиција на повеќе фактори на себесличност кои се појавуваат како различни зависности во мрежниот сообраќај и тие влијаат различно во различни временски скали. Фактори на себесличност се: однесувањето на корисникот, генерирањето на податоци, структурата на податоците во една мрежа, агрегацијата на сообраќајот, контролата во мрежата, контролните механизми базирани на повратни врски, развојот на мрежата и друго.

Во рамките на овој докторски труд се разгледани неколку познати математички модели кои ја опишуваат карактеристиката на себесличност.

Цел на истражувањето во докторскава дисертација претставува развој на математички модел за детална анализа на карактеристични параметри во мрежа. Карактеристичните параметри од разгледуваната мрежа, во услови на себесличен сообраќај, во овој докторски труд, опишани се со гама-распределба зададена со статистички големини од прв и втор ред и дефинирани преку параметрите за форма и коефициентот за скалирање. Примената на гама-распределбата за анализа на параметрите во критични јазли во IPTV-мрежа претставува новина што за првпат се предлага во рамките на оваа докторска дисертација.

Во рамките на предложениот математички модел се анализираат следниве перформансни параметри во критични јазли од IPTV-мрежата, и тоа: распределба на задоцнети пакети (stream outage), што се дефинира како број на пакети во однос на вкупниот број на пакети кои пристигнале задоцнето за

време на еден 15-минутен временски интервал, фактор на доцнење (delay), дефиниран како број изразен во милисекунди еднаков на максималната временска рамка за доцнење пред да се појави аларм во мрежата и фактор на загубени пакети (stream loss), дефиниран како број на пакети во однос на вкупниот број на пакети кои се изгубени за време на 15-минутен временски интервал.

По дефинирањето на предложениот математичкиот модел, направена е споредбена анализа на резултатите добиени со моделот базиран на гама-распределбата и измерени вредности за предефинирани параметри со:

- реални мерења кон резервен базен рутер за параметарот на доцнење;
- реални мерења кон опремата во сателитскиот центар за параметарот за загуба на пакети;
- реални мерења кон опремата во сателитскиот центар за параметарот за задоцнети пакети;
- реални мерења кон базен рутер за параметарот за загуба на пакети.

Резултатите добиени со споредбената анализа на вредностите на клучните параметри добиени со примена на предложениот математички модел и измерените вредности на истите клучни параметри во реална мрежа, укажуваат на многу мали отстапки на измерените вредности во реална мрежа и предвидените вредности со аналитичкиот модел, што се движат од 1% до 3%. Ова укажува на одличните карактеристики на предложениот математички модел.

Од друга страна, секоја енергетска мрежа се карактеризира со неколку значајни параметри – обезбедена електрична сила во електричната мрежа, потрошена електрична сила во електрична мрежа, потребни трошоци за обезбедување на електрична енергија во мрежата и друго. Пресметувањето на трошоците во една енергетска мрежа претставува комплексен процес. Тој е поврзан со максималната просечна рата на потрошувачка на електрична енергија во разгледуваниот временски период (типично на 15, 30 или 60 минути), или интервал во кој се реализирани мерењата (demand interval). Од особено значење претставува пресметката за врвни интервали во кои се реализираат мерењата (peak demand interval), како интервал со најмногу барања во кој се реализирани мерењата во анализиран подолг временски период (на пример: лето, зима) и значително влијае во побарувачката на електрична енергија од енергетските капацитети.

Потрошувачката на електрична енергија од страна на крајните потрошувачи е двигател за планирање и активирање на енергетските капацитети во севкупната енергетска мрежа на едно подрачје. Обезбедувањето на математички модел кој ќе изврши предвидувања за потребите од електрична енергија во енергетска мрежа ќе претставува средство за правилно планирање на капацитетите кои треба да се активираат во разгледувана енергетска мрежа и соодветно правилно да се испланираат трошоците за производство на електрична енергија.

Се покажува дека новоразвиениот математички модел за анализа на IPTV-видеосообраќајот може да се примени и при предвидување на

потрошувачка на електричната енергија во избран временски интервал во реална енергетска мрежа.

Резултатите добиени со примена на математички модел за моделирање на потрошувачката на електрична енергија на дневен, месечен и годишен основ во реална енергетска мрежа се споредени со податоците за истите временски периоди добиени од дистрибутерот на електрична енергија. При споредбата се добиваат многу мали отстапувања, што практично значи дека дефинираниот математички модел може да се користи за предвидување на потрошувачката на електричната енергија во реална енергетска мрежа за дадени временски периоди.

3. Анализа на докторската дисертација

Предмет на истражување на дисертацијата се сите наведени области, со цел нивно заедничко инкорпорирање во еден затворен математички модел, за аналитички засновано, дизајнирање на реални мрежи или за активирање на соодветни капацитети во реални мрежи за задоволување на барања предефинирана перформанса. Овој математички модел воведува новини во областа на тополошки дизајн на IPTV мрежи, како и економично активирање на потребни капацитети во енергетски мрежи. Со користење на воспоставениот математички модел, може да се обезбеди доверливо и безбедно упатување на мрежните пакети за видео сообраќај во комуникациската мрежа, додека во енергетските мрежи би се обезбедила достава на електрична енергија со минимални трошоци во реално време.

Комплетниот процес на развој на новиот математички модел е опфатен и опишан во овој докторски труд. Текстот е организиран на следниот начин:

- Во глава 1 даден е сумарен преглед на постојни пристапи за анализа и моделирање на сообраќајот во IPTV и општо во IP мрежи, однесувањето на корисникот во комуникациска мрежа, анализа на WWW сообраќај, анализа на VBR сообраќај и слично. За секој од постојните пристапи даден е опис на математичкиот модел кој се користи во применетата анализа, опис на параметрите кои се моделираат во разгледуваната мрежа или мрежна околина и преглед на добиените резултати.
- Во глава 2 е даден поим за концептот на себеслични процеси, дефиниција на главните особини на себеслични процеси, краток преглед на распределби и нивни карактеристични параметри за себесличните процеси, како и преглед на основните дефиниции за себеслични процеси. При тоа се разгледувани дискретни случајни променливи во себеслични процеси, агрегирани случајни променливи во себеслични процеси и карактеристики на повеќефрактални себеслични процеси.
- Во глава 3 се прикажани елементите во комуникациска мрежа кои имаат особености на себесличен процес, како и нивните главни карактеристики и влијание врз сообраќајот во комуникациската мрежа. Оваа глава содржи опис на главните карактеристични елементи на видео низовите, како и опис на нивното влијание врз постапката на анализа и моделирање.
- Во глава 4 е прикажан сумарен преглед на топологијата на IPTV мрежа, при што е даден пирамидален тополошки приказ на IPTV мрежа, приказ на

сервисната топологија на IPTV мрежа и преглед на хардверската топологија на IPTV мрежа. Исто така е даден преглед на мерни постапки и мерни параметри за дефинирање на квалитетот на видео низот во IPTV мрежа, кои постојно се применуваат во светот. Во оваа глава е дадена мерната постапка која се користи за цел на истражувањето во докторската дисертација, која опфаќа дефинирање на јазли во кои се вршат мерењата во разгледуваната IPTV мрежа, дефинирање на мерни параметри кои се опфатени со мерењата во IPTV мрежа, дефинирање на самата мерна постапка, табеларен приказ на извадок од реализираните мерења, како и сумарен приказ на остварените резултати во периодот во кој се реализирани мерењата во IPTV мрежа.

- Во глава 5 е прикажан новиот математички модел употребен за моделирање на карактеристичните параметри во критичните јазли од разгледуваната IPTV-мрежа. Овој модел се базира на гама распределбата, при што во услови на себесличен процес во разгледуваната IPTV-мрежа ги опишува карактеристичните параметри – доцнење, загубени пакети и задоцнети пакети во критичните јазли од IPTV-мрежата – сателитски центар, рутер во базна мрежа и резервен рутер во базна мрежа. Во анализираниот математички модел со гама распределба се воочени карактеристичните влезни параметри, променливи кои се пресметуваат со равенства дефинирани со гама-распределбата, како и функцијата на гама-распределбата која се користи за опишување на мерните параметри во разгледуваната IPTV-мрежа. Новиот модел вклучува и дијаграм на постапки кои се применуваат во постапката на моделирање и анализа на карактеристичните параметри во критичните јазли од разгледуваната IPTV-мрежа. Понатаму, формиранiot математички модел е применет и е спореден со резултатите добиени од реализираните мерења во IPTV-мрежа. Резултантните анализи графички се прикажани на дијаграми, при што е дефинирано кои параметри од разгледуваната мрежа директно се вклучени и соодветно кои параметри не се разгледувани во новиот модел. Вредностите на параметрите кои се претпоставени во применетата метода за моделирање на карактеристиките на сообраќајот во разгледувана IPTV-мрежа се оценети со утврдена постапка за одредување на вредноста на параметрите β и N преку вредностите од реалните мерења, а со тоа и тие се потврдени, односно анализирани. Сите наведени елементи од оваа глава го формираат главниот придонес во овој докторскиот труд.
- Во Глава 6 е дефиниран сумарен приказ на топологијата на енергетска мрежа и дефиниција на нејзините карактеристични параметри кои се предмет на анализа во светот. Главата содржи краток опис на тоа кој параметар во енергетската мрежа е разработен во дисертацијата, кои се главните карактеристики во разгледуваната енергетска мрежа во овој труд, како и главни одлики на реализираните мерења во енергетската мрежа.
- Во Глава 7 е дадена примената на новата метода во анализа на потрошувачката на електрична енергија во енергетската мрежа, на дневно, месечно и годишно ниво. Анализата на енергетската мрежа опфаќа и постапка на промена на дел од влезните параметри во математичкиот модел и понатамошна споредба на влијанието на воведената промена на влезни параметри во постапката на моделирање. Новата метода за моделирање на

потрошувачката на електричната енергија е применета за предвидување на потрошувачка на електрична енергија за дневно, неделно, месечно и годишно ниво, при што е даден извадок од предвидување на потрошувачка на електрична енергија за определен времески период. Дополнително, во докторскиот труд е извршено и оценување на вредноста на Харстовиот параметар H , односно параметарот β кои примаат претпоставени вредности во формираната нова метода за моделирање на потрошувачката на електрична енергија во енергетска мрежа. На крајот, прикажани се и резултатите од применетите симулации за предвидување на електрична енергија. Сите анализи од оваа глава јасно го заокружуваат придонесот на оваа дисертација.

- На крајот од текстот на докторскиот труд се дадени заклучни разгледувања за поставените и остварените цели во рамките на ова истражување. Исто така, предложени се и насоки за понатамошни истражувања во оваа област.

4. Трудovi од областа на докторската дисертација

Резултатите од истражувањето на проблематиката на докторската дисертација, кандидатката м-р Снежана Тилоvsка успешно ги публикувала во следниве трудови:

- [1] S. Tilovska, A. Tentov, POWER CONSUMPTION ANALYZES WITH MATHEMATICAL MODELS INTO THE OVERALL ELECTRICAL NETWORK, *International Journal of Electrical Power and Energy Systems*, Elsevier, Volume 44, Issue 1, January 2013, Pages 798–809, IF 3,432, 5 years IF 3,111
- [2] S. Tilovska, A. Tentov, PERFORMANCE MODEL OF KEY POINTS AT THE IPTV NETWORKS, *International Journal of Computer Network (IJCN)*, Volume 3, Issue 2, Computer Science Journals, May 2011, pages 58-70

5. Оригинални придонеси на докторската дисертација

Во текстот на докторската дисертација на м-р Снежана Тилоvsка, на почетокот, е извршена анализа на моделите на различни карактеристики на себесличност, при што се разгледува систем со особеност на суперпозицијата на повеќе извори при зададен параметар. За разлика од досега постојните модели на системи со слични карактеристики, во докторскава дисертација, за првпат во достапната литература од ова подрачје, предложен е нов математички модел што се заснова на гама-распределбата со меѓугрупна карактеристика опишана со статистички големини од прв и втор ред и дефинирани преку параметрите за форма и коефициентот за скалирање.

Со цел верификација на предложениот аналитички математички модел, извршена е споредба на резултатите добиени со математичкиот модел и резултатите од реалните мерења на параметрите кои го дефинираат параметарот на задоцнети пакети, фактор на доцнење, фактор на загуба на пакети кон видео- сообраќајот во критични јазли од реална IPTV-мрежа. Отстапувањата помеѓу резултатите од применетиот математички модел и

извршените мерења во реална IPTV-мрежа се под 3%, што претставува одлична карактеристика за математичкиот модел.

Формираниот и потврден модел за опишување на карактеристични параметри на видеосообраќајот во критични јазли од реална IPTV-мрежа како следен чекор е применет за моделирање на потрошувачката на електричната енергија во реална енергетска мрежа, за определени временски периоди: дневни, неделни, месечни и годишни. Резултатите добиени со примена на математичкиот модел се споредени со мерењата добиени од соодветни институции, одговорни за континуирано следење на потрошувачката на електрична енергија во РМ. Споредбата покажува дека отстапувањата помеѓу соодветните вредности добиени од моделот и податоците добиени од релевантните институции се разликуваат за не повеќе од 3%.

Во рамките на изработката на докторската дисертација направена е и софтверска апликација за предвидување на потрошувачката на електрична енергија, за определен временски период (ден, месец, година), со почетно познати податоци за определен претходен временски период и предвиден зададен процент на предвидениот пораст на потрошувачката на електрична енергија. Моделот и во овој случај дава прогнози кои отстапуваат не повеќе од 3% во однос на податоците од релевантните институции.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на претходно изнесеното, Комисијата заклучи дека во дисертацијата *Анализа и моделирање на себесличност на сообраќајот во реални мрежи* е даден оригинален придонес кон процесот на анализа и моделирање на сообраќајот во IPTV-реални мрежи. Развиениот математички модел во рамките на докторската дисертација се заснива на нов оригинален пристап со употреба на гама-распределбата за моделирање на себесличен сообраќај. Резултатите добиени со примена на овој модел отстапуваат минимално (не повеќе од 3%) од резултатите добиени со мерења на соодветните параметри во реална мрежа што функционира. Овој математички модел е употребен и за моделирање на потрошувачката на електрична енергија на ниво на РМ. И во овој случај, резултатите добиени со примена на предложениот модел се споредени со податоците што ги поседуваат соодветните институции во РМ. Повторно отстапувањата се помали од 3%. Исто така, дадени се и насоки за понатамошни истражувања и подобрувања.

Кандидатката м-р Снежана Тилоvsка покажува длабоко познавање на темата и проблематиката третирана во докторската дисертација. Дава свој научен придонес во развојот и имплементацијата на аналитички математички модели и нивна примена во моделирање на сообраќајот кај реални IPTV-мрежи, како и за моделирање и предвидување на потрошувачката на електрична енергија.

Извршена е и проверка на системот за детектирање *плагијати*, при што овој систем дава податок дека нема плагијат во докторскава дисертација.

Врз основа на сето изнесено, Комисијата има чест да му предложи на Наставно-научниот совет на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје да го прифати извештајот и на кандидатката м-р Снежана Тилоvsка да ѝ одобри јавна одбрана на докторската дисертација *Анализа и моделирање на перформансите на реални мрежи во услови на себесличен сообраќај*.

Комисија за одбрана на докторската дисертација

1. Проф. д-р Аксенти Грнатов, претседател, с.р.
2. Проф. д-р Аристотел Тентов, ментор, с.р.
3. Проф. д-р Петар Лазов, член, с.р.
4. Проф. д-р Антон Чаушевски, член, с.р.
5. Доц. д-р Марија Календар, член, с.р.

ПРЕГЛЕД
на одобрена тема за изработка на магистерски труд на
Архитектонскиот факултет

р.б р	кандидат	наслов на тема	ментор
1	Елена Икономов дипл.инж.арх	„ Времена архитектура како нов модел за делување во јавниот градски простор“	Проф. д-р Минас Бакалчев

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ИНОВАТИВНИ ХД-СИСТЕМИ НА ИСПОЛНА КАКО СРЕДСТВО ЗА РЕДУЦИРАЊЕ НА СЕИЗМИЧКИ РИЗИК НА ЗГРАДИ ОД АРМИРАН БЕТОН” ОД М-Р ИСАК ИДРИЗИ, ПРИЈАВЕНА НА ИНСТИТУТОТ ЗА ЗЕМЈОТРЕСНО ИНЖЕНЕРСТВО И ИНЖЕНЕРСКА СЕИЗМОЛОГИЈА ВО СКОПЈЕ

Научниот совет на Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија (УКИМ-ИЗИИС), во Скопје, на својата седница одржана на 30.10.2013 година, со Одлука бр.02-2491/7, нè определи за членови на Рецензентската комисија за преглед и оценка на докторската дисертација со наслов „Иновативни ХД-системи на исполна како средство за редуцирање на сеизмички ризик на згради од армиран бетон”, поднесена од кандидатот м-р Исак Идризи, дипломиран градежен инженер.

ИЗВЕШТАЈ

1. ОПШТИ ПОДАТОЦИ ЗА ТРУДОТ

Докторската дисертација со наслов „Иновативни ХД-системи на исполна како средство за редуцирање на сеизмички ризик на згради од армиран бетон”, поднесена од кандидатот м-р Исак Идризи, е печатена на 216 страници со нормален проред. Таа содржи седум поглавја и список на литература со 124 наслови. Во дисертацијата се изложени 159 слики прикажани во боја и 16 табели со резултати од истражувањата. Со извршената проверка на оригиналноста на дисертацијата со соодветниот софтвер и базата на трудови при Министерството за образование и наука, потврдено е дека оваа докторска дисертација не е плагијат.

2. ПРЕДМЕТ НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА

Предмет на истражувањето на докторската дисертација, „Иновативни ХД-системи на исполна како средство за редуцирање на сеизмички ризик на згради од армиран бетон”, изработена од кандидатот м-р Исак Идризи, претставува развојни истражувања за промовирање на иновативна технологија за сеизмичка заштита на згради со рамовски АБ-конструктивни системи и сидови на исполна од сидарија и други материјали, а при тоа да ги задоволи и економските и технолошките критериуми за идна широка практична примена.

Статистиките покажуваат дека во последните сто години, 2/3 одтешките последици од земјотреси кај згради се резултат на рушењето на објектитеградени како чиста сидарија или како врамена сидарија. Токму затоа, потребно е користењето на сидаријатакако исполна во АБ-згради да се подобри со обезбедување на адекватна заштита. Во досегашната практика, сидаријата се третира само како исполна и како дополнителна маса, додека нејзините реални носечки и деформациони карактеристики главно се потполно занемарувани.

Од друга страна, реалното однесување на сидовите од исполна во рамковни АБ-згради е многу комплексно поради нивната кртост и висока варијабилност на нивните механички карактеристики. Поради нивната голема застапеност кај зградите и во денешно време и поради нивната голема

иницијална крутост, исполната од сидарија во градбите многу значајно ги менува нивните крутостни и јакосни карактеристики, како и сеизмичкиот одговор на конструкциите во целина.

Всушност, заради високата застапеност на сидови од исполна, реалната јакост на зградите за сеизмички сили е доста повисока отколку нивната проектирана јакост. Во последните децении, реализирани се интензивни експериментални истражувања од голем број истражувачи во светот со цел да се квантифицира придонесот на сидовите од исполна во сеизмичкиот одговор на згради со рамовски конструктивни системи. Меѓутоа, сè уште остануваат доста нерешени проблеми и неодговорени прашања.

Спроведеното истражување во рамките на докторската дисертација е насочено кон развој на иновативно решение кое може да обезбеди важни придобивки. Прво, да обезбеди успешна сеизмичка заштита на сидовите од исполната како и да обезбеди редукција на сеизмичката повредливост на интегралната конструкција. Освен тоа, да се добие адекватна економичност, флексибилност за практична примена и добра компатибилност со актуелната технологија на градба.

3. АНАЛИЗА НА ДИСЕРТАЦИЈАТА

Во првата глава на својата дисертација, кандидатот м-р Исак Идризи дава општ вовед за сеизмичката реакција на конструкции со сидови од исполна и ги презентира главните цели на истражувањето. Во завршниот дел од првата глава даден е целосен опис на користената истражувачката методологијата.

Во втората глава, авторот накратко ја презентира расположливата литература која се однесува на сидови од исполна и развој на сеизмичка контрола на градежни објекти. Во третата глава, авторот детално го елаборира развојот на концептот на иновативниот систем на сидови од исполна, почнувајќи од концепцијата на системот, преку развојот на ХД-сеизмичките уреди, па се до концептот на решението за нивна практична употреба. Во истата глава се дискутирани добиени резултати од оригинални експериментални тестови на основните компоненти на ХД-дисипатори на енергија базирани на триење како примарни елементи на ХД-сеизмичките уреди за таа намена.

Во четвртата глава авторот ги презентира експерименталните податоци кои се однесуваат на составните делови на сидови од исполна, поточно за тулни единици, коцки од малтер и нивната интеракција.

Во петтата глава, кандидатот преку експериментални тестови успешно го докажува сосема различното однесување на сидните панели изградени со и без вградени компоненти на ХД-дисипатори на сеизмичка енергија базирани на триење, како примарни елементи на ХД-сеизмичките уреди. Повеќе модели на сидни панели беа тестирани под симултано влијание на константни вертикални товари на притисок со различни симулирани нивоа на влијание од симулирани циклични растечки хоризонтални деформации до достигнување на нивните максимални вредности. Овие резултати беа понатаму користени како основни податоци за валоризација на формулираните аналитички модели.

Во шестата глава, м-р Идризи ги презентира на експлицитен начин добиените резултати од аналитичките истражувања. При овие комплексни анализи беа користени аналитички модели базирани на метод на конечни елементи и алтернативни адекватни дискретни нелинеарни модели. Првата метода е користена за квантитативна оцена на подобрувањето на сеизмичко однесување на објекти со вградени ХД сидни системи. Втората, дискретна метода овозможува доста реалистична симулација на однесувањето на сидовите од исполна до нивното целосно оштетување или до пројавените максимални деформации.

Во седмата глава на докторската дисертација, авторот ги изнесува своите заклучоци во врска со можната употреба на ХД-сидните системи во градежната практика и дава предлози за понатамошни истражувања со кои би биле соодветно проширени придобивките од употребата на ХД-сидните системи.

На крајот од својот труд, кандидатот дава попис на користената литература при изработката на докторската дисертација, при што наведува 129 референци, кои се од понов датум. Во изминатиов период, кандидатот м-р Исак Идризи има публикувано 18 научни трудови на меѓународни конференции и симпозиуми, од кои десет труда се директно поврзани за предметот на неговата дисертација.

4. ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на извршениот преглед на доставената докторска дисертација со наслов „Иновативни ХД-системи на исполна како средство за редуцирање на сеизмички ризик на згради од армиран бетон“, изработена од кандидатот м-р Исак Идризи, дипл.град.инж., Комисијата со задоволство констатира дека докторската дисертација дава значаен научен придонес кон подобрување на сеизмичката заштита и сигурност на објектите од типот на АБ-згради со исполна од сидарија. Освен тоа, Комисијата заклучи дека кандидатот успешно владее со проблематиката, адекватно елаборира научни резултати од сопствени истражувања и дека дисертацијата претставува оригинален труд. Комисијата со задоволство му предлага на Научниот совет на Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија (УКИМ-ИЗИИС), во Скопје, да го прифати овој извештај и на кандидатот м-р Исак Идризи, дипл.град.инж., и да му одобри јавна одбрана на докторската дисертација со наслов „Иновативни ХД-системи на исполна како средство за редуцирање на сеизмички ризик на згради од армиран бетон“.

Рецензентска комисија

1. Проф. д-р Лидија Крстевска, претседател, с.р.
2. Проф. д-р Данило Ристик, ментор и член, с.р.
3. Проф. д-р Голубка Нечевска-Цветановска, член, с.р.
4. Проф. д-р Живко Божиновски, член, с.р.
5. Проф. д-р Мисин Мисини, член, с.р.

ПРЕГЛЕД

На прифатени теми за изработка на магистерски трудови во Институтот за фолклор “Марко Цепенков” – Скопје, на студиската програма по фолклористика

кандидат	тема	ментор
Сашо Митев	Народните музички инструменти и инструменталната традиција во Струмичко-радовишкиот регион	Проф. д-р Родна Величковска
Трајан Ристовски	Традициски верувања и обредна пракса околу раѓањето кај Овчеполците	Проф. д-р Зоранчо Малинов
Марко Петрушевски	Психоаналитичката фолклористика на Алан Дандес	Проф. д-р Лидија Стојановиќ-Лафазановска
Зоран Џорлев	Ороводните песни како дел од македонската обредно-пејачка традиција	Проф. д-р Родна Величковска

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА
НА НАУЧНАТА ОБЛАСТ УСТАВНО ПРАВО И ПОЛИТИЧКИ СИСТЕМ
(СОВРЕМЕНИ ПОЛИТИЧКИ СИСТЕМИ, ПОЛИТИЧКИ ПАРТИИ И ИНТЕРЕСНИ
ГРУПИ) НА ПРАВНИОТ ФАКУЛТЕТ „ЈУСТИНИЈАН ПРВИ“ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, на седницата одржана на 20 декември 2013 година, по распишаниот конкурс за избор на наставник, формираше Комисија за избор на наставник во сите наставно-научни звања на научната област уставно право и политички систем (современи политички системи, политички партии и интересни групи), во состав: проф. д-р Гордана Силјановска - Давкова, проф. д-р Тања Каракамишева-Јовановска и проф. д-р Рената Дескоска.

Комисијата, по разгледувањето на доставените материјали, го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

На конкурсот објавен во дневниот весник „Дневник“ на 2 декември 2013 година за избор на наставник во сите наставно-научни звања на научната област уставно право и политички систем (современи политички системи, политички партии и интересни групи), се пријави 1 (еден) кандидат:

1. **д-р Александар Спасеновски.**

I
ПОДАТОЦИ ЗА КАНДИДАТОТ

1. Д-р Александар Спасеновски

Кон пријавата, кандидатот д-р Спасеновски достави уверение за државјанство, одлука за стекнат степен доктор на науки, кратка биографија - CV, потврда за активно познавање на англискиот јазик, список на објавени научни и стручни трудови и по еден примерок од нив, како и уверенија, потврди, сертификати, признанија и дипломи.

Кандидатот д-р Александар Спасеновски е роден на 3 март 1980 година, во Скопје. Во 1998 година завршил средно образование во гимназијата „Јосип Броз Тито“ во Скопје. Во 2002 година дипломирал со просечна оценка 9.20 на отсекот за политички науки на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, со што се стекнал со право на стручен назив дипломиран политиколог. Во март 2003 година, пак, се запишал на постдипломските студии по меѓународно право и политика на истиот Факултет, при што по положувањето на предвидените испити со просечна оценка 9,90 и успешната одбрана на магистерскиот труд со наслов: „Улогата на шефот на државата во надворешната политика - случајот на Република Македонија“, се стекнал со право на стручен назив магистер по меѓународна политика.

Кандидатот д-р Спасеновски, во декември 2013 година ја одбрал докторската дисертација на Правниот Факултет „Јустинијан Први“ со наслов: „Уставноправниот статус на религиите и на слободата на вероисповед (компаративна анализа со посебен осврт на Република Македонија)“.

Кандидатот д-р Спасеновски во периодот од 2002 до 2006 година бил стипендист на Фондацијата „Конрад Аденауер“, а од 2002 до 2005 година и стипендист на Министерството за образование и наука на Република Македонија.

Кандидатот д-р Спасеновски од 2001 до 2006 година, со одлуки на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан први“ е избран за демонстратор по предметите политички систем и современи политички системи, во 2007 година по објавениот јавен конкурс на истиот Факултет е избран за помлад асистент по предметот политички партии и интересни групи, додека во јуни 2009 година е избран за асистент на научната област уставно право и политички систем на предметите политички систем, современи политички системи и политички партии и интересни групи.

Кандидатот д-р Спасеновски во периодот од 2000 до 2002 година работел во Собранието на Република Македонија преку програмата за практиканти, организирана од Националниот демократски институт од САД, додека во периодот 2006-2007 година бил ангажиран како истражувач на проектот: „Conflict Settlement through Europeanization – Greece and it's Neighbours Macedonia and Turkey“, спроведуван од Факултетот за политички науки при Универзитетот Duisburg - Essen од Сојузна Република Германија.

Кандидатот д-р Спасеновски од февруари 2002 година до мај 2006 година, како стипендист на Фондацијата „Конрад Аденауер“ е ангажиран како предавач и асистент на организираниите конференции, семинари и работилници.

Кандидатот д-р Спасеновски од 2004 до 2006 година работи како истражувач за Западен Балкан, како и бил член на Уредувачкиот одбор на научно/стручното списание „Брифинг“ во Центарот за истражување и анализи при Институтот „ЕвроБалкан“ во Скопје.

Кандидатот д-р Александар Спасеновски во моментот е пратеник во Собранието на Република Македонија.

Кандидатот бил предавач на следниве конференции и семинари:

- Македонија во европскиот безбедносен систем, организирано од: Младински евроатлантски форум (МЕАФ) и Фондацијата „Конрад Аденауер“ - Охрид, Македонија, 3-5 ноември 2000 година,
- Оформување на иднината на Европа, организирано од Фондацијата „Конрад Аденауер“ - Охрид, Македонија, 7-9 декември 2001 година;
- Малцинствата во демократија, организирано од Фондацијата „Конрад Аденауер“, Југоисточно-европски универзитет и Европски центар за малцински прашања - Тетово, Македонија, 10 декември 2002 година;
- Политичка академија: “Забрзани реформи, забрзана интеграција на Република Македонија во ЕУ“, 6-10.12.2010, Скопје. Тема: Извештај за прогресот на Република Македонија од Европската комисија: евалуација на прогресот на Македонија, фондација „Конрад Аденауер“;
- Подиумска дискусија “Предизвиците на образовната политика“, 21.04.2011, Скопје, Фондација „Конрад Аденауер“;

- конференција “Верската толеранција во Македонија” на 07.10.2011, во Скопје, фондација „Конрад Аденауер“,
- Политичка Академија: “Јакнење на демократијата на локално ниво“, 24-27.01.2013, Скопје. Тема: „Локалната самоуправа во Македонија, одговорности и правна рамка на дејствување“, фондација „Конрад Аденауер“,
- Тркалезна маса на тема “Надворешна политика и аспекти на меѓународна дипломатија: македонската дипломатија во третата деценија од независноста” на 1.10.2013 во Скопје, Фондација „Конрад Аденауер“;
- Катедра Аденауер, подиумска дискусија на тема: „Улогата на институциите на ЕУ во процесот на проширување на Унијата“, 1.11.2013, Скопје, Фондација „Конрад Аденауер“,
- Политичка академија: “Јакнење на капацитетите на локалната самоуправа во Република Македонија”, 23.11.2013, Крушево. Тема: Локалната самоуправа и политичкиот систем, Фондација „Конрад Аденауер“;
- Новинарска летна школа, Press Now, OSCE и Правен факултет „Јустинијан Први“, септември 2003 година;
- „Democracy in My Country – How To Act As a Leader To Strengthen Democracy”, институт „Роберт Шуман“ - Будимпешта, Унгарија, октомври 2000 година;
- „The Macedonian Educational System - Short Description”, институт „Роберт Шуман“ - Будимпешта, Унгарија, ноември 2000 година;
- „The Problem of Corruption – Possible Legal and Political Responses”, институт „Роберт Шуман“ - Будимпешта, Унгарија, февруари 2001 година,
- „The Openness of the EU and NATO For New Member States“ институт „Роберт Шуман“ - Будимпешта, Унгарија, мај 2001 година,
- Политичка академија на австриската Народна партија, Министерството за надворешни работи на Австрија и Советот на Европа. Тема: Политичката комуникација во практика. „Кампањи – прв дел“ - 30 мај-2 јуни 2002, Скопје, Македонија;
- Политичка академија на австриската Народна партија, Министерството за надворешни работи на Австрија и Советот на Европа. Тема: Политичката комуникација во пракса. „Кампањи - втор дел“ – 7-9 јуни 2002, Скопје, Македонија;
- Демократијата и медиумите во Македонија, летна академија, организирана од Фондацијата „Конрад Аденауер“ - Кавала, Грција, 12-19 јули 2002;
- Заедничко оформување на иднината, регионална конференција на стипендистите на Фондацијата „Конрад Аденауер“, организирано од: Фондацијата „Конрад Аденауер“ - Охрид, Македонија, 09-13 април 2003 година;
- „Евалуација на националните приоритети“, Школа за политика, организирано од Советот на Европа и Македонската асоцијација за политичка афирмација, Маврово, Македонија, 3-6 април 2008 година;
- Round Table Conference on the developments in the Balkan region, организирано од Jarl Hjalmarson Foundation - Stockholm, Sweden, December 12-13 2008 година;

- меѓународна конференција “Соочување со конфликтите од минатото – нови начини за во иднината”, 24.-26.08.2012, Охрид. Тема: “Престојните предизвици на парламентарната демократија – улогата на политичките партии”;
 - меѓународна конференција “Улогата на верските заедници во градењето на мирољубиви и мултикултурни европски општества” 7.12.2012, Скопје;
 - „Повторно откривање: религијата, политиката и државата“, Летни академски разговори, Универзитет „ЕвроБалкан“, Скопје, 17.9.2012 година; Кандидатот д-р Александар Спасеновски ги имал и следниве студиски престои во странство:
 - Младите Европејци како дел од генерациската разлика, организирано од: Демократска младинска заедница на Европа (DEMYC) - Стразбур, Франција, мај, 2000 година;
 - Десниот центар во новиот милениум, организирано од: Европски демократски студенти (ЕДС) - Варшава и Гдањск, Полска, јули 2000 година;
 - Македонија во европскиот безбедносен систем, организирано од Младинскиот евроатлантски форум (МЕАФ) и Фондацијата „Конрад Аденауер“ - Охрид, Македонија, 3-5 ноември 2000 година;
 - организирано од: Европска народна партија (Европски демократи), политичка група во Европскиот парламент и Институт „Роберт Шуман“. Тема: Добрата политка - лошо продадена. Ноември 2001, Боровец, Бугарија;
 - Quo vadis Europe, организирано од: Европски демократски студенти (ЕДС), зимски универзитет - Брисел, Белгија, 29 јануари-3 февруари 2002 година;
 - Образованието - клучот на нашата слобода, организирано од Европските демократски студенти (ЕДС) – 5-ти „Мигуел Ангел Бланко“, летен универзитет - Кацерес, Шпанија, 24-28 април, 2002 година;
 - Југоисточно-европска летна академија, организирано од Фондацијата „Конрад Аденауер“ - Дрјаново, Бугарија, 22-28 август, 2003 година;
 - Младината за Европа?! Искуства, предизвици и цели, регионална конференција на млади парламентарци и младински организации од Хрватска, Србија и Црна Гора, Македонија и Босна-Херцеговина, организирано од Фондацијата „Едуард Фрај“ и Фондацијата „Конрад Аденауер“ - Сараево, Босна и Херцеговина, 22-25 октомври, 2004 година;
 - Институт „Роберт Шуман“ – Унгарија. Тема: Лидери во демократија. Октомври 2000 - мај 2001. Будимпешта, Унгарија;
 - Центар за истражување на информациски технологии при Белградската отворена школа (БОШ) и Меѓународниот центар „Улоф Палме“ - Шведска. Тема: Европски интеграции – поглед од Балканот. Едногодишна специјалистичка програма (2003/2004) - Белград, Србија и Црна Гора;
 - Совет на Европа и Македонска асоцијација за политичка афирмација. Тема: „Мултикултурализмот и основните принципи на политичката култура; Идентитетот, интеграцијата и политиката на моќта; Патот на Република Македонија кон европските интеграции“. Осуммесечна програма (2007/2008), Скопје – Стразбур, Македонија – Франција;
- Кандидатот д-р Александар Спасеновски, исто така, има земено учество и во осмислувањето и реализацијата на следниве научни/стручни проекти:

- Учество во конципирањето и создавањето на еден од носечките проекти на Фондацијата „Конрад Аденауер“ во РМ, Политичка академија која во континуитет се реализира од 2004 година;
- Support to promotion of reciprocal understanding of relations and dialogue between the European Union and the Western Balkans, Институт „Евро-Балкан“ - Скопје, 2005 година;
- Dealing with the conflict past: Why and how to do it?, Институт „Евро-Балкан“ - Скопје, 2005 година;
- Support to promotion of reciprocal understanding of relations and dialogue between the European Union and the Western Balkans, Институт „Евро-Балкан“ - Скопје, 2006 година;
- Social protection and social inclusion in Republic of Macedonia, Институт „Евро-Балкан“ - Скопје, 2006 година;
- Confidence Building”, Институт „Евро-Балкан“ - Скопје, 2005 година;
- Ohrid Summer School in Democratization Processes in Western Balkan: “Evaluating international democracy promotion: Qualitative research methods for policy impact in the Southern Balkans”, Институт „Евро-Балкан“ - Скопје, 2005 година;
- „Development of the Economic Relations Between the Republic of Macedonia and the Republic of Greece in the Context of the European Integration Process and the Dispute Between the Two states About the Name“, Universität Duisburg-Essen, Project: „Conflict Settlement Through Europeanization? Greece and its Neighbours Macedonia and Turkey“, December 2006.

Наспроти претходно истакнатото, кандидатот Александар Спасеновски се јавува и во улога на автор на две и на коавтор на една книга, односно на:

- „Балканот на распетие“, „Матица македонска“, декември 2005 година;
- „Светот во 2005“, „Евробалкан прес“, декември 2005 (ко-автор);
- „Шефот на државата и надворешната политика – Меѓународните искуства и македонската практика во глобализираниот свет“, Европа 92, јануари 2008 година.

Освен наведените книги, кандидатот д-р Александар Спасеновски е автор и на следниве трудови:

- Македонските државни интереси и европските интеграции, списание „Политичка мисла“ бр. 30, јуни, 2010 година;
- Шефот на државата во правните системи на демократските држави, списание „Политичка мисла“ бр. 25, март 2009 година;
- Уставно-правниот статус на религиите и слободата на вероисповед; списание „Политичка мисла“ бр. 23, септември 2008 година;
- Парламентот и заедницата; списание „Политичка мисла“ бр. 19, септември 2007;
- „Западен Балкан во Европската унија – интеграција наместо конфликти“, „Crossroads – Македонски журнал за надворешна политика“, број 2, април 2007;
- Политичките процеси во Босна и Херцеговина по неизгласувањето на измените на уставот; списание „Политичка мисла“ бр. 15, септември 2006;

- Последиците од референдумот за независност на Црна Гора, списание „Политичка мисла“ бр. 14, јуни 2006;
- Промените во пристапот кон воени злосторства во Србија, Црна Гора и Република Српска, списание „Политичка мисла“ бр. 12, декември 2005;
- Црногорската Православа Црква и референдумот за независност на Црна Гора; списание „Политичка мисла“ бр. 10, јуни 2005;
- Анте Готовина – каменот на сопнување на патот на Хрватска кон Европската унија, списание „Политичка мисла“ бр. 9, март 2005;
- Македонија и Грција - преглед на спорот со името; списание „Политичка мисла“ бр. 8, декември 2004;
- Улогата на Хелмут Кол и Франсоа Митеран во развојот на европските односи; списание „Политичка мисла“ бр. 7, септември 2004;
- Ангажманите на Меѓународниот монетарен фонд и Светска банка – осврт кон Република Македонија; списание „Политичка мисла“ бр. 5, март 2004;
- Влијанието на религијата врз надворешната политика на државите; списание „Политичка мисла“ бр. 43, септември 2013;
- „Развој на односите помеѓу Република Македонија и Европската Унија“, дипломска работа по завршувањето на едногодишна специјалистичка програма: „Европски интеграции – поглед од Балканот“, во организација на Центарот за истражување на информациски технологии при Белградската отворена школа (БОШ) и Меѓународниот центар „Улоф Палме“ - Шведска, мај 2004;
- The chalenges of the freedom of religion, the status of religions, the status of the religions in the Republic of Macedonia and the integration in the European Union, Collection of Papers, Tackling constitutional chalenges on the road to the European Union: Perspectives from South-East European accession countries, Association Zenith, Скопје, 2012 година;

Кандидатот д-р Александар Спасеновски активно го владее англискиот јазик, се служи со германскиот, го изучува албанскиот јазик, а има и солидно познавање на информациските технологии.

II ЗАКЛУЧНА ОЦЕНА И ПРЕДЛОГ

Рецензентската комисија, врз основа на сето претходно изнесено во извештајот, заклучи дека кандидатот д-р Александар Спасеновски ги исполнува сите услови предвидени за избор на наставник во звањето доцент на научната област уставно право и политички систем (современи политички системи, политички партии и интересни групи).

Кандидатот д-р Александар Спасеновски е автор на повеќе научни и стручни трудови (книги и статии во списанија и зборници) кои се одликуваат со висок степен на познавање на предметот на истражувањето и содржат конкретен придонес во научната теорија и практиката. Учесник е и во повеќе научни проекти во кои можел продлабочено да истражува различни научни прашања, но и да даде придонес во нивната апликација во практиката.

Од неговата биографија може да се согледа дека д-р Александар Спасеновски се надоградувал преку учество на бројни меѓународни научни и стручни конференции и семинари. Исто така, тој учествувал и како предавач на повеќе работилници и тркалезни маси, со што придонел кон обучување на млади генерации студенти и поширок круг на слушатели.

Како асистент на предметите современи политички системи и политички партии и интересни групи, д-р Александар Спасеновски обврските ги вршеше одговорно и совесно, за што наиде на позитивен прием кај студентите, но и кај професорите од Катедрата за уставно право и политички систем.

Од образецот во кој се сумирани активностите на д-р Александар Спасеновски може да се согледа дека тој , со своите бројни активности и широк ангажман, повеќекратно ги има исполнето потребните поени за избор во звањето доцент.

Горенаведеното ни дава за право да веруваме дека кандидатот д-р Александар Спасеновски, со оглед на досегашниот образовен и стручен развој, научен интерес и конкретен ангажман, и понатаму ќе се развива како успешен наставен и научен кадар на Факултетот.

Затоа, со особено задоволство, а врз основа на законските одредби и одредбите од Правилникот за единствените критериуми и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје му препорачуваме **кандидатот д-р Александар Спасеновски да биде избран за наставник во наставно-научното звање доцент на научната област уставно право и политички систем (современи политички системи, политички партии и интересни групи).**

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. проф. д-р Гордана Силјановска-Давкова, с.р.
2. проф. д-р Тања Каракамишева-Јовановска, с.р.
3. проф. д-р Рената Дескоска, с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: д-р Александар Петре Спасеновски

Институција: Правен факултет „Јустинијан Први“ во Скопје

Научна област: уставно право и политички систем (современи политички системи, политички партии и интересни групи)

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Одржување на вежби (лабораториски, клинички, аудиториски или изработка на семинарски трудови) Политички систем (новинарство) 2003/2004 2*30*0,03=1,8 2007/2008 1,5*12*0,03=0,54 2009/2010 1,5*12*0,03=0,54 Современи политички системи (новинарство) 2003/2004 2*30*0,03=1,8 2005/2006 2*30*0,03=1,8 2008/2009 1,5*12*0,03=0,54 2009/2010 1,5*12*0,03=0,54 Политички систем (политички студии) 2004/2005 2*30*0,03=1,8 2005/2006 2*30*0,03=1,8 2007/2008 2,5*12*0,03=0,9 2008/2009 2,5*12*0,03=0,9 2009/2010 2,5*12*0,03=0,9	37,08

	Современи политички системи (политички студии) 2004/2005 2*30*0,03=1,8 2005/2006 2*30*0,03=1,8 2007/2008 5*12*0,03=1,8 2007/2008 1*30*0,03=0,9 (според стара програма) 2008/2009 2,5*12*0,03=0,9 2009/2010 2,5*12*0,03=0,9 Политички систем применета програма (политички студии) 2004/2005 2*30*0,03=1,8 2005/2006 2*30*0,03=1,8 2006/2007 1*30*0,03=0,9 (според стара програма) 2007/2008 1*30*0,03=0,9 (според стара програма) Политички систем (правни студии) 2004/2005 2*30*0,03=1,8 2006/2007 4*12*0,03=1,44 2009/2010 4*12*0,03=1,44 Политички партии и интересни групи (политички студии) 2007/2008 5*12*0,03=1,8 2008/2009 5*12*0,03=1,8 Современи политички системи (правни студии, модул Б) 2008/2009 1*12*0,03=0,36 Современи политички системи (правни студии, насока: уставно право 8. Семестар, задолжителни предмети) 2008/2009 1*12*0,03=0,36 Избори и изборни системи (правни студии, насока: уставно право, 8 семестар, задолжителни предмети) 2008/2009 1*12*0,03=0,36 Политички партии и интересни групи (правни студии, насока уставно право. 8 семестар задолжителни предмети) 2008/2009 1*12*0,03=0,36	

	Модели на демократија (правни студии, насока уставно право. 8 семестар задолжителни предмети) 2008/2009 $1*12*0,03=0,36$	
2.	Консултации со студенти 2003/2004 Зимски семестар: $300*0,002 = 0,6$ Летен семестар: $300*0,002 = 0,6$ 2004/2005 Зимски семестар: $300*0,002 = 0,6$ Летен семестар: $300*0,002 = 0,6$ 2005/2006 Зимски семестар: $300*0,002 = 0,6$ Летен семестар: $300*0,002 = 0,6$ 2006/2007 Зимски семестар: $300*0,002 = 0,6$ Летен семестар: $300*0,002 = 0,6$ 2007/2008 Зимски семестар: $300*0,002 = 0,6$ Летен семестар: $300*0,002 = 0,6$ 2008/2009 Зимски семестар: $300*0,002 = 0,6$ Летен семестар: $300*0,002 = 0,6$ 2009/2010 Зимски семестар: $300*0,002 = 0,6$ Летен семестар: $300*0,002 = 0,6$ 2010/2011 Зимски семестар: $300*0,002 = 0,6$ Летен семестар: $300*0,002 = 0,6$	9,6
3.	Научнопопуларна книга	6
3.1.	Автор: „Балканот на распетие“, „Матица македонска“, 2005.	6
	Вкупно	52,68

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Учесник во национални научни проекти	18

1.1.	Проект: „Политичка академија“, во организација на Фондацијата „Конрад Аденауер“ - од 2004 до денес.	3
1.2.	Support to promotion of reciprocal understanding of relations and dialogue between the European Union and the Western Balkans, Институт „Евро Балкан“ Скопје, 2005.	3
1.3.	Dealing with the conflict past: Why and how to do it?, Институт „Евро Балкан“ Скопје, 2005.	3
1.4.	Support to promotion of reciprocal understanding of relations and dialogue between the European Union and the Western Balkans, Институт „Евро Балкан“ Скопје, 2006.	3
1.5.	Social protection and social inclusion in Republic of Macedonia, Институт „Евро Балкан“ Скопје, 2006.	3
1.6.	Мегапроект: Евроинтеграција на општествениот, правниот и политичкиот систем на Република Македонија, Правен факултет „Јустинијан Први“.	3
2.	Учесник во меѓународни научни проекти	15
2.1.	Albania and Macedonia towards Sustainable Cooperation for Bilateral and Regional Confidence Building”, Институт „Евро Балкан“ Скопје, 2005.	5
2.2.	Ohrid Summer School in Democratization Processes in Western Balkan: “Evaluating international democracy promotion: Qualitative research methods for policy impact in the Southern Balkans”, Институт „Евро Балкан“ Скопје, 2005.	5
2.3.	„Development of the Economic Relations Between the Republic of Macedonia and the Republic of Greece in the Context of the European Integration Process and the Dispute Between the Two states About the Name“, Universität Duisburg-Essen, Project: „Conflict Settlement Through Europeanization? Greece and its Neighbours Macedonia and Turkey“, December 2006.	5
3.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во стручно-научно популарно списание	26

3.1.	Македонските државни интереси и европските интеграции; списание „Политичка мисла“ бр. 30, јуни 2010.	2
3.2.	Шефот на државата во правните системи на демократските држави, списание „Политичка мисла“ бр. 25, март 2009.	2
3.3.	Уставно-правниот статус на религиите и слободата на вероисповед; списание „Политичка мисла“ бр. 23, септември 2008.	2
3.4.	Парламентот и заедницата; списание „Политичка мисла“ бр. 19, септември 2007.	2
3.5.	„Западен Балкан во Европската унија – интеграција наместо конфликти“, „Crossroads – Македонски журнал за надворешна политика“, број 2, април 2007.	2
3.6.	Политичките процеси во Босна и Херцеговина по неизгласувањето на измените на уставот; списание „Политичка мисла“ бр. 15, септември 2006.	2
3.7.	Последиците од референдумот за независност на Црна Гора, списание „Политичка мисла“ бр. 14, јуни 2006.	2
3.8.	Промените во пристапот кон воени злосторства во Србија, Црна Гора и Република Српска, списание „Политичка мисла“ бр. 12, декември 2005.	2
3.9.	Црногорската православна црква и референдумот за независност на Црна Гора; списание „Политичка мисла“ бр. 10, јуни 2005.	2
3.10.	Анте Готовина – каменот на сопнување на патот на Хрватска кон Европската унија; списание „Политичка мисла“ бр. 9, март 2005.	2
3.11.	Македонија и Грција - преглед на спорот со името; списание „Политичка мисла“ бр. 8, декември 2004.	2
3.12.	Улогата на Хелмут Кол и Франсоа Митеран во развојот на европските односи; списание „Политичка мисла“ бр. 7, септември 2004.	2
3.13.	Ангажмани на Меѓународниот монетарен фонд и Светска банка – осврт кон Република Македонија; списание „Политичка мисла“ бр. 5, март 2004.	2
4.	Труд со оригинални научни резултати, објавен стручно-научно популарно списание со меѓународен уредувачки одбор	3
4.1.	Влијанието на религијата врз надворешната политика на државите; списание „Политичка мисла“ бр. 43, септември	3

	2013.	
5.	Трудови со оригинални научни или стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир	4
5.1.	„Развој на односите помеѓу Република Македонија и Европската унија“, дипломска работа по завршувањето на едногодишна специјалистичка програма: „Европски интеграции – поглед од Балканот“, во организација на Центарот за истражување на информациски технологии при Белградската отворена школа (БОШ) и Меѓународниот центар „Улоф Палме“ - Шведска, мај 2004.	2
5.2.	The challenges of the freedom of religion, the status of religions, the status of the religions in the Republic of Macedonia and the integration in the European Union, Collection of Papers, Tackling constitutional challenges on the road to the European Union: Perspectives from South-East European accession countries, Association Zenith, Скопје, 2012 година.	2
6.	Пленарни предавања на научен/стручен собир	22
6.1.	Македонија во европскиот безбедносен систем, организирано од: Младински евроатлантски форум (МЕАФ) и фондација „Конрад Аденауер“ - Охрид, Македонија, 3-5 ноември 2000.	2
6.2.	Оформување на иднината на Европа, организирано од: фондација „Конрад Аденауер“ - Охрид, Македонија, 7-9 декември 2001.	2
6.3.	Малцинствата во демократија, организирано од: фондација „Конрад Аденауер“, Југоисточно-европски универзитет и Европски центар за малцински прашања - Тетово, Македонија, 10 декември 2002.	2
6.4.	Политичка Академија: “Забрзани реформи, забрзана интеграција на Република Македонија во ЕУ“, 6-10.12.2010, Скопје. Тема: Извештај за прогрес на Република Македонија од Европската комисија: евалуација на прогресот на Македонија, Фондација „Конрад Аденауер“.	2
6.5.	Подиумска дискусија “Предизвиците на образовната политика“, 21.4.2011, Скопје, фондација „Конрад Аденауер“.	2
6.6.	Конференција “Верската толеранција во Македонија“ на 07.10.2011, во Скопје, Фондација „Конрад Аденауер“.	2
6.7.	Политичка академија: “Јакнење на демократијата на локално ниво“, 24-27.01.2013, Скопје. Тема: „Локалната самоуправа во	2

	Македонија, одговорности и правна рамка на дејствување“, Фондација „Конрад Аденауер“.	
6.8.	Тркалезна маса на тема “Надворешна политика и аспекти на меѓународна дипломатија: македонската дипломатија во третата деценија од независноста” на 01.10.2013 во Скопје, Фондација „Конрад Аденауер“.	2
6.9.	Катедра Аденауер, подиумска дискусија на тема: „Улогата на институциите на ЕУ во процесот на проширување на Унијата“, 01.11.2013, Скопје, Фондација „Конрад Аденауер“.	2
6.10.	Политичка Академија: “Јакнење на капацитетите на Локалната самоуправа во Република Македонија”, 23.11.2013, Крушево. Тема: Локалната самоуправа и политичкиот систем, Фондација „Конрад Аденауер“.	2
6.11.	Новинарска летна школа, Press Now, OSCE и Правен Факултет „Јустинијан Први“, септември 2003 година.	2
7.	Пленарни предавања на научен/стручен собир со меѓународно учество	36
7.1.	„Democracy in My Country – How To Act As a Leader To Strengthen Democracy“, институт „Роберт Шуман“ - Будимпешта, Унгарија, <i>октомври 2000.</i>	3
7.2.	„The Macedonian Educational System - Short Description“, институт „Роберт Шуман“ - Будимпешта, Унгарија, <i>ноември 2000.</i>	3
7.3.	„The Problem of Corruption – Possible Legal and Political Responses“, институт „Роберт Шуман“ - Будимпешта, Унгарија, <i>февруари 2001.</i>	3
7.4.	„The Openness of the EU and NATO For New Member States“ институт „Роберт Шуман“ - Будимпешта, Унгарија, <i>мај 2001.</i>	3
7.5.	Организирано од: Politische Akademie - Австрија, министерството за надворешни работи на Австрија и Советот на Европа. Тема: Политичката комуникација во пракса. „Кампањи – прв дел“ - 30 мај-2 јуни 2002, Скопје, Македонија.	3
7.6.	Организирано од: Politische Akademie - Австрија, министерството за надворешни работи на Австрија и Советот на Европа. Тема: Политичката комуникација во пракса. „Кампањи - втор дел“ – 7-9 јуни 2002, Скопје, Македонија.	3
7.7.	Предавач, тема: Демократијата и медиумите во Македонија,	3

	на летната академија, организирана од фондација „Конрад Аденауер“ - Кавала, Грција, 12-19 јули 2002.	
7.8.	Заедничко оформување на иднината, регионална конференција на стипендистите на фондација „Конрад Аденауер“, организирано од: фондација „Конрад Аденауер“ - Охрид, Македонија, 9-13 април 2003.	3
7.9.	Предавач, тема: „Евалуација на националните приоритети“, Школа за политика, организирано од: Совет на Европа и Македонска асоцијација за политичка афирмација, Маврово, Македонија, 3-6 април 2008.	3
7.10	Предавач: Round Table Conference on the developments in the Balkan region, организирано од Jarl Hjalmarson Foundation - Stockholm, Sweden, December 12-13 2008.	3
7.11.	Меѓународна конференција “Соочување со конфликтите од минатото –нови начини за во иднината”, 24.-26.08.2012, Охрид. Тема: “Престојните предизивици на парламентарната демократија – улогата на политичките партии”.	3
7.12.	Меѓународна конференција “Улогата на верските заедници во градењето на мирољубиви и мултикултурни европски општества” 7.12.2012, во Скопје.	3
8.	Одржано предавање по покана на универзитет	1
8.1.	„Повторно откривање: религијата, политиката и државата“, Летни академски разговори, Универзитет Евро Балкан Скопје, 17.9.2012.	1
9.	Одржано предавање по покана на референтен странски универзитет	3
9.1.	Macedonia and the EU Integration, Harriman Institute, Columbia University, New York, 5.2.2010	3
	Вкупно	128

СТРУЧНО –АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Стручна монографија	8
1.1.	„Шефот на државата и надворешната политика – меѓународните искуства и македонската практика во глобоализираниот свет“, Европа 92, јануари 2008.	8

2.	Поглавје во книга - автор	3
	Светот во 2005, Евробалкан прес, декември 2005	3
3.	Учество во промотивни активности на Факултетот/Институтот	1
3.1.	Протокол на настани организирани на Правниот факултет „Јустинијан Први“ при почетокот на новата учебна година.	0,5
3.2.	Протокол на настани организирани од Правниот факултет „Јустинијан Први“ на саемски манифестации на високообразовните институции.	0,5
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС		
3.	Член на уредувачки одбор на научно/стручно списание	0,5
3.1.	„Брифинг“, Центар за истражување и анализи, Институт „Евро Балкан“ Скопје, 2004-2006.	0,5
4.	Студиски претстој во странство	
4.1.	До три месеци	4
4.1.1.	Младите Европејци како дел од генерациската разлика, организирано од: Демократска младинска заедница на Европа (DEMYC) - Стразбур, Франција, мај 2000.	0,5
4.1.2.	Десниот центар во новиот милениум, организирано од: Европски демократски студенти (ЕДС) - Варшава и Гдањск, Полска, јули 2000.	0,5
4.1.3.	Македонија во европскиот безбедносен систем, организирано од: Младински евро-атлантски форум (МЕАФ) и фондација „Конрад Аденауер“ - Охрид, Македонија, 3-5 ноември 2000.	0,5
4.1.4.	Организирано од: Европска народна партија (Европски демократи), политичка група во Европскиот парламент и Институт „Роберт Шуман“. Тема: Добрата политка - лошо продадена. Ноември 2001, Боровец, Бугарија.	0,5
4.1.5.	Quo vadis Europe, организирано од: Европски демократски студенти (ЕДС), зимски универзитет - Брисел, Белгија, 29 јануари-3 февруари 2002.	0,5
4.1.6.	Образованието - клучот на нашата слобода, организирано од: Европски демократски студенти (ЕДС) - 5ти „Мигуел Ангел Бланко“ летен универзитет - Кацерес, Шпанија, 24-28 април 2002.	0,5
4.1.7.	Југоисточно-европска летна академија, организирано од: фондација „Конрад Аденауер“ - Дрјаново, Бугарија, 22-28 август 2003.	0,5
4.1.8.	Младината за Европа?! Искуства, предизвици и цели,	0,5

	регионална конференција на млади парламентарци и младински организации од Хрватска, Србија и Црна Гора, Македонија и Босна-Херцеговина, организирано од: фондација „Едуард Фрај“ и фондација „Конрад Аденауер“ - Сараево, Босна и Херцеговина, 22-25 октомври 2004.	
4.2.	Повеќе од 6 месеци	6
4.2.1.	Институт „Роберт Шуман“-Унгарија. Тема: Лидери во демократија. Октомври 2000-мај 2001. Будимпешта, Унгарија.	2
4.2.2.	Центар за истражување на информациски технологии при Белградската отворена школа (БОШ) и Меѓународниот центар „Улоф Палме“ - Шведска. Тема: Европски интеграции – поглед од Балканот. Едногодишна специјалистичка програма (2003/2004) - Белград, Србија и Црна Гора.	2
4.2.3.	Совет на Европа и Македонска асоцијација за политичка афирмација. Тема: „Мултикултурализмот и основните принципи на политичката култура; Идентитетот, интеграцијата и политиката на моќта; Патот на Република Македонија кон европските интеграции“. Осуммесечна програма (2007/2008), Скопје – Стразбур, Македонија – Франција.	2
5.	Подготовка на национални документи (стратегии, закони и сл.)	10
5.2.	Декларација за побезбеден интернет, усвоена на 01.3.2010.	2
5.3.	Закон за дополнување на Законот за пратеници, усвоен на 11.4.2011.	2
5.4.	Закон за партиски истражувачко-аналитички центри, усвоен на 12.2.2013.	2
5.5.	Закон за дополнување на Законот за политичките партии, усвоен на 12.2.2013.	2
5.6.	Закон за изменување и дополнување на Законот за финансирање на политичките партии, усвоен на 12.2.2013.	2
6.	Учество во комисии и тела на државни и други органи	1
	Национален совет за европски интеграции на Република Македонија.	1
	Вкупно	33,5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО	Поени

ЗВАЊЕ	
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	52,68
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	128
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	/.
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	33,5
Вкупно	214,18

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Гордана Силјановска-Давкова, с.р.
2. проф. д-р Тања Каракамишева-Јовановска, с.р.
3. проф. д-р Рената Дескоска, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА НА НАУЧНАТА ОБЛАСТ УСТАВНО ПРАВО И ПОЛИТИЧКИ СИСТЕМ, НА ПРАВНИОТ ФАКУЛТЕТ „ЈУСТИНИЈАН ПРВИ“

Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, на седницата одржана на 20 декември 2013 година, формираше Комисија за избор на наставник во сите наставно-научни звања на научната област уставно право и политички систем, во состав: проф. д-р Гордана Силјановска-Давкова, проф. д-р Рената Дескоска и проф. д-р Тања Каракамишева-Јовановска.

По разгледувањето на пријавата и на другите приложени документи, Комисијата го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

На конкурсот објавен во весникот „Дневник“ на 2 декември 2013 година за избор на наставник во сите наставно-научни звања на научната област уставно право и политички систем, се пријави 1 (еден) кандидат:

1. Д-р Јелена Трајковска-Христовска.

I.

ПОДАТОЦИ ЗА КАНДИДАТОТ

1. Д-р Јелена Трајковска-Христовска

Кандидатката д-р Јелена Трајковска-Христовска кон пријавата ги достави следниве документи: одлука за стекнат научен степен доктор на правни науки, одлука за стекнат научен степен - магистер на правни науки, лична биографија /CV/ и список на објавени научни и стручни трудови и по еден примерок од нив, примероци од учества на меѓународни конференции и научни собири и сертификати и стекнати дипломи. Сите документи се приложени во оригинал.

Кандидатката д-р Јелена Трајковска-Христовска е родена во Скопје, на 29.9.1980 година. На правните студии на Правниот факултет „Јустинијан Први“ се запишала во учебната 1999/2000 година. Редовните студии ги завршила на 29.9.2004 година со просечен успех 9,7. Дипломирала прва во класа и добитник е на златна плакета „Јустинијан Први“ на 7.12.2005 година.

На постдипломските студии по уставно право на Правниот факултет „Јустинијан Први“ се запишала во 2006 година и предвидените испити ги положила со просечен успех 10,00. На 4.2.2009 година успешно го одбранила својот магистерски труд под наслов: *Законодавна постапка-компаративен*

приказ на основните модели, и се стекнала со научен степен- магистер на правни науки, од областа на уставното право.

Докторската дисертација ја пријавила во мај 2009 година, на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, а на 15.11.2013 година успешно го одбрала својот докторски труд под наслов: *Уставно-судска контрола на уставноста и законитоста*, со што се стекна со научниот степен доктор на правни науки.

Почнувајќи од учебната 2004/2005 година, па сè до 3.5.2007 година, д-р Јелена Трајковска-Христовска била ангажирана како демонстратор на предметите: *уставно право и политички систем* на Институтот за правно-политички науки на Правниот факултет „Јустинијан Први“, на правните студии и студиите по новинарство.

Со Одлука на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, на 3.5.2007 година е избрана за помлад асистент по уставно право, а ангажирана е во наставно-образовниот процес на повеќе предмети од уставноправната насока. Во јуни 2011 година е избрана во соработничко звање-асистент на научната област уставно право и политички систем.

Моментално ја извршува функцијата секретар на Институтот за правно-политички науки при Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје.

Со Одлука на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, од 2008 година е избрана за секретар на Колегиумот на магистерските студии на уставноправната насока, на која функција е реизбрана со одлука на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, од 2012 година.

Д-р Јелена Трајковска-Христовска учествувала на следниве позначајни конференции, семинари и обуки:

-конференција **Rethinking democratization, 4-th Slovenian Sciences Conference**, Nova Gorica, 2012,

-конференција **“Twenty Years of Democratic Transition and Consolidation in the New States of South – East Europe”**, Скопје, 2012,

-Summer academy „ **Rule of law, human rights and European Union**” SEELS, Црна Гора, 2012,

-конференција организирана од **CENTRAL EUROPEAN UNIVERSITY, CURRICULUM RESOURCE CENTER**. Legal Studies session on "Constitutionalism and Democracy", Course Design Workshop and a workshop in teaching Methodologies, Будимпешта, февруари 2011,

-конференција организирана од **CENTRAL EUROPEAN UNIVERSITY, CURRICULUM RESOURCE CENTER**. Legal Studies session on "The European Union and Human Rights-its internal and external dimensions", Course Design Workshop and a workshop in teaching Methodologies, Будимпешта, ноември 2007,

-Summer University for democracy of the Schools of Political Studies of the Council of Europe, 2-6 јули 2007, Стразбург;

-конференција: **Generation Europe: Regional Youth Conference**, ”Education and the reconciliation: key stages on the path to EU membership”, мај, 2007, Загреб;

-School of Politics – Council of Europe, MAPA, учество на семинар – ”Популизмот и политиката”, март 2007 година, Скопје;

-School of Politics – Council of Europe, MAPA, Учество на семинар – „Македонскиот влог во НАТО”, 23 -26 ноември 2006 година, Кочани;

-International Institute of Human rights "Rene Cassin"-Strasbourg
37th Annual Study Session, 3-28 July 2006;

-IFES-International foundation of electoral systems, **Logistics officer** избрана од ИФЕС за Општинските изборни единици-Карпош, Ѓорче Петров, Сарај, како лице задолжено за организациски и технички прашања, 2005;

-Helsinki Committee for Human Rights in the Republic of Macedonia, Еднонеделен семинар за човековите права во Крушево, организиран од Хелсиншкиот Комитет за човекови права во Република Македонија, 2004;

- ABA/CEELI -програма за размена на студенти со Универзитетот во Ајдахо, САД;

-студиски престој на Правниот факултет при Универзитетот Ајдахо, Москва, Ајдахо, САД, како еден од најдобрите студенти од Клиничката програма за обезбедување правна помош на социјално загрозени лица, реализирана од Правниот факултет "Јустинијан Први" во Скопје, август 2003;

- International Academy, European Patent Office, - Конференција - “Enforcement of IP rights and patent litigation”, организиран од Европското патентно биро во Минхен, СР Германија, март 2003.

Д-р Јелена Трајковска-Христовска ги има доставено следниве трудови:

- Уставно-судска контрола на уставноста и законитоста, докторска дисертација;
- Законодавна постапка-компаративен приказ на основните модели, магистерски труд;
- Предизвикот-реформа на локалната самоуправа, Зборник на Правниот факултет „Јустинијан Први” во чест на проф.д-р Борислав Благоев, Скопје 2007;

- Превентивна контрола на уставноста, Зборник на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во чест на проф.д-р Томислав Чокревски, Скопје, 2010;
- Моделот на локалната самоуправа на Англија, Зборник на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во чест на проф.д-р Владимир Митков, Скопје, 2010;
- Законодавната постапка во Соединетите Американски Држави, Зборник на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во чест на проф.д-р Тодор Џунов, Скопје;
- Предлози за усовршување на законодавната постапка во РМ, Правник бр.214, 2010;
- The Influence of the Government and Constitutional Council in the legislative procedure in the French Fifth Republic, Iustinianus Primus Law Review, vol.2;
- Законодавната постапка во РМ (Деловничките решенија од 2008 година, добро систематизиран текст или лавиринт преполн со аномалии), Зборник на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во чест на проф.д-р Ѓорѓе Маријановиќ, Скопје, 2010;
- Методи за опструкција на постапката за донесување на законите во Обединетото Кралство и инструменти за нивно надминување, Зборник на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во чест на проф.д-р Ганзовски, 2010;
- Законодавна постапка –воведни забелешки, Зборник на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во чест на проф.д-р Никола Матовски, Скопје, 2011;
- Законодавната постапка во Петтата Француска Република, Зборник на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во чест на проф.д-р Љиљана Спировиќ Трпеновска, Скопје, 2013;
- The participation of the Citizens in the Legislative Process in Republic of Macedonia and Switzerland, Iustinianus Primus Law Review, vol.3;
- ACCESS TO THE CONSTITUTIONAL JUSTICE- THE PROPOSERS AS A KEY ELEMENT OF THE PROCEDURE FOR CONTROL OF THE CONSTITUTIONALITY OF ACTS, Iustinianus Primus law Review, vol 6;
- The Constitutional court of Republic of Macedonia- From evolution to revolution or vice versa?, Selected issues of modern democracy, Ljubljana, 2012;
- Procedure for Protection of Human Rights by Constitutional Courts - Constitutional Complaint, Iustinianus Primus Law Review, vol 8 (во подготовка).

Д-р Јелена Трајковска-Христовска, за потребите за изведување настава на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, коавтор е на читанка по предметот *уставно судство*, на магистерските студии на уставно- правната насока во вкупен обем од над 300 страници.

Оценки од спроведена евалуација од студентите по учебни години.

Учебна година	Уставно право	Политички систем	Конституционализам	Права и слободи на човекот во РМ
2010-2011	4,05	3,5	-	4,85
2011-2012	4,50	-	3,14	3,7
2012-2013	3,74	4,21	4,25	4,1
2013-2014	-	4,38	-	-

Д-р Јелена Трајковска-Христовска ја познава и ја користи компјутерската техника, т.е. програмите Microsoft Windows, MS DOS, Internet, Word, Excel и Power Point. Има одлични познавања на англискиот и српскиот јазик.

II.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Рецензентската комисија, врз основа на претходно изнесеното во извештајот, заклучи дека кандидатката д-р Јелена Трајковска-Христовска ги исполнува сите услови предвидени за избор на наставник во звањето доцент на научната област уставно право и политички систем. Изложеното во рефератот ни дава за право да веруваме дека кандидатката д-р Јелена Трајковска-Христовска, со оглед на досегашниот образовен и стручен развој, научен интерес и конкретен ангажман, и понатаму ќе се развива како успешен наставен и научен кадар на Факултетот.

Во таа смисла, со особено задоволство, а врз основа на законските одредби и одредбите од Правилникот за единствените критериуми и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје му предлагаме **кандидатката д-р Јелена Трајковска-Христовска да биде избрана за доцент на научната област уставно право и политички систем, на Правниот факултет „Јустинијан Први“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.**

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Гордана Силјановска-Давкова, с.р.

Проф. д-р Рената Дескоска, с.р.

Проф. д-р Тања Каракамишева – Јовановска, с.р.

О Б Р А З Е Ц
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО- СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: д-р Јелена Љубомир Трајковска-Христовска

Институција: Правен факултет „Јустинијан Први“ во Скопје

Научна област: уставно право и политички систем

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Одржување на вежби (лабораториски, клинички, аудиторски или изработка на семинарски труд)⁶	
1.1.	од прв циклус студии: Уставно право 21.375 2007-2008 150*0,03=4,5 2008-2009 112,5*0,03=3,375 2009-2010 112,5*0,03= 3,375 2010-2011 150*0,03= 4,5 2011-2012 112,5*0,03=3,375 2012-2013 75*0,03=2,25 Политички систем 18.67 2007-2008 120*0,03=3,6 2008-2009 90*0,03=2,7 2009-2010 90*0,03=2,7 2010-2011 90*0,03=2,7 2011-2012 90*0,03=2,7 2012-2013 45*0,03=1,35 2013-2014 (зимски семестар) 97,5*0,03=2,92	51.52

⁶ Вкупниот број поени во семестар се добива на следниов начин: неделен број на часови * бр. на работни недели во семестар (15) * по бодување (0,04/0,05/0,06). Пример: 3 (часа неделно)* 15 (недели)* 0,04 (поени за одржување настава од прв циклус студии) = поени.

	Конституционализам 6,75 2008-2009 $37,5 * 0,03 = 1,125$ 2009-2010 $75 * 0,03 = 2,25$ 2010-2011 $37,5 * 0,03 = 1,125$ 2011-2012 $37,5 * 0,03 = 1,125$ 2012-2013 $37,5 * 0,03 = 1,125$ Права и слободи на човекот во РМ 3,375 2008-2009 $22,5 * 0,03 = 0,675$ 2009-2010 $22,5 * 0,03 = 0,675$ 2010-2011 $22,5 * 0,03 = 0,675$ 2011-2012 $22,5 * 0,03 = 0,675$ 2012-2013 $22,5 * 0,03 = 0,675$ Локална самоуправа 1,35 2009-2010 $45 * 0,03 = 1,35$	
1.2.	Втор циклус на студии 2008-2009 2,622 Организација на власт $13,125 * 0,03 = 0,393$ Уставно правна техника $13,125 * 0,03 = 0,393$ Теорија и практика на федерализмот $13,125 * 0,03 = 0,393$ Малцински права $13,125 * 0,03 = 0,393$ Избори и изборни системи $8,75 * 0,03 = 0,2625$ Политички партии и инт.групи $8,75 * 0,03 = 0,2625$ Современи политички системи $8,75 * 0,03 = 0,2625$ Модели на демократија $8,75 * 0,03 = 0,2625$ Политичка комуникација (студии по новинарство) 2,34 2010-2011 $26 * 0,03 = 0,78$ 2011-2012 $26 * 0,03 = 0,78$ 2012-2013 $26 * 0,03 = 0,78$ Јавно мислење (студии по новинарство) 2,34 2010-2011 $26 * 0,03 = 0,78$ 2011-2012 $26 * 0,03 = 0,78$	7,3

	2012-2013	26*0,03=0,78	
2.	Консултации со студенти⁷		10
	Учебна 2007/2008	800*0,002=1,6	
	учебна 2008/2009	800*0,002 = 1,6	
	учебна 2009/2010	900*0,002 = 1,8	
	учебна 2010/2011	900*0,002 = 1,8	
	учебна 2011/2012	800*0,002 = 1,6	
	учебна 2012/2013	500*0,002 = 1	
	учебна 2013/2014 (зим.семестар)	300*0,002 = 0,6	
3.	Интерна скрипта		
3.1.	Коавтор на интерна скрипта- читанка по предметот Уставно судство на мастер студиите по уставно право		2
		Вкупно	70.82

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Учесник во национален научен проект	
1.1	Мегапроект: Евроинтеграцијата на општествениот, правниот и политичкиот систем на Република Македонија, <i>Процесот на децентрализацијата во Република Македонија и статусот и организациониот модел на градот Скопје. Скопје, 2009.</i>	3
2.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно популарно списание⁸	
2.1	Предлози за усовршување на законодавната постапка во	2

⁷ Вкупниот број поени во семестар се добива на следниов начин: број на студенти * бодување. Пример: 100 (студенти во семестар) * 0,002 (бодување) = 0,2 поени.

⁸ Во случај кога еден научен/стручен, односно апликативен труд има повеќе автори, кога се два автора - секој добива по 90% од бодовите, кога се три автори - секој добива по 80% од бодовите, кога се четири и повеќе - секој добива по 60% од бодовите.

	РМ, Правник бр.214, 2010.	
3.	Трудови со оригинални научни/стручни резултати објавен во зборник на трудови од научен /стучен собир	
3.1	The Constitutional court of Republic of Macedonia- From evolution to revolution or vice versa?, Selected issues of modern democracy, Ljubljana 2012, Uros Pinteric and lea Prijon (editor) p.143-156	2
	Реформа на локалната самоуправа-случајот Република Македонија- Forum europeum 2009	2
4.	Трудови објавени во зборник на високообразовна институција	
41.	Предизвикот-реформа на локалната самоуправа, Зборник на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во чест на проф.д-р Борислав Благоев, Скопје, 2007.	2
4.2.	Превентивна контрола на уставноста, Зборник на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во чест на проф.д-р Томислав Чокревски, Скопје, 2010.	2
4.3.	Моделот на локалната самоуправа на Англија, Зборник на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во чест на проф.д-р Владимир Митков, Скопје, 2010.	2
3.4.	Законодавната постапка во Соединетите Американски Држави, Зборник на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во чест на проф.д-р Тодор Цунов, Скопје.	2
3.5.	The Influence of the Government and Constitutional Council in the legislative procedure in the French Fifth Republic, Iustinianus Primus Law Review, vol.2.	4
3.6.	Законодавната постапка во РМ (Деловничките решенија од 2008 година, добро систематизиран текст или лавиринт преполн со аномалии), Зборник на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во чест на проф.д-р Ѓорѓе Маријановиќ, Скопје, 2010.	2
3.7.	Методи за опструкција на постапката за донесување на законите во Обединетото Кралство и инструменти за нивно надминување, Зборник на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во чест на проф.д-р Ганзовски, Скопје, 2010	2

3.8.	Законодавна постапка – воведни забелешки, Зборник на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во чест на проф.д-р Никола Матовски, Скопје, 2011.	2
3.9.	Законодавната постапка во Петтата Француска Република, Зборник на Правниот факултет, „Јустинијан Први“ во чест на проф.д-р Љиљана Спировиќ Трпеновска, Скопје, 2013.	4
3.10	The participation of the Citizens in the Legislative Process in Republic of Macedonia and Switzerland, Iustinianus Primus Law Review, vol.3.	4
3.11	ACCESS TO THE CONSTITUTIONAL JUSTICE- THE PROPOSERS AS A KEY ELEMENT OF THE PROCEDURE FOR CONTROL OF THE CONSTITUTIONALITY OF ACTS, Iustinianus Primus Law Review, vol 6.	4
4.	Пленарно предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество	
4.1.	<i>Rethinking democratization, 4-th Slovenian Sciences Conference, Nova Gorica, 2012</i>	3
	Вкупно	42

СТРУЧНО – АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
4.	Учество во промотивни активности на факултетот/институтот	
4.1.	„Отворени денови на УКИМ“, 2013 г.	0,5
4.2.	„Отворени денови на УКИМ“, 2012 г.	0,5
4.3	Протокол на настани организирани на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје	0,5
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС		
7.	Студиски престој во странство	
7.1.	<i>Студиски престој во Стразбур – International Institute of Human rights "Rene Cassin"-Strasbourg 37th Annual Study Session, 3-28 July 2006.</i>	0,5
7.2.	<u>Generation Europe: Regional Youth Conference, ”</u>	0,5

	Education and the reconciliation: key stages on the path to EU membership”, мај, 2007, Загреб	
7.3.	<u>Summer University for democracy of the Schools of Political Studies of the Council of Europe</u> , јули 2007, Стразбург	0,5
7.4.	CENTRAL EUROPEAN UNIVERSITY, CURRICULUM RESOURCE CENTER. <u>Legal Studies session on "The European Union and Human Rights-its internal and external dimensions"</u> , Course Design Workshop and a workshop in teaching Methodologies, Будимпешта, ноември 2007	0,5
7.5.	CENTRAL EUROPEAN UNIVERSITY, CURRICULUM RESOURCE CENTER. <u>Legal Studies session on "Constitutionalism and Democracy"</u> , Course Design Workshop and a workshop in teaching Methodologies, Будимпешта, февруари, 2011	0,5
7.6	<u>Rule of law, human rights and European Union”</u> SEELS, Црна Гора, , мај 2012	0,5
7.7.	<u>Rethinking democratization, 4-th Slovenian Sciences Conference</u> , Nova Gorica, Словенија, септември, 2012	0,5
7.8.	Студиски престој на Правниот факултет при Универзитетот Ајдахо, Москва, Ајдахо, САД, како еден од најдобрите студенти од Клиничката програма за обезбедување правна помош на социјално загрозени лица, реализирана од Правниот факултет "Јустинијан Први" во Скопје, август, 2003	0,5
7.9	“Enforcement of IP rights and patent litigation,” организиран од Европското патентно биро во Минхен, СР Германија.	0,5
8.	Член на факултетска комисија	
8.1.	Од 2008 до 2012 – секретар на Колегиумот на магистерските студии по уставно право на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје	0,5
8.2	Од 2012 до денес – секретар на Колегиумот на магистерските студии по уставно право на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје	0,5
8.3.	Секретар на Институтот за правно-политички науки	0,5

	на Правниот факултет „Јустинијан Први” во Скопје	
8.4.	Член на Комисија за попис на ситен инвентар и издавачка дејност, 2011	0,5
8.5	Претседател на Комисија за попис на ситен инвентар и издавачка дејност, 2013	0,5
	Вкупно	8,5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	70.82
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	42
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	/
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	8,5
Вкупно	121.32

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф.д-р Гордана Силјановска-Давкова, с.р.

Проф.д-р Рената Дескоска, с.р.

Проф.д-р Тања Каракамишева – Јовановска, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „СОВРЕМЕНИ ТРЕНДОВИ ВО ФИНАНСИРАЊЕТО НА ВИСОКОТО ОБРАЗОВАНИЕ ПРЕКУ ПРОДЛАБОЧЕНА СОРАБОТКА СО БИЗНИС-СЕКТОРОТ – СОСТОЈБИ И ПЕРСПЕКТИВИ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА” ОД М-Р РАШИТ ЕМИНИ, ПРИЈАВЕНА НА ЕКОНОМСКИОТ ИНСТИТУТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на член 241 од Статутот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” во Скопје, а во врска со поднесената докторска дисертација од кандидатот м-р Рашит Емини со наслов „Современи трендови во финансирањето на високото образование преку продлабочена соработка со бизнис-секторот - состојби и перспективи во Република Македонија”, Советот на Економскиот институт во Скопје, на седницата одржана на 20 август 2013 година, донесе Одлука (бр. 02-1550/2 од 22.8.2013) за формирање на Комисија за оцена и одбрана на докторската дисертација, во состав:

1. д-р Биљана Ангелова
2. д-р Абдулменаф Беџети
3. д-р Татјана Петковска - Мирчевска
4. д-р Верица Јанеска
5. д-р Ирина Мајовски.

Членовите на Комисијата со потребното внимание ја прочитаа и ја проучија поднесената докторска дисертација и по усогласувањето на мислењата, на Советот на Економскиот институт му го доставуваат следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Општи согледувања

Докторската дисертација на кандидатот м-р Рашит Емини со наслов „Современи трендови во финансирањето на високото образование преку продлабочена соработка со бизнис-секторот - состојби и перспективи во Република Македонија” третира актуелна, комплексна проблематика од областа на финансиите, каде што фокусот на вниманието е насочен кон финансирањето на високото образование.

Докторската дисертација претставува анализа на финансирањето на јавното високо образование во Македонија и трендовите на финансирањето на јавното високо образование во други балкански земји, Европа и САД. Во овој труд, основна задача како и целта која е постигната е анализа на досегашните искуства во областа на финансиите, финансиската структура на петте јавни универзитети „Св. Кирил и Методиј”, Тетовскиот државен универзитет, Универзитетот „Св. Климент Охридски” во Битола, Универзитетот, Гоце Делчев во Штип, Универзитетот за информатички технологии во Охрид, како и Универзитетот на ЈИЕ во Тетово, како јавен-приватен непрофитабилен универзитет, како и начините на финансирање на образовните активности.

Истражувањето во овој докторски труд се базира на анализа на буџетите на гореспоменатите универзитети во Република Македонија. Притоа е направена анализа на досегашните искуства во областа на финансиите, вклучително и претходно утврдената финансиска структура на универзитетите и начините на финансирање на образовните активности. Истовремено, направена е и споредбена анализа на универзитетите во Македонија со состојбите на универзитетите на неколку земји на Балканот. Во однос на финансирањето на високото образование се проучуваат и други теоретски сознанија, како и други релевантни искуства и практики во поразвиените европски земји и САД.

Актуелноста на самата проблематика произлегува од потребата за финансиски средства на високообразовните институции која ескалираше со почетокот на светската финансиска криза. Како резултат, сите високообразовни институции се ориентираа кон диверзификација на нивните активности за да обезбедат алтернативни финансиски средства за да ја намалат зависноста од државниот буџет.

Во услови на недоволни финансиски средства со кои се соочуваат владите на многу држави во светот за финансирање на високото образование, високообразовните институции се принудени да изнајдат други решенија за пополнување на недостигот на финансиски средства.

Постојат повеќе алтернативни можности за генерирање на финансиски средства, меѓутоа светската практика покажува дека наједноставна и најсигурна мерка за универзитетите при скратување на државната финансиска помош е воведувањето на повисоки школарини. Друга мерка што ја преземаат универзитетските управи е и диверзификацијата на активностите во универзитетите преку отворање на алтернативни програми за бизнис-заедницата, комерцијализацијата на истражувањето, како и други проекти за бизнис-заедницата кои би привлекувале дополнителни алтернативни финансиски извори. Оваа практика, во најмала мера, може да им помогне на високообразовните институции во правец на обезбедување на финансиска одржливост.

Важноста на диверзификацијата на активностите во високообразовните институции, особено диверзификацијата на студиските програми со меѓународен карактер, како и соработката на универзитетите со бизнис-заедницата, се согледува во тоа да тие можат да им помогнат на универзитетите во нивните напори за намалување на нивната зависност од државниот буџет. Но, исто така, зголемената соработка на универзитетите со бизнис заедницата, како и нивниот ангажман во меѓународни проекти претставува и прашање на репутација, подобар имиџ во очите на јавноста и признание за успешно работење на тие универзитети. Соработката на универзитетите со бизнис-заедницата во разни проекти претставува и основа за развојот на професионалните кадри. Додека пак, комерцијализацијата на истражувањето на универзитетите има двојна цел, обезбедување на алтернативни финансиски средства за универзитетите и развој на науката и економијата во една земја.

2. Содржина на дисертацијата

Докторската дисертација на кандидатот м-р Рашит Емини со наслов „Современи трендови во финансирањето на високото образование преку продлабочена соработка со бизнис-секторот - состојби и перспективи во Република Македонија” е конципирана во: воведен дел, пет тематски поглавја, заклучок, користена литература и прилози. Генерално, трудот има опфатено теоретски дел посветен на современите трендови во финансирањето на високото образование; принципи на соработка на универзитетите и бизнис-заедницата во светот; искуства и практики на финансирање на високото образование во Република Македонија од воведување на болоњскиот процес до денес; перспективи и алтернативи за финансирање на високото образование во Република Македонија преку проширување на соработката со бизнис-секторот, како и наставата и учењето на англиски јазик како важен фактор во генерирањето на финансиски средства во универзитетите во Република Македонија.

Воведниот дел ги содржи основните хипотези и целите на истражувањето, методолошкиот пристап во истражувањето, како и причините за поставувањето на оваа проблематика и значењето на оваа проблематика во науката.

Во Глава 1 се анализираат практиките на финансирањето на високото образование во меѓународни рамки и тоа во САД и неколку европски земји. Фокусот се става на историскиот аспект на финансирањето на високото образование, како и најновите трендови во финансирањето на високото образование. Направена е и анализа на најновите предизвици на високото образование во светот, особено со појавата на светската финансиска криза и намалувањето на јавните финансиски средства, т.е. државните извори на финансирање.

Во глава 2, кандидатот ги анализира искуствата на универзитетите во САД, Европа и на Балканот во планот на нивната соработка со бизнис-заедницата, и тоа во три аспекти:

- I. Генерирање на финансиски средства за универзитетите
- II. Влијанието на знаењето што се продуцира од универзитетите за развојот на економијата во тие земји
- III. Влијанието на интернационализацијата во САД и некои земји од ЕУ.

Понатаму кандидатот пристапува кон анализа и на искуствата на високообразовните институции во САД и ЕУ во областа на соработката со бизнис заедницата ги идентификува најдобрите практики од оваа област што придонесуваат за постабилно финансиско функционирање на тие универзитети. Понатаму се идентификуваат и придобивките што

економијата на една земја ги има од оваа меѓусебна соработка на универзитетите и бизнис-заедницата.

На крајот на второто поглавје се истакнува важноста на квалитетната настава и наставните програми во зголемувањето на имиџот на универзитетите и добивањето на атрибути како меѓународни универзитети. Како резултат на тоа се создава можност за зголемување на бројот на студенти како од Македонија така и надвор од неа, и генерирање на нови алтернативни финансиски средства.

Во Глава 3, кандидатот се осврнува на домашните искуства и практики во финансирањето на високото образование. Во ова поглавје направена е анализа и споредба на финансирањето на високото образование во периодот пред потпишувањето на Болоњската декларација и по тоа во периодот на имплементирање на Болоњската декларација. Во понатамошниот тек од оваа глава се анализираат буџетите на пет јавни и на еден јавен-приватен непрофитабилен универзитет во Македонија со цел утврдување на зависноста на универзитетите од основниот буџет на државата, како и колку алтернативни финансиски средства истите генерираат. Во рамките на ова кандидатот го следи трендот на финансирање во тие универзитети, се анализираат буџетските компоненти како основен државен буџет и самофинансирачките активности.

Во оваа глава исто така се навлегува во тоа колку универзитетите во Република Македонија како државните така и приватните соработуваат со бизнис заедницата и со другите универзитети во регионот и пошироко во светот со цел зајакнување на нивните капацитети поточно, финансиските, човечките и институционални. Понатаму, се анализира досегашната соработка на универзитетите со бизнис заедницата, и тоа идентификувајќи ги областите што најмногу се од заеднички интерес за соработка.

Во Глава 4 се истражува подетално функционирањето на финансискиот систем во државата со акцент на финансирањето на високото образование во Република Македонија и се истражува меѓусебната соработка на универзитетите во Република Македонија со бизнис заедницата. Се анализираат и обостраните придобивки од оваа досегашна соработка. На крај кандидатот дава препораки во правец на подобрувањето на системот на финансирање на високото образование во Република Македонија, како и препораки за зголемување на соработката меѓу универзитетите во пошироки рамки, како и зголемување на соработката на универзитетите од Република Македонија со бизнис заедницата во земјата, во областа на апликативните истражувања и други видови на соработка од заемен интерес.

Во Глава 5, кандидатот обработува една многу актуелна тема од областа на наставно-педагошкиот аспект, поточно важноста на англискиот јазик како во подобрувањето на квалитетот на наставата и учењето во високообразовните институции, така и во генерирањето на финансиски средства за високообразовните институции преку интернационализацијата на високото образование во Република Македонија. Се става акцент на наставата и учењето на англискиот јазик, како и управувањето со академски програми по англиски јазик. Потоа, се анализираат дејствата на универзитетите во Македонија кон отворањето на заедничките студиски програми со меѓународни универзитети кои придонесуваат за мобилноста на студентите од надвор кон Република Македонија.

Поточно, во оваа глава се потенцира важноста на квалитетната настава по англиски јазик за студентите и професорите во универзитетите, како и за бизнис-заедницата во Македонија којашто би дала резултати во повеќе насоки. Прво, во порастот на резултатите од учењето на англискиот јазик за сите студенти на универзитетите, второ, опремување и зголемување на институционалните капацитети за отворање на повеќе студиски програми на англиски јазик. Кандидатот заклучува дека оваа појава би придонела и за поразвиена соработка со други универзитети од светот со што би се зголемил бројот на заедничките студиски програми.

3. Оценка и предлог

Врз основа на внимателното проучување на изнесената содржина на докторската дисертација на кандидатот м-р Рашит Емини со наслов „Современи трендови во финансирањето на високото образование преку продлабочена соработка со бизнис-секторот - состојби и перспективи во Република Македонија”, Комисијата оцени дека докторската дисертација поседува современ и оригинален приод и е исклучително содржаен и комплексен труд. Докторската дисертација обработува современа и актуелна проблематика од областа на финансирањето на високото образование од страна на државата и алтернативните извори на финансирање на високото образование.

Дисертацијата се одликува со оригинален пристап кон дефинираниот проблем на истражување и мошне успешно ги инкорпорира научниот и стручниот третман на финансирањето на високото образование, со посебен осврт кон алтернативните форми на финансирање на високото образование, односно продлабочената соработка со бизнис-секторот. Трудот заслужува посебно внимание пред сè и поради неговата актуелност и методолошкиот пристап во истражувањето кој може да се оцени како интегрален, целисходен и исцрпен според обемноста на обработениот материјал користен во истражувањето. Концепциски, дисертацијата претставува заокружен систематски приказ на теоретските и практичните искуства од сферата на финансирањето на високото образование, поточно начините и изворите на финансирање на високото образование.

Имајќи ги предвид изнесените ставови, Комисијата беше едногласна во заклучокот дека кандидатот м-р Рашит Емини во својата докторската дисертација под наслов „Современи трендови во финансирањето на високото образование преку продлабочена соработка со бизнис-секторот - состојби и перспективи во Република Македонија” целосно успеал да одговори на предизвикот што го поставил при дефинирањето на предметот на истражување. Појдовните тези успева мошне успешно да ги развие со аргументирани заклучоци, со свои оригинални ставови и со јасни препораки за подобрување на начинот на финансирање на високото образование, како и препораки за алтернативните извори за финансирање во насока на зголемување на можностите за финансирање во високото образование.

Врз основа на претходното, Комисијата му предлага на Советот на Економскиот институт во Скопје:

1. да го прифати извештајот со позитивна оценка за поднесената докторска дисертација „Современи трендови во финансирањето на високото образование преку продлабочена соработка со бизнис-секторот - состојби и перспективи во Република Македонија”

2. на кандидатот м-р Рашит Емини да му се дозволи јавна одбрана на докторскиот труд.

Комисија за оценка и одбрана на
докторската дисертација

Д-р Биљана Ангелова, с.р.

Д-р Абдулменаф Беџети, с.р.

Д-р Татјана Петковска – Мирчевска, с.р.

Д-р Верица Јанеска, с.р.

Д-р Ирина Мајовски, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ВЛИЈАНИЕТО НА ИНФОРМАЦИОНАТА ЕКОНОМИЈА
ВРЗ УПРАВУВАЊЕТО СО БАНКАРСКИТЕ РИЗИЦИ - МЕЃУНАРОДНИ ПРАКТИКИ,
СОСТОЈБИ И ПЕРСПЕКТИВИ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА” ОД М-Р ЕЛЕНА
ПАРНАРЦИЕВА - СТАНОЕВСКА,
ПРИЈАВЕНА НА ЕКОНОМСКИОТ ИНСТИТУТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на член 241 од Статутот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” во Скопје, а во врска со поднесената докторска дисертација од кандидатката м-р Елена Парнарчиева - Станоевска со наслов „Влијанието на информационата економија врз управувањето со банкарските ризици – меѓународни практики, состојби и перспективи во Република Македонија”, Советот на Економскиот институт во Скопје, на седницата одржана на 16 декември 2013 година, донесе Одлука (бр. 02-2324/2 од 24.12.2013) за формирање на Комисија за оцена и одбрана на докторската дисертација, во состав:

1. д-р Биљана Ангелова
2. д-р Драгољуб Арсовски
3. д-р Зоран Јаневски
4. д-р Климентина Попоска
5. д-р Евица Делова-Јолевска.

Членовите на Комисијата со потребното внимание ја прочитаа и ја проучија поднесената докторска дисертација и по усогласувањето на мислењата, на Советот на Економскиот институт му го доставуваат следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Општи согледувања

Докторската дисертација на кандидатката м-р Елена Парнарчиева - Станоевска со наслов „Влијанието на информационата економија врз управувањето со банкарските ризици – меѓународни практики, состојби и перспективи во Република Македонија” третира актуелна, комплексна проблематика од областа на банкарскиот менаџмент, каде што фокусот на вниманието е насочен кон влијанието на информационата економија врз управувањето со банкарските ризици.

Докторската дисертација на тема: “Влијанието на информационата економија врз управувањето со банкарските ризици - меѓународни практики, состојби и перспективи во Република Македонија”, е насочена кон истражување и согледување на состојбите во кои се наоѓаат банките, пред сè, домашните банки во поглед на управување со ризиците и кон утврдување на нивните перспективи во информационата ера. Овој докторски труд има за цел да даде насоки и препораки, пред сè, на македонските банки, за креирање на методи и стратегии за полесно справување со ризиците во банкарското работење во време на информационе економија. Утврдувањето на се посовремени и поефикасни начини, методи и техники за управување со ризиците и капиталот во банкарското работење треба да им помогне на банките да се развиваат, а не само да се борат да преживеат во современиот свет. Дополнително, треба да им помогне да ја зголемат ефикасноста и профитабилноста во своето работење, односно полесно да ги реализираат своите стратешки цели и определби во насока на поразвиен, постабилен и поконкурентен банкарски сектор. За одржување на силен и флексибилен банкарски и пошироко финансиски систем, банките треба да ги надминат периферните прашања и да се зафатат со решавање на значајни прашања, кои воедно се предмет на овој труд, од типот: Како да се постигне подобрување на профитабилноста, ефикасноста и технологијата, едновременно остварувајќи економија од обем при своето работење преку консолидација и користење на расположливите можности за поголема трошкова ефикасност? Дополнително, тенденцијата на овој труд за примена на теоретските

сознанија од областа на управување со ризиците во практика на современото банкарство, претставува придобивка не само од теоретски, туку и посредно од практичен аспект.

Актуелноста на самата проблематика произлегува од значењето на стабилноста на банкарскиот систем како примарен економски фактор која посебно дојде до израз во време на последната финансиска криза. Еден од главните причинители за сериозните потешкотии и подлабоките финансиски кризи во кои запаѓаат финансиските институции, главно се должи на несоодветното управување со ризиците во банкарското работење. Досегашната неефикасна практика во управување со ризиците без јасно разграничување на повеќе нивоа на ризици скоро секогаш резултира со високо ризично позајмување и инвестирање. Од друга страна, тешкотиите во банкарскиот сектор можат негативно да влијаат и врз успешно спроведување на монетарната политика. Оттука, управувањето со ризиците во банкарското работење е клучен фактор не само за стабилноста на финансискиот сектор, туку и пошироко за успешно спроведување на монетарниот систем во една земја.

Се поголемата финансиска либерализација и инвентивност во современиот свет влијаат врз се поголемата понуда на нови банкарски производи и услуги и зголемени ризици. Деретулацијата во банкарскиот сектор отвори можности за диверзификација на приходите на банките од вршење на услуги како што се: инвестиционо банкарство, продажба на полиси за осигурување, финансиски лизинг, издавање на платежни средства, факторинг, тргување со финансиски деривативи итн. и кон зголемена изложеност на нови ризици во работењето. Како резултат на зголемената конкуренција, глобализацијата се повеќе ги притиска банките кон примена на посоефицирани информационални методи и технологии со цел намалување на ризиците и зголемување на профитабилноста, продуктивноста и ефикасноста во работењето. Во таа насока, новите информационални технологии како интернетот-електронското банкарство, мобилните телефони-мобилното банкарство и сл., се повеќе заземаат круцијално значење во банкарската индустрија, како и пошироко во банкарската литература. Дополнително, доколку се има предвид светскиот растечки тренд на интернет-пенетрацијата, како примената на мобилната и безжичната комуникација, може да се констатира дека електронското, мобилното банкарство имаат предиспозиција за натамошен уште поголем раст и развој.

За да можат да се приспособат на новите глобални стандарди и регулативи во услови на зголемена конкурентност и намалени профитни маргини, банките ќе мора се повеќе да го насочуваат своето внимание кон намалување на трансакционите трошоци. Тоа значи потреба од примена на најсовремени информационални техники и технологии во банкарското работење кои ќе придонесат за понуда на производи и услуги во поголеми количини со конкуретни цени и за попрудентно управување со ризиците. Технологијата се повеќе игра и ќе игра клучна улога во управување со ризиците. Имено, два главни двигатели за развој на банкарскиот сектор, кои во блиска иднина домашните и меѓународните банките се повеќе ќе мора да ги надоградуваат и зајакнуваат се: човековите ресурси и информационалната технологија. Во тој контекст, банките се повеќе ќе треба да градат специјализирани методи и вештини при работењето со претпријатијата и населението (надоградба на кредитните анализи), при управување со ризиците (ликвидноста, девизните курсеви, каматните стапки), односно во понатамошниот раст и развој на банкарството.

На актуелноста од потребата за континуирано подобрување на методите за мерење и управување со ризиците во банкарското работење укажува и имплементацијата на Базел II-стандардите во 2007 година. Имено, со цел да се одговори на се покомплексниот современ банкарски систем и потребата од меѓународна хармонизација на банкарската регулатива, како и потребата од прилагодување на задолжителната адекватност на капиталот, Базелскиот комитет за банкарска супервизија изврши ревизија на првите Базелски стандарди воведени од 1988 година. Базел II- стандардите имаа за цел воведување на дополнителна пазарна дисциплина, пред сè, преку поефикасно управување со ризиците при исто ниво на задложителен капитал во банкарскиот систем. Тие креираат рамка за поттикнување на нови идеи и препораки за развој на управувањето со ризиците во банкарскиот сектор. Брзиот развој на информационалната и комуникационата технологија (ИКТ) и потребата од зајакнување на отпорноста на банките кон финансиските потреси дополнително го поттикнаа Базелскиот

комитет за банкарска супервизија кон креирање и имплементација на нови т.н. Базел III-стандарди. Со новата Базелска капитална спогодба (Базел III) се очекува зајакнување на капиталната рамка, односно подобрување на квалитетот на структурата на сопствените средства на банките и воведување на меѓународни ликвидносни стандарди. Примената и следењето на меѓународните признати искуства, како и следењето на универзално прифатливите стандарди и кодови на банкарското работење, како од страна на светските, така и од страна на македонските банки е неопходен чекор за зајакнување на домашната финансиска архитектура.

Светската финансиска криза која се случи во 2008 година (пред сè како резултат на намалување на цените на недвижностите) како дел од причините во себе ги содржи и недоволното внимание кон соодветно мерење и управување со ризиците во банкарското работење. Покрај тоа што многу банки од Соединетите Американски Држави и Европа работат врз основа на бројни пишани политики и процедури, токму потребата од примена на посовремени методи за мерење и управување со ризиците доведе до ситуација банките да се соочат со огромни товари од лоши заеми и неликвидност во своето работење. Долгорочните трендови во банкарскиот сектор се повеќе укажуваат на потреба од примена на нови поригорозни методологии за квантитативни и квалитативни мерења и управувања со ризиците, како и на потреба за развој на нови техники со кои ќе се овозможи нивна успешна имплементација. Повторувањето на финансиските кризи, посебно појавата на светската финансиска криза од 2008 година, укажува на фактот дека се уште има простор за понатамошно усовршување на методологијата на досегашното управување со ризиците. Во тоа усовршување мора активно да се вклучат и македонските банки.

2. Содржина на дисертацијата

Докторската дисертација на кандидатката м-р Елена Парнарчиева - Станоевска со наслов „Влијанието на информационата економија врз управувањето со банкарските ризици – меѓународни практики, состојби и перспективи во Република Македонија” е конципирана во: воведен дел, четири тематски поглавја, заклучок, користена литература и прилози. Генерално, трудот има опфатено теоретски дел посветен на управување со ризиците во банкарското работење; интернационализација и глобализација на управувањето со ризиците со банкарското работење; влијанието на информационата економија врз управување со ризиците во банкарското работење, како и управување со ризиците во банките во Република Македонија.

Воведниот дел ги содржи основните хипотези и целите на истражувањето, методолошкиот пристап во истражувањето, како и причините за поставувањето на оваа проблематика и значењето на оваа проблематика во науката.

Првиот дел е дијагностички дел, кој главно го покрива дефинирањето на ризиците во банкарското работење. Во овој дел кандидатката посветува внимание на идентификација, класификација и мерење на потенцијалните ризици во банкарското работење. Посебен осврт се дава на регулаторното и интерното утврдување на капиталот, потребен за покривање на ризиците. Во првиот дел се идентификуваат политиките и стратегиите потребни за следење и контрола на ризиците. Се алоцираат факторите кои можат да придонесат за намалување на ризиците на кои се изложени банките и едновременно се нудат препораки за зголемување на ефикасноста во управување со ризиците и капиталот во банкарското работење.

Во втората глава кандидатката ги претставува меѓународните искуства во процесот на управување со ризиците и капиталот во банкарското работење. Во овој дел се анализира еволуцијата на процесот на управување со ризиците и улогата на регулаторите во управувањето со ризиците. Притоа, кандидатката дава осврт на националното законодавство на земјата, нивото на развиеност на пазарната економија и степенот на развиеност на финансискиот пазар како основни детерминанти на националните кодекси на управување со ризиците. Посебен осврт, во овој дел од трудот, се дава на Базел II и Базел III-стандардите и препораките за начините на управување со ризиците на Базелскиот комитет за банкарска супервизија, а се со

цел согледување на предностите и негативностите на меѓународните модели и стандарди на управување со ризиците.

Во третата глава посебен осврт е даден на прашањата како што се: Како банките можат да имаат корист од развојот на информационата и комуникационата технологија (ИКТ)? Кое е влијанието на електронското банкарство врз намалување на трансакционите трошоци и зголемување на ефикасноста во банкарското работење? Зошто банките треба да ги пренасочат ретките ресурси (човекот и капиталот) од другите важни развојни цели? Во овој дел кандидатката дискутира за електронскиот наспроти физичкиот банкарски систем, како и за потребата од аутсорсинг на банкарските активности.

Четвртото и последно поглавје од овој труд е насочено кон анализа на принципите на управувањето со ризиците аплицирани во деловните банки во Република Македонија и нивната усогласеност со меѓународните стандарди и практики. Кандидатката се насочува кон согледување на ефектите од примена на современата информациона технологија и мерење на нејзиното влијанието врз процесите на управување со ризиците и капиталот во банкарскиот систем на нашата земја. Преку практична истражувачка активност на терен, со креирање на Прашалник, во овој дел се даваат јасни насоки и препораки за прифаќање на минимум стандарди и практики за ефикасно управување со ризиците во банкарското работење. Добро воспоставена правна и институционална рамка, организациона поставеност, контрола и ревизија при управување со ризиците придонесува за сигурно, стабилно работење на банката, како и предуслов за нејзин иден развој. Во таа насока, на крајот од ова поглавје се предложени методи и стратегии за зајакнување на процесите на управување, односно полесно справување со ризиците во банкарското работење во време на информациона економија.

Во заклучните согледувања, кандидатката м-р Елена Парнарчиева - Станоевска ги сублимира и ги презентира клучните наоди, заклучоци и препораки од теоретските и апликативните истражувања на докторската дисертација.

3. Оцена и предлог

Врз основа на внимателното проучување на изнесената содржина на докторската дисертација на м-р Елена Парнарчиева - Станоевска со наслов „Влијанието на информационата економија врз управувањето со банкарските ризици – меѓународни практики, состојби и перспективи во Република Македонија”, Комисијата оцени дека докторската дисертација е поставена на современ и оригинален приод и е исклучително содржаен и комплексен труд. Докторската дисертација обработува современа и актуелна проблематика од областа на банкарскиот менаџмент.

Дисертацијата се одликува со оригинален пристап кон дефинираниот проблем на истражување и мошне успешно ги инкорпорира научниот и стручниот третман на банкарскиот менаџмент, со посебен осврт кон влијанието на информационата економија врз управувањето со банкарските ризици. Трудот заслужува посебно внимание пред сè и поради неговата актуелност и методолошкиот пристап во истражувањето, кој може да се оцени како интегрален, целисходен и исцрпен според обемноста на обработениот материјал користен во истражувањето.

Имајќи ги предвид изнесените ставови, Комисијата беше едногласна во заклучокот дека кандидатката м-р Елена Парнарчиева - Станоевска со докторската дисертација со наслов „Влијанието на информационата економија врз управувањето со банкарските ризици – меѓународни практики, состојби и перспективи во Република Македонија” целосно успеала да одговори на предизвикот што го поставила при дефинирањето на предметот на истражување. Појдовните тези успева мошне успешно да ги развие со аргументирани заклучоци, со свои оригинални ставови и со јасни препораки за поефикасно управување со ризиците во банкарското работење.

Врз основа на претходното, Комисијата му предлага на Советот на Економскиот институт во Скопје:

1. да го прифати извештајот со позитивна оцена за поднесената докторска дисертација „Влијанието на информационата економија врз управувањето со банкарските ризици – меѓународни практики, состојби и перспективи во Република Македонија”, и

2. на кандидатката м-р м-р Елена Парнардиева - Станоевска да и се дозволи јавна одбрана на докторскиот труд.

Комисија за оцена и одбрана на
докторската дисертација

1. Д-р Биљана Ангелова, с.р.

2. Д-р Драгољуб Арсовски, с.р.

3. Д-р Зоран Јаневски, с.р.

4. Д-р Климентина Попоска, с.р.

5. Д-р Евица Делова – Јолевска, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАУЧНИ РАБОТНИЦИ НА КАТЕДРАТА ЗА ДЕТСКА И
ПРЕВЕНТИВНА СТОМАТОЛОГИЈА НА СТОМАТОЛОШКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО
СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Стоматолошкиот факултет во Скопје, на својата 13. редовна седница одржана на 27.12.2013 година, по предлог на Кадровскиот одбор, а во врска со распишаниот конкурс за научни работници, објавен во весникот “Вечер” на 17.12.2013 година, донесе Одлука за формирање на Рецензентска комисија за избор на тројца научни соработници, во состав: проф. д-р Марија Стевановиќ, проф. д-р Мира Јанкуловска, проф. д-р Елизабета Ѓоргиевска, проф. д-р Ана Сотировска Ивковска и проф. д-р Златко Георгиев.

На објавениот конкурс се пријавија д-р Мери Павлевска, д-р Александар Димков и д-р Олга Кочочева Ивановска, асистенти на Катедрата за детска и превентивна стоматологија, како и д-р Ефка Жабокова Билбилова, клинички лекар на Клиниката за детска и превентивна стоматологија.

По разгледувањето на доставените документи, врз основа на личното познавање на кандидатите и следењето на нивниот континуиран стручен и научен развој, Комисијата го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Биографија

Д-р Мери Павлевска, вработена на Катедрата за детска и превентивна стоматологија при Стоматолошкиот факултет во Скопје и на Клиниката за детска и превентивна стоматологија при ЈЗУ УСКЦ „Св. Пантелејмон“ во Скопје, е родена на 14.10.1961 година во Ресен.

Универзитетско образование:

- **Доктор-стоматолог:** Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Стоматолошки факултет, Скопје, 1986 година.

- **Магистер на стоматолошки науки од областа на детската и превентивната стоматологија:** Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Стоматолошки факултет, Скопје, со магистерскиот труд под наслов „Денталното здравје кај деца со пречки во психофизичкиот развој и насоки за негово зачувување и подобрување“, јавно одбранет на 31. 10. 2003 година.

- **Доктор на стоматолошки науки од областа на детската и превентивната стоматологија:** Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Стоматолошки факултет, Скопје, со докторската теза под наслов „Клиничка, радиографска, микробиолошка и хистопатолошка евалуација на третманот на авитални млечни заби“, одбранета на 28. 6. 2011 година.

Работно искуство: специјалистичкиот испит го положила во 1993 година и се здобила со звањето специјалист по детска и превентивна стоматологија.

Од 1993 година е вработена на Клиниката за детска и превентивна стоматологија. Во 1997 година се здобила со звањето помлад асистент на Катедрата за детска и превентивна стоматологија, а во 2003 година била реизбрана во истото звање. Во 2004 година била избрана во асистент, а реизбрана е во истото звање во 2007 и 2011 година.

СТРУЧНО-НАУЧНА ДЕЈНОСТ

Во досегашната работа на Катедрата за детска и превентивна стоматологија, како помлад асистент и асистент, активно учествувала во практичната наставана студентите. Има одржано поголем број на предавања на семинари и симпозиуми, а автор и коавтор е на голем број стручни и научни публикации. Нејзината научноистражувачка работа е насочена кон проблематиките од областа на детската и превентивна стоматологија, со посебен осврт на ендодонтскиот третман на млечните заби и состојбата на оралното здравје на децата со посебни потреби.

Активно учествувала како истражувач во реализација на три научни проекти, финансирани од Министерството за наука на Р. Македонија:

- „Унапредување на оралното здравје кај деца кај деца со пречки во развој и деца без родителска грижа“;

- „Состојба на оралното здравје, можности и реализација за санација и превентива кај ментално ретардирани деца“;

- „Проценка на состојбата на оралното здравје и потребниот третман кај населението од Р. Македонија со примена на базилните критериуми на СЗО“.

Била еден од менторите на проектот на Сојузот на студентите по стоматологија на Македонија кој се одвивал под покровителство на Стоматолошкиот факултет во Скопје и Агенцијата за спорт и млади при Владата на Р. Македонија, под наслов „Подигање на забоздравствената култура на младата популација во Р. Македонија“.

Била учесник во проектот за управување со здравствениот сектор: Модернизирање на едукативниот дел од процесот за лиценцирање на доктори, стоматолози и фармацевти, Програма за ментори, организиран од Министерството за здравство на Р. Македонија, каде што се здобила со сертификат.

Учесник е на три светски конгреси на стоматолозите во: Хонг-Конг, Орландо и Барселона, на три балкански конгреси по стоматологија во Кушадаси, Белград и Охрид и на бројни конгреси и семинари по стоматологија организирани во земјата, со свои усни и постер - презентации.

Била ментор на повеќе студентски теми и ментор на два специјалистички труда од областа на општата стоматологија.

Во периодот од 25.9 до 1.11.2006 год. остварила студиски престој на Одделението за детска и превентивна стоматологија при Медицинскиот факултет во Ниш, кај проф. д-р Мирјана Апостоловиќ.

Во 2007 година учествувала на Курсот за ласери во стомаотологијата во организација на Fotona, каде што се здобила со сертификат Laser&Health Academy.

Член е на Координативното тело, назначено од Министерството за здравство за изработка и спроведување на Национална стратегија за превенција на орални заболувања кај деца до 14 години во Р. Македонија во периодот 2008-2018 година.

Еден од авторите е на учебникот „Забоздравство во заедницата“, како и на преводот на книгата „Базични критериуми за проценка на оралното здравје“, издадена од Светската здравствена организација (СЗО). Коавтор е на „Прирачник за спроведување на Националната стратегија за превенција на орални заболувања кај деца од 0 до 14 години во Р. Македонија за периодот 2008-2018 година“, издадена од Министерството за здравство. Исто така, коавтор е на монографијата „Современи дострели“, издадена од Стоматолошкиот факултет во

Скопје, 2009 година. Коавтор е и на книгите „Дијагностички и тераписки протоколи“ и „Стратешки план за развој на стоматологијата во периодот 2011-2021 година“, Стоматолошка комора на Македонија, Скопје, 2010.

Активно учествува во практичната настава по предметите: детска стоматологија, превентивна стоматологија, стоматолошка рендгенологија и забоздравство на заедницата.

По повод обележувањето на 45 – и 50-годишниот јубилеј на Стоматолошкиот факултет во Скопје, добитник е на Благодарница за придонес во работата на Факултетот.

Член е на: Научниот одбор на Здружението на педодонти на Македонија; Македонскостоматолошко друштво, Собранието на Стоматолошката комора на Р. Македонија, Судот на честа на Стоматолошката комора на Р. Македонија, Координативното тело за превенција на оралните заболувања кај деца од 0 до 14 годишна возраст на Република Македонија за периодот 2008-2018 година назначена од министерот за здравство на Р.Македонија, FDI, International Association of Paediatric Dentistry.

За актуелниот конкурс, кандидатката ги приложи следниве трудови за рецензија:

1. Петков М., **Павлевска М.**, Јанкуловска М., Костадинова М., Венинов Т. *Дентално и пародонтално здравје и потреба од протетски третман кај пациенти од 34-44 години и 65-74 од Скопје*. Макед. Стоматол. Прегл 2010;34(3-4):221-226.
Цел на трудот е да се изврши проценка на денталното и пародонталното здравје кај различни возрастни групи и потребата од протетски третман. Вкупниот КЕП кај возрастната група од 34 до 44 години изнесувал 16,78, а CPITN - индексот 2,01, а кај групата 65-74 години, КЕП - индексот бил 21,30, а CPITN - индексот 3,26 и помеѓу нив постои значајна статистичка сигнификантност ($p < 0,001$). Кај испитаниците од 34 до 44 години, кај 88,5% немало потреба од протетски третман, кај 8,33% имало потреба за мостови и коронки а кај 2,91% имало потреба од парцијални протези. Кај испитаниците од 65 до 74 години, потреба од мостови и коронки имало кај 24,99% од нив, кај 8,33% имало потреба од комбинирана протетска терапија, а кај 34,99% потреба од тотални протези. Трудот има научно-стручна вредност.
2. Накова М., Митревски А., **Павлевска М.**, Костадинова М. *Економски ефекти од примена на превентивни стоматолошки мерки кај деца на возраст од 6 и 12 години*. Макед. Стоматол. прегл 2011;35(1-2):51-58.
Во оваа студија е даден опширен и детален преглед на економските ефекти од примената на превентивни мерки кај децата. Цел на трудот е да се одреди КЕП - индексот на 4 групи од по 50 испитаници во Скопје-центар и Скопје - периферија и Струмица и периферијата на Струмица, да се одредат финансиските трошоци за конзервативно лекување на забниот кариес, да се одредат финансиските ефекти од спроведувањето на превентивните стоматолошки мерки во превенцијата на кариесот и да се направи анализа на економските показатели помеѓу конзервативниот третман и финансиските ефекти од спроведувањето на превентивни мерки за истиот. Резултатите од анализата на цената на чинење за санација на забите споредени со резултатите од цената на чинење кога би се спроведувала превентива, пресметани во денари, укажуваат дека кај испитаниците од 6 години од центарот на Скопје, односот на трошоци за санација споредени со примена на превентива е 1:0,63 и е негативен, додека кај сите други групи на испитаници е позитивен и се движи во рамките од 1:1,32, во Струмица во урбаниот дел до 1:2,93, во руралниот регион во Скопје од 1:2,93. Авторите заклучуваат дека оралното здравје кај децата од Р.Македонија претставува сериозен јавно - здравствен проблем, кој може да се реши со координирана превентивна стоматолошка заштита.
3. **Павлевска М.** *Млечни заби со авитална пулпа – ендодонтски третман или екстракција*. Стоматолошки информатор; декември 2011; 1:20-21.

Трудот е од ревијален карактер и се однесува на млечните заби со инфицирана пулпа кои предизвикуваат секогаш дилеми кај стоматолозите дали е потребно да се екстрахираат, со цел на отстранување на евентуално фокусно жариште, или да се лекуваат за да се превенираат евентуални ортодонтски аномалии. Авторката нагласува дека во педодонцијата важи правилото дека млечните заби со патолошки промени на пулпата, кај кои не е можно соодветно ендодонтско излекување, потребно е да се екстрахираат. Трудот има научно-стручна вредност.

4. Jankulovska M., **Pavlevska M.**, Iljovska S., Fildisevski A., Apostolska S., Grcev A., Gligorova B. *Dental education in the promotion of the oral health*. Maced Dent Rev 2011; 35(5-6):211-221.

Целта на ова испитување е процена на влијанието на спроведната стоматолошка едукација на создавањето правилни оралнохигиенски навики кај испитаниците, како и ефектот на тие навики врз здравјето на тие структури. Биле проследени 60 испитаници на возраст 15-19 години кои биле едуцирани за примена на правилен хигиено-диететски режим, и кај секој од нив пред и после 3 месеци од едукацијата се одредувал КЕП - индексот, индексот на орална хигиена, индексот на гингивална инфламација и индексот на гингиворагија. Добиените резултати укажуваат висока статистичка сигнификантност на разликите кај ОХИ - индексот, индексот на гингивална инфламација и индексот на гингиворагија што говори за синергистичното делување на стоматолошката едукација, топикалните флуориди и спроведувањето на правилниот режим на орална хигиена.

5. Jankulovska M., Petrova M., Nakova M., **Pavlevska M.**, Georgievaska E., Petanovska H. *Presence of Streptococcus mutans and Lactobacillus in saliva and its relationship with dental caries*. Maced Dent Rev 2011; 35(5-6):222-230.

Целта на овој труд е да се детерминира саливарната колонизација со Streptococcus mutans и Lactobacillus, во корелација со саливарното pH и кариес - активитетот. Во студијата биле опфатени 60 испитаници на возраст 13-17 години, кои биле поделени во две групи на кариес резистентни и кариес активни. Кај кариес активните испитаници pH на плунката изнесувала 6,8, саливарните Streptococcus mutans биле 10^6 col./ml. плунка и саливарни Lactobacillus - 10^5 col./ml. плунка. Кај кариес резистентните испитаници pH на плунката изнесувала 7,4, саливарните Streptococcus mutans биле 10^5 col./ml. плунка и саливарни Lactobacillus - 10^3 col./ml. плунка.

6. **Pavlevska M.**, Jankulovska M., Iljovska S., Fildisevski A., Gjorgievaska E., Nakova M., Grcev A. *Clinical evaluation of the treatment of the avital primary teeth, using four different methods and materials for root canal obturation*. Maced Dent Rev 2011; 35(5-6):231-248

Целта на оваа студија била да се испита клиничката успешност на четири методи за ендодонтски третман на млечни заби. Во студијата биле вклучени 92 пациенти кај кои се лекувале 128 авитални млечни заби. По 32 заби биле третиран со калциум хидроксид, јодоформ паста, железен сулфат и резорцин формалин. Клинички биле следени на 3, 6, 12, и 18 месеци. Авторите во студијата ги прикажуваат добиените резултати од секој контролен период поединечно за секоја испитувана метода. По 18-месечна клиничка опсервација заклучиле дека најдобри клинички резултати се забележани кај забите третиран со резорцин формалин и јодоформ паста. Трудот има научно-стручна вредност.

7. Marija Peeva-Petreska, Daniela Veleska-Stevkovska, Biljana Dzipunova, **Meri Pavlevska**, Sonja Apostolska. *Treatment option with dental implants for replacing missing lateral incisors in patients with hypodontia*. Wulfenija Journal. Vol 20, Issue. 2: Feb 2013:61-82.

Во оваа студија на почетокот е даден опширен и детален преглед на можностите и начините на примена на денталните импланти и потребата од соработка со специјалисти од различни области. Даден е приказ на случаи со хиподонција на латерални инцизиви во

горна и долна вилица каде што се поставени дентални импланти, по претходна ортодонтска терапија и понатамошна протетска рехабилитација. Трудот има научно-стручна вредност.

8. Marija Peeva-Petreska, Daniela Veleska-Stevkovska, Biljana Dzipunova, **Meri Pavlevska**, Sonja Apostolska. *Therapeutical approach with dental implants in hypodontia*. Med J(Krag)2013;47(3):147-152.

Во трудот е презентиран клинички материјал кој се однесува на случаи на хиподонција на латерални инцизиви во горната и долната вилица и прикажан е мултидисциплинираниот пристап во терапијата со дентални импланти. Како резултат на ваквиот пристап, авторите заклучуваат дека се постигнуваат максимални резултати од естетска и функционална точка на гледиште. Трудот има научно-стручна вредност.

9. Јанкуловска М.,Петровска М.,**Павлевска М.**,Илјовска С. *Саливарна кариогена микрофлора и кариес активитет*. III конгрес на микробиолозите на Македонија. Книга на апстракти, Охрид, 2006:86.

Трудот ја детерминира колонизацијата на плунката со *Streptococcus mutans* и *Lactobacillus* во однос на pH на плунката и кариес- активитетот. Во студијата биле вклучени 60 пациенти на возраст 13-17 години кои биле поселени во две групи, како кариес - активни и кариес - резистентни. Во резултатите е забележано високо ниво на *Streptococcus mutans* - 106 col/ml плунка и *Lactobacillus* - 105 col/ml плунка кај кариес активните испитаници, кај кои pH на плунката изнесувала 6,8. Кај кариес-резистентните испитаници, pH на плунката изнесувала 7,4 и регистрирани се помали вредности на саливарните *Streptococcus mutans* и *Lactobacillus*. Овој труд има научна вредност.

10. **Павлевска М.**,Јанкуловска М.,Илјовска С.,Павлевски Б.*Денталниот кариес како инфективно заболување*. III конгрес на микробиолозите на Македонија. Книга на абстракти, Охрид, 2006:87.

Целта на трудот е да го појасни начинот на инфекција на оралната празнина кај новороденчињата со микроорганизми веднаш пораѓањето. Авторите забележуваат дека кариогените микроорганизми *Streptococcus mutans* и *Streptococcus sanguis* во усната празнина се населуваат со никнувањето на првото запче. Во студијата се наведени и превенцијата и борбата со овие микроорганизми. Трудот има научно-стручна вредност.

11. Џафери А.,Царчев М., Аџили Ш., **Павлевска М.**,Гетова Б.*Перспективи и бенефити од националната стратегија за превенција на оралните заболувања кај деца од 0 до 14 години во Р.Македонија*. Меѓународен конгрес, „Стоматологијата денес“, Стоматолошкото друштво на Албанците, Струга, 28-30 мај 2010:195.

Во трудот се презентирани краткорочните, среднорочните и долгорочните планови и цели на националната стратегија за превенција на оралните заболувања кај деца од 0 до 14 години во Р. Македонија. Со имплементација на пет стратешки области, авторите нагласуваат дека се очекува да дојде до подобрување на оралното здравје кај децата во Република Македонија. Програмата предвидува редукција на денталниот кариес и гингивалното крварење. Трудот има научно-стручна вредност.

12. Јанкуловска М., **Павлевска М.**, Апостолска С., Димков А., Глигорова Д., Кулишевски А. *Влијанието на флуоридите присутни во денталниот плак и плунката на денталното здравје*. 6-ти меѓународен конгрес на стоматолозите од Македонија, Охрид 2012; Книга на апстракти:236-37

Целта на студијата е да се одредат базалните вредности на флуоридите присутни во денталниот плак и во плунката кај пациенти со различен степен на кариес активност пред и по спроведување на топикален флуориден третман. Во студијата биле опфатени 60 испитаници со различен КЕП - индекс (одреден според СЗО), поделени во две групи – со индекс 10 и со индекс меѓу 0 и 3. Детерминирањето на флуоридните јони беше спроведено со јон селективна електрода. Флуоридниот топикален третман опфаќаше употреба на

комерцијални пасти за заби, професионални флуоридни пасти како и плакначи за уста. Резултатите од студијата укажуваат на сигнификантни разлики во сите сегменти на студијата. Овој труд има научна вредност.

13. Јанкуловска М., Спасевска Л., Петрушевска Г., Лазовски Б., **Павлевска М.** *Компаративна хистолошка и хистохемиска анализа на биокомпатибилноста на два реставративни материјали*. 6-ти меѓународен конгрес на стоматолозите од Македонија, Охрид 2012; Книга на апстракти:160-161.

Цел на трудот е да се испита биокомпатибилноста на гласјономер цементите и композитите. Експериментот е изведен на 18 машки стаорци со вградување на испитуваните материјали во грбниот дел на стаорецот. Стаорците се жртвувани по 7, 21 и 45 дена и по пат на хистолошка и хистохемиска анализа на препаратите направени од земениот материјал добиени се резултати кои укажуваат на силна ткивна реакција и од двата испитувани материјали, особено после седмиот ден од имплементацијата. Овој труд има научна вредност.

14. **Павлевска М.**, Јанкуловска М., Јаневска В., Иљовска С. *Патохистолошка анализа на реакцијата на ткивата на средствата за канална оптурација на млечни заби*. 6-ти меѓународен конгрес на стоматолозите од Македонија, Охрид 2012; Книга на апстракти:162-163.

Целта на студијата е да се испита влијанието на средствата за канална оптурација на млечните заби врз околните меки ткива. Експериментот е изведен во *in vivo*- услови, на машки стаорци со вградување во поткожното ткиво на грбниот дел на стаорецот на калциум хидроксид, јодоформ паста, цинкоксид еугенол и резорцин формалин паста. По 7 и 21 ден од имплантацијата на испитуваните материјали, стаорците биле жртвувани и од земениот материјал биле изработени хистолошки препарати за патохистолошка анализа. Од добиените резултати авторите нагласуваат дека калциум хидроксидот може да се издвои како материјал кој предизвикал воспалителна реакција со најслаб интензитет, која брзо се повлекла, што резултирало со брза регенерација на ткивата. Овој труд има научна вредност.

15. Јанкуловска М., Иљовска С., **Павлевска М.**, Филдишевски А., Кокочева-Иванова О., Петановски Х. *Флуоридниот топикален третман во корелација со рН вредностите на плунката*. 6 Меѓународен конгрес на стоматолозите од Македонија, Охрид 2012; Книга на апстракти:234-235.

Во овој труд се детерминираат вредностите на рН на плунката пред и по спроведениот флуориден топикален третман. Во студијата биле вклучени 60 деца на возраст од 15 до 18 години. Кај сите испитаници професионално биле отстранети меките наслаги, било препорачано секојдневна употреба на флуорирани пасти за заби и плакначи за уста со средна концентрација на флуор во рок од три месеци. рН на плунката била мерена пред почетокот на третманот и по три месеци. Анализата на резултатите покажала сигнификантни разлики во вредностите на саливарната рН пред и по започнување на топикалниот третман. Трудот има научно-стручна вредност.

16. **Павлевска М.**, Иљовска С., Трајчевска А., Јанкуловска М., Венинов Т., Костадинова М., Балази И. *Запечатување на фисурите и јамичките на забите на децата*. 6. Меѓународен конгрес на стоматолозите од Македонија, Охрид 2012; Книга на апстракти:240-241.

Цел на трудот е да се испита клиничката ефикасност на различни материјали за залевање на фисури и јамички и процена на залевачите во зависност од временскиот период на залевање. Во испитувањето биле вклучени 96 испитаници од 6 до 7 години со залезани први трајни молари. Контролните прегледи биле извршени по 3, 6, 12, и 18 месеци. Било утврдено дека со текот на времето има континуирана загуба на залевачите и била извршена нивна корекција или повторно залевање. Трудот има научно-стручна вредност.

17. Алимани Јакупи Ј., Иљовска С., **Павлевска М.**, Наскова С., Венинов Т., Костадинова М. *Дентално здравје кај 12 годишните ученици од Гостивар*. 6. Меѓународен конгрес на стоматолозите од Македонија, Охрид 2012; Книга на апстракти:248-249.

Цел на трудот е да се испита влијанието на забоздравственото просветување кај 12 годишни деца од Гостивар. Испитаниците биле поделени во четири групи со различна етничка припадност и контролна група ученици кај кои се реализирале едукативни предавања за значењето на денталното здравје. Испитаниците пополнувале анкетни листови и биле спроведени лабораториски и клинички испитувања. Резултатите укажале на разлики во видот и начинот на исхрана и одржувањето на оралната хигиена помеѓу испитаниците и контролната група. Саливарните вредности на pH укажуваат на статистичка значајност помеѓу контролната група и испитаниците од албанска националност и мешан етнички состав. Во однос на вредностите на КЕП - индексот била забележана висока стаатистичка значајност помеѓу контролната група и испитаниците од албанска националност и значајни статистички разлики помеѓу контролната група и испитаниците од македонска националност и мешан етнички состав. Трудот има научно-стручна вредност.

18. Иљовска С., Накова М., **Павлевска М.**, Јанкуловска М., Венинов Т., Костадинова М., Балази И. *Кариез превенција кај деца – современи аспекти*. 6. Меѓународен конгрес на стоматолозите од Македонија, Охрид 2012; Книга на апстракти: 250-251.

Во овој труд авторите предлагаат стратегија на превентивна стоматолошка заштита, која би се применила на територијата на цела држава. Целта на стратегијата е спречување на понатамошната експанзија на денталниот кариес и реперкусии од него. За реализација на поставените цели би биле опфатени популацијата на трудници, деца и младинци. Превентивата би ја планирале и изведувале стручни тимови во чиј состав би влегле медицински лица од повеќе профили. Секој член од тимот би имал специфично задолжение и обврска да ги реализира своите задачи. Трудот има научно-стручна вредност.

19. Лазовски Б., Јанкуловска М., Спасевска Л., **Павлевска М.**, Шуменковска Д., Костов М. *Биокомпатибилност на нанокмпозитни полнења*. 6. Меѓународен конгрес на стоматолозите од Македонија, Охрид 2012; Книга на апстракти: 346-347.

Цел на трудот е да се одреди ткивната реакција и нивото на инфламација на поткожното сврзно ткиво кај стаорци од видот Wistar со супкутано имплантирање на нанокмпозитно полнење. Во студијата биле вклучени 18 стаорци на кои во грбниот дел им се имплантирала полиетиленска туба наполнета со нанокмпозит и како контрола од другата страна празна полиетиленска туба. Стаорците биле поделени во три групи по 6 примероци и тие биле жртвувани по 7, 21 и 45 дена. Од земените примероци се изработиле хистолошки препарати за патохистолошка анализа. Од резултатите е констатирано дека кај оние стаорци во кои е имплантиран нанокмпозитот се забележува силна воспалителна реакција во однос на контролната група. Авторите препорачуваат строго придржување кон индикациите за употреба на нанокмпозитите. Трудот има научно-стручна вредност.

20. **Pavlevska M.**, Iljovska S., Jovanovska M., Stefanov R., Pavlevski B. *Traumatic injuries of the hard dental tissues at mentally retarded children*. 7th Congress of the Balkan Stomatological Society. Book of Abstracts. Kusadasi, 2002: 236.

Психо-физичката компонента значајно влијае на честите трауматски повреди на забно-потпорниот апарат. Целта на авторите била да ја проследат застапеноста на повредите на забите кај лицата со посебни повреди на возраст од 8 до 18 години. Најчести повреди биле фрактурите на емајл и дентин без експонирана пулпа, па оние со експонирана пулпа, а најмалку застапени биле фрактурите на емајлот.

21. Jankulovska M., Iljovska S., **Pavlevska M.** *Concept of the minimally invasive dentistry*. 15th Congress of the Balkan Stomatological Society. Abstract Book. Thessaloniki, Greece. 2010: 229.

Трудот претставува литературен преглед на научните сознанија за минимално инвазивниот концепт во современата стоматологија. Водечка цел на овој концепт е реставрирање на забот до состојба на здравје, функција и естетика, со превенирање на можностите за појава на секундарен кариес и продолжување на животот на реставрираниот заб преку максимално штедење на тврдите забни супстанции, намалување на моменталната траумана тврдите забни супстанции, како и на мекото пулпино ткиво во текот на реставративната постапка. Минимално-инвазивната стоматологија во себе ги интегрира ратата детекција и дијагноза на денталниот кариес, минимално инвазивната интервенција и примената на современите атхезивни и бондинг - системи и реставративни материјали.

22. Alimani-Jakupi J., Iljovska S., **Pavlevska M.**, Naskova S. *Contemporary aspects of caries prevention in children*. 17th Congress of the Balkan Stomatological Society. Abstract Book. Tirana, Albanija 2012: 90.

Авторите на овој труд вршат анализа на трендот на распространетост на кариесот во развиените земји во последните години и укажуваат на сигнификантно намалени вредности на КИП од 11 на 4. Во земјите во развој, кариесот оди во нагорна линија и во последните 20 години КИП е зголемен за 5 (СЗО2000). Целта на студијата е да предложи за превентивна стоматолошка заштита во нашата држава со цел да се спречи понатамошната експанзија на денталниот кариес. Во програмата би биле опфатени трудници, деца и младинци и би ја планирале и изведувале стручни тимови составени од повеќе профили на медицински работници. Со реализација на програмата се очекува КЕП од 6,9 за пет години да се намали на 5,5.

23. Teodor Veninov, Borce Velickovski, Marina Majstorceva, Filip Veninov, **Meri Pavlevska**. *Post-extraction pain(dolor post extractionem)delivered in vas scale*. 18th Congress of the Balkan Stomatological Society. Abstract Book. Skopje, 2013:130.

Целта на ова истражување е да се одреди типот и интензитетот на болката ќе се цел да се најде најефективната терапија која ќе се користи. Во студијата биле вклучени 54 испитаници на возраст 16-40 год., од кои сите пополниле анкетен прашалник, сите изјавиле дека преферираат здрав начин на живот и здрави навики и сите биле со низок оперативен ризик за таков тип на интервенција. Сите испитаници пополниле прашалник кој вклучувал информации потребни за целта на истражувањето. Интензитетот на болката бил одредуван со користење на ВАС - скала. Вредностите на интензитетот на болката детерминирани преку ВАС - скала биле дистрибуирани во денови во кои интензитетот на болката рапидно се зголемувал до четвртиот ден, а потоа постепено опаѓал. Статистичката разлика во вредностите помеѓу двете групи укажува дека употребата на конзервативна и комбинирана хируршко-конзервативна терапија покажуваат статистичка важност од ($p > 0.05$).

24. Sanja Nashkova, S. Iljovska, **M. Pavlevska**, M. Jankulovska, F. Veninov. *Rural-urban impact on dental health of school children*. 18th Congress of the Balkan Stomatological Society. Abstract Book. Skopje, 2013:53.

Цел на трудот е да се обезбедат податоци за состојбата на денталното здравје кај 12-годишници од Струмица и Скопје. Состојбата на денталното здравје е одредувана според вообичаените индекс - параметри кои укажуваат на присуство на дентален кариес. Просечниот КИП бил највисок кај 6-годишните испитаници од урбана средина во Струмица (10.58), потоа од руралните области во Скопје (9.07), опаднат е кај испитаниците од урбана средина во Скопје (8.34) и најнизок е во руралните области во Струмица (7.81). Просечниот КЕП - индекс е највисок помеѓу 12 - годишните испитаници од руралните области во Скопје (6.37), потоа следи урбаната средина во Скопје (5.66) и опаѓа во урбаните области на Струмица (5.07) покажувајќи најниски вредности во рурална средина во Струмица (4.97).

25. Sanja Nashkova, S. Iljovska, **M. Pavlevska**, N. Denkova, T. Veninov. *Dental and oral health of 12 year old children from rural-urban areas in Stip*. 18th Congress of the Balkan Stomatological Society. Abstract Book. Skopje, 2013:54.

Целта на овој труд е да се одреди оралното и денталното здравје кај ученици на 12 - годишна возраст од руралните и урбаните области во Штип. Оралното и денталното здравје беа проследени преку одредување на орална хигиена (ОХИ- индекс на орална хигиена, регистрација на индекс на гингивална инфламација ИГИ) и структурата на КЕП. Резултатите од оваа студија укажуваат дека постои значајна разлика помеѓу типот на исхраната и одржувањето на оралната хигиена помеѓу испитаниците од рурална и урбана средина. Вредностите на ОХИ - индексот и гингивалниот индекс покажуваат значителна статистичка разлика ($p < 0.010$). Вредностите кај структурата на КЕП укажуваат разликата на вкупниот КЕП кај двете испитувани групи е значителна статистичка разлика ($p < 0.010$). Податоците од оваа студија ќе помогнат да се создаде вистинска слика за појавата на кариес по територии, која ќе послужи како појдовна точка за почнување и подготовка на стратегија за имплементација на систематска превенција и рехабилитација.

26. Sanja Nashkova, S. Iljovska, M. Jankulovska, **M. Pavlevska**, J. Alimani-Jakupi. *Habits for maintenance of oral hygiene at school children*. 18th Congress of the Balkan Stomatological Society. Abstract Book. Skopje, 2013:55.

Во студијата биле вклучени 435 ученици на возраст 12-15 од двата пола од Штип и околните села кои пополниле прашалници. Оралното здравје било проследено преку регистрација на индексот за орална хигиена (ОХИ- индекс на орална хигиена), индексот на гингивална инфламација. Резултатите од ОХИ индексот од оваа студија укажуваат на значителни разлики во одржувањето на оралната хигиена помеѓу испитаниците од урбана и рурална средина. Резултатите од разликите на вредностите на ОХИ - индексот и гингивалниот индекс покажуваат статистички значителна разлика ($p < 0,010$).

27. Katerina Foteva, Majstorceva Marina, **Pavlevska Meri**, Popovska Mirjana, Georgievskia Elizabeta. *Dental injuries to school children*. 18th Congress of the Balkan Stomatological Society. Abstract Book.Skopje,2013:166.

Целта на оваа студија е да се назначи зачестеноста на повредите на забите во зависност со полот и возраста; да се одредат забите кои се најчесто изложени на трауматски повреди; да се одреди типот и зачестеноста на денталните повреди. Во оваа студија беа вклучени 597 деца избрани по случаен избор, поделени во 3 групи: деца 6-10 години, 11-14 години и 15-18 години. Корелацијата помеѓу денталните повреди кај машки и женски покажуваат дека кај момчињата се регистрирани значително повеќе повреди на забите отколку кај девојчињата ($p < 0,01$). Во сите возрасни групи беше забележана статистички значителна разлика помеѓу повредите кај момчињата и девојчињата ($p < 0,001$), освен кај децата на девет, дванаесет и тринаесетгодишна возраст каде што статистичката разлика не беше толку изразена ($r > 0,05$).

28. Stefan Todorovic, Goran Todorovic, Mirjana Popovska, **Meri Pavlevska**, Marina Majstorceva. *Dental health at school children in Bitola*. 18th Congress of the Balkan Stomatological Society. Abstract Book.Skopje,2013:387.

Цел на студијата е да се одреди ризикот од дентален кариес кај децата кои живеат во руралните (311) и урбаните (104) области во Битола. Резултатите говорат за сигнификантни разлики во застапеноста на кариесот кај училишните деца во урбаните средини. Вредностите на КЕП-индексот на првите трајни молари бил сигнификантно повисок кај децата во руралните средини.

29. Bobo Gerovski, Jovan Gerovski, **Meri Pavlevska**, Marina Majstorceva, Filip Veninov. *Prevalence of dental anomalies*. 18th Congress of the Balkan Stomatological Society. Abstract Book.Skopje,2013:390.

Целта на трудот е клиничка евалуација на застапеноста на денталните аномалии кај деца на 3-5 годишна возраст и 15 години, од обата пола, во Битола. Резултатите говорат за поголема застапеност на неправилностите кај женскиот пол во двете возрасни групи и меѓу двете возрасни групи, со најголема застапеност на неправилностите во бројот на забите.

30. Biljana Getova, Mile Carcev, **Meri Pavlevska**, Sevdalina Janevska, Sofija Carceva. *First permanent molars condition in children at age 8 in South eastern region in RM*. 18th Congress of the Balkan Stomatological Society. Abstract Book.Skopje,2013:297.

Целта на овој труд е да се спореди вредноста на КЕП- индексот кај првите трајни молари кај децата на возраст од 8 години пред спроведувањето на Националната превентивна стратегија и две години покасно. Пред почетокот на имплементацијата на програмата, КЕП-индексот на првиот траен молар изнесувал 3,7. Две години по имплементација на програмата КЕП на првите трајни молари на 8-годишните деца изнесувал 0,96, кај следната генерација КЕП бил 0,57, кај третата генерација КЕП изнесувал 0,47, а по пет години од имплементацијата на програмата, КЕП бил 0,29. Со добиените резултати програмата ја оправдува својата цел.

31. Marina Majstorceva, Filip Veninov, **Meri Pavlevska**, Mira Jankulovska, Jetmira Alimani-Jakupi. *Oral health in children and adolescents with disabilities*. 18th Congress of the Balkan Stomatological Society. Abstract Book.Skopje,2013:391.

Во студијата се испитува состојбата со оралната хигиена и застапеноста на ортодонтските аномалии кај деца и младинци со пречки во развојот. Биле вклучени вкупно 90 испитаници од специјалното училиште „Св.Наум Охридски“ во Скопје на возраст 11-24

години. Во однос на видот на хендикеп не се регидтрирани статистички значајни разлики кај ОХИ-индексот. Во однос на ортодонтските аномалии регистрирани се високо статистички значајни разлики помеѓу контролната и експерименталната група. Испитаниците со пречки во развојот имале многу позастапени аномалии во сагитала.

32. Stevanovic M, Georgievska E, **Pavlevska M**, Jankulovska M, Elencevska S: *SEM Investigation of the Enamel Surface after Laser Assisted Tooth Bleaching*. FDI Istanbul 2013, Int Dental Journal 63 (Suppl. 1): 198–296.

Студијата се однесува на испитување на промените на површината на емајлот по постапката на ласерско избелување со Nd:Er:YAG ласер и можноста за реминерализација на емајлот со употреба на комерцијалните пасти што содржат биоактивно стакло. Во испитувањето биле вклучени 12 екстрахирани заби кои биле поделени во 2 групи. 6 заби биле третирани со гел за избелување (16% карбамид пероксид) и потоа на нив еупотребен Nd:Er:YAG ласер, кој работи со пулсирање, со фреквенција 60Hz и моќност од 8W. На крајот од секој третман се аплицирал паста за заби со биоактивно стакло. Забите се препарирале со помош на стандардната постапка за SEM испитувања. Преостанатите 6 заби биле третирани со гел за избелување (16% карбамид пероксид) и паста со биоактивно стакло на крајот од секој третман. Забите се препарирале со помош на стандардната постапка за SEM испитувања. Секој од забите се анализираше со SEM. Примената на 16% карбамид пероксид предизвикала деминерализација на емајлот. Забрзувањето на процесот на избелување со помош на Nd:Er:YAG ласерот предизвикало уште поголемо оштетување и деминерализација на емајлот. Нанесувањето на пастата со биоактивно стакло на површината на емајлот резултирало со формирање заштитен слој депозити на биоактивно стакло на површината за забот кај двете групи.

33. Gjorgievska S. E, Nicholson J. W., Slipper I. J., Stevanovic M. M., Apostolska S. M., Jankulovska M. A., **Pavlevska M.V.**, Dimkov A. Gj. *Enamel Remineralization by Toothpastes (SEM, EDX and 3D-stereomicrographic Study)*. FDI Istanbul 2013, Int Dental Journal 63 (Suppl. 1): 198–296.

Целта на студијата била да се испита потенцијалот за реминерализација на различните пасти за заби кога се применуваат на деминерализиран емајл. Студијата се извела на екстрахирани трајни молари, чии корени биле пресечени на ниво на емајло-цементната граница. Коронките биле изложени на пет циклуси на деминерализација/реминерализација: деминерализацијата се извршила со помош на артифициелен кариес-гел (pH = 4.5) и реминерализација со втривање на паста за заби со биоактивно стакло, хидроксид апатит или стронциум ацетат и флуориди. Потоа, забите биле пресечени на половина по должина. Кај првата половина од забите било применета FEG-SEM и направени се 3D-анаглифи. Втората половина од забите била потопена во смола, исушена, а потоа површината состружена и исполирана и понатаму обложена со јаглерод и анализирана со FEG-SEM (BEI). Извршена е квалитативна EDX-анализа со помош на x-зраци. Направена е полуквантитативна EDX-анализа на површината на емајлот за да се регистрира (%) натриум, магнезиум, алуминиум, фосфор и калциум. Резултатите покажале дека хидроксиапатитот и пастиите со биоактивно стакло се високоефикасни за поттикнување на реминерализацијата на емајлот, преку формирање депозити и заштитен слој на површината на деминерализираниот емајл, а пастата за заби со стронциум ацетат и флуорид покажале многу мал, приближно никаков, потенцијал за реминерализација.

34. Jankulovska M, **Pavlevska M**, Lazovski B, Spasevska L, Kokoceva O, Ambarkova V, Jankulovska S M, Pavlevska E. *Biocompatibility of Two Different Restorative Materials Used in Pediatric Dentistry*. FDI Istanbul 2013, Int Dental Journal 63 (Suppl. 2): 1–98.

Студијата преку патохистолошка анализа ја испитува биокompatбилноста на глас-јономер цемента и компомери. Во истражувањето биле вклучени 18 албино Wistar-стаорци на кои на грбниот дел со помош на полиетиленска туба се имплантирани испитуваните материјали, а како контрола е имплантирана празна полиетиленска туба. Патохистолошката анализа е направена по 7, 21 и 45 дена, при што се жртвувани по 6 стаорци од кои е земен материјал и се изработени хистолошки препарати за анализа. По 7

дена кај сите стаорци се јавила силна воспалителна реакција од испитуваните материјали и контролната група која во понатамошните периоди се намалила. Испитуваните материјали авторите сметаат дека се биокompatibilни ако со нив правилно се ракува.

35. Jankulovska M., Spasevska Lj., Lazovski B., **Pavlevska M.**, Apostolska S., Georgievska E., Jankulovska M., Pavlevska E. *Histopatoloska analiza biokompatibilnosti dva restaurativna materijala koriscenih kod dece*. I Kongres decje i preventivne stomatologie Srbije. Program i zbonik sazetaka. Beograd, 2013:35.

Цел на трудот била да се изврши хистолошка анализа на биокompatibilноста на гласјономер цементи и компомери. Во истражувањето биле вклучени 18 албино Wistar-стаорци на кои на грбната страна со помош на полиетиленска туба се имплантирани испитуваните материјали а како контрола е имплантирана празна полиетиленска туба. После 7, 21 и 45 дена се жртвувани по 6 стаорци од кои е земен материјал и се изработени хистолошки препарати за анализа. По 7 дена кај сите стаорци се јавила силна воспалителна реакција од испитуваните материјали и контролната група која во понатамошните периоди се намалила. Испитуваните материјали се сметаат за биокompatibilни ако со нив правилно се ракува.

36. **Pavlevska M.**, Jankulovska M., Kaftandzieva A., Georgievska E., Stevanovic M., Pavlevska E., Jankulovska S.M. *Antibakteriska svojstva tri razlicita materijala za kanalnu opturaciju mlecnih zuba*. I Kongres decje i preventivne stomatologie Srbije. Program i zbonik sazetaka. Beograd, 2013:35.

Трудот се однесува на испитување на антибактериските својства на материјалите за канална оптурација на млечните заби: калциум хидроксид, јодоформ паста и цинкоксид еугенол паста. Антибактерискиот потенцијал на испитуваните материјали е испитуван на референтни соеви на бактерии: *Streptococcus mutans*, *Lactobacillus casei* и *Actinomyces viscosus*, со примена на агар дифузионен тест. Зоната на инхибиција на растот на бактериите е одредувана по инкубација од 48 часа. Статистичката анализа на просечните вредности на зоните на инхибиција на раст на испитуваните материјали покажала високо статистички значајни разлики во антибактерискиот ефект.

37. Simonovska J., Gligorova D., Gjorgievska E., Stevanovikj M., Jankulovska M., **Pavlevska M.** *Mogucnost dopunjavanja glas jonomernih cemenata ambijentalnim fluoridima*. I Kongres decje i preventivne stomatologie Srbije. Program i zbonik sazetaka. Beograd, 2013:45.

Цел на трудот била да се испита способноста на повторно полнење и ослободување на флуориди од конвенционалните и глас-јономер цементите модифицирани со смола. Во студијата се користени 10 екстрахирани заби на кој им е отстранет коренот. На букалната страна од коронката препарирани биле кавитети и на половина од нив бил аплициран Fuji IX, а на другата половина Fuji II LC и складирани во вештачка плунка 1 месец. Потоа забите биле поставени во 0,2% натриум флуорид во рок од 5 минути и повторно биле складирани во вештачка плунка. Изведени биле вкупно четири циклуси на рефлоридација, а нивото на флуориди е испитувано со спектрофотометрија. И двата испитувани материјала покажале потенцијал за повторно полнење но со ограничена способност.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И
НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: **Мери Владо Павлевска**

(име, татково име и презиме)

Институција: Стоматолошки факултет, Универзитет “Св. Кирил и Методиј”, Скопје

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: детска и превентивна стоматологија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. бр.	Назив на активноста:	Поени
	<i>Дел од монографија:</i> - Павлевска М. Состојба на млечните заби кај петгодишните деца од Република Македонија проследена преку Caries free показателот. Современи дострели, 177-182, Стоматолошки факултет, Скопје, 2009, (рецензиран во Билтен бр. 987).	4
	<i>Учесник во национален научен проект:</i> - Унапредување на оралното здравје кај деца со пречки во развој и деца без родителска грижа. Скопје 2003 Министерство за образование, Раководител: проф.д-р Миле Царчев - Состојба на оралното здравје, можности и реализација за санација и превентива кај ментално ретардирани деца, Скопје 2003, Министерство за образование, Раководител: проф.д-р Снежана Иљовска - Проценка на состојбата на оралното здравје и потребниот третман кај населението од Република македонија со примена на базичните критериуми на СЗО. Скопје 2006 Министерство за образование, Раководител: проф.д-р Елена Петкова	3 3 3

	46(рецензиран во Билтен бр.908). - Јанкуловска М.,Павлевска М., Кокочева-Иванова О. <i>Хигиено-диететскиот режим и денталниот кариес</i>. Макед.стом.прегл. 2006;30 (3-4):295-301(рецензиран во Билтен бр 938). - Глигорова Б.,Иљовска С.,Павлевска М.,Јанкуловска М., Георгиевска Е.<i>Оралната хигиена и состојбата на гингивата кај 12 годишни деца</i>. Макед.стом.прегл. 2007;31 (3-4):102-105(рецензиран во Билтен бр. 987). - Амбаркова В.,Топитсоглоу В., Иљовска С., Сијакова-Иванова Т., Јанкуловска М., Павлевска М.,Кокочева О.<i>Релација меѓу содржината на флуор во водата и геолошките формации</i>.Макед.стом.прегл. 2008;32 (1-2):1-7(рецензиран во Билтен бр. 987). - Јанкуловска М.,Павлевска М.,Апостолска С.,Пеева М.<i>Насоки и техники во менаџирањето во детската стоматологија</i>. Макед.стом.прегл. 2009;33 (1-2):41-48 (рецензиран во Билтен бр. 949). - Петков М.,Павлевска М.,Јанкуловска М., Костадинова М.,Венинов Т. <i>Дентално и пародонтално здравје и потреба од протетски третман кај пациенти од 34-44 години и 65-74 од Скопје</i>.Макед.стоматол.прегл. 2010;34(3-4):221-226. - Јанкуловска М.,Ѓуркова Ангеловска Б.,Павлевска М.,Ѓеоргиевска Е.,Апостолска С.,Венинов Т.<i>Фокалните дентогени инфекции во детска возраст</i>. Макед.стоматол. прегл. 2010;34(3-4):227-231(рецензиран во Билтен бр. 1053). - Јанкуловска М., Павлевска М.,Ѓеоргиевска Е.,Апостолска С.<i>Влијанието на интраоралните флуоридни резервоари на денталното здравје</i>. Макед.стоматол.прегл. 2010;34(3-4):232-239 (рецензиран во Билтен бр. 1053). - Павлевска М. <i>Современи ставови за загревање на фисури и јамички</i>. Стоматолошка ревија 2011;7(6)35-39(рецензиран во Билтен бр. 1011). - Алимани-Јакупи Ј., Јанкуловска М., Павлевска М., Георгиева Е. <i>Диететски режим и орално здравје кај 12-годишни деца од Гостивар</i>.Макед.стом.прегл. 2010; 34 (1-2): 1-7 (рецензиран во Билтен бр. 1010). - Накова М., Митревски А., Павлевска М., Костадинова М. <i>Економски ефекти од примена на превентивни стоматолошки мерки кај деца на возраст од 6 и 12 години</i>. Макед.стоматол.прегл. 2011;35(1-2):51-58. - Павлевска М. <i>Млечни заби со авитална пулпа – ендодонтски третман или екстракција</i>. Стоматолошки информатор; декември 2011; 1:20-21.	3.2 2.4 2.4 2.4 2.4 2.4 2.4 4 2.4 2.4 4

	(рецензиран во Билтен бр. 770).	0.5
-	Павлевска М., Јанкуловска М., Петановски Х., Иљовска С., Царчев М., Павлевски Б. <i>Кариес на трајните заби кај деца со ментална ретардација.</i> Исемакедонски конгрес на лекарите, стоматолозите и фармацевтите (Зборник на резимеа) Охрид: Министерство за иселеништво, 2000:279. (Трудот е рецензиран во Билтен бр. 826)	
-	Петановски Х., Царчев М., Јанкуловска М., Павлевска М., Кокочева О. <i>Хигиено-профилактички мерки кај хендикепираните деца и деца без родителска грижа.</i> Исемакедонски конгрес на лекарите, стоматолозите и фармацевтите (Зборник на резимеа) Охрид: Министерство за иселеништво, 2000:281. (Трудот е рецензиран во Билтен бр. 826)	0,5
-	Јанкуловска М., Царчев М., Павлевска М., Петановски Х., Жабокова Е., Арсова С. <i>Флуоридните концентрации во емајлот пред и после примена на флуориден топикален третман.</i> Исемакедонски конгрес на лекарите, стоматолозите и фармацевтите (Зборник на резимеа) Охрид: Министерство за иселеништво, 2000:280. (Трудот е рецензиран во Билтен бр. 826)	0.5
-	Иљовска, С., Павлевска, М., Јанкуловска, М., Димков, А., Стефанов, Р., Јовановска, М. <i>Апликативни можности на современите материјали во педодонцијата.</i> III конгрес на стоматолозите од Македонија. Книга на апстракти. Охрид, 2002:56 (Рецензиран во Билтен бр.847).	0.5
-	Димков, А., Пановски, Н., Иљовска, С., Павлевска, М., Јовановска, М. <i>Влијание на бензалкониум хлоридот врз кариогените бактерии и вкупниот број микроорганизми во плунката.</i> III конгрес на стоматолозите од Македонија. Книга на апстракти. Охрид, 2002:139. (Рецензиран во Билтен бр.847)	0.5
-	Павлевска М., Јанкуловска М., Иљовска С. <i>Стоматолошка здравствена заштита на деца со пречки во развојот.</i> III конгрес на стоматолозите од Македонија (Програма и апстракти) Охрид: Здружение на стоматолозите на македонија 2002:67. (Трудот е рецензиран во Билтен бр. 847)	0.5
-	Јовановска, М., Иљовска, С., Павлевска, М., Стефанов, Р., Димков, А. <i>Компаративна студија на залевачки материјали и техники.</i> III конгрес на стоматолозите од Македонија. Книга на апстракти. Охрид, 2002:142. (Рецензиран во Билтен бр.847)	0.5
-	Стефанов, Р., Иљовска, С., Павлевска, М., Димков, А., Јовановска, М. <i>Трауматски повреди и можности при имобилизација.</i> III конгрес на стоматолозите од Македонија. Книга на апстракти. Охрид, 2002:144. (Рецензиран во Билтен бр.847)	0.5

	- Павлевска, М., Иљовска, С., Павлевски, Б., Димков, А., Стефанов, Р., Јовановска, М. <i>Екстерна ресорпција на коренот како компликација при ремплантација на Avulsio dentis (приказ на случај).</i> III конгрес на стоматолозите од Македонија. Книга на апстракти. Охрид, 2002:178. (Рецензиран во Билтен бр.847) - Димков А., Пановски Н., Ѓоргиевска Е., Павлевска М. <i>Компаративна анализа на ефикасноста на две антимикробни средства во редукацијата на кариогените микроорганизми во плинката.</i> III конгрес на микробиолозите на Македонија. Книга на апстракти, Охрид, 2006:86 (рецензиран во Билтен бр. 944). - Јанкуловска М., Петровска М., Павлевска М., Иљовска С. <i>Саливарна кариогена микрофлора и кариес активитет.</i> III конгрес на микробиолозите на Македонија. Книга на апстракти, Охрид, 2006:86. - Павлевска М., Јанкуловска М., Иљовска С., Павлевски Б. <i>Денталниот кариес како инфективно заболување.</i> III конгрес на микробиолозите на Македонија. Книга на апстракти, Охрид, 2006:87.	0,5 0,5 0,5 0,5 0,5
	Апстракти објавени во зборник на конференција-меѓународна: - Иљовска С., Павлевска М., Одаклиева С. <i>Клиничка употреба на нови материјали за естетски реставрации.</i> Inter Dent J 1995;45(5):318. (Трудот е рецензиран во Билтен бр. 667) - Иљовска С., Павлевска М., Стевановиќ ММ., Стојановска В. <i>Композити и атхезиви употребени за забни реставрации или бондинг ефекти: емајл или дентин.</i> (англиски). 7th National Congress the Bulgarian Scientific Dental Association: 1996:pp94. (Трудот е рецензиран во Билтен бр. 676) - Иљовска С., Павлевска М., Стевановиќ ММ., Стојановска В. <i>TETRIC CERAM-new in pedodontics.</i> 85th Congres FDI (abstracts)Seul 1997:73. (Трудот е рецензиран во Билтен бр. 710) - Иљовска С., Богдановски С., Поп-Стефанова М., Павлевска М. <i>Estetic restauration of intercanine area.</i> 85th Congres FDI (abstracts)Seul 1997:73. (Трудот е рецензиран во Билтен бр. 731) - Pavlevska, M., Iljovska, S., Stevanovic, MM., Fildisevski, A., Stefanov, R., Dimkov, A. <i>Oral health of third grade children.</i> 2nd Congress of the Balkan Stomatological Society. Book of Abstracts. Belgrade, 1997:73 (рецензиран во Билтен бр. 710). - Филдишевски А., Поп-Стефанова М., Иљовска С., Павлевска	1 1 1 1 1

	- Gjorgievska S. E, Nicholson J. W., Slipper I. J.,Stevanovic M. M., Apostolska S. M., Jankulovska M. A., Pavlevska M.V., Dimkov A. Gj.<i>Enamel Remineralization by Toothpastes (SEM, EDX and 3D-stereomicrographic Study)</i>. FDI Istanbul 2013, Int Dental Journal 63 (Suppl. 1): 198–296. - Jankulovska M, PavlevskaM, Lazovski B, Spasevska L, Kokoceva O, Ambarkova V,Jankulovska S M, Pavlevska E.<i>Biocompatibility of Two Different Restorative Materials Usedin Pediatric Dentistry</i>. FDI Istanbul 2013, Int Dental Journal 63 (Suppl. 2): 1–98. - Jankulovska M.,Spasevska Lj.,Lazovski B.,Pavlevska M.,Apostolska S.,Georgievska E.,Jankulovska M.,Pavlevska E. <i>Histopatoloska analiza biokompatibilnosti dva restaurativna materijala koriscenih kod dece</i>. I Kongres decje i preventivne stomatologije Srbije. Program i zbornik sazetaka.Beograd,2013:35. - Pavlevska M.,Jankulovska M.,Kaftandzieva A.,Georgievska E.,Stevanovic M.,Pavlevska E.,Jankulovska S.M. <i>Antibakteriska svojstva tri razlicita materijala za kanalnu opturaciju mlecnih zuba</i>. I Kongres decje i preventivne stomatologije Srbije. Program i zbornik sazetaka. Beograd,2013:35. - Simonovska J.,Gligorova D.,Gjorgievska E.,Stevanovikj M.,Jankulovska M.,Pavlevska M.Mogucnost dopunjavanja glas jonomernih cemenata ambijentalnim fluoridima. I Kongres decje i preventivne stomatologie Srbije. Program i zbornik sazetaka. Beograd,2013:45. - Павлевска М., Јанкуловска М., Иљовска С., Пеева М., Димков А., Филдишевски А. <i>Евалуација на ефектот на стоматолошкиот третман врз кардиоваскуларниот и ендокринометаболниот стрес-одговор кај деца при општа анестезија</i>.IV конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество. Зборник на апстракти, Охрид, 2006:15 (рецензиран во Билтен бр. 944) - Јанкуловска М., Павлевска М., Петков М., Иљовска С., Кулишевски А., Димков А. <i>Конзумирањето на чај во корелација со денталниот кариес</i>.IV конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество. Зборник на апстракти, Охрид, 2006:56 (рецензиран во Билтен бр. 908) - Јанкуловска М.,Павлевска М.,Иљовска С.,Петановски Х. <i>Примена на превентивно-терапевски мерки кај децата со посебни потреби</i>. IVконгрес на стоматолозите на Македонија(Зборник на апстракти).Охрид 2006;55.(Трудот е рецензиран во Билтен бр. 908) - Иљовска С.,Јанкуловска М.,Павлевска М.,Филдишевски А.,Кулишевски А.,Долевска В. <i>Стоматолошка заштита со подвижна стоматолошка амбуланта</i>. IV конгрес на стоматолозите на Македонија (Зборник на апстракти). Охрид 2006:59. (Трудот е	1 1 1+1.04 1+1.04 1+1.04 1 1 1 1

	рецензиран во Билтен бр. 908) - Павлевска М., Јанкуловска М., Иљовска С.,Павлевски Б.,Петков М.,Кулишевски А. <i>Естетска корекција на дијастема на максиларните инцизиви со композитни материјали.</i> IV конгрес на стоматолозите на Македонија (Зборник на апстракти). Охрид 2006:55. (Трудот е рецензиран во Билтен бр. 908) - Кулишевски А., Јанкуловска М.,Павлевска М.,Кочичева- Иванова О.,Амбаркова В. <i>Тераписки ефекти кај авулзија на заб во максиларен фронт.</i> IV конгрес на стоматолозите на Македонија (Зборник на апстракти). Охрид:МСД 2006:54. (Трудот е рецензиран во Билтен бр. 908) - Петков М.,Јанкуловска М.,Иљовска С.,Павлевска М.,Петков М. <i>Композитна коронарна реконструкција на трауматски повредени заби во детска возраст со примена на ацетатни коронки.</i> IV конгрес на стоматолозите на Македонија (Зборник на апстракти). Охрид: МСД 2006:53. (Трудот е рецензиран во Билтен бр. 908) - Петрова М.,Трајковска Т.,Темелковска М.,Павлевска М.,Георгиев З. <i>Влијание на интраназално аплициран фентанил/мидазолам во однос кетамин/мидазолам за аналгезија/седација кај деца изложени на повеќекратна дентална екстракција.</i> IV конгрес на стоматолозите на Македонија (Зборник на апстракти). Охрид МСД 2006:54. (Трудот е рецензиран во Билтен бр. 908) - Јовановска М., Павлевска М.,Димков А., Стефанов Р. <i>Клиничка проценка на кариеспротективниот ефект на техниката на залевање на фисури.</i> IV конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество. Зборник на апстракти, Охрид, 2006:13 (рецензиран во Билтен бр. 944). - Димков А., Пановски Н., Павлевска М., Ѓоргиевска Е. <i>Орбит гумите за цвакање без шеќер – замена за пастите за заби во редукацијата на кариогените микроорганизми</i> IV конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество. Зборник на апстракти, Охрид, 2006:13 (рецензиран во Билтен бр. 944). - Павлевска М.,Нечаковска Т.,Аљили Ш.,Петановски Х. <i>Caries free деца на пет годишна возраст во Р. Македонија.</i> V конгрес на стоматолозите на Македонија со меѓународно учество(Зборник на апстракти).Охрид:МСД 2009:28. (Трудот е рецензиран во Билтен бр. 1011) - Кулишевски А., Јанкуловска М.,Павлевска М.,Глигорова Д.,Кочичева- Иванова О. <i>Сознанија на училишниот персонал во менаџирањето на авулзија на трајни заби.</i> V конгрес на стоматолозите на Македонија со меѓународно учество (Зборник на апстракти).Охрид:МСД 2009:51. (Трудот е рецензиран во Билтен бр. 987)	1 1 1 1 1 1 1

	- Аљили Ш.,Павлевска М.,Цафери А.,Нечаковска Т.,Амбаркова В. <i>Дентален статус кај деца од 6,8 и 12 –годишна возраст од урбани и рурални средини во Р.Македонија.</i>Уконгрес на стоматолозите на Македонија со меѓународно учество(Зборник на апстракти).Охрид:МСД 2009:53. (Трудот е рецензиран во Билтен бр. 1011) - Аљили Ш.,Павлевска М.,Цафери А.,Нечаковска Т.,Амбаркова В. <i>Одредување на структурата на КЕП-индексот кај деца од 12 –годишна возраст од урбани и рурални средини во Р.Македонија.</i> Меѓународен конгрес „Стоматологијата денес”организиран од Стоматолошкото друштво на Албанците, Струга, 28-30 мај 2010:182. (Трудот е рецензиран во Билтен бр. 1011) - Цафери А.,Царчев М., Аљили Ш., Павлевска М.,Гетова Б.<i>Перспективи и бенефити од националната стратегија за превенција на оралните заболувања кај деца од 0-14 години во Р.Македонија.</i> Меѓународен конгрес„Стоматологијата денес” организиран од Стоматолошкото друштво на Албанците, Струга, 28-30 мај 2010:195. - Павлевска М.,Гетова Б.,Нечаковска Т.,Созовска Е. <i>Структура на КЕП-индексот кај 5-годишни деца од Р.Македонија.</i>Уконгрес на стоматолозите на Македонија со меѓународно учество (Зборник на апстракти).Охрид:МСД 2009:54.(Трудот е рецензиран во Билтен бр. 1011) - Јанкуловска М., Павлевска М., Апостолска С., Димков А., Глигорова Д., Кулишевски А. <i>Влијанието на флуоридите присутни во денталниот плак и плунката на денталното здравје.</i> 6.Меѓународен конгрес на стоматолозите од Македонија, Охрид 2012; Книга на апстракти:236-37 - Павлевска М., Јанкуловска М., Ѓоргиевска Е., Димков А., Филдишевски А. <i>Клиничка евалуација на третманот на авитални млечни заби.</i> 6.Меѓународен конгрес на стоматолозите од Македонија, Охрид 2012; Книга на апстракти:244-4.(Рецензиран во Билтен бр. 1053) - Јанкуловска М., Спасевска Л.,Петрушевска Г.,Лазовски Б., Павлевска М.<i>Компаративна хистолошка и хистохемиска анализа на биокомпатибилноста на два реставративни материјали.</i> 6.Меѓународен конгрес на стоматолозите од Македонија, Охрид 2012; Книга на апстракти:160-161. - Павлевска М., Јанкуловска М.,Јаневска В.,Иљовска С. <i>Патохистолошка анализа на реакцијата на ткивата на среќствата за канална оптурација на млечни заби.</i> 6.Меѓународен конгрес на стоматолозите од Македонија, Охрид 2012; Книга на апстракти:162-163. - Јанкуловска М.,Иљовска С.,Павлевска М.,Филдишевски А.,Кокочева-Иванова О.,Петановски Х. <i>Флоридниот топикален третман во корелација со рН вредностите на плунката.</i>	1 1 1 1 1 1 1

	6.Меѓународен конгрес на стоматолозите од Македонија, Охрид 2012; Книга на апстракти:234-235.	1
-	Павлевска М. ,Иљовска С.,Трајчевска А.,Јанкуловска М.,Венинов Т.,Костадинова М.,Балази И. <i>Запечатување на фисуриите и јамичките на забите на децата.</i> 6.Меѓународен конгрес на стоматолозите од Македонија, Охрид 2012; Книга на апстракти:240-241.	1
-	Алимани Јакупи Ј.,Иљовска С., Павлевска М. ,Наскова С.,Венинов Т.,Костадинова М. <i>Дентално здравје кај 12 годишните ученици од Гостивар.</i> 6.Меѓународен конгрес на стоматолозите од Македонија, Охрид 2012; Книга на апстракти:248-249.	1
-	Иљовска С.,Накова М., Павлевска М. ,Јанкуловска М.,Венинов Т.,Костадинова М.,Балази И. <i>Кариес превенција кај деца – современи аспекти.</i> 6.Меѓународен конгрес на стоматолозите од Македонија, Охрид 2012; Книга на апстракти:250-251.	1
-	Лазовски Б.,Јанкуловска М.,Спасевска Л., Павлевска М. ,Шуменковска Д.,Костов М. <i>Биокомпатибилност на нанокомполитни полнења.</i> 6.Меѓународен конгрес на стоматолозите од Македонија, Охрид 2012; Книга на апстракти:346-347.	1
		1
		1
		1
		1
		1
	Секциско предавање на научен/стручен собир:	

	- Павлевска М. "Превенција на кариес кај бремени жени, млади мајки и деца од предучилишна и училишна возраст" Семинар: Актуелни проблеми во здравствена заштита на предучилишни деца. Завод за здравствена заштита на мајки и деца и Канцеларија на Уницеф-Скопје 1998 год. - Павлевска М., "Едукација и мотивација на децата за одржување на оралното здравје" Стручен состанок на Здружението на специјалисти по Детска и превентивна стоматологија. Скопје, 21 март 2008 год. - Павлевска М. "Ендодонтски третман на млечни заби" Симпозиум Современи доктрини во секојдневната стоматолошка пракса Битола, 10 април 2011, Струмица, 2 април 2011 и Тетово 17 април 2011 год.	1 1 1
	Секциско предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество: - Павлевска М. Современи ставови за залевање на фисури и јамички. Симпозиум Превентивни и дијагностичко-тераписки протоколи во секојдневната стоматолошка пракса Скопје, 18 декември 2010.	2
	Пленарно предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество: - Павлевска М. Третман на трауматски повреди на забите со незавршен раст на корен. Меѓународен симпозиум на МСД. Третман на заби со незавршен раст на корен; Скопје, 3 ноември 2012 год.	3
	Учество на научен/стручен собир со реферат – усна презентација - Павлевска, М., Иљовска, С., Стефанов, Р., Димков, А. Санација на заби под општа анестезија. II конгрес на стоматолозите од Македонија. Книга на апстракти. Охрид, 1998:19. (рецензиран во Билтен бр. 731) - Павлевска М., Јанкуловска М., Иљовска С. Стоматолошка здравствена заштита на деца со пречки во развојот. III конгрес на стоматолозите од Македонија (Програма и апстракти) Охрид: Здружение на стоматолозите на македонија 2002:67. (Трудот е рецензиран во Билтен бр. 847) - Павлевска М., Јанкуловска М., Иљовска С., Пеева М., Димков А., Филдишевски А. Евалуација на ефектот на стоматолошкиот третман врз кардиоваскуларниот и ендокрино-метаболичкиот стрес-одговор кај деца при	1 1 1

	<i>општа анестезија</i>.IV конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество. Зборник на апстракти, Охрид, 2006:15 (рецензиран во Билтен бр. 944) - Павлевска М.,Нечаковска Т.,Аљили Ш.,Петановски Х. <i>Caries free деца на пет годишна возраст во Р. Македонија</i>.Vконгрес на стоматолозите на Македонија со меѓународно учество (Зборник на апстракти).Охрид:МСД 2009:28. (Трудот е рецензиран во Билтен бр. 1011) - Павлевска М., Јанкуловска М.,Јаневска В.,Иљовска С. <i>Патохистолошка анализа на реакцијата на ткивата на сретствата за канална оптурација на млечни заби</i>. 6. Меѓународен конгрес на стоматолозите од Македонија, Охрид 2012; Книга на апстракти:162-163. - Pavlevska М.,Jankulovska М.,Kaftandzieva А.,Georgievska Е.,Stevanovic М.,Pavlevska Е.,Jankulovska S.M. <i>Antibakteriska svojstva tri razlicita materijala za kanalnu opturaciju mlecnih zuba</i>. I Kongres decje i preventivne stomatologie Srbije. Program i zbonik sazetaka. Beograd,2013:35.	1 1 1
	Учество на научен/стучен собир со реферат – постер - презентација - Pavlevska, М., Iljovska, S., Stevanovic, MM., Fildisevski, A., Stefanov, R., Dimkov, A.<i>Oral health of third grade children</i>. 2nd Congress of the Balkan Stomatological Society. Book of Abstracts. Belgrade, 1997:73. (рецензиран во Билтен бр. 710) - Павлевска М.,Иљовска С.,Стефанов Р.,Јовановска М. <i>General anesthesis as a method of choise during the caries treatment of disabled children</i>. 4th Congress of the Balkan Stomatological Society. Book of Abstracts. Istanbul, 1999:335. (Трудот е рецензиран во Билтен бр.731) - Павлевска, М., Иљовска, С., Димков, А., Јовановска, М., Стефанов, Р. <i>Орална рехабилитација на хендикепираните пациенти</i>. XV конгрес на лекарите на Македонија. Книга на апстракти. Охрид, 1999:327 (рецензиран во Билтен бр. 770). - Павлевска М.,Јанкуловска М.,Петановски Х.,Иљовска С.,Царчев М.,Павлевски Б. <i>Кариес на трајните заби кај деца со ментална ретардација</i>.I.семакедонски конгрес на лекарите, стоматолозите и фармацевтите (Зборник на резимеа)Охрид:Министерство за иселеништво,2000:279. (Трудот е рецензиран во Билтен бр. 826)	0.5 0.5 0.5 0.5

	- Павлевска, М., Иљовска, С., Павлевски, Б., Димков, А., Стефанов, Р., Јовановска, М. <i>Екстерна ресорпција на коренот како компликација при ремплантација на Avulsio dentis (приказ на случај).</i> III конгрес на стоматолозите од Македонија. Книга на апстракти. Охрид, 2002:178. (Рецензиран во Билтен бр.847) - Pavlevska M., Iljovska S., Jovanovska M., Stefanov R., Pavlevski B. <i>Traumatic injuries of the hard dental tissues at mentally retarded children.</i> 7th Congress of the Balkan Stomatological Society. Book of Abstracts. Kusadasi, 2002:236. - Pavlevska M., Iljovska S., Jankulovska M., Pavlevski B. <i>Oral hygiene of mentally retarded children.</i> 9th Congress of the Balkan Stomatological Society. Abstract Book. Ohrid, 2004: 275. (Трудот е рецензиран во Билтен бр. 863) - M. Pavlevska., S. Iljovska., M. Jankulovska., B. Pavlevski., A. Dimkov. <i>DMF – index at Mentally Retarded Children.</i> 9th Congress of the Balkan Stomatological Society. Abstract Book. Ohrid, 2004: 275 (рецензиран во билтен бр. 863) - Pavlevska M., Jankulovska M., Iljovska S., Pavlevski B. <i>Prevalence of mikroorganisms in root canals of human deciduous teet with necrotic pulp.</i> 10th Congress of the Balkan Stomatological Society. Abstract Book. Belgrade, 2005: 145. (Трудот е рецензиран во Билтен бр.908) - Павлевска М., Јанкуловска М., Иљовска С., Павлевски Б., Петков М., Кулишевски А. <i>Естетска корекција на дијастема на максиларните инцизиви со композитни материјали.</i> IV конгрес на стоматолозите на Македонија (Зборник на апстракти). Охрид 2006:55. (Трудот е рецензиран во Билтен бр. 908) - Павлевска М., Гетова Б., Нечаковска Т., Созовска Е. <i>Структура на КЕП-индексот кај 5-годишни деца од Р.Македонија.</i> V конгрес на стоматолозите на Македонија со меѓународно учество (Зборник на апстракти). Охрид:МСД 2009:54. (Трудот е рецензиран во Билтен бр. 1011) - Павлевска М., Иљовска С., Трајчевска А., Јанкуловска М., Венинов Т., Костадинова М., Балази И. <i>Запечатување на фисурите и јамичките на забите на децата.</i> 6. Меѓународен конгрес на стоматолозите од Македонија, Охрид 2012; Книга на апстракти:240-241. - Павлевска М., Јанкуловска М., Ѓоргиевска Е., Димков А., Филдишевски А. <i>Клиничка евалуација на третманот на авитални млечни заби.</i> 6. Меѓународен конгрес на стоматолозите од Македонија, Охрид 2012; Книга на апстракти:244-4 (Рецензиран во Билтен бр. 1053).	0.5 0.5 0.5 0.5 0.5 0.5 0.5 0.5
	Вкупно	198.38

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Поени

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
	Книга од стручна област – автор	
	- Царчев М., Милошевски Б., Спирковски В., Гетова Б., Саракинова О., Павлевска М., Нечаковска Т., Јаневска С., Џафери А., Аљиџи Ш., Созовска Е., Петановски Х., Амбаркова В., Царчева-Шаља С., Шутиновски Ж., Трипунов М., „Национална стратегија за превенција на орални заболувања кај деца од 0-14 години во Република Македонија за периодот 2008-2018 година” Министерство за здравство, Скопје 2007 (ревидирана 2010). (рецензиран во Билтен бр. 1011) - Царчев М., Милошевски Б., Спирковски В., Гетова Б., Саракинова О., Павлевска М., Нечаковска Т., Јаневска С., Џафери А., Аљиџи Ш., Созовска Е., Петановски Х., Амбаркова В., Царчева-Шаља С., Шутиновски Ж., Трипунов М., „Прирачник за спроведување на националната стратегија за превенција на орални заболувања кај деца од 0-14 години во Република Македонија”, Министерство за здравство, Скопје 2008. (рецензиран во Билтен бр. 1011)	7
	Книга од стручна област – коавтор	
	- Накова М. (уредник). „Дијагностички и тераписки протоколи во стоматологијата”, Стоматолошка комора на Македонија, Скопје, 2010 година (рецензиран во Билтен бр. 998)	7
	Превод – дел од книга	
	- Накова М., Петкова Е., Иљовска С., Ванковски В., Јанкуловска М., Стевановиќ М., Павлевска М., Радојкова-Николова В., Стојановска В., Даштевски Б., Петков М. „Базични критериуми за проценка на оралното здравје – основни методи “ превод на 4то издание. Светска Здравствена Организација Женева. Скопје, Стоматолошки факултет, 2006.	1
	Завршена специјализација од областа на медицинските науки и здравството:	
	Специјалист по детска и превентивна стоматологија, завршен испит 14.10. 1993	2
	Дејности од поширок интерес	
	Член на организационен или програмски одбор на	

	научен/стручен собир: - член на научен одбор на 6ти Конгрес на стоматолозите на Македонија со меѓународно учество Охрид, 2012година	1
	Учество во изработка на национална програма од одредена област: - „Стратешки план за развој на стоматологијата од 2011 до 2021 година”, Стоматолошка комора на Македонија, 2010 - Национална стратегија за превенција на орални заболувања кај деца од 0-14години во Република Македонија за периодот 2008-2018 година. Министерство за здравство на Р.Македонија	3 3
	Награда за научни достигнувања од струкова организација: (самостоен): - Благодарница за придонес во работата по повод четиресет и пет години од Стоматолошкиот факултет во Скопје -Благодарница за придонес во работата по повод педесет години од Стоматолошкиот факултет во Скопје	3 3
	Студиски престои во странство (до 3 месеци): 25 септември – 1 ноември 2006г. Одделение за превентивна и детска стоматологија, Медицински факултет Ниш, Р.Србија	0.5
	Изготвување и пријавување на научен/образовен национален проект (соработник) - Унапредување на оралното здравје кај деца со пречки во развој и деца без родителска грижа. Скопје, 2003 Министерство за образование. - Состојба на оралното здравје, можности и реализација за санација и превентива кај ментално ретардирани деца, Скопје 2003, Министерство за образование. - Проценка на состојбата на оралното здравје и потребниот третман кај населението од Република македонија со примена на базичните критериуми на СЗО. Скопје, 2006 Министерство за образование.	0.5 0.5 0.5
	Раководител на внатрешна организациона единица: - Шеф на Одделот за анестезија и реанимација при ЈЗУ Универзитетски стоматолошки клинички центар Свети Пантелејмон Скопје во период од 15.4.2004 – 19.10.2006.	3
	Член на факултетска комисија: - Комисија за спроведување на избор за претставници на соработниците за членови на Наставно-научниот совет на Стоматолошкиот факултет во Скопје. - Конкурсна комисија за запишување студенти на Стоматолошкиот факултет во Скопје во учебната 2011/2012 година.	0.5 0.5
	Учество во комисији и тела на државни и други органи: -член на Научниот одбор на Здружението на педодонти на Македонија;	1 1 1

-член на Македонско Стоматолошко Друштво;	1
-член на International Association of Paediatric Dentistry;	1
-член на FDI	1
-член на Balkan Association of Stomatological Science (BaSS)	
-член на работната група за изготвување на конечна верзија на Национална стратегија за стоматолошка заштита на населението во РМ.,назначена од Министерството за здравство на Р.Македонија.	1
- член на Координативното тело за превенција на оралните заболувања кај деца од 0 до 14 годишна возраст на Република Македонија за период од 2008 до 2018 година назначена од Министерот за здравство на Р.Македонија.	1
- член на Комисијата за утврдување на условите по однос на простор и опрема на Стоматолошкиот клинички центар-Европски универзитет Скопје назначена од Министерството за здравство на Р.Македонија.	1
- член на Собранието на Стоматолошката комора на Р.Македонија	1
-член на Судот на честа на Стоматолошката комора на Р. Македонија	1
-член на Наставно-научниот совет на Стоматолошкиот факултет,2006/2008 и 2010/11 година.	
Вкупно	54

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	198.3802
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	54
Вкупно	252.3802

Рецензентска комисија
Проф. д-р. Марија Стевановиќ, с. р.
Проф. д-р. Мира Јанкуловска, с. р.
Проф. д-р. Елизабета Ѓоргиевска, с. р.
Проф. д-р. Ана Сотировска Ивковска, с. р.
Проф. д-р. Златко Георгиев, с. р.

Д-р Олга Кокочева-Ивановска, вработена на Катедрата за детска и превентивна стоматологија при Стоматолошкиот факултет во Скопје и на Клиниката за детска и превентивна стоматологија при ЈЗУ УСКЦ Стоматолошки клинички центар „Св. Пантелејмон“ во Скопје, е родена на 22. 2. 1964 година во Скопје.

Универзитетско и стручно образование

- **Доктор-стоматолог:** Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ Стоматолошки факултет - Скопје, 1988 година.

- **Специјализација:** Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Стоматолошки факултет – Скопје, 1997 година - специјалист по детска и превентивна стоматологија.

- **Магистер на стоматолошки науки од областа на детската и превентивна стоматологија:** Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Стоматолошки факултет – Скопје, магистерски труд под наслов „Етиопатогенетски и превентивни аспекти на циркуларниот кариес кај млечните заби“, јавно одбранет на 23. 4. 2002 година.

- **Доктор на стоматолошки науки од областа на детската и превентивната стоматологија:** Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Стоматолошки факултет – Скопје, докторска дисертација под наслов “Кариесот на раната детска возраст: Следење на почетните развојни етапи и можност за негова превенција”, јавно одбранета на 28. 6. 2011 г.

Работно искуство:

Вработена како стоматолог-клинички лекар од 1992 г. на Клиниката за детска и превентивна стоматологија; стручниот испит го положила во 1993 год.; во март 2003 година е избрана за помлад асистент на Катедрата за детска и превентивна стоматологија при Стоматолошкиот факултет во Скопје; во 2006 избрана е за асистент, а реизбрана е во 2009 година.

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Од 1994 година активно е вклучена во практичната настава на студентите по детска и превентивна стоматологија, рендгенологија во стоматологијата и забоздравство во заедницата, како и на кадрите кои се доусовршуваат (стажанти и специјализанти). Од 2013 год. учествува со дел од наставата по предметот микробиологија на студентите на Високата школа за стручни стоматолошки сестри на Стоматолошкиот факултет во Скопје. Ментор била на повеќе студентски теми и активно е вклучена во консултациите со студентите.

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Во изминатите години, активно учествувала на повеќе домашни, интернационални конгреси и стручно-едукативни симпозиуми. Во 1994 година активно учествува на постедукативниот курс по детска и превентивна стоматологија и на собирот на стоматолози на Р. Македонија одржан во Скопје. На Конгресот за електронска микроскопија со меѓународно учество, одржан во Белград (25-28. 9. 2007 година) учествувала со усна презентација.

Учествувала на работен курс од I категорија Itop (Basic Level in Itop education), на тема: Индивидуален пристап за одржување на орална хигиена 16.

9.-17. 9. 2011 год. На 3.12.2011 год., активно учествувала со пленарна тема на Симпозиумот со меѓународно учество “Новини во секојдневната стоматолошка практика”.

Студиски престои:

-12. 5-13. 6.2003 год., Стоматолошки факултет во Ниш, кај проф. д-р Мирјана Апостоловиќ;

-11. 9-27.10.2006 год., Стоматолошки факултет во Ниш, кај проф. др. Мирјана Апостоловиќ и Институт за биомедицински истражувања (Медицински факултет, Ниш), под менторство на проф. д-р Воин Савиќ,

-14.09.-19.10.2007 година, Институт за биомедицински истражувања во Ниш, Лабораторија за електронска микроскопија

Активно се служи со англиски јазик. Во склоп на научноистражувачката работа поседува околу 70 референци, во кои во најголем дел се јавува како прв автор.

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Во 2000 год. е добитник на Благодарница за активно учество во извршувањето на целите и задачите на Македонското лекарско друштво.

Резултатите поврзани со наставната и научноистражувачката дејност, како и сите други активности до овој избор, објавени се во билтените на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ бр. 770, 847, 863, 923, 938, 944, 969.

За овој избор за рецензија кандидатот ги приложи следниве трудови:

1.Kokoceva-Ivanovska O., Carcev M., Jankulovska M., Ambarkova V., Zabokova-Bilbilova E. The mineral composition in the imitial phase of an early childhood caries. 17 th Congress of the Balkan Stomatological Society (BASS), Tirana, Albania, 2012: 91. (Poster presentation).

Цел на испитувањето е да се утврди содржината на калциум, фосфор и нивниот однос во иницијалната лезија кај циркуларен кариес и здравиот околен емајл. Во подлабоките слоеви постои минерална загуба која оди во прилог на фактот дека почетната лезија треба да се третира како кариозна лезија на која треба да и се посвети посебно внимание и да се примени навремена превенција.

2. Zabokova- Bilbilova E., Sotirovska-Ivkovska Ana., Ambarkova V., Kokoceva-Ivanovska O. Topical fluorides and decalcification around fixed orthodontic appliances. 17 th Congress of the Balkan Stomatological Society (BASS), Tirana, Albania, 2012: 38-9. (Oral presentation)

Околу брекетите кај фиксните ортодонтски апарати, честопати доаѓа до процес на декалцификација на емајлот за што дополнително придонесува и лошата орална хигиена на пациентите во текот на третманот. Резултатите во оваа in vitro-студија покажаа дека топикалниот флуориден третман е од суштинско значење за стопирање на процесот на деминерализација и подобрување на минералните вредности.

3. Ambarkova V., Jankulovska M., Zabokova- Bilbilova E., Kokoceva-Ivanovska O., Trajkovska Lj. Determining the optimal concentration of fluoride in drinking water. 17 th Congress of the Balkan Stomatological Society (BASS), Tirana, Albania, 2012: 95.(Poster presentation).

Цел на испитувањето е да се одреди оптималната концентрација на флуорот во водата за пиење. Добиените резултати покажуваат дека оптималните концентрации на флуорот се движи од 0.75 ppm до 0, 86 ppm, а субоптималните од 0.45 до 0,59 ppm. Оптималната концентрација на флуорот во водата за пиење е од витална важност за човечкиот организам.

4. Кочичева-Ивановска О., Царчев М., Јанкуловска М., Амбаркова В., Жабокова-Билбилова Е. Реминерализација на иницијална лезија кај кариес на рано детство. 6 Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество "Базично-клинички аспекти во современата стоматологија", Охрид, 24-27 мај 2012:110-111. (усна презентација)

Во оваа клиничка студија спроведено е рано дијагностицирање и превенирање на иницијална лезија кај кариес на раното детство. Најуспешна реминерализација е постигната по шест месеци топикална апликација на аминофлуориден раствор. Реминерализачкиот ефект беше потврден и со соодветни ултраструктурните промени добиени од лабораториските испитувања (СЕМ).

5. Јанкуловска М., Иљовска С., Павлевска М., Кочичева – Ивановска О., Петановски Х. Флуоридниот топикален третман во корелација со рН-вредностите на плунката. 6 ти Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество Книга на апстракти: "Базично-клинички аспекти во современата стоматологија", Охрид, 24-27 мај 2012, Книга на апстракти:234-235. (Poster presentation).

Во ова испитување се компарирани рН-вредностите на плунката пред почеток и по тримесечен флуориден топикален третман со средна концентрација на флуориди. По спроведениот третман добиени се повисоки рН-вредности со сигнификантни разлики. Ова го потврдува позитивниот ефект на флуоридите во стопирањето на процесот на деминерализација.

6. Radojkova-Nikolovska V., Nikolovski B., Dzipunova B., Pandilova M., Atanasovska-Stojanovska A., Kokoceva-Ivanovska O. Testosterone and gingival health in young puberty boys. 18 th Congress of the Balkan Stomatological Society (BASS), Skopje 2013: 398. (Poster presentation).

Целта на авторите е покрај бактериската генеза да ја истакнат улогата на машкиот полов хормон тестостерон во нарушувањето на гингивалното здравје кај машки деца во периодот на пубертет. Резултатите укажуваат на изразена инфламација на гингивалното ткиво, со потенцирана плак акумулација.

7. Ambarkova V., Kokoceva-Ivanovska O., Zabokova-Bilbilova E., Petanovski H., Carcev M. Fluoride content of bottled drinking water available in the Republic of Macedonia. 18 th Congress of the Balkan Stomatological Society (BASS), Skopje 2013: 311. (Oral presentation).

Детерминирањето на застапеноста на флуориди во водата за пиење во шишиња во Р. Македонија, покажа најразлични вредности. Од опфатените примероци, Кожувчанка, Визиана и Добра вода имаат оптимална концентрација, додека сите други имаат многу пониски вредности.

8. Zabokova-Bilbilova E., Georgiev Z., Stefanovska E., Ambarkova V., Kokoceva-Ivanovska O. Effects of applied topical fluoride preparations in orthodontic patients. 18 th Congress of the Balkan Stomatological Society (BASS), Skopje 2013: 312. (Oral presentation).

Станува збор за *in vitro* испитување, со цел да се детерминира нивото на флуориди во емајл, пред и по топикална примена на Fluorogal. Резултатите укажуваат на ефикасноста на овој гел во редукција на деминерализација на површината на емајлот.

9. Simjanovska Lj., Djipunova B., Nikolovski B., Kokoceva– Ivanovska O., Jacimovic –Tasevska K. Hiperdontia and eruption of the permanent teeth. 18 th Congress of the Balkan Stomatological Society (BASS), Skopje 2013: 316. (Poster presentation)

Кај хипердонција, кога забите заменици се со незавршен раст на корен, се отстранува прекубројниот заб и се овозможува никнење на забот по природен пат. Во случаите каде што има веќе завршен раст на корен, индицирана е терапија со кортикотомија и поставување на брекети.

10. Kokoceva-Ivanovska O., Carcev M., Ambarkova V., Zabokova-Bilbilova E., Radojkova-Nikolovska V. Complications in the period of pregnancy and newborn's diseases risk factors for circular caries. 18 th Congress of the Balkan Stomatological Society (BASS), Skopje 2013: 388. (Poster presentation).

Целта на овој труд е да се открие дали компликациите во периодот на бременост и здравствената состојба веднаш по породувањето влијаат на појава на циркуларен кариес. Резултатите укажуваат на фактот дека проблематичната бременост и здравствената состојба на новороденото се предиспонирачки фактори за појава на циркуларен кариес.

11. Zabokova- Bilbilova E., Georgiev Z., Stefanovska E., Ambarkova V., Kokoceva-Ivanovska O. Effect of fluoride on inhibition of demineralization adjacent to orthodontic brackets. 18 th Congress of the Balkan Stomatological Society (BASS), Skopje 2013: 333. (Oral presentation).

Цел на ова испитување е да се одреди ефектот од топикалната апликација на флуоридниот препарат Fluorogal. Констатиран е ефект на редукција на деминерализација на површина на емајл, со што се сугерира на негова примена во секојдневната клиничката практика на ортодонтите, посебно кај пациентите со лоша орална хигиена.

12. Kokoceva-Ivanovska O., Stevanovic M., Simjanovska Lj. Breast –feeding and fluor prophylaxis- risk factors for early childhood caries. 18 th Congress of the Balkan Stomatological Society (BASS), Skopje 2013: 394. (Poster presentation).

Цел на ова испитување е да се проследи како доењето и флуор профилаксата влијаат на појавата на кариесот во најраното детство. Констатацијата е дека овој кариес се јавува најчесто кај недоени деца или деца доени во краток временски период, со отсуство на флуор профилакса во текот на бременоста и доењето.

13. Zabokova- Bilbilova E., Sotirovska-Ivkovska Ana., Evrosimovska B., Kokoceva-Ivanovska O. Caries risk in patients undergoing ortodontic treatment. Rizik kariesa kod pacijenata podvrgnutih ortodontskom tretmanu. Stomatoloski vjesnik 2013;2(1):23-29.

Околу брекетите кај фиксните протези доаѓа до декалцификација на емајлот со што драстично се зголемува кариес ризикот. Во секојдневната клиничка практика, кај овие пациенти се сугерира топикален третман со дневни мали дози на флуориди кои придонесуваат за мало сигнификантно

зголемување на концентрацијата на флуориди во оралниот медиум и редукција на процесот на деминерализација.

14. Kokoceva-Ivanovska O., Radojkova-Nikolovska V., Zabokova- Bilbilova E., Ambarkova V., Simjanovska Lj. The level of calcium and phosphate in the initial lesion of a circular caries before and after the topical fluoride treatment. Ниво на калциум и фосфати кај иницијална лезија на циркуларен кариес пред и после спроведен топикален флуориден третмант. *PHYSIOACTA; Journal of Macedonian Association of Physiologist And Anthropologistc.* 2013; 7(1):85-91.

Во ова испитување споредувано е нивото на калциум и фосфор помеѓу млечни заби со почетен стадиум на циркуларен кариес, третирани и нетретирани со топикален флуориден третман. Нивото на калциумот и фосфор кај сите третирани примероци, беше повисоко во однос на нетретираниите, а во поедини случаи и многу блиску до контролната група здрави заби; што укажува на солиден реминерализирачки процес реализиран кај иницијалната кариозна лезија.

15. Jankulovska M., Pavlevska M., Lazovski B., Spasevska Lj., Kokoceva-Ivanovska O., Ambarkova V., Jankulovska M M., Pavlevska E. Biocompatibility of two different restorative materials used in pediatric dentistry. *International Dental Journal* 2013, 63(Suppl. 1): 9. FDI World Dental Federation, Istanbul, Turkey 2013 (Oral presentation).

Цел на оваа студија е да се направи компаративна анализа за биокомпатибилноста на два различни реставративни материјала употребени кај две групи деца: експериментална и контролна, во три различни временски интервали од нанесувањето на материјалот. По првата недела кај двете групи испитаници, микроскопското испитување покажа појака инфламаторна реакција во однос на другите временски интервали.

16. Radojkova-Nikolovska V., Popovska M., Nikolovski B., Djipunova B., Stojanovska V., Kokoceva -Ivanovska O. The effect of testosterone on gingival health in young puberty boys. *International Dental Journal* 2013, 63(Suppl. 1): 193. FDI World Dental Federation, Istanbul, Turkey 2013 (Poster presentation).

Авторите имаат за цел да го проценат гингивалното здравје кај момчиња во пубертет преку одредување на индексите на орална хигиена и гингивалниот статус, да го одредат нивото на тестостеронот во серум и плунка, како и да го проценат влијанието на тестостеронот врз гингивалното здравје. Добиените резултати за постоење изразени знаци на гингивално воспаление, се уште една директна потврда за инволвираноста на половите хормони во развојот на гингивалните алтерации.

17. Zabokova Bilbilova E., Sotirovska Ivkovska A., Georgiev Z., Kokoceva – Ivanovska O. Enamel demineralization following orthodontic treatment. *International Dental Journal* 2013, 63(Suppl. 1): 365. FDI World Dental Federation, Istanbul, Turkey 2013. (Poster presentation)

Целта на трудот е *in vitro*- евалуација на ефектите на флуоридно средство за топикална примена, во редукција на деминерализација околу брикетите кај фиксни протези. Резултатите покажаа дека дневни мали дози на флуориди водат кон мало, но сигнификантно зголемување на концентрацијата и на флуориди во оралниот медиум.

АНЕКС 2

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И
НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: **Олга Ратко Кокочева - Ивановска**

(име, татково име и презиме)

Институција: **Стоматолошки факултет, Универзитет “Св. Кирил и Методиј”, Скопје**

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: **детска и превентивна стоматологија**

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
	<i>Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание:</i> - Царчев М.; Беќировиќ М.; Георгиев З.; Делицакова В.; Кокочева-Ивановска О. <i>Естетска корекција на дисколорираните заби</i> Македонски стоматолошки преглед 1994; 8(1-2); 16-18 (рецензиран во Билтен бр. 770). - Кокочева-Ивановска О. <i>Етио-патогенетски аспекти на циркуларниот кариес кај млечните заби</i> Макед. стоматол. прегл. 2002, 16 (1-4): 19-26 (рецензиран во Билтен бр. 847). - Кокочева-Ивановска О.; Царчев М., Јанкуловска М., Стефановиќ М., Глигорова Д. <i>Влијание на топикална примена на флуоридите на клиничкиот тек на циркуларниот кариес</i> Макед. стоматол. преглед 2005, 29 (3-4): 163-168 (рецензиран во Билтен бр. 863). - Јанкуловска М., Иљовска С., Павлевска М., Кокочева-Ивановска О.; Глигорова Д.; Димков А. <i>Современи</i>	2.4 4 2.4 2.4

	<i>пристапи во реставративната стоматологија на почетокот на 21-ви век (прв дел) – концепт на минимално инвазивните интервенции</i> Макед. стоматол. преглед 2005, 29(3-4): 145-149 (рецензиран во Билтен бр. 923).	3.2
	- Кокочева –Ивановска Олга., Царчев М., Јанкуловска М <i>Нивото на саливарните рН-вредности по консумација на млеко и сок</i> Макед. стоматол. прегл 2006, 30(3-4) (рецензиран во Билтен бр. 938) (рецензиран во Билтен бр.938).	2.4
		2.4
	- Јанкуловска М., Павлевска М., Кокочева-Ивановска О., Глигорова Д <i>Хигиено –диететски режим и денгалниот кариес</i> Макед. стоматол. прегл 2006, 30 (3-4)) (рецензиран во Билтен бр.938).	2.4
	- Јанкуловска М., Гетова Б., Павлевска М., Иљовска С., Кокочева-Ивановска О. <i>Едногодишна клиничка евалуација на адмира-ормоцер базиран реставративен материјал и адмира залевач</i> Макед. стоматол. преглед 2006, 30 (3-4) (рецензиран во Билтен бр. 969).	
	- Амбракова В.; Topitsoglou V.; Иљовска С.; Сијакова-Иваова Т.; Јанкуловска М.; Павлевска М.; Кокочева-Ивановска О. <i>Релација меѓу содржината на флуор во водата и геолошките формации</i> Макед. стоматол. преглед 2008; 32 (1-2): 1-7 (рецензиран во Билтен бр. 969).	

	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор: - Kokoceva –Ivanovska O ., Carcev M <i>Salivary pH and glucose values in children with and without baby bottle caries after consumption of two types of sweetened liquids</i> Balk J Stom, 2002; 6(2): 103-7 (рецензиран во Билтен бр. 847). - Zabokova- Bilbilova E., Sotirovska-Ivkovska Ana., Evrosimovska B., Kokoceva-Ivanovska O. <i>Caries risk in patients undergoing ortodontic treatment Rizik kariesa kod pacijenata podvrgnutih ortodontskom tretmanu</i> Stomatoloski vjesnik 2013;2(1):23-29. - Kokoceva-Ivanovska O., Radojkova-Nikolovska V., Zabokova- Bilbilova E., Ambarkova V., Simjanovska Lj. <i>The level of calcium and phosphate in the initial lesion of a circular caries before and after the topical fluoride treatment</i> Ниво на калциум и фосфати кај иницијална лезија на циркуларен кариес пред и после спроведен топикален флуориден третмант PHYSIOACTA; Journal of Macedonian Association of Physiologist And Anthropologist Vol 7 No1, 2013:85-91.	5.4 3.6 3.6
	Труд со оригинални научни резултати, објавени во зборник на трудови од научно-стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: - Kokoceva – Ivanovska O <i>Baby bottle caries, A SEM examination of white spot lesion and superficial form</i> 3-rd Serbian Congress for Microscopy, (Proceedings) Belgrade, Serbia (September 25-28), 2007: 203 (рецензиран во Билтен бр. 969).	3
	Апстракти објавени во зборник на конференција-национална: - Царчев М.; Беќировиќ М., Георгиев З., Делихакова В., Кокочева-Ивановска О. <i>Естетска корекција на дисколорираните заби: Клиничка евалуација I конгрес на стоматолозите од Македонија, (Апстракти:</i>	0.5

	10) Охрид, 1994:1 (рецензиран во Билтен 770) (усна презентација). - Делихакова-Солева В., Царчев М., Бекировиќ М., Кокочева-Ивановска О. <i>Наше клиничко искуство од примената на Calcimol и Calcimol LC</i>, I конгрес на стоматолозите од Македонија (Апстракти: 10) Охрид, 1994:3 (рецензиран во Билтен бр. 770) (усна презентација). - Кокочева-Ивановска О., Царчев М., Петановски Х <i>Ризични фактори за циркуларен кариес</i> II конгрес на стоматолозите од Македонија (Апстракти) Охрид: Здружение на стоматолозите од Македонија 1998:10 (рецензиран во Билтен бр. 770) (постер презентација). - Петановски Х.; Царчев М.; Јанкуловска М.; Павлевска М.; Кокочева-Ивановска О. <i>Хигиено-профилактички мерки кај хенидикепирани деца и деца без родителска грижа</i> I семакедонски конгрес на лекарите, стоматолозите и фармацевтите (Зборник на резимеа). Охрид: Министерство за иселеништво, 2000:281 (рецензиран во Билтен бр. 847). - Кокочева-Ивановска О., Царчев М., Босилкова Г., Ѓорѓиева Е. <i>Осцилации на рН на плунката по консумација на кариогени течности кај деца од 3-4 години</i>, I семакедонски конгрес на лекарите, стоматолозите и фармацевтите (Зборник на резимеа). Охрид: Министерство за иселеништво, 2000:273 (рецензиран во Билтен бр 847). - Царчев М.; Јанкуловска М., Петановски Х., Кокочева-Ивановска О., Филдишевски А., Глигорова Д. <i>Состојбата на превентивата на кариесот во Р. Македонија и нејзините перспективи</i>, I семакедонски конгрес на лекарите, стоматолозите и фармацевтите (Зборник на резимеа). Охрид: Министерство за иселеништво, 2000:267 (рецензиран во Билтен бр. 847) - Глигорова Д.; Царчев М., Саракинова О., Кокочева-Ивановска О., Петановски Х <i>Компликации на дентални трауми во детската возраст: приказ на случај</i> III конгрес на стоматолозите од Македонија (Апстракти). Охрид: Здружение на стоматолозите од Македонија 2002:144-5 (рецензиран во Билтен бр. 847). - Кокочева-Ивановска О., Царчев М., Стефановиќ	0.5 0.5 0.5 0.5 0.5 0.5 0.5

	М.М., Јанкуловска М. <i>Неправилниот начин на исхрана на детето: доминантен ризичен фактор за појава на циркуларен кариес</i>, III конгрес на стоматолозите од Македонија (Апстракти). Охрид: Здружение на стоматолозите од Македонија 2002:73 (рецензиран во Билтен бр. 847).	0.5
	- Кокочева-Ивановска О., Царчев М., Јанкуловска М., Стефановиќ М.М., Петановски Х., Глигорова Д. <i>Циркуларниот кариес: сериозен проблем на денталното здравје во најраната возраст</i>, III конгрес на стоматолозите од Македонија (Апстракти). Охрид: Здружение на стоматолозите од Македонија 2002: 130-1 (рецензиран во Билтен бр. 847).	0.5
	- Петановски Х., Царчев М., Јанкуловска М., Кокочева-Ивановска О.; Глигорова Д. <i>Сигнификанте кариес-индекс (СИК) кај дванаесетгодишни деца во Скопје</i>, III конгрес на стоматолозите од Македонија (Апстракти). Охрид: Здружение на стоматолозите од Македонија 2002: 127 (рецензиран во Билтен бр. 847).	0.5
	- Кокочева-Ивановска О., Царчев М. <i>Влијанието на меѓуоброците на кариес преваленцијата кај децата од предучилишна возраст</i>, XVI конгрес на лекарите на Македонија, Макед.Мед. Преглед Год 56: (Супл. 54) Зборник на апстракти Охрид, 2003:109 (рецензиран во Билтен бр. 863).	
	Апстракти објавени во зборник на конференција-меѓународна:	
	- Carcev M., Becirovik M., Fildisevski A., Angelova A., Petanovski H., Kokoceva –Ivanovska O <i>The most often complications of replanted teeth and their solution</i> II Congress of the Balkan Stomatological Society (Book of Abstracts) Belgrade (Balkan Stomatological Society, 1997:113 (рецензиран во Билтен бр. 770).	1
	- Carcev M., Kokoceva –Ivanovska O., Angelova A., Petanovski H., Fildisevski A <i>The influence of the location of carious lesions of the process of root resorption in primary teeth</i> IV Congress of the Balkan Stomatological Society (Proceedings) Istanbul: Balka Stomatological Society, 1999: 334 (рецензиран во Билтен бр. 770).	1
	- Carcev M., Kokoceva –Ivanovska O., Petanovski H., Fildisevski A ., Gligorova D <i>Prevalention of the circular</i>	1

	<i>carie in urban conditions of life</i> IV Congress of the Balkan Stomatological Society (Prooceedings) Istanbul: Balkan Stomatological Society, 1999: 335 (рецензиран во Билтен бр. 770).	1
-	Kokoceva –Ivanovska O., Carcev M., Petanovski H., Gligorova D <i>“Fluor prophylaxis and the “Baby Bottle Caries”</i> IV Congress of the Balkan Stomatological Society (Proceedings) Istanbul:Balkan Stomatological Society, 1999: 334 (рецензиран во Билтен бр. 770).	1
-	Kokoceva –Ivanovska O., Carcev M., Petanovski H., Georgievska E., Gligorova D., Fildisevski A <i>Corellation between the regime of nourishment and the carie s prevalence in 4-5 years old children in the central region of Skopje</i> 8th International Dental Congress Expodental 2001 (Programme and abstracts) Istanbul / Turkey : Turkish Dental Association, 2001: 213 (рецензиран во Билтен бр. 847).	1
-	Carcev M., Kokoceva –Ivanovska O., Petanovski H <i>Dental health of the school children in Macedonia and measures for its promotion</i> 6th Cogress of the Balkan Stomatological Society (Abstracts) Buchares / Romania: Balkan Stomatological Society, 2001 : 182 (рецензиран во Билтен бр. 847).	1
-	Sarakinova O., Carcev M., Sabolik S., Kokoceva – Ivanovska O <i>Assesment of salivary parameters (Ph and amylase) before and after exposition to polyol solutions</i> IX Congres of the Balkan Stomatologikal Society, Ohrid 2004:150 (рецензиран во Билтен бр. 863)	1
-	Kokoceva – Ivanovska O., Carcev M., Jankulovska M., Stevanovik M <i>The influence of the topical fluoride treatment on clinical status of Baby bottle caries</i>IX Congres of the Balkan Stomatologikal Society, Ohrid 2004 : 163 (рецензиран во Билтен бр. 863).	1
-	Kokoceva – Ivanovska O., Carcev M., Petanovski H., Sarakinova O., Fildisevski A., Gligorova D <i>The prevalence of “Baby bottle caries”</i> IX Congres of the Balkan Stomatologikal Society, Ohrid 2004:164 (poster presentation) (рецензиран во Билтен бр. 863).	1
-	Jankulovska M., Kokoceva – Ivanovska O., Pavlevska M., Meskova A., Maksut G <i>Oral fluoride variations before and after fluoride topical treatment</i> IX Congres of the Balkan Stomatologikal Society, Ohrid 2004:290	1

	(рецензиран во Билтен бр. 863). - Fildishevski A., Iljovska S., Stamenkovski T., Grncarovski A., Bogdanovski S., Sotirovska A., Kokoceva-Ivanovska O., Stefanov R <i>Osteotomy and apicothomy with the Er. Yag. Laser. Clinic application use IX Congres of the Balkan Stomatologikal Society, Ohrid 2004:178.</i> 1 - Fildishevski A., Kokoceva-Ivanovska O., Gligorova D <i>The use of ER. Yag. Lasser in pediatric dentistry. Clinical application X Congres of the Balkan Stomatological Society Belgrade, 2005:39 (рецензиран во Билтен бр. 863).</i> 1 - Kokoceva – Ivanovska O., Carcev M., Sarakinova O., Fildishevski A., Gligorova D <i>Early childhood caries X Congres of the Balkan Stomatological Society Belgrade, 2005:40 (рецензиран во Билтен бр. 863).</i> 1 - Sarakinova O., Carcev M., Kokoceva – Ivanovska O <i>Xylitol and reminraeralisation – yes or no X Congres of the Balkan Stomatological Society Belgrade, 2005:43 (рецензиран во Билтен бр. 863).</i> 1 - Kokoceva – Ivanovska O., Carcev M., Sarakinova O., Ambarkova V., Jankulovska M., Stevanovik M., Gligorova D <i>Early childhood caries: white spot lesion and superficial form 13 th Congress of the BASS, Abstract book: 041 Limassol-Cyprus, 1-4 May 2008 (рецензиран во Билтен бр. 969).</i> 1 - Ambarkova V., Kokoceva - Ivanovska O., Pavlevska M., Gligorova D., A.Kulisevski A <i>Benefits and risks of water fluoridation 13-th Congress of the Balkan Stomatological Society, Abstract book: 047 Limassol, Cyprus, 2008 (рецензиран во Билтен бр. 969).</i> 1 - Kokoceva-Ivanovska O., Carcev M., Jankulovska M., Ambarkova V., Zabokova- Bilbilova E. <i>The mineral composition in the imitial phase of an early childhood caries 17 th Congress of the Balkan Stomatological Society (BASS), Tirana, Albania, 2012: 91.</i> 1 - Zabokova- Bilbilova E., Sotirovska-Ivkovska Ana., Ambarkova V., Kokoceva-Ivanovska O. <i>Topical fluorides and decalcification around fixed orthodontic</i> 1	

	<i>appliances</i> 17 th Congress of the Balkan Stomatological Society (BASS), Tirana, Albania, 2012: 38-9.	
-	Ambarkova V., Jankulovska M., Zabokova- Bilbilova E., Kokoceva-Ivanovska O. , Trajkovska Lj <i>Determining the optimal concentration of fluoride in drinking water</i> 17 th Congress of the Balkan Stomatological Society (BASS), Tirana, Albania, 2012: 95.	1
-	Radojkova- Nikolovska V., Nikolovski B., Dzipunova B., Pandilova M., Atanasovska- Stojanovska A., Kokoceva-Ivanovska O <i>Testosterone and gingival health in young puberty boys</i> 18 th Congress of the Balkan Stomatological Society (BASS), Skopje 2013: 86.	1
-	Kokoceva-Ivanovska O. ,Stevanovic M., Simjanovska Lj. <i>Breast –feeding and fluor prophylaxis- risk factors for early childhood caries</i> 18 th Congress of the Balkan Stomatological Society (BASS), Skopje 2013: 394.	1
-	Kokoceva-Ivanovska O. , Carcev M., Ambarkova V., Zabokova- Bilbilova E., Radojkova-Nikolovska V <i>Complications in the period of pregnancy and newborn's diseases risk factors for circular caries</i> 18 th Congress of the Balkan Stomatological Society (BASS), Skopje 2013: 328.	1
-	Ambarkova V., Kokoceva-Ivanovska O. , Zabokova-Bilbilova E., Petanovski H., Carcev M <i>Fluoride content of bottled drinking water available in the Republic of Macedonia</i> 18 th Congress of the Balkan Stomatological Society (BASS), Skopje 2013: 311.	1+1.04
-	Zabokova- Bilbilova E.,Georgiev Z., Stefanovska E., Ambarkova V., Kokoceva-Ivanovska O <i>Effects of applied topical fluoride preparations in orthodontic patients</i> 18 th Congress of the Balkan Stomatological Society (BASS), Skopje 2013: 312.	1+1.04
-	Simjanovska Lj., Djipunova B., Nikolovski B., Kokoceva– Ivanovska O. , Jacimovic –Tasevska K. <i>Hiperdontia and eruption of the permanent teeth</i> 18 th Congress of the Balkan Stomatological Society (BASS), Skopje 2013: 316.	1+1.04
-	Zabokova- Bilbilova E.,Georgiev Z., Stefanovska E., Ambarkova V., Kokoceva-Ivanovska O. <i>Effect of fluoride on inhibition of demineralization adjacent to</i>	

	<i>orthodontic brackets</i> 18 th Congress of the Balkan Stomatological Society (BASS),Skopje 2013: 333.	1
-	Jankulovska M., Pavlevska M., Lazovski B., Spasevska Lj., Kokoceva- Ivanovska O., Ambarkova V., Jankulovska M M., Pavlevska E Biocompatibility of two different restorative materials used In pediatric dentistry International Dental Journal 2013, 63(Suppl. 1): 9 FDI World Dental Federation, Istanbul, Turkey 2013 .	1
-	Radojkova-Nikolovska V., Popovska M., Nikolovski B., Djipunova B., Stojanovska V., Kokoceva -Ivanovska O The effect of testosterone on gingival health in young puberty Boys International Dental Journal 2013, 63(Suppl. 1): 193 FDI World Dental Federation, Istanbul, Turkey 2013.	1
-	Zabokova Bilbilova E., Sotirovska Ivkovska A., Georgiev Z., Kokoceva – Ivanovska O. Enamel demineralization following orthodontic treatment International Dental Journal 2013, 63(Suppl. 1): 365 FDI World Dental Federation, Istanbul, Turkey 2013.	1
-	Петановски X., Царчев M., Јанкуловска M., Кокочева-Ивановска O Сигнификантен кариес индекс (C.I.K.) кај 12-годишни деца од урбана средина, 4 конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество (Апстракти). Македонско стоматолошко друштво, Охрид:2006:12 (рецензиран во Билтен бр. 938).	1
-	Саракинова O., Царчев M., Кокочева- Ивановска O. , Саракинов X., Станков И GC Tooth Mouse во превентивата на стоматологија, 4 конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество (Апстракти). Македонско стоматолошко друштво, Охрид:2006:12-13 (рецензиран во Билтен бр.944).	1
-	Кокочева- Ивановска O. , Царчев M Локални етиолошки фактори за кариес на раното детство, 4 конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество (Апстракти). Македонско стоматолошко друштво, Охрид:2006:16 (рецензиран во Билтен бр.944).	1
-	Георгиев З., Петрушевска Г., Ковачева И., Амбаркова В., Кокочева- Ивановска O. , Георгиев К Ултраструктурни стромални промени кај пулпитични млечни заби со напредната ресорбција, 4	

	конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество (Апстракти). Македонско стоматолошко друштво, Охрид:2006:53-54 (рецензиран во Билтен бр.944).	1
	- Кулишевски А., Јанкуловска М., Павлевска М., Кокочева –Ивановска О, Амбаркова В <i>Тераписки ефекти кај авулзија на заб во максиларен фронт</i>, 4 конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество (Апстракти). Македонско стоматолошко друштво, Охрид:2006: 54 (рецензиран во Билтен бр.944).	1
	- Кокочева- Ивановска О., Царчев М., Георгиев З., Глигорова Д., Кулишевски А <i>Предиспонирачки фактори за кариес на раното детство</i>, 4 конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество (Апстракти). Македонско стоматолошко друштво, Охрид:2006: 54 (рецензиран во Билтен бр.944).	1
	- Глигорова Д., Царчев М., Кокочева- Ивановска О <i>Орално здравје кај деца со дијабет во релација со метаболна контрола и кариес ризик фактор</i>, 4 конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество (Апстракти). Македонско стоматолошко друштво, Охрид:2006: 55 (рецензиран во Билтен бр.944).	1
	- Глигорова Д., Царчев М., Кокочева- Ивановска О <i>Ерозиите на забите и нивна примарна и секундарна превенција – приказ на случај</i>, 4 конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество (Апстракти). Македонско стоматолошко друштво, Охрид:2006: 56 (рецензиран во Билтен бр.944).	
	- Саракинова О., Кокочева- Ивановска О., Саракинов Х., Станков И., Миндова С., Груев Т <i>Орални аспекти кај пациенти со цистична фиброза</i>, 4 конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество (Апстракти). Македонско стоматолошко друштво, Охрид:2006: 57 (рецензиран во Билтен бр.944).	

	- Кокочева-Ивановска О., Царчев М., Јанкуловска М., Амбаркова В., Жабокова-Билбилова Е. <i>Реминерализација на иницијална лезија кај кариес на рано детство</i>, 6 конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество Книга на апстракти: "Базично-клинички аспекти во современата стоматологија", Охрид, 24-27 мај 2012:110-111. - Јанкуловска М., Илјовска С., Павлевска М., Кокочева – Ивановска О., Петановски Х <i>Флуоридниот топикален третман во корелација со PH-вредностите на плунката</i>. 6 конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество Книга на апстракти: "Базично-клинички аспекти во современата стоматологија", Охрид, 24-27 мај 2012 Книга на апстракти:234-235.	
	Пленарно предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество: - Кокочева-Ивановска О <i>Дијагностицирање на циркуларен кариес: иницијална лезија (ултраструктурни промени и минерален губиток) МСД; Симпозиум на специјалисти по детска и превентивна стоматологија со меѓународно учество "Новини во секојдневната стоматолошка пракса" Демир Капија, Македонија, 3 декември 2011 (пленарно предавање)</i>	3
	Учество на научен/стручен собир со реферат – усна презентација - Кокочева-Ивановска О., Царчев М., Стефановиќ М.М., Јанкуловска М. <i>Неправилниот начин на исхрана на детето: доминантен ризичен фактор за појава на циркуларен кариес</i> III Конгрес на стоматолозите од Македонија. Охрид: Здружение на стоматолозите од Македонија 2002:73 (рецензиран во Билтен бр. 847). - Kokoseva – Ivanovska О., Carcev M., Jankulovska M., Stevanovik M. <i>The influence of the topical fluoride treatment on clinical status of Baby bottle caries</i> IX	1 1

	Congres of the Balkan Stomatologikal Society, Ohrid 2004 : 163 (рецензиран во Билтен бр. 863). - Кокочева-Ивановска О., Царчев М <i>Локални етиолошки фактори за кариес на раното детство</i>, 4 конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество. Македонско стоматолошко друштво, Охрид:2006:16 (рецензиран во Билтен бр.944). - Kokoceva – Ivanovska O <i>Baby bottle caries, A SEM examination of white spot lesion and superficial form</i> 3-rd Serbian Congress for Microscopy with the International Participation, Belgrade, Serbia (September 25-28), 2007: 203 (рецензиран во Билтен бр. 969). - Kokoceva – Ivanovska O., Carcev M., Sarakinova O., Ambarkova V., Jankulovska M., Stevanovik M., Gligorova D <i>Early childhood caries: white spot lesion and superficial form</i> 13 th Congress of the BASS, Abstract book: 041 Limassol-Cyprus, 1-4 May 2008. - Кокочева-Ивановска О., Царчев М., Јанкуловска М., Амбаркова В., Жабокова-Билбилова Е. <i>Реминерализација на иницијална лезија кај кариес на рано детство</i>, 6 конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество "Базично-клинички аспекти во современата стоматологија", Охрид, 24-27 мај 2012:110-111.	1 1 1 1
	Учество на научен/стучен собир со реферат – постер презентација - Кокочева-Ивановска О., Царчев М., Петановски Х. <i>Ризични фактори за циркуларен кариес</i> II конгрес на стоматолозите од Македонија Охрид: Здружение на стоматолозите од Македонија 1998:10 (рецензиран во Билтен бр. 770). - Kokoceva –Ivanovska O., Carcev M., Petanovski H., Gligorova D <i>Fluor prophylaxis and the "Baby Bottle</i>	0.5 0.5

	<i>Caries</i>" IV Congress of the Balkan Stomatological Society Proceedings (Proceedings) Istanbul; Balkan Stomatological Society, 1999: 334 (рецензиран во Билтен бр. 770).	0.5
-	Кокочева-Ивановска О., Царчев М., Босилкова Г., Ѓорѓиевска Е. <i>Осцилации на рН на плунката по консумација на кариогени течности кај деца од 3-4 години</i> I Семакедонски конгрес на лекарите, стоматолозите и фармацевтите (Зборник на резимеа). Охрид: Министерство за иселеништво, 2000:273 (рецензиран во Билтен бр. 847).	0.5
-	Kokoseva –Ivanovska О., Carcev M., Petanovski H., Georgievska E., Gligorova D., Fildisevski A <i>Corellation between the regime of nourishment and the carie s prevalence in 4-5 years old children in the central region of Skopje</i> 8th International Dental Congress Expodental 2001 (Programme and abstracts) Istanbul / Turkey : Turkish Dental Association, 2001: 213 (рецензиран во Билтен бр. 847).	0.5
-	Кокочева-Ивановска О., Царчев М., Јанкуловска М., Стефановиќ М.М., Петановски Х., Глигорова Д. <i>Циркуларниот кариес: сериозен проблем на денталното здравје во најраната возраст</i>, II конгрес на стоматолозите од Македонија. Охрид: Здружение на стоматолозите од Македонија 2002: 130-1 (рецензиран во Билтен бр. 847).	0.5
-	Кокочева-Ивановска О., Царчев М. <i>Влијанието на меѓуоброците на кариес преваленцијата кај децата од предучилишна возраст</i>, XVI конгрес на лекарите на Македонија, Макед. мед. преглед Год 56: (Супл. 54) Зборник на апстракти Охрид, 2003:109 (рецензиран во Билтен бр. 863).	0.5
-	Kokoseva – Ivanovska О., Carcev M., Petanovski H., Sarakinova O., Fildisevski A., Gligorova D <i>The prevalence of "Baby bottle caries"</i> IX Congres of the Balkan Stomatologikal Society, Ohrid 2004:164 (рецензиран во Билтен бр. 863).	0.5
-	Kokoseva – Ivanovska О., Carcev M., Sarakinova O., Fildishevski A., Gligorova D. <i>Early childhood caries</i> X Congres of the Balkan Stomatological Society Belgrade, 2005:40 (рецензиран во Билтен бр. 863).	0.5
-	Кокочева- Ивановска О., Царчев М., Георгиев З., Глигорова Д., Кулишевски А <i>Предиспонирачки фактори за кариес на раното детство</i>, 4 конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество.	

	Македонско стоматолошко друштво, Охрид:2006: 54 (рецензиран во Билтен бр.944). - Kokoceva-Ivanovska O., Carcev M., Jankulovska M., Ambarkova V., Zabokova- Bilbilova E. <i>The mineral composition in the initial phase of an early childhood caries</i> 17 th Congress of the Balkan Stomatological Society (BASS), Tirana, Albania, 2012: 91. - Kokoceva-Ivanovska O., Stevanovic M., Simjanovska Lj. <i>Breast –feeding and fluor prophylaxis- risk factors for early childhood caries</i> 18 th Congress of the Balkan Stomatological Society (BASS), Skopje 2013: 394. - Kokoceva-Ivanovska O., Carcev M., Ambarkova V., Zabokova- Bilbilova E., Radojkova-Nikolovska V. <i>Complications in the period of pregnancy and newborn' s diseases risk factors for circular caries</i> 18 th Congress of the Balkan Stomatological Society (BASS), Skopje 2013: 328.	0.5 0.5
	Вкупно	100.82

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Поени

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
	Завршена специјализација од областа на медицинските науки и здравството: Специјалист по детска и превентивна стоматологија, завршен испит 30. 6. 1997 год.	2
	Дејности од поширок интерес	
	Учество во комисии и тела на државни и други органи: -член на Македонското стоматолошко друштво; -член на International Association of Paediatric Dentistry; -член на Balkan Association of Stomatological Science (BaSS) -член на FDI	1 1 1 1

	Студиски престои во странство (до 3 месеци): - 12. 5 до 13. 6.2003 година на Стоматолошкиот факултет во Ниш, кај проф. д-р Мирјана Апостоловиќ. - 11. 9 до 27 . 10.2006 год на Институтот за биомедицински истражувања во Ниш. -14.09. до 19.10.2007 година на Институтот за биомедицински истражувања во Ниш кај проф. др. Воин Савиќ, во лабораторијата за Електронска микроскопија.	0.5 0.5 0.5
	Награда за научни достигнувања од струкова организација: (самостоен): -Благодарница од Македонското лекарско друштво, 2000; -Благодарница за придонес во работата по повод педесет години од Стоматолошкиот факултет во Скопје	3 3
	Вкупно	13.5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАНЈЕ	Поени
НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	100.82
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	13.5
Вкупно	114.32

Рецензентска комисија

Проф. д-р. Марија Стевановиќ, с. р.
Проф. д-р. Мира Јанкуловска, с. р.
Проф. д-р. Елизабета Ѓоргиевска, с. р.
Проф. д-р. Ана Сотировска Ивковска, с. р.
Проф. д-р. Златко Георгиев, с. р.

Д-р Александар Димков е вработен со двоен работен однос – на Катедрата за детска и превентивна стоматологија на Стоматолошкиот факултет при Универзитетот „Св Кирил и Методиј“ во Скопје како асистент, и на Клиниката за детска и превентивна стоматологија во склоп на ЈЗУ Универзитетски стоматолошки клинички центар „Св Пантелејмон“ во Скопје како стоматолог специјалист. Роден е 23.2. 1969г. во Скопје.

Универзитетско и стручно образование:

-Доктор-стоматолог: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Стоматолошки факултет – Скопје, 1994 година.

- Специјализација: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Стоматолошки факултет – Скопје, 2001 година - специјалист по детска и превентивна стоматологија.

-Магистер на стоматолошки науки од областа на детската и превентивна стоматологија: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Стоматолошки факултет – Скопје, магистерски труд под наслов „Микробиолошки аспекти на хемиски и механички средства за орална хигиена кај школски деца“, јавно одбранет на 19.5. 2003г.

-Доктор на стоматолошки науки од областа на детската и превентивната стоматологија: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Стоматолошки факултет – Скопје, докторска дисертација под наслов „Хемиски и микробиолошки аспекти на вградувањето антимикуробни соединенија во глас-јономер цемента“, јавно одбранета на 30. 5. 2011г.

Работно искуство:

Задолжителен едногодишен стаж: 1994-95 г.; положен стручен испит во октомври 1995 г.; 1995-1996 – волонтер на Клиниката за дентална патологија и терапија и на Клиниката за клиничка мобилна протетика. Се вработил како клинички лекар на 1. 10. 1996. Избран е за помлад асистент на Катедрата за детска и превентивна стоматологија во 2004г. Избран е за асистент на истата Катедра во 2006г. Реизбран во истото звање во 2009 година.

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Од 2000 до 2003 година бил истражувач во научноистражувачки проект: „Состојба на оралното здравје, можности и реализација за санација и превентива кај ментално ретардирани деца“. Во 2009 година е автор на дел од монографијата „Современи дострели“, Стоматолошки факултет („Некои аспекти од инкорпорирање на Bioglass® и антимикуробни компоненти во современите стоматолошки материјали“). Автор е на монографијата „Средства и материјали за превентива на денталниот кариес-хемиски и микробиолошки аспекти“, објавена 2012 година. Неговата научноистражувачка работа е насочена кон проблематиките од областа на детската и превентивната стоматологија, со посебен осврт на денталните биоматеријали и вградувањето на антимикуробни соединенија во глас-јономер цементите. Публицистичкиот опус на асист. д-р Александар Димков го претставуваат трудови објавени во земјата и во странство, објавени и extenso трудови во референтни списанија со меѓународен уредувачки одбор и со фактор на влијание, усни презентации и постер сесии на конгреси во земјата и во странство. Д-р Димков има обавено повеќе стручно-научни престои во странство (наведени во Анекс 2).

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Учествува во воведување на нова лабораториска метода: „Одредување на антимикуробни соединенија во глас-јономер цемента со помош на UV/VIS спектрофотометрија“. Бил коавтор на книга од стручна област: „Дијагностички и тераписки протоколи во стоматологијата“, издадена од Стоматолошката комора на Македонија, Скопје, 2010 година. Учествовал во изработка на национална програма од областа на стоматологијата: „Стратешки план за развој на стоматологијата од 2011 до 2021 година“-Стоматолошка комора на Македонија, 2010. Потписник е на Договорот за взаемна соработка – Mutual Confidentiality Agreement со Компанијата Вригли од САД (Wrigley Jr. Company USA) за понатамошна взаемна соработка и истражување. Член е на: Извршниот одбор на Здружението на педодонти на Македонија, Македонското Стоматолошко Друштво, International Association of Paediatric Dentistry, како и на International Association of Dental Research. Добитник е на две награди за научни достигнувања од струкова организација и тоа Благодарница од Македонското лекарско друштво, 2001г., како и Благодарница за придонесот во работата по повод педесет години од Стоматолошкиот факултет во Скопје, 2011 година.

Резултатите поврзани со наставната и научноистражувачката дејност, како и сите други активности до овој избор, објавени се во билтените на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ бр. 710, 731, 770, 847, 863, 892, 908, 944, 945, 969, 987, 998, 1006, 1010 и 1053.

За тековниот конкурс за избор за научен работник-научен соработник ги приложува следниве научни трудови за рецензирање:

Димков А. Монографија “Средства и материјали за превентива на денталниот кариес - хемиски и микробиолошки аспекти,,.

Монографијата претставува сублимат на опсежна научна работа на авторот во последниве десетина години на полето на превентивата на денталниот кариес. Во неа на суптилен, и лесен јазик, авторот не води низ двата дела кои иако претставуваат одделни целини, меѓусобно се дополнуваат. Во првиот дел од монографијата се дадени опширни и исцрпни литературни податоци за она што претставува денталниот кариес, теории за негово настанување, потенцирајќи дека тој претставува инфективна болест. Во тој контекст, авторот дава исцрпен приказ на оралната микробиолошка флора, кариогените микроорганизми директно инволвирани во настанувањето на кариозната лезија, и детален опис на тие микроорганизми. Даден е и приказ на биолошките механизми за заштита на оралната празнина, со акцент на плунката како најважен сегмент. Земајќи ја предвид инфективната природа на заболувањето, голем простор од првиот дел на монографијата им се отстапува на антимикробните соединенија, нивната поделба, хемиските и физичките својства и начините на дејство во различните комерцијални производи. Авторот особено се задржува на двете антимикробни соединенија од групата на квартални амониумови јони-цетилпиридиниум хлоридот и бензалкониум хлоридот, кои се дел од неговите лабораториски истражувања. Во вториот дел од монографијата авторот ги претставува своите лабораториски испитувања. Техниките и методите на работа, како и големиот број материјали, говорат за една опсежна студија која авторот ја работел подолг период надоградувајќи ја и проширувајќи ја. Разработената проблематика во оваа монографија, материјалите и методите на работа, како и прикажаните резултати и заклучоци, претставуваат новина во современата превентивна стоматологија во светски размери.

Димков А. Вградување на антимикробни соединенија во глас-јономер цемента: перспективи. Инфо 2011; 13-15.

Во трудот е даден научен преглед на настанување на кариесот како инфективна болест. Даден е и преглед на современите материјали за реставрација на кариозните лезии особено во детската популација-глас-јономер цементите. Вниманието е насочено кон антимикробните агенси. Опишани се дејствата на хлорхексидинот-соед. кое се смета за златен стандард во превентивата на кариесот, кварталните амониумови соединенија (цетилпиридиниум хлоридот и бензалкониум хлоридот) особено вградени во пастите за заби и оралните плакначи како и флуоридните препарати. Даден е преглед на голем број студии во кои овие соединенија се вградени и опишан е бенефитот од нивна инкорпорација. Трудот е со научно-информативен карактер.

Стевановиќ М., Ѓоргиевска Е., **Димков А.**, Филдишевски А. *Употреба на ласери со висока ниска фреквенција и CO₂ ласерот во стоматологијата.* 6.Меѓународен конгрес на стоматолозите од Македонија, Охрид 2012; Книга на апстракти:58-59.

Во оваа студија е даден детален преглед на можностите и начините на примена на ласерите со висока/ниска фреквенција, како и CO₂ ласерот. Авторот концизно ги образложува можностите на ласерите во оралната патологија, пародонтологијата, педодонцијата како и во естетската стоматологија, потенцирајќи ја можноста за стерилизација и деконтаминација и на недостапните места на коренските канали, со што го издвојува ласерот како едно од најдобрите средства за антимикробно дејство. Посебен осврт во оваа студија е даден на ласерите со ниска фреквенција, можностите и бенефитот од нивната примена. Трудот има научно-стручна вредност.

Јанкуловска М., Павлевска М., Апостолска С., **Димков А.**, Глигорова Д., Кулишевски А. *Влијанието на флуоридите присутни во денталниот плак и плунката на денталното здравје.* 6.Меѓународен конгрес на стоматолозите од Македонија, Охрид 2012; Книга на апстракти:236-37

Целта на студијата е да се одредат базалните вредности на флуоридите присутни во денталниот плак и во плунката кај пациенти со различен степен на кариес активност пред и по спроведување на топикален флуориден третман. Во студијата биле опфатени 60 испитаници со различен КЕП - индекс (одреден според СЗО). Детерминирањето на флуоридните јони било спроведено со јон - селективна електрода. Флуоридниот топикален третман опфатил употреба на комерцијални пасти за заби, професионални флуоридни пасти, како и плакначи за уста. Резултатите од студијата укажуваат на сигнификантни разлики во сите сегменти на студијата. Овој труд има научна вредност.

Dimkov A., John W. Nicholson, Gjorgievska E. *Determination the level of released chloride ions from conventional glass-ionomer cements.* 18th Congress of the Balkan Stomatological Society. Abstract Book. Skopje 2013: 355

Целта на оваа студија беше да се одредат нивоата на ослободените хлоридни јони од два конвенционални глас-јономер цементи—Fuji IX и ChemFlex инкорпорирани со различни концентрации на антимикробни компоненти. Одредувањето на количините на ослободени хлоридни јони беше спроведена со употреба на јон селективна електрода специфична за одредување на хлоридни јони во 14 консекутивни временски интервали, во тек на една недела. Беа анализирани 72 примерока во кои беа вградени бензалкониум и цетилпиридиниум хлорид, како и контролна група без вградени соединенија. Резултатите говорат дека повеќе хлоридни јони биле ослободени од ГЈЦ Fuji IX отколку од ГЈЦ ChemFlex. Трудот има научна вредност.

Dimkov A., Gjorgievska E., Nicholson JW., Kaftandzieva A. *Antibacterial effects of conventional glass ionomer cement following incorporation of benzalkonium chloride and cetylpyridinium chloride* FDI Istanbul 2013, Int Dental Journal 63; Supl I.

Во оваа студија е евалуирана антимикробната активност на конвенционалниот ГЈЦ ChemFlex, како без, така и со инкорпорирани три различни концентрации (1%, 2% и 3%) на цетилпиридиниум хлорид и бензалкониум хлорид кон три различни микроорганизми — *Streptococcus mutans*, *Lactobacillus casei* и *Actinomyces viscosus*. Во анализите била употребена агар - дифузионата метода. Зоните на инхибиција биле одредувани по 48 часа, 7 дена и 21 ден. Резултатите покажале дека комбинацијата на ChemFlex и бензалкониум хлорид има најдобар ефект кон сите три анализирани бактерии. Антимикробното соединение бензалкониум хлорид има појак антимикробен ефект од соединението цетилпиридиниум хлорид. ГЈЦ можат потенцијално да се користат како медиум за долготрајно ослободување на активни антимикробни компоненти. Трудот има научна вредност.

Димков А., Филдишевски А. *Здрави заби, добро здравје.* Едукативен семинар, Велес, 2010.

Ова предавање е од групата на едукативни предавања со цел подигнување на свеста за значењето на оралното здравје. Предавањето е одржано пред голем аудиториум составен од ученици од различна возрасна група и нивни професори. Беа обработени теми како што се анатомото-морфолошки карактеристики на забите—млечни и трајни, начин на формирање на забите, хронологија на никнење на забите, превентива на орални заболувања, хигиена на забите, правилна исхрана, флуриди во превентива на денталниот кариес, антимикробни препарати, залавање на фисури како и препораки за здрави заби. Ова предавање во печатена форма е дистрибуирано во основните училишта на општина Велес и има стручно-едукативна вредност.

Димков А. *Репаративни процеси во пулпата и периапикалното ткиво кај заби со незавршен раст на корен.* Симпозиум: Третман на заби со незавршен раст на корен; Скопје, 2012.

Предавањето е дел од циклусот „Континуирана едукација од областа на детската и превентивна стоматологија“. Има научно-популарен и едукативен карактер. Поделено е во неколку дела: анатомски специфичности на заби со незавршен раст на корен, хистолошки специфичности на пулпата кај заби со незавршен раст на корен, иритативни факторикои придонесуваат за појава на патолошки процеси на пулпата и периапикалното ткиво како и репаративните процеси на пулпата и периапикалното ткиво.

ОБРАЗЕЦ

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Александар Ѓорѓи Димков

(име, татково име и презиме)

Институција: Стоматолошки факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: детска и превентивна стоматологија

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. бр.	Назив на активност:	Пое н
	Монографија: Средства и материјали за превентива на денталниот кариес-хемиски и микробиолошки аспекти. Александар Димков , Скопје, 2012 ISBN 978-608-65405-0-0	8
	Дел од монографија: Иљовска, С., Ѓорѓиевска, Е., Димков, А. , Филдишевски, А. Некои аспекти од инкорпорирање на Bioglass® и антимикуробни компоненти во современите стоматолошки материјали. Современи дострели, 151-159, Стоматолошки факултет, Скопје, 2009, (рецензиран во Билтен бр. 987).	4
	Учесник во национален научен проект: Состојба на оралното здравје, можности и реализација за санација и превентива кај ментално ретардирани деца, Скопје 2000, Министерство за образование, Раководител: проф.д-р Снежана Иљовска.	3
	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание:	
	1. Димков, А., Пановски, Н., Иљовска, С., Павлевска, М., Јовановска, М. Влијание на бензалкониум хлоридот врз кариогените бактерии и вкупниот број микроорганизми во плунката. Макед стоматол прегл 2003; 27(1-4):65-71 (рецензиран во Билтен бр.892).	2,4
	2. Димков, А., Иљовска, С., Павлевска, М., Стефанов, Р., Јовановска, М. Антибактериско дејство на SnF ₂ во плунката. Макед стоматол прегл 2004; 28(1-4):56-60 (рецензиран во Билтен бр.892).	2,4
	3. Јанкуловска М., Иљовска С., Павлевска М., Кочичева-Ивановска О., Глигорова Д., Димков А. Современи пристапи во реставративната стоматологија на почетокот на 21-от век (I дел) – концепт на минимално инвазивните интервенции Макед стоматол прегл 2005; 29(3-4):145-149 (рецензиран во Билтен бр.892).	2,4
	4. Стевановиќ М., Исаевска Р., Ѓорѓиевска Е., Иљовска С., Димков А. Клиничка студија за апликација на Er:YAG ласерот во терапија на кариесот. Макед стоматол прегл 2005; 29(3-4):150-156 (рецензиран во Билтен бр. 908).	4
	5. Иљовска С., Павлевска М., Јанкуловска М., Филдишевски А., Димков А. Современи аспекти на превенција на кариес кај деца. Макед стоматол прегл 2006; 30(1):38-41 (рецензиран во Бил. бр. 908).	3,2
	6. Павлевска М., Јанкуловска М., Иљовска С., Димков А. Клиничка евалуација на ендодонтскиот третман на млечни заби со некротична пулпа. Макед стоматол прегл 2006; 30(2):177-184 (рецензиран во Билтен бр. 908).	4
	7. Димков А., Ѓорѓиевска Е., Nicholson WJ. Моожност за инкорпорирање на антимикуробните компоненти во глас-јономер цемент. Мак стоматол прегл 2008; 1-2: 8-18 (рецензиран во Билтен бр. 945).	
	8. Димков А. Начини и можности за создавање на антимикуробни композитни реставрации и дентин бондинг системи. Стоматолошка ревија 2007; 2(2):22-26 (рецензиран во Билтен бр. 969).	
	9. Димков А., Nicholson WJ., Ѓорѓиевска Е. Моожности за инкорпорирање на антимикуробни компоненти во глас – јономер цемент. Стоматолошка ревија 2010. (рецензиран во Билтен бр. 945).	

	10.Димков А. Вградување на антимикуробни соединенија во глас-јономер цементи: перспективи. Инфо 2011; 13-15; Стоматолошка комора на Македонија.	
	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор: 1.Димков А., Panovski N., Iljovska S., Pavlevska M. <i>Effects of Triclosan on Cariogenic Microflora and on The Total Count of Saliva Microbials.</i> Balkan J Stomatol vol 9(3):177-181 (рецензиран во Билт. бр. 892) 2.Димков А., Panovski N., Stevanovic MM., Gjorgievska E. <i>Effects of Cetylpyridinium chloride in Overall and Caryogenic Salivary Micro Flora Reduction.</i> Balkan J Stomatol 2006; 10(2):115-122 (рецензиран во Билтен бр. 892) 3.Димков А., Gjorgievska E., Nicholson JW. <i>On the possiblity to incorporate antimicrobial components into glass-ionomer cements (Можност за инкорпорирање на антимикуробните компоненти во глас-јономер цемент).</i> Contributions, Sec. Biol. Med. Sci., MASA 2009; XXX 2:219-237 (рецензиран во Билтен. бр. 1010) 4.Димков А., Gjorgievska E., Fildishevski A. <i>Effects of Orbit Sugar-free Chewing Gum for Kids in Overall and Cariogenic Salivary Microflora Reduction.</i> Balkan J Stomatol 2011; 15(1):24-30 (рецензиран во Билтен. бр. 1010) 5.Димков А., Nicholson JW., Gjorgievska E., Booth S. <i>Compressive strength and setting time determination of glass-ionomer cements incorporated with cetylpyridinium chloride and benzalkonium chloride.</i> Contributions, Sec Biol Med Sci MASA 2012; XXXIII:243-263 (рецензиран во Билтен. бр. 1010) 6. Gjorgievska E., Apostolska S., Димков А., Nicholson JW., Kaftandzieva A. <i>Incorporation of antimicrobial agents can be used to enhance the antibacterial effect of endodontic sealers.</i> Dent Mater. 2013 Mar;29(3):329-34. (IF=3,773) (рецензиран во Билтен бр. 1053) 7.Димков А., Gjorgievska E., Fildishevski A. <i>Release of antimicrobial agents from glass ionomer cements.</i> Balkan J Stomatol 2012;16(2):84-89 (рецензиран во Билтен бр. 1053)	3,6 3,6 4,8 4,8 3,6 3,6+ 3,77 3 4,8
	Труд со оригинални научни резултати во стручно/научно популарно списание: Димков А. Антимикуробни средства за орална хигиена. Македонски стоматолошки весник; октомври 2006; 2:41-2	1
	Апстрактите објавени во зборник на конференција-национална: 1.Димков, А., Спасова, Л., Иљовска, С., Филдишевски, А. <i>Fluor viganolletten 500 во профилаксата на рацхитис и на дентален кариес.</i> II конгрес на стоматолозите од Македонија. Книга на апстракти. Охрид, 1998:29, (рецензиран во Билтен бр. 731). 2.Павлевска, М., Иљовска, С., Стефанов, Р., Димков, А. <i>Санација на заби под општа анестезија.</i> II конгрес на стоматолозите од Македонија. Книга на апстракти. Охрид, 1998:19, (рецензиран во Билтен бр. 731). 3.Димков, А., Иљовска, С., Павлевска, М., Стефанов, Р., Јовановска, М. <i>Антибактериско дејство на SnF₂ во плунка.</i> XV конгрес на лекарите на Македонија. Книга на апстракти. Охрид, 1999:151, (рецензиран во Билтен бр. 770). 4.Стефанов, Р., Димков, А., Павлевска, М., Иљовска, С., Јовановска, М., Филдишевски, А. <i>Жичано композитна имобилизација кај трауми на стални заби.</i> XV конгрес на лекарите на Македонија. Книга на апстракти. Охрид, 1999:329, (рецензиран во Билтен бр. 731). 5.Павлевска, М., Иљовска, С., Димков, А., Јовановска, М., Стефанов, Р. <i>Орална рехабилитација на хендикепираните пациенти.</i> XV конгрес на лекарите на Македонија. Книга на апстракти. Охрид, 1999:327, (рецензиран во Билтен бр. 770). 6.Иљовска, С., Павлевска, М., Јанкуловска, М., Димков, А., Стефанов, Р., Јовановска, М.	0,5 0,5 0,5 0,5 0,5

Апликативни можности на современите материјали во педодонцијата. III конгрес на стоматолозите од Македонија. Книга на апстракти. Охрид, 2002:56,(рецензиран во Билтен бр.847)	0,5
7.Филдишевски, А., Бајрактарова, Б., Димков, А., Стефанов, Р., Стаменковски, Т., Грнчаровски, А., Богдановски, С. <i>Позитивни аспекти на новите стоматолошки технологии (K.E.Y. laser)</i>. III конгрес на стоматолозите од Македонија. Книга на абстракти. Охрид, 2002:73,(рецензиран во Билтен бр.847).	0,5
8.Стојановска, В., Стојановска, М., Иљовска, С., Димков, А., Телеграфчиски, В. <i>Денталното здравје кај деца со циркуларен кариес</i>. III конгрес на стоматолозите од Македонија. Книга на абстракти. Охрид, 2002:129,(рецензиран во Билтен бр.847).	0,5
9.Димков, А., Пановски, Н., Иљовска, С., Павлевска, М., Јовановска, М. <i>Влијание на бензалкониум хлоридот врз кариогените бактерии и вкупниот број микроорганизми во плунката</i>. III конгрес на стоматолозите од Македонија. Книга на абстракти. Охрид, 2002:139,(рецензиран во Билтен бр.847).	0,5
10.Јовановска, М., Иљовска, С., Павлевска, М., Стефанов, Р., Димков, А. <i>Компаративна студија на залечачки материјали и техники</i>. III конгрес на стоматолозите од Македонија. Книга на абстракти. Охрид, 2002:142,(рецензиран во Билтен бр.847).	0,5
11.Стефанов, Р., Иљовска, С., Павлевска, М., Димков, А., Јовановска, М. <i>Трауматски повреди и можности при имобилизација</i>. III конгрес на стоматолозите од Македонија. Книга на абстракти. Охрид, 2002:144,(рецензиран во Билтен бр.847).	0,5
12.Телеграфчиски, В., Иљовска, С., Влашки, З., Димков, А., Стојаноска, В. <i>Санација на кариес на вратовите на забите</i>. III конгрес на стоматолозите од Македонија. Книга на абстракти. Охрид, 2002:170. (рецензиран во Билтен бр.847)	0,5
13.Павлевска, М., Иљовска, С., Павлевски, Б., Димков, А., Стефанов, Р., Јовановска, М. <i>Екстерна ресорпција на коренот како компликација при ремплантација на Avulsio dentis (приказ на случај)</i>. III конгрес на стоматолозите од Македонија. Книга на абстракти. Охрид, 2002:178,(рецензиран во Билтен бр.847).	0,5
14.Димков А., Цветановска А., Хаџи-Поповски А. <i>Антимикробни средства за орална хигиена – поделба и значење</i>. 12. Меѓународен научен конгрес на студентите по стоматологија. Книга на абстракти, Крушево, 2005:27,(рецензиран во Билтен бр.892)	0,5
15.Димков А., Пановски Н., Ѓоргиевска Е., Павлевска М. <i>Компаративна анализа на ефикасноста на две антимикробни средства во редуцијата на кариогените микроорганизми во плунката</i>. III конгрес на микробиолозите на Македонија. Книга на абстракти, Охрид, 2006:86,(рецензиран во Билтен бр. 944)	0,5
Апстракти објавени во зборник на конференција-меѓународна: 1.Ѓоргиевска Е., Nicholson JW., Иљовска С., Slipper I., Стевановиќ М., Димков А. <i>Маргиналан адаптација и емајлова микроморфологија по апликација на флуорослободувачки биоматеријали</i>. IV конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество. Зборник на апстракти, Охрид, 2006:13,(рецензиран во Билтен бр. 944). 2.Павлевска М., Јанкуловска М., Иљовска С., Пеева М., Димков А., Филдишевски А. <i>Евалуација на ефектот на стоматолошкиот третман врз кардиоваскуларниот и ендокринометаболниот стрес-одговор кај деца при општа анестезија</i>. IV конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество. Зборник на апстракти, Охрид, 2006:15,(рецензиран во Билтен бр. 944). 3.Стојановска В., Миладиноска Б., Димитриеска М., Димков А., Влашки З. <i>Едногодишно клиничко искуство со GC FULL II</i>. IV конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество. Зборник на апстракти, Охрид, 2006:54, (рецензиран во Билтен бр.944). 4.Јанкуловска М., Павлевска М., Петков М., Иљовска С., Кулишевски А., Димков А. <i>Конзумирањето на чај во корелација со денталниот кариес</i> IV конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество. Зборник на апстракти, Охрид, 2006:56,(рецензиран во Билтен бр. 908).	1 1 1 1

5.Јовановска М., Павлевска М., Димков А. , Стефанов Р. <i>Клиничка процена на кариеспротективниот ефект на техниката на заливање на фисури</i> IV конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество. Зборник на апстракти, Охрид, 2006:13, (рецензиран во Билтен бр. 944) .	1
6. Димков А. , Пановски Н., Павлевска М., Ѓоргиевска Е. <i>Орбит гумите за џвакање без шеќер – замена за пастите за заби во редукацијата на кариогените микроорганизми</i> IV конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество. Зборник на апстракти, Охрид, 2006:13, (рецензиран во Билтен бр. 944) .	1
7. Димков, А. , Nicholson, JW, Ѓоргиевска, Е., Можности за инкорпорирање на антимикробни компоненти во глас-јономер цемент. Зборник на апстракти, V конгрес на стоматолозите на Македонија со меѓународно учество, 2009:28, (рецензиран во Билтен бр.1010) .	1
8.Стевановиќ М., Ѓоргиевска Е., Димков А. , Филдишевски А. <i>Употреба на ласери со висока ниска фреквенција и CO₂ ласерот во стоматолозијата</i> . 6.Меѓународен конгрес на стоматолозите од Македонија, Охрид 2012; Книга на апстракти:58-59	1
9.Филдишевски А., Nicholson, JW., Ѓоргиевска Е., Стевановиќ М., Димков А. , Јанкуловска М. <i>Регенерација на коскени дефекти со биоактивно стакло (SEM анализа)</i> . 6 Меѓународен конгрес на стоматолозите од Македонија, Охрид 2012; Книга на апстракти:166-67, (рецензиран во Билтен бр. 1053) .	1
10.Ѓоргиевска Е., Nicholson, JW., Апостолска С., Стевановиќ М., Филдишевски А., Димков А. <i>Можности за користење на калциум – силикатни цемента и биоактивни стакла како дентин супститути</i> . 6-ти меѓународен конгрес на стоматолозите од Македонија, Охрид 2012; Книга на апстракти:174-75, (рецензиран во Билтен бр. 1053) .	1
11. Димков А. , Ѓоргиевска Е., Филдишевски А., Стевановиќ М., <i>Ослободување на хлоридни јони од конвенционални и експериментални глас-јономер цемента со вградени антимикробни соединенија</i> . 6-ти меѓународен конгрес на стоматолозите од Македонија, Охрид 2012; Книга на апстракти:176-77 (рецензиран во Билтен бр. 1053) .	1
12.Јанкуловска М., Павлевска М., Апостолска С., Димков А. , Глигорова Д., Кулишевски А. <i>Влијанието на флуоридите присутни во денталниот плак и плунката на денталното здравје</i> . 6.Меѓународен конгрес на стоматолозите од Македонија, Охрид 2012; Книга на апстракти:236-37.	1
13.Павлевска М., Јанкуловска М., Ѓоргиевска Е., Димков А. , Филдишевски А. <i>Клиничка евалуација на третманот на авитални млечни заби</i> . 6.Меѓународен конгрес на стоматолозите од Македонија, Охрид 2012; Книга на апстракти:244-4 (рецензиран во Билтен бр. 1053) .	1
14.Pavlevska, M., Iljovska, S., Stevanovic, MM., Fildisevski, A., Stefanov, R., Dimkov, A. <i>Oral health of third grade children</i> . 2 nd Congress of the Balkan Stomatological Society. Book of Abstracts. Belgrade, 1997:73, (рецензиран во Билтен бр. 710) .	1
15.Iljovska, S., Pavlevska, M., Dimkov, A. , Stefanov, R., Georgievska, E. <i>Sonicsys – a system for oscillatory preparation</i> . 4 th Congress of the Balkan Stomatological Society. Book of Abstracts. Istanbul, 1999:325, (рецензиран во Билтен бр. 770) .	1
16.Iljovska, S., Pavlevska, M., Dimkov, A. , Jovanovska, M., Stojanovska, V. Iljovska, M. <i>Pregnant women in the dentist's practice</i> . 5 th Congress of the Balkan Stomatological Society. Book of Abstracts. Thessaloniki, 2000:171, (рецензиран во Билтен бр. 770) .	1
17.Mihajlovska, V., Iljovska, S., Dimkov, A. , Pavlevska, M., Stefanov, R. <i>The incisive width of the upper central and lateral incisives childrens teeth from Bitola</i> . 6 th Congress of the Balkan Stomatological Society. Book of Abstracts. Bucharest, 2001:176, (рецензиран во Билтен бр.847) .	1
18.Stojanovska, V., Iljovska, S., Dimkov, A. , Jovanovska, M., Pavlevska, M., Jovanova, K. <i>Preventive fissure sealant caries protection in Kichevo children</i> . 6 th Congress of the Balkan Stomatological Society. Book of Abstracts. Bucharest, 2001:212, (рецензиран во Билтен бр.847) .	1
19.Iljovska, S., Pavlevska, M., Dimkov, A. , Stefanov, R., Stojanovska, V., Jovanovska, M., Jankulovska, M. <i>Taking care and improvement of the oral health-preventive measurs</i> . Turkish Dental Congress. Book of Abstracts. Istanbul, 2001:215, (рецензиран во Билтен бр.847) .	1

20. Iljovska, S., Stevanovic, M., Pavlevska, M., Dimkov, A. , Fildisevski, A. <i>Modern aspects for prevention of caries at children</i> . 7 th Congress of the Balkan Stomatological Society. Book of Abstracts. Kusadasi, 2002:81, (рецензиран во Билтен бр.847) .	1
21. Dimkov A. , Panovski N., Iljovska S., Stevanovic M.M. <i>Effects of Orbit Sugarfree Chewing gum for Kids In Overall and Cariogenic Salivary Microflora Reduction</i> . 9 th Congress of the Balkan Stomatological Society. Abstract Book. Ohrid, 2004:150, (рецензиран во Билтен. бр. 1010) .	1
22. Stevanovic M.M., Gorgieva E., Stevanovic M., Nicholson J.W., Slipper I., Dimkov A. <i>An In Vitro Study of Combined Effects Of Er:Yag Laser and Fluoride on Acid Resistance of Dental Enamel</i> . 9 th Congress of the Balkan Stomatological Society. Abstract Book. Ohrid, 2004: 202–203.	1
23. M. Pavlevska., S. Iljovska., M. Jankulovska., B. Pavlevski., A. Dimkov. <i>DMF – index at Mentally Retarded Children</i> . 9 th Congress of the Balkan Stomatological Society. Abstract Book. Ohrid, 2004: 275, (рецензиран во Билтен 863) .	1
24. Dimkov A. , Panovski N., Iljovska S., Pavlevska M. <i>Effects of Triclosan on Cariogenic Microflora and on The Total Count of Saliva Microbials</i> . 9 th Congress of the Balkan Stomatological Society. Abstract Book. Ohrid, 2004: 150 – 151, (рецензиран во Билтен бр. 892) .	1
25. Dimkov A. , Panovski N., Stevanovic MM., Gjorgievska E. <i>Effects of Cetylpyridinium chloride in Overall and Caryogenic Salivary Micro Flora Reduction</i> . 10 th Congress of the Balkan Stomatological Society. Abstract Book. Belgrade, 2005:13, (рецензиран во Билтен бр.892) .	1
26. Gjorgievska E., Gjorgovski I., Iljovska S., Stevanovic M.M., Dimkov A. <i>Determination of Anion Release from Several Dental Biomaterials in Arteficial Saliva</i> 10 th Congress of the Balkan Stomatological Society. Abstract Book. Belgrade, 2005:25, (рецензиран во Билтен бр.892) .	1
27. Dimkov A. , Nicholson John W., Gjorgievska E. <i>Release of antimicrobial agents from glass ionomer cements</i> 15 th Congress of the Balkan Stomatological Society. Abstract Book. Thessaloniki, 2010: 97, (рецензиран во Билтен. бр. 1010) .	1
28. Dimkov A. , Nicholson John W., Gjorgievska E. <i>Compressive strength determination of glass-ionomer cements incorporated with antimicrobial agents</i> . 88 th IADR General Session & Exhibition, Barcelona 2010; 13 -17 Journal of Dental Research (2010), Vol. 89, Special Issue B, 2981, (IF=3.458) (рецензиран во Билтен. бр. 1010) .	1+3. 458
29. Dimkov A. , John W. Nicholson, Gjorgievska E. <i>Determination the level of released chloride ions from conventional glass-ionomer cements</i> . 18 th Congress of the Balkan Stomatological Society. Abstract Book. Скопје 2013: 355.	1
30. Dimkov A. , Gjorgievska E., Nicholson JW., Kaftandzieva A. <i>Antibacterial effects of conventional glass ionomer cement following incorporation of benzalkonium chloride and cetylpyridinium chloride</i> FDI Istanbul 2013, Int Dental Journal 63;Supl I.	1+1. 04
Пленарно предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество:	
Димков А. <i>Orbit® гумите за цваќање без шеќер – замена за пастите за заби во редукцијата на кариогените микроорганизми</i> Стручен состанок на Здружението на специјалисти по детска и превентивна стоматологија. Скопје, 24.11.2006.	3
Димков А. <i>Репаративни процеси во пулпата и периапикалното ткиво кај заби со незавршен раст на корен</i> . Симпозиум: Третман на заби со незавршен раст на корен, Скопје 2012.	3
Секциско предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество: Димков А. Nicholson John W., Горгиевска Е. <i>Можности за инкорпорирање на антимикробни компоненти во глас – јономер цементи</i> Семинар: Актуелни технологии и биоматеријали во стоматологијата 2010 Скопје (рецензиран во Билтен бр. 945) .	2
Пленарни предавања на научен/стручен собир: Димков А., Филдишевски А. <i>Здрави заби, добро здравје</i> Едукативен семинар, Велес, 2010	2

	Учество на научен/стучен собир со реферат – орална презентација 1.Dimkov A., Panovski N., Iljovska S., Stevanovic M.M. <i>Effects of Orbit Sugarfree Chewing Gum for Kids In Overall and Cariogenic Salivary Microflora Reduction.</i> 9th Congress of the Balkan Stomatological Society. Ohrid, 2004(рецензиран во Билтен 863). 2.Dimkov A., Panovski N., Stevanovic MM., Gjorgievska E. <i>Effects of Cetylpyridinium chloride in Overall and Caryogenic Salivary Micro Flora Reduction.</i> 10th Congress of the Balkan Stomatological Society, Belgrade 2005 (рецензиран во Билтен бр.892). 3.Димков А., Пановски Н., Ѓоргиевска Е., Павлевска М. <i>Компаративна анализа на ефикасноста на две антимикуробни средства во редукацијата на кариогените микроорганизми во плинката.</i> Трет конгрес на микробиолозите на Македонија. Охрид, 2006 (рецензиран во Билтен бр. 944). 4.Димков А., Пановски Н., Павлевска М., Ѓоргиевска Е. <i>Орбит гумите за цвакање без шеќер – замена за пастите за заби во редукацијата на кариогените микроорганизми.</i> IV конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество. Охрид, 2006(рецензиран во Билтен бр. 944). 5.Димков А., Ѓоргиевска Е., Nicholson WJ. <i>Можност за инкорпорирање на антимикуробните компоненти во глас-јономер цемент.</i> Охрид, 2009 (рецензиран во Билтен бр.1010). 6.Димков А., Ѓоргиевска Е., Nicholson WJ. <i>Дали постои можност за инкорпорирање на антимикуробните компоненти во глас-јономер цемент.</i> Скопје, 2010 (рецензиран во Билтен бр.1010). 7.Dimkov A., Nicholson John W., Gjorgievska E. <i>Release of antimicrobial agents from glass ionomer cements</i> 15th Congress of the Balkan Stomatological Society, Thessaloniki, 2010(рецензиран во Билтен бр.1010). 8.Димков А., Ѓоргиевска Е., Филдишевски А., Стевановиќ М., <i>Ослободување на хлоридни јони од конвенционални и експериментални глас-јономер цементи со вградени антимикуробни соединенија</i> 6-ти меѓународен конгрес на стоматолозите од Македонија, Охрид 2012 (рецензиран во Билтен бр. 1053). 9.Dimkov A., Gjorgievska E., Nicholson JW., Kaftandzieva A. <i>Antibacterial effects of conventional glass ionomer cement following incorporation of benzalkonium chloride and cetylpyridinium chloride</i> FDI Istanbul 2013.	1 1 1 1 1 1 1 1
	Учество на научен/стучен собир со реферат – постер презентација 1.Димков, А., Спасова, Л., Иљовска, С., Филдишевски, А. <i>Fluor viganolletten 500 во профилаксата на рацхитис и на дентален кариес.</i> II конгрес на стоматолозите од Македонија. Охрид, 1998,(рецензиран во Билтен бр. 731). 2.Димков, А., Пановски, Н., Иљовска, С., Павлевска, М., Јовановска, М. <i>Влијание на бензалкониум хлоридот врз кариогените бактерии и вкупниот број микроорганизми во плунката.</i> III конгрес на стоматолозите од Македонија. Охрид, 2002,(рецензиран во Билтен бр.847) 3.Dimkov A., Panovski N., Iljovska S., Pavlevska M. <i>Effects of Triclosan on Cariogenic Microflora and on The Total Count of Saliva Microbials.</i> 9th Congress of the Balkan Stomatological Society. Ohrid, 2004,(рецензиран во Билтен бр. 892). 4.Dimkov A., Nicholson John W., Gjorgievska E. <i>Compressive strength determination of glass-ionomer cements incorporated with antimicrobial agents</i> 88th IADR General Session & Exhibition. Barcelona 2010,(рецензиран во Билтен. бр. 1010).	0,5 0,5 0,5 0,5
	Вкупно	139. 337

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. бр.	Назив на активноста:	Поени
	Коавтор- книга од стручна област: Накова М. (уредник). „Дијагностички и тераписки протоколи во стоматологијата”, Стоматолошка комора на Македонија, Скопје, 2010 година (рецензиран во Билтен бр. 998).	7
	Воведување на нова лабораториска/клиничка метода: Одредување на антимикуробни соединенија во глас јономер цементи со помош на UV/VIS спектрофотометрија.	1
	Завршена специјализација од областа на медицинските науки и здравството: Специјалист по детска и превентивна стоматологија, завршен испит, 2001.	2
	Дејности од поширок интерес	
	Член на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир: Член на Здружение на специјалисти по детска и превентивна стоматологија.	3
	Учество во изработка на национална програма од одредена област: „Стратешки план за развој на стоматологијата од 2011 до 2021 година”, Стоматолошка комора на Македонија, 2010 (рецензиран во Билтен бр. 998).	3
	Изготвување и пријавување на научен/образовен меѓународен проект – носител: јули 2004 потписник на Договорот за взаемна соработка – Mutual Confidentiality Agreement со Компанијата Вригли од САД (Wrigley Jr. Company USA) за понатамошна взаемна соработка и истражување.	2
	Учество во комисији и тела на државни и други органи: -член на Извршниот одбор на Здружението на педодонти на Македонија; -член на Македонско Стоматолошко Друштво; -член на International Association of Paediatric Dentistry; -член на International Association of Dental Research; -член на Balkan Association of Stomatological Science (BaSS)	1 1 1 1 1
	Студиски престои во странство (до 3 месеци): -13 – 17 октомври 2002, стручна обука за дентални материјали во фабриката Ивоклар - Вивадент во Лихтенштајн -9 - 16 мај 2007 година, 3 - 13 септември 2007 година, 28 мај - 6 јуни 2008 година, 11 - 26 мај 2009 година, 5 - 21 октомври 2010 година, Medway School of Sciences при University of Greenwich во Велика Британија;	0,5 0,5x5
	Награда за научни достигнувања од струкова организација(самостоен): - Благодарница од Македонско лекарско друштво, 2001; - Благодарница за придонес во работата по повод педесет години од Стоматолошкиот факултет во Скопје	3 3
	Вкупно	32,00
ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ		Поени
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ		139.337
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ		32
Вкупно		171.337

Рецензентска комисија
Проф. д-р. Марија Стевановиќ, с. р.
Проф. д-р. Мира Јанкуловска, с. р.
Проф. д-р. Елизабета Ѓоргиевска, с. р.
Проф. д-р. Ана Сотировска Ивковска, с. р.
Проф. д-р. Златко Георгиев, с. р.

Д-р Ефка Жабокова-Билбилова, d-r. sci, родена е на 29.8.1969 година во Скопје. Вработена е на Клиниката за детска и превентивна стоматологија при ЈЗУ Универзитетски стоматолошки клинички центар „Св. Пантелејмон“ - Скопје. Средно образование, со континуиран одличен успех (5,00), завршила во гимназијата „Никола Карев“ во Скопје.

Универзитетско образование:

-Доктор-стоматолог: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Стоматолошки факултет-Скопје, 1996 година, со среден успех 9,00;

- Магистер на стоматолошки науки од областа на детска и превентивна стоматологија: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Стоматолошки факултет-Скопје, со магистерски труд под наслов „Улогата на пуферскиот капацитет на саливарната уреа и бикарбонатите врз појавата на забниот кариес“, кој бил јавно одбранет на 23.11.2005 година;

-Доктор на стоматолошки науки од областа на детска и превентивна стоматологија: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Стоматолошки факултет-Скопје, со докторска дисертација под наслов „Инхибиција на деминерализацијата на емајлот околу брекетите во тек на ортодонтскиот третман in vivo и in vitro студија“, која била јавно одбранета на 29.11.2010 година.

Работно искуство: На 3.3.1997 година се вработила на Клиниката за детска и превентивна стоматологија при ЈЗУ „Стоматолошки клинички центар“ во Скопје. Стручниот испит го положила во 1999 година.

Специјалистичкиот испит по детска и превентивна стоматологија го положила на 28.1.2003 година.

2. Наставно-образовна дејност

Д-р Ефка Жабокова-Билбилова, d-r. sci, во соработка со постарите колеги - асистенти, од учебната 1998/99 во континуитет сè до 2008/09 година активно е вклучена во изведувањето на практичната настава на студентите на Катедрата за детска и превентивна стоматологија при Стоматолошкиот факултет во Скопје (Билтен на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1010 од 2011 година). Во истиот период активно учествува во консултации со студентите за сите теоретски и практични дилеми од областа на детска и превентивна стоматологија. Вклучена е и во практичниот дел на кадрите кои се доусовршуваат (стажантите, доктори по стоматологија) на Клиниката за детска и превентивна стоматологија.

3. Научно истражувачка дејност

Во периодот од 2000 до 2003 година учествувала како истражувач во научно-истражувачки проект финансиран од Министерството за наука и образование “Евалуација на кариес протективниот ефект на шеќерите супституенти од типот на полиоли (ксилитол, сорбитол)”.

Во периодот од 2 до 30 јуни 2008 година била на стручно усовршување на Стоматолошкиот факултет, Клиника за детска и превентивна стоматологија во Ниш, кај проф. д-р Мира Апостолович. Престојувала и на Институтот за биомедицински истражувања при Медицинскиот факултет во Ниш кај проф. д-р Војин Савич како дел од истражувањата поврзани со ултраструктурните промени на забните ткива (реминерализација/деминерализација).

Нејзината научно истражувачка работа е насочена кон проблематиката од областа на детската и превентивна стоматологија, со посебен осврт на ултраструктурните промени на забните ткива (реминерализација/деминерализација), особено кај пациентите со ортодонтска терапија со фиксни помагала, како и кон нивниот превентивен третман. Активно учествувала (со пленарни, усни и постер презентации на повеќе конгреси, научни и стручни собири со едукативен карактер и симпозиуми во земјата и во странство, меѓу кои:

-презентации на конгреси во странство: 5th Congress of the Balkan Stomatological Society, Solun 2000 (**постер**), **9th Congress** of Balkan Stomatological Society, Ohrid 2004 (**учна**); **11th Congress** of Balkan Stomatological Society, Sarajevo 2006 (**учна**), **12th Congress** of the Balkan Stomatological Society Istanbul 2007 (**учна**), **15th Congress** of the Balkan Stomatological Society, Solun 2010 (**учна**), **17th Congress** of the Balkan Stomatological Society, Tirana 2012 (**учна**), **18th Congress** of the Balkan Stomatological Society, Skopje 2013 (**учна и постер**), **17th Meeting of Balkan Clinical Laboratory Federation & 5th Macedonian National Congress of Medical Biochemists**, Ohrid 2009 (**постер**), **23rd Congress** of the International Association of Paediatric Dentistry, Athens, Greece, June 2011 (**учна**), **101st FDI Annual World Dental Congress**, Istanbul 2013 (**постер**);

-презентации на конгреси со меѓународно учество: 4. Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2006 (**усна**), 5. Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2009 (**усна**), III сеалбански конгрес на стоматолозите со меѓународно учество, Скопје 2013 (**планарно предавање**);

-презентации на симпозиуми со меѓународно учество: 1st Intercontinental Symposium on Contemporary Dentistry, Nis 2010 (**постер**).

Автор е на 90 трудови со оригинални, научни и стручни резултати, објавени во домашни и странски научно-стручни списанија. Нејзиниот труд: **Zabokova-Bilbilova E**, Stafilov T, Sotirovska-Ivkovska A, Sokolovska F: Prevention of enamel demineralization during orthodontic treatment: an in vitro study using GC Tooth Mousse. *Balk J of Stom*, 2008; 12(3):133-137, е цитиран од страна на повеќе автори (во четири труда во референтни меѓународни списанија со импакт-фактор).

4. Стручно-апликативна дејност и дејности од поширок интерес

По вработувањето на Клиниката за детска и превентивна стоматологија, активно работи во решавањето на секојдневните работни обврски, притоа покажувајќи сериозен и високопрофесионален пристап кон пациентите. Во изведувањето на клиничките обврски, покажува целосна посветеност и исполнителност, педантност и секогаш е подготвена за соработка и консултација, како и размена на стручно мислење со своите колеги.

Добитник е на поголем број награди за научни достигнувања од струкова организација. Во 2001 година добитник е на Благодарница од Македонското лекарско друштво, а во 2006 година добитник е на Благодарница од ЈУ Завод за згрижување, воспитување и образование на деца и младинци „Ранка Милановиќ“ - Скопје.

Член е на: IAPD (*International Association of Paediatric Dentistry*), Здружението на специјалистите по детска и превентивна стоматологија на Република Македонија и на Македонското стоматолошко друштво.

На овој конкурс за избор во звање научен работник, кандидатката ги приложува следниве трудови за рецензија:

1. **Zabokova-Bilbilova E**: White spot reduction using glass ionomer cement for orthodontic bonding. 15th Congress of the Balkan Stomatological Society (Proceedings) Solun: Balkan Stomatological Society, 2010:134.

Студијата е спроведена со цел да се испита инхибицијата на деминерализацијата на емајлот околу ортодонтските брекетите. Емајлот околу брекетите залепени со глас-јономер цементи покажува значително помала деминерализација споредено со емајлот чии брекетите се залепени со композитна смола. Трудот има научно и апликативно значење.

2. Evrosimovska B, Velickovski B, **Zabokova-Bilbilova E**, Dimova C: Maxillary follicular cyst with mesiodens-case report. *Acta morphologica* 2012; Vol 9 (1): 91-95.

Бројните студии покажуваат дека фоликуларните цисти се најчестите цистични лезии во регијата околу прекубројните заби развивајќи се околу коронката на мезиоденсот во горната вилица. Фоликуларните цисти може да достигнат големи димензии пред да бидат детектирани. Целта на оваа студија е да се прикаже случај на голема фоликуларна циста локализирана во горната вилица во присуство на мезиоденс во неа. Трудот има научно и апликативно значење.

3. Ambarkova V, Jankulovska M, **Zabokova-Bilbilova E**, Kokoceva-Ivanova O, Trajkovska Lj: Determining the optimal concentration of fluoride in drinking water. 17th Congress of the Balkan Stomatological Society (Proceedings) Tirana: 2012:95.

Целта на авторите во оваа студија била да се испита оптималната концентрација на флуорот во водата за пиење. Утврдувањето на најсоодветната концентрација на флуор во водата за пиење е од клучно значење за заедницата. Тоа е императив така што секоја земја пресметува свое оптимално ниво на флуор во водата за пиење со нивото на кариес и флуорозата. Исто така треба да се земат предвид и климатските услови, навиките во исхраната на населението, како и друга флуоридна изложеност. Трудот има научно значење.

4. Kokoceva-Ivanovska O, Carcev M, Jankulovska M, Ambarkova V, **Zabokova-Bilbilova E**: The mineral composition in the initial phase of an early childhood caries. 17th Congress of the Balkan Stomatological Society (Proceedings) Tirana: 2012:91.

Во студијата се испитувани промените на минералниот состав кај циркуларниот кариес во почетниот иницијален стадиум, пред и по апликација на локален флуориден препарат. Навременото детектирање на овој кариес во неговиот почетен стадиум (*macula alba*), и негово третирање со топикален флуориден препарат во овој период, може да значи и потполна

репарација. Меѓутоа потребен е истовремено и солиден хигиено-диететски режим. Трудот има научно и апликативно значење.

5. Кокочева-Ивановска О, Царчев М, Јанкуловска М, Амбаркова В, **Жабкова-Билбилова Е**: Реминерализација на иницијална лезија кај кариес на раното детство. 6 Конгрес на стоматолозите на Македонија со меѓународно учество: Охрид 2012:68.

Студијата е спроведена со цел да се дијагностицира и превенира почетниот стадиум на циркуларен кариес. Најдобар реминерализирачки ефект од употребениот флуориден препарат (аминофлуориден раствор), имало по топикален третман од шест месеци. Со рана дијагноза на иницијалната кариозна лезија и вклучен превентивен третман со флуориден препарат се постигнува нејзина целосна репарација. Трудот има научно и апликативно значење.

6. Ambarkova V, Šijakova-Ivanova T, **Zabokova-Bilbilova E**: Preliminary investigation of fluoride content in the water of three main lakes in the Republic of Macedonia. *Geologica Macedonica* 2012; Vol 26 (1):81-86.

Содржината на флуор во водата зависи од геологијата на теренот на кој лежат езерата. Високата вредност на F може да влијае на растенијата и животните во водата. Влијанието на флуорот врз растенијата зависи од голем број фактори: концентрацијата, времето на изложеност, видот и возраста на растенијата, температурата, видот и интензитетот на светлината, составот на воздухот, како и степенот на циркулација. Неговото влијание врз животните исто така зависи од бројни фактори како што се физичките и хемиските својства на соединенијата, нивната концентрација, и количината која животните ја примаат. Трудот има научно значење.

7. **Zabokova-Bilbilova E**, Georgiev Z, Stefanovska E, Ambarkova V, Kokoceva- Ivanovska O: Effect of fluoride on inhibition of demineralization adjacent to orthodontic brackets. 18th Congress of the Balkan Stomatological Society (Proceedings) Skopje: 2013:333.

Целта на оваа студија е да се испита количината на флуорот во емајлот по топикална примена на флуориден препарат (Fluorogal). Нивото на флуорот во емајлот по еден месец од топикалната примена на флуоридниот раствор покажува статистички сигнификантно повисоки вредности споредено со контролната група. Топикалната примена на флуориди за време на ортодонтскиот третман со фиксен апарат е клиничка превентивна мерка од големо значење која води до инхибиција на деминерализацијата на емајлот околу брекетите особено кај пациентите со неадекватна орална хигиена. Трудот има научно и апликативно значење.

8. Stefanovska E, Ivanovski K, **Zabokova-Bilbilova E**, Ristoska S, Mitik K: Periodontal health at patients with fixed orthodontic appliances. 18th Congress of the Balkan Stomatological Society (Proceedings) Skopje: 2013:318.

Трудот претставува евалуација на пародонталниот статус кај 30 пациенти третирани со фиксни ортодонтски помагала. Добиените резултати укажуваат на прогесија на пародонталното заболување кај овие пациенти, потврдувајќи го фактот за слабата информираност за правилното одржување на регуларната орална хигиена кај овие пациенти, како и неопходноста од користењето на помошни средства за орална хигиена. Трудот има научно и апликативно значење.

9. Ambarkova V, Kokoceva-Ivanovska O, **Zabokova-Bilbilova E**, Petanovski H, Carcev M: Fluorine Content of Bottled Drinking Water available in the Republic of Macedonia. 18th Congress of the Balkan Stomatological Society (Proceedings) Skopje: 2013:311.

Потребно е стоматологот да е запознаен со количината на флуорот во водата која ја консумира пациентот пред каква било дополнителна индивидуална флуоридна профилакса. Секојдневно луѓето пијат флаширана вода кај која секако е значајна присутната концентрација на флуорот. Авторите во студијата испитувале вкупно 12 различни флаширани води за пиење и констатирале кај сите различна количина на флуор. Тие, исто така, нагласуваат дека некои родители го подготвуваат млекото на своите деца со флаширана вода и доколку таа содржи висока концентрација на флуор може да претставува ризик-фактор за дентална флуороза кај децата. Трудот има научно значење.

10. Kokoceva-Ivanovska O, Carcev M, Ambarkova V, **Zabokova-Bilbilova E**, Radojkova-Nikolovska V: Complications in the period of pregnancy and newborn's diseases-risk factors for circular caries. 18th Congress of the Balkan Stomatological Society (Proceedings) Skopje: 2013:328.

Студијата е спроведена со цел да се прикаже дали компликациите кои се случуваат за време на бременоста на мајката, како и здравствената состојба на детето по раѓањето, водат до појава на кариес во раното детство. Од испитаниците најголем процент отпаднал на мајките со

патолошка бременост, по што следеле предвремено родените деца, како и децата кај кои биле присутни чести респираторни заболувања (bronхити), а најретки биле децата со гастроинтестинални и други заболувања. Резултатите се уште една потврда дека патолошката бременост како и здравјето на децата веднаш по нивното раѓање се предиспонирачки фактори за појавата на кариесот во раното детство. Трудот има научно и апликативно значење.

11. Georgiev Z, Petruševska G, Kovačevska I, Sotirovska-Ivkovska A, **Zabokova-Bilbilova E**, Dimova C: Preparing the dental pulp for histopatological investigation. *18th Congress of the Balkan Stomatological Society (Proceedings) Skopje: 2013:339.*

Целта на авторите во оваа студија била да ја прикажат техниката, односно подготовката на пулпиното ткиво за хистопатолошко истражување. За разлика од сите останати ткива, денталната пулпа е опкружена со тврд оклоп. Затоа и фиксацијата на ова ткиво, односно подготовката за хистопатолошки процедури често е несоодветно што води во прикажување на неадекватни артефакти. Авторите заклучуваат дека од аспект на што побрзо и адекватна фиксација потребно е забот што побрзо да се стави пулпата во фиксир. Трудот има научно значење.

12. **Zabokova-Bilbilova E**, Sotirovska-Ivkovska A, Georgiev Z, Kanurkova L: Carious lesions in patients undergoing treatment with fixed orthodontic appliances. *18th Congress of the Balkan Stomatological Society (Proceedings) Skopje: 2013:351.*

Трудот претставува евалуација на кариесот кај пациенти третирани со фиксни ортодонтски помагала. 60 пациенти со ортодонтска аномалија, малоклузија, поделени во две групи, се третирани со дентална крема „Tooth Mousse“ и „Fluorogal-solutio“, а се компарирани со 20 пациенти. Регистриран е КЕП-индексот пред и по ортодонтскиот третманот. Резултатите укажуваат на зголемување на КЕП-индексот по завршувањето на ортодонтскиот третман кај групата на испитаници без вклучен било каков превентивен третман. Кариес-превентивните мерки вклучени за време на ортодонтскиот третман со фиксен апарат се од битно значење за зачувување на денталното здравје. Трудот има научно и апликативно значење.

13. Sotirovska-Ivkovska A, **Zabokova-Bilbilova E**, Georgiev Z, Ivkovski Lj: The caries process and its effect on the dental pulp. *18th Congress of the Balkan Stomatological Society (Proceedings) Skopje: 2013:337.*

Студијата е спроведена со цел да се прикаже динамиката на развој на воспалението како резултат на развојот на карозната лезија. Испитани се 120 заби, поделени во 4 групи, според длабочината на кариозната лезија, со употреба на стандардното боење хематоксилин еозин. Резултатите укажуваат дека пулпата реагира на кариозниот процес во емајлот со ретки инфламаторни клетки карактеристични за хроничното воспаление. Бројот на клетките се зголемува со зафаќањето на дентинот, а со приближувањето на лезијата кон пулпата расте бројот. При експозиција на пулпата на бактериската инфекција, на хроничната се надоврзува и инфилтрација со клетки карактеристични за акутната инфекција. Процесите кои се одвиваат при кариозниот процес сериозно го оштетуваат пулпиното ткиво и раниот третман на кариозната лезија е единствениот биолошки рационален пристап. Трудот има научно и апликативно значење.

14. Dimova C, Evrosimovska B, Pandilova M, Kovacevska I, **Zabokova-Bilbilova E**: Update of oral surgery management in orally anticoagulated patients. *Stomatoloski vjesnik 2013; 2(1):53-60.*

Целта на оваа студија е преглед на различен терапевтски пристап за одредени оралнохируршки интервенции, особено кај пациентите со вклучена антикоагулантна терапија. При секој оралнохируршки третман важно е да се намали ризикот од крварење, како и заштита од создавање на тромбоемболија. Оралнохируршката интервенција кај пациентите со вклучена антикоагулантна терапија треба да биде под влијание на неколку фактори, и тоа: лабораториски вредности, обем и итност на интервенцијата, медицински упатства, стручност на стоматологот, како и од оралната, медицинската и општата состојба на пациентот. Трудот има научно значење.

15. **Zabokova-Bilbilova E**, Sotirovska-Ivkovska A, Evrosimovska B, Kokoceva-Ivanovska O: Caries risk in patients undergoing orthodontic treatment. *Stomatoloski vjesnik 2013; 2(1):23-29.*

Целта на студијата е клиничка процена на влијанието на превентивниот третман кај пациенти со фиксни ортодонтски апарати, односно дали забите кои биле здрави на почетокот од третманот останале и по завршувањето на ортодонтскиот третман. Едната група на испитаници била третирана со дентален крем (GC Tooth Mousse), а втората група на испитаници со препарат кој содржи F (Fluorogal). Кај двете групи со вклучен превентивен третман констатирано е

минимално зголемување на КЕП-индексот по завршување на ортодонтскиот третман, за разлика од контролната група кадешто е присутно статистички значајно зголемување на КЕП индексот. Кариес-превентивните мерки се и понатаму одлучувачки фактор за превенција на ризикот од појавата на кариес, посебно кај пациентите со фиксно-ортодонтски третман. Трудот има научно и апликативно значење.

16. Kokoceva-Ivanovska O, Radojkova-Nikolovska V, **Zabokova-Bilbilova E**, Ambarkova V, Simjanovska Lj: The level of calcium and phosphate in the initial lesion of a circular caries before and after the topical fluoride treatment. *Physioacta 2013; Vol 7 (1):85-91*.

Целта на студијата е испитување на промените на минералниот состав кај циркуларниот кариес во почетниот иницијален стадиум, пред и по апликација на локален флуориден препарат. Навременото детектирање на овој кариес во неговиот почетен стадиум (macula alba) и негово третирање со топикален флуориден препарат во овој период, може да значи и потполна репарација. Трудот има научно и апликативно значење.

17. **Zabokova-Bilbilova E**, Sotirovska-Ivkovska A, Georgiev Z, Kokoceva-Ivanovska O: Enamel demineralization following orthodontic treatment. *FDI Istanbul 2013 Congress, Int Dental Journal Vol 63 (supplement I): 365*.

Целта на авторите во оваа in vitro-студија била да се оцени ефектот на топикалната примена на флуориди на емајот околу ортодонтските брекети. Анализирани биле промените на емајлот околу брекетите со скенинг електронска микроскопија JEOL JSM 5300 и добиените податоци говорат за значителен пораст на нивото на флуорот во групата заби кадешто бил употребен флуоридниот препарат. SEM-испитувањата во непосредна близина на ортодонските брекети покажале присуство на калциум флуорид. Локалната апликација на флуор на емајлот во непосредна близина на ортодонтските брекети е превентивна мерка од големо значење за намалување на ризикот од деминерализација на емајлот за време на ортодонтскиот третман. Трудот има научно и апликативно значење.

18. Sotirovska-Ivkovska A, **Zabokova-Bilbilova E**, Georgiev Z, Ivkovski Lj: Visualisation of human dental pulp vasculature by detection of CD34. *FDI Istanbul 2013 Congress, Int Dental Journal Vol 63 (supplement I): 2-3*.

Студијата е спроведена со цел да се испита васкулогенезата, процес при кој се формираат нови крвни садови кај ембрионот. Нивното присуство е забележано и кај возрасни, кадешто при различни клинички состојби нивниот број се менува. Анализирани се 30 заби, а пулпите се поделени во 3 групи, здрави заби, почетен кариес и длабок кариес. За испитување на пулпиното ткиво употребена е индиректната имунопероксидазна техника со употреба на моноклонално антитело CD34, кој претставува ендотелијален маркер за идентификување на васкулатурата во денталната пулпа. Резултатите укажуваат дека процесот на васкулогенеза е присутен кај здрави заби, додека бројот на позитивни клетки расте со појавата и продлабочувањето на кариозната лезија. Присуството на ендотелните клетки и зголемувањето на нивниот број како резултат на кариозниот процес укажува на способноста на крвните садови во пулпата за постојано приспособување како одговор на функционалните потреби на ткивото. Ендотелните клетки имаат клучна улога во имунолошките и воспалителни реакции во пулпата. Трудот има практично и научно значење.

19. Georgiev Z, Kovacevska I, Sotirovska-Ivkovska A, **Zabokova-Bilbilova E**, Dimova C: Methods of deciduous dental pulp research. *FDI Istanbul 2013 Congress, Int Dental Journal Vol 63 (supplement I): 151-152*.

Цела на авторите била да се фаворизираат методите на испитување на пулпата и млечните заби базирани на минимални инвазивни процедури врз ткиво. За современите испитувања на пулпата од типот на ензиматски испитувања со електронски микроскоп веќе не се препорачуваат инвазивни методи од типот на екстирпација на пулпата со нерв екстирпато, ниту методот со киселинска деминерализација на тврдите забни супстанции. Предвид доаѓа само сечење на забот и ескавација на пулпата со минимално мацерирање на ткивото со што би се избегнале механички, хемиски и термички оштетувања. Трудот има научно значење.

20. **Zabokova-Bilbilova E**: Enamel fluoride levels after orthodontic brackets cementation with glass ionomer cement. *III Сеалбански конгрес на стоматологија со меѓународно учество, Скопје 2013:274*.

Студијата е спроведена со цел да се испита количината на флуорот во емајлот по лепењето на брекетите со глас-јономер цементи во споредба со композитни смоли. Нивото на флуорот во емајлот по еден месец од лепењето на брекетите со глас-јономер цемент и топикална примена

на флуориди покажува статистички сигнификантно повисоки вредности споредено со контролната група на испитаници. Флуорослободувачките дентални материјали кои се користат за лепење на брекети ја инхибираат деминерализацијата на емајлот. Топикалната примена на флуориди за време на ортодонтскиот третман со фиксен апарат е клиничка превентивна мерка од големо значење. Трудот има научно и апликативно значење.

21. Stefanovska E, Ivanovski K, Pandilova M, Ristoska S, Mitik K, **Zabokova-Bilbilova E**: Relationships between clinical parameters and IL1-alpha and IL1-beta at plaque-induced gingival inflammation. *III сеалбански конгрес на стоматологија со меѓународно учество, Скопје; 2013:364.*

Студијата го покажува односот помеѓу инфламаторните цитокини, ИЛ1-алфа и ИЛ1-бета, во гингивалниот флуид и степенот на гингивална инфламација. Зголемената локална продукција на овие цитокини со зголемување на степенот на инфламација, укажуваат на тоа дека клиничките параметри (ИДП, ИГИ) може да обезбедат сигурен начин на оценување на сериозноста на пародонталната болест, и дека инфламаторните цитокини играат клучна улога во патогенетскиот механизам на пародонталната деструкција. Трудот има научно и апликативно значење.

22. **Zabokova-Bilbilova E**, Sotirovska-Ivkovska A, Georgiev Z, Stefanovska E: Evaluation of buffer capacity of saliva in caries free and caries active children. *Contributions, Sec. Biol. Med. Sci., MASA, 2013; XXXIV (2):151-157.*

Студијата го покажува односот помеѓу физичко-хемиските својства на плунката, односно пуферскиот капацитет кај здрави деца и кај деца со активен кариес. Саливарните бикарбонати имаат придонес во одржувањето на ацидо-базната рамнотежа на плунката, а преку тоа и на појавата на кариесот. Утврдена е значително повисока концентрација на саливарна бикарбонати кај испитаниците со здрави заби. Резултатите од оваа студија се корисни параметри за утврдување на ризикот од појава на кариесот, како и за планирање на соодветни кариес-превентивни мерки. Трудот има научно и апликативно значење.

23. **Zabokova-Bilbilova E**, Sotirovska-Ivkovska A, Stefanovska E: The Importance of Proper Oral Hygiene in Patients Undergoing Treatment with Fixed Orthodontic Appliances. *Balk J of Stom, 2013; 17(3):138-143.*

Целта на студијата е евалуација на важноста од правилната орална хигиена кај пациенти со фиксни ортодонтски помагала. 40 пациенти со ортодонтска аномалија, малоклузија, поделени во две групи, се третирани со дентална крема „Tooth Mousse“ и „Fluorogal-solutio“, а се компарирани со 20 пациенти. Регистриран е ОХИ (Green-Vermilion) индексот, пред и по третманот. Резултатите укажуваат на сигнификантно намалување на ОХИ-вредностите по употребата на наведените препарати, препорачувајќи ја нивната примена заедно со одржување на адекватна орална хигиена кај овие пациенти. Трудот има научно и апликативно значење.

**АНЕКС 2
ОБРАЗЕЦ**

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Ефка Никола Жабокова-Билбилова
Институција: Стоматолошки факултет - Скопје
Научна област: детска и превентивна стоматологија

НАУЧНО ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред број	Назив на активностa	поени
	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание	
1.	Сотировска-Ивковска А, Ивковски Љ, Бајрактарова Б, Поповска Л, Жабокова-Билбилова Е : Хистопатолошка промена во пулпното ткиво како резултат на проресија на кариозната лезија. <i>Макед. стоматол. прегл.</i> 2005; 29 (1-2): 23-28. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр.908 од 2006 год.	2,4
2.	Жабокова-Билбилова Е , Бајрактарова Б, Сотировска-Ивковска А: Улогата на пуферскиот капацитет на саливарните бикарбонати врз појавата на забниот кариес. <i>Макед. стоматол. прегл.</i> 2006; 30(2):185-192. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 908 од 2006 год.	3,2
3.	Жабокова-Билбилова Е , Бајрактарова Б, Сотировска-Ивковска А, Филдишевски А: Саливарно ниво на уреата во корелација со забниот кариес. <i>Макед. стоматол. прегл.</i> 2006; 30(3-4):310-318. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 945 од 2008 год.	3,2
4.	Жабокова-Билбилова Е , Бајрактарова Б, Стафилов Т, Сотировска-Ивковска А: Кариес превенција кај пациенти со фоксен ортодонтски апарат (in vitro студија). <i>Макед. стоматол. прегл.</i> 2007; 31(1-2):1-9. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 945 од 2008 год.	2,4
	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор	
5.	Sotirovska-Ivkovska A, Popovska L, Ivkovski Lj, Bajraktarova B, Zabokova-Bilbilova E : Immunological defense mechanisms of dental pulp to carious stimuli. <i>Balk J of Stom</i> , 2006; 10(3):155-158. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 908 од 2010 год.	3,6
6.	Zabokova-Bilbilova E , Bajraktarova B, Sotirovska-Ivkovska A, Fildisevski A: Analysis of buffer value of bicarbonate in saliva. <i>Balk J of Stom</i> , 2007; 11(3):167-170. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 991 од 2010 год.	3,6
7.	Zabokova-Bilbilova E , Stafilov T, Sotirovska-Ivkovska A, Sokolovska F: Prevention of enamel demineralization during orthodontic treatment: an in vitro study using GC Tooth Mousse. <i>Balk J of Stom</i> , 2008; 12(3):133-137. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 995 од 2010 год.	3,6
8.	Zabokova-Bilbilova E , Sotirovska-Ivkovska A, Gjorgovski I: Fluoride released from orthodontic bonding material: an in vitro evaluation. <i>Balk J of Stom</i> , 2011; 15(1):31-34. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1010 од 2011 год.	4,8
9.	Zabokova-Bilbilova E , Apostolovic M, Sotirovska-Ivkovska A, Igc M: Remineralization of demineralized enamel around orthodontic braces. <i>Acta Stomatol Naissi</i> 2011; Vol 27 (64): 1077-1083. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1053 од 2013 год.	3,6
10.	Zabokova-Bilbilova E , Bajraktarova B, Sotirovska-Ivkovska A, Georgiev Z: Dental enamel around fixed orthodontic appliances after fluoride varnish application. <i>Acta morphologica</i> 2012; Vol 9 (1):45-49. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1053 од 2013 год.	3,6
11.	Georgiev Z, Kovacevska I, Zabokova-Bilbilova E , Petrushevska G, Sotirovska-Ivkovska A: Nerve fibers in human deciduous dental pulp. <i>Acta morphologica</i> 2012; Vol 9 (1): 50-52.	3,6

	Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1053 од 2013 год.	
12.	Sotirovska-Ivkovska A, Zabokova-Bilbilova E , Georgiev Z, Ivkovski Lj: Immunohistochemical study of HLA-DR-positive cells in underupted and erupted normal and carious human teeth. <i>Acta morphologica 2012; Vol 9 (1): 53-55</i> . Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1053 од 2013 год.	3,6
13.	Evrosimovska B, Velickovski B, Zabokova-Bilbilova E , Dimova C: Maxillary follicular cyst with mesiodens-case report. <i>Acta morphologica 2012; Vol 9 (1): 91-95</i> .	3,6
14.	Zabokova-Bilbilova E , Sotirovska-Ivkovska A, Ambarkova V: Correlation between salivary urea level and dental caries. <i>Contributions, Sec. Biol. Med. Sci., MASA, 2012; XXXIII (1):289-302</i> . Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1053 од 2013 год.	4,8
15.	Zabokova-Bilbilova E , Sotirovska-Ivkovska A, Evrosimovska B, Kanurkova L: Effect of fluoride varnish on demineralization adjacent to orthodontic brackets. <i>Balk J of Stom 2012; 16(3):157-160</i> . Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1053 од 2013 год.	3,6
16.	Zabokova-Bilbilova E , Sotirovska-Ivkovska A, Kanurkova L, Kovacheva I: Prevention of white spot lesions during orthodontic treatment. <i>Acta morphologica 2012; Vol 9 (2):65-69</i> . Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1053 од 2013 год.	3,6
17.	Sotirovska-Ivkovska A, Zabokova-Bilbilova E , Georgiev Z, Kanurkova L, Ivkovski L: Pulpal responses after caries treatment in human teeth: an immunohistochemical study. <i>Acta morphologica 2012; Vol 9 (2):58-61</i> . Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1053 од 2013 год.	3,6
18.	Kovachevska I, Georgiev Z, Dimova C, Evrosimovska B, Zabokova-Bilbilova E : Determing the coronary micro-leakage of the endodontic treated teeth restored with temporary and permanent restorations. <i>Acta morphologica 2012; Vol 9 (2):70-75</i> . Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1053 од 2013 год.	3,6
19.	Zabokova-Bilbilova E , Sotirovska-Ivkovska A, Kanurkova L, Pandilova M: The effect of orthodontic treatment on pH, buffer capacity and levels of Streptococcus Mutans and Lactobacillus. <i>Stomatoloski vjesnik 2012; 2:93-97</i> . Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1053 од 2013 год.	3,6
20.	Ambarkova V, Šjakova-Ivanova T, Zabokova-Bilbilova E : Preliminary investigation of fluoride content in the water of three main lakes in the Republic of Macedonia. <i>Geologica Macedonica 2012; Vol 26(1):81-86</i> .	4,8
21.	Zabokova-Bilbilova E , Sotirovska-Ivkovska A, Evrosimovska B, Kokoceva-Ivanovska O: Caries risk in patients undergoing orthodontic treatment. <i>Stomatoloski vjesnik 2013; 2(1):23-29</i> .	3,6
22.	Dimova C, Evrosimovska B, Pandilova M, Kovacevska I, Zabokova-Bilbilova E : Update of oral surgery management in orally anticoagulated patients. <i>Stomatoloski vjesnik 2013; 2(1): 53-60</i> .	3,6
23.	Kokoceva-Ivanovska O, Radojkova-Nikolovska V, Zabokova-Bilbilova E , Ambarkova V, Simjanovska Lj: The level of calcium and phosphate in he initial lesion of a circular caries before and after the topical fluoride treatment. <i>Physioacta 2013; Vol.7 (1):85-91</i> .	3,6
24.	Zabokova-Bilbilova E , Sotirovska-Ivkovska A, Stefanovska E: The Importance of Proper Oral Hygiene in Patients Undergoing Treatment with Fixed Orthodontic Appliances. <i>Balk J of Stom 2013; 17(3):138-143</i> .	4,8
25.	Zabokova-Bilbilova E , Sotirovska-Ivkovska A, Georgiev Z, Stefanovska E: Evaluation of buffer capacity of saliva in caries free and caries active children. <i>Contributions, Sec. Biol. Med. Sci., MASA, 2013; XXXIV (2):151-157</i> .	3,6
	Апстрактите објавени во зборник на конференција -национална	
26.	Сотировска-Ивковска А, Ивковски Љ, Бајрактарова Б, Георгиев З, Стефанов Р, Жабокова-Билбилова Е : Имунолошки одговор на пулпата кај суперфицијален кариес. 2. Конгрес на стоматолозите од Македонија (Апстракти), Охрид:	0,5

	<i>Здружение на стоматолозите од Македонија, 1998:6. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 731 од 1999 год.</i>	
27.	Бајрактарова Б, Георгиев З, Сотировска-Ивковска А, Јовановска М, Жабокова Е , Стефанов Р: Превентивата во Македонија следена преку превентивните активности на стоматолозите. 2. <i>Конгрес на стоматолозите од Македонија (Абстракти), Охрид: Здружение на стоматолозите од Македонија, 1998:3. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 731 од 1999 год.</i>	0,5
28.	Јанкуловска М, Царчев М, Павлевска М, Петановски Х, Жабокова Е , Арсова С: Флуоридните концентрации во емајлот, пред и по примената на топикален флуориден третман. 1. <i>Семакедонски конгрес на лекарите, стоматолозите и фармацевтите (Зборник и резимеа), Охрид: Министерство за иселеништво, 2000:280. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 826 од 2003 год.</i>	0,5
29.	Амбаркова В, Бајрактарова Б, Саболік С, Жабокова-Билбилова Е , Арсова Бошковска В: Корелација помеѓу рН вредноста на плунката и КЕП индексот. 3. <i>Конгрес на стоматолозите од Македонија (Програма и Абстракти), Охрид 2002:141. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 847 од 2004 год.</i>	0,5
30.	Сотировска-Ивковска А, Ивковски Љ, Бајрактарова Б, Георгиев З, Жабокова-Билбилова Е : Одговор на пулпното ткиво на кариозниот процес. 3. <i>Конгрес на стоматолозите од Македонија (Програма и Абстракти), Охрид 2002:71-72. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 846 од 2004 год.</i>	0,5
	Апстракти објавени во зборник на конференција - меѓународна	
31.	Жабокова-Билбилова Е , Сотировска-Ивковска А, Филдишевски А, Амбаркова В, Стефановска Е: Улогата на саливарните пуферски системи врз појавата на забниот кариес. 4. <i>Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество, Охрид 2006:16. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 908 од 2006 год.</i>	1
32.	Сотировска-Ивковска А, Поповска Л, Жабокова-Билбилова Е , Филдишевски А, Ивковски Љ: Имунолошки механизми на денталната пулпа. 4. <i>Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество, Охрид 2006:26. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 908 од 2006 год.</i>	1
33.	Амбаркова В, Бајрактарова Б, Георгиев З, Филдишевски А, Жабокова Е , Димитровска С: Инвазивна и неинвазивна техника на залевање на фисурите. 4. <i>Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество, Охрид 2006:57. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 944 од 2008 год.</i>	1
34.	Филдишевски А, Грнчаровски А, Жабокова Е , Сотировска А, Богдановски С, Стаменковски Т: Иднината на ласерот при орално-хируршки интервенции. 4. <i>Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество, Охрид 2006:14. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 908 од 2006 год.</i>	1
35.	Жабокова-Билбилова Е , Сотировска-Ивковска А, Георгиев З, Филдишевски А: Превенција на деминерализацијата на емајлот околу брекетите in vitro студија. 5. <i>Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество, Охрид 2009:26. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 987 од 2010 год.</i>	1
36.	Филдишевски А, Горгиевска Е, Жабокова-Билбилова Е , Филдишевска К: Ласерот во ендодонски третман - клиничка студија. 5. <i>Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество, Охрид 2009:25. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 991 од 2010 год.</i>	1
37.	Георгиев З, Петрушевска Г, Ковачевска И, Жабокова-Билбилова Е , Димова Ц: Дентин ресорптивна клеточна активност во пулпата на млечните заби со напредната ресорпција. 5. <i>Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2009:25. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 987 од 2010 год.</i>	1
38.	Сотировска-Ивковска А, Жабокова-Билбилова Е , Поповска Л: Преосетливост на забите: нова перспектива за стариот проблем. 5. <i>Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2009:25. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 995 од 2010 год.</i>	1
39.	Sotirovska-Ivkovska A, Ivkovski Lj, Bajraktarova B, Georgiev Z, Zabokova-Bilbilova E :	1+1.04

	An immunohistochemical study of antigen presenting cells in human dental pulp. <i>FDI Paris 2000 Congress, Int Dental Journal, No:6 (supplement):353</i> . Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 846 од 2004 год. (IF=1.04)	
40.	Sotirovska-Ivkovska A, Bajraktarova B, Georgiev Z, Zabokova-Bilbilova E : Concentracion of salivary immunoglobulin A and caries. <i>5 th Congress of the Balkan Stomatoloical Society (Proceedings). Solun: Balkan Stomatological Society, 2000:174</i> . Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 759 од 2000 год.	1
41.	Zabokova-Bilbilova E , Bajraktarova B, Efremova S, Sotirovska-Ivkovska A, Jankulovska M, Gorgievska E: Correlation between the salivary urea level and caries incidence. <i>5 th Congress of the Balkan Stomatoloical Society (Proceedings). Solun: Balkan Stomatological Society, 2000:175</i> . Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 770 од 2001 год.	1
42.	Jankulovska M, Mirceva M, Petrovska M, Gorgev D, Zabokova-Bilbilova E , Gorgievska E: Salivary streptococcus mutans and lactobacillus and etiology of dental caries. <i>5 th Congress of the Balkan Stomatoloical Society (Proceedings). Solun: Balkan Stomatological Society, 2000:113</i> . Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 770 од 2001 год.	1
43.	Bajraktarova B, Zabokova E , Georgiev Z, Jovanovska M, Sotirovska A: Dental health and oral health education in Macedonian pupils. <i>7th World congress on preventive dentistry (Programme and abstracts). Beijing, China: International Association for Dental Research, 2001: 87-88</i> . Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 846 од 2004 год.	1
44.	Ambarkova V, Bajraktarova B, Georgiev Z, Aleksova P, Zabokova E , Petanovski H: Occlusal caries detection and quantification using diagnodent. <i>7th Congress of the Balkan Stomatological Society (Proceedings). Kusadasi (Turkey): Balkan Stomatological Society (Bostanci H. editor) 2002: 80</i> . Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 847 од 2004 год.	1
45.	Sotirovska-Ivkovska A, Bajraktarova B, Georgiev Z, Zabokova E : Clinical evaluation of a resin-modified glass ionomer restorations in primary teeth. <i>7th Congress of the Balkan Stomatological Society (Proceedings). Kusadasi (Turkey): Balkan Stomatological Society (Bostanci H. editor) 2002: 80</i> . Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 846 од 2004 год.	1
46.	Sotirovska-Ivkovska A, Bajraktarova B, Georgiev Z, Zabokova-Bilbilova E , Ivkovski Lj: Dental caries seen from pulpal side. <i>9 th Congress of Balkan Stomatological Society (abstract book) Ohrid: Balkan Stomatological Society, 2004:270</i> . Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 863 од 2004 год.	1
47.	Sotirovska-Ivkovska A, Bajraktarova B, Georgiev Z, Fildisevski A, Zabokova-Bilbilova E , Ambarkova V: Advances in restoration of initial carious lesions. <i>9 th Congress of Balkan Stomatological Society (abstract book) Ohrid: Balkan Stomatological Society, 2004:271</i> . Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 863 од 2004 год.	1
48.	Ambarkova V, Rizova V, Bajraktarova B, Sotirovska A, Zabokova E , Kulisevski A, Getova B: Fluoride determination with ion chromatography in water samples. <i>9 th Congress of Balkan Stomatological Society (abstract book) Ohrid: Balkan Stomatological Society, 2004:149</i> . Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 863 од 2004 год.	1
49.	Zabokova-Bilbilova E , Bajraktarova B, Efremova S, Sotirovska-Ivkovska A, Sarakinova O, Ambarkova V: Concentration of salivary bicarbonate and caries. <i>9 th Congress of Balkan Stomatological Society (abstract book) Ohrid: Balkan Stomatological Society, 2004:163</i> . Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 863 од 2004 год.	1
50.	Sarakinova O, Petrovska M, Zabokova-Bilbilova E : Xylitol-Sorbitol and Str. Mutans colonization in saliva and dental plaque. <i>9 th Congress of Balkan Stomatological Society (abstract book) Ohrid: Balkan Stomatological Society, 2004:149</i> . Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 863 од 2004 год.	1
51.	Bajraktarova B, Kulisevski A, Ambarkova V, Zabokova-Bilbolova E , Petanovski H, Jovanovska M, Gorgievska E, Gligorova D: Preventive program oral health care among the school children of two rural areas around Skopje. <i>9 th Congress of Balkan Stomatological Society (abstract book) Ohrid: Balkan Stomatological Society, 2004:275</i> . Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 880 од 2005 год.	1
52.	Georgiev Z, Kovacevska I, Zabokova-Bilbilova E , Mladenovic L, Georgiev K: Enzimatic activity of young dental pulp. <i>10 th Congress of Balkan Stomatological Society (abstract</i>	1

	<i>book) Belgrade: Balkan Stomatological Society, 2005:28. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 887 од 2010 год.</i>	
53.	Sotirovska-Ivkovska A, Ivkovski Lj, Zabokova-Bilbilova E , Fildisevski A: Immunological defense mechanisms of the dental pulp to carious stimuli. <i>10 th Congress of Balkan Stomatological Society (abstract book) Belgrade: Balkan Stomatological Society, 2005:28-29. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 908 од 2006 год.</i>	1
54.	Zabokova-Bilbilova E , Bajraktarova B, Sotirovska-Ivkovska A, Georgiev Z, Ambarkova V: Individual variations of pH and concentration of bicarbonates in unstimulated saliva. <i>10 th Congress of Balkan Stomatological Society (abstract book) Belgrade: Balkan Stomatological Society, 2005:43. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 908 од 2006 год.</i>	1
55.	Sotirovska-Ivkovska A, Ivkovski L, Bajraktarova B, Zabokova-Bilbilova E : Immunopathological mechanisms of pulpal protection and destruction. <i>IADR (abstracts) 2005:40-41. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 908 од 2006 год. (IF=3.486)</i>	1
56.	Zabokova-Bilbilova E , Bajraktarova B, Sotirovska-Ivkovska A, Fildisevski A: Importance of bicarbonates as a salivary buffer. <i>11 th Congress of Balkan Stomatological Society (abstract book) Sarajevo: Balkan Stomatological Society, 2006:37-38. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 908 од 2006 год.</i>	1+3.486
57.	Sotirovska-Ivkovska A, Popovska L, Ivkovski L, Zabokova-Bilbilova E : Identification of lymphocyte antigens in human dental pulps. <i>11 th Congress of Balkan Stomatological Society (abstract book) Sarajevo: Balkan Stomatological Society, 2006:32. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 908 од 2006 год.</i>	1
58.	Ambarkova V, Iljovska S, Siakova-Ivanova T, Zabokova E , Dimitrovska S: Thermal waters in Republic of Macedonia. <i>11 th Congress of Balkan Stomatological Society (abstract book) Sarajevo: Balkan Stomatological Society, 2006:55. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 949 од 2008 год.</i>	1
59.	Zabokova-Bilbilova E , Sotirovska-Ivkovska A, Georgiev Z, Fildisevski A: Chemical aspects of saliva as indicators of risk for dental caries. <i>12th Congress of the Balkan Stomatological Society (Proceedings) Istanbul: Balkan Stomatological Society, 2007:30-31. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 991 од 2010 год.</i>	1
60.	Sotirovska-Ivkovska A, Zabokova-Bilbilova E , Popovska L, Ivkovski Lj: Pulpal responses after caries treatment in human teeth: an immunohistochemical study. <i>12th Congress of the Balkan Stomatological Society (Proceedings) Istanbul: Balkan Stomatological Society, 2007:27-28. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 945 од 2008 год.</i>	1
61.	Georgiev Z, Kovacevska I, Zabokova-Bilbilova E , Dimova C, Georgiev K: Internal resorption of coronal dentin in human deciduous teeth prior to shedding. <i>12th Congress of the Balkan Stomatological Society (Proceedings) Istanbul: Balkan Stomatological Society, 2007:122. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1010 од 2011 год.</i>	1
62.	Georgiev Z, Misevska C, Dimova C, Kovacevska I, Zabokova-Bilbilova E , Georgiev K: Intercepting procedures and dilemma. <i>Меѓународен конгрес, Стоматолошко друштво на Албанците, Струга 2008:193. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 987 од 2010 год.</i>	1
63.	Sotirovska-Ivkovska A, Ivkovski Lj, Zabokova-Bilbilova E , Popovska L: Immunological response in the dental pulp after caries treatment. <i>ORCA Groningen, Netherland 2008 Congress. Caries Research No: 42(3)197. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 995 од 2010 год. (IF=2,328)</i>	1+2.328
64.	Zabokova-Bilbilova E , Sotirovska-Ivkovska A, Fildisevski A, Gavrilovic I, Grncarovski A: Preventive measures during orthodontic treatment with fixed appliances. <i>13th Congress of the Balkan Stomatological Society (Proceedings) Kipar: 2008:30. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 995 од 2010 год.</i>	1
65.	Sotirovska-Ivkovska A, Zabokova-Bilbilova E , Popovska L, Ivkovski Lj: Human dental	1

	pulp vasculogenesis evaluated by CD34 antigen expression. <i>13th Congress of the Balkan Stomatological Society (Proceedings) Kipar: 2008:31</i> . Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 995 од 2010 год.	
66.	Georgiev Z, Kovacevska I, Dimova C, Zabokova-Bilbilova E , Georgiev K: Acid phosphatase activity of deciduous dental pulp in health and pulpitic conditions. <i>14th Congress of the Balkan Stomatological Society (Proceedings) Varna: Balkan Stomatological Society, 2009:111</i> . Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 987 од 2010 год.	1
67.	Zabokova-Bilbilova E , Dzekova-Stojkova S, Bajraktarova B, Efremova S, Sotirovska-Ivkovska A: The buffer capacity of saliva as a measure of dental caries activity. <i>Balkan Journal of Clinical Laboratory (abstract) Ohrid, 2009; 123-124</i> . Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 995 од 2010 год.	1
68.	Sotirovska-Ivkovska A, Zabokova-Bilbilova E , Popovska L, Ivkovski Lj: Human dental pulp vasculogenesis evaluated by CD34 antigen expression. <i>ORCA Montpellier, France 2010 Congress. Caries Research No: 44(4):214</i> . Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 995 од 2010 год. (IF=2,328)	1+2.328
69.	Zabokova-Bilbilova E : White spot reduction using glass ionomer cement for orthodontic bonding. <i>15th Congress of the Balkan Stomatological Society (Proceedings) Solun: Balkan Stomatological Society, 2010:134</i> .	1
70.	Zabokova-Bilbilova E , Sotirovska Ivkovska A: Effect of fluoride on cariostatic potential of orthodontic bonding agents. <i>1 st Intercontinental symposium on Contemporary Dentistry, Nis; 2010:64-65</i> . Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 995 од 2010 год.	1
71.	Zabokova-Bilbilova E , Sotirovska-Ivkovska A: Effects of applied topical fluoride preparations in orthodontic patients. <i>International Journal of Paediatric Dentistry, 2011; Vol 21(Suppl.1):53</i> . Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1053 од 2013 год. (IF=1,008)	1+1.008
72.	Sotirovska-Ivkovska A, Zabokova E , Popovska L, Ivkovski L: Pulpal responses to caries process in human teeth. <i>International Journal of Paediatric Dentistry, 2011; Vol 21(Suppl.1):30</i> . Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1053 од 2013 год. (IF=1,008)	1+1.008
73.	Zabokova-Bilbilova E , Sotirovska-Ivkovska A, Ambarkova V, Kokoceva-Ivanovska O: Topical fluorides and decalcification around fixed orthodontic appliances. <i>17th Congress of the Balkan Stomatological Society (Proceedings) Tirana: 2012:38-39</i> . Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1053 од 2013 год.	1
74.	Ambarkova V, Jankulovska M, Zabokova-Bilbilova E , Kokoceva-Ivanova O, Trajkovska Lj: Determining the optimal concentration of fluoride in drinking water. <i>17th Congress of the Balkan Stomatological Society (Proceedings) Tirana: 2012:95</i> .	1
75.	Kokoceva-Ivanovska O, Carcev M, Jankulovska M, Ambarkova V, Zabokova- Bilbilova E : The mineral composition in the initial phase of an early childhood caries. <i>17th Congress of the Balkan Stomatological Society (Proceedings) Tirana: 2012:91</i> .	1
76.	Sotirovska-Ivkovska A, Ivkovski Lj, Zabokova E : Immunohistochemical study of T and B cells in pulpal pathosis. <i>J Dent Res Issue 91 (Spec Iss C); 2012:248</i> . Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1053 од 2013 год. (IF=3,486)	1+3.486
77.	Zabokova-Bilbilova E , Georgiev Z, Stefanovska E, Ambarkova V, Kokoceva- Ivanovska O: Effect of fluoride on inhibition of demineralization adjacent to orthodontic brackets. <i>18th Congress of the Balkan Stomatological Society (Proceedings) Skopje: 2013:333</i> .	1
78.	Stefanovska E, Ivanovski K, Zabokova-Bilbilova E , Ristoska S, Mitik K: Periodontal health at patients with fixed orthodontic appliances. <i>18th Congress of the Balkan Stomatological Society (Proceedings) Skopje: 2013:318</i> .	1
79.	Ambarkova V, Kokoceva-Ivanovska O, Zabokova-Bilbilova E , Petanovski H, Carcev M: Fluorine Content of Bottled Drinking Water available in the Republic of Macedonia. <i>18th Congress of the Balkan Stomatological Society (Proceedings) Skopje: 2013:311</i> .	1
80.	Kokoceva-Ivanovska O, Carcev M, Ambarkova V, Zabokova-Bilbilova E , Radojkova-	1

	Nikolovska V: Complications in the period of pregnancy and newborn's diseases-risk factors for circular caries. <i>18th Congress of the Balkan Stomatological Society (Proceedings) Skopje: 2013:328.</i>	
81.	Georgiev Z, Petruševska G, Kovačevska I, Sotirovska-Ivkovska A, Zabokova-Bilbilova E , Dimova C: Preparing the dental pulp for histopathological investigation. <i>18th Congress of the Balkan Stomatological Society (Proceedings) Skopje: 2013:339.</i>	1
82.	Zabokova-Bilbilova E , Sotirovska-Ivkovska A, Georgiev Z, Kanurkova L: Carious lesions in patients undergoing treatment with fixed orthodontic appliances. <i>18th Congress of the Balkan Stomatological Society (Proceedings) Skopje: 2013:351.</i>	1
83.	Sotirovska-Ivkovska A, Zabokova-Bilbilova E , Georgiev Z, Ivkovski Lj: The caries process and its effect on the dental pulp. <i>18th Congress of the Balkan Stomatological Society (Proceedings) Skopje: 2013:337.</i>	1
84.	Zabokova-Bilbilova E , Sotirovska-Ivkovska A, Georgiev Z, Kokoceva-Ivanovska O: Enamel demineralization following orthodontic treatment. <i>FDI Istanbul 2013 Congress. Int Dental Journal Vol 63 (supplement I): 365. (IF=1.04)</i>	1+1.04
85.	Sotirovska-Ivkovska A, Zabokova-Bilbilova E , Georgiev Z, Ivkovski Lj: Visualisation of human dental pulp vasculature by detection of CD34. <i>FDI Istanbul 2013 Congress. Int Dental Journal Vol: 63 (supplement I): 2-3. (IF=1.04)</i>	1+1.04
86.	Georgiev Z, Kovacevska I, Sotirovska-Ivkovska A, Zabokova-Bilbilova E , Dimova C: Methods of deciduous dental pulp research. <i>FDI Istanbul 2013 Congress. Int Dental Journal Vol: 63 (supplement I): 151-152. (IF=1.04)</i>	1+1.04
87.	Zabokova-Bilbilova E : Enamel fluoride levels after orthodontic brackets cementation with glass ionomer cement. <i>III Сеалбански конгрес на стоматологија со меѓународно учество, Скопје 2013:274.</i>	1
88.	Stefanovska E, Ivanovski K, Pandilova M, Ristoska S, Mitik K, Zabokova-Bilbilova E : Relationships between clinical parameters and IL1-alpha and IL1-beta at plaque-induced gingival inflammation. <i>III Сеалбански конгрес на стоматологија со меѓународно учество, Скопје 2013:364.</i>	1
	Учесник во национален научен проект	
89.	„Евалуација на кариес протективниот ефект на шеќерните супституенти од типот на полиоли (ксиритол, сорбитол)”, 2000-2003 година.	3
	Секциско предавање на научен/стручен собир	
90.	Механичка и хемиска контрола на дентален плак. Скопје, март 2008 год.	1
	Пленарно предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество	
91.	Enamel fluoride levels after orthodontic brackets cementation with glass ionomer cement. <i>III сеалбански конгрес на стоматологија со меѓународно учество, Скопје 2013 година.</i>	3
	Учество на научен/стручен собир со реферат -усна презентација	
92.	Zabokova-Bilbilova E , Bajraktarova B, Efremova S, Sotirovska-Ivkovska A, Sarakinova O, Ambarkova V: Concentration of salivary bicarbonate and caries. <i>9th Congress of Balkan Stomatological Society (abstract book) Ohrid: Balkan Stomatological Society, 2004:163.</i>	1
93.	Жабокова-Билбилова Е , Сотијровска-Ивковска А, Филдишевски А, Амбаркова В, Стефановска Е: Улогата на саливарните пуферски системи врз појавата на забниот кариес. <i>4 Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество, Охрид 2006:16.</i>	1
94.	Zabokova-Bilbilova E , Bajraktarova B, Sotirovska-Ivkovska A, Fildisevski A: Importance of bicarbonates as a salivary buffer. <i>11th Congress of Balkan Stomatological Society (abstract book) Sarajevo: Balkan Stomatological Society, 2006:37-38.</i>	1
95.	Zabokova-Bilbilova E , Sotirovska-Ivkovska A, Georgiev Z, Fildisevski A: Chemical aspects of saliva as indicators of risk for dental caries. <i>12th Congress of the Balkan Stomatological Society (Proceedings) Istanbul: Balkan Stomatological Society, 2007:30-</i>	1

	31.	
96.	Жабокова-Билбилова Е , Сотировска-Ивковска А, Георгиев З, Филдишевски А: Превенција на деминерализацијата на емајлот околу брекетите in vitro студија. 5 Конрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество, Охрид 2009:26.	1
97.	Zabokova-Bilbilova E : White spot reduction using glass ionomer cement for orthodontic bonding. 15 th Congress of the Balkan Stomatological Society (Proceedings) Solun: Balkan Stomatological Society, 2010:134.	1
98.	Zabokova-Bilbilova E , Sotirovska-Ivkovska A: Effects of applied topical fluoride preparations in orthodontic patients. 23 rd congress of the International Association of Paediatric Dentistry Athens, Greece: International Journal of Paediatric Dentistry, 2011; Vol 21(Suppl.1):53.	1
99.	Zabokova-Bilbilova E , Sotirovska-Ivkovska A, Ambarkova V, Kokoceva-Ivanovska O: Topical fluorides and decalcification around fixed orthodontic appliances. 17 th Congress of the Balkan Stomatological Society (Proceedings) Tirana, 2012:38-39.	1
100.	Zabokova-Bilbilova E , Georgiev Z, Stefanovska E, Ambarkova V, Kokoceva-Ivanovska O: Effect of fluoride on inhibition of demineralization adjacent to orthodontic brackets. 18 th Congress of the Balkan Stomatological Society (Proceedings) Skopje, 2013:333.	1
	Учество на научен/стручен собир со реферат -постер	
101.	Zabokova-Bilbilova E , Bajraktarova B, Efremova S, Sotirovska-Ivkovska A, Jankulovska M, Gorgievska E: Correlation between the salivary urea level and caries incidence. 5 th Congress of the Balkan Stomatoloical Society (Proceedings). Solun: Balkan Stomatological Society, 2000:175.	0,5
102.	Zabokova-Bilbilova E , Dzekova-Stojkova S, Bajraktarova B, Efremova S, Sotirovska-Ivkovska A: The buffer capacity of saliva as a measure of dental caries activity. 17 th Meeting of Balkan Clinical Laboratory Federation & 5 th Macedonian National Congress of Medical Biochemists Ohrid, 2009: 123-124.	0,5
103.	Zabokova-Bilbilova E , Sotirovska-Ivkovska A: Effect of fluoride on cariostatic potential of orthodontic bonding agents. 1 st Intercontinental symposium on Contemporary Dentistry, Nis; 2010:64-65.	0,5
104.	Zabokova-Bilbilova E , Sotirovska-Ivkovska A, Georgiev Z, Kanurkova L: Carious lesions in patients undergoing treatment with fixed orthodontic appliances. 18 th Congress of the Balkan Stomatological Society (Proceedings) Skopje: 2013:351.	0,5
105.	Zabokova-Bilbilova E , Sotirovska-Ivkovska A, Georgiev Z, Kokoceva-Ivanovska O: Enamel demineralization following orthodontic treatment. 101 st FDI Annual World Dental Congress, Istanbul 2013, Int Dental Journal Vol 63 (supplement I): 365.	0,5
	Вкупно	184.918

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред број	Назив на активност	поени
	Воведување на нова лабораториска/клиничка метода во областа на медицинските науки и здравството:	
1.	-ензимска метода за одредување на саливарна уреа и бикарбонатите	
	Завршена специјализација од областа на медицинските науки и здравството	
2.	-Детска и превентивна стоматологија, 2002 година	2
	Дејности од поширок интерес	

	Студиски престој:	
3.	-Стоматолошки факултет, Клиника за детска и превентивна стоматологија во Ниш, -Институт за биомедицински истражувања при Медицинскиот факултет во Ниш, 2-30 јуни 2008 год.	0,5
	Награда за научни достигнувања од струкова организација, самостоен:	
4.	- Благодарница од Македонското лекарско друштво, 2001 година	3
5.	- Благодарница од ЈУ Завод за згрижување, воспитување и образование на деца и младинци „Ранка Милановиќ - Скопје, 2006 година	3
	Членство во меѓународна организација која поддржува/организира научно истражувачка дејност	
6.	- IAPD (<i>International Association of Paediatric Dentistry</i>), - IADR (<i>International Association for Dental Research</i>), - Здружение на специјалистите по детска и превентивна стоматологија на Македонија, - Македонско стоматолошко друштво, - BaSS (<i>Balkan Stomatological Society</i>)	6
7.	Изготвување и пријавување на научен/образовен национален проект - соработник	1
	Вкупно	

Професионални референци на кандидатот за избор во звање	поени
Научноистражувачка дејност	184.918
Стручно-апликативна дејност	15.5
Вкупно	200.418

ЗАКЛУЧОК И МИСЛЕЊЕ

Анализата на приложените податоци, досегашните работни, стручни и научни активности, ангажираноста во практичната и теоретската настава, коректниот однос кон вработените и студентите, како и приложените стручни и научни трудови се факти кои зборуваат дека се работи за кандидати заинтересирани за своето стручно и научно усовршување.

Врз основа на погоре изнесеното и фактот дека на конкурсот се пријавија четворица кандидати, а се работи за три места за научни работници, Комисијата му предлага на Наставнонаучниот совет на Стоматолошкиот факултет во Скопје да ги избере д-р. Мери Павлевска, д-р. Александар Димков и д-р Олга Кочочева Ивановска во звањето на научен работник.

Рецензентска комисија

Проф. д-р. Марија Стевановиќ, с. р.
 Проф. д-р. Мира Јанкуловска, с. р.
 Проф. д-р. Елизабета Ѓоргиевска, с. р.
 Проф. д-р. Ана Сотировска Ивковска, с. р.
 Проф. д-р. Златко Георгиев, с. р.

До

-Рецензентска комисија
 - Декан
 - Продекани
 -Наставно-научен совет на
 Медицинскиот факултет во Скопје

П Р И Г О В О Р

На Рефератот за избор на наставници во сите звања по предметот интерна медицина на Медицинскиот факултет во Скопје објавен во Билтен бр.1071 од 17.02.2014 година

Од в. н. сор. д-р сци Деска Димитриевска, вработена во ЈЗУ У Клиника за пулмологија и алергологија-Скопје.

Предмет на приговорот: Реферат објавен во Билтенот бр. 1071 од 17.02.2014 година на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј” за избор на наставници во сите звања по предметот интерна медицина на Медицинскиот факултет во Скопје, во согласност со конкурсот објавен во „Утрински весник” , на 20 ноември 2013 година.

Во објавениот Реферат се дадени обрасци (Анекс 2) со остварени поени за секој кандидат поодделно и заклучок со предложени кандидати за избор, направен по извршената евалуација и бодување на приложената документација согласно со Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот Св.Кирил и Методиј.

Рецензентската комисија направила голем број на грешки во евалуацијата и бодувањето на приложената документација за кандидатката Деска Димитриевска.

Па така, доколку се погледне Анексот број 2 –Образец кон извештајот за избор во наставно-научно, научно, наставно-стручно и соработничко звање, за кандидатот Деска Димитриевска воочливи се бројни математички грешки (во броење, множење и сл.) како резултат на кои се добива бодовна ситуација која ни од далеку не одговара на реалната фактичка состојба.

Ваквите грешки во бодувањето, односно во пресметувањето на поените за Деска Димитриевска придонеле за тоа вкупниот број на поени по професионални референци на кандидатот за избор во звање е помал за 139.94 поени од реалниот, од кои 63,5 поени поради техничка (математичка) грешка во собирање и множење на бодирани и цитирани активности, и 76.44 поени поради грешки во бодирање на активности за кои Комисијата има валидна документација.

На овој начин, со вака сторените пропусти и грешки од страна на Комисијата направено е погрешно бодување и рангирање на кандидатката Деска Димитриевска која доколку правилно била бодувана согласно со Правилникот и Критериумите за избор во звање би имала вкупно 567.34 поени.

-Направени пропусти и грешки во собирање и множење:

1. На стр. 565, во точка 2.3, цитирани се 5 пленарни предавања на научен/стручен собир со меѓународно учество, а избројани се **4**, и наместо 15 поени впишани се 12. Недостасуваат 3 поени.
2. На стр. 566, во точка 2.4, цитирани се 18 секциски предавања на научен/стручен собир со меѓународно учество, а избројани се 5 и наместо 36 поени впишани се 10. Недостасуваат 26 поени.
3. На стр. 569/570 во точка 2.8 цитирани се 118 апстракти објавени во Зборник на меѓународна конференција, а избројани се 100, и наместо 118 поени, впишани се 107. Недостасуваат 11 поени.
4. На стр. 581, во точка 2.9, цитирани се 65 апстракти објавени во зборник на национална конференција, а избројани се 60, и наместо 32.5 впишани се 30 поени. Недостасуваат 2.5 поени.
5. На стр. 589, во точка 2, математичкиот збир на поените од научно истражувачка дејност не е точен. Вкупниот број на поени во оваа табела е 215 ($9+5+12+10+12+24+6+107+30=215$). Рецензтската комисија пресметала 194 поени. Недостасуваат 21 поен.

-Поени кои не се впишани во Образецот за бодирање (Анекс 2).

6. Наставнообразовна дејност:
 - одржани вежби по ургентна медицина / $3h * 4 \text{ сем.} * 0,03 = 0,36$ поени,
 - одржани вежби по фамилијарна медицина / $36h * 2 \text{ сем.} * 0,03 = 1,08$ поени
7. Научноистражувачка дејност:
 - раководител на меѓународен научен проект/ $2 \text{ пр.} * 9 = 18$ поени,
 - учество на научен/стручен собир со реферат (усна презентација) $23 * 1 = 23$ поени,
 - учество на научен/стручен собир со реферат/постерпрезентација $31 * 0,5 = 15,5$ поени
8. Стручно-апликативна дејност:
 - Раководител на отсек за акутно влошена ХРИ : 3 поени,
 - Раководител на Оддел Центар за астма и ХОББ: 3 поени,
9. Дејности од поширок интерес:
 - член на Македонското респираторно здружение : 0,5 поени,
 - награди за научни постигнувања од струкова организација: 9 поени
 - благодарница : 3 поени,
 - диплома: 3 поени,
 - плакета: 3 поени

-награда за најдобро рангирани доктори за месец март 2013 год. 3 поени.

За сите горенаведени, небодирани активности, Рецензентската комисија има соодветна документација, што може да се види од објавената биографија и апликацијата на конкурсот во која се наведени приложените документи.

Верувам дека погоре изнесените грешки и пропусти се случајни и резултат на обемот на материјалот што требаше да го сработи Комисијата. Со корекција на наведените пропусти, вкупниот број на моите поени би бил 567,34, а не 427,4, како што е пресметано од страна на Комисијата.

Се надевам дека Рецензентската комисија ќе ги земе во предвид горенаведените укажувања и дека ќе се произнесе позитивно по овој приговор.

Однапред Ви благодарам.

Подносител на Приговорот
В. н. сор. д-р сци Деска Димитријевска

До Наставно-научниот совет при Медицинскиот факултет во Скопје

ПРЕДМЕТ: Одговор на Приговор

Одговор на Приговорот поднесен од в. н.с.ор. д-р Деска Димитриевска заведен под број 02-909/1 од 21.2.2014 година, во врска со заклучокот на Рефератот за избор на 9 (девет) наставници во сите звања по предметот интерна медицина објавен во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, број 1071 од 17. 2 .2014 година.

Рецензентската комисија во состав: проф. д-р Снежана Мишевска Перчинкова, проф. д-р Јелка Давчева Павловска, проф. д-р Горица Брешковска, проф. д-р Александар Шиколе и проф. д-р Цветанка Божиновска, го поднесува следниот Одговор на Приговорот:

При разгледувањето на приложената документација на кандидатите пријавени на конкурсот за избор на 9 (девет) наставници во сите звања по предметот ИНТЕРНА МЕДИЦИНА согласно објавениот конкурс во дневниот весник „Утрински весник“ од 20.11.2013 година Рецензентската комисија се раководеше единствено според Правилникот за изменување и дополнување на Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно –стручни и соработнички звања и асистенти- докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ усвоен од Универзитетскиот сенат на седницата одржана во јули 2013 година .

Рецензентската комисија, по разгледувањето на Приговорот, констатира дека тој е неоснован по сите наводи и затоа останува на својот став образложен во заклучокот на Рефератот.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ:

Сите пријавени кандидати на конкурсот за избор во звања се бодувани согласно со Правилникот и критериумите за избор во звања на Универзитетот „Св. Кирил Методиј“ и позитивните законски прописи важечки во Република Македонија.

Рецензентската комисија на своите состаноци темелно ги разгледа досиејата на сите пријавени кандидати и ги бодуваше сите активности за кои кандидатите имаат доставено соодветни документи . Не се бодувани активностите кои се дуплираат и тие за кои кандидатите немаат доставено валиден документ со кој ќе ја докажат соодветната активност.

Паушалните и неаргументирани забелешки и коментари во приговорите Рецензентската комисија со индигнација ги отфрла и смета дека тие не придонесуваат овој процес за избор во звања да заврши законски и во духот на академската култура и професионалност.

Рецензентската комисија смета дека не е академски подносителите на приговорите да се впуштаат во евалуација и оцена на предложените

кандидати за избор бидејќи тоа право го има само Рецензентската комисија со решение од Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет.

Рецензентска комисија:

1. Проф. д-р Снежана Мишевска Перчинкова, с.р.
2. Проф. д-р Јелка Давчева Павловска, с.р.
3. Проф. д-р Горица Брешковска, с.р.
4. Проф. д-р Александар Шиколе, с.р.
5. Проф. д-р Цветанка Божиновска, с.р.

До

Медицински факултет

При Универзитетот Св.Кирил и Методиј во Скопје

- Декан проф. д-р Никола Јанкуловски
- Рецензиона комисија
- Научно-наставен совет

ПРИГОВОР

Од н. Сов. д-р **Лилјана Тозија**, кандидат за избор на наставно-научно звање во научна област интерна медицина на Медицинскиот факултет во Скопје

Предмет на приговорот : Реферат објавен во Билтен бр. 1071 од 17 февруари 2014 година за избор на 9 наставници по предметот интерна медицина на Медицинскиот факултет во Скопје, како и конкурсот за избор објавен во јавното гласило Утрински весник на ден 20.11.2013 г.

I. Реферат објавен во Билтен бр. 1071 од 17 февруари 2014 година

1. НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Приговарам на бодирањето на референцата Наставно-образовна дејност од страна на Рецензентската комисија. Правилникот за критериумите и постапката за избор на наставно-научни, научни, наставно – стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје од 15 јули 2013 година (Универзитетски гласник бр.250, 15 јули 2013) ги вреднува професионалните референци на кандидатите во следниве области: наставно-образовна, наставноистражувачка, стручно-уметничка и Стручно-апликативна дејност. Вреднувањето е со соодветен број на поени дефинирани во чл. 2-5 од Анекс 1 од Правилникот. Пресметувањето на поените е според прецизно дефинирани критериуми, а не со произволна и паушална оценка на Комисијата со фаворизирање и давање предност на една референца во однос на друга, со очигледна цел за давање предност на одредени кандидати.

1.1 Имено, во последниот мој избор во научнозвање, научен советник во 2011 година (објавен во Билтен 1021 од 15 декември 2011, страна 96), мојата наставно-образовна дејност во мандатен период од 5 години беше бодувана со 151,36 бода. Рефератот беше со позитивна рецензија и беше верифициран од Наставно-научниот совет на Медицински факултет, како и од Сенатот на Универзитетот Св.Кирил и Методиј. Спротивно, во рефератот за избор за наставно-научно звање, Билтен бр. 1071 од 17 февруари 2014 г. бројот на бодови за мојот вкупен работен опус во наставна дејност од 22 години изнесува 124,27 бода. Нетранспарентно во Рефератот на Комисијата во ставката – Одржување на вежби по интерна медицина – се наведени 54 бода, без појаснување за кој временски период се однесува. Од 1992 до 2007 г. практичната настава се одржуваше по предметите интерна медицина, интерна пропедевтика, (двата по 3 часа неделно) и интерна медицина за студенти по стоматологија (2 часа/неделно) , со што сум остварила само по овој основ 108 бода. Во периодот 2008-2010/2013 г, практичните вежби се по предметите : интерна медицина

за студенти по општа медицина, интерна медицина – клиничка практика ментор на студенти, интерна медицина за студенти по стоматологија, клиничко испитување, ургентна медицина и семејна медицина со вкупен број на бодови 46,89 што вкупно по однос на вежби изнесува 154,89 бода. Од ова е евидентно дека Комисијата ме вреднувала 100,89 бода помалку во однос на тоа што сум го реализирала во изминатиот период. Комисијата произволно и спротивно на Правилникот ме вреднувала со 124,7 бода за наставно-образовна дејност што е приближно за 20% помалку од бодовите верифицирани од Наставно-научниот совет и Сенатот на Универзитетот Св.Кирил и Методиј во претходниот избор во 2011 година. Неправилностите во однос на другите ставки од Правилникот се како што следат:

1.2 Комисијата за бодирање на активноста: Одржување менторска настава по здравствена клиничка практика, спротивно на Правилникот, нема единствен став и применува различни методи и критериуми на бодирање за кандидати од различни клиници. Во мојот случај, Комисијата произволно ги намалила бодовите од 38.4 на 16.8 без појаснување, спротивно на Правилникот, воведувајќи свој критериум (кој не е дефиниран во извештајот), додека кај кандидатите Златица Димитријевиќ Гошева и Љубинка Дамјановска Крстиќ, придржувајќи се на Правилникот, им се дадени повисок број на бодови. Прецизно развиеното бодирање кај овие кандидати е повторно произволно, со примена на формулата 7 дена x 8 часа x 2 групи x 8 семестри = 53,76, кај Златица Димитријевиќ Гошева и 5 дена x 8 часа x 2 групи во семестар x 8 семестри = 28,8 бода. Кај Љубинка Дамјановска Крстиќ. Евидентно е дека Комисијата применува произволни и различни критериуми со единствена цел да се фаворизираат одредени кандидати.

1.3 Во активноста : Консултација со студенти од здравствена клиничка практика, Комисијата спротивно на правилникот, применувајќи ги истите методи од точка 1.2 од овој Приговор ми ги намалува бодовите од 9.6 на 8.4.

1.4 Комисијата спротивно на Правилникот кај: ментор и едукатор на здравствена едукација – специјализанти по семејна медицина од 6.7 бода (со образложена и развиена пресметка во мојата табела), необразложено и произволно ги намалува бодовите на 0.72.

ЗАКЛУЧОК : Со вакво произволно бодирање од Комисијата намалени ми се бодовите за наставно-образовна дејност од 249,24 на 124,27, односно за 50%.

И покрај тоа што конкурсот е за наставни звања на истата Катедра т.е. Катедра по интерна медицина, Комисијата применува произволни и нееднакви критериуми на бодување на кандидати од различни клиници, па и кај кандидати од иста клиника.

- Кај кандидатот со најкраток стаж во наставната дејност од 7 години, насловен доцент д-р Игор николов, неговата бодовна вредност за наставно-образовна дејнсот е 45,18 бода, т.е 6.4 бода просечно годишно. Додека во мојот случај, научен работник со 25 г специјалистички стаж, доктор на науки повеќе од 13 години, супспецијалист повеќе од 13 години и вклучена континуирано 22 години во наставната дејност (што е три пати повеќе од неговата), наставна вредност просечно годишно е сведена на 5.6 бода.
- Кандидатката Златица Димитријевиќ, со која имаме приближно ист ангажман во наставната дејност вреднувана е со два пати повеќе бодови од мене, односно со 217,82 бода.
- Кај кандидатката Љубинка Дамјановска Крстиќ од Клиниката за ревматологија, Комисијата го применила стриктно Правилникот и ја бодувала поединечно практичната настава за интерна медицина и пропедевтика додека спротивно на Правилникот, кај кандидатите од Клиниката за нефрологија

применила паушално бодирање под ставката вежби интерна медицина, испуштајќи го предметот интерна пропедевтика со што не им се вкалкулирани 40.5 бода.

Од горенаведеното произлегува дека Комисијата ја потценила наставно-образовната дејност во однос на научноистражувачката дејност со категоријално оценети активности за првата референца, при што додавајќи ги апсолутните вредности за втората референца автоматски го намалува учеството на наставно-образовната дејност во вкупните крајни бодови и покрај тоа што конкурсот е распишан за наставно-научно звање.

Причината за фаворизирање на научните активности во однос на наставно образовната дејност, може да се претпостави е со цел да се даде предност на кандидатите со помала или пократка наставна активност во работниот стаж.

2. НАУЧНО ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

2.1 Комисијата во бодирањето го испуштила трудот со оригинални научни резултати, објавен во научно стручно списание

“Тозија Л, Чапароска Д, Петронијевиќ З, Селим Ѓ, Николов И : Нефролошки аспекти на акутното труење – модалитети на екстракорпорална терапија, Мак Мед Преглед 2011; 65 (1); 1-7”,

Со што ми се одземени 2.4 бода според Правилникот

2.2 Исто така трудот: “Д.Чакалароска, К.Чакалароски, Л.Тозија, Лекување на уремичниот псеудогихт и калцином, Год. зб. Мед.фак. - Скопје 1990; 36 (1-2); 43-46”, неправилно е пребодираан со 2.4 бода иако е труд со учество на 3 автори што носи вреднување пд 3.2 бода според Правилникот.

2.3 Кај кандидатот Игор Николов, како и кај другите кандидати на овој конкурс, спротивно на правилникот, кој предвидува апстракти од конференции зависно дали се со меѓународно или национално учество да се бодираат со 1 бод (односно 0.5), бодирањето 1,2 бода, критериум што не е наведен по ниеден основ на Правилникот.

2.4 Кај кандидатот Игор Николов активноста : Изготвување и пријавување на научен/образовен национален проект – бодирана е со 2 бода, а треба со 1 бод (бидејќи не е носител на активноста).

2.5 Спротивно на член 9 алинеја 3 од Правилникот, “... вреднување на активности од почеток на кариера .., Комисијата ги вреднувала активностите во време на студентски период кај кандидатката Весна Герасимовска со 4 бода.

2.6 Кај истата кандидатка, под: Секциско предавање на научен и стручен собир не е наведено каде се одржани тие предавања / 4 бода

3. СТРУЧНО – АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

3.1 Активноста : Воведување нова лабораториска/ клиничка или јавно-здравствена метода во областа на медицинските науки и здравството/ првпат во државата, кај кандидатката Весна Герасимовска треба да се бодира со 4 бода, а наведени се 8 бода. Истата метода се цитира и како метода прв пат воведена во институцијата што носи уште 2 бода, но според Правилникот иста активност не може да се бодира по 2 основи.

3.2 Според Правилникот, активносота : Експертски активности : евалуација, стручна рецензија, супервизија, проценка на капитал, систематизација, методологија / кај мене се наведени 7 активности, од кои 6 неосновано се избришани.

3.3 Активноста : Предавање на институции од јавен интерес, културно-информативни центри/ 23.03.2013 – Акутнио бубрежно оштетување – Светски ден на бубрегот, емисија “Шестиот ден” – ТЕЛМА Телевизија / неосновано не е бодирана и со тоа сум оштетена за 0.5 бода.

- 3.4 Активноста : Член на комисија за избор во звање / Комисија за избор во научно звање 20.12.2012 / наведена во Правилникот неосновано не е земена предвид со оцена од 0.2 бода.
- 3.5 Активноста : Учество во комисии и тела на државни и други органи/ Од наведени 7 активности / неосновано не се земени предвид моите активности и се избришани сите 7 бода.

4. ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА ЗА ВИСОКО ОБРАЗОВАНИЕ

Рецензентската комисија во својот Реферат објавен во Билтен бр. 1071 од 17 февруари 2014 година, спротивно на член 125, став 2 од Законот за високото образование, каде што е дефинирано : “за доцент може да биде избрано лице кое има научен степен доктор на науки од научната област во која се бира”, како и спротивно на член 11 и член 36 од Правилникот за критериумите и постапка за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти -докторанди на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј” во Скопје од 15 јули 2013 година (Универзитетски гласник бр.250, 15 јули 2013), му го предлага на Наставно-научниот совет кандидатот насл. доц. Игор Николов за избор за наставно-научно звање. Имено, кандидатот Игор Николов својата докторска дисертација под наслов “Под наслов патофизиолошки механизми на атеросклероза и кардиоваскуларни калцификации во хронична ренална инсуфициенција и терапевтски стратегии” (слободен превод), “Pour obtenir le grade de DOCTEUR de l’UNIVERSITE PIERRE ET MARIE CURRIE ; Sujet de la thèse : Mécanismes physiopathologiques de atherosclerose et des calcifications cardiovasculaires dans l’insuffisance renale chronique et strategies therapeutiques” ја одбрал на Факултетот за физиологија и физиопатологија, при Универзитетот Пјер и Марија Кири – Париз, Франција во Декември 2009. Според класификацијата на научни полиња, подрачја и области (дисциплини) на истражувањата – “Frascati класификација” (на која се базираат горе наведените членови на Законот за високото образование и Правилникот на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј”), физиологија е класифицирана во глава 3.01 под наслов Фундаментални медицински науки, додека интерна медицина со сите свои области како и нефрологијата е класифицирана во глава 3.02 под наслов Клиничка медицина. Со цел да и се помогне на Комисијата за законско и објективно предлагање на кандидатите, преку деканатот на Медицинскиот факултет до правната служба поднесено е барање за толкување на примената на законската регулатива за избор на кандидатот Игор Николов по овој конкурс.

II. Конкурсот за избор објавен во јавното гласило “Утрински весник” на 20.11.2013г

Наставно-научниот совет при Медицинскиот факултет во Скопје на својата редовна седница од 7.11.2013 г. донесе одлука за распишување конкурс за избор на наставно-научни звања во одредени дисциплини, каде што во дисциплината интерна медицина утврди 8 наставни места. Оваа одлука се базира на предлогот на кадровскиот одбор од 1.11.2013 г. кој, пак, својата одлука ја поднесе по предлог на катедрите од 9.10.2013 г. како и систематизацијата на работните места на одделните универзитетски клиники. Спротивно на член 34 од Правилникот на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј”, Законот за работните односи и Одлуката на Наставно-научниот совет од 7.11.2013 го со утврдени осум наставни звања) објавениот Конкурс на 20.11.2013 **во јавното гласило “Утрински весник”** дефинира 9 места за наставно-научни звања. По објавениот конкурс, Наставно-научниот совет нема донесено одлука за зголемување на бројот на наставно-научни звања, ниту пак е објавена во јавните гласила корекција и измена за направената грешка на начин и во постапка предвидени во интерните акти, Законот за

работните односи и останатите прописи што се однесуваат и ја регулираат оваа материја. Мислам дека проширувањето за уште едно вработување е направено на неправилен и незаконски начин. Со таквата грешка и Кадровскиот одбор со својата одлука од 19.12.2013 г. му предложи на Наставниот-научен совет на седницата одржана на 24.12.2013 рецензентска комисија за избор на 9 места за наставно-научни звања на интерните клиники. Имајќи ги предвид законската регулатива за работни односи, Правилниците и актите на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј” и Медицинскиот факултет, секој акт кој е надлежност на Наставно-научниот совет како највисок орган на Медицинскиот факултет без негова одлука е незаконски и не произведува правни дејствија, а според тоа и објавениот конкурс кој е спротивен на неговата одлука.

Од наведените аргументи и направените неправилности во постапката, му предлагам на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје да го усвои овој Приговор и согласно со Правилникот да формира рецензентска комисија со променет состав или да го поништи конкурсот и да распише нов конкурс за избор во наставно-научни звања по соодветните предмети.

Подносител на Приговорот:

Н. сов. д-р Лилјана Тозија с.р.

До Наставно-научниот совет при Медицинскиот факултет во Скопје

ПРЕДМЕТ: Одговор на Приговор

Одговор на приговорот поднесен од н.сов. д-р Лилјана Тозија заведен под број 02-911/1 од 24.2.2014 година, во врска со заклучокот на Рефератот за избор на 9 (девет) наставници во сите звања по предметот интерна медицина објавен во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, број 1071 од 17. 2 .2014 година.

Рецензентската комисија во состав: проф. д-р Снежана Мишевска Перчинкова, проф. д-р Јелка Давчева Павловска, проф. д-р Горица Брешковска, проф. д-р Александар Шиколе и проф. д-р Цветанка Божиновска, го поднесува следниов Одговор на Приговорот:

При разгледувањето на приложената документација на кандидатите пријавени на конкурсот за избор на 9 (девет) наставници во сите звања по предметот ИНТЕРНА МЕДИЦИНА согласно со објавениот конкурс во дневниот весник „Утрински весник“, од 20.11.2013 година Рецензентската комисија се раководеше единствено според Правилникот за изменување и дополнување на правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно –стручни и соработнички звања и асистенти- докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ усвоен од Универзитетскиот сенат на седницата одржана во јули 2013 година.

Рецензентската комисија, по разгледувањето на Приговорот, констатира дека тој е неоснован по сите наводи и затоа останува на својот став образложен во заклучокот на Рефератот.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ:

Сите пријавени кандидати на конкурсот за избор во звања се бодувани согласно со Правилникот и критериумите за избор во звања на Универзитетот „Св. Кирил Методиј“ и позитивните законски прописи важечки во Република Македонија.

Рецензентската комисија на своите состаноци темелно ги разгледа досиејата на сите пријавени кандидати и ги бодуваше сите активности за кои кандидатите имаат доставено соодветни документи. Не се бодувани активностите кои се дуплираат и тие за кои кандидатите немаат доставено валиден документ со кој ќе ја докажат соодветната активност.

Паушалните и неаргументирани забелешки и коментари во приговорите Рецензентската комисија со индигнација ги отфрла и смета дека тие не придонесуваат овој процес за избор во звања да заврши законски и во духот на академската култура и професионалност.

Рецензентската комисија смета дека не е академски подносителите на приговорите да се впуштаат во евалуација и оценка на предложените кандидати за избор бидејќи тоа право го има само Рецензентската комисија со решение од Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет.

Рецензентска комисија:

1. Проф. д-р Снежана Мишевска Перчинкова, с.р.
2. Проф. д-р Јелка Давчева Павловска, с.р.
3. Проф. д-р Горица Брешковска, с.р.
4. Проф. д-р Александар Шиколе, с.р.
5. Проф. д-р Цветанка Божиновска, с.р.

До: Медицински факултет Скопје

Рецензетска комисија
 Декан
 Продекани
 Наставно-научно совет

ПРИГОВОР

Од в. Н. сор. Др. Сци Нико Беќаровски, член на Катедрата за интерна медицина при Медицинскиот факултет во Скопје.

Предмет на приговорот: Реферат објавен во Билтенот бр.1071 од 17.02.2014 година на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, за избор на наставници во сите звања по предметот интерна медицина на Медицинскиот факултет во Скопје, во согласност со конкурсот објавен во „Утрински весник“ на 20.11.2013 година.

Во објавениот Реферат, се нотираат голем број на пропусти кои во целост ја менуваат бодовната и општата слика за пријавените кандидати, посебно на кандидатите за избор на 1 наставник во сите звања на КЛИНИКАТА ЗА ТОКСИКОЛОГИЈА. Искрено се надевам дека овие пропусти се резултат на исклучително обемиот материјал, како резултат на големиот број на пријавени кандидати и лимитираниот временски период.

1. Во делот за наставно-образовна дејност, одржување на вежби по интерна медицина, се нотира нелогичност преточена во бодови. Кандидатот Андон Чибишев иако водел вежби само **18 семестри, има добиено 28,35 бодови, а Нико Беќаровски 44 семестри, стаж 54**. Според овие релевантни податоци, бројот на бодови би требало да биде **28,35** за Андон Чибишев, а **76,50** за Нико Беќаровски. Само врз на оваа алинеа оштетен сум за **22,00** бодови. Одржаните вежби на студентите по Стоматологија воопшто не се пресметани единствено кај кандидатите од токсикологија и по овој основ сме оштетени за **18,45** бодови -Андон Чибишев, Лидија Петковска за **22,30** и Нико Беќаровски за **44,50** бода.
2. Во алинејата научно-популарна книга не ми се бодувани 3 (три) **АВТОРСКИ КНИГИ**, кои комплетно се доставени до рецензентската комисија, со што сум оштетен за **18 бода**.напоменувам дека кај кандидатот Андон Чибишев под истата алиенеја е бодиран прирачник иако истиот не е книга и не е авторски туку коавторски труд.
3. Во следната алинеа научнопопуларна статија во списание кај кандидатката Љубинка Дамјановска-Рајчевска се доделени 10 бода за

десет статии во “ Народен лекар “. Во истото списание јас имам објавено 114 статии и сум оштетен за **114 бода**.

4. Во делот научноистражувачка работа присутни се бројни неправилности. Кандидатот Андон Чибишев не е носител, туку учесник во проектот *Chimical risk menegement in Macedonia 2007-2010* (во соработка за Европската и Шведската агенција за хемикалии) и треба да е бодира со 5, а не се 6 бода. Во истиот проект сум учесник и јас и како дел од тој проект престојувал недела дена во Шведска, за што е уредно доставен документ и неправедно не ми се доделени **5 БОДА**.
5. Сите трудови наведени од бр.1 до бр.23 се неправилно бодувани, бидејќи не е намален процентот на бодови според бројот на коавтори, 90 %, 80 % и 60 %. Само врз основа на оваа грешка, кандидатот Андон Чибишев се здобил со **48,60 бодови** повеќе.
6. Трудот под реден број 19. **Chibishev A**, Z.Pereska, Natasha Simonovska, V.Chibisheva, *Ingestion of caustic substances in adults: a review article; Iranian Journal of Toxicology; 2013, volume 6, N 19* , погрешно е бодира со шест бода. Списанието нема меѓународен уредувачки одбор, (има само еден странец од Нигерија), со што треба да биде бодуван со **2,4 бода, односно 3,6 помалку**.
7. Трудот **Чибишев А.**, Пановски М, Василевски В, Божиновска Ц, Оровчанец Н; Ефектите од постпилоричната нутриција во третманот на акутните труења со каустични супстанции; 2007 ; *Physioacta*, Vol 1. (1) : 85-98, неправилно бодуван со 4 бода, а носи 2,4 бода.
8. Во сегментот Учество на научно-стручен собир со реферат, кај кандидатот Андон Чибишев, направени се бројни неправилности. Според актуелниот правилник за бодување за оваа активност следуваат 1 бод и тоа само за авторот при усна презентација, а кај кандидатот се бодирани 25 труда во кои кандидатот е коавтор, а не презентер со 1,2 бода кои воопшто не може да бидат бодувани, со што **неправилно се доделени 37,50 бода**.
9. Ниту кај еден од пријавените 15 кандидати не се бодувани одржаните предавања на катедрата за интерна медицина, освен кај кандидатот Андон Чибишев, кј по оваа основа **има добиено 2 бода**, иако таква активност не е предвидена за бодување според актуелниот Правилник. Напоменувам дека јас имам одржано 5 предавања и по таа аналогија би требало да имам **5 бода**.
10. Во делот научноистражувачка дејност во моето бодување се направени неколку грешки . Трудовите **Niko Bekjarovski**, *H.I.E. therapy for Nifedipin poisoning (case report)* , *Estonian Anesthesiology news*, 2012, Vol. VII, 28: 8-12, **Niko Bekjarovski**, *Lipid rescue therapy for verapamil*

overdose; Journal of emergency medicine, vol 2, 2013, 17-21 **Niko Bekjarovski**, New therapeutic approach for Verapamil poisoning, Estonian Anesthesiology news, 2012, Vol. VIII, 29: 33-40, се трудови објавени во списанија со меѓународен уредувачки одбор, not open acces, и нтреба да се бодирани со 6 бода, односно сум оштетен за вкупно **8 бода**.

11. Во алинејата секциско предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество, бодирани ми се само 21 авторска презентација, иако уредни се поднесени 47, со што сум **оштетен за 52 бода**.
12. Во делот стручноапликативна дејност кај кандидатот Андон Чибишев под точка два, воведување нова метода, неправилно се **внесени 4 бода**, бидејќи воведувањето на бупренорфинската супституција воопшто не преставува нова метода, туку лек во третманот на хероинските зависници, кој стана возможен по регистрацијата на лекот во Македонија, а се применува од првиот ден на неговата регистрација од сите лекари на Клиниката и многу пошироко.
13. Доделените **12 бода** за одржани предавања во основните училишта воопшто не се одржани од именуваниот кандидат, туку од медицинските сестри, помладите специјалисти и специјализанти на Клиниката за токсикологија. Четири од нив одржав јас лично.
14. Во дејности од поширок интерес, алинеја 12- ажурирање на упатствата за работа „ Медицина базирана на докази”, иако не е направено никакво ажурирање, кандидатот Андон Чибишев **има добиено 2 бода**, а јас како единствен автор на делот за Клиничка токсикологија немам добиено ниту еден, со што **сум оштетен за дополнителни 4 бода**.

Само врз основа на овир 14 точки кандидатот Андон Чинишев има **добиено 89,85 бода повеќе**, а кандидатот Нико Беќаровски дури **306,50 бода помалку**.

Со овие погоре изнесени пропусти во бодувањето конечниот збир на бодови би бил сосема поинаков, односно кандидатот **Нико Беќарововски би имал 678,45 бодови**, кандидатот **Андон Чибишев 496,04 бодови**.

Покрај тоа Рецензентската комисија воопшто го нема земено предвид фактот дека јас ја имам одбрането мојата дисертација **пет, односно шест** години пред двата други кандидати, дека единствен имам континуиран академски стаж поминувајќи ги сите предвидени инстанци (**помлад асистент, асистент, научен соработник, виш научен соработник**).

Предложениот канндидат **ИМА ПРОСЕК 6,70** со што не ги исполнува критериумите дури ни да запише докториски студии, а уште помалку са биде наставник. Останатите два кандидата имаат просек **над 9,30**.

Предложениот кандидат нема **НИТУ ДЕН СТРУЧНО-НАУЧНО УСОВРШУВАЊЕ ВО СТРАНСТВО , НИТУ УЧЕСТВО НА КОНГРЕС , СИМПОЗИУМ ИЛИ КОНФЕРЕНЦИЈА НАДВОР ОД ГРАНИЦИТЕ НА МАКЕДОНИЈА, поради непознавање на ниту еден светски јазик.**

Искрено се надевевам дека бројните направени пропусти ќе бидат коригирани и се резултат на лимитираното време во која Комисијата работеше.

Со должна почит,

ПОДНОСИТЕЛ на ПРИГОВОРОТ:
В. н. сор.сци Нико Беќаровски с.р.

До Наставно-научниот совет при Медицинскиот факултет во Скопје

ПРЕДМЕТ: Одговор на Приговор

Одговор на приговорот поднесен од в. н.сор. д-р Нико Беќаровски заведен под број 02-910/1 од 24.2.2014 година во врска со заклучокот на Рефератот за избор на 9 (девет) наставници во сите звања по предметот интерна медицина објавен во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, број 1071 од 17. 2. 2014 година.

Рецензентската комисија во состав: проф. д-р Снежана Мишевска Перчинкова, проф. д-р Јелка Давчева Павловска, проф. д-р Горица Брешковска, проф. д-р Александар Шиколе и проф. д-р Цветанка Божиновска, го поднесува следниот Одговор на Приговорот:

При разгледувањето на приложената документација на кандидатите пријавени на конкурсот за избор на 9 (девет) наставници во сите звања по предметот ИНТЕРНА МЕДИЦИНА согласно со објавениот конкурс во дневниот весник „Утрински весник“, од 20.11.2013 година Рецензентската комисија се раководеше единствено според Правилникот за изменување и дополнување на правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно – стручни и соработнички звања и асистенти- докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ усвоен од Универзитетскиот сенат на седницата одржана во јули 2013 година.

Рецензентската комисија, по разгледувањето на Приговорот, констатира дека тој е неоснован по сите наводи и затоа останува на својот став образложен во заклучокот на Рефератот.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ:

Сите пријавени кандидати на конкурсот за избор во звања се бодувани согласно со Правилникот и критериумите за избор во звања на Универзитетот „Св. Кирил Методиј“ и позитивните законски прописи важечки во Република Македонија.

Рецензентската комисија на своите состаноци темелно ги разгледа досиејата на сите пријавени кандидати и ги бодуваше сите активности за кои кандидатите имаат доставено соодветни документи. Не се бодувани активностите кои се дуплираат и тие за кои кандидатите немаат доставено валиден документ со кој ќе ја докажат соодветната активност.

Паушалните и неаргументирани забелешки и коментари во приговорите Рецензентската комисија со индигнација ги отфрла и смета дека тие не придонесуваат овој процес за избор во звања да заврши законски и во духот на академската култура и професионалност.

Рецензентската комисија смета дека не е академски подносителите на приговорите да се впуштаат во евалуација и оцена на предложените кандидати за избор бидејќи тоа право го има само Рецензентската комисија со решение од Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет.

Рецензентска комисија:

1. Проф. д-р Снежана Мишевска Перчинкова, с.р.
2. Проф. д-р Јелка Давчева Павловска, с.р.
3. Проф. д-р Горица Брешковска, с.р.
4. Проф. д-р Александар Шиколе, с.р.
5. Проф. д-р Цветанка Божиновска, с.р.

До Медицински факултет при УКИМ во Скопје

Деканот и продеканите на Медицинскиот факултет

До Рецензентската комисија

До Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет при УКИМ во Скопје

ПРИГОВОР

Од Проф.д-р даниела Чапароска, редовен професор на Медицинскиот факултет при УКИМ Скопје

Предмет на приговорот: Рефератот објавен на 17 февруари 2014 година во Билтенот на Универзитето “ Св. Кирил и Методиј ” во скопје, бр.1071, за избор на наставници во сите звања по предметот интерна медицина на Медицинскиот факултет во Скопје , во согласност со конкурсот објавен во “ Утрински весник ” на 20.11.2013 година.

Рецензентската комисија за избор на наставно-научни и научни работници за предметот **интерна медицина** при Медицинскиот факултет во Скопје, во состав:

1. Проф. д-р Снежана Мишевска Перчинкова, Клиника за ревматологија
2. Проф. д-р Јелка Давчева Павловска, Клиника за Кардиологија
3. Проф. д-р Горица Брешковска, Клиника за Пулмоалергологија
4. Проф. д-р Александар Шиколе, Клиника за нефрологија
5. Проф. д-р Цветанка Божиновска, Клиника за Токсикологија

донесе Одлука во наставно-научно звање од **Клиниката за токсикологија**

- **да го предложи кандидатот** Андон Чибишев
- а да не ги предложи кандидатите в. Н. Сор. д-р Нико Беќаровски и Лидија Петковска

Приговорот се однесува за начинот на бодирање на кандидатите и заклучокот по рефератот на Рецензентската комисија

Кандидат Андон Чибишев

Во делот наставно-научна дејност (НО)

Кандидатот Андон Чибишев заради просечен успех од 6,70 на студиите на прв циклус, не бил избран за помлад асистент каде што бил потребен просечен успех од најмалку осум. Од истите причини не запишал ни втор циклус студии (постдипломски). Со специјализација остварил договорено право без просечна оценка осум да биде асистент а асистентскиот стаж му е прекинат од 1 јануари 2005 година, со што 10 години не е во никаков наставен процес.

Појаснување, значи кандидатот Андон Чибишев бил асистент од јуни 1994 до јануари 2005 година (значи 15 семестри), во кој период при извршување на функцијата Државен секретар од 2000-2002 година асистентското место му мирувало.

Ова е реалното бодирање:

Ред број	Назив на активноста	Број на активности	Поени по формулар	вкупно
1.	Одржување на вежби по предметот интерна медицина Од јуни 1994 до јануари 2005 -15 семестри 3 часа*15 недели* 0,03 бода	3 часа * 15 недели * 15 семестри	* 0,03	20,25
2.	Консултации со студенти (0,002 * 10 студенти* 15 семестри)= 0,55			0,55
	Вкупно			20,80

Во доставениот табеларен приказ на споменатото будување, дадени му се бодови за: “Ментор и едукатор на здравствена едукација” (14,4 бода) за дејност која не постоела воопшто до 2013 година.

Консултации со студенти во рамките на здравствена клиничка практика:

На кандидатот Андон Чибишев му се дадени **6 бода** (за 7 години асистентски стаж) од јуни 1994 година до јануари 2005 – 15 семестри, **кога немало предмет клиничка практика**) наспроти в. н. сор. Петар Дејанов кој добил **4,2 бода** (а кој има 27 години наставно –образовен стаж) ?!

2. Во делот научноистражувачка дејност (НИ)

Под точка 1: Носител на активноасти на меѓународен проект “Chimical risk menegement in Macedonia 2007-2010 ” (во соработка со Европската и Шведската агенција за хемикалии) .

Проектот “Chimical risk menegement in Macedonia 2007-2010” не преставува научноистражувачки проект туку стручна студија , а таа се бодира помалку и спаѓа во стручно-апликативна (СА) дејност а не во научно-истражувачка (НИ) дејност. Кандидатот Андон Чибишев не е носител на активности на оваа студија, туку учесник.

Под точка 4: Во голем број на наведени трудови направено е таканаречено прекројување на трудовите, имено исфрлани се автори (**на пр. Чапароска Д.**) при што останува да фигурира само кандидатот за избор и уште некој автор. Со тоа се намалува бројот на автори кои учествуваат во трудот а знаеме дека вкупните бодови се делат на сите автори. Воедно, кандидатот не е ни автор на трудот, туку коавтор.

Тоа прекројување на автоприте преставува кршење на **член 19** од законот за авторски и сродни права, кој гласи (1) “ **Авторското право на дело создадено во соработка на две или повеќе лица им припаѓа на сите тие лица (коавтори)** ”. Исто така, и кршење на правото на признавање на авторство, според **член 22** според кој: (1) “ **Авторот има право на признавање на своето авторство над делотот** ” (2) “ **Авторот има право неговото име ,псевдонимили друга ознака да биде назначена на секој примерок од делотот ,односно, дабиде наведена при секое јавно користење на делотот освен доколку авторот во пишана форма изричито не изјави дека не сака неговото авторство да биде наведено, или доколку при користење тоа технички невозможно или нецелисходно**”. Воедно е постапено спротивно на **член 24** од Законот за авторски и сродни права кој гласи: **од Право на заштита на интегритетот на делото авторот – коавторот има право да се спротистави на менување , деформирање или акатење на делото што може да наштети на неговата личност, чест и углед, како и на уништување на делото**”.

Ова е примерот од Рефератот каде што во наведените научни трудови е исфрлен коавторот **Чапароска Даниела**.

- Промени на некои хоморални имунолошки показатели кај хероински завосници и нивно клиничко значење, Симоновска Н, Божиновска Ц, Димитровски Ч, **Чапароска Д**, Чибишев А, Physioacta, Vol.4- No 2, UDK: 616-097:613. 83-05, **2010**
- Појавата на хипергликемија кај акутни интоксикации со антихолинестеразни инсектицид, Наумовски Ц, Чибишев А, Петковска Л, **Чапароска Д**, Меловска Л, Мак.мед.преглед, год 53, 1999, стр. 251-387, бр.5-6.
- Серолошко и молекуларно испитување на вирусот на хепатитис Ц кај корисници на опијати, Симоновска Н, Серафимовски В, Чибишев А, Божиновска Ц, **Чапароска Д**, Physioacta, Vol 1, No 2, UDK: 616.36-002, **2008**

Сите трудовите наведени од бр.1 до бр. 23 се неправилно бодувавани ,бидејќи не е намален процентот на бодови според бројот на коавтори, 90 %, 80 % и 60 %. Само врз основа на оваа грешка кандидатот Андон Чибишев се здобил со **48,60 бода** повеќе.

- Во сегментот апстракти објавени во зборник не се наведени апстрактите за кои станува збор, па така може која било бројка да фигурира.

- Во списокот на апстракти презентирани на конгреси , наведените два трудови на токсиколошкиот конгрес во Дубровник - 2011 , воопшто не е бил присутен , ниту пак некој друг од клиниката за токсикологија да ги презентира апстрактите.

меѓународни = 28

нациоални = 43

- Во сегментот :
- **ЧЕТВРТИ КОНГРЕС ПО НЕФРОЛОГИЈА СО МЕЃУНАРОДНО УЧЕСТВО** : нарушувања на бубрежната функција кај акутни труења со концентрирана оцетна киселина кај возрасни (**пленарно предавање**) Чибишев А.
- **IX македонски конгрес по гастроентерологија и хепатологија со меѓународно учество** : Посткорозивни доцни компликации на хранопроводот и желудникот – улогата на езофагеалниот одмор (**пленарно предавање**) , Чибишев А. Переска Ж, Божиновска Ц.

Кандидатот Андон Чибишев очигледно не го разбира поимот пленарно предавање (ПЛЕНАРНО= главна, основна тема), па овој поим го користи погрешно. Имено, многу јасно е дека на конгрес по нефрологија, пленарното (основното) предавање не може да биде од друга област (токсикологија), туку само од истата за која патологија е наменет конгресот.

Исто така ,и на конгресот по гастроентерохепатологија, пленарното (основното) предавање не може да биде од друга област (токсикологија), туку само од гастроентерохепатологија за која патологија е наменет конгресот.

Во наведениот IPA 4 PROJECT, COOPERATION WITH EMCDDA

Coordination and national reporting for drugs and drugs issue, A. Cibisev (**пленарно предавање**)

Кандидатот Андон Чибишев **ниту е координатор, ниту имал „ пленарно предавање ”**. Подолу е наведена работната група на проектот и клиниките од кои се користени податоци за него.

Working group of the country overview

- Tatjana Petrushevska, Pharm. Spec. MBA, Head of the national focal point for cooperation with EMCDDA, Sector for Controlled Substances, Ministry of Health, Republic of Macedonia.
- Vlatko Dekov, programme manager of CEDI (Centre for Education, Documentation and Research) and HOPS (Healthy Options Project Skopje).
- Zlatko Jakoski, MD, PhD, Institute for Forensic Medicine Criminology and Medical Deontology at the Medical Faculty, Skopje.

- Ministry of Interior of the Republic of Macedonia.
- Customs Administration of the Republic of Macedonia.
- Ministry of Education and Science.
- Administration for the execution of sanctions on the condition and operation of the criminal and correctional institutions in the Republic Macedonia.
- University Clinic for Toxicology, Clinical Centre 'Mother Tereza', Skopje.
- University Clinic for Infectious Diseases, Clinical Centre 'Mother Tereza', Skopje.
- University Clinic of Gastroenterohepatology, Clinical Centre 'Mother Tereza', Skopje.
- University Nephrology Clinic, Clinical Centre 'Mother Tereza', Skopje.
- Institute of Public Health.
- Institute for Epidemiology and Medical Biostatistics, University 'Sv.Kiril and Metodij', Skopje.
- Institute of Forensic Medicine, Bitola.
- Institute of Forensic Medicine, Tetovo.
- Psychiatric Hospital 'Skopje', Skopje.
- General City Hospital 'September 8th', Skopje.
- Public treatment centres.
- Private psychiatric institutions for the treatment of drug addiction.
- Needle and syringe exchanging programmes operated by NGOs.
- NGO contact.

Под точка 8: Учество на научно стручен собир со реферат (со меѓународно учество) до крај на рефератот , наведени се само насловите на, без годината и местото на одржаното предавање. Потоа, кандидатот андо Чибишев , неправилно е бодираан. Имено, според актуелниот Правилник за бодување на оваа активност следува 1 бод, и тоа само за авторот на усната презентација, а кај кандидатот се бодирани 25 труда во кои кандидатот е коавтор, а не презентер со 1,2 бода, кои воопшто не може да бидат бодувани, со **што неправилно се доделени 37,50 бода.**

3. Во делот стручно апликативна дејност (СА)

Под точка 2: Воведување на нова клиничка метода за детоксикација со бупренорфин (првпат воведена во државата) ?

- Методата детоксикација, според медицина базирана на докази , е одамна се вршела и без супституциска терапија (“drug free “) , или со регистриран медикамент –супститут како досега примануваниот метадон. Значи , супституцијата се врши со разни медикаменти, а еден од медикаментите кој е регистриран во 2009 година е медикаментот бупренорфин, кој се применува како лек кој е достапен .

Регистрацијата на нов лек не преставува нова метода.

- Медикаментот бупренорфин се препишува во сите градови во Македонија, како супститут при третман од опијатна зависност. Психијатрите, и тие психијатри што работат приватно, од цела Македонија работата со бупренорфин.

Под точка 2: Воведување на нова клиничка метода за ентарална исхрана кај корозивни труења со сонда / ентеростома (првпат воведена во државата) ?

- Методата е воведена и изведена од проф.др. Милчо Пановски од дигестивна хирургија. Пациентите со ентеростоми биле користени во докторската дисертација на д-р Чибишев.

Под точка 4: Предавања во институции од јавен интерес- Одржани предавања во основни училишта кои се бодувани со вкупно 21 бод , кои не можат да се бодуваат за избор во наставно звање на универзитетски наставник, а и ток што наводно ги одржал не бил избран во никакво наставно звање за да биде компетентен за одржување наставна дејност.

Од приложениот документ се гледа дека се работи за оедно предавање на тема „ Зависности- превенција од дрога “ ? Предавањата ги држеле: д-р Наташа Симоновска и вишите медицински сестри Верица Арсова и Николина Трајановска, од Клиниката за токсикологија.

Наведените 126 часа ? За споредба предавањата од целокупната интерна медицина за студенти по медицина во два семестра се 152 часа кои ги предаваат 50 професори од Катедрата за интерна медицина.

4. Во делот дејности од поширок интерес

Под точка 12. Ажурирање на упатствата за работа „ Медицина базирана на докази “ каде што е бодуван со 2 бода , кандидатот Андон Чибишев воопшто не учествувал во работата за подготвка на упатствата , ниту составил каков било писмен документ , па така и понатаму во нивното ажурирање на истите останува сработеното на Виш. Науч. сор. Д-р Нико Бекаровски.

Предложениот кандидат нема **ниту ден стручно-научно усовршување** во нкој странски центар , ниту учество на конгрес, симпозиум или конференција надвор од границите на Републиката, поради **непознавање на ниту еден светски јазик.**

Очигледно е дека најголемиот број на бодови (216 бода) кандидатот Андон Чибишев ги добил од делот стручно-апликативна дејност , односно во делот дејности од поширок интерес, што значи учество во многу државни комисии и тела и во подготовка, на пример, на **законот за локална самоуправа** , или пак учество во изготвување на **три правилници од Законот за безбедност во железничкиот сообраќај**, што од една страна не е ангажиран експерт избран од таа област, а од друга страна, таа дејност воопшто не е важна за наставниот профил (НАСТАВНИК) во што се избира кандидатот.

Кандидат: в. н. сор д-р Нико Бекаровски

Воедно на кандидатот – в. н.сор. д-р Нико Беќаровски му одземени се повеќе од 100 бода.

Во делот наставно –образовна дејност (НО) – со 42 семстри асистентски стаж, со континуиран академски стаж поминувајќи ги сите предвидени инстанции (помлад асистент, асистент, научен соработник, виш научен соработник), има 180 бодви, а не **153 бода**, според Рецензентската комисија.

В. н.сор. д-р Нико Беќаровски има двоен работен однос со Медицинскиот факултет , кој услов при изборот на наставник секогаш претставувал предност пред другите кандидати што го немаат.

Во заклучокот од Рефератот на Рецензентската комисија воопшто не е содржано обврзното образложение на секој реферат што е предноста за којасе дава доверба за избор на универзитетски наставник. Дали тоа е просекот на оценките од студирањето на предложениот кандидат кој има просек 6,70 со што не ги исполнува критериумите дури ни да запише докторски студии, а по Законот за високото образование во член 125 стои: **За доцент може да биде избрано лице кое има просечен успех од најмалку осум на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно. Останатите два кандидата (Нико Беќаровски и Лидија Петковска) кои не се предложени за избор имаа просек на студирање **9,30** и **9,60**. Или, пак , можеби пак без никаков наставен ангажман , а се предлага за наставник.**

Со оваа Одлука , Рецензентската комисија не постапи по Правилникот за избор во научно-наставни звања, имено согласно со научното звање на кандидатите да се изберат во повисоки звања, како што е правило : виш научен соработник во вонреден професот, неоправдано се избира од насловно наставно-научно , кое не го препознава Универзитетот како редовно звање .

Подносител на Пригоорот

Проф.д-р Даниела Чапароска, с.р.

До Наставно-научниот совет при Медицинскиот факултет во Скопје

ПРЕДМЕТ: Одговор на Приговор

Одговор на Приговорот поднесен од проф. д-р Даниела Чапароска заведен под број 02-922/1 од 24.2.2014 година во врска со заклучокот на Рефератот за избор на 9 (девет) наставници во сите звања по предметот интерна медицина објавен во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, број 1071 од 17. 2 .2014 година.

Рецензентската комисија во состав: проф. д-р Снежана Мишевска Перчинкова, проф. д-р Јелка Давчева Павловска, проф. д-р Горица Брешковска, проф. д-р Александар Шиколе и проф. д-р Цветанка Божиновска, го поднесува следниов Одговор на Приговорот:

При разгледувањето на приложената документација на кандидатите пријавени на конкурсот за избор на 9 (девет) наставници во сите звања по предметот ИНТЕРНА МЕДИЦИНА согласно со објавениот конкурс во дневниот весник „Утрински весник“, од 20.11.2013 година, Рецензентската комисија се раководеше единствено според Правилникот за изменување и дополнување на Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно – стручни и соработнички звања и асистенти- докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ усвоен од Универзитетскиот сенат на седницата одржана во јули 2013 година.

Рецензентската комисија, по разгледувањето на Приговорот, констатира дека тој е неоснован по сите наводи и затоа останува на својот став образложен во заклучокот на Рефератот.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ:

Сите пријавени кандидати на конкурсот за избор во звања се бодувани согласно со Правилникот и критериумите за избор во звања на Универзитетот „Св. Кирил Методиј“ и позитивните законски прописи важечки во Република Македонија.

Рецензентската комисија на своите состаноци темелно ги разгледа досиејата на сите пријавени кандидати и ги бодуваше сите активности за кои кандидатите имаат доставено соодветни документи. Не се бодувани активностите кои се дуплираат и тие за кои кандидатите немаат доставено валиден документ со кој ќе ја докажат соодветната активност.

Паушалните и неаргументирани забелешки и коментари во приговорите Рецензентската комисија со индигнација ги отфрла и смета дека тие не придонесуваат овој процес за избор во звања заврши законски и во духот на академската култура и професионалност.

Рецензентската комисија смета дека не е академски подносителите на приговорите да се впуштаат во евалуација и оцена на предложените кандидати за избор бидејќи тоа право го има само Рецензентската комисија со решение од Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет.

Рецензентска комисија:

1. Проф. д-р Снежана Мишевска Перчинкова, с.р.
2. Проф. д-р Јелка Давчева Павловска, с.р.
3. Проф. д-р Горица Брешковска, с.р.
4. Проф. д-р Александар Шиколе, с.р.
5. Проф. д-р Цветанка Божиновска, с.р.

До Медицинскиот факултет
при Универзитето „Св.Кирил и Методиј“ во Скопје
-Декан
-Рецензентска комисија
-Наставно-научен совет

П р и г о в о р

Од насл. доц. Д-р.Јагода Стојковиќ, кандидат за избор за наставник во сите наставно- научни звања од научната област интерна медицина на Медицинскиот факултет во Скопје.

Предмет на приговорот: Рефератот објавен во Билтенот број од 17.02.2014 година, за избор на 9 наставници во сите звања по предметот интерна медицина на Медицинскиот факултет во Скопје, во врска со конкурсот објавен во “Утрински весник”, на 20.11.2013 година.

На седницата на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет од 24.12.2013 година, усвоена е одлуката од Кадровскиот одбор, кој одржал седница на 1.11.2013 година за распишување на конкурс за нови места за избор во наставно-научни и научни звања по барање на катедрите.

Катедрата по интерна медицина барала 8 наставници, 1 научен работник и 3 насловни звања, при што согласно со систематизацијата на Катедрата за интерна медицина донесена е одлука да се распише конкурс за 8 наставници.

На конкурсот објавен на 20.11.2013 година распишани се места за 9 наставници.

Се прашувам дали е тоа во согласност со правните норми?

Датум :
24.2.2014

Подносител на Приговорот
Д-р Јагода Стојковиќ, с.р.

До Наставно-научниот совет при Медицинскиот факултет во Скопје

ПРЕДМЕТ: Одговор на Приговор

Одговор на Приговорот поднесен од насл.доц. д-р Јагода Стојковиќ заведен под број 02-917/1 од 24.2.2014 година во врска со заклучокот на Рефератот за избор на 9 (девет) наставници во сите звања по предметот Интерна медицина објавен во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, број 1071 од 17. 2 .2014 година.

Рецензентската комисија во состав: проф. д-р Снежана Мишевска Перчинкова, проф. д-р Јелка Давчева Павловска, проф. д-р Горица Брешковска, проф. д-р Александар Шиколе и проф. д-р Цветанка Божиновска, го поднесува следниов Одговор на Приговорот:

При разгледувањето на приложената документација на кандидатите пријавени на конкурсот за избор на 9 (девет) наставници во сите звања по предметот ИНТЕРНА МЕДИЦИНА согласно објавениот конкурс во дневниот весник „Утрински весник“ од 20.11.2013 година Рецензентската комисија се раководеше единствено според Правилникот за изменување и дополнување на правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно –стручни и соработнички звања и асистенти- докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ усвоен од Универзитетскиот сенат на седницата одржана во јули 2013 година.

Рецензентската комисија, по разгледувањето на Приговорот констатира дека тој е неоснован по сите наводи и затоа останува на својот став образложен во заклучокот на Рефератот.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ:

Сите пријавени кандидати на конкурсот за избор во звања се бодувани согласно со Правилникот и критериумите за избор во звања на Универзитетот „Св. Кирил Методиј“ и позитивните законски прописи важечки во Република Македонија.

Рецензентската комисија на своите состаноци темелно ги разгледа досиејата на сите пријавени кандидати и ги бодуваше сите активности за кои кандидатите имаат доставено соодветни документи. Не се бодувани активностите кои се дуплираат и тие за кои кандидатите немаат доставено валиден документ со кој ќе ја докажат соодветната активност.

Паушалните и неаргументирани забелешки и коментари во приговорите Рецензентската комисија со индигнација ги отфрла и смета дека тие не

придонесуваат овој процес за избор во звања да заврши законски и во духот на академската култура и професионалност.

Рецензентската комисија смета дека не е академски подносителите на приговорите да се впуштаат во евалуација и оценка на предложените кандидати за избор бидејќи тоа право го има само Рецензентската комисија со решение од Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет.

Рецензентска комисија

1. Проф. д-р Снежана Мишевска Перчинкова, с.р.
2. Проф. д-р Јелка Давчева Павловска, с.р.
3. Проф. д-р Горица Брешковска, с.р.
4. Проф. д-р Александар Шиколе, с.р.
5. Проф. д-р Цветанка Божиновска, с.р.

До :

Медицински факултет, Универзитет “Св.Кирил и Методиј”, Скопје
Рецензентска комисија за избор во наставно-научни звања по предметот
интерна медицина

Деканот и продеканите на Медицински факултет во Скопје

Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје

ПРЕДМЕТ:

ПРИГОВОР кон Рефератот објавен во Билтен бр. 1071 од 17.02.2014 година на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј” во Скопје за Одлуката на Рецензентската комисија за избор во наставно-научно работници за предметот ИНТЕРНА МЕДИЦИНА при, Медицинскиот факултет во Скопје од конкурсот објавен во Утрински весник на 20.11.2013.

Во рефератот објавен во Билтен бр. 1071 од 17.2.2014 година на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј” во Скопје, Рецензентската комисија (во понатамошниот текст : Комисија) за избор на наставно-научни и научни работници за предметот **ИНТЕРНА МЕДИЦИНА** при Медицинскиот факултет во Скопје, во состав:

1. Проф.д-р Снежана Мишевска Перчинкова, Клиника за ревматологија
2. Проф.д-р Јелка Давчева Павловска, Клиника за кардиологија
3. Проф.д-р Горица Брешковска, Клиника за пулмоалергологија
4. Проф.д-р Александар Шиколе, клиника за нефрологија
5. Проф.д-р Цветанка Божиновска, Клиника за токсикологија

донесе Одлука во наставно-научни звања на **Клиниката за нефрологија** :

- Да ги предложи кандидатите : науч. Сор. д-р Весна Герасимовска, науч. Сор. д-р Јелка Масин-Спасовска и насл. Доц. д-р Игор Николов
- а да не ги предложи кандидатите : н. сов. д-р Лилјана Тозија и в.н. сор. д-р Петар Дејанов

Со оваа Одлука, Комисијата направи дискриминација на најсигурните кандидати во стручноста, наставната и научната дејност на Клиниката за нефрологија, што е преседан на Клиниката на која секогаш имало почитување на ред, па наместо согласно со научните звања на кандидатите да се изберат во повисоки звања : редовен професор, вонреден професор и доцент, неосновано се избрани најниските наставно-научни звања : 3 доценти. Долгогодишната практика на Факултетот е доколку се ослободи наставно-научно место според систематизацијата на клиниката, унапредувањето во кариерата на кандидатот од научно звање во еквивалентно наставно-научно звање. Притоа се сумираат годините поминати во научното звање и се пренесуваат во годините од наставно-научното звање (**табела 1**).

Табела 1. Приказ на кандидатите од конкурсот според постојните звања и нивен можен премин во еквивалентно наставно-научно звање со минимален број на бодови (според Правилникот за критериуми и

постапки за избор на наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања бр.250, 15 јули 2013).

Научни звања и насловно звање на кандидатите (рангирани по звање)	Минимален број на бодови за наставно-научните звања
Научен советник д-р Лилјана Тозија	За редовен професор 240
Виш научен соработник д-р Петар Дејанов	За вонреден професор 160
Научен соработник д-р Весна Герасимовска Научен соработник д-р Јелка Масин Спасовска Насловен доцент д-р Игор Николов	За доцент 80

На табела 2 е прикажан работниот стаж, стажот на наставната активност, специјалистичкиот стаж, стажот како магистри и како доктори на науки на кандидатите.

Табела 2. Приказ на видови стаж на кандидатите за наставно-научни звања на Клиниката за нефрологија

Кандидати за наставно-научни звања (рангирање по звање)	Работен стаж воопшто	Стаж на наставно-образовна дејност	Специјалистички стаж	Магистер на науки	Доктор на науки
Научен советник д-р Лилјана Тозија	32 години	22 години	25 години	Нема	14 години
Виш научен соработник д-р Петар Дејанов	30 години	27 години	22 години	16 години	12 години
Научен соработник д-р Весна Герасимовска	28 години	23 години	19 години	Нема	11 години
Научен соработник д-р Јелка Масин	23 години	17 години	15 години	15 години	4 години
Насловен доцент д-р Игор Николов	12 години	7 години	2 години	8 години	5 години

Комисијата несоодветно и неправедно го направи бодирањето на кандидатите од Клиниката за нефрологија, од кое произлезе несоодветна предлог-одлука за избор на наставно-научни звања по предметот интерна медицина, со што покажа непочитување на Правилникот за критериумите за избор во звања, Анекс 1 на Универзитетскиот гласник бр. 250, 15 јули 2013 година (**табела 3**).

Табела 3. Приказ од неправилно бодирање на Комисијата на кандидатите по сите наведени основи

Кандидати за наставно-научни звања (рангирање по звање)	Работи на Клиниката (стаж на Клиниката)	Наставно - образовна дејност	Научно-истражувачка дејност	Стручно апликативна дејност	Доктор на науки
Научен советник д-р Лилјана Тозија (59 години)	Од 1990 (24 години)	124,27*	238,62	22,62*	385,39

Виш научен соработник д-р Петар Дејанов (55 години)	Од 1984 (30 години)	105,23*	277,09*	36*	418,32
Научен соработник д-р Весна Герасимовска (54 години)	Од 1986 (28 години)	122,96	321,714	38	482,674
Научен соработник д-р Јелка Масин (49 години)	Од 1991 (23 години)	94,34	580,505	36	710,845
Насловен доцент д-р Игор Николов (37 години)	Од 2002 (со прекин 2005-2009) (7 години)	45,18	381,512	28	454,692

*, намалени бодови од наставно образовна дејност, научна и стручно-апликативна дејност што не одговара на стажот кој го поминал (а) на Клиниката.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

За неправедно бодирање од страна на Комисијата и неоснованото донесување на предлог-одлуката за наставно-научни звања што укажува на непочитување на Правилникот за критериумите за избор во звања, Анекс 1 на Универзитетскиот гласник бр. 250, 15 јули 2013.

Образложение за наставно-образовната дејност. Бодовите за наставно-образовна дејност се намалени кај в. н. сор. д-р Петар Дејанов, со што е потценето неговото долгогодишно наставно-образовно искуство на Клиниката за нефрологија (табела 4).

- Бодовите за наставно-образовна дејност се многукратно намалени на в. н. сор. д-р Петар Дејанов, кој за 27 години (54 семестри) има само 67.5 бода за студентите од првиот циклус за предметот интерна медицина, за предметот интерна пропедевтика и за предметот клиничка практика, како и за предметот интерна медицина за студентите по стоматологија (стр.380).
- За само 3 години наставно-образовна дејност за предметот семејна медицина се добиваат 22.08 бода, а за 23 години само 56,7 бода за предметите интерна медицина и интерна пропедевтика заедно, за студентите по медицина и за студентите по стоматологија. Според тоа, огромна предност носи еден предмет кој не е распределен на сите со што само некои имаат можност брзо да се здобијат со поголем број на бодови (за 3 пати побрзо!) (стр. 360). Според тоа, недоследноста е изразена во пропорција:

семејна медицина : интерна медицина и пропедевтика = 2.99 бода : 1 бод

Тоа значи дека за семејна медицина за 1 година се добиваат 7.36 бода, а за двата предмета од интерна медицина (вкупно) за 1 година се добиваат 2.46 бода при што очигледна е нерамноправната распределба на бодовите.

- **Консултациите со студенти** се скоро изедначени кај сите кандидати, што не одговара на времето поминато во наставно-образовната дејност од 27 години кај в. н. с.ор. д-р Петар Дејанов (**1.92 бода**) (стр.380).

- Единствено бројот на бодови за **консултации со студентите за клиничка пракса** е неоправдано намален кај в. н. сор. д-р Петар Дејанов (**4.2 бода** наспроти **8.4 бода** кај останатите кандидати) (стр.380).
- Изедначени се бодовите за одржување на **менторска настава** кај кандидатите што не одговара со нивниот стаж со наставно-образовната дејност (сите имаат подеднаков број на бодови).

Табела 4. Приказ на бодувањето на Комисијата на наставно-образовната дејност без да се земе предвид стажот за оваа дејност на кандидатите.

Кандидат	Одржување на практичната настава	Доедукација на семејна медицина	Консултации со студенти	Консултации со студенти за клиничка пракса	Одржување менторска настава
Научен советник д-р Лилјана Тозија	54.0 (22 години)	нема	4.2	8.4	16.8
Виш научен соработник д-р Петар Дејанов	67.5 (27 години)	нема	1.92*	4.2*	16.8*
Научен соработник д-р Весна Герасимовска	56.7 (23 години)	22.8 (за само 3 години)	1.68	8.4	16.8
Научен соработник д-р Јелка Масин	48.6 (20 години)	нема	1.44	8.4	16.8
Насловен доцент д-р Игор Николов	24.3 (7 години)	нема	0.72	3.6	14.4

*, намалени бодови од наставно образовна дејност, научна и стручно-апликативна дејност што не одговара на стажот кој го поминал (а) на Клиниката.

Образложение за научноистражувачка дејност. Бодовите за научноистражувачка дејност се намалени кај в. н. сор. д-р Петар Дејанов, со што е минимизирана неговата активност во научноистражувачката дејност (табела 5).

Табела 5. Приказ на несоодветно бодување на Комисијата на кандидатите за научноистражувачка дејност

Кандидат	Бодови
Научен советник д-р Лилјана Тозија	238.62

Виш научен соработник д-р Петар Дејанов	277.09
Научен соработник д-р Весна Герасимовска	321.714
Научен соработник д-р Јелка Масин	580.505
Насловен доцент д-р Игор Николов	381.512

*, намалени бодови од наставно-образовна дејност, научна и стручно-апликативна дејност што не одговара на стажот кој го поминал на Клиниката.

- Направено е неправилно бодување кај н. сор. д-р Весна Герасимовска на труд со 6 бода + импакт фактор 1.76, каде што еден единствен автор е М.Поленакоски, а учесниците во работната група за дијализа се само спомнати во содржината на текстот на апстрактот (труд 4, стр.361).

- Еден ист труд е бодиран 2 пати кај н. сор. д-р Весна Герасимовска (стр.362 под број 4 (3 бода) и стр. 366 под број 10 (2 бода), вкупно 5 бода, а кај в. н. сор. д-р Петар Дејанов овој труд воопшто не е бодиран.

- Еден ист труд е бодиран 2 пати кај н. сор. д-р Весна Герасимовска (стр.366 под број 11 (2 бода) и стр. 370 под број 28 (1 бод), вкупно 3 бода, а кај в. н. сор. д-р Петар Дејанов овој труд воопшто не е бодиран.

- Еден ист труд е различно бодиран кај авторите : кај научен соработник д-р Весна Герасимовска е бодиран со 3 бода (стр.362 труд под број 1) и со 2 бода (стр.365 труд под бр.9), вкупно 3 бода, а кај в. н. сор. д-р Петар Дејанов овој труд е бодиран со 1.8 бода (стр.384, труд под број 6).

- Кај сите кандидати, не секогаш се поделени бодовите според бројот на автори согласно со Правилникот на Универзитетскиот гласник : 100% од бодовите за 1 автор; 90% од бодовите за 2 автори, 80% од бодовите за 3 автори и 60% за 4 и повеќе од 4 автори, па кај трудовите со импакт -фактор, тој секогаш е додаден на 6-те бода, што е апсолутно погрешно. Ова правило не е ново, па и досега беше вообичаена практика согласно и со претходните броеви на Универзитетскиот гласник.

- Направена е грешка при бодивањето на научното списание прилози кај н. сор. д-р Јелка Масин Спасовска кое нема импакт фактор (стр.416), па така Прилози од 2005 е бодуван со импакт фактор 4.145, Прилози од 2012 година е бодуван со импакт фактор 3.115, а Прилози од 2013 е бодуван со импакт фактор 5.132.

- Исто така импакт - факторите на некои списанија не се веродостојни, на пр. Стр. 417 Transplant proceedings од 2001 кај н. сор. д-р Јелка Масин Спасовска нема импакт фактор 2.888 туку 0.568, а од 2011 има 0,95.

- За разлика од сите кандидати, во бодирањето на научно-истражувачката дејност кај в. н. сор. д-р Петар Дејанов, Комисијата неоправдано не ги зела предвид следните трудови кои не се наведени во Билтенот 1071, ниту пак се бодирани, а кои се претходно рецензирани во следните билтени, како што е ред кога се поминува од една во друга категорија на звање (од научно звање во наставно-научно звање).

Билтен бр. 938/ 2008

1. Dejanova B, Maleska V, Petrovska S, **Dejanov P.** Oxidative stress in chronic diseases. Medical congress with International Participation Ohrid 2003.
2. Gerasimovska V, Oncevski A, **Dejanov P.** Bacteriemia associated with tunneled femoral catheters for hemodialysis. Efficacy of antibiotic therapy. World congress of Nephrology Berlin 2003.
3. Gerasimovska V, Oncevski A, **Dejanov P.** Risk factors associated with infection and malfunction of femoral catheters : hospital vs ambulatory patients. 4th International congress of the Vascular access Society Paris 2005.
4. Gerasimovska V, Oncevski A, **Dejanov P.** Gerasimovska Kitanovska B, Comparative study of femoral catheters used temporary vascular access-diabetic vs non-diabetic patients. 4th International congress of the Vascular access Society Paris 2005.
5. Дејанова Б, Петровска С, **Дејанов П.** Малеска В. Биохемиски параметри и атеросклеротични промени кај хемодијализни болни. IV конгрес на медицинските биохемичари на Македонија, Струга 2005.

6. Dejanova B, Maleska V, Petrovska S, **Dejanov P**. Dejanova B, Maleska V, Petrovska S, Dejanov P. Supplemental therapies related to oxidative stress in hemodialysis patients. 13th Meeting of Balkan Clinical Laboratory Federation, Tirana 2005.
7. Gerasimovska V, Oncevski A, **Dejanov P**, Salvage of tunneled femoral catheters for hemodialysis with antibiotics. 30th ESAO Congress Aachen 2003.
8. Gerasimovska V, Oncevski A, **Dejanov P**, Gerasimovska Kitanovska B, Polenakovic M, Complication and management of long term central venous access catheters for hemodialysis. 33rd ESAO Congress Umea 2006.
9. Gerasimovska V, Oncevski A, **Dejanov P**, Gerasimovska Kitanovska B, Polenakovic M, Prolong use of femoral catheters as a temporary vascular access for hemodialysis – Is it safe? 33rd ESAO Congress Umea 2006.
10. P.Dzekova, **P.Dejanov**, V.Gerasimovska, A.Asani, S.Pavleska, G.Selim, S.Gelev et al. The influence of fistula blood flow rate on dialysis adequacy in maintenance hemodialysis patients. 34th ESAO Congress Krems 2007.
11. Gerasimovska V, Oncevski A, **Dejanov P**, Gerasimovska Kitanovska B, Microbiological analysis of catheter related blast stream infections in tunneled cuffed hemodialysis catheters. 8th BANTAO Belgrade 2007.
12. Gerasimovska V, Oncevski A, **Dejanov P**, Gerasimovska Kitanovska B, Survival of femoral catheters for hemodialysis used as a temporary vascular access – can we use them longer? 5th International Congress of the vascular access society Nice 2007.
13. Gerasimovska V, Oncevski A, **Dejanov P**, Gerasimovska Kitanovska B, Long term follow-up of catheter related blood stream infections in tunneled cuffed hemodialysis catheters. 5th International congress of the vascular access society Nice 2007.

Билтен бр. 870/ 2005

14. Filipce V, Dejanova B, Sikole A, **Dejanov P**. Treatment of dyslipidemia and anemia in patients undergoing hemodialysis. *Biochemia medica* 2000; 10 (1-2): 92-3.
15. Dejanova B, Maleska V, Sikole A, Petrovska S, Grozdanovski R, **Dejanov P**. Influence of L-carnitine therapy on oxidative stress in hemodialysis patients. International Congress of Clinical chemistry and Laboratory Medicine, Prague 2001.
16. Pancevska Z, Dejanova B, **Dejanov P**, Grozdanovski R, Sikole A, Trpcvska L., Total antioxidant capacity in patients with different diseases. International congress of Clinical Chemistry and Laboratory Medicine, Prague 2001.
17. Дејанова Б, Шиколe А, **Дејанов П**, Босилкова Г, Крстевска М, Петровска С, Тодорова Б, Малеска В, Поленаковиц М. Влијанието на времетраењето на хемодијализата врз оксидативниот стрес. Македонски нефролошки конгрес Струга 2001.
18. Ончевски А, **Дејанов П**, Герасимовска В. Доктринарен пристап за обезбедување на васкуларен пристап за хемодијализа. Македонски нефролошки конгрес Струга 2001.
19. Герасимовска В, Ончевски А, **Дејанов П**, Преживување и компликации на феморалните катетри за хемодијализа употребувани како привремен васкуларен пристап. Трет Македонски нефролошки конгрес Струга 2001.
20. Герасимовска В, Ончевски А, **Дејанов П**, Приказ на случај – фебрилен синдром од непозната етиологија кај пациенти на дијализа – туберкулозен медијастинален лимфаденит. Трет Македонски нефролошки конгрес Струга 2001.
21. Стојковски Љ, Ончевски А, **Дејанов П**, Гелев С, Селим Г, Стојчева Танева О, Шиколe А, Компликации поврзани со ЦАПД : наши искуства. Македонски нефролошки конгрес Струга 2001.
22. Gerasimovska V, Oncevski A, **Dejanov P**, Survival and complications of temporary femoral catheters for hemodialysis. BANTAO 5th Congress Thessaloniki 2001.
23. Gerasimovska V, Oncevski A, **Dejanov P**, Polenakovic M. Outcome of femoral catheters used as a temporary vascular access at outpatients going on regular ambulatory hemodialysis. ESAO Vienna 2002.
24. Gerasimovska V, Oncevski A, **Dejanov P**, Salvage of temporary femoral catheters for hemodialysis using antibiotics in ambulatory patients. 4th European congress of chemotherapy and infection, Paris, France 2002.
25. Gerasimovska V, Oncevski A, **Dejanov P**, A retrospective study of complications associated with temporary femoral hemodialysis catheters. *J.Am.Soc. Nephrol* 2002.
26. Oncevski A, **Dejanov P**, Gerasimovska V, Stojcev N, Polenakovic M. Outpatient approach to vascular access for hemodialysis – our experience. *J.Am.Soc.Nephrol* 2002.

Билтен бр. 785/ 2001

27. Oncevski A, **Dejanov P**, Gerasimovska V. Subclavian/ jugular / femoral tunnelized catheters as permanent vascular access for hemodialysis. III International Congress on Access for dialysis, Maastricht 1997.
28. Tozija L, Cakalaroski K, Sikole A, **Dejanov P**, PopHristov P, Polenakovic M. Acute renal failure in patients with malaria. Bantao, Struga 1997.
29. Lj.Stojkovski, M.Polenakovic, K.Cakalaroski, **P.Dejanov**, A.Oncevski, E.P.Masin, T.Josifovski. One year experience in the treatment of end stage renal failure by CAPD. Bantao, Struga 1997.
30. Gerasimovska V, Oncevski A, **Dejanov P**, Intravascular device – related infections associated with hemodialysis catheters. EDTA Ann. Congress Rimini 1998.
31. Gerasimovska V, Oncevski A, **Dejanov P**, Clinical and microbiological analysis of central venouse catheters for hemodialysis. Symposium for angio-access for hemodialysis Turs 1999.
32. Gerasimovska V, Oncevski A, **Dejanov P**, Ambulatory use of femoral vein catheters as a temporary vascular access for hemodialysis. Symposium for angio-access for hemodialysis Turs 1999.

33. Dejanova B, Sikole A, Maleska V, **Dejanov P**. Oxidative stress in hemodialysis patients. Alpe Adria Congress Zagreb 2000.
34. Dejanova B, Maleska V, Sikole A, **Dejanov P**. Lipid peroxidation levels respect to sex, age, and duration of hemodialysis. Alpe Adria Congress Zagreb 2000.

Билтен бр. 691/ 1997

35. Oncevski A, Sikole A, **Dejanov P**. Tunelised femoral catheter for maintenance dialysis. Symposium for angio-access for hemodialysis Turs 1996.
36. Oncevski A, Sikole A, **Dejanov P**. Vascular access for hemodialysis in children, ten years experience. Symposium for angio-access for hemodialysis Turs 1996.
37. Oncevski A, **Dejanov P**. Complications related to percutaneous vein cannulation, ten years experience. Symposium for angio-access for hemodialysis Turs 1996.
38. Oncevski A, **Dejanov P**, Stojceva-Taneva O. First experiences with a new permanent vascular access for hemodialysis. International congress of nephrology. Madrid 1995.
39. Masin G, Dejanov I, Polenakovic M, **Dejanov P**, HCV antibodies in patients on hemodialysis in R.of Macedonia. International Congress of nephrology, Jerusalem 1993.

Билтен бр. 600/ 1993

40. Polenakovic M, Dejanov I, Kuzmanovska D, Tasic V, **Dejanov P**, Trajkovska L, Grozdev Lj. C-3 hereditary deficiency nephropathy. Danube symposium Linz 1989.
41. Dejanov I, **Dejanov P**, Polenakovic M, Heparin anticoagulation therapy control in biological activity in venum lebetina vipera. Danube symposium Linz 1989.
42. Дејанов И, Тодоровска Е, Поповска М, Трајковска Л, Димовска Н, Старова А, **Дејанов П**. Антитромбин III дефицит : клиничко значење и лекување. Конгрес на лекари на РМ, Охрид 1991.
43. Пеова С, Дејанов И, Поленаковиќ М, Ивановски Д, Димовска Н, Костовска С, Бојадиев И, **Дејанов П**, Трајковски Л. Наследни и стечени дефицит Ц-1 инактиватора. Конгрес имунолога Југославије, Врњачка бања 1989.
44. Поленаковиќ М, Дејанов И, Гроздев Љ, Кузмановска Д, Тасиќ В, Пеова С, **Дејанов П**, Ивановски Д. Урогени дефицит Ц-4. Конгрес имунолога Југославије, Врњачка бања 1989.
45. Дејанов И, Димовска Н, Нолчев С, Талевски С, Старова А, Бојадиев И, **Дејанов П**, Каламарас Р, Тодоровска Е. Корисчење резултата испитивања фибринолитичког система у лечењу хеморагичних синдрома. Југословенски хематолошко трансфузиолошки дани, Нови Сад 1988.
46. Поленаковиќ М, **Дејанов П**, Димовска Н, Дејанов И, Ивановски Д, Сотировска Љ, Грубовиќ М, Потскова Л. Употреба криопреципитата код болесника који немају урођени дефицит VII фактора коагулација. Југословенски хематолошко трансфузиолошки дани, Нови Сад 1988.
47. Костовска С, Дејанов И, Димовска Н, **Дејанов П**, Тренчева О, Неделковски Ј, Петрушевска Б, Атанасовски Ј, Тодоровска Е. Фибринолитички систем код венских тромбоза. Југословенски хематолошко трансфузиолошки дани, Нови Сад 1987.
48. Пеова С, Поленаковиќ М, Масин Г, Јовановски Г, Дејанов И, **Дејанов П**, Ивановски Д, Сотировска Љ, Старова А, Бојадиев И, Костовска С. ХБВ инфекција и бубрежна оболења. Конгрес на нефролозите на Југославија, Скопје 1989.
49. Кузмановска Д, Пеова С, Грчевска В, Поленаковиќ М, **Дејанов П**, Бојадиев И, Тасиќ В. Концентрација имунних комплекса код бубрежних болесника. Конгрес на нефролозите на Југославија, Скопје 1989.
50. Костовска С, Поленаковиќ М, Дејанов И, Масин Г, **Дејанов П**, Јовановски П, Пеова С, Бојадиев И, Ончевски А, Амитпов В, Старова А. Значај хемостатских поремечаја у настанју бубрежних оболења. Конгрес на нефролозите на Југославија, Скопје 1989.
51. Даскаловски Ж, Дејанов И, Поленаковиќ М, **Дејанов П**, Андреевска М. Контрола хепаринотерапије у току хемодијализе бубрежних оболења. Конгрес на нефролозите на Југославија, Скопје 1989.
52. Oncevski A, **Dejanov P**. Postanastomotic stenosis in arteriovenous fistula. Access surgery, Maastricht 1990.
53. Oncevski A, **Dejanov P**, Sakalaroski K. Establishing arteriovenous fistula and arteriovenous shunt in the course of one procedure in same blood vessel. Access surgery, Maastricht 1990.
54. Sakalaroski K, Oncevski A, **Dejanov P**. percutaneous venous puncture for establishing vascular access for acute and chronic hemodialysis – ten years experience. Access surgery, Maastricht 1990.
55. Масин Г, Поленаковиќ М, Чакалароски К, Ивановски К, **Дејанов П**. Хепатитис Ц вирус ХЦВ антителиа кај пациенти кои се лекуваат со хронична интермитентна хемодијализа. Симпозиум МАНУ Скопје 1992.

Билтен бр. 485/ 1987

56. V.Amitov, K.Cakalaroski, **P.Dejanov**, V.Nikolov, J.Jovanovski, G.Masin Use of bromopride in uremic patients. Yugoslav Physiol Pharmacol Acta 1985.
57. V.Nikolov, V.Amitov, **P.Dejanov**, G.Masin, J.Jovanovski. The use of CA blockers in hypertensive and stenocardic crisis during hemodialysis. Yugoslav Physiol Pharmacol Acta 1985.
58. Поленаковиќ М, Дејанов И, **Дејанов П**, Масин Г. Поремечаји хемостазе код гломерулонефритиса. Конгрес нефролога Југославије Љубљана 1985.
59. Поленаковиќ М, Дејанов И, Старова А, **Дејанов П**, Димоска Н, Костовска С. Улога von Willebrand – овог фактора у тромбогенези. Конференција о атеросклерози и артериској тромбози, Љубљана 1985.

60. Поленаковиќ М, Дејанов И, Ивановски Д, Дамевска О, Вељановски Н, **Дејанов П.** Антиагрегациски капацитет имуноглобулина Г и албумина здравих особа и болесника са хроничним бубрежним оболењем. Билтен хематологија и трансфузије 1986.
61. Поленаковиќ М, Дејанов И, Костовска С, Старова А, Димоска Н, **Дејанов П.** Упоредно одреѓивање биолошке активности и молекуларне концентрација von Willebrand – овог фактора код болесника са von Willebrand – овој болесчу и хроничним оболењем бубрега. Билтен хематологија и трансфузије 1986.
62. Старова А, Балуда ВП, Плашевски А, Поленаковиќ М, Ивановски Д, Дејанов И, **Дејанов П.** Улога von Willebrand – овог фактора у тромбогенези. Билтен хематологија и трансфузије 1986.
63. Амитов В, Ончевски А, Лозанче Л, Чакалароски К, Николов В, **Дејанов П.** Пункции на големите крвни садови за обезбедување на пристап за хемодијализа. Год.Збор Мед Фак Скопје 1986.

- Предложениот кандидат за наставник по **клинички предмет интерна медицина**, насл. доц. д-р Игор Николов одбранил докторска теза од фундаментална научна дисциплина- **физиологија со патофизиологија** на Факултетот за физиологија и физиопатологија, при Универзитетот „Пјер и Марија Кири“ во Париз, Франција, под кој основ **ја губи предноста** пред останатите кандидати кои своите докторски тези ги имаат работено на клинички материјал – пациенти. Ова е во согласност со Класификацијата на научни полиња на која се базираат членови на Законот за високото образование и Правилникот на Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” каде што физиологијата е класифицирана во глава 3.01 под име Фундаментални медицински науки, додека интерната медицина како и нефрологијата се класифицирани во глава 3.02 под име клиничка медицина.

Образложение за стручно-апликативна дејност

- За разлика од **СИТЕ** кандидати, единствено кај виш науч. сор. д-р Петар Дејанов **НЕ** е бодувана **завршената специјализација** по интерна медицина, **НИТУ** пак е бодувана **завршената супспецијализација** по нефрологија.
- За разлика од останатите кандидати, на в. н. сор. д-р Петар Дејанов **НЕ** му се бодувани **предавањата – обука на институции од јавен интерес** како што се : едукации во траења од по 2 недели на персоналот при отварање на новите центри за дијализа во Гевгелија 1990 година, во Дебар 1991 година, во Кавадарци 1992 година и во Делчево 1998 година. Спротивно на тоа, за истата ставка – предавање во институции од јавен интерес, истата Комисија ги бодувала 12-те предавања во основните училишта во општина Чаир на тема “Зависности – превенција од дрога” на насл.доц. д-р Андон Чибишев со 12 бода..
- За разлика од сите предложени кандидати, **НИТУ една метода** која приложена од в. н. сор. д-р Петар Дејанов во текот на своето 30- годишно работно искуство во васкуларни пристапи за дијализа **НЕ** е прифатена од Комисијата, а кај останатите кандидати воведувањето на нови методфи и техники се прифатени и бодирани и тоа :
- 1. Со **4 бода** насл. доц. д-р Игор Николов – за воведување метода на морфолошка анализа и класификација на клкули од урогениталниот тракт (стр.445). Методата не е воведена на Клиниката и претставува чисто биохемиска метода која е воведена и се работи рутински на ЈЗУ Клиничка биохемија (дипл. Хемичари) како и на Одделението за ургентна хируршка дијагностика (доктори, специјалисти по медицинска биохемија и лаборанти) цели 15 години со комерцијални тестови на ДиаСис, Германија. Еднократно е направена споредба на овој тест со тест на Фурие инфрацрвен спектрофотометар (ФИР) на Природно-математичкиот факултет во Скопје од страна на дипл. Хемичари заедно со доктор, специјалист по медицинска биохемија, наменети за резултатите од следните трудови : труд 41 и 42 на стр. 443/ труд 48 на стр. 444/ труд 56 на стр 445. Според тоа оваа биохемиска метода **НЕ** претставува

воведување нова лабораториска клиничка метода на Клиниката за нефрологија во областа на медицинските науки и здравството.

2. Со **4 бода**, н. сор. д-р Јелка Масин Спасовска – за воведување на протокол биопсии кај пациенти со трансплантиран бубрег (стр.430). Протоколот НЕ претставува нова лабораториска/клиничка метода на Клиниката за нефрологија во областа на медицинските науки и здравството.
3. Со **10 бода**, н. сор. д-р Весна Герасимовска – за воведување доплерско иследување на крвните садови пред конструкција на фистули и графтови (**4 бода**) и доплерско иследување на фистули и графтови за хемодијализа (**уште 4 бода**) во државата во 2013 година. Воведувањето на оваа метода во државата не е веродостојно, бидејќи д-р Ј.Ковачевска Шавревска од Заводот за Нефрологија и дијализа во Струга ја има воведено методата во 2012 година за која има објавено труд за доплер ултрасонографија на дисфункционални артериовенски фистули (4. Конгрес на Македонското здружение за нефрологија, дијализа, трансплантација и вештачки органи со интернационална партиципација, 21-24 јуни, 2012, Охрид, Македонија, Книга на абстракти : стр. 60).

За воведување на иста метода во институцијата се доделени **уште дополнителни 2 бода**, а бидејќи се работи за една единствена метода, бодувањето треба да биде 1 бод (стр.374) (Според Универзитетски гласник бр. 250, 15 јули 2013 – стр. 28).

- Комисијата не ја вреднува **НИТУ** со 1 бод досегашната активност на в. науч. сор. д-р Петар Дејанов под ставката **Експертски активности** надвор од работното време, на повик од дежурните за решавање на сложени икомплицирани случаи од доменот на васкуларните пристапи за хемодијализа : феморални, југуларни и субклависки пункции, при што се вклучени стотици пациенти на ургентна дијализа и се спасени нивните животи.
- Комисијата не ја бодува **НИТУ** ставката **“Учество во комисии и тела на државни органи “** за **Дејности од поширок интерес**, за н. сов. д-р Лилјана Тозија, претседател на Управен одбор на Клиниката за нефрологија (2007-2010), ниту за в. н. сор. д-р Петар Дејанов, член на Управен одбор на Клиниката за нефрологија (2007-2010), а ниту за н. сор. д-р Весна Герасимовска, претседател на Управен одбор на Клиника за нефрологија (2010 до денес).

Според сето горенаведено, заради **несоодветно и неправилно бодување** од страна на Комисијата, кандидатите н. сов. д-р Лилјана Тозија, шеф на Одделот за интензивна нега и в. н. сор. д-р Петар Дејанов, шеф на Одделот за васкуларни пристапи од Клиниката за нефрологија не се предложени за унапредување во соодветно наставно-научно звање со што е **потценето нивното долгогодишно наставно-образовно искуство** на Катедрата за интерна медицина и е **намален нивниот научно-стручен придонес** на Клиниката за нефрологија. Затоа искрено се надевам дека почитуваниот Наставнонаучен совет ќе ја разбере **неправедноста на предлог-одлуката на Комисијата**, ќе го усвои овој **Приговор** со што ќе го сочува кредибилитетот и интегритетот на оваа врвна образовна институција во земјата, Медицински факултет – Скопје.

Подносител на Приговорот
В. н. сор. д-р Петар Дејанов, с.р.
Клиника за нефрологија

**До Наставно-научниот совет при
Медицинскиот факултет во Скопје**

ПРЕДМЕТ: Одговор на Приговор

Одговор на приговорот поднесен од в. н. сор. Петар Дејанов заведен под број 02-927/1 од 24.2.2014 година во врска со заклучокот на Рефератот за избор на 9 (девет) наставници во сите звања по предметот интерна медицина објавен во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, број 1071 од 17. 2 .2014 година.

Рецензентската комисија во состав: проф. д-р Снежана Мишевска Перчинкова, проф. д-р Јелка Давчева Павловска, проф. д-р Горица Брешковска, проф. д-р Александар Шиколе и проф. д-р Цветанка Божиновска, го поднесува следниов Одговор на Приговорот:

При разгледувањето на приложената документација на кандидатите пријавени на конкурсот за избор на 9 (девет) наставници во сите звања по предметот ИНТЕРНА МЕДИЦИНА согласно со објавениот конкурс во дневниот весник „Утрински весник“ од 20.11.2013 година Рецензентската комисија се раководеше единствено според Правилникот за изменување и дополнување на Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно – стручни и соработнички звања и асистенти- докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ усвоен од Универзитетскиот сенат на седницата одржана во јули 2013 година.

Рецензентската комисија, по разгледувањето на Приговорот, констатира дека тој е неоснован по сите наводи и затоа останува на својот став образложен во заклучокот на Рефератот.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ:

Сите пријавени кандидати на конкурсот за избор во звања се бодувани согласно со Правилникот и критериумите за избор во звања на Универзитетот „Св. Кирил Методиј“ и позитивните законски прописи важечки во Република Македонија.

Рецензентската комисија на своите состаноци темелно ги разгледа досиејата на сите пријавени кандидати и ги бодуваше сите активности за кои кандидатите имаат доставено соодветни документи. Не се бодувани активностите кои се

дуплираат и тие за кои кандидатите немаат доставено валиден документ со кој ќе ја докажат соодветната активност.

Паушалните и неаргументирани забелешки и коментари во приговорите Рецензентската комисија со индигнација ги отфрла и смета дека тие не придонесуваат овој процес за избор во звања заврши законски и во духот на академската култура и професионалност.

Рецензентската комисија смета дека не е академски подносителите на приговорите да се впуштаат во евалуација и оцена на предложените кандидати за избор бидејќи тоа право го има само Рецензентската комисија со решение од Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет.

Рецензентска комисија

1. Проф. д-р Снежана Мишевска Перчинкова, с.р.
2. Проф. д-р Јелка Давчева Павловска, с.р.
- Проф. д-р Горица Брешковска, с.р.
- Проф. д-р Александар Шиколе, с.р.
3. Проф. д-р Цветанка Божиновска, с.р.

До :

Деканот на Медицинскиот факултет во Скопје
Наставно-научниот совет на Медицински факултет во Скопје
Рецензентската комисија за избор на наставници по интерна
медицина во сите звања-Медицински факултет -Скопје

ПРЕДМЕТ: Барање за корекција на извршено бодирање на катедрата за избор на наставно-научни звања по интерна медицина, пријавени на објавениот конкурс од 20.11.2013 г.

Почитувани,

Во дадениот реферат во однос на избор на наставници по интерна медицина воочливо е дека постојат различни критериуми (или можеби поточно, различни математички модели) за пресметување на учеството на кандидатите во наставата, посебно практичната. Постојат различни принципи на бодирање меѓу кандидатите од различни клиника, како и меѓу кандидатите од иста клиника. Ова не би требало да постои со оглед на тоа што бодирањето на сите кандидати е извршено од една, единствена комисија.

Сметам дека Комисијата треба да даде табеларен приказ на години на држење на практична настава на студенти од прв циклус (од кога до кога и прецизно да се наведат годините/или семестрите годините), а не само една збирна бројка за која неможе да се утврди како е изведена.

По воведувањето на КТС треба да се изврши бодирање за одржување настава не само по интерна медицина туку и за клиничко испитување, ургентна медицина, фамилијарна медицина, интерна медицина за стоматолози и фармацевти. Морам да напоменам дека бројот на часови за секоја клиника е различен и добро познат.

Должината на стажот во водење на практичната настава на студентите од прв циклус на студии е позната за сите кандидати, а ова може да се потврди и од службата во Деканатот врз основа на периодот за кој добиваме редовен паричен надомест за одржување на настава.

Со оваа неусогласеност, односно неадекватност во бодирањето сметам дека се добива погрешен редослед на кандидатите во однос на вкупниот број на бодови, а врз кој редослед е направен и вашиот предлог на кандидатите за избор за наставници по дадениот конкурс.

Во однос на завршениот извештај од бодувањето сметам дека ми се пресметани помалку бодови и тоа во следново:

1. Одржување на практична настава

Прв циклус студии за 23 години учество во практична настава (од 1991 г. во континуитет до 2014 г.) ми се пресметани 54 бода или 2.3 бода за една година. На д-р Тошев за 16 години настава (од 1985 до 2001 г. - избор во насловен професор) му се пресметани 86 бода или 5,2 бода за година, а на д-р Србиновска за 14 години 65 бода (или 4.8 бода за година). Не би сакала никому ништо да се одземе, или да се намали, но би било коректно да се пресметува по ист математички принцип/ значи со извршена корекција треба да имам 119.6 бода, а не 54.

2. Избришани се бодовите за одржување на практична настава по клиничко испитување, фамилијарна медицина, ургентна медицина, фармација, интерна

за стоматолози по воведување на КТС, кои се пресметани кај другите двајца колеги од Клиникава што држат практична настава на студенти од прв циклус : д-р Вавлукис и д-р Бошевски.

По воведувањето на КТС	
- Клиничко испитување/13 семестри x 8 часа x 0.03 бода = 3.12	3.12
-	
- Интерна медицина за стоматолози / 13 семестри x6 часа x 0.03 бода =	2.94
-	1.08
- Ургентна медицина / 9 семестри x 4 часа x 0.03 бода = 1.08	1.08
-	1.08
- Семејна медицина / 9 семестри x 4 часа 0.03 бода = 1.08	1.35
-	
- Интерна медицина за фармацевти /5 години x 9 часа x 0.03 бода = 1.35	
-	

3. Пропуштено е бодирањето на три труда/ или делови од учебно помагало (Комисијата треба да оцени 6 или 12 бода).
1. Јованова С. Белодробен едем, во респирација и торакс. Уредник Ј.Нанчева. Катедра за анестезиологија, реанимација и интензивно лекување, Медицински факултет Скопје, 2011 : 177-180.
2. Јованова С. Коронарна артериска болест, во Срце, циркулација и кардиоанестезија, Уредник Ј.Нанчева. Катедра за анестезија, реанимација и интензивно лекување. Медицински факултет – Скопје, 2012.
3. Јованова С. Ехокардиографија во предоперативна припрема на пациенти, во Срце, циркулација и кардиоанестезија. Уредник Ј.Нанчева. Катедра за анестезиологија, реанимација и интензивно лекување, Медицински факултет – Скопје, 2012.
4. Пропуштени се бодови за членство во стручни и професионални организации (Европско здружение за кардиологија, Европско здружение за срцева слабост, Европско здружение за ехокардиографија, што е бодирано кај другите кандидати (1.5 бод).
5. За завршена рецензија на трудови објавени во стручни списанија (1 бод).

Сметам дека Комисијата ќе го разгледа ова мое барање и позитивно ќе одговори на напнатите забелешки.

Скопје , 24.2.2014 г.

Подносител на Приговорот

Н. сов. д-р Силвана Јованова с.р.

До Наставно-научниот совет при Медицинскиот факултет во Скопје

ПРЕДМЕТ: Одговор на Приговор

Одговор на Приговорот поднесен од н.сов. д-р Силвана Јованова заведен под број 02-933/1 од 24.2.2014 година во врска со заклучокот на Рефератот за избор на 9 (девет) наставници во сите звања по предметот интерна медицина објавен во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, број 1071 од 17. 2 .2014 година.

Рецензентската комисија во состав: проф. д-р Снежана Мишевска Перчинкова, проф. д-р Јелка Давчева Павловска, проф. д-р Горица Брешковска, проф. д-р Александар Шиколе и проф. д-р Цветанка Божиновска, го поднесува следниот Одговор на Приговорот:

При разгледувањето на приложената документација на кандидатите пријавени на конкурсот за избор на 9 (девет) наставници во сите звања по предметот ИНТЕРНА МЕДИЦИНА согласно со објавениот конкурс во дневниот весник „Утрински весник“ од 20.11.2013 година Рецензентската комисија се раководеше единствено според Правилникот за изменување и дополнување на Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно – стручни и соработнички звања и асистенти- докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ усвоен од Универзитетскиот сенат на седницата одржана во јули 2013 година .

Рецензентската комисија, по разгледувањето на Приговорот констатира дека тој е неоснован по сите наводи и затоа останува на својот став образложен во заклучокот на Рефератот.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ:

Сите пријавени кандидати на конкурсот за избор во звања се бодувани согласно со Правилникот и критериумите за избор во звања на Универзитетот „Св. Кирил Методиј“ и позитивните законски прописи важечки во Република Македонија.

Рецензентската комисија на своите состаноци темелно ги разгледа досиејата на сите пријавени кандидати и ги бодуваше сите активности за кои кандидатите имаат доставено соодветни документи . Не се бодувани активностите кои се дуплираат и тие за кои кандидатите немаат доставено валиден документ со кој ќе ја докажат соодветната активност.

Паушалните и неаргументирани забелешки и коментари во приговорите Рецензентската комисија со индигнација ги отфрла и смета дека тие не придонесуваат овој процес за избор во звања да заврши законски и во духот на академската култура и професионалност.

Рецензентската комисија смета дека не е академски подносителите на приговорите да се впуштаат во евалуација и оценка на предложените кандидати за избор бидејќи тоа право го има само Рецензентската комисија со решение од Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет.

Рецензентска комисија:

1. Проф. д-р Снежана Мишевска Перчинкова, с.р.
2. Проф. д-р Јелка Давчева Павловска, с.р.
3. Проф. д-р Горица Брешковска, с.р.
4. Проф. д-р Александар Шиколe, с.р.
5. Проф. д-р Цветанка Божиновска, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „АНТИЧКА МАКЕДОНИЈА ВО
ОПШТАТА ИСТОРИЈА НА ДИОДОР“ ОД М-Р НАТАЛИЈА
ПОПОВСКА, ПРИЈАВЕНА НА ИНСТИТУТОТ ЗА НАЦИОНАЛНА
ИСТОРИЈА ВО СКОПЈЕ

Научниот совет на Институтот за национална историја во Скопје, на својата редовна седница од 19.2.2014 година, нè избра за членови на Комисијата за оцена и одбрана на докторската дисертација „Античка Македонија во општата историја на Диодор“, поднесена од кандидатката м-р Наталија Поповска. По прегледот на доставениот труд, Комисијата во состав: проф. д-р Елеонора Петрова, проф. д-р Ирена Стефоска, доц. д-р Ратко Дуев, проф. д-р Марија Чичева-Алексиќ и доц. д-р Катерина Младеновска-Ристовска, има чест на Научниот совет да му го поднесе следниов

ИЗВЕШТАЈ

Докторската дисертација „Античка Македонија во општата историја на Диодор“ од м-р Наталија Поповска има 247 страници текст. Основниот текст на дисертацијата (3-229) се состои од Вовед (3-8) и три тематски целини: „Историска библиотека како историски извор“ (9-38), „Рецепција на хеленистичкиот период со посебен осврт на хеленизмот во македонската историографија“ (39-90) и „Античка Македонија: историска и културолошка контекстуализација во општата историја на Диодор“ (91-207) вклучително Заклучок (208-228). Овој текст е придружен со список на користена литература (233-245), список на извори (245-246), скратеници на изворните дела (231-232) и список на скратеници (229-230) и список на изданијата на делото „Историска библиотека“ (274).

Воведот има шест точки низ кои се образложува изборот на предметот на истражување и темата, аспектите на интереси и основните цели на истражувањето. Изборот на темата, како што објаснува м-р Наталија Поповска, е насочен од потребата да се фокусираме на античката историја на Македонија преку општата историја на Диодор. За ова сеопфатно проучување одбрани се четири книги (XVII-XX) од капиталното дело на Диодор, кои во детали ја третираат историјата на античка Македонија преку авторовиот историско-филозофски пристап. Потребата од насочувањето кон четирите книги на Диодор се наметна од состојбите во проучувањето на античката историја во кои не беше доволно застапено современото читање на античките автори и пишаните извори. М-р Наталија Поповска констатира дека иако се истражени повеќе сегменти на античката историја, сепак отсуствува интегрално научно проследување на оваа проблематика за периодот на хеленизмот. Кандидатката ја истакнува важноста на владеењето на Александар Трети, неговите наследници и нивното вклопување во политичките, државотворните и културолошките процеси во периодот на хеленизмот. Токму делото на Диодор

содржи најповрзан приказ за настаните во периодот на краткиот, но содржаен живот на Александар Трети и настаните по неговата смрт кои се однесуваат на меѓусебните борби на дијадосите, борбите за територија и за наследството на империјата. М-р Поповска се фокусира и на текстуалните и на контекстуалните референци за односот на носителите на класичната цивилизација и култура наспроти Барбарите, прифаќањето на повисоките облици на цивилизација и на отпор кон туѓите влијанија. Затоа сеопфатниот труд на м-р Наталија Поповска внесува поинаква димензија во пристапот кон античката историја во македонската историографија: античката историја следена низ најновите историски и историографски проучувања, новите концепти во системот на разбирање на одредени историски процеси и слоевитото анализирање на античките согледувања на одредени битни историски феномени. Со ваквиот пристап на трудот, кандидатката покажува висок степен на знаење и разбирање на античката и на современата историографија и нејзините трендови. Вака препрочитано, делото на Диодор претставува фундамент во пристапот кон античката историографија. Врз база на расположливиот изворен материјал и обемната научна продукција, кандидатката ја гради својата научна опсервација, притоа третирајќи ги културолошките, филозофските, филолошките, социолошките и политичките аспекти на историските процеси.

Темата на докторската дисертација во концепциско-содржинска смисла содржи три поглавја и дваесет и едно подпоглавје во кои се опфатени настани од историјата на античка Македонија значајни за светската историја.

Првото поглавје, насловено „Историска библиотека како историски извор“, содржи преглед на текстуалната традиција, на историските извори кои Диодор ги користел во своите дела, но и кои ја создале сликата за периодот од IV до I в. ст.е., што во историографијата е познат како хеленистички. За овој период повеќе историско-политички и социолошки аспекти се клучни, што станува јасно преку анализата од страна на кандидатката на главните карактеристики, методот на работа, концепцијата и композицијата на делото на Диодор. Овој преглед на сите аспекти на изворот кој е предмет на историска и историографска анализа покажува висок степен на познавање на делото и информираност на авторката.

Во второто поглавје, „Рецепција на хеленистичкиот период, со посебен осврт на хеленизмот во македонската историографија“, м-р Поповска својот истражувачки фокус го насочува кон историографската дејност во XIX и XX век која ги оформила базичните погледи на историјата од владеењето и после владеењето на Александар Трети, заклучно со 30 г. ст.е. кога дефинитивно е воспоставена римската доминација на Средоземјето. Кандидатката се осврнува на обликувањето на историјата на хеленизмот во XIX, најнапред од Дројзен, надополнето подоцна и од другите историчари и прифаќањето на одредени ставови во современата историографија, што остава можности за преиспитување на историографските референци и барање посоодветна терминологија за периодот. М-р Поповска го анализира придонесот на македонската историографија, кој во голема мера не отстапува од светските трендови, со исклучок на обидите во последната деценија во која има проактивна улога кон македонскиот придонес во светските историски текови.

Авторката на дисертацијата ја воочува и проблематичноста на употребата на поимот хеленизам, во сите негови појавни облици, и ја разгледува неговата семантичка траекторија низ историските периоди, со што започнува термилошка расправа за конкретниот поим.

Во третото поглавје, „Античка Македонија: историска и културолошка контекстуализација во општата историја на Диодор“, што претставува и тежиште на темата, кандидатката прави реконструкција на македонската историја низ призмата на Диодор со компарација на референците кај другите антички автори и научната литература. Фокусот е ставен на анализата на сложените военополитички и културолошки процеси во Македонија, Хелата и на Истокот. Во таа смисла, кандидатката слоевито ги истражува воените дејствија, политичките и културолошките промени, социолошките аспекти на освојувањата и промените кои влијаеле на свеста на клучниот двигател на настаните. Оттука, таа ги следи и ги коментира промените во сфаќањата, однесувањето, дејствувањето на воените и политичките елити од времето на владеењето на Александар Трети и неговите наследници.

Тема која ги обединува сите четири книги кои се предмет на истражување е односот на Македонците, Хелените и Барбарите. Авторката на дисертацијата го истражува историско-политичкиот и социолошкиот аспект на овој проблем, од што произлегува нова комплексна анализа на различните концепти и контексти за Барбарите од класичниот, хеленистичкиот до доцнохеленистичкиот период, со посебен фокус на рефлексите во историјата на античките Македонци. Овој однос покажува различни концепции кои се создаваат под одредени историски социолошки и културолошки процеси и промени. Преку нив кандидатката го преиспитува и го дискутира стереотипот за античките Македонци, кој варира од Барбари до Филхелени. Темата за „Другоста“ на Македонците во однос на Хелените, авторката ја отвора истовремено и како врзувачко ткиво на книгите кои се предмет на истражување и како посебна тема. Таа нужно се наметнува заради различните историографски и филозофски позиции на авторите од стариот век, кои ги определуваат како два издвоени и меѓусебно различни ентитета и кои низ историските епохи имаат различно значење и различен интензитет.

Докторската дисертација на кандидатката м-р Наталија Поповска претставува обемно, самостојно и комплексно научно дело, кое во целост ги задоволува предвидените академски стандарди за ваков вид научен труд. Според приложената библиографија и експликаторниот апарат, дисертацијата се темели на богат изворен материјал и научни референци. Компетентноста на м-р Наталија Поповска како класичен филолог и историчар, овозможува суверено да ја гради аргументацијата за историјата на Античка Македонија врз база на историски извор. Сознанијата и заклучоците до кои се доаѓа во оваа дисертација претставуваат сериозен придонес кон ревизија на одредени петрицифрани ставови за античката историја на Македонија. М-р Поповска јасно, концизно и систематски ги поставува и ги елаборира истражувачките проблеми, изнесувајќи сопствени оригинални ставови и заклучоци засновани на критичката анализа. Оттаму, Комисијата заклучува дека докторската дисертација претставува исклучително вредно научно дело, кое значително ќе го збогати научниот опус во Република Македонија од областа на античката.

Врз основа на погоре изнесеното, заблагодарувајќи се за довербата, членовите на Комисијата со особено задоволство му предлагаат на Научниот совет на Институтот за национална историја во Скопје да го прифати овој извештај и да закаже јавна одбрана на докторската дисертација на кандидатката м-р Наталија Попова под наслов „Античка Македонија во општата историја на Диодор“.

Членови на Комисијата

Проф. д-р Елеонора Петрова с.р.

Проф. д-р Ирена Стефоска с.р.

Доц. д-р Ратко Дуев с.р.

Проф. д-р Марија Чичева-Алексиќ с.р.

Доц. д-р Катерина Младеновска-Ристовска с.р.